

श्रीपंचाशकधर्मसंग्रहणी उपदेशपदुपदेशमालाजीवसमास,
कर्मप्रकृतिपंचसंग्रहज्योतिष्करणडुकानि. (मूलमात्राणि)

श्रीमद्भरिभद्रसूरिप्रभृतिधुरंधराचार्योद्धृतानि—

प्रकाशिका—बुहारीवास्तव्य श्रीमतीमणिकुमार्यो जलालपुरवास्तव्य श्रेष्ठिमोतीचंदजीवनजीगोविन्दजिता च विहितनार्थसहायेन—
श्रीऋषभदेवजी केशरीमलजी श्वेतांबर संस्था रतलाम.

मुद्रणकृत्—इन्दौरनगरे जैनग्रन्थमुद्रणालयाधिपतिः श्रेष्ठि जुहारमल मिश्रीलाल पालरेचा.

पण्यं रु. ४-०-०

वीर संवत् २४५४ विक्रम संवत् १९८४

प्रतयः ५००

क्राइस्ट सन् १९२८

वीर संवत् २४५४ विक्रम संवत् १९८४

ग्रन्थांकः	विषयः	गाथाः	पृष्ठं यावत्	अपूर्व प्राचीन ग्रंथ, सुंदर कार्य, और अल्प किम्मत.
१	पंचाशक	९४०	५८	१ प्रकरण समुच्चयः १।)
२	धर्मसंग्रहणिः	१३९६	१४४	२ अहिंसाष्टक सर्वज्ञसिद्धि ऐन्द्रस्तुतयः ॥)
३	उपदेशपदं:	१०४०	२०५	३ प्रत्याख्यानस्वरूपं सारस्वतविभ्रमः दानपद्त्रिंशिका
४	उपदेशमाला	५४४	२३८	विशेषणत्रयी विंशतिका च १।)
५	जीवसमास	२८६	२५४	४ ज्योतिष्करण्डकः सटीकः ३॥)
६	कर्मप्रकृतिः	४७५	२८२	५ अनुयोगद्वाराणां चूर्णिहारिभद्रीया वृत्तिश्च २)
७	पंचसंग्रहः	९९२	३३३	६ पंचाशक—धर्मसंग्रहणीआदिशास्त्राष्टकमूल ४)
८	ज्योतिष्करण्डकम्	३७६	३६७	

मिलने का पता—जैनबन्धु प्रेस, इन्दौर.

॥ अहम् ॥

अथ पञ्चाशकमूलम्

नर्मिऊण वद्धमाणं सावगधम्मं समासओ वोचंठं । सम्मत्ताइ भावत्थसंगयं सुत्तणीइए ॥ १ ॥ पग्लोयहिंयं सम्मं जो जिणवयणं सुणेइ उवउत्तो । अइतिव्वकम्मविगमा सुक्केत्तो सावगो एत्थ ॥ २ ॥ तत्तत्थसद्दहाणं सम्मत्तमसग्गहो ण एयम्मि । मिच्छत्तखओवसमा सुस्सूमाइ उ होति दढं ॥ ३ ॥ सुस्सूस धम्मराओ गुरुदेवाणं जहासमाहीए । वेयावक्के णियमो वयपडिवत्तीए (इ) भयणा उ ॥ ४ ॥ जं सा अहिगयराओ कम्मखओवसमओ ण य तओवि । होइ परिणामभेया लहुंति तम्हा इहं भयणा ॥ ५ ॥ सम्मा पलियपुहुत्तेऽवगए कम्ममाण भावओ होति । वयपभित्तीणि भवणवतरंउत्तुल्लाणि णियमेण ॥ ६ ॥ पंच उ अनुव्वयाइ थूलगयाणवहविरमणाइणि । उत्तरुणा तु अण्णे दिसिक्कयाइ इमेयिं तु ॥ ७ ॥ थूलगयाणवहस्सा विरई दुविहो य सो व्हो होइ । संकप्पारंभेहिं वज्जइ संकप्पओ विहिणा ॥ ८ ॥ गुरुमूले सुयधम्मो संविग्गो इत्तरं व इयरं वा । वज्जित्तु तओ सम्मं वज्जेइ इमे य अइयारे ॥ ९ ॥ वंधवहं

छविच्छेय अइभारं भक्तपाणवोच्छेयं । कोहाइदूसियमणो गोमणुयाईण णो कुणइ ॥ १० ॥ थूलमुसावायस्स य विरई सो पंचहा समासेणं । कणागोभोमालिय णासहरणकूडसक्खिज्जे ॥ ११ ॥ इह सहसब्भक्खाणं रहसा य सदारमन्तमेयं च । मोसोत्रएसयं कूडलेहकरणं च वज्जेइ ॥ १२ ॥ थूलादत्तादाणे विरई तं दुविहमो विणिदिठं (हमो उ णिदिठं) । सच्चित्ताचित्तसु लवणहिरणाइवत्थुगयं ॥ १३ ॥ वज्जेइ इह तेणाहडतक्करजोगं विरुद्धरज्जं च । कूडतुलकूडमाणं तप्पडिरूवं च ववहारं ॥ १४ ॥ परदारस्स य विरई उरालवेउव्विभेयओ वज्जेइ । एयमिह मुणेरव्वं सदारसंतोसमो एत्थ ॥ १५ ॥ वज्जेइ इत्तरिअपरिगहियागमणं अणंगकीडं च । परवीवाहकरणं कामे दुविहं । एयमिह मुणेरव्वं सदारसंतोसमो एत्थ ॥ १५ ॥ वज्जेइ इत्तरिअपरिगहियागमणं अणंगकीडं च । परवीवाहकरणं कामे तिव्वाभिलासं च ॥ १६ ॥ इच्छापरिमाणं खलु असयारं भविणिवित्तिसंजणं । खेत्ताइवत्थुविसयं चित्तादविरोहओ चित्तं ॥ १७ ॥ खेत्ताइहिरणाईधणाइदुपयाइकुप्पमाणकमे । जोयणपयाणवंधणकारणभावेहि णो कुणइ ॥ १८ ॥ उड्डाहोत्तरियादिसं चाउम्मासाइकालमाणेणं । गमणपरिमाणकरणं गुणव्वयं होइ विज्जेयं ॥ १९ ॥ वज्जेइ उड्डाइक्कममाणयणप्पेसणोभयाविसुद्धं । तह चेव खेत्तबुद्धिं कहिंचि सइअंतरद्धं च ॥ २० ॥ वज्जणमणंतगुंवारिअच्चंगाणं च भोगओ माणं । कम्मयओ खरकम्माइयाण अवरं इधं भणियं ॥ २१ ॥ सच्चित्तं पडिवद्धं अपउलदुपउलतुच्छभक्खणयं । वज्जेइ कम्मयओऽवि य इत्थं अंगालकम्माइं ॥ २२ ॥ तहऽणत्थदंडविरई अणणं स चउव्विहो अवज्झाणे । पमयायिए हिंसपयाण पावोवएसे य ॥ २३ ॥ कंदप्पं कुक्कुइयं मोहरियं संजुयाहिगरणं च । उवभोगपरीभोगाइरेगयं चेत्य वज्जेइ ॥ २४ ॥ सिक्खावयं तु एत्थं सामाइयमो तयं तु विण्णेयं । सावज्जेयरजोगाण वज्जणासेवणारूवं ॥ २५ ॥ मणवयणकायदुप्पणिहाणं इह जत्तओ विवज्जेइ । सइअकरणं अणवठ्ठियस्स तह करणयं चेव ॥ २६ ॥ दिसिवयगहियस्स दिसापपरिमाणस्सेह पइदिणं जं तु । परिमाणकरणमेयं अवरं खलु होइ विण्णेयं ॥ २७ ॥

वज्रइ इह आणयणप्पओग पेसप्पओगयं चैव । सदाणुरुववायं तह बहिया पोग्गलक्खेवं ॥२८॥ आहारदेहसकारवंभवावारपोसहो
यड्ढं । देसे सव्वे य इमं चरेमे सामाहयं णियमा ॥ २९ ॥ अप्पडिडुप्पडिलिहियपमज्जेआइ वज्जइ एत्थ । सम्मं च अणणुपालणमा-
हारइसु सव्वेसु ॥ ३० ॥ अण्णार्इणं सुद्धाण कप्पणिजाण देसकालजुतं । दाणं जईणमुच्चियं गिहीण सिक्खावयं भणियं ॥ ३१ ॥
सच्चित्ताणिविखवणयं वज्रइ सच्चित्तापिहणयं चैव । कालाइक्कमपरववएसं मच्छरिययं चैव ॥ ३२ ॥ एत्थं पुण अइयारा णो परिसुद्धेसु
होति सव्वेसु । अक्खंडविरइभावा वज्रइ सव्वत्थ तो भणिय ॥३३॥ सुत्तादुपायरक्खणगहणपयत्तविसया सुणेयव्वा । कुंभारचक्कभाम-
गंदंडाहरणेण धीरेहिं ॥ ३४ ॥ गहणादुवरि पयत्ता होइ असन्तोडवि विरइपरिणामो । अकुसलक्कम्मोदयओ पडइ अवण्णाइ लिंगमिह
॥ ३५ ॥ तम्हा णिच्चसतीए बहुमाणेणं च अहिगयगुणम्मि । पडिवक्खदुगुंछाए परिणइअलोयणेणं च ॥ ३६ ॥ तिरथंकरभचीए
सुसाहुजणपज्जुवासणाए य । उत्तरगुणसद्धाए य एत्थ सया होइ जइयव्वं ॥३७॥ एवमसंतोडवि इमो जायइ जाओडवि ण पडइ कयाई ।
ता एत्थं बुद्धिमया अपमाओ होइ कायव्वो ॥३८॥ एत्थ उ सावयधम्मे पायमणुव्वयगुणव्वयाइ च । आचकाहियाइ सिक्खावयाइ पुण
इत्तराइति ॥ ३९ ॥ संलेहणा य अंते ण णिओगा जेण पव्वयइ कोइ । तम्हा णो इह भणिया विहिसेसमिमस्स वोच्छामि ॥ ४० ॥
निवसेज्ज तत्थ सद्धो (सद्धो) साहूणं जत्थ होइ संपाओ । चेइयहराइ जम्मी तयण्णसाहम्मिया चैव ॥ ४१ ॥ णवकारेण विवोहो
अणुसरणं सावओ वयाइ मे । जोगो चिइवंदणमो पच्चक्खाणं च विहिणुव्वं ॥ ४२ ॥ तह चेइहरगमणं सकारो वंदणं गुरुसगासे ।
पच्चक्खाणं सवणं जइपुच्छा उचियकरणिज्जं ॥४३॥ अचिरुद्धो ववहारो काले तह भोयणं च संवरणं । चेइहरगमसवणं सकारो वंदणाइ
य ॥ ४४ ॥ जइविस्सामणमुच्चिओ जोगो नवकारचित्ताइओ । गिहिगमणं विहिसुवणं सरणं गुरुदेवयाइणं ॥ ४५ ॥ अब्वंभे पुण

चिरई मोहदुगुंछा सततचिन्ता य । इत्थीकलेवराणं तन्विरएसुं च बहुमाणो ॥ ४६ ॥ सुत्तविउद्धस्स पुणो सुहुमपयत्थेसु चित्तवि-
ण्णासो । भवठिइणिरूवणे वा अहिगरणोवसमचित्ते वा ॥ ४७ ॥ आउयपरिहाणीए असमंजसचेट्ठियाण व विवागे । खणलामदीवणाए
धम्मगुणेषुं च विविहेसु ॥ ४८ ॥ नाहगदोसविक्खले धम्मायरिए य उज्जयविहारे । एमाइचित्तणासो संवेगरसायणं देइ ॥ ४९ ॥ गोसे भणिओ
य विही इय अणवरयं तु चिद्धमाणस्स । भवविरहवीयभूओ जायइ चारित्तपरिणामो ॥ ५० ॥ इति प्रथमं श्रावकधर्मपञ्चाशकम् १ ॥
णमिऊण महावीरं जिणदिक्खए विहिं पवक्खामि । वयणा णिउणणयजुयं भव्वहियट्ठाय लेसेण ॥ ५१ ॥ दिक्खा गुंडणमेत्थं तं पुण चित्तस्स
होइ विण्णेयं । ण हि अप्पसन्तचित्तो धम्महिगारी जओ होइ ॥ ५२ ॥ चरम्मि चैव भणिया एसा खलु पोग्गलाण परियट्ठे । सुद्धसहा-
वस्स तहा विसुज्झमाणस्स जीवस्स ॥ ५३ ॥ दिक्खाए चैव रागो लोगविरुद्धाण चैव चाउत्ति । सुंदरगुरुजोगोडवि य जस्स तओ एत्थ
उचिओत्ति ॥ ५४ ॥ पयतीए सोऊण व दट्ठण व केइ दिक्खए जीवे । मगं समायरन्ते धम्मियजणवहुमए निव्वं ॥ ५५ ॥ एइए चैन सद्धा
जायइ पावेज कहमहं एयं । भवजलहिमहाणावं गिरवेक्खा साणुवंधा य ॥ ५६ ॥ विग्घाणं चाभावो भावेडनि य चित्तथेज्जमच्चत्थं ।
एयं दिक्खारागो णिदिट्ठं समयकेऊहिं ॥ ५७ ॥ सन्वस्स चैव णिंदा विसेसओ तह य गुणसमिद्धाणं । उज्जुधम्मकरणहसणं रोडा जण-
पूयणिजाण ॥ ५८ ॥ बहुजणविरुद्धसंगो देसादाचारलंघणं चैव । उव्वणभोगो य तहा दाणाइवि पगडमण्णे तु ॥ ५९ ॥ साहुवसणम्मि
तोसो सइ सामत्थम्मि अपडियारो य । एमाइयाणि एत्थं लोगविरुद्धाणि णेदाणि ॥ ६० ॥ णाणाइजुओ उ गुरू सुविणे उदगादितारणं
तत्तो । अचलाइरोहणं वा तहेव वालाइक्खा वा ॥ ६१ ॥ वाउकुमारईणं आहवणं णियणिइहिं मन्तेहिं । मुत्तासुत्तीए किल पच्छा
तक्कम्मकरण तु ॥ ६२ ॥ वाउकुमाराहवणे पमज्जणं तत्थ सुपगिसुद्धं तु । गंधोदगदाणं पुण मेहुभाराहवणपुव्वं ॥ ६३ ॥ उउदेवीणाहवणे

शंयद्वा होइ कुमुदुडीति । अगिगकुमाराहवणे ध्रुवं एगे इहं वेन्ति ॥६४॥ वेमाणियजोइभयवणवासियाहवणपुव्वगं तत्तो । पागार-
तिगण्णासो मणिकंचणरुप्पवण्णाणं॥६५॥ धंतरगाहवणाओ तोरणमार्इण होइ विण्णासो । चित्तिरुसीहासणछत्तचक्कधयमाइयाणं चा॥६६॥
भुवणगुरुणो य ठवणा सयलजगपियामहस्स तो सम्मं । उक्किट्ठवणगोवरि समवसरणविंवरूवस्स ॥ ६७ ॥ एयस्स पुव्वदक्खिणमा-
गणं मग्गओ गणधरस्स । सुणिवसभाण वेमाणिणीण तह साहुणीणं च ॥ ६८ ॥ इय अवरदक्खिणेणं देवीणं ठावणा सुणेयव्वा ।
भुवणवइवाणमंतरजोइससंवंधणीणात्ति ॥६९॥ भवणवइवाणमंतरजोइसियाणं च एत्थ देवाणं । अवरुत्तरेण णवरं निदिट्ठा समयकेऊहिं
॥ ७० ॥ वेमाणियदेवाणं णराण णारीगणाण य पसत्था । पुव्वुत्तरेण ठवणा सर्वेसिं णियगवण्णेहिं ॥ ७१ ॥ अहिणउलमयमया-
हिवपमुहाणं तह य तिरियसत्ताणं । चित्तियंतरम्मि एसा तइए पुण देवजाणाणं ॥ ७२ ॥ रइयम्मि समोसरणे एवं भत्तिविहवाणुसारेण
। सुइभूओ उ पदोसे अहिगयजीवो इहं एइ ॥ ७३ ॥ भुवणगुरुगुणक्खाणा तम्मी संजायतिव्वसद्धस्स । विहिसासणमोहेणं तओ पवेसो
तहिं एवं ॥ ७४ ॥ वरगंधपुप्फदाणं सिग्रत्तथेणं तहच्छिठयणं च । आगइगइविण्णाणं इमस्स तह पुप्फपाएण ॥ ७५ ॥ अभिवाहरणा
अण्णे णियजोगपवित्तिओ य केइत्ति । दीवाइजलणभेया तहुत्तरसुजोगओ चेव ॥७६॥ वाहिं तु पुप्फपाए वियड्ढणचउसरणगमणमाइणि ।
काराविज्जइ एसो वारतिगमुवरि पडिसेहो ॥ ७७॥ परिसुद्धस्स उ तह पुप्फपायजोगेण दंसणं पच्छा । ठितिसाहणमुव्वहण हरिसाइप-
लोयणं चेव ॥ ७८ ॥ अह तिपयाहिणपुव्वं सम्मं सुद्धेण चित्तरयेणं । गुरुणोऽणुवेयणं सव्वहेने दढमप्पणो एत्थ ॥७९॥ एसा खलु
गुरुभत्ती उक्कोसो एस दाणधम्मो उ । भावविसुद्धीए दढं इहराविय वीयमेयस्स ॥ ८० ॥ जं उत्तमचरियमिणं सोऽपि अणुत्तमा ण
पारेन्ति । ता एयसगासाओ उक्कोसो होइ एयस्स ॥८१॥ गुरुणोऽपि णाहिगरणं ममत्तरहियस्स एत्थ वत्थुमि । तव्भावसुद्धिहेउं आणाइ

पयङ्गुमाणस्स ॥८२॥ गाऊण य तब्भावं जह होइ इमस्स भावबुद्धिंति । दाणादुवदेसाओ अणेण तह एत्थ जइयव्वं ॥८३॥ गाणाइगुणजुओ खलु गिरभिस्संगो पयत्थरसिगो य । इय जयइ न उण अण्णो गुरूवि एयारिसो चैव ॥८४॥ धण्णमाणमेयजोगो धण्णा चेहंति एयणी-
इए । धण्णा बहु मण्णन्ते धण्णा जे ण प्पदुसन्ति ॥८५॥ दाणमह जहासत्ती सद्धासंवेगकमजुयं णियमा । विहवाणुसारओ तह जणो-
वयारो य उच्चिओत्ति ॥ ८६ ॥ अहिगयगुणसाहम्मियपीइबोहगुरुभत्तिबुद्धी य । लिंगं अव्वभिचारी पइदियहं सम्मदिक्खाए ॥८७॥
परिसुद्धभावओ तह कम्मखओवसमजोगओ होइ । अहिगयगुणबुद्धी खलु कारणओ कज्जभावेण ॥८८॥ धम्मम्मि य बहुमाणा पहाणभा-
वेण तदणुरागाओ । साहम्मियपीतीए उ हंदि बुद्धी धुत्ता होइ ॥८९॥ विहियाणुडाणाओ पाएणं सव्वकम्मखओवसमा । गाणावरणा-
वगमा णियमेणं बोहबुद्धिंति ॥९०॥ कल्लाणसंपयाए इमीए हेऊ जओ गुरू परमो । इय बोहभावओ चिय जायइ गुरूभत्तिबुद्धीवि ॥९१॥
इय कल्लानी एसो कमेण दिक्खागुणे महासत्तो । सम्मं समायरन्तो पावइ तह परमदिक्खंपि ॥९२॥ गरहियमिच्छायारो भावेणं जीवमु-
त्तिमणुहविउं । णीसेसकम्ममुक्को उवेइ तह परमसुत्तिंपि ॥९३॥ दिक्खाविहाणमेयं भाविज्जंतं तु तन्तणीतीए । सइअपुणबंधगाणं कुग्गहविरहं
लहुं कुणइ ॥९४॥ इति दीक्षापञ्चाशकम् २॥

नमिऊण वद्धमाणं सम्मं वोच्छामि वंदणविहाणं । उक्कोसाइतिभेयं मुद्दाविण्णासपरिसुद्धं ॥ ९५ ॥ णवकारेण
जहण्णा दंडगथुइजुयल मज्झिमा गेया । संपुण्णा उक्कोसा विहिणा खलु वंदणा त्तिविहा ॥ ९६ ॥ अहवादि भावमेया ओघेण
अपुणबंधगार्हणं । सव्वावि तिहा गेया सेसाणमिमी ण जं समए ॥ ९७ ॥ पावं ण तिव्वभावा कुणइ ण बहु मण्णइ भवं धोरं ।
उच्चियडिइं च सेवइ सव्वत्थवि अपुणबंधोत्ति ॥ ९८ ॥ सुस्सस धम्मराओ गुरुदेवाणं जहासभाहीए । वेयावच्चे णियमो सम्मदिडिस्स

लिंगाई ॥ ९९ ॥ मग्गणुसारि सड्डो पणवणिज्जो कियापरो चैव । गुणरागी सक्कारंमसंगओ तह य चारिती ॥ १०० ॥ एते अहि-
गारिणो इह ण उ सेसा दब्बओडवि जं एसा । इयरीए जोगयाए सेसाण उ अप्पहाणत्ति ॥ १०१ ॥ ण य अपुणबंधगाओ परेण इह
जोगयावि जुत्तत्ति । ण य ण परेणवि एसा जमभव्वाणंपि णिद्धिडा ॥ १०२ ॥ लिंगा ण तिए भावो ण तयत्थालोयणं ण
गुणरागो । णो विम्हओ ण भवभयमियवच्चासो य दोण्हंपि ॥ १०३ ॥ वेलाइ विहाणमि य तग्गयचिच्चाइणा य विण्णेओ । तब्बुड्डि-
भावडभावेहिं तह य दब्बेयरविससो ॥ १०४ ॥ सह संजाओ भावो पायं भावंतरं जओ कुणइ । ता एयमेत्थ पवरं लिंगं सह भावबुड्डी
तु ॥ १०५ ॥ अमए देहगए जह अपरिणयम्मिवि सुभा उ भावत्ति । तह मोक्खहेउअमए अण्णेहिंवि हंदि णिद्धिडा ॥ १०६ ॥
मंताइविहाणम्मिवि जायइ कल्लाणिणो तहिं जत्तो । एत्तोडधिगभावाओ भव्वस्स इमीए अहिगोत्ति ॥ १०७ ॥ एइए परमसिद्धी जायइ
जत्तो दढं तओ अहिगा । जत्तम्मिवि अहिगत्तं भव्वस्सेयाणुसारेण ॥ १०८ ॥ पायं इमीए जत्ते ण होइ इहलोगियावि हाणित्ति ।
णिरुक्कमभावाओ भावोडवि हु तीइ छेयकरो ॥ १०९ ॥ मोक्खद्धुग्गगहणं एयं तं सेसगाणवि पसिद्धं । भावेयवमिणं खलु सम्मं-
ति कयं पसंगेणं ॥ ११० ॥ पंचंगो पणिवाओ थयपाढो होइ जोगमुद्दाए । वंदण जिणमुद्दाए पणिहाणं मुत्तसुत्तीए ॥ १११ ॥ दो
जाणू देणिण करा पंचमंगं होइ उत्तमंगं तु । सम्मं संपणिवाओ णेओ पंचगपणिवाओ ॥ ११२ ॥ अण्णोणन्तरिअंगुलिकोसाकारेहिं दोहिं
हत्थेहिं । पिट्ठवरिकोप्परसंठिहि तह जोगमुद्दत्ति ॥ ११३ ॥ चत्तारि अंगुलाइं पुरओ ऊणाइं जत्थ पच्छिमओ । पायाणं उस्सग्गो
एसा पुण होइ जिणमुद्दा ॥ ११४ ॥ मुत्तासुत्ती मुद्दा समा जहिं दोडवि गब्भिया हत्था । ते पुण ललाडदेसे लग्गा अण्णे अलग्गत्ति
॥ ११५ ॥ सन्वत्थवि पणिहाणं तग्गयकिरियाभिहाणवन्ना(न्ने)सु । अत्थे विसए य तहा दिडंतो छिन्नजालाए ॥ ११६ ॥ ण य

तत्थवि तदणूणं हंदि अभावो णओवलंभोऽवि । चित्तस्सवि विण्णेओ एवं सेसोवओगेसु ॥११७॥ खाओवसमिगभावे दढजत्तकयं सुहं
अणुहाणं । परिचडियंपि हु जायइ पुणोवि तब्भाववुड्ढिकरं ॥११८॥ अणुहवसिद्धं एयं पायं तह जोगभावियमईणं । सम्भमवधारियव्वं
बुहेहिं लोयुत्तमईए ॥ ११९ ॥ जिण्णासावि हु एत्थं लिगं एयाः हंदि सुद्धाए । णेव्वाणंगानिमित्तं सिद्धा एसा तयत्थीणं ॥ १२० ॥
धिइस्सद्धासुहविविदिसभेसा जं पायसो उ जोगिन्ति । सण्णाणादुदयम्मि पइड्डिया जोगसत्थेसुं ॥ १२१ ॥ पढमकरणोत्तरि तहा अण-
हिणिविहाण संगया एसा । तिविहं च सिद्धमेयं पयड समए जओ भणियं ॥१२२॥ करणं अहापयत्तं अपुव्वमणियड्ढि चेव भव्वाणं ।
इयेरसिं पढमं चिय भणइ करणात्ति परिणामो ॥ १२३ ॥ जा गंठी ता पढम गंठिं समञ्छओ भवे त्रीयं । अणियड्ढिकरणं पुण सम्म-
त्तपुरक्खडे जीवे ॥ १२४ ॥ इत्तो उ विभागाओ अणादिभवदव्वलिंगओ चेव । णिउणं णिरूवियव्वा एसा जह मोक्खहेउत्ति ॥१२५॥
णो भावओ इमीए परेवि हु अवड्डुपोगला अहिगो । संसारो जीवाणं हंदि पसिद्ध जिगमगम्मि ॥ १२६ ॥ इय तंतजुत्तिओ खलु
णिरूवियव्वा बुहेहिं एसत्ति । ण हु सत्तामेत्तेणं इमीए इह होइ णेव्वाणं ॥१२७॥ किंचेह छेयक्खडगरूवगगायं भणत्ति समयविऊ ।
तंतैसु चित्तभेयं तंपि हु परिभावणीयं तु ॥१२८॥ दव्वेणं टंकेण य जुत्तो छेयं हु रूवगो होइ । टंक्खिव्हूणो दव्वेवि ण खलु एगंत-
छेओत्ति ॥१२९॥ अद्वे टंकेणवि कूडो तेणं विणा उ मुहत्ति । फलमेत्तो एव चिग मुद्धाण पयारणं मोत्तुं ॥१३०॥ तं पुण अणत्थफ-
लदं णेहाहिगयं जमणुवओगिन्ति । आयगयं चिय एत्थं चित्तिज्जइ समयपरिसुद्धं ॥ १३१ ॥ भावेणं वण्णादिहि चेव सुद्धेहिं वदगा
छेया । मोक्खफलच्चिय एसा जहोइयगुणा य णियमेणं ॥ १३२ ॥ भावेणं वण्णादिहिं तहा उ जा होइ अपरिसुद्धत्ति । वीयगरूवसमा
खलु एसानि सुहत्ति णिदिहा ॥ १३३ ॥ भावविहूणा वण्णाइएहिं सुद्धावि कूडरूवसमा । उभयविहूणा णेया मुहप्पाया अनिडफला

॥ १३४ ॥ होइ य पाएणेसा किलिहसत्ताण मंदबुद्धीण। पाएण दुग्गइफला विसेसओ दुस्समाए उ ॥ १३५ ॥ अण्णे उ लोगिगच्चिय एसामेण वंदणा जइणी । जं तीइ फलं तं चिय इमीए ण उ अहिगयं किंचि ॥ १३६ ॥ एयं पि जुज्जइ चिय तदणारंभाउ तप्फलं व जओ । तप्पच्चवायभावोऽवि हंदि तत्तो ण जुत्तत्ति ॥ १३७ ॥ जमुभयजणणसभावा एस विहिणेयेरहिं ण उ अण्णा । ता एयस्सामावे इमीए एवं कं वीयं ॥ १३८ ॥ तम्हा उ तदाभासा अण्णा एसत्ति णायओ गेया । मोसाभासाणुगया तदत्थभावाणिओगणं ॥ १३९ ॥ सुहफलजणणसभावा चिंतामणिमाइएऽवि णाभव्या । पावति किं पुणेयं परमं परमपयवीयंति ॥ १४० ॥ भव्वावि एत्थ गेया जे आसन्ना ण जाइमेत्तेणं । जमणाइ सुए भणियं एयं ण उ इट्ठफलजणं ॥ १४१ ॥ विहिअपओसो जेसिं आसण्णा तेऽवि सुद्धिपत्तत्ति । खुइभिगाणं पुण सुद्धदेमणा सीहणायसमा ॥ १४२ ॥ आलोचिऊण एवं तंतं पुब्बावरेण खरीहिं । विहिजत्तो कायव्वो सुद्धाण हियद्वया सभ्मं ॥ १४३ ॥ तिव्विगिलाणादीणं भेसजदणाइयाइं णायइं । दट्ठव्वोइ इहं खलु कुग्गहविरहेण धीरेहिं ॥ १४४ ॥ इति वन्दनपञ्चाशकम् ३ ॥

नमिऊण महावीरं जिणपूजाए विहिं पवक्खामि । संखवओ महत्थं गुरुवएसानुसारेण ॥ १४५ ॥ विहिणा उ कीरमाणा सव्वच्चिय फलवती भवति चेद्धा । इहलोइयावि किं पुण जिणपूया उभयलोगहिया ॥ १४६ ॥ काले सुइभूएणं विसिद्धपुप्फाइएहिं विहिणा उ । सारथुइत्थोत्तगरुइं जिणपूजा होइ कायव्वा ॥ १४७ ॥ कालम्मि कीरमाणं किसिकम्मं बहुफलं जहा होइ । इय सव्व च्चिय किंरिया णियणियकालम्मि विणेया ॥ १४८ ॥ सो पुण इह विणेओ संझाओ तिणिण ताव ओहेण । वित्तिकिरियाऽविरुद्धो अहवा जो जस्स जावइओ ॥ १४९ ॥ पुरिसेणं बुद्धिमया सुहबुद्धिं भावओ गणंतेणं । जत्तेणं होयव्वं सुहाणुचंधप्पहाणेण ॥ १५० ॥ वित्तिवोच्छेयम्मि य गिहिणो सीयंति सव्वकिरियाओ । णिरेवत्तस्स उ जुत्तो संपुणो संजमो चैव ॥ १५१ ॥ तासिं अविरोहेणं आभिगहिओ इहं मओ

कालो । तत्थावोच्छिण्णो जं णिच्चं तप्परणभावोत्ति ॥ १५२ ॥ तत्थ सुइणा दुहावि हु दन्वे ण्हाएण सुद्धवत्थेण । भावे उ अवत्थोचि-
यनिसुद्धवित्तिप्यहाणेण ॥ १५३ ॥ ण्हाणाइवि जयणाए आरंभवओ गुणाय णियमेण । सुहभावहेउओ खलु विण्णेयं कूवणाएणं
॥ १५४ ॥ भूमीपेहणजलछाणणाइ जयणा उ होइ ण्हाणाओ । एत्तो विसुद्धभावो अणुहवसिद्धो ऋय बुहाणं ॥ १५५ ॥ अन्नत्थारंभ-
वओ धम्मो णारंभओ अणाभोगो । लोए पवयणखिसा अगोहिबीयंति दोसा य ॥ १५६ ॥ अविसुद्धावि हु वित्ती एवं चिय होइ
अहिगदोसाउ । तम्हा दुहावि सुइणा जिणपूजा होइ कायब्बा ॥ १५७ ॥ गंधवरधूवसन्वोसहोहिं उदगाइएहिं चित्तेहिं । सुरहिविले-
वणवरकुसुमदामचलिदीवएहिं च ॥ १५८ ॥ सिद्धत्थयदहिअक्खयगोरोयणमाइएहिं जहलामं । कंचणमोत्तियरयणाइदामएहिं च विवि-
हेहिं ॥ युग्मम् ॥ १५९ ॥ पवरेहिं साहणेहिं पायं भावोडवि जायए पवरो । ण य अण्णो उवओगो एएसि सयाण लट्ठयरो ॥ १६० ॥
इहलोयपारलोइयकज्जाणं पारलोइयं अहिणं । तं पि हु भावपहाणं सोडवि य इय कज्जगम्मोत्ति ॥ १६१ ॥ ता नियविहवणुरूवं वि-
सिट्ठपुप्फाइएहिं जिणपूजा । कायब्बा बुद्धिमया तम्मी गहुमाणसारा य ॥ १६२ ॥ एसो चेन इह विही विसेसओ सन्वमेव जत्तेण ।
जह रेहति तह सम्मं कायज्वमणणचेट्ठणं ॥ १६२ ॥ वत्थेण बंधिछणं णासं अहवा जहासमाहीए । वज्जेयन्वं तु तदा देहम्मिवि कंछु-
यणसाई ॥ १६४ ॥ भिच्चावि सामिणो इय जत्तेण कुणंति जे उ सणिओगं । होंति फलभायणं ते इयरोसि किलेसामित्तं तु ॥ १६५ ॥
भुवणगुरूण जिणाणं तु (ण वि) विसेसओ एव (य) मेव दट्ठवं । ता एवं चिय पूया एयाण बुहेहिं कायब्बा ॥ १६६ ॥ बह-
माणोडवि हु एवं जायइ परमपयसाहगो णियमा । सारथुइथोत्तसहिया तह य चित्तिवदणाओ य ॥ १६७ ॥ सारा पुण थुइथोत्ता
गंभीरपयत्थविरइया जे उ । सबभूयगुणुद्धिचणरूवा खलु ते जिणाणं तु ॥ १६८ ॥ तेसिं अत्थाहिगमे णियमेणं होइ कुसलपरिणामो ।

सुंदरभावा तेसिं इयरम्मिवि रयणणाएण ॥ १६९ ॥ जरसमर्णाई रयणा अण्णायगुणावि ते समिति जहा । कम्मज्जराइ थुइमाइयावि तह
भावरयणाउ ॥ १७० ॥ ता एयपुव्वंगं चिय पूजाए उवरि वंदणं नेयं । अक्खलियाइगुणजुयं जहागमं भावसारं तु ॥ १७१ ॥
कम्मविसपरममंतो एवं एयंति वेति सव्वण्णू (समयणू) । मुहा एत्थुस्सगो अक्खोभो होइ जिणचिण्णो ॥ १७२ ॥ एयस्स सम-
त्तीए कुसलं पणिहाणमो उ कायव्वं । तत्तो पविच्चिविग्घजयसिद्धी तह य थिरीकरणं ॥ १७३ ॥ एत्तो चिय ण गियाणं पणिहाणं
वोहिपत्थणासरिसं । सुहभावहेउभावा गेयं इहरापवित्ती उ ॥ १७४ ॥ एवं तु इडसिद्धी दव्वपवित्तीउ अण्णहा गियमा । तम्हा अवि-
रुद्धभिणं गेयमवत्थंतरे उचिए ॥ १७५ ॥ तं पुण संविग्गेणं उवओगजुएण तिव्वसद्धाए । सिरणभियकरयलंजलि इय कायव्वं पय-
त्तेणं ॥ १७६ ॥ जय वीयराय ! जयगुरू होउ ममं तुह पभावओ भयवं । भवणिव्वेओ मग्गाणुसारिया इडफलसिद्धी ॥ १७७ ॥ लोय-
विरुद्धच्चाओ गुरुजणपूजा परत्थकरणं च । सुहगुरुजो गो तव्वयणसेवणा आभवमखंडा ॥ १७८ ॥ युग्मम् ॥ उच्चियं च इमं गेयं
तस्साभावम्मि तप्फलस्सण्णे । अपमत्तसंजयाणं आराड्ढाभिसंगओ ण परे ॥ १७९ ॥ मोक्खंगपत्थणा इय ण गियाणं तदुच्चियस्स
विण्णेयं । सुत्ताणुमइत्तो जत्थ वोहिआए पत्थणा माणं ॥ १८० ॥ एवं च दसाइसुं तित्थयरंमिवि गियाणपडिसेहो । जुत्तो भवपडिबद्धं
साभिस्संगं तयं जेण ॥ १८१ ॥ जं पुण गिरभिस्संगं धम्मा एसो अणेगसत्तहिओ । गिरुवमसुहसंजणओ अपुव्वचित्तामणी-
कप्पो ॥ १८२ ॥ ता एयाणुद्धानं हियपणुवहयं पहाणभावस्स । तम्मि पवित्तिसरूवं अत्थापत्तीए तमदुहं ॥ १८३ ॥ युग्मम् ॥ कय-
मित्थ पसंगेण पूजा एवं जिणाण कायव्वा । लद्धूण माणुसत्तं परिसुद्धा सुत्तनीतीए ॥ १८४ ॥ पूजाए कायवहो पडिक्कुडो सो य
णेव पुज्जानं । उवगारिणित्ति तो सा परिसुद्धा कह णु होइत्ति ॥ १८५ ॥ भण्णइ जिणपूयाए कायवहो जतिवि होइ उ कर्हिचि ।

तद्वि तई परिसुद्धा गिहीण क्वाहरणजोगा ॥ १८६ ॥ असदारंभपवत्ता जं च गिही तेण तेसि विनेया । तन्निव्वित्तिफल च्चिय
एसा परिभावणीयमिणं ॥ १८७ ॥ उवगाराभावम्मिवि पूज्जाणं पूजगस्स उवगारो । मंतादिसरणजलणाइसेवणे जह तहेहंपि ॥ १८८ ॥
देहादिणिमित्तंपि हु जे कायवहम्मि तह पयंठ्ठति । जिणपूयाक्कायवहम्मि तेसिमपवत्तणं मोहो ॥ १८९ ॥ सुत्तभणिएण विहिणा
गिहिणा णिव्वाणमिच्छमाणेण । तम्हा जिणाण पूजा कायव्वा अप्पमेत्तेणं ॥ १९० ॥ एक्कंपि उदगविंदुं जह पक्खित्तं महासमुद्धम्मि ।
जायइ अक्खयमेवं पूया जिणगुणसमुद्दसु ॥ १९१ ॥ उत्तमगुणवहुमाणो पयमुत्तमसत्तमज्झयारम्मि । उत्तमधम्मपसिद्धी पूयाए जिणव-
रिंदाणं ॥ १९२ ॥ सुव्वइ दुग्गइणारी जगगुरुणो सिंदुवारकुसुमेहिं । पूजापणिहाणेणं उववण्णा तियसलोगम्मि ॥ १९३ ॥ सम्मं णाऊ-
ण इमं सुयाणुसारेण धीरपुरिसेहिं । एवं चिय कायन्नं अविरहियं सिद्धिकामेहिं ॥ १९४ ॥ इति पूयापगरणं चउत्थं ॥

नमिऊण वद्धमाणं समासओ सुत्तजुत्तिओ वोच्छं । पच्चक्खाणस्स विहिं मंदमइविवोहणट्टाए ॥ १९५ ॥ पच्चक्खाणं
नियमो चरित्तधम्मो य होंति एगट्ठा । मूलुत्तरगुणविसयं चित्तमिणं वणिणयं समाए ॥ १९६ ॥ इह पुण अद्धारूवं णवकारादि पतिदि-
णोवओगीत्ति । आहारगोयरं जइगिहीण भणिमो इमं चेव ॥ १९७ ॥ गहणे आगारेसुं सामइए चेव विहिसमाउत्तं । भए भोगे सय-
पालणाए अणुबंधभावे य ॥ १९८ ॥ दारगाहा ॥ गिण्हति सयंगहीयं काले विणएण सम्मसुवउत्तो । अणुभासंतो पइवत्थु जाण-
गो जाणगसगासे ॥ १९९ ॥ एत्थं पुण चउभंगो विण्णेओ जाणगेयरगओ उ । सुद्धासुद्धा पढमंतिमाउ सेसेसु उ विभासा
॥ २०० ॥ बिइए जाणावेउं ओहेणं तइए जेडगाइमि । कारणओ उ न दोसो इहरा होइत्ति गहणविही ॥ २०१ ॥ दो चेव
णमोक्कारे आगारा छच्च पोरिसीए उ । सत्तेव य पुरिमइ एक्कासणगम्मि अडेव ॥ २०२ ॥ सत्तेगट्ठाणस्स उ अडेवायं विलस्स आ-

आगारा । पंचं अभत्तदृस्स उ छप्पाणे चरिम चत्तारि ॥ २०३ ॥ पंच चउरो अभिगगहि णिव्विइए अह णव य आगारा । अप्पाउ-
रणे पंच उ हवन्ति सेसेसु चत्तारि ॥ २०४ ॥ णवणीओगाहिमए अहवदहिपिसिययगुले चैव । णव आगारा तेसिं सेसदवा-
णं च अहेव ॥ २०५ ॥ वयमेगो गुरुदोसो धेवस्सवि पालणा गुणकरी उ । गुरुलाघवं च णेयं धम्मम्मि अओ उ आगारा
॥ २०६ ॥ सामइएवि हु सावज्जचारूवे उ गुणकरं एयं । अपमायवुड्डिजगत्तणेण आणाउ विण्णयं ॥ २०७ ॥ एत्तो य अप्प-
माओ जायइ एत्थमिह अनुहवो पायं । विरतीसरणपहाणे सुद्धपविचीसमिद्धफलो ॥ २०८ ॥ ण य सामाइयमेयं ब्राह्म भेयगहणे
(ग्गहे) वि सब्बत्थ । समभावपवित्तिणिगित्तिभावओ ठाणगमणं व ॥ २०९ ॥ सामइए आगारा महल्लतरगेऽवि णेह पणत्ता । भणिया
अप्पत्तेरेऽवि हु णवकाराइम्मि तुच्छमिणं ॥ २१० ॥ समभावे च्चिय तं जं जायइ सब्बत्थ आवकहियं च । ता तत्थ ण आगारा पणत्ता
किमिह तुच्छंति । २११ ॥ तं खलु णिरभिस्संगं समयाए सब्बभावविसयं तु । कालावहिम्मिवि परं भंगभया गावहित्तेण ॥ २१२ ॥
मरणजयज्झवसियसुहडभावतुल्लमिह हीणणाएण । अववायाणं ण विसओ भावेयन्वं पयत्तेणं ॥ २१३ ॥ एत्तो च्चिय पडिसेहो दढं
अजोग्गाण वणिओ समए । एयस्स पाइणोऽवि हु वीयंति विही य अइसइणा ॥ २१४ ॥ तस्स उ पवेसणिग्गमवारणजोगेसु जह उ
अववाया । मूलावाहाए तहा णवकाराइम्मि आगारा ॥ २१५ ॥ ण य तस्स तेसुऽवि तहा णिरभिस्संगो उ होइ परिणामो । पडिया-
रल्लिगसिद्धो उ णियमओ अण्णहारूवो ॥ २१६ ॥ ण य पढमभाववाधायमो उ एवंपि अवि य तस्सिद्धी । एवं चिय होइ दढं
इहरा वामोहपायं तु ॥ २१७ ॥ उभयाभावेऽवि कुतोऽवि अगओ हंदि एरिसो चैव । तक्काले तब्भावो चित्तखओवसमओ णेओ
॥ २१८ ॥ आहारजाइओ एस एत्थ एक्कोवि होति चउमेओ । असणाइजाइमेया णाणाइपसिद्धिओ णेओ ॥ २१९ ॥ णाणं सदहणं

गहण पालणा विरतिबुद्धि चेवत्ति । होइ इहरा उ मोहा विवज्जओ भणियभावाणं ॥ २२० ॥ असणं ओयणसत्तुगमुगजगाराइ खज्ज-
गविही य । खीराई स्वरणाई मंडगपभिई य विण्णयं ॥ २२१ ॥ पाणं सोवीरजवोदगाइ चित्तं सुराङ्गं चेव । आउक्काओ सव्वो कक्कड-
गजलाइयं च तथा ॥ २२२ ॥ भत्तोसं दन्ताई खज्जूरं नालकेरदक्खादी । कक्कडिंघगफणसाइ बहुविहं खाइमं णेयं ॥ २२३ ॥ दंतवणं
तंचोलं चित्तं तुलसीकुहेडगाई य । महुपिप्पलिसुंठाई अणेगहा साइमं होइ ॥ २२४ ॥ लेसुदेसेणेए भेया एसिं दंसिया एवं । एयाणु-
सारओ चिय सेसा समयमेव विण्णेया ॥ २२५ ॥ तिथिहाइभेयओ खलु एत्थ इमं वणियं जिणिदेहिं । एत्तो चिय भेएसुवि सुहुमंति
बुहाणमविरुद्धं ॥ २२६ ॥ अण्णे भणंति जतिणो तिथिहाहारस्स ण खलु जुत्तमिणं । सव्वविरइउ एवं भेयगहणे कंहं सा उ ? ॥ २२७ ॥
अपमायबुद्धिजणं एयं एत्थंयि दंसियं पुव्वं । तवभोगमित्तकरणे सेसचागा तओ अहिणो ॥ २२८ ॥ एवं (कहिचि) कंहंचि कज्जे
दुविहस्सवि तण्ण होति चित्तमिणं । सच्चं जइणो णवरं पाएण ण अण्णपरिभोगो ॥ २२९ ॥ विहिणा पडिपुण्णम्मि भोगो विगाए य
थेवकाले उ । सुहधाउजोगभावे चित्तेणमणकुलेण तथा ॥ २३० ॥ काज्ज कुसलजोगं उचियं तक्कालगोयंरं णियमा । गुरुपडिवत्ति-
प्पमुहं मंगलयाठाइयं चेव ॥ २३१ ॥ सरिऊण विसेसेणं पच्चक्खायं इमं माए पच्छा । तह संदिसाविऊणं विहिणा भुंजंति धम्मरया
॥ २३२ ॥ सयपालणा य एत्थं गहियम्मि वि ता इमम्मि अन्नेयं । दाणे उवएसम्मि य ण होंति दोसा जहणत्थ ॥ २३३ ॥ कयपच्च-
क्खाणोडवि य आयरियगिलाणवालबुड्डाणं । देज्जासणाइ संते लाभे कयवीरियायारो ॥ २३४ ॥ संविग्गअन्नसंभोइयाण दंसेज्ज सड्डुग-
कुलाणि । अतरंतो वा संभोइयाण जह वा समाहीए ॥ २३५ ॥ एवमिह सावगाणवि दाणुवएसाइ उचियमो णेयं । सेसम्मि वि एस
विही तुच्छस्स दिसादवेक्खाए ॥ २३६ ॥ संतेअरलद्धिजुएअराइभावेसु होइ तुल्लेसु । दाणं दिसाइभेए तीए दित्तस्स आणादी ॥ २३७ ॥

भोक्तृणमुचियजोगं अणवरयं जो करेइ अव्वहिओ । गियभूमिगाय सरिसं एत्थं अणुबंधभावविही ॥ २३८ ॥ गुरुआएसेणं वा जोगंतरंगपि तदहिगं तमिह । गुरुआणाभंगम्मि य सव्वेऽणत्था जओ भणितं ॥ २३९ ॥ छट्ठडमदसमदुवालसेहिं मासद्धमासखमणेहिं । अकरितो गुरुवयणं अणंतसंसारिओ होति ॥ २४० ॥ बज्झाभावेऽवि इमं पच्चक्खंतस्स गुणकरं चेव । आसवनिरोहभावा आणाआराहणाओ य ॥ २४१ ॥ न य एत्थं एगंतो सगडाहरणादि एत्थ दिहंतो । संतं पि णासइ लहुं होइ असंतं पि एमेव ॥ २४२ ॥ ओहेणाविसयं पि हु ण होइ एयं कहिंचि गियमेण । मिच्छासंसज्झियक्कम्मओ तहा सव्वभोगाओ ॥ २४३ ॥ विरइए संवेगा तक्खयओ भोगविगमभावेण । सफलं सव्वत्थ इमं भवविहं इच्छमाणस्स ॥ २४४ ॥ इति प्रत्याख्यानपञ्चाशकम् ५ ॥

नमिऊण जिणं वीरं तिलोगपुज्जं समासओ वोच्छं । थयविहिमागमसुद्धं सपरेसिमणुग्गहडाए ॥ २४५ ॥ दन्वे भावे य थओ दन्वे भावथयरगओ सम्मं । जिणभवणादिविहाणं भावथओ चरणपडिवत्ती ॥ २४६ ॥ जिणभवणविंवठावणजत्तापूजाइ सुत्तओ विहिणा । दव्वत्थउत्ति नेयं भावत्थयकारणत्तेण ॥ २४७ ॥ विहियाणुट्ठाणमिणंति एवमेवं सया करेताणं । होइ चरणस्स हेऊ णो इहलोगादवेक्खाए ॥ २४८ ॥ एवं चिय भावथए आणाआराहणाउ रागोऽवि । जं पुण इयविवरीयं तं दव्वत्थओऽवि णो होइ ॥ २४९ ॥ भावे अइप्पसंगो आणाविवरीयमेव जं किंचि । इह चित्ताणुट्ठाणं तं दव्वत्थओ भवे सव्वं ॥ २५० ॥ जं वीयरगगामी अह तं णणु गरहितं पि हु स एवं । सिय उचियमेव जं तं आणाआराहणा एवं ॥ २५१ ॥ उचियं खलु कायव्वं सव्वत्थ सया णरेण बुद्धिमत्ता । इइ फलसिद्धी गियमा एस चिय होइ आणत्ति ॥ २५२ ॥ जं पुण एयविउत्तं एमंतेणेव भावसुण्णंति । तं विसयम्मिवि ण तओ भावथयाहेउतो णेयं ॥ २५३ ॥ समयम्मि दव्वसदो पायं जं जोगयाए रूढोत्ति । गिरुवचरितो उ बहुहा पओगभेदोवलंभाओ

॥२५४॥ मिउपिंडो दध्वघडो सुसावगो तह य दध्वसाहुत्ति । साहू य दध्वदेवो एमाइ सुए जओ भणितं॥२५५॥ ता भावत्थयेहेऊ जो सो दध्वत्थओ इहं इडो । जो उ व णेवंभूओ स अप्पहाणो परं होति॥२५६॥ अप्पाहणोऽवि इहं कत्थइ दिडो उ दध्वसदोत्ति । अंगारम-
इगो जह दध्वारिओ सयाऽभव्वो ॥ २५७ ॥ अप्पाहणा एवं इमस्स दध्वत्थवत्तमविरुद्धं । आणावज्झत्तणओ न होइ मोक्खंगया
णवरं ॥२५८॥ भोगादिफलविससो उ अत्थि एत्तोऽवि विसयभेदेण । तुच्छो उ तगो जम्हा हवति पगारंतरेणावि ॥२५९॥ उचिया-
णुट्टाणाओ विचित्तजइजोगतुल्लमो एस । जं ता कह दध्वत्थओ तद्वारेणप्पभावाओ ॥ २६० ॥ जिणभवणादिविहाणद्वारेण एसो
होति सुहजोगो । उचियाणुट्टाणपि य तुच्छो जइजोगतो णवरं ॥ २६१ ॥ सन्नत्थ निरभिसगत्तणेण जइजोगमो महं होइ । एसो
उ अभिरसंगा कत्थइ तुच्छवि तुच्छे उ ॥२६२॥ जम्हा उ अभिस्संगो जीवं दूसेइ णियमतो चेन । तहरिगस्स जोगो विसघारियजो-
गतुल्लोत्ति ॥ २६३ ॥ जइणो अदूसियरसा हेयाओ सन्नहा णियत्तरस । सुद्धो उ उवादेए अकलंको सन्नहा सो उ ॥ २६४ ॥
असुहतरंडुत्तरणप्पाओ दध्वत्थओऽसमत्तो य । णदिमादिसु इयरो पुण समत्तवाहुत्तरणकप्पो ॥२६५॥ कडुगोसहादिजोगा मंथरोगस-
मसण्हो वावि । पढमो विणोसेहेण तक्खयतुल्लो व वित्तिओ उ ॥ २६६ ॥ पढमाओ कुसलवंधो तरस विवागेण सुगइमादीया ।
तत्तो परंपराए धित्तिओऽविहु होइ कालेण ॥२६७॥ चरणपडिवत्तिरूवो थोयव्वोचियपवित्तिओ गुरुओ । संपुण्णाणाकरणं कयकिंचे
हंदि उचियं तु ॥२६८॥ णेयं च भावसाहुं विहाय अणो चएति काउं जे । सस्मं तग्गुणणाभावा तह कम्मदोसा य ॥२६९॥ इत्तो
च्चिय फुल्लमिससुइपडिवत्तिपूयमज्झमि । चरिमा गरुई इट्ठा अणोहिवि णिच्चभावाओ ॥२७०॥ दध्वत्थयभावत्थयरूवं एयमिय होति
ददध्वं । अण्णोणसमणुबद्धं (विद्धं) णिच्छयतो भणियविसयं-तु ॥ २७१ ॥ जइणोऽवि हु दध्वत्थयभेदो अनुभोगेण अत्थित्ति ।

एयं च एत्थ पेयं इय सुद्रं तंतजुत्तीए ॥ २७२ ॥ तंतम्मि वंदणाए पूयणसक्कारहेउ उरसग्गो । जतिणोऽवि हु णिदिहो ते पुण दव्व-
त्थयसरूवे ॥ २७३ ॥ मल्लाइहि पूआ सक्कारो पवरवत्थमादीहि । अण्णे विवज्जओ इह दुहावि दव्वत्थओ एत्थ ॥ २७४ ॥ ओसरणे बलि-
मादी ण चेह जं भगवयावि पडिसिद्धं । ता एममणुण्णाओ उचियाणं गम्मती तेण ॥ २७५ ॥ ण य भगवं अनुजाणति जोगं मुखविगुणं
कदाचिदपि । ण य तयणुणुणोऽवि तओ ण बहुमतो होति अणंसि ॥ २७६ ॥ जो चेव भावलेसो सो चेव य भगवतो बहुमतो उ । ण
तओऽवि णयरेणति अत्थओ सोवि एमेव ॥ २७७ ॥ कज्ज इच्छेतेणं अणंतर कारणं पि इह तु । जह आहारजतीहि इच्छंतेणह आहारो
॥ २७८ ॥ जिणभवणकारणाइवि भरहादीणं ण वारितं तेण । जह तेसिं चिय कामा सल्लविसादीहि णाएहि ॥ २७९ ॥ ता तं पि
अणुमय चिय अप्पडिसेहाओ तंतजुत्तीए । इय सेसाणवि एत्थ अणुमोयणमादि अविरुद्धं ॥ २८० ॥ जं च चउद्धा भणिओ विणओ
उवयाग्गिओ उ जो तत्थ । सो तित्थगरे णियमा ण होइ दव्वत्थयादण्णो ॥ २८१ ॥ एयस्स उ संपाडणहेउं तह चेव वंदणाए उ ।
पूजणमादुच्चारणमुववणं होइ जइणोऽवि ॥ २८२ ॥ इहरा अणत्थगं तं ण य तयणुच्चारणेण सा भणिता । ता अहिसंधारणमो संपा-
डणमिद्वमेयस्स ॥ २८३ ॥ सक्खा उ कसिणसयमदव्वाभावेहिं (वो य) णो अयं इहो । गम्मइ तंतठितीए भावपहाणा हि सुणउ-
त्ति ॥ २८४ ॥ एएहिंतो अण्णे जे धम्महिमारिणो हु तेसिं तु । सक्खं चिय विण्णेओ भावंगतया जतो भणिता ॥ २८५ ॥ अक-
सिणपवनयाणं विरयाविरयाण एस खलु जुत्तो । संसारपयणुकरणे दव्वत्थए क्वदिठंतो ॥ २८६ ॥ सो खलु पुप्फाईओ तत्थुत्तो न
जिणभवणमाईवि । आईसदा बुत्तो तयभावे कस्स पुप्फाई? ॥ २८७ ॥ णणु तत्थेव य सुणिणो पुप्फाइनिवारणं फुडं अत्थि । अत्थि
तयं सयकरण पइच्च नऽणुमोयणाईवि ॥ २८८ ॥ सुव्वइ य चइररिसिणा कारवणपि हु अणुद्वियमिमस्स । वायगंगेथसु तहा

एयगया देसणा चेन ॥ २८९ ॥ दब्बत्थओवि एवं आणापरतंतभावलेसेण । समणुगउ च्चिय णेओ ऽहिगारिणो सुपरिसुद्धोत्ति ॥ २९० ॥ लोणे सलाहणिज्जो विसेसजेगउ उण्णइणिमित्तं । जो सासणस्स जायइ सो णेओ सुपरिसुद्धोत्ति ॥ २९१ ॥ तत्थ पुण वंदणाइंमि उचियसंवेगजेगओ णियमा । अत्थि खलु भावलेसो अणुहवसिद्धो विहिपराणं ॥ २९२ ॥ दब्बत्थयारिहत्तं सम्मं णाऊण भयवओ तंमि । तह य (उ) पयडुंताणं तब्भावाणुमइओ सो य (चेव) ॥ २९३ ॥ अलमेत्थ पसंगेणं उचियत्तं अप्पणो सुणेऊणं । दोवि इमे कायव्वा भवनिरहत्तं बुहजणेण ॥ २९४ ॥ स्तवनविधिः समाप्तः ॥

॥ अथ सप्तमपञ्चाशकम् ॥

नामिऊण वद्धमाणं वोच्छं जिणभवनकारणविहाणं । संखेवओ महत्थं गुरुनएसाणुत्तारेणं ॥ २९५ ॥ अहिगारिणा इमं खलु कारेयव्वं निवज्जए दोसो । आणाभंगउ च्चिय धम्मो आणाए पडिचद्धो ॥ २९६ ॥ आराहणाइ तीए पुण्णं पावं विराहणाए उ । एयं धम्मरहस्सं विण्णेयं बुद्धिमत्तेहि ॥ २९७ ॥ अहिगारी उ गिहत्थो सुहसयणो वित्तसंजुओ कुलजो । अक्खुहो धिइचलिओ मइमं तह धम्मरागी अ ॥ २९८ ॥ गुरुपूयाकर्णरई सुस्ससाइगुणसंगओ चेव । णायाऽहिगयविहाणस्स धणियं माणप्पहाणो य ॥ २९९ ॥ युग्गम् ॥ एसो गुणद्धिजोगा अणेगसत्ताण तीइ विणिओगा । गुणरयणनियरेणं तं कारितो हियं कुणइ ॥ ३०० ॥ तं तह पन-
त्तमाणं दहुं केइ गुणरागिणो मग्गं । अण्णे उ तस्स बीयं सुहभावाउ पवज्जंति ॥ ३०१ ॥ जो च्चिय सुहभावो खलु सव्वन्नुसयम्मि होइ परिसुद्धो । सो च्चिय जायइ बीयं बोहीए तेणणाग्ग ॥ ३०२ ॥ जिणभनणकारणनिही सुद्धा भूमी दलं च कइइ । भियगा-

णइसंधाणं सासयवुड्ढी य जयणा य ॥ ३०३ ॥ दब्बे भावे य तथा सुद्धा भूमी पएस-उकीला य । दब्बे उपत्तिगरहिंया अण्णेसिं
हेइ भावे उ ॥ ३०४ ॥ अपदेसंमि ण वुड्ढी कारवणे जिणघरस्स ण य पूया । साहूणमणवुवाओ किरियाणासो उ अववाए ॥ ३०५ ॥
मासणगरिहा लोए अहिगरणं कुत्थियाण सपाए । आणादीया दोसा संसारणिबंधणा घोरा ॥ ३०६ ॥ कीलादिसल्लजोगा होंति
अणिब्बाणमादिया दोसा । एएभि वज्जणडा जइज्ज इह सुत्तविहिणा उ ॥ ३०७ ॥ धम्मत्थमुज्जुएणं सब्बस्सापात्तिं ण कायब्बं ।
इय संजमो ऽवि सेओ एत्थ य भयवं उदाहरणं ॥ ३०८ ॥ सो तावसासमाओ तेसिं अप्पत्तिं सुणेळणं । परमं अबोहिवीय ततो
गतो हंतऽकाले ऽवि ॥ ३०९ ॥ इय सब्बेणावि सम्म सक्क अप्पत्तिं सइ जणस्स । णियमा परिहरियव्व इयरंमि मनत्तचिंता
उ ॥ ३१० ॥ कट्ठादीवि दलं इह सुद्ध जं देवतादुववणाओ । णो अविहिणोवणीथ सयं च काराविय जं णो ॥ ३११ ॥
तस्सवि य इमो णेओ सुद्धासुद्धपरिजाणणोवाओ । तक्कहगहणादिम्मी सउणेयरसणिवातो जा ॥ ३१२ ॥ णंदादिसुहो
महो भरिओ कलसो ऽथ सुंदरा पुगिसा । सुहजोगाइ य सउणो कंदियसहादि इतरो उ ॥ ३१३ ॥ गुद्धस्सवि गहियस्सा पसत्थदियहम्मि
सुहसुहत्तेण । सकामणम्मिंवि पुणो विण्णेया सउणमादीया ॥ ३१४ ॥ कारवणे ऽवि य तस्सिह भित्तगणतिसंधणं ण कायब्बं । अविंयाहिग-
प्पदाणं दिट्ठादिट्ठप्पकलं एयं ॥ ३१५ ॥ ते तुच्छा दराया अहिगेण दढं उर्विति परितोसं । तुट्ठा य तत्थ कम्मं तत्तो अहिगं पक्कुब्बं-
ति ॥ ३१६ ॥ धम्मपंसंसाए तथा केइ णिवंधंति वोहिवीयाइ । अण्णे उ लहुयकम्मा एत्तो च्चिय संपवुज्झंति ॥ ३१७ ॥ लोगे य
साहुवाओ अतुच्छभावेण सोहणो धम्मो । पुरिसुत्तमप्पणीतो पभावणा चेव तित्थस्स ॥ ३१८ ॥ सासयवुड्ढीवि इहं भुवणगुरुजिणंद-
गुणपरिणाए । तत्तिमवट्ठवणन्थं सुद्धपविचीए णियमेण ॥ ३१९ ॥ पेच्छिस्सं इत्थमहं वंदणगणिमिच्चमागए साह । कयपुणो भगवन्ते

गुणरथगणिही महासत्ते ॥ ३२० ॥ पडियुज्झिस्संति इहं ददूण जिणंदनिमकलंकं । अण्णंउवि भव्यसत्ता काहिति ततो परं धम्मं ॥ ३२१ ॥ ता एयं मे वित्त जमेत्थमुवओगमेति अणवरयं । इय चिंताऽपरिवडिया सासयवुड्डी उ मोक्खफला ॥ ३२२ ॥ जयणा य पयत्तेणं कायव्वा एत्थ सव्वाजोगेसु । जयणा उ धम्मसारो जं भणिया वीयरगेहिं ॥ ३२३ ॥ जयणा उ धम्मजणणी जयणा धम्म-
स्स पालणी चैव । तव्वुड्डीकरी जयणा एगंतसुहावहा जयणा ॥ ३२४ ॥ जयणाए वट्टमाणो जीनो सम्मत्तणाणचरणानं । सद्धावो-
हासेवणभावेणाराहगो भणितो ॥ ३२५ ॥ एसा य होइ णियमा तदहिगदोसविणिवारणी जेण । तेण णिनिच्चिपहाणा निण्णेया
बुद्धिमंतोहिं ॥ ३२६ ॥ सा इह परिणयजलदलविसुद्धिरूवा उ होइ णायव्वा । अण्णारंभणिविचीएँ अप्पणाहिट्ठणं चेनं ॥ ३२७ ॥ एनं च
होइ एसा पनिच्चिरूवावि भावतो णवरं । अकुसलणिविचिच्छूवा अप्पवहुविसेसभावणं ॥ ३२८ ॥ एत्तो चिय णिदोसं सिप्पदिविहाणसो
जिणंदस्स । लेसेण सदोसंपिहु बहुदोसनियारणत्तेण ॥ ३२९ ॥ वरवोहिलाभओ सो सव्वुत्तमपुण्णसंजुओ भयनं । एगंतपरहियरतो
विसुद्धजोगो महासत्तो ॥ ३३० ॥ जं बहुगुणं पयाणं तं णाऊणं तेहव दंसेइ । ते रक्खंतस्स ततो जहोचितं कह भवे दोसो? ॥ ३३१ ॥
युग्मम् ॥ तत्थ पहाणो अंसो बहुदोसनियारणाउ जगगुरुणो । नागादिरक्खणे जह कट्ठणदोसेऽवि सुहजोगो ॥ ३३२ ॥ खड्डातडम्मि विसमे
इड्डसुयं पेण्डिऊण कीलंतं । तप्पच्चवायभीया तदाणणहा गया जणणी ॥ ३३३ ॥ दिट्ठो य तीए णागो तं पति एतो दुतो उ खड्डाए ।
तो कट्ठितो तगो तह पीडागवि युद्धभावाए ॥ ३३४ ॥ युग्मम् ॥ एयं च एत्थ जुत्तं इहराहिगदोसभावतोऽणत्थो । तप्परिहारंऽणत्थो
अत्थो चिय तत्तओ णेओ ॥ ३३५ ॥ एव निविच्चिपहाणा विण्णेया भावओ अहिंरोयं । जयणावओ उ विहिणा पूजादिगयवि
एमेव ॥ ३३६ ॥ णिप्फाइऊण एवं जिणभवणं सुदरं तहिं विनं । विहिंकारियमह विहिणा पड्डवेज्जा लहुं चेव ॥ ३३७ ॥ एयस्स

फलं भणियं इय आणाकारिणो उ मङ्गुस्स । चित्तं सुहाणुबंधं णिव्वाणंतं जिणिदेहिं ॥ ३३८ ॥ जिणविंवपइडावणभावज्जियकम्म-
परिणतिवसेणं । सुगतीइ पइडावणमणहं सदि अप्पणो चेव ॥ ३३९ ॥ तत्थवि य साहुदंसणभावज्जियकम्मतो उ गुणरागो ।
काले य साहुदंसणमहक्केमणं गुणकर तु ॥ ३४० ॥ पडिबुज्जिस्संतने भावज्जियकम्मओ य पडिवत्ती । भावचरणस्स जायति एगंत-
सुहावहा णियमा ॥ ३४१ ॥ अपरिवडियसुहंचिताभावज्जियकम्मपरिणतीए उ । गच्छति इमीइ अंतं ततो य आराहणं लहइ
॥ ३४२ ॥ णिच्छयणथा जेमसा चरणपडिवत्तिसमयतो पभिति । आभरणंतमजस्सं संजमपरिपालणं विहिणा ॥ ३४३ ॥ आराहगो
य जीवो सत्तइभवेहिं पावती णियमा । जंमादिदोसचिरहा सासयसोक्खं तु णिव्वाणं ॥ ३४४ ॥ जिणभवणकारणविही समत्ता ॥ ७ ॥

॥ अथाष्टमपंचाशकम् ॥ ८ ॥

नमिऊण देवदेवं वीरं सम्मं समासओ वोच्छ । जिणावैवपइडाए विहिमागमलोयणीतीए ॥ ३४५ ॥ जिणविंवस्स पइडा पायं
कारावियस्स जं तेण । तक्कारवणंमि विहिं पढमं चिय णिपमो ताव ॥ ३४६ ॥ सोउं णाऊण गुणे जिणाण जायाए सुद्धबुद्धीए ।
किच्चमिणं मणुयाणं जम्मफलं एत्तियं चेव (ह) ॥ ३४७ ॥ गुणपगरिसा जिणा खलु तेसिं विंवस्स दंसणंपि सुहं । कारावणेण
तेस्स उ अणुग्गहो अत्तणो परमो ॥ ३४८ ॥ मोत्तलपहसाधियाणं मोक्खत्थं उज्जएण कुसलेणं । तग्गुणवहुमाणादिसु जइयव्वं सव्व-
जत्तेणं ॥ ३४९ ॥ तग्गुणवहुमाणाओ तह सुहभावेण वज्जती णियमा । कम्मं सुहाणुबंधं तस्सुदया सव्वसिद्धिंति ॥ ३५० ॥ चतुर्भिः
कलापकम् ॥ इय सुद्धबुद्धिजोगा काले संपूइऊण कत्तारं । विभवोचियमप्पेज्जा मोहं अणहस्स सुहभावो ॥ ३५१ ॥ तारिसयस्सा-

भावे तस्मेव हिततथमुज्जुओ णवरं । गियमेज्ज विंमोछं जं उचियं कालमासस्स ॥ ३५२ ॥ देवस्सपरीभोगो अणंगजम्मेसु दारुण-
वेवागो । तंमि स होइ णिउत्तो पावो जो कारओ इहरा ॥ ३५३ ॥ जं जायइ परिणामे असुहं सव्वस्स तं न कायव्वं । सम्मं गिरू-
विज्जणं गाढागिलाणस्स वाऽपत्तं ॥ ३५४ ॥ आणागारी आराहणेण तीए ण दोसवं होति । वत्थुविवज्जासम्मि वि छउमत्थो सुद्ध-
परिणामो ॥ ३५५ ॥ आणापवित्तिओ चिय सुद्धो एसो ण अण्णहा णियमा । तित्थगरे बहुमाणा तदभावाओ य णायव्वो ॥ ३५६ ॥
समतिपवित्ती सव्वा आणावज्झत्ति भवफला चेव । तित्थगरुहसेणवि ण तत्तओ सा तदुद्देसा ॥ ३५७ ॥ मूढा अणादिमोहा तहा
तहा एत्थ संपयद्दंता । तं चेव य मणंता अवमणंता ण यानंति ॥ ३५८ ॥ मोक्खत्थिणा तओ इह आणाए चेव सव्वजत्तेणं ।
सव्वत्थवि जइयव्वं संमंति कयं पसंणेण ॥ ३५९ ॥ णिप्फणस्स य सम्मं तस्स पइट्ठावणे विही एस्स । सुहजोएण पवेसो आयत्तेण
ठाणठवणा य ॥ ३६० ॥ तेणेव खेत्तसुद्धी हत्थसयादिविसया णिओरेण । कापव्वो सक्कारो य गंधपुप्फादिएहिं तहिं ॥ ३६१ ॥
दिसिदेवयाण पूया सव्वेसिं तह य लोगपालाणं । ओसरणक्रमेणऽण्णे सव्वेसिं चेन देवाणं ॥ ३६२ ॥ जमहिगयविंसामी सव्वेसिं चव
अब्भुदयेहेज्ज । ता तस्स पइट्ठाए तेसिं पूयादि अविरुद्धं ॥ ३६३ ॥ साहम्मिया यए महिड्डिया सम्मदिट्ठिणो जेण । एत्तो चिय उचियं
खलु एतसिं एत्थ पूजादी ॥ ३६४ ॥ तत्तो सुहजाएणं सट्ठाणे मंगलेहिं ठवणा उ । अहिवासणमुचिएण गंधोदगमादिणा एत्थ ॥ ३६५ ॥
चत्तारि पुण्णकलसा पहाणमुदाविचित्तकुसुमजुया । सुहपुण्णचत्तचउत्तंतुगोच्छय । होति पासेस ॥ ३६६ ॥ मंगलदीवा य तहा घयगु-
लपुण्णा सुभिक्षुभक्खा य । जववारयवणयसत्थिगादि सन्नं महारंमं ॥ ३६७ ॥ मंगलपाडिसरणाइं चित्ताइं रिद्धिविद्धिजुत्ताइं ।
पढमदियहंमि चंदणाविलेवणं चेव गंधड्डं ॥ ३६८ ॥ चउणारीओमिणं णियमा अहिगासु णत्थि उ विरोहो । णेवत्थं च इमासिं जं पवरं

तं इहं सेयं ॥ ३६९ ॥ जं एयवइयंगं सरीरमक्कारसंगं चारु । कीगइ तयं असेसं पुण्णणिमित्तं मुणेयव्वं ॥ ३७० ॥ तित्थगरे बहु-
माणा आणाआराहणा कुसलजोगा । अणुवधसुद्धिभावा रागादीणं अभावा य ॥ ३७१ ॥ दिक्खियजिणोमिणणओ दाणाओ सत्तिओ
तंहयम्मि । वेहव्वं दारिहं च होति ण कयाति नारीणं ॥ ३७२ ॥ उक्कोसिया य पूजा पहाणदव्वेहिं एत्थ कायव्वा । ओसहिफलव-
त्थसुवण्णमुत्तारयणाइहिं च ॥ ३७३ ॥ चित्तवल्लिचित्तगंधहिं चित्तकुसुमेहि चित्तवासेहिं । चित्तेहिं विउहेहिं भावेहिं विहवसारेण
॥ ३७४ ॥ एयमिह मूलमंगल एत्तो चिय उत्तरावि सक्कारा । ता एयम्मि पयत्तो कायव्वो बुद्धिमंतेहिं ॥ ३७५ ॥ चित्तिवंदण
श्रुतिबुद्धी उस्सग्गो साहु सासणसुराए । थयसरण पूयकाले ठवणा मंगलगणुव्वा उ ॥ ३७६ ॥ पूया वंदणमुत्तग्ग पारणा भावथे-
उज्जकरणं च । सिद्धाचलदीवसमुद्धमंगलाणं च पाढो उ ॥ ३७७ ॥ जह सिद्धाण पतिट्ठा तिलोगचूडामणिम्मि सिद्धिपदे । आचंदसू-
रियं तह हाउ इमा सुप्पतिट्ठत्ति ॥ ३७८ ॥ एव अचलादीसुवि मेरुप्पमुहंसु हाति वत्तव्वं । एते मंगलसदा तम्मि सुहनिवंधणा
दिट्ठा ॥ ३७९ ॥ सोउं मंगलसदं सउणंमि जहा उ इट्ठसिद्धित्ति । एत्थपि तहा संमं विण्णया बुद्धिमंतेहिं ॥ ३८० ॥ अण्णे उ
पुण्णकलसादिठावणे उदहिमंगलादीणि । जंपतण्णे सव्वत्थ भावत्तो जिणवरा चेव ॥ ३८१ ॥ सत्तीए संघपूजा चिससपूजाउ बहुगुणा
एसा । जं एस सुए भणिओ तित्थयराणंतरो संघो ॥ ३८२ ॥ गुणसमुदाओ संघो पवयण तित्थंति होति एगट्ठा । तित्थगरोवि
य एणं णमए गुरुभावत्तो चेव ॥ ३८३ ॥ तप्पुन्विवा अरिहया पूजितपूया य णियकम्मं च । कयकिञ्चोवि जह कहं कहेति णमते
तहा तित्थं ॥ ३८४ ॥ एयम्मि पूजियम्मी णत्थि तयं जं ण पूजियं होइ । भुअगेऽवि पूयणिज्जं ण गुणट्ठाणं ततो अण्णं ॥ ३८५ ॥
तप्पूयापरिणामो हंदि महाविसयमो मुणेयव्वो । तदेसपूयणम्मि वि देवयपूया देणाएण ॥ ३८६ ॥ आसन्नसिद्धियाणं लिगमिणं

जिणवरोहिं पणत्तं । संघमि चेव पूया सामण्णेणं गुणणिहिम्मि ॥ ३८७ ॥ एसा उ महादाणं एस च्चिय होति भावजणोत्ति । एसा गिहत्थसारो एस च्चिय संपयामूलं ॥ ३८८ ॥ एतीए फलं णेयं परमं णेव्वाणमेव णियमेण । सुरणरसुहाइं अणुसंगियाइं इह किसिपलालं व ॥ ३८९ ॥ कयमेत्थ पसंगेणं उत्तरकालोचियं इहणंयि । अणुरूवं कायव्वं तित्थुण्णतिकारं णियमा ॥ ३९० ॥ उचिओ जणोवयारो विससओ णवरि सयणवग्गम्मि । साहम्मियवग्गम्मि य एयं खलु परमवच्छलं ॥ ३९१ ॥ अट्ठाहिया य महिमा सम्मं अणुबन्धसाहिगा केई । अण्णे उ त्तिणिण दियेहे णिओगओ चेव कायव्वो ॥ ३९२ ॥ तत्तो विससपूयापुव्वं विहिणा पडिस्सरो-
मुयणं । भूयचालिदीणदाणं एत्थंयि ससत्तिओ किंपि ॥ ३९३ ॥ तत्तो पडिदिणपूयाविहाणओ तह तेहेह कायव्वं । विहिताणुट्ठाणं खलु भवविरहफलं जहा होति ॥ ३९४ ॥ पइडाविही सम्मत्तो ८ ॥

॥ अथ नवमपंचाशकम् ॥ ९ ॥

नमिऊण वद्धमाणं सम्मं संखेवओ पवक्खामि । जिणजताए विहाणं सिद्धिफलं सुत्तर्हिए ॥ ३९५ ॥ दंसणमिह मोक्खंगं परमं एयस्स अट्ठायारो । णिस्संकादी भणितो पभावणतो जिणेदिहिं ॥ ३९६ ॥ पवरा पभावणा इह असेसभावमि तीए सन्भावा । जणजत्ताय तयंगं ज पवरं ता पयासोऽयं ॥ ३९७ ॥ जत्ता महुसवो खलु उद्दिस्स जिणे स कीरइ जो उ । सो जिणजत्ता भणइ तीए विहाणं तु दाणाइ ॥ ३९८ ॥ दाणं तवोवहाणं सरीरसक्कार मो जहासत्ति । उचितं च गीतवाइय थुत्तिथोत्ता पेथणादी या ॥ ३९९ ॥ दाणं अणुकंपाए दीणाणाहाण सत्तिओ णेयं । तित्थंकरणातेणं साहण य पत्तवुद्धीए ॥ ४०० ॥ एकासणाइ णियमा

तत्रोद्यहार्णपि एतथ कायवन् ततो भावविसुद्धी नियमा विहिसेवणा चेव ॥ ४०१ ॥ वतथविलेवणमल्लादिहिं विविहो सरिरसकारो ।
कायव्वो जहसत्तिं पवरो देविंदणाएण ॥ ४०२ ॥ उचियमिय (ह) गीयवाइयमुचियाण वयाइएहिं जं रम्मं । जिणगुणाविसयं
सद्धम्मवुद्धिजणं अनुवहासं ॥ ४०३ ॥ थुइथोत्ता पुण उचिया गंभीरपयथविइया जे उ । संवेगवुद्धिजणा समा य पाएण सव्वेसिं
॥ ४०४ ॥ पेच्छणगावि णडादी धम्मियणाडयलुआ इहं उचिया । पत्थावो पुण णेओ इमेसिमारंभमादीओ ॥ ४०५ ॥ आरंभे
च्चिय दाणं दीणादीण मणतुद्धिजणत्थं । रणामायायकारणमणहं गुरुणा समत्तीए ॥ ४०६ ॥ विसययवेसे रणो उ दंसणं ओग-
हादिकहणा य । अनुजाणावण विहिणा तयणुणाए य संवासो ॥ ४०७ ॥ एसा पत्रयणणीती एव वसंताण णिज्जरा विउला । इह-
लोयम्मिवि दोसा ण होति नियमा गणा होति ॥ ४०८ ॥ दिट्ठो पत्रयणगुरुणा राया अनुसासिओ य विहिणा उ । तं नत्थि
जण वियरइ कित्तियमिह आमवाउत्ति ॥ ४०९ ॥ एतथमणुसासणाविही भणिओ सामणगुणपससाए । गंभीराहरणेहिं उत्तीहि य
भावसाराहिं ॥ ४१० ॥ सामण्णे मणुयत्ते धम्माओ णरीसरत्तणं णयं । इय सुणिज्जणं सुंदर ! जत्तो एयम्मि कायव्वो ॥ ४११ ॥
इट्ठीण मूलमेसो सव्वसिं जणमणोहराणंति । एसो य जाणवत्तं णेओ संसारजलहिम्मि ॥ ४१२ ॥ जायइ य सुहो एसो उचिय-
त्थापायणं सव्वस्स । जत्ताए वीयराराण विसयंसारत्तओ पवरो ॥ ४१३ ॥ एतीए सव्वसत्ता सुहिया सु अहेसिं तंमि कालंमि ।
एणिंहिपि आमधाएण कुणसु तं चेव एतेसिं ॥ ४१४ ॥ तम्मि असंते राया दद्वव्वो सांवगेहिवि क्रमेणं । कारेयव्वो य तहा दाणेण-
वि आमवाउत्ति ॥ ४१५ ॥ तेसिंपि धायमाणं दायव्वं सामपुव्वगं दाणं । तत्तियदिणाण उचियं कायव्वो देसणा य सुहा
॥ ४१६ ॥ तित्थस्स वण्णवाओ एवं लोगम्मि वोहिलाभो य । केमिचि होइ परमो अण्णंमि वीयलाभोत्ति ॥ ४१७ ॥ जा चिय

गुणपडिवत्ती सव्वणुमयाग्नि होइ पडिसुद्धा । स चिय जायति बीयं बोहीए तेणणाएणं ॥ ४१८ ॥ इय सागत्थाभावे दोहिवि
वग्गेहिं पुव्वपुरिसाणं । इय सामत्थजुयाणं बहुमाणो होति कायव्वो ॥ ४१९ ॥ ते धण्णा सप्पुरिसा जे एयं एवमेव णिस्सेसं । पुव्विं
कौरसु किच्चं जिणजत्ताए विहाणेणं ॥ ४२० ॥ अम्हे उ तह अधण्णा धण्णा उण एत्तिएण जं तेसिं । बहु मण्णामो चरियं सुहावहं
धम्मपुरिसाणं ॥ ४२१ ॥ इय नहुमाणा तेसिं गुणानमणुमोयणा णिओगेणं । तत्तो तत्तुछं चिय होइ फलं आसयविसेसा ॥ ४२२ ॥
कयमेत्थ पसंगेणं तवोवहाणादियावि णियसमए । अपुरूवं कायव्वं जिण्णाण कल्लानदियहेसु ॥ ४२३ ॥ पंच महाकल्लाना सव्वेसिं
जिण्णाण हवति णियमेण । भुवणच्छेरयभूया कल्लानफला य जीवाणं ॥ ४२४ ॥ गढमे जम्मे य तहा णिकखमणे चैन णाणणेव्वाणे ।
भुवणगुरूण जिण्णाणं कल्लाना होति णायव्वं ॥ ४२५ ॥ युग्मम् ॥ तेसु य दिणेसु धन्ना देविंदाई करिंति भत्तिणया । जिणजत्तादि-
विहाणा कल्लानं अप्पणो चैव ॥ ४२६ ॥ इय ते दिणा पसत्था ता सेसेहिंवि तेसु कायव्वं । जिणजत्तादि सहरिसं ते य इमे वद्ध-
माणस्स ॥ ४२७ ॥ आसाढसुद्धल्लो चेत्ते तह सुद्धतेरमी चैव । मग्गसिरिक्किहदसमी वइसाहे सुद्धदसमी य ॥ ४२८ ॥ कत्तियकिण्हे
चरिमा गढभाइदिणा जहक्कमं एते । हत्थुत्तरजाएणं चउरो तह सात्तिणा चरमो ॥ ४२९ ॥ अहिग्गयित्तिथविहाया भगवंति णिदंसिया
इमे तस्स । सेसाणवि एवं चिय णियणियत्तिथेसु विण्णेया ॥ ४३० ॥ तित्थगरे बहुमाणो अब्भासा तह य जीयकप्पस्स । देविंदादि-
अणुगिती गंभीरपरूवणा लोए ॥ ४३१ ॥ वण्णा य पवयणस्सा इय जत्ताए जिण्णाण णियमेणं । मग्गणसारिभावो जायइ एत्तो जिय
विसुद्धो ॥ ४३२ ॥ तत्तो सयलसमीहियसिद्धी णियमेण अविकलं जं सो । कारणमिमीए भणिओ जिणेहिं जियरागदोसेहिं ॥ ४३३ ॥
मग्गणुमारिणो खलु तत्ताभिणिवेसओ मुसा चैव । होइ समत्ता चेद्धा असुभावि य णिरणुबंधत्ति ॥ ४३४ ॥ सो कम्मपारत्तता

वद्वद् तीए ण भावओ जम्हा । इय जत्ता इय वीयं एवंभूयस्स भावस्स ॥ ४३५ ॥ ता रहणिक्खमणादिवि एते उ दिणे पडुच्च
कायव्वं । जं एसो च्चिय विसओ पहाणमो तीए किरियाए ॥ ४३६ ॥ विसयप्पगरिसभावे किरियामेत्तपि बहुफलं होइ । सक्कि-
रियावि हु ण तहा इयरम्मि अवीयरागिब्व ॥ ४३७ ॥ लद्धूण दुल्लहं ता मणुयत्तं तह य पवयणं जइणं । उत्तमणिदंसणेसुं बहुमाणो
होइ कायव्वो ॥ ४३८ ॥ एसा उत्तमजत्ता उत्तमसुयवणिगया सदि बुहेहिं । सेसा य उत्तमा खलु उत्तमरिद्धीए कायव्वो ॥ ४३९ ॥
इयरास्तव्वहुमाणोऽग्गणा य इमीए णिउणवुद्धीए । एवं विचितियव्वं गुणदोसविहावणं परमं ॥ ४४० ॥ जेठमि विज्जमाणे उच्चिए
अणुजेट्ठपूयणमजुत्तं । लोगाहगणं च तहा पयेडे भगवंतवयणम्मि ॥ ४४१ ॥ लोगो गुरुतरगो खलु एवं सति भगवतोवि इट्ठेत्ति ।
भिच्छत्तमो य एवं एसा आसायणा परमा ॥ ४४२ ॥ इय अणत्थवि सम्मं णाउं गुरुलाघवं विसंसेण । इट्ठे पयडियव्वं एसा खलु
भगवतो आणा ॥ ४४३ ॥ जत्ताविहाणमेयं णाऊणं गुरुमुहाउ धीरेहि । एवं चिय कायव्वं अविरहियं भत्तिमेतेहि ॥ ४४४ ॥
जत्ताविही सम्मत्तो ॥ ९ ॥

॥ अथ दशमं पञ्चाशकम् ॥

नमिऊण महावीरं भव्वहियद्धाएँ लेसओ किप्पि । वोच्छं समणोवासगपडिमाणं सुत्तमग्गेणं ॥ ४४५ ॥ समणोवासगपडिमा
एक्कारस जिणवरोहि पणत्ता । दंसणपडिमादीया सुयक्केवल्लिणा जत्तो भणियं ॥ ४४६ ॥ दंसणवयसामाइयपोसहपडिमाअंभमच्चित्ते ।
आरंभेपेसउद्दिट्ठवज्जएँ समणभूए य ॥ ४४७ ॥ दंसणपडिमा णेया सम्मत्तजुयस्स जा इहं बोदी । कुग्गहकलकरहिया मिच्छत्तखओ-

वसमभावा ॥ ४४८ ॥ मिच्छत्तं कुग्गहकारणंति खओवसममुवगए तम्मि । ण तओ कारणविगलत्तणेण सदि विसविगारो व्व ॥ ४४९ ॥
होइ अणाभोगजुओ ण विवज्जयवं तु एस धम्मम्मि । अत्थिक्कादिगुणजुतो सुहाणुबंधी णिरतियारो ॥ ४५० ॥ बोदी य एत्थ
पडिमा विसिद्धगुणजीवलोयओ भणिया । ता एरिसगुणजोगा सुहो उ सोः खावणत्थत्ति ॥ ४५१ ॥ एवं वयमार्हसुवि दद्ववमिणं-
ति णवरमेत्थ वया । वेप्पंतणुव्वया खलु थूलगपाणवहविरयादी ॥ ४५२ ॥ सम्मत्तेवरि ते सेसकम्मुणो अवगए पुहुत्तम्मि । पलि-
याण होंति णियमा सुहायपरिणामरूवा उ ॥ ४५३ ॥ बंधादि असक्किरिया संतेसु इमेसु पहवइ ण पायं । अणुकंपधम्मसवणादिया उ
पहवति चिसेसेण ॥ ४५४ ॥ सावज्जजोगपरिवज्जणादिरूवं तु होइ विण्णेयं । सामाइयमिचरियं गिहिणो परमं गुणट्ठाणं ॥ ४५५ ॥
सामाइयंमि उ कए समणो इव सावओ जतो भणितो । बहुसो विहाणमस्स य तम्हा एयं जहुत्तगुणं ॥ ४५६ ॥ मणटुप्पणिहाणादि
ण होति एयम्मि भावओ संते । सतिभावावाट्ठियकारिया य सामणवीयंति ॥ ४५७ ॥ पोसेइ कुसलधम्मे जं ताहारादिचागणुट्ठाणं ।
इह पोसहोत्ति भणति विहिणा जिणभासिएणेव ॥ ४५८ ॥ आहारपोसहो खलु सरीरसकारपोसेहे चेव । बंभव्व.वारेसु य एयगया
धम्ममुट्ठित्ति ॥ ४५९ ॥ अप्पडिदुप्पडिलोहियसेज्जासंथारयाइ वज्जेति । सम्मं च अणुपालणमाहारादीसु एयम्मि ॥ ४६० ॥
सम्ममणुव्वयगुणवयसिक्खावयवं थिरा य णाणी य । अट्ठमिचउत्तसंसु पडिमं ठाएगराइयं ॥ ४६१ ॥ अग्निणाणवियडभोई मउलियडो
दिवसचंभयारी य । रत्तिं परिमाणकडो पडिमावज्जेसु दियहेसु ॥ ४६२ ॥ झायइ पडिमाएँ ठिओ तिलोगपुज्जो जिणे जियकसाए ।
णियदोसपच्चर्णायं अण्णं वा पंच जा मासा ॥ ४६३ ॥ पुव्वोइयगुणजुतो विसेसओ विजियपोहणिज्जो य । वज्जइ अंबंभेमंगंतओ
उ राइपि थिरचित्तो ॥ ४६४ ॥ सिंगारकहाविरओ इत्थीएँ समं रहम्मि णो ठाइ । चयइ य अतिप्पसंगं तहा विहूसं च उक्कोसं ॥ ४६५ ॥

एवं जा छम्मासा एसोऽहिगतो इहरहा दिट्ठं । जावज्जीवापि इमं वज्जइ एयम्मि लोगम्मि ॥ ४६६ ॥ सच्चित्तं आहारं वज्जइ असणादिअं
निरवसेस । असणे चाउलउंविगचणगादी सब्बहा सम्मं ॥ ४६७ ॥ पाणे आउक्कायं सचित्तरससजुअं तहण्णं पि । पंचुवरिककडिगा-
इयं च तह खाइमे सब्बं ॥ ४६८ ॥ दंतवणं तवोलं हरेडगादी य साइमे सेसं । सेसपयसमाउत्तो जा मासा सत्त विहिपुव्वं ॥ ४६९ ॥
वज्जइ सयमारंभं सावज्जं कारवेइ पेसीहि । पुव्वप्पओगओ च्विय वित्तिणिमित्तं सिट्ठिलंभावो ॥ ४७० ॥ निग्गिघणतेगंतणं एवंऽवि हु
होइ चैव परिचत्ता । एद्दहमेत्तोऽवि इमो वज्जिज्जंतो हियकरो उ ॥ ४७१ ॥ भव्वस्साणावीरियसंफासणभावतो णिओगेणं ।
पुव्वोइयगुणजुत्तो ता वज्जति अट्ठ जा मासा ॥ ४७२ ॥ पेसहिऽवि आरंभं सावज्जं कारवेइ णो गुरुयं । अत्थी संतुट्ठो वा एसो पुण
होति विण्णेओ ॥ ४७३ ॥ निक्खित्तभरा पायं पुत्तादिसु अहव सेसपरिवारे । थेवममत्तो य तहा सब्बत्थविपरिणओ नत्तरं ॥ ४७४ ॥
लोगववहारविरओ बहुसो सेवगभावियमई य । पुव्वोदियगुणजुत्तो णव मासा जाव विहिणा उ ॥ ४७५ ॥ उट्ठिक्कडं भत्तंऽपि
वज्जती किमुय सेसमारंभं । सो होइ उ छुरमुंडो सिहलं वा धारती कोई ॥ ४७६ ॥ जं णिहियमत्थजायं पुट्ठो णियएहि णवर सो
तत्थ । जइ जाणइ तो सोहे अह णवि तो वेइ ण वि जाणे ॥ ४७७ ॥ जतिपज्जुवासणपरां सुहुमपयत्थेसु णिच्चतल्लिच्छो । पुव्वोदिय-
गुणजुत्तो दस मासा कालमासे (णे) णं ॥ ४७८ ॥ खुरमुंडो लोएण व रयहरणं उग्गहं व वेत्तूण । समणवभूओ विहरइ धम्मं
काएण फांसतो ॥ ४७९ ॥ समकारे वोच्छिण्णे वच्चति सणायपल्लि दट्ठं जे । तत्थ वि जहेव साहू गेण्हति फासुं तु आहारं ॥ ४८० ॥
पुव्वोउत्तं कंप्पति पच्छाउत्तं तु ण खलु एयस्स । ओदणमिलिगसूवादि सब्बमाहारजायं तु ॥ ४८१ ॥ एवं ल्कोसेणं एक्कारस मास-
जाव विहेइ । एगाहादियरेणं एयं सब्बत्थ पाएणं ॥ ४८२ ॥ भोत्तेऊणज्जाणं उवेइ पव्वज्जपेव सो पच्छा । अहवा गिहत्थंभावं

उचियत्तं अय्यणो णाउं ॥ ४८३ ॥ गहणं पवज्जाए जओ अजोगाण णियमतोऽणत्थो । तो तुलिऊणऽप्याणं धीरा एयं पवज्जंति ॥ ४८४ ॥ तुलणा इमेण विहिणा एतीए हंदि नियमतो णे (भविण्णे) या । णो देसविरइकंडयपत्तीए विणा जमेस त्ति ॥ ४८५ ॥ तीए य अविगलाए बज्झा चेह्हा जहोदिया पायं । होति णवरं विसेसा कज्जति लविखज्जए ण तहा ॥ ४८६ ॥ भवणिन्वेयाउ जतो मोक्खे रागाउ णाणपुव्वाओ । सुद्धासयस्स एसा ओहेणऽवि वणिण्या समए ॥ ४८७ ॥ तो समणो जइ सुमणो भवेण य जइ ण होइ पावमणो । सयणे य जणे य समो समो य माणावमाणेसु ॥ ४८८ ॥ ता कम्मखओवसमा जो एयगारमंतरेणावि । जायति जहोइयगुणो तस्सऽवि एसा तहा नेया ॥ ४८९ ॥ एत्तो चिय पुच्छादिसु हंदि विमुद्धस्स सति पयत्तेणं । दायव्वा गीतेणं भणियमिणं सव्वदंसीहि ॥ ४९० ॥ तह तम्मि तम्मि जोए सुत्तुवओगपरिसुद्धभावेण । दरदिणाएऽवि जओ पडिसेहो वणिओ एत्थ ॥ ४९१ ॥ पव्वाविओसिच्चादि मुंडावेडमिय (पव्वाविओ सियत्ति य मुंडावेडमाइ) जं भणियं । सव्वं च इमं समं तप्परिणामे हवति पायं ॥ ४९२ ॥ जुत्तो पुण एस कम्मो ओहेणं संपयं विसेसेणं । जम्हा असुहो कालो दुरणुचरो संजमो एत्थ ॥ ४९३ ॥ तंतंतरेसुवि इमो आसमभेओ पसिद्धओ चेव । ता इय इह जइयव्वं भवविरहं इच्छमाणेहि ॥ ४९४ ॥ उवासगपडिमाविही १० ॥

अथैकादशं पञ्चाशकम् ॥ ११ ॥

नमिऊण वद्धमाणं मोक्खफलं परममंगलं समं । वोच्छामि साहुधम्मं समासओ भावसारं तु ॥ ४९५ ॥ चारित्तजुओ साहू तं दुविहं देससव्वभेएण । देसचरित्ते ण तओ इयरम्मि उ पंचहा तं च ॥ ४९६ ॥ सामाइयत्थ पढमो छेअवठाणं भवे वीयं । परिहार-

विमुद्गीयं सुहुमं तह संपरायं च ॥ ४९७ ॥ ततो य अहक्खायं खायं सव्वम्मि जीवलोगम्मि । जं चरिऊण सुविहिया वच्चंति अणु-
 त्तरं मोक्खं ॥ ४९८ ॥ युग्मम् । समभावो सामइयं तणक्कणसत्तुमित्तविसओत्ति । निरभिस्संगं चित्तं उचियपवित्तिप्पहाणं च
 ॥ ४९९ ॥ सति एयम्मि उ णियमा णाणं तह दंसणं च विण्णेयं । एएहिं विणा एयं ण जातु केसिंचि सद्धेयं ॥ ५०० ॥ गुरुपारतं-
 तणाणं सद्धहणं एयमंगयं चेव । एत्तो उ चरित्तीणं मासत्तुसादीणम् (णि) दिट्ठं ॥ ५०१ ॥ धम्मो पुण एयस्सिह समाणुड्डाणपालणारूवो ।
 विहिपडिसेहजुयं त आणासारं सुणेयव्वं ॥ ५०२ ॥ अग्गीयस्स इमं कहं? गुरुकुलवासाओ, कह तओ गीओ? । गीयाणाकरणाओ, कहमेयं,
 णाणतो चेव ॥ ५०३ ॥ चारित्तओ चिय दढं मग्गणुसारी इमो हवइ पायं । एत्तो हिते पवत्तति तह णाणातो सदंधो व्व ॥ ५०४ ॥
 अंधोडणंधो व्व सदा तस्साणाए तहेव लंघेइ । भीमं पि हु कंतारं भवकंतारं इय अगीतो ॥ ५०५ ॥ आणारुइणो चरणं आणाए
 न्निचय इमं ति वयणाओ । एत्तो णाभोगम्मि पि पणवणिज्जो इमो होइ ॥ ५०६ ॥ एसा य पग आणा पयडा जं गुरुकुलं ण
 मोत्तव्वं । आचारपढमसुत्ते एत्तो न्निचय दंसियं एयं ॥ ५०७ ॥ एयम्मि परिच्चत्ते आणा खलु भगवतो परिच्चत्ता । तीए य परि-
 च्चागे दोण्ह वि लोगाण चाउ त्ति ॥ ५०८ ॥ ता न चरणपरिणामे एयं असमंजसं इहं होति । आसण्णसिद्धियाणं जीवाण तहा य
 भणियमिणं ॥ ५०९ ॥ णाणस्स होइ भागी थिरयरओ दंसणे चरित्ते य । धण्णा आवक्काए गुरुकुलवासं न मुंचंति ॥ ५१० ॥
 तत्थ पुण संठिताणं आणाआराहणा ससत्तीए । अविगलमेयं जायति वज्झाभावेव चि भावेणं ॥ ५११ ॥ कुलवहुणायादीया एत्तो चिय
 एत्थ दंसिया चहुगा । एत्थेव संठियाणं खंतादाणं पि सिद्धि त्ति ॥ ५१२ ॥ खंती य मदवज्जव मुत्ति तव संजमे य वोधव्वे । सच्चं
 सोयं आर्किच्चणं च वंभं च जतिधम्मो ॥ ५१३ ॥ गुरुकुलवासच्चाए णेयाणं हंदि सुपरिमुद्धि त्ति । मम्मं निरून्वियव्वं एयं सति

णिउणबुद्धीए ॥ ५१४ ॥ खंतादभावउ च्चिय णियमेणं तस्स होति चाउत्ति । नंमं ण गुत्तिविगमा सेसाणि वि एव जोइज्जा ॥ ५१५ ॥
 गुरुवेयावच्चेणं सदणुट्ठाणसहकारिभावाओ । विउलं फलमिन्मस्स व विसोवगेणावि ववहारे ॥ ५१६ ॥ इहरा सदंतराया दोसोऽवि-
 हिणा य विविहजोगेसु । हंदि पयदुत्तस्सा तदण्णादिकखावसाणेसु ॥ ५१७ ॥ गुरुगुणरहिओ उ गुरू न गुरु विहिच्चायमो-
 उ तस्सिट्ठो । अणत्थ संकमेणं ण उ एगागित्तणेणं ति ॥ ५१८ ॥ जंपि य ण वा लभेज्जा एकोविच्चादि भासियं
 सुत्ते । एयं विसेसविसयं णायव्वं बुद्धिमंतहिं ॥ ५१९ ॥ पावं अणायरंतो तत्थुत्तं ण य इमं अगीयस्स । अण्णाणी किं काही च्चादि-
 सुत्ताओ सिद्धमिणं ॥ ५२० ॥ जाओ थ अजाओ य दुविहो कप्पो उ होइ णायव्वो । एक्केकोऽविय दुविहो समत्तकप्पो य असमत्तो
 ॥ ५२१ ॥ गीयत्थो जायकप्पो अगीओ खलु भवे अजाओ उ । पणगं समत्तकप्पो तदूणगो होइ असमत्तो ॥ ५२२ ॥ उउत्तं
 वासासु उ सत्त समत्तो तदूणगो इयरो । असमत्ताजायाणं ओहेण ण किंचि आहव्वं ॥ ५२३ ॥ एत्तो पडिसेहाओ सामण्णणिसहसो-
 ऽवगंतव्वो । एएसि अतोऽवि इमं विसेसविसयं मुणेयव्वं ॥ ५२४ ॥ एगागियस्स दोसा इत्थी साणे तेहव पडिणीए । भिक्खविसो-
 हिमहन्वय तम्हा सबित्तिज्जाए गमणं ॥ ५२५ ॥ गीयत्थो य विहारो वीओ गीयत्थमीसओ भणिओ । एत्तो तइय विहारो णाणु-
 ण्णाओ जिणवरहिं ॥ ५२६ ॥ ता गीयम्मि इमं खलु तदण्णलाभंतरायविसयं तु (ति) । सुत्तं अवगंतव्वं णिउणेहिं तंतजुत्तीए
 ॥ ५२७ ॥ जं जह सुत्ते भणियं तेहव जइ तं वियालणा णत्थि । किं कालियाणुओगो दिट्ठो दिट्ठिप्पहाणेहिं ॥ ५२८ ॥ गुरुगुणर-
 हिओऽवि इहं दट्ठव्वो मूलगुणविउत्तो जा । ण उ गुणमेत्तविहीणोत्ति चंडरुहो उदाहरणं ॥ ५२९ ॥ जे इह होति सुपुरेसा कयण्णुया
 ण खलु तेऽवमन्नांति । कल्लाणभायणत्तेण गुरुजणं उभयलागहिंयं ॥ ५३० ॥ जे उ तह विवज्जत्था सम्मं गुरुलाघवं अयाणंता ।

सुगमाहा किरियरया पवयणखिसावहा खुदा ॥ ५३१ ॥ पायं अहिण्णगंठीतमा उ तह दुक्करं पि कुव्वंता । वज्झा व ण ते साहू धंखा-
हरणेण विणेया ॥ ५३२ ॥ तेसिं बहुमाणेणं उम्मगणमोयणा अणिट्ठफला । तम्हा तित्थगराणाट्ठिएसु जुत्तोऽत्थ बहुमाणो ॥ ५३३ ॥
ते पुण समिया गुत्ता पियदढधम्मा जिहंदियकसाया । गंभीरा धीमंता पणवणिज्जा महासत्ता ॥ ५३४ ॥ उस्सग्गववायाणं विया-
णगा सेवगा जहासत्तिं । भावविसुद्धिसमेता आणारुतिणो य सम्मति ॥ ५३५ ॥ सवत्थ अपडिवद्धा मेत्तादिगुणणिआ य गियमेण । भावेण
सत्ताइसु होंति दढं इय आगयमत्त (आययमग्ग) तल्लिच्छा ॥ ५३६ ॥ एवंविहा उ णेया सन्वणयमतेण समयणीतीए । भावेण
भाविएहिं सइ चरणगुणाट्ठिया साहू ॥ ५३७ ॥ णाणम्मि दंसणम्मि य सति गियमा चरणमेत्थ समयम्मि । परिसुद्धं विणेयं गयमय-
मेया जओ भणियं ॥ ५३८ ॥ णिच्छयणयस्स चरणायविधाए णाणदंसणवहो वि । ववहारस्स उ चरणे हयम्मि भयणा उ सेसाणं
॥ ५३९ ॥ जों जहवायं ण कुणति मिच्छदिट्ठी तओ हु को अणो ? । वड्डुइ य मिच्छत्तं परस्स संकं जणेमाणो ॥ ५४० ॥ एवं च
अहिनिवेसा चरणविधाए ण णाणमादीया । नप्पडिसिद्धासेवणमोहासदहणभावोहिं ॥ ५४१ ॥ अणभिनिवेसाओ पुण विवज्जया होंति
तन्विआओऽवि । तक्कज्जुवलंभाओ पच्छातावाइभावेण ॥ ५४२ ॥ तम्हा जहोइयगुणो आलयसुद्धाङ्गलिगपरिसुद्धो । पंकयणातादिजुओ
विणेओ भावसाहुत्ति ॥ ५४३ ॥ एसो पुण संविग्गो संवेगं सेसयाण जणयतो । कुग्गहविरहेण लहुं पावइ मोक्खं सयासोक्खं
॥ ५४४ ॥ साहुधम्मविही संमत्तो ॥ ११ ॥

अथ द्वादशपञ्चाशकम् ॥ १२ ॥

नमिअण महावीरं सामायारी जतीण वोच्छामि । संखेवओ महत्थं दसविहमिच्छादिभेदेण ॥ ५४५ ॥ इच्छामिच्छातहकारो

आवस्सिया य णिसीहिया । आपुच्छणा य पडिपुच्छा छंदणा य णिमंतणा ॥ ५४६ ॥ उपसंपया य काले सामायारी भवे दसविहा
उ । एएसिं तु पयाणं पत्तेयपरूवणा एसा ॥ ५४७ ॥ अबमत्थणाइ करणे कारवणेणं तु दोण्हज्जी उचिए । इच्छकारो कत्थइ गुरुआणा
चेव य ठित्ति ति ॥ ५४८ ॥ सइ सामत्थे एसो णो कायव्वो विणाइहियं कज्जं । अबमत्थिएणइवि विहा एवं खु जइत्तणं सुद्धं ॥ ५४९ ॥
कारणदीवणयाएइवि पडिवत्तीइइवि य एस कायव्वो । राइणियं वज्जेत्ता तगो (गउ) चिए तम्मिवि तहेव ॥ ५५० ॥ एवं
आणाराहणजोगाओ आभिओगियखओत्ति । उच्चगोगयणिबधो सासनवणो य लोगम्मि ॥ ५५१ ॥ आणावलाभिओगो णिगंग-
थाणं ण कप्पती काउं । इच्छा पउजियव्वा सेहे तह चेव राइणिए ॥ ५५२ ॥ जोगेइवि अणाभोगा खलियम्मि खरंणवि उचिय-
त्ति । ईसिं पणवणिज्जे गाढाजोगे उ पडिसेहो ॥ ५५३ ॥ संजमजोगे अबसुट्टियस्स जं किंचि वितहमायरियं । मिच्छा एतंति
वियणिज्जण तं दुक्कडं देयं ॥ ५५४ ॥ सुद्धेणं भावेण अपुणकरणसंगेतेण तिब्बेणं । एवं तक्कम्मखओ एसो से अत्थणाणांमि ॥ ५५५ ॥
मिप्ति मिउमइवत्ते छत्ति उ दोसाण छादणे होसि । मेत्ति य मेराएँ ठिओ दुत्ति दुगुंछामि अप्पाणं ॥ ५५६ ॥ कत्ति कडं मे
पावं डत्ति य डेवैमि तं उवसमेणं । एसो मिच्छादुक्कडपयक्खरत्थो समासेणं ॥ ५५७ ॥ कप्पाकप्पे परिणिट्टियस्स ठाणेसु पंचसु
ठियस्स । संयमतवड्डुगस्स उ अविगप्पेणं तहकारो ॥ ५५८ ॥ वायणपडिसुणणाए उवएसे सुत्तअट्टकहणाए । अवितहमेयंति तथा
अविगप्पेणं तहकारो ॥ ५५९ ॥ इयरम्मि विगप्पेणं जं जुत्तिखमं तहिंण सेसम्मि । संविग्गपक्खिए वा गीए सच्चत्थ इयरेणं ॥ ५६० ॥
संविग्गोऽणुवएसं ण देइ दुब्भासिसं कडुविवगं । जाणंतो तम्मि तथा अतहकारो उ मिच्छत्तं ॥ ५६१ ॥ कज्जेणं गच्छतस्स गुरुणिओ-
एण सुत्तणीईए । आवस्सियत्ति नेया सुद्धा अणत्थजोगाओ ॥ ५६२ ॥ कज्जेपि णाणंदंसणचरित्तजोगाण साहगं जं तु । जइणो

सेसमकज्जं ण तत्थ आवस्सिया सुद्धा ॥ ५६३ ॥ वड्ढमेत्तं णिव्विसयं दोसाय सुस त्ति एव विण्णय । कुसलंहि वयणाओ वड्ढरेगेण
जओ भणियं ॥ ५६४ ॥ आवस्सिया उ आवस्सिएहिं सव्वेहिं जुत्तजोगस्स । एयस्सेसो उचिओ इयस्स ण चैव णत्थित्ति ॥ ५६५ ॥
एवोगहप्यवेसे णिसीहिया तह णिसिद्धजोगस्स । एयस्सेसो उचिओ इयस्स ण चैव नत्थित्ति ॥ ५६६ ॥ गुरुदेवोगहभूमिं
जत्तओ चैव होंति परिभोगो । इड्डफलसाहगो सइ अण्डफलसाहगो इहरा ॥ ५६७ ॥ एत्तो ओसरणादिसु दंसणमेत्ते गयादिओसरणं ।
मुच्चइ चेइयसिहराइसु सुस्मावगाणंपि ॥ ५६८ ॥ जो होइ निसिद्धप्पा णिसीहिया तस्स भावतो होइ । अणिसिद्धस्स उ एसा
वड्ढमेत्तं चैव दड्ढव्वा ॥ ५६९ ॥ आउच्छणा उ कज्जे गुरुणो गुरुम्मयस्स वा णियमा । एवं खु तयं सेयं जायति सति णिज्जराहेउ
॥ ५७० ॥ सो विहिनाया तस्साहणंमि तज्जाणणा सुणायंति । सन्नाणा पडिबत्ती सुहभावो मंगलो तत्थ ॥ ५७१ ॥ इट्ठपसिद्धणुवयो धण्णो
पावक्खयपण्णवंधाओ । सुहगइगुरुलाभाओ एवं चिय सव्वसिद्धित्ति ॥ ५७२ ॥ इहरा विवज्जतो खलु इमस्स सव्वस्स होइ जं तेणं ।
बहुवेलाइकमेणं सव्वत्थापुच्छणा भणिया ॥ ५७३ ॥ पडिपुच्छणा उ कज्जे पुव्वणिउत्तस्स करणकालम्मि । कज्जंतरादिहेउं णिदिट्ठा
समयकेउहिं ॥ ५७४ ॥ कज्जंतरे ण कज्ज तेणं कालंतरे व कज्जंति । अण्णो वा तं काहिति कयं व एमाइया हेऊ ॥ ५७५ ॥
अहवा वि पवित्तस्सा तिचारखलणाएँ विहियओगे वि । पडिपुच्छणत्ति नेया तहिं गमणं सउणवुड्ढिए ॥ ५७६ ॥ पुव्वणिसिद्धे अण्णे
पडिपुच्छा किल उचिइए कज्जे । एवंपि नत्थ दोसो उस्सगार्हिहं धम्मठिइ ॥ ५७७ ॥ पुव्वगहिण्ण छंदण गुरुआणाए जहारिहं
होति । असणादिणा उ एमा णेयेह विसमविसउत्ति ॥ ५७८ ॥ जो अत्तलद्धिओ खलु विसिद्धसमगो व पारणाइत्तो । इहरा मंडलि-

भोगो जतीण तह एगभत्तं च ॥ ५७९ ॥ नाणादुवग्गेहं सति अहिगे गहणं इमस्सऽणुण्णायं । दोणहवि इट्ठफलं तं अतिगंभीराण धीराण ॥ ५८० ॥ गहणेवि णिज्जरा खलु अगहणेवि य दुहावि बंधो य । भावो एत्थ णिमित्तं आणासुद्धो असुद्धो य ॥ ५८१ ॥ सज्झायादुब्बाओ गुरुक्किच्चे सेसगे असंतम्मि । तं पुच्छिऊण कज्जे सेसाण णिमन्तणं कुज्जा ॥ ५८२ ॥ दुलहं खलु मणुयत्तं जिणवयणं वीरियं च धम्मम्मि । एयं लद्धूण सया अपमाओ होइ कायव्वो ॥ ५८३ ॥ दुग्गतयणाथरयणगहणतुल्लं जईण किच्चं ति । आयतिफलमधुवसाहणं च णिउणं मुणेयव्वं ॥ ५८४ ॥ इयरोसिं परिकिख [अक्खि] ते गुरुपुच्छाए णिओगकरणांति । एवमिणं परिसुद्धं वेयावच्चे तु अक्कएवि ॥ ५८५ ॥ उवसंपया य तिविहा णाणे तह दंसणे चरित्ते य । दंसणणाणे तिविहा दुविहा य चरित्तमट्टाए ॥ ५८६ ॥ वत्तणसंधणगहणे सुत्तथोभयगया उ एसत्ति । वेयावच्चे खमणे काले पुण आवकाहियादी ॥ ५८७ ॥ संदिट्ठो संदिट्ठस्स चैव [संपज्जइ उ एमाई] संपत्तीओ एमादि । चउभंगो एत्थं पुण पढमो भंगो इवइ सुद्धो ॥ ५८८ ॥ अथिरस्स पुव्वगहियस्स वत्तणा जं इहं थिरीकरणं । तस्सेव पएसंतरणट्ठस्सणुबंधणा घडणा ॥ ५८९ ॥ गहणं तप्पढमतंथा सुत्ता-
दिसु णाणदंसणे चरणे । वेयावच्चे खमणे सीदणदोसादिणाऽणत्थ ॥ ५९० ॥ इत्तरियादिविभासा वेयावच्चेम्मि तहं य खव्वेगैवि । अविगिट्ठविगिट्ठमि य गणिणा गच्छस्स पुच्छाए ॥ ५९१ ॥ एवं समायारी कहिया दसहा समासओ एसा । संयमतवड्डुगाणं णिगं-
थाणं महारिसीणं ॥ ५९२ ॥ एयं सामायारी जुंजता चरणकरणमाउत्ता । साहू खव्वेति कम्मं अणेगभवसंचियमणंतं ॥ ५९३ ॥ जे पुण एयविउत्ता सग्गहजुत्ता जणंमि विहरंति । तेसिं तमणुट्ठाणं णो भवविरहं पसाहेई ॥ ५९४ ॥ सामायारी समंत्ता १२ ॥

॥ अथ त्रयोदशं पिण्डविशुद्धिपञ्चाशकम् ॥ १३ ॥

नमिज्ज महावीरं पिण्डविहाणं समासओ वोच्छं । समणानं पाउग्गं गुरूवएसाणुसारेणं ॥ ५९५ ॥ सुद्धो पिण्डो विहिओ
समणानं संजमायेहेउत्ति । सो पुण इह विणेओ उग्गमदोसादिरहितो जो ॥ ५९६ ॥ सोलस उग्गमदोसा सोलस उप्पायणाएँ दोसा
उ । दस एसणाइ दोसा वायालीसं इय हवंति ॥ ५९७ ॥ तत्थुग्गमो पसूई पभवो एमादि होति एगद्धा । सो पिण्डस्साहिगओ इह दोसा
तस्सिमे होंति ॥ ५९८ ॥ आहाकम्मुहेसिय पूतीकम्मे य मीसजाए य । ठवणा पाहुडियाए(या) पाओयर-कीअ-यामिच्चे ॥ ५९९ ॥
परियट्टिए अभिहडे उन्निमणे मालोहडे इइ य । अच्छेज्जे अणिसठे अज्झोयरए य सोलसमे ॥ ६०० ॥ सच्चित्तं जमच्चित्तं साहूणद्धाएँ
कीरणे जं च । अच्चित्तमेव पच्चति आहाकम्मं तयं भणियं ॥ ६०१ ॥ उदेसिय साहुमाई ओमच्चए भिक्खवियरणं जं च । उव्वरीयं मीसेउं
तविउं उदेसियं तं तु ॥ ६०२ ॥ कम्मावयवसमेयं संभाविज्जति जयं तु तं पूयं । पढमं चिय गिहिसंजयमीसोवक्खवाइ मीसं तु ॥ ६०३ ॥
साहोहासियखीराइठावणं ठवण साहुणद्धाए । सुहुमेयरमुस्सकणमवसकणमो य पाहुडिया ॥ ६०४ ॥ गीयदुवारत्ताए (रन्धयारे)
गवक्खकरणाइ पाउकरणं तु । दन्वाइएहिं किणणं साहूणद्धाएँ कीयं तु ॥ ६०५ ॥ यामिच्चं जं साहूणद्धा उच्छिदिउं दियावेइ । पछे-
ट्टिउं च गोरवमाई परियट्टियं भणियं ॥ ६०६ ॥ सग्गामपरग्गामा जमाणिउं आहडं तु तं होइ । छगणाइणोवलित्तं उब्भिमदिय जं
तमुन्निमणं ॥ ६०७ ॥ मालोहडं तु भणियं जं मालादीहि देति वेत्तूणं । अच्छेज्जं चाछिदिय जं सामी भिच्चमादीणं ॥ ६०८ ॥
अणिसिद्धं सामणं गोड्ढिगभत्तादि ददउ एगस्स । सट्ठा मूलहहणे अज्झोयर होइ पक्खेवो ॥ ६०९ ॥ कम्मुहेसियचरमतिय पूइयं

मीस चरमपाहुडिया । अज्जोयर अविसेही । सोहिकाडी भवे सेसा ॥ ६१० ॥ उप्पायण संपायण णिवत्तणमो य होंति एगद्धा ।
आहारस्सिह पगया तीए दोसा इमे होंति ॥ ६११ ॥ धाती दूति णिमित्ते आजीव वणीमगे तिगिच्छा य । कोहे माणे माया लोभे
य हवन्ति दस एते ॥ ६१२ ॥ पुब्बि पच्छा संथव विज्जा मंते य चुण्ण जोगे य । उप्पायणयाए दोसा सोलसमे मूलकम्मे य ॥ ६१३ ॥
धाइत्तणं करेति पिण्डाए तहेव दूतित्तं । तीयादिणिमित्तं वा कहेइ जब्बाइ वाजीवे ॥ ६१४ ॥ जो जस्स होइ भत्तो वणेइ तं तप्पसं-
सणेव । आहारद्वा कुणति व मूढो सुहुमेयरतिगिच्छं ॥ ६१५ ॥ कोहफलसंभावणपडुपण्णो होइ कोहपिंडो उ । गिहिणो कुणदहिमाणं
मायाए दवावए तह य ॥ ६१६ ॥ अतिलोभा परियडती आहारद्वाए संथवं दुविहं । कुणइ पउंजइ विज्जं मंतं चुण्णं च जोगं च
॥ ६१७ ॥ अन्नमिह कोउगाइ व पिण्डत्थं कुणइ मूलकम्मं तु । साहुसमुत्था एते भणिया उप्पायणादोसा ॥ ६१८ ॥ एसण गवेस-
णणेसणा य गहणं च होंति एगद्धा । आहारस्सिह पगया तीइ य दोसा इमे होंति ॥ ६१९ ॥ सक्रिय मक्खिय णिक्खित्त पिहिय
साहरिय दायगुम्मीसे । अपरिणय लित्त छडिय एसणदोसा दस हवन्ति ॥ ६२० ॥ कम्मादि संकति तयं मक्खियमुदगादिणा उ जं
जुत्तं । णिक्खित्तं सजियादो (दिइ) पिहियं तु फलादिणा ठइयं ॥ ६२१ ॥ मत्तगगयं अजोगं पुढवादिसु छोढु देइ साहरियं ।
दायग चालादीया अजोग वीयादिउम्मीसं ॥ ६२२ ॥ अपरिणयं दब्बं चिय भावो वा दोहदाण एगस्स । लित्तं वसादिणा छडियं
तु परिसाडणावतं ॥ ६२३ ॥ एयदोसविसुद्धो जतीण पिंडो जिणेहिणुण्णाओ । सेसकिरियाठियाणं एसो पुण तत्तओ गेओ ॥ ६२४ ॥
संपत्ते इच्चाइसु सुत्तेसु णिदंसियं इमं पायं । जतिणो य एस पिंडो ण य अन्नह हंदि एयं तु ॥ ६२५ ॥ दोसपरिण्णाणं पि हु एत्थं

उवओगसुद्धिर्माईहि । जायति तिविहणिमित्तं तत्थ तिहा वणिणयं जेण ॥ ६२६ ॥ भिक्खासहो चेवं अणियतलाभविसउत्ति एमादी । सन्नं चिय उववन्नं किरियावंतंमि उ जत्तिम्मि ॥ ६२७ ॥ अणो भणंति समणादत्थं उद्देसियादिसंचाए । भिक्खाए अणडणं चिय विससओ सिट्ठगेहेसु ॥ ६२८ ॥ धम्मट्ठो आरंभो सिट्ठगिहत्थाण जमिह सन्नोवि । सिद्धोत्ति सेसभोयणवयणाओ तंतणीतीए ॥ ६२९ ॥ तम्हा विससओ चिय अकयातिगुणा जतीण भिक्खत्ति । एयमिह जुत्तजुत्तं संभवभावेण ण तु अन्नं ॥ ६३० ॥ भण्णति विभिण्ण-
विसयं देयं अहिगिच्च एत्थ विण्णेओ । उद्देसियादिचाओ ण सोवि आरंभविसओ उ । ६३१ ॥ संभवइ य एसोऽवि हु कोसिंचीं मयगादिभावेवि । अविसेसुवलंभाओ तत्थवि तह लाभसिद्धीओ ॥ ६३२ ॥ एवंविहेसु पायं धम्मट्ठा णेव होइ आरंभो । गिहिसु परिणाममेत्तं संतंपि य णेव दुट्ठंति ॥ ६३३ ॥ तहकिरियाभावाओ सद्धामेत्ताओ कुसलजोगाओ । असुहकिरियादिरहियं तं हंदुचितं तदण्णं वा ॥ ६३४ ॥ न खलु परिणाममेत्तं पदाणकाले असकियारहियं । गिहिणो तणयं तु जइं दूसइ आणाए पडिबद्धं ॥ ६३५ ॥ सिट्ठावि य केइ इहं विससओ धम्मसत्थकुसलमती । इय न कुणंतिवि अणडणमेवं भिक्खाए वतिमेत्तं ॥ ६३६ ॥ दुक्करयं अह एयं जइ-
धम्मो दुक्करां चिय पसिद्धं । किं पुण एस पयत्तो मोक्खफलत्तेण एयस्स ॥ ६३७ ॥ भोगंमि कम्मवाचारदारतोवित्थ दोसपडिसेहो । णेओ आणाजोएण कम्मणो चित्तयाए य ॥ ६३८ ॥ इहरा ण हिंसगस्सवि दोसो पिसियादिभोत्तुकम्ममाओ । जं तस्सिद्धिपसंगो एयं लोगागमविरुद्धं ॥ ६३९ ॥ ता तहसंकप्पो च्चिय एत्थं दुट्ठोत्ति इच्छियव्वमिणं । तदभावपरिण्णाणं उवओगादीहिं उ जतीण ॥ ६४० ॥ गिहिमाहूभयपहवा उग्गमउप्पायणेसणा दोसा । एए तु मंडलीए णेया संजोयणार्इया ॥ ६४१ ॥ संयोजणा पमाणे इंगाले धूम कारणे चेव । उवगरण भत्तपाणे सत्ताहिरुभंतरा पढमा ॥ ६४२ ॥ वत्तीस कवल माणं रागदोसेहिं धूमइंगालं । वेयावच्चादीया

कारणमविहिंसि अइयारो ॥ ६४३ ॥ एयं णाऊणं जो सव्वं चिय सुत्तमाणतो कुणति । काउं संजमकायं सो भवविरहं लहुं लहति ॥ ६४४ ॥ पिंडविघी समत्ता ॥

॥ अथ चतुर्दशं शीलांग पञ्चाशकं ॥ १४ ॥

नमिऊण वद्धमाणं सीलंगाई समासओ वोच्छं । समणाण सुविहियाणं गुरूवएसाणुसारणं ॥ ६४५ ॥ सीलंगाण सहस्सा अट्ठारस एत्थ हौति नियमेणं । भावेणं समणाणं अखंडचारित्तजुत्ताणं ॥ ६४६ ॥ जोए करणे सण्णा इंदियभूमादिसमणधम्मे य । सीलंगसहस्साणं अट्ठारसगस्स णिप्फत्ती ॥ ६४७ ॥ करणादि तिण्णि जोगा मणमादीणि उ हवन्ति करणाई । आहारादी सण्णा चउ सण्णा इंदिया पंच ॥ ६४८ ॥ भोमादी णव जीवा अजीवकाओ य समणधम्मो उ । खंतादि दसपगारो एव ठिए भावणा एसा ॥ ६४९ ॥ ण करेति मणेणाहारसण्णा विप्पजटगो उ नियमेण । सोइंदियसंबुडो पुढविकायआरंभ खंतिजुओ ॥ ६५० ॥ इय मद्वादिजोगा पुढविकाए भवन्ति दस भेया । आउक्कायादीसुवि इय एत्ते पिंडियं तु सयं ॥ ६५१ ॥ सोइंदिएण एयं सेसेहि वि जे इमं तओ पंच । आहारसण्णजोगा एत्थ इय सेसाहिं सहस्सदुगं ॥ ६५२ ॥ एयं मणेण वइमादिएसु एयं ति छस्सहस्साई । ण करइ सेसेहिं पि य एए सव्वेवि अट्ठारा ॥ ६५३ ॥ इमं विण्णेयं अइदंपज्जं तु बुद्धिमंतेहिं । एक्कं पि सुपरिसुद्धं सीलंगं सेससब्भावे ॥ ६५४ ॥ एक्को वायपएसोऽसंखेयपएससंगओजह तु । एतं पि तहा णेयं सतत्तचाओ इहरहा उ ॥ ६५५ ॥ जम्हा समग्गमेयं पि सन्वसावज्जजोगविरेइ उ । तत्तेणेगसरूवं ण खंडरुवत्तणमुवेई ॥ ६५६ ॥ एयं च एत्थ एवं विरतीभावं पडुच्च दट्ठन्वं । न उ वज्झं पि पवित्तिं जं सा भावं विणावि भवे ॥ ६५७ ॥ जह

उत्सर्गमि ठिओ खित्तो उदयमि केणति तवस्सी । तव्वहपवत्तकायो अचलियभावोऽपवत्तो तु ॥ ६५८ ॥ एवं चिय मज्झत्थो
आणाओ कत्थई पयइत्तो । सेहगिलाणादट्ठा अपवत्तो चेव णायव्वो ॥ ६५९ ॥ आणापरत्ततो सो सा पुण सव्वणुवयणओ चेव ।
एणत्तहिंया वेज्जगणात्तेण सव्वजीवाणं ॥ ६६० ॥ भावं विणावि एवं होति पवत्ती ण वाहते एसा । सव्वत्थ अणाभिसंगा विरती-
भावं सुसाहुस्स ॥ ६६१ ॥ उस्सुत्ता पुण वाहति समतिवियप्पसुद्धावि णियमेणं । गीतणिसिद्धपवज्जणरूवा णवरं णिरणुवंधा ॥ ६६२ ॥
इयरा उ अभिणिवेसा इयरा ण य मूलछिज्जत्रिहेण । होएसा एत्तो चिय पुव्वायरिया इमं चाहू ॥ ६६३ ॥ गीयत्थो य चिहारो वीओ
गीयत्थमीमिओ भणितो । एत्तो तइयविहारो णाणुणाओ जिणवेरहिं ॥ ६६४ ॥ गीयस्स ण उस्सुत्ता तज्जुत्तस्सेयरस्सवि तहेव ।
णियमेण चरणवं जं ण जाउ आणं विलंघेहू ॥ ६६५ ॥ ण य तज्जुत्तो अणं ण णिवारइ जोगयं सुणेउणं । एवं दोणहवि चरणं
परिसुद्धं अणहा णेव ॥ ६६६ ॥ ता एव विरतिभावो संपुणो एत्थ होइ णायव्वो । णियमेणं अट्टारससीलंगसहस्सरूवो उ ॥ ६६७ ॥
उणत्तं ण कयाइवि इमाण संखं इम तु अहिकिच्च । जं एयधरा सुत्ते णिहिट्ठा वंदणिज्जा उ ॥ ६६८ ॥ ता संसारविरत्तो अणंतम-
रणादिरूवमेयं तु । णाउं एयविउत्तं मोक्खं च गुरूवएमेणं ॥ ६६९ ॥ परमगुरूणो य अणहे आणाएँ गुणे तहेव दोसे य । मोक्खत्थी
पडिवज्जिय भावेण इमं विसुद्धेणं ॥ ६७० ॥ विहिताणुट्ठाणपरो सत्तणुरूवभियरंयि संघेतो । अणत्थ अणुवओगा खवयंतो कम्म-
दोसेवि ॥ ६७१ ॥ सव्वत्थ णिरभिमंगो आणामेत्तंमि सव्वहा जुत्तो । एरगमणो धणियं तम्मि तहाऽमूलक्खो य ॥ ६७२ ॥
तह तइलपत्तिथाग्गणायगओ राहवेहगओ वा । एयं चएइ काउं ण उ अणो खुइसत्तोत्ति ॥ ६७३ ॥ एत्तो चिय णिहिट्ठा पुव्वाय-
रिणहिं भावसाहुत्ति । हांदि पमाणठियत्थो तं च पमाणं इमं होइ ॥ ६७४ ॥ मन्थुत्तगुणो साहू ण सेम इह णे पइण इह हेऊ ।

अगुणत्वा इह नेओ दिट्ठतो पुण सुवणं व ॥ ६७५ ॥ विसघाइरसागणमंगलत्थविणग् पयाहिणावत्ते । गरुण् अडज्झडुकुत्थे अट्ठ सुवण्णे गुणा होति ॥ ६७६ ॥ इय मोहविसं घायइ सिवोवत्सा रसायणं होति । गुणओ य मंगलत्थं कुणति विणीओ य जोगो-
त्ति ॥ ६७७ ॥ मग्गणुसारिपयाहिण गंभीरो गुरुगओ तहा होइ । कोहगिगणा अडज्झो डकुच्छो सह सीलभावेणं ॥ ६७८ ॥ एवं दिट्ठतगुणा सज्जंमिवि एत्थ होति नायव्या । ण हि साहम्मभावे पायं जं होइ दिट्ठतो ॥ ६७९ ॥ चउत्कारणपरिसुद्धं कसच्छेयताव-
तालणाग् य । जं तं विसघातिरसागणादिगुणसंजुयं होइ ॥ ६८० ॥ इयरम्मि कसाईया विसिट्ठलेसा तहेगसारत्तं । अवगारिणि अणु-
कंपा नसणे अइणिच्चलं निचं ॥ ६८१ ॥ तं कसिणगुणोवेयं होइ सुवणं ण सेसयं जुत्ती । णवि णाम रूवमेत्तेण एवमगुणो भवति
साहू ॥ ६८२ ॥ जुत्तीसुवण्णसं पुण सुवण्णवण्णं तु जदिवि कीरेज्जा । ण हु होति तं सुवण्णं सेसेहिं गुणेहडसंतेहिं ॥ ६८३ ॥ जे इह सु-
त्ते भणिया साहुगुणा तेहिं होइ सो साहू । वण्णेणं जच्चसुवण्णग व्व संते गुणणिहिम्मि ॥ ६८४ ॥ जो साहू गुणरहिओ भिक्खं हिं-
डेति ण होति सो साहू । वण्णेणं जुत्तिमुवण्णगव्वडसंते गुणणिहिम्मि ॥ ६८५ ॥ उडिट्ठकडं भुजति छग्गायपमइणो धरं कुणति ।
पच्चक्खं च जलगते जो पियइ कह णु सो साहू? ॥ ६८६ ॥ अन्ने उ कसादीया किल एते एत्थ होति णायव्वा । एताहिं परिक्खा-
हिं साहुपरिक्खेह कायव्वा ॥ ६८७ ॥ तम्हा जे इह सुत्ते साहुगुणा तेहिं होइ सो साहू । अचंतसुपरिसुद्धेहिं मोक्ख-
सिद्धिति काळणं ॥ ६८८ ॥ अलमेत्थ पयंगेणं सीलगाइं हवति एमेव । भावसमणाण सम्मं अखंडचारिचजुत्ताणं ॥ ६८९ ॥ इय सीलंगजुया खलु बुक्खंतकरा जिणेहिं पणत्ता । भावपहाणा साहू ण तु अण्णे दव्वलिंगधरा ॥ ६९० ॥ संपुण्णावि हि किरिया
भावेण विणा ण होति किग्गित्ति । णियफलविगलत्तणओ भेविज्जुववायणाएणं ॥ ६९१ ॥ आणेहिणानंता मुक्का भेवेज्जमेसु उ

सूरीग । ण य तत्थासंपुण्णाएँ साहुक्रियाएँ उववाओ ॥ ६९२ ॥ ता णंतसोवि पत्ता एसा ण य (उ) दंसणंपि सिद्धंति ।
 एवमसग्गहजुत्ता एसा ण बुहाण इट्ठत्ति ॥ ६९३ ॥ इय णियबुद्धिँए इमं आलोएऊण एत्थ जइयव्वं । अच्चंतभावसारं भवविरहत्थं
 महज्जेणं ॥ ६९४ ॥ इइ सीलंगपंचासयं १४ ॥

॥ अथ पञ्चदशमालोचनापञ्चाशकम् ॥ १५ ॥

नमिऊण तिलोगगुरुं वीरं समं समासओ वोच्छं । आलोयणाविहाणं जतीण सुत्ताणुसारेणं ॥ ६९५ ॥ आलोयणं अकिच्चं
 अभिविहिणा दंसणंति लिंगेहिं । वइमादिएहिं समं गुरुणो आलोयणा पेया ॥ ६९६ ॥ आसेविते वडकिच्चं णाभोगादीहिं होति
 संवेगा । अणुतावो ततो खलु एसा सफला मुणेयव्वा ॥ ६९७ ॥ जह संकिलसओ इह बंधो वोदाणओ तहा विगमो । तं पुण इमीए
 णियमा विहिणा सइ सुप्पउत्ताए ॥ ६९८ ॥ इहरा विवज्जओवि हु कुवेज्जकिरियादिणायतो पेओ । अवि होज्ज तत्थ सिद्धी
 आणाभंगा न उन एत्थ ॥ ६९९ ॥ तित्थगरणं आणा समं विहिणा उ होइ कायव्वा । तस्मण्णहा उ करणे मोहादतिसंकिलेसो-
 त्ति ॥ ७०० ॥ बंधो य संकिलेसा ततो ण सोज्जेति तिव्वतरगाओ । ईसि मलिणं ण वत्थं सुज्झइ नीलीरसादीहिं ॥ ७०१ ॥
 एत्थं पुण एस विही अग्निहो अरिहंमि दलयति कमेणं । आसेवणादिणा खलु समं दव्वादिमुद्धीए ॥ ७०२ ॥ कालो पुण एतीए
 पक्खादी वणिणतो जिणिंदेहिं । पायं विमिट्ठगाए पुव्वायरिया तथा चाहु ॥ ७०३ ॥ पक्खियचाउम्मासे आलोयण णियमसा उ
 दायव्वा । गहणं अभिग्गहाण य पुव्वग्गहाए णिवेएउं ॥ ७०४ ॥ जीयमिणं आणाओ जयमाणस्मवि य दोमसवभावा । पम्हसण

पमायाओ जलकुंभमलादिणाएणं ॥ ७०५ ॥ संविगो उ अमार्हं महं कप्पट्टिओ अणासंसी । पणवणिज्जो सद्धो आणाइत्तो दुक्कड-
तावी ॥ ७०६ ॥ तच्चिहिसमुस्सुगो खलु अभिग्गहासेवणादिलिङ्गजुतो । आलोयणापयाणे जोगो भणितो जिणिदेहिं ॥ ७०७ ॥
आंयारवमा (मो) हारव ववहरोलीलए पकुन्वी य । णिज्जव अवायदंसी अपरिस्सावी य चोद्धव्वो ॥ ७०८ ॥ तह परहियम्मि जुत्तो
विसेसओ सुहुमभावकुसलमती । भावाणुमाणवं तह जोगो आलोयणायरिओ ॥ ७०९ ॥ दुविहेण णुलोमेणं आसेवणवियडणाभिहा-
णेणं । आसेवणाणुलोमं जं जह आसेवियं वियडे ॥ ७१० ॥ आलोयणाणुलोमं गुरुवरहे उ पच्छओ वियडे । पणगादिणा कमेणं
जह जह पच्छित्तबुद्धी उ ॥ ७११ ॥ तह आउट्टियदप्पओ कप्पपमायप्पओ (प्पमायओ कप्पओ) व जयणाए । कज्जे वाज्जयणाए
जहट्टियं सव्वमालोए ॥ ७१२ ॥ दव्वादीसु सुहेसुं देया आलोयणा जतो तेसुं । होति सुहभावबुद्धी पाएण सुहा उ सुहेहेऊ ॥ ७१३ ॥
दव्वे खीरदुमादी जिणभवणादी य होइ खेत्तम्मि । पुण्णतिहिपभिति काले सुहोवओगादि भावे उ ॥ ७१४ ॥ सुहदव्वादिसमुदए
पायं जं होइ भावसुद्धि । ता एयम्मि जएज्जा एसा आणा जिणवराणं ॥ ७१५ ॥ आलोएयव्वा पुण अइयारा सुहुमबायारा
सम्मं । णाणायारादिगया पंचविहो सो य विण्णेओ ॥ ७१६ ॥ काले विणए बहुमाण उवहाणे तहा अणिण्हवणे । वंजणअत्थतदु-
भए अट्टविहो णाणमायारो ॥ ७१७ ॥ णिस्संक्रियणिक्कंखियणिच्चित्तिगिच्छा अमूढादिट्ठी य । उववूहथिरीकरणे वच्छल्लपभावणे अट्ट
॥ ७१८ ॥ पणिहाणजोगजुत्तो पंचहिं समित्तिहिं तीहिं गुत्तीहिं । एस चरित्तायारो अट्टविहो होइ णायव्वो ॥ ७१९ ॥ बारसविहम्मि-
वि तवे सट्ठिंभतरवाहिरे कुसलदिट्ठे । अगिलाए अणाजीवी णायव्वो सो तवायारो ॥ ७२० ॥ अणिगूहियलचिरिओ परक्कमइ जो
जहुत्तमाउत्तो । जुंजइ य जहत्थामं णायव्वो वीरियायारो ॥ ७२१ ॥ एयम्मि उ अइयारा अकालपट्ठणाइया णिरवसेसा । अपुणकर-

पुञ्जएणं संवेगा लुत्ति (लोइ) यव्वत्ति ॥ ७२२ ॥ अहवा मूलगुणाणं एते एव तह उत्तरगुणाणं । एएसिमह सरूवं पत्तेयं संप-
वक्खामि ॥ ७२३ ॥ पाणातिपातविरमणमादी णिसिमतविरेडपज्जता । समणाणं मूलगुणा तिविहं तिविहेण गायन्वा ॥ ७२४ ॥
पिंडविसुद्धादीया अभिगहंता य उत्तरगुणत्ति । एतोसं अइयारा एगिंदियघट्टणादीया ॥ ७२५ ॥ पुढवादिघट्टणादी पयलादी
तुच्छदत्तगहणादी । गुत्तिविहारणकप्पट्टमत्तदियगहियञ्चत्तादी ॥ ७२६ ॥ भोगो अणेसणाणीए समियत्तं भावणाणभावणया । जहसत्तिं
चाकरणं पडिमाणं पडि (अभि) गगहाणं च ॥ ७२७ ॥ एते इत्थइयारा असइहणादी य गरुयभावणं । आभोगाणाभोगादिसेविद्या
तहय ओहेणं ॥ ७२८ ॥ संवेगपरं चित्तं काऊणं तेहिं तेहिं सुत्तेहिं । सल्लानुद्धरणविवागदंसगादीहिं आलोए ॥ ७२९ ॥ सम्मं दुच्चरितस्सा
पग्गसखिखगमप्पगासणं जं तु । एयमिह भावसल्लं पण्णत्तं वीयरगेहिं ॥ ७३० ॥ णवि तं सत्थं व विसं दुप्पउत्तो व कुणति वेतालो ।
जंतं व दुप्पउत्तं सप्पो व पमादिओ कूद्धो ॥ ७३१ ॥ जं कुणइ भावसल्लं अणुद्धियं उत्तिमट्टकालम्मि । दुल्लहवोहीयत्तं अणंतसंसारि-
यत्तं च ॥ ७३२ ॥ आलोयणं अदाउं सति अण्णम्मिवि तहप्पणो दाउं । जेऽवि हु करेति सोहि तेवि ससल्ला विणिदिट्ठा ॥ ७३३ ॥
किरियणुणावि सम्मंपि रोहिओ जह वणो ससल्लो उ । होइ अपत्थो एवं अवरहवणोवि विण्णेओ ॥ ७३४ ॥ सल्लुद्धरणनिमित्तं
गीयस्सन्नेसणा उ उक्कोसा । जोयणसयाइं सत्त उ वारस वरिसाइं कायन्वा ॥ ७३५ ॥ मरिउं ससल्लमरणं संसाराडविमहाकावि (डि)-
ल्लम्मि । सुचिरं भमंति जीवा अणोरपारंमि ओइण्णा ॥ ७३६ ॥ उद्धरियसन्वसल्ला तित्यगराणाए सुत्थिया जीवा । भवसयकयाइं
खविउं पानाइं गया सिंवं थामं ॥ ७३७ ॥ सल्लुद्धरणं च इमं तिलोगवंधूहिं दंसियं सम्मं । अवितहमारोग्गफलं धण्णोऽहं जेणिमं
णायं ॥ ७३८ ॥ ता उद्धरेमि सम्मं एयं एयस्स णाणरासिस्स । आनेदियं (उं) असेसं अणियाणो दारुणविवागं ॥ ७३९ ॥ इय

संवेगं काउं मरुगाहरणदिहं चिधेहिं । दढमपुणरुणजुत्तो सामायारिं पउंजेज्जा ॥ ७४० ॥ जह बालो जंपंतो कज्जमकज्जं व उज्जुयं भणति । तं तह आलोइज्जा मायामयविप्पमुक्को उ ॥ ७४१ ॥ आलोयणासुदानो लिंगमिणं विंति मुणियसमयत्था । पच्छित्तकरणमूचियं अकरणयं चैव दोसारणं ॥ ७४२ ॥ इय भावपहाणणं आणाए सुट्टियाण होति इमं । गुणठाणसुट्टिजणं सेसं तु विवज्जयफलंति ॥ ७४३ ॥ लब्धूण माणुसत्तं दुलहं चइज्जण लोगसणाओ । लोगुत्तमसणाए अविरहियं होति जनितव्वं ॥ ७४४ ॥ ॥ आलोयणाविधी सम्मत्ता ॥ १५ ॥

॥ अथ षोडशं प्रायश्चित्तपञ्चाशकम् ॥ १६ ॥

नमिज्जण वद्धमाणं पायच्छित्तं समासतो वोच्छं । आलोयणादि दसहा गुरूवएसाणुसारेणं ॥ ७४५ ॥ आलोयण पडिक्कमणे मीस विवेगे तहा विउस्सग्गे । तव छेय मूल अणवट्टया य पारंचिए चैव ॥ ७४६ ॥ पावं छिदति जम्हा पायच्छित्तंति भण्णई तेण । पाएण वावि चित्तं सोहयती तेण पच्छित्तं ॥ ७४७ ॥ भवस्साणारुइणो संवेगपरस्स वणिणयं एयं । उवउत्तस्स जहत्थं सेसस्स उ दव्वतो णवरं ॥ ७४८ ॥ सत्थत्थवाहणाओ पायमिणं तेण चैव कीरंतं । एयं चिय संजायति वियाणियव्वं बुहजणेणं ॥ ७४९ ॥ दोसस्स जं णिमित्तं होति तगो तस्स सेवणाए उ । ण उ तक्खउत्ति पयडं लोगंमिवि हंदि एयंति ॥ ७५० ॥ दव्ववणाहरणेणं जोजितमेतं विदूहिं समयमि । भाववणतिगिच्छाए सम्मंति जतो इमं भाणितं ॥ ७५१ ॥ दुविहो कार्यमि वणो तदुव्वा (बभवा)- गंतुगो य णायव्वो । आगंतुगस्स कीरति सल्लुद्धरणं ण इयरस्स ॥ ७५२ ॥ तणुओ अतिकखंतुडो असोणितो केवलं तयालग्गो ।

उद्धरिउं अचउज्झइ सल्लो ण मलिज्जइ वणो उ ॥ ७५३ ॥ लगुद्धियम्मि वीए मलिज्जइ परं अ (रम) दूरेगे सल्ले । उद्धरणमल-
णपूरण दूरयरगए तर्दयंमि ॥ ७५४ ॥ मा वेअणा उ तो उद्धरित्तु गालित्ति सोणिय चउत्थे । रुज्झइ लहुंति चेद्धा वारिज्जइ पंचमे
वणिणो ॥ ७५५ ॥ रोहेइ वणं छेहे हितमित्तोअं अंजमाणो वा । तत्तियमेत्तं छिज्जति सत्तमए पूइमंसादी ॥ ७५६ ॥ तह विय
अठायमाणे गोणसखइयादि रणुए वावि । कीरति तदंगछेदो सअट्ठितो सेसरक्खाओ (कलहा) ॥ ७५७ ॥ मूलुत्तरगुणरूवस्स
ताइणो परमचरणपुरिसस्स । अवरारहसछपभवो भावणो होइ णायव्वो ॥ ७५८ ॥ एसो एवंरूवो सविगिच्छो एत्थ होइ विणोओ ।
सम्मं भावाणुगतो णिउणाए जोगिवुद्धीए ॥ ७५९ ॥ भिक्खारियरियादि सुज्झति अइयारो कोइ वियडणाए उ । वित्तिओ उ असमित्तो-
मिप्पि कीस सहसा अगुत्तो वा ? ॥ ७६० ॥ सद्धादिएसु रागं दोसं व मणे गओ तइयगम्मि । णाउं अणेसणिज्जं भत्तादि विगिचण
चउत्थे ॥ ७६१ ॥ उस्सग्गेणवि सुज्झति अइयारो कोइ कोइ उ तवेणं । तह विय असुज्झमाणे छेयविससा विसोहंति ॥ ७६२ ॥
छिज्जति दूमियभावो तहोमरायणियभावकिरियाए । संवेगादिपभावा सुज्झइ णाता तहाणाओ ॥ ७६३ ॥ मूलादिसु पुण अहिगत-
पुरिसाभावेण नत्थि वणचिन्ता । एतेसिंयि सरूवं वोच्छामि अहाणुण्वीए ॥ ७६४ ॥ पाणातिवातपभित्तिसु संकप्पकएसु चरणवि-
गमम्मि । आउट्टे परिहारा पुणवयठवणं तु मूलंति ॥ ७६५ ॥ साहम्मिगादितेयादितो तहा चरणविगमसंकेसे । णो (णउ) चिय-
तेवेऽकय्यमी ठविज्जति वएसु अणवट्टो ॥ ७६६ ॥ अण्णोणमूढुट्ठुत्तिकरणतो तिक्खसंकिलेसंमि । तवसात्तिथारपारं अंचति दिक्खि-
ज्जइ ततो य ॥ ७६७ ॥ अण्णेसिं पुणतन्भवतदणवक्खाए जे अजोगत्ति । चरणस्स ते इमे खलु सल्लिगचित्तिभेदमादीहिं ॥ ७६८ ॥
आमयविचित्तयाए किलिद्धयाए तेहव कम्मणं । अत्थस्स संभवातो णेयंयि असंगयं चेव ॥ ७६९ ॥ आगममाई य जतो ववहारो

पंचहा विणिहिट्ठो । आगम सुय आणा धारणा य जीए य पंचमए ॥ ७७० ॥ एयाणुसारतो खलु विचिन्तमेयमिह वणिणयं समए ।
असेवणादिभेदा तं पुण सुत्ताओ गायन्वं ॥ ७७१ ॥ एयं च एत्थ तत्तं असुहज्झवसाणओ हवति बंधो । आणाविराहणाणुगमेयं पि
य होति दट्ठन्वं ॥ ७७२ ॥ सुहभावा तच्चिगमो सोवि य आणाणुगो णिओगेण । पच्छित्तमेस सम्मं विस्सिट्ठओ चेव विणेओ
॥ ७७३ ॥ असुहज्झवसाणाओ जो सुहभावो विसेसओ अहिगो । सो इह होति विसिट्ठो ण ओहतो समयणीतीए ॥ ७७४ ॥ इहरा
बंभादीणं आवस्सयकरणतो उ ओहेणं । पच्छित्तंति विसुद्धी ततो ण दोसो समयसिट्ठो ॥ ७७५ ॥ ता एयंमि पयत्तो कायन्वो
अप्पमत्तयाए उ । सतिबलजोगेण तहा संवेगविसेसजोगेण ॥ ७७६ ॥ एतेण पगारेणं संवेगाइसयजोगतो चेव । अहिगयविसिट्ठभावो
तहा तहा होति णियमेणं ॥ ७७७ ॥ तत्तो तच्चिगमो खलु अणुबंधावणयणं व होज्जाहि । जं इय अपुव्वकरणं जायति सेढी य वि-
हियफला ॥ ७७८ ॥ एवं निकाइयाणवि कम्माणं भणियमेत्थ खवणंति । तं पिय जुज्जइ एवं तु भावियन्वं अओ एयं ॥ ७७९ ॥
विहियाणुट्ठाणंमी एत्थं आलोयणादि जं भणियं । तं कह पायच्छित्तं दोसाभावेण तस्सत्ति? ॥ ७८० ॥ अह तंपि सदोसं चिय तस्स
विहाणं तु कह णु समयम्मि? । न य णो पायच्छित्तं इमंपि तह कित्तणाओ उ ॥ ७८१ ॥ भणइ पायच्छित्तं विहियाणुट्ठाणगोयरं
चेयं । तत्थीन य कित्तु सुहुमा विराहणा अत्थि तीए इमं ॥ ७८२ ॥ सव्वावत्थासु जओ पायं बंधो भवत्थजीवाणं । भणितो विचि-
त्तमेदो पुव्ववारिया तहा चाहु ॥ ७८३ ॥ सत्तविहबंधगा होति पाणिणो आउवज्जियाणं तु । तह सुहुमसंपराया छव्विहबंधा विणि-
हिट्ठा ॥ ७८४ ॥ मोहाउयवज्जाणं पगर्डीणं ते उ बंधगा भणिता । उवसंतखीणमोहा केवल्लिणो एगविहबंधा ॥ ७८५ ॥ ते पुण
दुसमयट्ठितियस्स बंधगा ण पुण संपरायस्स । सेलसीपडिवण्णा अबंधया होति विणेया ॥ ७८६ ॥ अपमत्तसंजयाणं बंधट्ठिती होति

अट्ट उ मुहुत्ता । उक्कोसेण जहण्णा भिण्णमुहुत्तं तु विण्णेया ॥ ७८७ ॥ जे उ पमत्ताणाउट्टियाए बंधति तेसि बंधठिती । संवच्छराणि
अट्ट उ उक्कोसियरा मुहुत्ततो ॥ ७८८ ॥ ता एवं चिय एयं विहिणाणुट्ठाणमेत्थ हवइत्ति । कम्माणुबंधेयणमणहं आलोयणादिजुयं
॥ ७८९ ॥ विहिताणुट्ठाणत्तं तस्सवि एवंति ता कहं एयं । पच्छित्तं ? णणु भण्णति समयंमि तहा विहाणाओ ॥ ७९० ॥ विहिया-
णुट्ठाणं चिय पायच्छित्तं तदण्णहा ण भवे । समए अभिहाणाओ इट्ठयपसाहगं णियमा ॥ ७९१ ॥ सब्वावि य पव्वज्जा पायच्छित्तं
भवंतरकडाणं । पात्राणं कम्ममाणं ता एत्थं णत्थि दोसोत्ति ॥ ७९२ ॥ चिणस्स णवरि लिंगं इमस्स पाएणमकरणया तस्स ।
दोसस्स तहा अण्णे णियमं परिसुद्धए विति ॥ ७९३ ॥ णिच्छयणएण संजमठाणापातंमि जुज्जति इमंमि । तह चेव पयट्ठाणं भववि-
रहपगण साहूणं ॥ ७९४ ॥ पायच्छित्तविधी सम्मत्ता ॥ १६ ॥

॥ अथ सप्तदशं कल्पपंचाशकं ॥ १७ ॥

णमिळण महावीरं ठियादिकप्पं समासओ वोच्छं । पुरिमेयरमल्लिमज्जिणविभागतो वयणनीतीए ॥ ७९५ ॥ दसहोहओ उ कप्पो एसो
(स उ) पुरिमेयरण डियकप्पो । सययासेवणभावा डियकप्पे । णिच्चमज्जाया ॥ ७९६ ॥ ततिओसहकप्पोऽयं जम्हा एगंततो उ अवरुद्धो ।
मयंयपि कज्जमाणो आणाओ चेव एतेसिं ॥ ७९७ ॥ वाहिमवणेइ भावे कुणइ अभावे तयं तु पढमंति । वितियमवणेति न कुणति तइयं
तु रसायणं होति ॥ ७९८ ॥ एवं एमो कप्पो दोसाभावेवि कज्जमाणो उ । सुंदरभावाओ खलु चरित्तसायणं णेओ ॥ ७९९ ॥ आचि-
लक्कुकुड्देसियमिज्जायररायपिंडकिइकम्मे । वयजेट्ठपडिकमणे मासंपज्जोसवणकप्पो ॥ ८०० ॥ छसु अट्ठिओ उ कप्पो एत्तो मल्लिमज्जि-

णाण विण्णेओ । णो सययसेवाणिज्जो अणिचमेरासरूवोत्ति ॥ ८०१ ॥ आचेलक्कुदेसियपडिक्कमणरायपिंडमासेसु । पज्जुसणाकप्पंमि
य अट्ठियकप्पो मुणेयव्वो ॥ ८०२ ॥ सेसेसु ट्ठियकप्पो मज्झिमगाणंपि होइ विण्णेओ । चउसु ठिता छसु अठिता एत्तो चिय भणि-
यमेयं तु ॥ ८०३ ॥ सिज्जायरपिंडंमि य चाउज्जामे य पुरिसजेट्ठे य । कित्तिक्कम्मस्स य करणे ठियकप्पो मज्झिमाणंपि ॥ ८०४ ॥
दुविहा एत्थ अचेला संतासंतेसु होइ विण्णेया । तित्थगरस्संतज्चेला संता सेसा भवेऽचेला (ऽचेला भवे सेसा) ॥ ८०५ ॥ आचेलक्को
धम्मो पुरिमस्स य पच्छिमस्स य जिणस्स । मज्झिमगाण जिणाणं होइ संचेलो अंचेलो य ॥ ८०६ ॥ अमहद्दण भिन्नेहि य आचेलक्कमिह
होइ वत्थेहि । लोगागमणीतीण् अंचेलगतं तु पच्चयतो ॥ ८०७ ॥ उद्देसियं तु कम्मं एत्थं उद्दिस्स कीरतेयं (तं) ति । एत्थवि इमो
विभागो णेओ संघादवेक्खाण् ॥ ८०८ ॥ संघादुद्देसणं ओघाइहिं समणमाइ अहिकिच्च । कडमिह सव्वेसिं चिय ण कप्पण् पुरिमच-
रिमाणं ॥ ८०९ ॥ मज्झिमगाणं तु इदं कडं जमुद्दिस्स तस्स चैवत्ति । नो कप्पइ सेसाण उ कप्पइ तं एस् मेरत्ति ॥ ८१० ॥ सेज्ज, यरो-
त्ति भण्णाति आलयसामी उ तस्स जो पिंडो । सो सव्वेसि ण कप्पति पसंगगुरुदोमभावेण ॥ ८११ ॥ तित्थंकरपडिक्कुट्ठो
अण्णायं उगमोवि य ण सुज्जे । अविमुत्ति यऽलाघवया दुल्लहसेज्जा विउच्छेओ ॥ ८१२ ॥ पडिबंघनिरागणं केइ अण्णे अगहि-
यगहणस्स । तस्सालंठणमाणं एत्थवरे वेत्ति भावत्थं ॥ ८१३ ॥ मुदितादिगुणो राया अट्ठविहो तस्स होति पिंडोत्ति । पुरिमेयरान-
मेसो वाघायादीहिं पडिक्कुट्ठो ॥ ८१४ ॥ ईसरपभित्तीहिं तहिं वाघातो खड्दलोहुदाराणं । दंसणसंगो गरहा इयरेसि ण अप्पमादाओ
॥ ८१५ ॥ असगादीया चउरो वत्थं पायं च कंचलं चैव । पाउंछगगं च तथा अट्ठविहो रायपिंडो उ ॥ ८१६ ॥ कित्तिक्कम्मंति य
दुविहं अब्भुट्ठाणं तेहेव वंदणगं । समणेहि य समणीहि य जहारिहं होति कायव्वं ॥ ८१७ ॥ सव्वाहिं संजईहिं कित्तिक्कम्मं संजयाण

कायव्यं । पुरिसोत्तमोति धम्मो सव्वजिणाणंपि तित्थेषु ॥ ८१८ ॥ एयस्स अकरणंमी माणो तह णयिकम्मवंधोत्ति । पव्वयण-
खिसाऽयाणग अन्नोहि भववुद्धि अरिहंमि ॥ ८१९ ॥ पंचवतो खलु धम्मो पुरिमस्स य पच्छिमस्स य जिणस्स । मज्झिमगाण जिणाणं
चउव्वतो होति विण्णेओ ॥ ८२० ॥ णो अपरिग्गहियाए इत्थीए जेण होइ परिभोगो । ता तव्विरइए चिय अंधंमविरइत्ति पण्णागे
॥ ८२१ ॥ इण्हवि दुविहोवि ठिओ एसो आजम्ममेव विण्णेओ । इय वयंभेया दुविहो एगविहो चेव तत्तेण ॥ ८२२ ॥ अवठाव-
णाए जेट्ठो विण्णेओ पुरिमपच्छिमजिणाणं । पवज्जाए उ तहा मज्झिमगाणं गिरतियारो ८२३ ॥ पडिए य कहिए अहिगए परिहर
उवठावणाए कप्पोत्ति । छक्रं तीहि विसुद्धं सम्मं णवएण भेएण ॥ ८२४ ॥ पितिपुत्तमाइयाणं समगं पत्ताण जेट्ठ पितिपभिइ ।
थेवंतरे विलंनो पणवणाए उवट्ठवणा ॥ ८२५ ॥ सपडिक्कमणो धम्मो पुरिमस्स य पच्छिमस्स य जिणस्स । मज्झिमगाण जिणाणं
कारणजाए पडिक्कमणं ॥ ८२६ ॥ गमणागमण विहारे सायं पाओ य पुरिमचरिमाणं । गियमेण पडिक्कमणं अइयारो होउ वा मा वा
॥ ८२७ ॥ मज्झिमगाण उ दोमे कहुंचि जायम्मि तवखणा चेव । दोसपडियारणाए (या) गुणावहं तह पडिक्कमणं ॥ ८२८ ॥
पुरिमेयरतित्थराण मासक्कप्पो ठिओ विणिहिट्ठो । मज्झिमगाण जिणाणं अट्ठियओ एस विण्णेओ ॥ ८२९ ॥ पडिबंधो लहुयत्तं ण
जणुवयारो ण देसविण्णाणं । णाणाराहणमेए दोसा अविहारपक्खम्मि ॥ ८३० ॥ कालादिदेसओ पुण ण दन्वओ एस कीरइ गियमा ।
भावेण उ कायव्वो संथारगवच्चयार्इहिं ॥ ८३१ ॥ पज्जोसवणाक्कप्पोऽपेवं पुरिमेयरइभेएणं । उक्कोसियरेभओ सो गव्वरं होइ विण्णेओ
॥ ८३२ ॥ चाउम्मासुक्कोसो सत्तरि राइंदिया जहण्णो उ । थेराण जिणाणं पुण गियमा उक्कोसओ चेव ॥ ८३३ ॥ दोसासइ मज्झिमगा
अब्भंती (ति) उ जाव पुव्वकोडीवि । इहरा उ ण मामंपि हु एवं खु विदेह जिणक्कप्पे ॥ ८३४ ॥ एवं कप्पविभागो तइओसहणा-

ततो मुनेयज्जो । भावत्थजुओ एत्थ उ सव्वत्थवि कारणं एये ॥ ८३५ ॥ पुरिमाण दुव्विसोज्झो चरिमाणं दुरणुपालओ कप्पो । मज्झिमगाण जिणानं सुविसोज्झो सुहणुपालो य ॥ ८३६ ॥ उज्जुजडा पुरिमा खलु णडादिगायाउ होंति विण्णेया । वक्कजडा उण चरिमा उजुपणा मज्झिमा भणिया ॥ ८३७ ॥ कालसहावाउ चिय एए एवंविहा उ पाएण । होंति अओ उ जिणेहिं एसि इमा कया मेरा ॥ ८३८ ॥ एवंविहाणवि इहं चरणं दिट्ठं तिलोगणाहेहिं । जोगाण थिरो भावो जम्हा एसि सुद्धो उ ॥ ८३९ ॥ अथिरो उ होइ इथरो सहकारिवसेण ण उण तं हणइ । जलणा जायइ उण्हं वज्जं ण उ चयइ तत्तं पि ॥ ८४० ॥ इय चरणम्मि ठियाणं होइ अणाभोगभावओ खलणा । ण उ तिक्कसंकिंलसा अवेति चारित्तभावोवि ॥ ८४१ ॥ चरिमाणवि तह्णेयं संजलणकसायसंगमं चेव । माइट्ठाणं पायं असइपि ए कालदोसेणं ॥ ८४२ ॥ इहरा उ ण समणत्तं असुद्धभावाउ हंदि विण्णेयं । लिंगंमिवि भावेण सुत्तविरोहा जओ भणियं ॥ ८४३ ॥ सव्वेवि य अइयारा संजलणाणं तु उदयओ होंति । मूलच्छेज्जं पुण होइ चारसण्हं कसायाणं ॥ ८४४ ॥ एवं च संकिलिद्धा माइट्ठाणंमि णिच्चतल्लिच्छा । आजीवियभयगत्था मूढा णो साहुणो नेया ॥ ८४५ ॥ संविग्गा गुरुविणया णाणी दंतिंदिया जियकसाया । भवविरेहे उज्जुत्ता जह्हरिहं साहुणो होंति ॥ ८४६ ॥ ठियाठियकप्पविही ॥ १७ ॥

॥ अथाष्टादशं भिक्षुप्रतिमापंचाशकं ॥ १८ ॥

णमिज्जण वद्धमाणं भिक्खूपडिमाण लेसओ किपि । वोच्छं सुत्ताएसा भव्वहियट्ठाए पयडत्थं ॥ ८४७ ॥ चारस भिक्खूपडिमा ओहेणं जिणवरेहिं पणत्ता । सुहभावजुया काया मासाइया जओ भणियं ॥ ८४८ ॥ मासाइ सत्तंता पढमाविइत्तइयसत्तराइदिणा ।

अन्नगइ एगराई भिक्षुपडिमाण वारमगं ॥ ८४९ ॥ पडिवज्जइ एयाओ संवयणाधिइजुओ महासत्तो । पडिमाओ भावियप्पा सम्मं
गुक्का अणुण्णाओ ॥ ८५० ॥ गच्छे च्चिय निम्माओ जा पुब्बा दस भवे असंपुण्णा । णवमस्स तइयवत्थू होइ जहणो सुयाहिगमो
॥ ८५१ ॥ वोसइचत्तेहो उवसग्गसहो जहेव जिणकप्पी । एसण अभिगर्हीया भत्तं च अलेवडं तस्स ॥ ८५२ ॥ गच्छा विणिक्ख-
मित्ता पडिवज्जइ मामियं महापडिमं । दत्तेग भोगणस्सा पाणस्सवि एग जा मासं (मासं जा) ॥ ८५३ ॥ आइमज्झवसाणे छग्गो-
यगहिंडगो इमो नेओ । णाएगरायवासी एगं च दुगं च अण्णाए ॥ ८५४ ॥ जायणपुच्छाणुणावणपुट्टवागरणभासगो चेव । आगम-
णवियडगिहरुक्खमूलगावासयतिगोत्ति ॥ ८५५ ॥ पुढवीकइजहत्थिणसारसाई ण अभिगणो वीहि । कइइ पायलगं णवणेइ तह-
च्छिक्कणुगं वा ॥ ८५६ ॥ जत्थत्थमेइ सूरं न तओ ठाणा पर्यपि संचरइ । पायाइ ण पक्खा (खा) लइ एसो वियडोदगेणावि ॥ ८५७ ॥
दुट्ठस्महत्थिमाई तओ भएणं पर्यपि णोसरइ । एमाइणियमेसवी विहरइ जाऽखंडिओ मासो ॥ ८५८ ॥ पच्छा गच्छमईई एवं दुम्मासि
(एव दुमासी तिमासि) जा सत्ता । णवरं दत्तिविवड्डी जा सत्त उ सत्तमासीए ॥ ८५९ ॥ तत्तो य अट्ठमी खलु हवइ इहं पढमसत्तरांडी ।
तीए चउत्थ चउत्थेणऽपाणएणं अह विसेसो ॥ ८६० ॥ उत्ताणग पासल्ली णेसज्जी वावि ठाणगं ठाउं । सहउवसग्गो वोरे दिव्वाइ
तन्थ अविक्कपो ॥ ८६१ ॥ दोच्चावि एरिस च्चिय बहिथा गामाइयाण णवरं तु । उवकुडलगंडसाई दंडायओ व्व ठाऊणं ॥ ८६२ ॥
तच्चावि एरिस च्चिय णवरं ठाणं तु तस्स गोदोही । वीरासणमहवावि हु ठाएज्जा अत्रखुज्जो उ ॥ ८६३ ॥ एमेव अहोराई
छंडुं भत्तं अपाणगं णवरं । गामणगराण वाहिं वाधरियपाणिए ठाणं ॥ ८६४ ॥ एमेव एगराई अट्ठमभत्तेण ठाण वाहिरओ । इसीप-
वमारगओ अणिमिसणयणेगदिट्ठीए (ओ) ॥ ८६५ ॥ साहइ दोवि पाए वाधरियपाणि ठायइ इणाणं । वाधरिलंविचियभुओ अंते य

इमीँ लद्वित्ति ॥ ८६६ ॥ आह ण पडिमाकप्पे सम्मं गुरुलाघवाच्चित्तत्ति । गच्छाउ विणिक्खमणाइ ण खलु उवगारं जेण ॥ ८६७ ॥ तत्थ गुरुपारतंतं विणओ सज्झाय सारणा चेव । वेयावच्चं गुणवुड्ढिं तहय णिप्फत्ति संताणो ॥ ८६८ ॥ दत्तेगाइगहो-
विहु तहसज्झायादभावओ ण सुहो । अंताइणोवि पीडा ण धम्मकायस्स सुसिलिहं ॥ ८६९ ॥ एवं पडिमाकप्पो चित्तिजंतो उ
निउणदिडीए । अंतरभावविहूणो कह होइ विसिद्धगुणहेऊ? ॥ ८७० ॥ भणइ विसेमन्निसओ एसो णउ ओहओ मुणेयव्वो । दसपु-
व्वधराईणं जम्हा एयस्स पडिसेहो ॥ ८७१ ॥ पत्थुयरोगचिगिच्छावत्थंतरतविसेससमतुल्लो । तह गुरुलाघवचित्तासहिओ तक्काल-
वेक्खाए ॥ ८७२ ॥ णिवकरलूयाकिरियाजयणाए हंदि जुत्तरूपाए । अहिदङ्काइसु छेयाइ वज्जयंतीह तह सेसं ॥ ८७३ ॥ एवं चिय कल्लणं
जायइ एयस्स इहरहा ण भवे । सव्वत्थावत्थोचियमिह कुसलं होइऽणुट्ठाणं ॥ ८७४ ॥ इय कम्मवाहिकिरियं पव्वज्जं भावओ पवणस्स ।
सइ कुणमाणस्स तहा एयमवत्थंतरं णेयं ॥ ८७५ ॥ तह सुत्तवुड्ढिभावे गच्छे सुत्थंमि दिक्खभावे य । पडिवज्जइ एयं खलु ण अण्णहा
कप्पमवि एवं ॥ ८७६ ॥ इहरा ण सुत्तगुरुया तयभावे ण दसपुव्विपडिसेहो । एत्थं सुजुत्तिजुत्तो गुरुलाघवचित्तवज्झंमि ॥ ८७७ ॥
अप्पपरिच्चाएणं बहुतरगुणसाहणं जहिं होइ । सा गुरुलाघवचित्ता जम्हा णओववणत्ति ॥ ८७८ ॥ वेयावच्चुचियाणं करणणिसेहे-
णमंतरायंति । तं पि हु परिहरियव्वं अइसुहुमो होउ एसोत्ति ॥ ८७९ ॥ ता तीए किरियाए जोग्गयं उवगयाण णो गच्छे ।
हंदि उविकखा णेया अहिगयग्गुणे असंतंमि ॥ ८८० ॥ परमो दिक्खुवयारो जम्हा कप्पोचियाणवि णिसेहो । सइ एयंमि उ भणिओ
पयडो च्चिय पुव्वस्सं गिहिं ॥ ८८१ ॥ अन्भुज्जयमेगयरं पडिवज्जिउकामो सोवि पव्वाओ (वे) । गणिगुणसलद्धिओ खलु एमेव
अलद्धिजुत्तोवि ॥ ८८२ ॥ तं चावत्थंतरमिह जायइ तह संकिलिहकम्माओ । पत्थुयनिवाहिदङ्काइ जह तहा सम्ममवसेयं ॥ ८८३ ॥

अहिगयसुंदरभावस्स विगयजणंगीतिसंक्रिल्हं च । तह चैव तं खविज्जइ एत्तो च्चिय गम्मए एयं ॥ ८८४ ॥ एत्तो अइव
णेया सुमिलिद्धा धम्मकायपीडावि । अंताइणो सकामा तह तस्स अदीणचित्तस्स ॥ ८८५ ॥ न हु पडइ तस्स भावो संजमठाणाउ
अविय वड्डेइ । ण य कायपायओविहु तयभावे कोइ दोसोत्ति ॥ ८८६ ॥ चिनाणं कम्ममाणं चित्तो च्चिय होइ खवणुवाओवि ।
अणुबंधेयणाई सो उण एवंति पायव्वो ॥ ८८७ ॥ इहरा उ णाभिहाणं जुज्जइ सुत्तंमि हंदि एयस्स । एयंमि अवसरंमी एसा खलु
तंतजुत्तत्ति ॥ ८८८ ॥ अण्णे भणोति एसो विहियाणुद्धाणमागमे भणिओ । पडिमाकप्पो सिट्ठो दुक्करकरणेण विण्णेओ ॥ ८८९ ॥
विहियाणुद्धाणांपि य सदागमा एस जुज्जइ एवं । जम्हा ण जुत्तिवाहियविसओवि सदागमो होइ ॥ ८९० ॥ जुत्तीए अविरुद्धो
सदागमो सावि तयविरुद्धत्ति । इयं अण्णेणाणुगयं उभयं पडिवत्तिहेउत्ति ॥ ८९१ ॥ कयमेत्थ पसंसेणं झाणं पुण णिच्चमेव एयस्स ।
मुत्तन्थाणुसरणमो रागाइविणासणं परमं ॥ ८९२ ॥ एया पवज्जियव्वा एयासि जोगयं उवगएणं । सेसेणवि कायव्वा केइ पइण्णा-
विसेमत्ति ॥ ८९३ ॥ जे जंमि जंमि कालंमि बहुमया पवयणुण्णइकरा य । उभओ जोगविसुद्धा आयावणठाणमाईया ॥ ८९४ ॥
एयंमि सइ विरिए जमकरणं मयप्पमायओ सो उ । होअइयारो सो पुण आलोएयव्वओ गुरुणो ॥ ८९५ ॥ इय सव्वेयमवितहमा-
णाए भगवओ पकुव्वन्ता । सयमामन्थणुरूवं अइरा काहिति भवविरहं ॥ ८९६ ॥ साहुपडिसापयरणं १८ ॥

अथैकोनविंशं तपःपंचाशकं ॥ १९ ॥

णमिउण वद्धमाणं तवोवि (व) हाणं ममामओ वोच्छं । सुत्तभणिणएण विहिणा सपरेस्सिमणुगहट्ठाए ॥ ८९७ ॥ अणसणमूणोयरिया

विचीसंखेवणं रसच्चाओ । कायकिलेसो संलीणया य बज्झो तवो होइ ॥ ८९८ ॥ पायच्छित्तं विणओ वेयानच्चं तहेव सज्झाओ ।
ज्ञाणं उस्सग्गोविय अब्भितरओ तवो होइ ॥ ८९९ ॥ एसो बारसभेओ सुत्तनिचद्धो तवो मुणेयव्वो । एयविसेसो उ इमो पइण्णगो
णेगभेउत्ति ॥ ९०० ॥ तित्थयरणिग्गमाई सव्वगुणपसाहणं तवो होइ । भव्वाण हिओ णियमा विसेसओ पढमठाणीणं ॥ ९०१ ॥
तित्थयरणिग्गमो खलु ते जेण तवेण णिग्गया सव्वे । ओसप्पिणीए सो पुण इमिए एसो विणिहिद्धो ॥ ९०२ ॥ सुमइ त्थ णिच्च-
भत्तेण णिग्गओ वासपुज्जो जिणो (वसुपुज्ज जिणो) चउत्थेण । पासो मल्लीविय अट्टमेण सेसा उ छट्ठेण ॥ ९०३ ॥ उसभाइक-
मेणेसो कायवो ओहओ राइ बलम्मि । गुरुआणापरिसुद्धो विसुद्धकिरियाणं धीरेहिं ॥ ९०४ ॥ अण्णे तम्मासदिणेषु वेत्ति लिंगं
इमस्स भावंमि । तप्पारणसंपत्ती तं पुण एयं इमेसिं तु ॥ ९०५ ॥ उसभस्स उ इक्खुरसो पारणए आसि लोगनाहस्स । सेसाणं
परमणं अमयरसरसोवमं आसी ॥ ९०६ ॥ संवच्छरेण भिक्खा लद्धा उसभेण लोगनाहेण । सेसेहिं वीयदिवसे लद्धाओ पढमभिवक्खाओ
॥ ९०७ ॥ तित्थंकरणाणुप्पत्तिसण्णिओ तहवरो तवो होइ । पुव्वोइएण विहिणा कायवो सो पुण इमोत्ति ॥ ९०८ ॥ अट्टमभ-
त्तंतमि य पासोसहमल्लिरिट्ठिनेमीणं । वसुपुज्जस्स चउत्थेण छट्ठभत्तेण सेसाणं ॥ ९०९ ॥ उसभाइयाणमेत्थं जायाइं केवलाइं णाणाइं । एवं
कुणमाणो खलु अचिरेणं केवलमुवेइ (लं लहइ) ॥ ९१० ॥ तित्थयरमोक्खगमणं अहावरो एत्थ होइ विण्णेओ । जेण परिनिव्वुया
ते महाणुभावा तओ य इमो ॥ ९११ ॥ निव्वानमंतकिरिया सा चोइसमेण पढमनाहस्स । सेसाण मासिएणं वीरजिणिंदस्स छट्ठेण
॥ ९१२ ॥ अट्ठावयचंपोज्जिन्तपावासंमेयसेलसिहरेसु । उसभवसुपुज्जनेमीवीरो सेसा य सिद्धिगया ॥ ९१३ ॥ चंदायणाइ य तहा
अणुलोमानिलोमओ तवो अवरो । भिक्खाकवलान पुढो विण्णेओ बुद्धिहाणीहिं ॥ ९१४ ॥ सुक्कमि पडिवयाओ तहेव नुद्धीणं जाव

पणगम् । पंचदसपडिवयाहिं तो हाणीं क्रिण्हपडिवक्खे ॥ ९१५ ॥ क्रिण्हे पडिवय (इ) पण (ण) रस एगहाणीं उ जाव इक्को उ ।
अमवस्सपडिवयाहिं बुड्डी पणगम् पुत्ताए ॥ ९१६ ॥ एत्तो भिक्खामाणं एगा दत्ती विचित्तूवावि । कुक्कुडिअंडयमेत्तं कवलस्सवि होइ
विण्णेयं ॥ ९१७ ॥ एवं च कीरमाणं सकलं परिमुद्धजोगभावस्स । निरहिगरणस्स पेयं इयरस्स ण तारिसं होइ ॥ ९१८ ॥ अण्णोवि अत्थि
चित्तो तहा तहा देवयाणिओएण । मुद्धजणाण हिओ खलु रोहिणिमाइं मुणेयब्बो ॥ ९१९ ॥ रोहिणी अवा तह मंदउणिण्या सव्व-
मंपयासोक्खा । मुयसंतिसुग काली सिद्धाईया तहा चव ॥ ९२० ॥ एमाइदेवयाओ पडुच्च अवउसगा उ जे चित्ता । णाणादेसप-
सिद्धा ते सव्वे चव होइ तवो ॥ ९२१ ॥ जन्थ कसायणिरोहो वंभं जिणपूयणं अणसणं च । सो सव्वो चव तवो विसेसओ
मुद्धलोयंमि ॥ ९२२ ॥ एवं पडिवत्तीए एत्तो मग्गाणुसारिभावाओ । चरणं विहिंयं बहवो पत्ता जीवा महाभागा ॥ ९२३ ॥ सव्वंग-
मुंदरो तह निरुजसिहो परमभूसणो चव । आयइजणगो सोहग्गकप्परुक्खो तहत्तेवि ॥ ९२४ ॥ पट्ठिओ तवोविसेसो अण्णेहि वि
तेहि तेहिं मत्थेहिं । मग्गपडिवत्तिहेउं हंदि विणेयाणुगुणेणं ॥ ९२५ ॥ अट्ठोवासा एगंतेण विहियारणं च आयामं । सव्वंगसुंदरो
मो होइ तवो सुक्कपक्खंमि ॥ ९२६ ॥ खमयादभिग्गहो इह सम्मं पूया य वीयरगाणं । दाणं च जहासात्तं जइदीणाइणं विण्णेयं
॥ ९२७ ॥ एवं चिय निरुजसिहो णवरं सो होइ क्रिण्हपक्खंमि । तहय गिलाणतिगिच्छाभिग्गहसरो मुणेयब्बो ॥ ९२८ ॥ वत्तीसं
आयामं एगंतरपारणेण सुविसुद्धो । तह परमभूसणो खलु भूसणदाणव्यहाणो य ॥ ९२९ ॥ एवं आयइजणगो विण्णेओ णवरमेस
सव्वन्थ । अणिग्गूहियवलविरियस्स होइ सुद्धो विसेसेणं ॥ ९३० ॥ चित्ते एगंतरओ सव्वरसं पारणं च विहिपुब्बं । सोहग्गकप्परुक्खो
गम् तवो होइ णायब्बो ॥ ९३१ ॥ दाणं च जहासात्तं एन्थ समत्तीए कप्परुक्खस्स । ठवणा य विविहफलहरसण्णामियचित्तडालस्स

॥ ९३२ ॥ एए अवऊसणगा इड्फलसाहगा व सट्ठाणे । अण्णत्थजुया य तथा विण्णेया बुद्धिमतेहिं ॥ ९३३ ॥ इंदियविजओवि
तहा कसायमहणो य जोगसुद्धोए । एमादओवि णेया तथा तहा पंडियजणाओ ॥ ९३४ ॥ चित्तं चित्तपयजुयं जिणिंदवयणं असेससत्त-
हियं । परिसुद्धमेत्थ किं तं जं जीवाणं हियं णत्थि? ॥ ९३५ ॥ सव्वगुणपसाहणमो णेओ तिहिं अट्ठमेहिं परिसुद्धो । दंसणनाणच-
रित्ताण एस रेसिंमि सुयसत्थो ॥ ९३६ ॥ एएसु चट्ठमाणो भावपविचीए वीयभावाओ । सुद्धासयजोगेणं अणियाणो भवविरागाओ
॥ ९३७ ॥ विसयसरूचणुबंधेहिं तह य सुद्धं जओ अणुट्ठाणं । णिव्वाणंगं भणियं अण्णेहिंवि जोगमगंगमि ॥ ९३८ ॥ एयं च विसय-
सुद्धं एगंतेणेव जं तओ जुत्तं । आरोग्गवोहिलाभाइत्थणाचित्ततुल्लंति ॥ ९३९ ॥ जम्हा एसो सुद्धो अणियाणो होइ भावियमईणं ।
तम्हा करेह सम्मं जह विरहो होइ कम्माणं ॥ ९४० ॥ तवोविहिपयरणं समत्तं ॥ १९ ॥

॥ इइ सिरिहरिभद्दायारियरइयं पञ्चासग्रं समत्तं ॥

श्रीमदुहरिभद्रसूरिविरचिता—

धर्मसंग्रहणिः ।

नमिच्छन् वीथरागं सञ्चन्दुं तियसपूडयं विहिणा । जह्णायवत्युवादिं, अचित्तसत्तिं महवीरं ॥ १ ॥ सुहभावजिजयति त्थगरणा-
मकम्मस्स सुहविवागातो । अणुवगियपरहिथरयं तित्थगरमिस्स तित्थस्स ॥ २ ॥ जुम्मं सपरुवगारट्ठाए जिणवयणं गुरुवदेसतो णाउं ।
वोच्छामि समायेणं पयडत्थं धम्मसंगहणिं ॥ ३ ॥ धम्मो खलु पुरुसत्थो सपरुवयारो य सो मुणेयव्वो । उवगारो ऽवियं दुविहो दव्वे भावे
य नायव्वो ॥ ४ ॥ दव्वम्मि अन्नपाणादिदाणरूवो तु हेइ विन्नेओ । नेगंतिओ अणच्चंतिओ य जं दव्वतो तेणं ॥ ५ ॥ इहपरलोगडा
तह जो कीरइ अविविहिणा व भत्तीए । एसोऽवि दव्वओ च्चिय मोक्खंगमावतो जाण ॥ ६ ॥ भावुवयारो सम्मत्तपाणचरणेसु जमिह
संठवणं । सइ अप्पणो परस्स य अणियाणं तं जिणा विति ॥ ७ ॥ इहपरलोगासंसं मोत्तुं जो कीरते अनिहिणा तु । भत्तीए दव्वतो ऽ-
विह एसो भावम्मि वोद्धव्वो ॥ ८ ॥ आहञ्जवत्थलयणादिदाणतो भोगतो य इह सिद्धी । गिहिसंजयाण सुच्चइ सुच्चइ णणु भावतो
साऽवि ॥ ९ ॥ आहरणं सेट्ठिदुगं जिणिंदपारणगज्झाणदाणेसु । विहिभत्तिभावज्झावा मोक्खंगं तत्थ विहिभत्ती ॥ १० ॥ वेसालि

वासठाणं समरे जिण पडिम सेट्ठिपासणया । अइमत्ति पारणदिणे मणोरहो अन्नहिं पविसे ॥ ११ ॥ जाइच्छिदाण धारा लोए कयपु-
ण्णगोत्ति य पसंसा । केवलिआगम पुच्छण को पुण्णो ? जिन्नसिद्धिं ॥ १२ ॥ सम्मत्तादिसु जम्हा संठवणं होइ जिणवेदसातो ।
सो अपरिमिओ उ तओ सुहगम्मं किपि वोच्छामि ॥ १३ ॥ मेधामतिपरिहीणावि जमिह णाऊण चरणरयणस्स । होन्ति परिवाल-
णखगा तत्तो मोक्खं च पावति ॥ १४ ॥ मिच्छत्तसेलकुलिसं अण्णाणतमोहभक्खरभूतं । चरणरयणायरनिभं अचित्तचित्तामणीकप्पं
॥ १५ ॥ सिवसुहफलकप्पतरुं जहट्टियासेसणेयपडिबद्धं । णाणानओहगहणं जिणवयणं तिहुयणपसिद्धं । १६ ॥ (युग्मम्) एयस्स
एगदेसोऽवि भावओ भवजणपरिगहिओ । अत्थोऽयवितहणातो दुक्खक्खयकारणं होइ ॥ १७ ॥ तम्हा रोएतव्वं भावेयव्वं पगा-
सियव्वं च । अव्वक्खिखत्तेणेदं दुक्खक्खयमिच्छमाणेणं ॥ १८ ॥ सफलो मे तो एवं आरंभो रेयणाइजेगातो । तन्थप्पणो परस्स
य णियमातो कयं पसंगेणं ॥ १९ ॥ धारेइ दुग्गतीए पडंतमप्पाणगं जतो तेणं । धम्मोत्ति सिवगतीइ व सततं धरणा समक्खाओ
॥ २० ॥ धम्माधम्मक्खयतो सिवगतिगमणंति ता कंहं ताए । धारेति तओ ? भवति हेतुम्मि फलोवयारोऽयं ॥ २१ ॥ हेऊ उभय-
खयस्स य धम्मो जं तस्समुज्जतो नियमा । कुणइ तयं तदभावे तस्साणुड्डाणवेफल्लं ॥ २२ ॥ तस्साणुड्डाणफलं देवादिसु सातमेव सिय
होज्जा । तं नो धम्मरयाणवि मोक्खाभावप्पसंगतो ॥ २३ ॥ उभयक्खयम्मि हेऊ को वा अनोति ? ज्ञाणमह बुद्धी । इड्ढिमिदं णो
जम्हा धम्मातो ण तं पिहब्भूयं ॥ २४ ॥ जो पुण्णकम्मरूवो धम्मो तस्स क्खयातो सिवगमणं । जो पुण आतसहावो पगरिससुद्धो
ण तस्सावि ॥ २५ ॥ सो उभयक्खयहेऊ सेलेसीचरमसमयभावी जो । सेसो पुण निच्छयओ तस्सेव पसाहगो णेओ ॥ २६ ॥ णामं
उवणा दविए खेत्ते काले तेहेव भावे य । एसो खलु धम्मस्सा णिकखेवो छन्विहो होइ ॥ २७ ॥ जीवस्साजीवस्स व अन्नत्थविव-

जियस्स जस्सेह । धम्मो णां कीरइ स नामधम्मो तदक्खा वा ॥ २८ ॥ सबभावासब्भावे पडुच्च लेप्पक्खचित्तमादीसु । धम्मवतो जा ठवणा ठवणाधम्मो स विदेओ ॥ २९ ॥ सच्चित्तेतरभेदस्स होइ दब्बस्स जो खलु सहावो । एसो उ दब्बधम्मोऽणुवउत्तस्सऽहव सुयमादी ॥ ३० ॥ इह दब्बं चैव णिवासभित्तपज्जायतो मतं खेत्तं । जो तस्सायसभावोऽमुत्तादी खेत्तधम्मो सो ॥ ३१ ॥ जं वत्तणादिरूवो कालो दब्बस्स चैव पज्जातो । सो चैव ततो धम्मो कालस्स व जस्स जो लोए ॥ ३२ ॥ जीवाण भावधम्मो कम्मोवसमेण जो खलु सहावो । पसमादिलिंगगम्मो सोऽणेगविहो सुणेयव्वो ॥ ३३ ॥ जीवम्मि कम्मजोणे य तस्स सइ एस जुज्जइ जम्हा । तं चैव ततो पुंविं वोच्छासि सुताणुमारेणं ॥ ३४ ॥

जीवो अणादिणिहणोऽमुत्तो पणिणामि जाणओ कत्ता । मिच्छत्तादिकतस्स य णियकम्मफलस्स भोत्ता उ ॥ ३५ ॥ जीवो तु णत्थि केइ पच्चक्खं णोवल्लभती जम्हा । ण य पच्चक्खादणं पमाणमत्थित्ति मण्णंति ॥ ३६ ॥ अणुमाणमप्यमाणं अणुमाणविरुद्धमादिदोसातो । आगमपमुहेसुं पुण सव्वेऽवि ण संगया पायं ॥ ३७ ॥ ता कहमागमपमुहा होंति पमाणा उ णज्जती कहय ? । एयं एत्थ पमाणं ण पमाणमिदं तु वत्तव्वं ॥ ३८ ॥ जो पडिसेहेति सिया स एव जीवो ण जुत्तमेतंपि । नत्थि परलोगगामी भणिमो जं पुण ण एसोऽवि ॥ ३९ ॥ अत्थि पडिसेहगो इह चेतणविसिद्धकायमेत्तो तु । दाणादिफलाभावो सो (तो) अत्थि ण संगतमिदंपि ॥ ४० ॥ पुट्ठो केणइ भोतो देवो णत्थित्ति केइ सो आह । किं धम्मिओ गतो ता वाडीएँ अणेण जं तुल्लं ॥ ४१ ॥ भिय जातीसरणातो थणाहिलासातो चैव अत्थित्ति । जातिस्सरणमसिद्धं भूयसहावातो इतरंपि ॥ ४२ ॥ चित्तो भूयसहावो एताओ चैव लाभहरणादी । सिद्धन्ति णत्थि जीवो तम्हा परलोगगामी तु ॥ ४३ ॥

भणइ ण जुत्तमेयं पच्चक्खं णोवल्लभइ जमुत्तं । जम्हा अवग्गहादी हंदि ससंवेयणपसिद्धा ॥४४॥ जं जायई सती मे उप्पन्नमि-
हासि णीलविन्नाणं । इयमणुभूयविसया जुज्जइ नातिप्पसंगातो ॥४५॥ धम्मा अवग्गहादी धम्मी एतेसि जो स जीवो तु । तप्पच-
क्खत्तणतो पच्चक्खो चैव तो अत्थि ॥४६॥ भूतेहिं चेतनं कायागारादिपरिणतेहिंतो । तब्भावे भावातो मज्जेगेहिं व मंदसत्ती ॥४७॥
सति तस्मि ससंवेदणरूवे किन्नोववज्जती एत्थ ? । धम्मीवि भूयसमुदयमित्तो जं तो कंहं अत्थि ? ॥४८॥ जति ताव मतं धम्मो चेतनं
कह ण अत्थि तो आता ? । अन्नेगणुरूवेणं इमस्स जं धम्मिणा कज्जं ॥४९॥ बोहसहावममुत्तं विसयपरिच्छेदं च चेतनं । विवरी-
यसहावाणि य भूयाणि जगप्पसिद्धाणि ॥५०॥ ता धम्मधम्मभावो कहमेतेसिं ? तहब्भुवग्गे य । अणुरूवत्ताभावे काठिणजलाण किन्न
भवे ? ॥५१॥ तम्हा ण भूयधम्मो चेतनं णो य तस्समुदयस्स । पत्तेयमभानातो आया परलोयगामि व्व ॥५२॥ ता वंजिज्जति तेहिं कह
तेणं वा तयं ति ? चित्तिमिदं । धम्मंतरविचीए तु सिद्धं जीवस्स अत्थित्तं ॥५३॥ तद्धम्मचोवि सयाऽविसेसभावेण कह ण अभिवत्ती ? ।
ण हि काठिणादीया केसिंचि कयाइ वज्जंति ॥ ५४ ॥ ण य तस्स तहा गमणं दिट्ठेसुवि संसओ य केसिंचि । णीलादितुल्लतावि
हु पत्तेयमदिट्ठितोऽजुत्ता ॥ ५५ ॥ तब्भावम्मिन्नि कह भिन्नवत्थुधम्मत्तणेण एगत्तं ? । चैयन्नस्सियरेसिं एगत्ते कह व णाणत्तं ?
॥ ५६ ॥ भिन्नाभिप्पायाण य देहम्मि तहा कंहं अवत्थाणं ? । सयल्लिदिओवलंभो जओ सती तेसु सो य कंहं ? ॥ ५७ ॥ न हि
भिन्ने चेतने आसन्नाणवि मिहो विभिन्नाणं । भावेसु णाणमेगं लोगम्मि सती य तप्पभवा ॥ ५८ ॥ सिय संधाणं व तयं समुदय-
धम्मो ण तं पि पत्तेयं । एगत्तेणासत्तं तदन्नभावप्पसंगातो ॥ ५९ ॥ जइ संतं उवल्लङ्गी किन्नो पुव्वं पि ? ओघतो अत्थि । ण य
एवं उवल्लभइ पत्तेयं तेसु चैयणं ॥ ६० ॥ अह तस्सेस सहावो समुदयधम्मो तदा य होइते । पत्तेयं च अमंते न जीवभावोत्ति

वामोहो ॥ ६१ ॥ अहं धम्मी तन्तंतरसिद्धो अबुवगमम्मि य पदेसो । धणिमिच्छं तु भेया. ण य भूतेहिं तदुप्पत्ती ॥ ६२ ॥
जं कारणाणुरूवं कज्जं भूयाणमणुरूवं च । चेतन्नं भणियमिणं सिय संगसरेहि वहिचरो ॥ ६३ ॥ संगं पि भूयसमुदयरूवं हंदि उ
सरोऽवि तह चैव । इय अणुरूवं चिय भेदे तत्तंतरावत्ती ॥ ६४ ॥ सिय वइचित्तं दिट्ठं सहावभेदेण भूतकज्जाणं । चेतन्नस्सवि
एवं तक्कज्जत्तम्मि किमजुत्तं ? ॥ ६५ ॥ जमखिलतक्कज्जाणं, विलक्खणं सव्वहा अमुत्तादि । तस्साहवम्मि (व्वेऽवि) य किमिह
कोसपाणं विणा माणं ? ॥ ६६ ॥ तव्भानम्मि य भावो ण परासुरचेयणो जतो काओ । दीसइ ण तत्थ वाऊ सति सुसिरे सो
कह ण होज्जा ? ॥ ६७ ॥ ण य तं कएवि दीसइ पाणापाणूऽभायतो णो चे । णो जीवाभावातो किमेत्थ माणंति वत्तव्वं ? ॥ ६८ ॥
तेयाभावातो ण तं उवर्णति तम्मि पावती भावो । अहं सो विसिद्धो चिय वइसिद्धं किं कृतं तस्स ? ॥ ६९ ॥ अहं नु सभावकयं
निय ण पमाणमिहावि साहगं किंच ? । अप्पतरं दीसिज्जा तदभावे सेसभावातो ॥ ७० ॥ तह पुढवादिसमुदया किं कुसलकया
ण होइ चेतनं ? । सव्वत्थ अविसेसेणं जत्तेणवि कीरमाणं तु ॥ ७१ ॥ णत्थित्थिकुञ्छिसमं तस्समुदायस्स ठाणमणंति । एवु-
न्निभयपमुहाणं पावइ णणु चेयणाभावो ॥ ७२ ॥ अहं तव्विहपरिणामो णत्थि ण जीवोत्ति णिच्छओ केणं ? । चेतन्नाभावेणं
जीवाभावोऽवि सो तुल्लो ॥ ७३ ॥ ण य इह मज्जंगाणं न होइ अविसेसतो तु मदसत्ती । जं कुसलनिउत्ताणं नायाणुगयं न
तेणेदं ॥ ७४ ॥ तदभावम्मि य भावो सिद्धो मोत्तेसु मोक्खवर्तणिं । आगमपामणातो जह तह उवर्णिं फुडं वोच्छं ॥ ७५ ॥
सव्वेस्मिं तओऽसिद्धो अतो असिद्धेत्ति तुल्लमेवेदं । भूतेहिं चेतनं जायइ विवुहाण जमसिद्धं ॥ ७६ ॥ ण य मज्जगेहिं इह मद-
सत्ती जुज्जती विणा जीवं । तम्हा पइव्वहेऊदिट्ठता तिन्निवि अजुत्ता ॥ ७७ ॥ किंचेयं मदसत्ती किं मज्जे पाणगे तदाधारे ? ।

मज्जेज्ज सयं मज्जं जइ तम्मि उट्ठिगाधारे ॥ ७८ ॥ जीवस्स तु मयसत्ती पाणगपक्खम्मि मज्जसंजोगे । जायइ मज्जंगेहिं तो
णातमसंगतं तेणं ॥ ७९ ॥ उक्खिवणपेरणादि सत्ती जह एत्थ देवदत्तस्स । कुंभादुक्खिवणगया दीसति तह मज्जसत्तीवि ॥ ८० ॥
एवंपि भूतसमुदयवहरिचगता तु चेयणा कज्जं । साहेति य वहरित्तो जो सो जीवोत्ति पावेति ॥ ८१ ॥ णो मज्जसत्ति मज्जंग-
हेतुसमुदायभिन्नवत्थुगता । साहइ इह णियकज्जं ण पाणगो जं ततो अण्णो ॥ ८२ ॥ एवंपि सासयाभिन्नवत्थुपगता तु चेयणा
कज्जं । कुज्जाधारादौ सति कुणतित्ति ण मज्जसत्तेवं ॥ ८३ ॥ सा खलु विसिद्धपाणगसंबंधगता तु चेतणा णेवं । कुणति सहा-
वातो मती ण जीविभावातो का जुत्ती ? ॥ ८४ ॥ अह तु सभावो जुत्ती ण स एव विवादगोयरावन्नो । अन्नत्थ संकमम्मि य पतीतित्राया णय
पमाणं ॥ ८५ ॥ तम्हा मज्जंगेहिं जायति मज्जं ततो य जीवस्स । मदसत्तीपरिणामो दधिसंजोगे व्व णिदादी ॥ ८६ ॥ एवं ण
भूतधम्मो ण य कज्जं चेतणत्ति सिद्धमिदं । जस्सेतं सो आता पसाहगं चेत्थ माणमिदं ॥ ८७ ॥ जीवंतदेवदत्तस्सरीरमिच्चादि
चेयणासुन्नं । भूतफलत्ता घड इव न य तम्मि तयं अणभिवत्तं ॥ ८८ ॥ पच्छावि अनुवलंभा देहावत्थाए अह उ उवलंभो ।
तेहिंतो सोऽसिद्धो कह ? भणियमिणं पबंधेण ॥ ८९ ॥ कायागारादिविसिद्धपरिणीतीविरहतो ण तं तण्णो । णातविरहातोऽमाणं
किमेत्थ माणेण ? तदभावो ॥ ९० ॥ सो सज्झो ण उ सिद्धो भणियमिणं तह य उवरिमो वोच्छं । पडिभणियं जं भणियं
पक्खमाणे भणिस्सामो ॥ ९१ ॥ भूताणं अविसेसे अण्णंमि य चेतणे असंतम्मि । तक्कज्जे चेयन्नं विसमगतीए कहं जुत्तं ? ॥ ९२ ॥
जह संठाणविसेसो ओहेण कारणण तं अत्थि । तो जुत्तो तब्भेदो ण य चेतनं कहंचिदवि ॥ ९३ ॥ भूतफलत्तं चेयणसुणया
नेति एत्थ किं माणं ? । णो पच्चक्खं जम्हा सदत्थविसयं तयं सिद्धं ॥ ९४ ॥ अनुमाणंपि ण जुत्तं विसिद्धलिंगादिविरहतो लोए ।

चे आगारोत्ति तयं न कारणं कज्जवं नियमा ॥ ९५ ॥ संतंपि किं न साहइ ? विगलत्तातोत्ति किं कयं तमिह ? । पाणापाणा-
 भावा न जीवडभावेण को हेऊ ? ॥ ९६ ॥ तम्मत्ताडमिद्धीए परिणामादीणिमब्भुवगमे य । जीविम्मि को पदोसो ? जेण मुहा खिज्जसे मतीमं ! ॥ ९७ ॥
 कहणु मुहा ? तब्भावो न पमाणत्वेण ठाविओ जम्हा । जस्सेतं सो आता परिसेसो वेस जमजुत्तो ॥ ९८ ॥ न हि अपसिद्धे
 धम्मिणि परिसेसो नात्त (य) विरहतो एत्थं । न चउव्विहणदिपूरे अपसिद्धे तगतेसुं च ॥ ९९ ॥ धम्मेषुं दुत्तभरणच्छसिसिर-
 कलुसोदगादिएसुं ति । कलुसोदगत्तणेणं जुत्तमयं बुद्धिज्जणो ति ॥ १०० ॥ किंतु पसिद्धेसुं चिय न एस विधिरत्थि आयमाणम्मि ।
 तन्नो पमाणत्तलो तस्सिद्धी एस वामोहो ॥ १०१ ॥ जम्हा न तस्स धम्मो चेतणं एतसाहणे जतिमो । किंतु ऽणुहवसिद्धमिदं
 धम्माइ य जं ततो नियमा ॥ १०२ ॥ अणुरूवेणं कज्जं इगस्स धम्मादिणत्ति सो य बला । भूतादत्थंतरमो तो आता तस्स-
 भावो चा ॥ १०३ ॥ कोऽयणणुरूवगाहो ? अणुमार्दीहिं जतो घडादीणिं । दिट्ठो भावोऽह मति तओऽवि अणुरूव एवत्ति ॥ १०४ ॥
 मुत्तत्तादिअणुगमा अणुरूवावगमतो य इतरोऽवि । अणुगमवाचिचीहि य सति सत्ते तम्मि किमजुत्तं ? ॥ १०५ ॥ सव्वेसिं
 सामन्नं जं संतं ता न नियमहेउत्ति । घड-पड-रहमादीणं मुत्तत्तादिन्व लोगंमि ॥ १०६ ॥ पुढवीत्तत्ताणुगमो घडमादीणिमिह
 नियमणे हेतू । इय अणुरूवाणुगमे चेतणस्सापसिद्धी उ ॥ १०७ ॥ पाणापाणनिमित्तं सिय तं णो तस्स मुत्तभावातो । तव्वुद्धीए
 खयातो विवज्जतातो य मरणम्मि ॥ १०८ ॥ न य पुढवादिसहावो (वं) कज्जं वा सति अभावतो तंति । अच्चंताणुवलद्धी के
 माणदुग्गप्पसंगम्मि ? ॥ १०९ ॥ नहि मधुणो मदसत्ती भणित्तिभिणं हेतुफलविभागे य । जं नियमणंति तम्हा वभिचारो वयणमेत्तं
 तु ॥ ११० ॥ न विसेसविरुद्धोऽविय अपडिंवधातो वाहणातो य । मुत्तत्तादीण तहा संसारिणि अब्भुवगमा य ॥ १११ ॥

अह. अणुरूढो धर्मी सुतचेतणस्स माइबुद्धी तु । णो तव्वतिरेगेणं तस्स सुते पावइ अभावो ॥ ११२ ॥ ण हि धम्मंतरविची-
दिट्ठा धम्माणमेत्थ लोगम्मि । तदभावपसंगातो न धम्मरहितो जतो धम्मी ॥ ११३ ॥ ण य तक्कज्जपि इमं तस्सकाराणु-
चित्तभावातो । तव्भावम्मिडवि कज्जे सति न य हेतूवि तदवत्थो ॥ ११४ ॥ दीवा दीवुप्पत्ती ण य उभयं तत्थडिद्धमह बुद्धी ।
जुत्तमिदमुवादाणं न हि दीवो अनर्दीवस्स ॥ ११५ ॥ ण य मारीचेतणं अणुवादाणं तयव्भुवगमे य । जहुवादाणं एयं ततो परलोगसिद्धि-
त्ति ॥ ११६ ॥ संमुच्छिस्सवभावो मतदेहेऽणेगसंभवातो य । अनत्थनिमित्तत्ते ण पमाणं लोकवाधा य ॥ ११७ ॥ किंच पडिसेहणं
किं पमाणमेयस्स ? अह तु पच्चकवं । लोगम्मि विज्जमाणत्थगाहगत्तेण तं सिद्धं ॥ ११८ ॥ तस्सेव णिविचीए अह गम्मइ एत्थ
वत्थुऽभावोऽवि । सा तं चिय तुच्छा वा हवेज्ज जति तं चिय विरोहो ॥ ११९ ॥ अह तु तदंतरमेसा णो तव्विसएण तस्स संवंधो ।
सिद्धो कंहं ततो णणु तदभावविणिच्छओ एत्थ ? ॥ १२० ॥ अह तुच्छा तीएँ कंहं तदवगमो सव्वहा असत्तातो ? । सिद्धो य
विणाभावो तेण समं तीएँ किं भवतो ? ॥ १२१ ॥ तदभावे णावगमो तव्भावे कह ण होति अणुमाणं ? । तव्भावम्मि अ (वे य
अ) जुत्तं अणुमाणं अप्पमाणंति ॥ १२२ ॥ अह अणुमाणविरुद्धादिदोससव्भावतोऽपमाणं तं । णो वत्थुबलपवत्ते ते दोसा दंसिय-
मिदं तु ॥ १२३ ॥ अह अणुमाणेणं चिय पडिसेहो णो तयं तुह पमाणं । अपमाणम्मि य तम्मी का अत्था णाद (य) वादीणं
॥ १२४ ॥ अह परसिद्धेणं चिय परपडिविचीएँ णत्थि दोसोत्ति । परखगेणवि दिट्ठो विणिवादो किं न लोगम्मि ? ॥ १२५ ॥
विणिवायकरणसत्तीसव्भावे जुज्जई तओ णियमा । इय पडिवित्तिनिमित्तं च होइ कहमप्पमाणं तं ? ॥ १२६ ॥ जइ पडिवित्तिणि-
मित्तं सव्वं माणंति हंत विसओऽवि । पावइ पमाणमेवं इच्छिज्जइ सोवयारेणं ॥ १२७ ॥ णिच्छयओ पुण एत्थं पडिविची चेव होइ

माणं तु । नीए दाणहवि भावे ण तं पमाणंति वामोहो ॥ १२८ ॥ तुल्लाणं वभिचारा तमप्पमाणंति किन्न पच्चक्खं ? । तेसिं विससभावा इतरेसुवि किं ण सो अत्थि ? ॥ १२९ ॥ किं च पडिसेहगं तं अणुमाणं ? अह भवे अणुवल्लोही । पच्चक्खणुमाणेहिं भणियमिहं णणु पवंधेणं ॥ १३० ॥ आगमतो चिय मिद्धो जं उवओगादिलक्खणो जीवो । अहिंइइ संसारं सुव्वइ सव्वणुव्वयणम्मि ॥ १३१ ॥ अस्स य पमाणभावं माणंतरयं च उवरि वोच्छामि । णासंगतमेत्तेणं वार्दीणं वत्थुणोऽभावो ॥ १३२ ॥ ण य मंगया पवादी भूतेसुवि अह य ताणि विज्जंति । णज्जंति य एवं चिय आगमपक्खेवि को दोसो ? ॥ १३३ ॥ जो पडिसेहइ तथा म एव जीवोत्ति जुत्तेमयंयि । भूतेहिं चेतनं अणनिमित्तं जओ ठवियं ॥ १३४ ॥ संतस्स णत्थि णासो एगंतेणं ण यावि उप्पातो । अत्थि अमंतस्स तओ एसो परलोगगाभी य ॥ १३५ ॥ बालाइपज्जवातो जुवादि जह होइ पज्जवो इहयं । एवं मणुस्सभावा सुरभावो होइ परलोगो ॥ १३६ ॥ ण य पडिसेहोऽवि इहं कप्पइ चेतणसंगते काए । तस्सेवाभावातो ण कायमेत्ते य सो दिट्ठो ॥ १३७ ॥ एत्तो चिय णाभावो दाणादिफलस्स मण्यसादादी । इहलोगम्मि विट्ठा परलोगे किं न जुत्तत्ति ? ॥ १३८ ॥ किरियाफलभावातो दाणादीणं फलं किमीएव्व । तं दिट्ठं चेव मती जसकित्तीलाभमादीय ॥ १३९ ॥ इह्रा य किमीएवि हु पावेइ अदिट्ठमेव तं पडन्थि । तस्स परिणा मरूवं सुहट्टक्खफलं जतो भुज्जो ॥ १४० ॥ तदभावम्मि य सुत्ती पावइ णियेमेण सव्वसत्ताणं । एवं च भवसमुदो ण घट्टइ पच्चक्खविट्ठोवि ॥ १४१ ॥ तुल्लफलसाधगाणं तुल्लारंभाण इट्ठविसयम्मि । दीसइ य फलविससो स कहं अदिट्ठोऽभानम्मि ? ॥ १४२ ॥ अदिट्ठेगंतफला तम्हा किरिया इहं मता सव्वा । दिट्ठोणंगंतफला सावि अदिट्ठाणुभावेणं ॥ १४३ ॥ ण विवज्जयम्मि फलं लागविगेहा पतीनिवाथातो । थेवसुहिंदसणातो तह जिणचंदागमातो य ॥ १४४ ॥ किरिया ण कत्तिरहिता सिद्धो जीवोत्ति

ता इहं कचा । एवं धम्मियणाथं विनेयं वयणमेत्तं तु ॥ १४६ ॥ जाइसरणं च इहं दीसइ केसिं चि अविताहं लोए । पुव्वभवठवियसे-
वियसंवादातो अणेगभवं ॥ १४५ ॥ अह तम्मि किं पमाणं ? णणु सो चिय अप्पतारगे क्कित्ति ? । बालस्सवि भावातो संवादो
भावतो तस्स ॥ १४७ ॥ अह उ जहिच्छोहेतू सो संवादेत्ति किं न इतरोवि ? । ण य जातिस्सरवयेण इहं पसिद्धो विसंवादो
॥ १४८ ॥ अह अम्हेहिं ण दिट्ठो कोई जाइस्सरोत्ति तो णत्थि । एवं पयियामहस्सवि अच्चंतं पावइ अभावो ॥ १४९ ॥ तदभाव-
म्मि अभावो पितामहस्सावि तहय पितुणोऽवि । तदभावे भवतोऽवि य पडिसेहोऽसंगतो तम्हा ॥ १५० ॥ अह कज्जातो भावो
पितामहादीणमेवमेवहं । किं जाइस्सरकज्जं ण पसिद्धं देवकुलमादी ? ॥ १५१ ॥ बालकताणुस्सरणं तिक्खखओवसमभावजुत्तरस ।
जह कस्सइ बुद्धस्सवि जाइस्सरणं तहा किं ण ? ॥ १५२ ॥ इय संभवाणुमाणा सिद्धमिणं जं च भूतवतिरित्तं । साहियमिह चेषणं
भूयसभावंति तोऽजुत्तं ॥ १५३ ॥ जो बालथणभिलासो पढमो अहिलासपुव्वगो सोऽवि । अहिलासत्ता जूणो जह धिलयाहार-
अहिलासो ॥ १५४ ॥ विलयाहारभिलासो इह अणुभूयाभिलासपुव्वो तु । सोऽवि सिया एवं चिय णो पढमत्तप्पकोवाओ ॥ १५५ ॥
सोऽवि ण एगंतेणं इहऽणुभूयाभिलासपुव्वो तु । जमणादो संसारं तं णत्थि जतं ण अणुभूतं ॥ १५६ ॥ इय पढमं विन्नाणं
विन्नाणंतरसमुन्नवं णेयं । विन्नाणत्तातो च्चिय जुवविन्नाणं व बालस्स ॥ १५७ ॥ चित्तो कम्मसहावो भणिओ ततो य लाभहर-
णादी । सिद्धत्ति अत्थि जीवो तम्हा परलोगगामी तु ॥ १५८ ॥

जम्हा ण कित्तिभो सो तम्हाऽणादीत्थ कित्तिमत्ते य (उ) । वत्तव्वं जेण कतो सो किं जीवो अर्जीवोत्ति ? ॥ १५९ ॥
जइ जीवो जेण कतो सो अञ्जेणंति एवमणवत्था । चरमो अकित्तिमो अह सवेवसु तु मच्छरो को णु ? ॥ १६० ॥ जो सो अकित्तिमो

सो रागादिजुतो हवेज्ज गहितो वा ? । रहियस्स सेसकरणे पओयणं किति वत्तव्वं ॥ १६१ ॥ तेसिं चेवुप्पत्ती किं च सहावो य तस्स एसो उ । अपरायत्तत्तणओ कुणइ विचिंते तओ सत्ते ॥ १६२ ॥ तेसिं उप्पत्तीए को तस्सज्जथोत्ति ? सेव उ ण जुत्ता । कुंभारादीण जओ ण वडादुप्पत्तिरेवत्थो ॥ १६३ ॥ सिय कुंभारादीया अणिट्ठियट्ठिणि डिड्यडो य । सो इय ण जुज्जई से उप्पत्तिं काउ सत्ता-
णं ॥ १६४ ॥ एसो य महावो से किमेत्थ माणं ? न सुंदरो य जतो । तक्करणकिलेसस्स तु महतो अफलस्स हेउत्ति ॥ १६५ ॥ अपरायत्तो य कंहं ? जो कुणइ किलेसमेत्तियं जम्हा । अण्णोऽवि परायत्तो किलेसकारी तु लोगम्मि ॥ १६६ ॥ अह न किलेसोत्ति मती सत्तामेत्तेण कारओ जम्हा । तवभवणतुल्लकाला सत्ता सव्वेऽवि सिद्धमिणं ॥ १६७ ॥ एवं च अणादित्तं सव्वेसिं चेव हंदि मत्ताणं । तस्सत्ताणादिमती जं णो चे कितिमो सोऽवि ॥ १६८ ॥ अह सत्तामेत्तेणैव कारओ कितु ण समकालत्ति । पच्छावि परिमियद्वाए होइ तस्सादिमत्तं तु ॥ १६९ ॥ अपरिमितद्वाएऽवि य सहावेभदम्मि तस्स णिच्चत्तं । पुव्वं च अकरणं पच्छतोवि तेसिं अभेदम्मि ॥ १७० ॥ एसो चेव सहावो सेज्जतद्वाए कुणइस्सीयाए । एगसहावत्ते सइ करणं वाऽणिच्चया भेदे ॥ १७१ ॥ तेसिं चेव सहावो जं तस्सत्तामेवक्खु होन्ति तया । जायाण पुणोऽभवणा जुत्तोऽजायाण तु विरुद्धो ॥ १७२ ॥ मज्झत्थो य किमत्थं चित्त इस्सरियमादिभेदेणं ? । सत्ते कुणत्तिं सिया कीडत्थमसंगया सावि ॥ १७३ ॥ जं रागादिविजुत्तो सा नु सरागस्स दीसती सोऽवि । रागादिजुत्तोत्ति मती ण सेमक्कत्ता तदन्नोव्व ॥ १७४ ॥ जमकित्तिमो ण अन्नो तेण ण कत्तत्ति तुल्ल एव्ह । रागादिदोसभावे णेयपि विसेसणं जुत्तं ॥ १७५ ॥ ण हि तुल्लम्मि दियत्ते वेदज्जयणगुणसंपउत्ताणं । केसाणप्पवहुत्तं दाणम्मि विसेसणं होत्ति ॥ १७६ ॥ रागादिदोसवसगो वंघ्रति कम्मं किंलडमच्चत्थं । तप्पच्चयं तयं पुण वेदंतो सेसतुल्लो उ ॥ १७७ ॥ अह णो वंघइ एवं ण सीति रागादतोत्ति से पत्तं ।

परिणामी खलु जीवो मुहादिजोगातो होइ णेयव्वो । णंगतीणच्चपक्खे अणिच्चपक्खे य सोऽजुतो ॥ १९४ ॥ एगसहावो
णिच्चो म जइ सुही णिच्चमेव तव्भावो । पावइ तस्स अह दुही दुहभावो दिस्सए चुभयं ॥ १९५ ॥ उभयसहावोत्ति
मनी जुगवं वेदेज्ज दाजवि मुहदुक्खे । कमवेदगस्सभावोऽणिच्चत्तं पावती अवस्सं ॥ १९६ ॥ वेदेइ जया स सुहं न तदा
दुहवेदगस्सभावो मे । तच्चिव्विर्त्तीए तओऽणिच्चो मो जं तओऽण्णो ॥ १९७ ॥ अह णो तस्स निविर्त्ती, कहं ण दुक्खी ? जहा
मुही. को वा । उभयमहावत्ते मइ हंदि विसेसो म जेण सुही ? ॥ १९८ ॥ अत्थि विसेसो जम्हा स सुही सहकारिकारणं पप्प ।
हंइ मयचंदणादी विमसत्थादी य दुक्खित्ति ॥ १९९ ॥ ण य तेसि सणिहाणं जुगवं नो तेण हांति मुहदुक्खा । इय उभयसन्नि-
हाणे पावइ नणु उभयभावोऽवि ॥ २०० ॥ सहकारिकारणं से किं उवगारं करेइ किं वा णो ? । जं पप्प हाइ स सुही दुहावि दोसा
अंगगविहा ॥ २०१ ॥ जइ कुणइ हंत ततो भिन्नमभिद्वं व तं करेज्जत्ति ? । भिन्ने ण तेण जोगो होइ अणिच्चो अभिन्नम्मि ॥ २०२ ॥
जइ भिन्नो उवगारो जातो ततो किमागयं तस्स ? । ततो पुणोवि तम्मि भिन्ने दोसोऽणवत्था उ ॥ २०३ ॥ अच्चिन्नम्मि अणिच्चो
पावइ जीवो तथा य तक्कणे । पुब्बातो अन्नो च्चिय भिन्नसहावो क्तो होति ? ॥ २०४ ॥ अह णो कुणतुनगारं तं. किं तेणं ?.
तदन्नभावे य । किं ण तओ होइ सुही ? . णो अन्नं तस्सहावं चे ? ॥ २०५ ॥ नणु जं कुणउवगारं सहावभेदोऽवि तगगतो जुत्तो ।
भणिओ विवरीयस्स तु णिरत्थगो सो मुणेयव्वो ॥ २०६ ॥ जह खगसरिसवाणं अणुम्मि छेदं पडुच्च निच्चम्मि । तहवि तओ
अत्थि मतो अत्थि फलं पति स तुल्लो उ ॥ २०७ ॥ अह तस्मेव सहावो एसोऽणुवगारिणं पंप्प । सहकारिकारणं जं होइ सुही
अत्तव दुक्खित्ति, २०८ ॥ पत्तम्मि मो महावो किमवेति णवत्ति ? चरमपक्खम्मि । पुव्वसहावत्ता मो ण सुही पुत्तिव्व पच्छावि ॥ २०९ ॥

णणु तं पुञ्चमपत्तं पञ्चा पत्तंति तह य एसो तु । तस्स सहावो भणितो विथप्पणा निपफला तेण ॥ २१० ॥ पत्तम्मिअपत्तम्मि
य तम्मि सति सव्वहेगरूवस्स । एगावत्थस्सज्झाभेदोऽवि ण जुज्जती तस्स ॥ २११ ॥ किं पुण सुहादिभेदो मज्झन्थेणतरप्पणा
सम्मं । चित्तेहि ता सयं चिय ण एसमवि संगतं णिच्चे ॥ २१२ ॥ अहजेइ सो सहावो तस्संपत्तीए जुज्जती एतं ।
किंतु अणिच्चो पावइ ण यऽत्थि पक्खंतरं अण्णं ॥ २१३ ॥ अह अण्णे सुखदुक्खे अण्णे आतत्ति अणुहवो कस्स ।
आत्राल्लोगसिद्धो ? तप्पडिचिंवातो तस्सेव ॥ २१४ ॥ फल्लिहमणिस्सालत्तजोगातो रत्तगव्व एयंपि । तस्सेव तहापोणाम-
विरहतो सव्वहाऽजुत्तं ॥ २१५ ॥ तस्स य तहपरिणामे परिणामित्तं पसज्जती तह य । लहायादिसहावत्ता तद्धम्मत्तं
सुहादीणं ॥ २१६ ॥ सुहदुक्खे सातेतरक्कमोदयेजे जिणेहि पणत्ते । आयपरिणामरूत्ते ऊहाविन्नाणग म्मेत्ति ॥ २१७ ॥
एवं अणुहवसिद्धो घडपडसेवदणादिभेदोऽवि । एगंतणिच्चपक्खे न संगतो बंधमोक्खो य ॥ २१८ ॥ ण य णाण गाणिस्सा
एगंतेणैव जुज्जेत अण्णं । पडिवत्तादी ण तओ तस्स हवेज्जा जहऽन्नस्स ॥ २१९ ॥ हिंसादिपरिणती बंधकारणं सा य
णिच्चपक्खम्मि । एगसहावत्ता सति ण जुज्जेते णिच्चभावो वा ॥ २२० ॥ तम्हा ण जातुं बंधो कारणविरहातो णिच्चबंधो वा ।
बंधज्झाभेदम्मि य अणिच्चया पावती तस्स ॥ २२१ ॥ तदभेदम्मि ग एगम्मि चैव ममयम्मि मव्वबंधातो । विइए अबंधगतं
सहावभेदाउ तोऽणिच्चो ॥ २२२ ॥ हिंसादिविरतिपरिणती मोक्खस्सवि कारणं तु जा सिद्धा । साऽविहु विथप्पियव्वया एवं जहमं-
भवं सम्मं ॥ २२३ ॥ तत्तोऽह परिणतीओ भिन्ना एताओ होति तो तस्स । पावइ उभयाभावो भावम्मि यऽतिप्पसंगो उ ॥ २२४ ॥
अणस्स बंधमोक्खा ण अप्पणो बालवयणमरिसमिणं । तस्सनि य णिच्चपक्खे एमेव ण भंगता ते उ ॥ २२५ ॥ परिणामम्मि य णणु

तस्म चैव जुज्जति किं ततोऽण्णेण । अपमाणेणं पक्किप्पितेण अण्णाणपिसुणेणं ? ॥ २२६ ॥ इय दिट्ठादिट्ठविरोहभावतो मव्वव-
न्युविमओ उ । एगंतीणिच्चपक्खो मिच्छत्तं होइ णेतव्वो ॥ २२७ ॥

स्वणिगो चैगमहावो म कंह वेदेइ दांसवि सुहदुक्खे ? । वेदगभेदम्मि य मव्वलोगववहारवाञ्छेदो ॥ २२८ ॥ सुहितो
म एव दूहितो पुणोऽवि तस्माहणत्थमुज्जमइ । पावेइ किल स एव तु सुमइ य मए कय एतं ॥ २२९ ॥ वेदेइ
य पुव्वकथं कम्मं इह अज्जियं च अण्णत्थ । परमपटसाहणत्थं कुणइ पयासं च उवउत्तो ॥ २३० ॥ मेत्तादिसुगुण-
पगम्मिमव्वभामातो य पावए कोइ । एमादिलोगमिद्धो णणु ववहारो कंह तत्थ ? ॥ २३१ ॥ अन्नो वेदेइ सुहं अणो दुक्खं
पवत्ताण् अणो । पावेति वंदती सुमग्गी य पत्तेयमन्नो तु ॥ २३२ ॥ अन्नो केइ कम्मं फलमन्नो भुंजती तु मोक्खत्थं ।
कुणइ पयासं अन्नो पावेति य तंपि अणो तु ॥ २३३ ॥ अचंचंतभेदतो इय मव्वोऽवि ण संगतो ततो सम्मं । मोत्तूण
दिट्ठिगरां आलोएज्जा वुहो एतं ॥ २३४ ॥ संताणातो अह सो ववहारो सव्व एव जुत्तो तु । मो सताणीहितो अन्नोऽगन्नोत्ति
वचच्चं ॥ २३५ ॥ जइ अन्नो किं णिच्चो किंवा खणियेत्ति ? । णिच्चपक्खम्मि । होइ पत्तिन्नाहाणी इतरम्मि उ पुव्वदोमा तु
॥ २३६ ॥ अह मंताणो णेओ ज इह विमिद्धो उ हेउफलभावो । तत्तो सो ववहारो णो णाणत्ताविसेमातो ॥ २३७ ॥ अवहिखणातो
मंताणंतरवची जहा खणो भिन्नो । कज्जक्खणोऽवि एवं तत्तो को वा विसेसो तु ? ॥ २३८ ॥ अत्थि विसेसो हेतुफलभावतो
विरहओ य तम्मंय । एगतखणियपक्खे णियमेण ततोऽवि हु ण जुत्तो ॥ २३९ ॥ कह कारणं निग्गयणइं कज्जस्म माहगं होति ? ।
णाभावातो भावो जायति पुंविंय होज्जा तु ॥ २४० ॥ निरेक्खत्ता ण य इह वइमिइं जुज्जते अभवम्म । कारणपुव्वत्तम्मि य

कज्जस्स उ अन्नयपसिद्धी ॥ २४१ ॥ कारणेविणासकज्जुप्पादा जुगवं तु होंति जातब्बा । तो गत्थि भणियदोसा तुलाएँ गामाव-
णामन्व ॥ २४२ ॥ कारणकज्जाणं णणु णासुप्पादा पुढोऽपुढो वावि । पढेमे ण तस्स णासो ण य उप्पादो तु इयरस्स ॥ २४३ ॥
चरम्मि य तब्भावो तेसिं तत्तो ण हेतुफलभावो । जुगवब्भावो चिय सन्वेतगोविताणव्व ॥ २४४ ॥ उवचरियत्था किरिया-
सदा इतरेसि तुल्लकालत्ता । किं न वियप्पेहवं भेदाभेदुब्भवा दोसा ? ॥ २४५ ॥ अइ उ खणद्धित्तिधम्मा भावो णासोत्ति णणु तद-
द्धाए । कज्जुप्पादम्मि पुणो स एव पुव्वोदितो दोसो ॥ २४६ ॥ अइ धम्मिधम्मभावो एसो परिकप्पितो तु जातव्वो । उभयाभा-
वाओ णणु एवंपि ण हेतुफलभावो ॥ २४७ ॥ अह धम्मिधम्मभावो एत्थं परिकप्पितो ण पुण धम्मी । ण हि सो सहावविकलो
सति धम्मे तस्स कह भावो ? ॥ २४८ ॥ सिय कारणं विसिंहं पडुच्च उप्पज्जते य कज्जंपि । एस पडुच्चुप्पादो सहावसिद्धो
मुणेयव्वो ॥ २४९ ॥ तं णाम पडुच्चिज्जइ जं उवगारिं तयं तु किं कुणइ ? । किं तदभावविणासं किं तं उभयं अणुभयं वा ?
॥ २५० ॥ णो तदभावविणासं अहेउगो उ स तुम्ह इट्ठोत्ति । करणेऽवि य अविरोहो जेणऽव्वो तस्स णासोत्ति ॥ २५१ ॥ तदभावे
य अणट्ठे कह तब्भावो ? । अ(ण)त्थित्तम्मि य (जं) तस्स अत्थित्तं होइ इतरस्स ॥ २५२ ॥ अह कारणं चिय तउ ण तु अण्णो
कोइ माणविरहातो । तं पुण कुणइ तयं चिय तहासहावातो भणियमिणं ॥ २५३ ॥ तं सत्ताऽसत्ताभयविवज्जयसहावजणणसीलं तु ।
होज्जा ? न सव्वपक्खेसु संगतो अब्भुवगभो ते ॥ २५४ ॥ वेफ़्छादिपसंगा तदभावपसंगमादिदोसातो । अब्भुवगमवाहातो अस्स-
मवातो य जातव्वो ॥ २५५ ॥ ण य तं तदेव सत्तस्सभावजणणस्सहावगं जुत्तं । पुव्वमसत्तमहावं एवं पडिसिद्धमेयं तु ॥ २५६ ॥
एतेणं चिय खित्ता मूलविगप्पण पच्छिमा दोवि । जं तुल्लजोगखेमा भणियविगप्पेहिं ते पायं ॥ २५७ ॥ सिय उप्पणं भावो ततो

य चिन्ताए होइ विमडति । दीमइ य तं तउच्चिय निरीत्यगा तेण एसत्ति ॥ २५८ ॥ उप्पन्नं चिय भावो इदमेव कहंति जुज्जती चिन्ता ? । तन्वाधियं ण मिद्धं तुह सामण्णादि दिट्ठं ता ॥ २५९ ॥ ता इय जातिवियप्पा उज्जेयन्नाऽणुभूयमाणम्मि । सज्जम्मि हेउफलभावमोहटाणाय ते किंच ॥ २६० ॥ किं तम्मत्तामेत्तं किं तक्किगियं व किं व तदभावं । आमज्ज होति कज्जं ? ण मंगयं मव्वपक्खमु ॥ २६१ ॥ नइ तम्मत्तामेत्तं आमज्ज हेवज्ज णणु तदद्दाए । उवरिं ण तस्स तत्ता जं णावेक्ख्वा ततो जुत्ता ॥ २६२ ॥ तस्सालम्मि य भावं सइ कह तम्मंगकालभाविता । हेउफलभावभावो ? भावे य अतिप्पयंगो उ ॥ २६३ ॥ तक्किगिया चुप्पत्तिं मोत्तुं तम्मैव णत्थि अण्णा तु । एत्थमभावम्मि य पुव्ववणिणया चैव दोसा उ ॥ २६४ ॥ जत्तो च्चिय तस्सत्तामेत्तं अत एवऽनंतगद्दाए । होइ तदद्दाए पुण तन्भावै कह णु तदवेवखा ? ॥ २६५ ॥ कतगतमेत्तसत्ताणवंधि अणिच्चत्तणं ण एवं तु । तदभेदातेत्ति मती भेदं अन्धभुवगमो दृट्ठो ॥ २६६ ॥ अह तस्मैस महावो अणंतरखणम्मि होइ जं कज्जं । इयरस्सवि एसो च्चिय एतंपि न जुत्तिपडि-
वट्ठं ॥ २६७ ॥ जं तक्खणभवणम्मि वि निवंधणं तस्स तम्महावो तु । तदभावम्मि य भावं अतिप्पयंगो वला होति ॥ २६८ ॥ विनिगक्खणं य कज्जं ण य सो तम्मि खणिगत्ततो मिद्धं । ता कह णु तस्स भावो ? भावेवितरस्स खणभंगो ॥ २६९ ॥ अज्जायम्मियग्गम्मवि एम महावोत्ति दुग्घडं जाए । किं तेण ? सो चिय तओ सोवि अमिद्दो तु भणियामिणं ॥ २७० ॥ वेमिट्ठंपि न जुज्जति खणिगत्ते कारणम्म महजाणं । णो इच्छिज्जइ जम्हा विमसकरणं (णो) कहंचिदवि ॥ २७१ ॥ भिन्नद्वानमुवादाणकागणस्माविसेसभावम्मि । कत्तो फले विसेसो ? ण य सो तस्सावि इय जुत्तो ॥ २७२ ॥ अह सोऽणादी ण वडइ एवं चिय मन्नादा अणादेवि । जुगवेतरभावित्तं विणा ण जमणादिपक्खोऽवि ॥ २७३ ॥ अह तस्म महेउने। एम महावोत्ति

जेण सहकारी । पप्पाकिंचिकरं पि हु फले विससं फुडं कुणइ ॥ २७४ ॥ माणं किमत्थ तीरति एव सहावंतरं पि कप्पेउं । अत्थाणप-
क्खवातो य तस्सवेक्खाणियोगम्मि ॥ २७५ ॥ इय सहकारिकतो जं ण विससो कारणस्स उववज्जे । तम्हा विसिद्धसद्दो णिरत्थगो
एत्थ णातव्वो ॥ २७६ ॥ तदणंतं च भावे चहण अविमसतो कुतो णियमो । इयमेव अस्स कज्जं ? तस्सेव उ तस्सहावत्ता ॥ २७७ ॥
तप्फलजणणसहावं जं तं चिय कारणं ण अण्णंति । कज्जं पि य तत्कारणजणणसहावं तयं चेव ॥ २७८ ॥ कज्जंतरेव्व अणुगमविसेस-
संपायणाएँ रहियस्स । तप्फलजणणसहावो ण थेवसद्दाएँ विसउत्ति ॥ २७९ ॥ असति य तहोवयोरं कहंचिदवि कारणंतरकए व्व ।
कज्जं पि य तत्कारणजणणसहावंति चिंतमिदं ॥ २८० ॥ तं चेव अहुवयारो किं नो अन्नं ? अतस्सहावत्ता । तस्साहव्वं किंकयमह
हेतुसहानकत्तमेव ॥ २८१ ॥ को तस्स णणु सहावो ? तदणंतरेव जं तयं होइ । किं नो अन्नं ? किं तेण ? हंत वामोहहेतुत्ति
॥ २८२ ॥ तं चेव तदणुरूवं को वामोहोत्ति ? किं न अण्णं पि ? किं वा अणुरूवत्तं तद्धम्माणुगमविरहम्मि ? ॥ २८३ ॥ कज्जाणं
अखिलाणं असेसकारणविससरहियाणं । जो तस्सभावमेओ वइमेत्तातोऽणियमेहेतू ॥ २८४ ॥ जं अण्णहावि तीरइ वइमेत्तेणं भणिउं
स भिच्छत्ति । इय मोमसम्मनाणं न कोसपाणं विणा एत्थ ॥ २८५ ॥ किंच पडुच्चेदमिणं जायइ माणं किमेत्थ ? ण हि एगं ।
खणियत्ताओ भिन्नद्वभावदुग्गाहिणो णाणं ॥ २८६ ॥ एत्तो य कज्जकारणभावो कहमवगमस्सऽभावातो ? । जो भणिओ पच्च-
क्खानुवलंभिच्चादिगम्मोऽयं ॥ २८७ ॥ तप्फलजणणसहावं तु कारणं तं च धेप्पइ तेहेव । कज्जं पुण तत्कारणजणणसहावंति तं पि
तहा ॥ २८८ ॥ धूमजणणस्सभावो (वा) णलगाहगमो जमेत्थ विण्णाणं । जं तमणलजन्नसहावधूमविण्णाणहेउत्ति ॥ २८९ ॥
एत्तो इदंति सिद्धे नो अन्नाउत्ति अन्नयाऽसिद्धि । कत्तेवि कारणा किंचि कज्जमिय किं न जुत्तमिह ? ॥ २९० ॥ विहितुत्तरमेवेदं

अतिपमंगादिदोषभावातो । मां चैव महावातो णियमणिमितातो पडिसिद्धो ॥ २९१ ॥ ण य मोतु तहसहावं तदभावे णियमणं तु भावाण । णय वत्थुसहावोवि हु पज्जणुजोगस्स विसउत्ति ॥ २९२ ॥ अग्गी डहति ण तु णहं सहावतो कोऽगुजुज्जते एत्थं ? । ममा ण विपडिवत्ती मत्तामेत्तेण कज्जेवि ॥ २९३ ॥ सत्तामेत्तेण य से दाहगभावम्मि किं न तेलोक्कं । डहति ? ण हि तस्सभावो तउत्ति माणं परं मद्धा ॥ २९४ ॥ दीप्पिइ किंचि दहंतो ण तु सव्वं ता कंहं भवे सद्धा ? । मत्तामेत्तविसेसा एयंपि विरुज्झई मूढ ! ॥ २९५ ॥ डाहम्मि णो विगाणं क्ह वडई मोत्ति ? एत्थ मव्वेस्सि । एत्थवि पतिणियतो च्चिय तस्स सहावो णिमित्तं तु ॥ २९६ ॥ हंत न सत्तामेत्तेण जुज्जती णो अतिप्पमंगातो । मोत्तगमाभिनिवेसं वत्थुसहावं ण चित्तेप्पि ॥ २९७ ॥ सत्तामेत्तेण जलं दूरुत्थंपि हु तहामहावातो । डहति जलणां य ण्हाणं कुणऽ ण एवं नु कां जुत्ती ? ॥ २९८ ॥ णो तस्सेस सहावो किं माणं एत्थ ? लोगसंवित्ती । मा अन्नपि अन्नभुवगमचित्तए यं किं तीए ? ॥ २९९ ॥ किं चाणलविणाणं तज्जन्नसहावधमणाणस्स । हेतुत्ति तत्थ चित्तं तण्णाणं णणु तहा किंहु णु ? ॥ ३०० ॥ एगपडिवत्तिरूवं तं चे एत्तो इदंति वडमेत्तं । तज्जणसहावत्तावगमम्मि यउत्तिप्पमंगोत्ति ॥ ३०१ ॥ अणलादिअणुभवातो तह हेत्तु वियप्पवासणावोधो । तत्तो तहा वियप्पो तत्तो एत्तो इदंति ठिई ॥ ३०२ ॥ णणु सो वियस्सरोच्चिय जओ तओ क्ह णु जुज्झइ ठिई भे ? । सा तह दीहाणुभवा अणुमंथाणादभावम्मि ॥ ३०३ ॥ दीहाणुहवत्तं से लक्खिज्झइ तन्विरो- द्विगिरहाओ । मरिमावरावरुप्पत्तिविण्णलंभाओ ण उ तत्थं ॥ ३०४ ॥ एवंऽपणुहववाहा अदिट्ठपरिगण्णया य नियमेण । वितहत्ते य इमीए मन्नं चिय पावई वितहं ॥ ३०५ ॥ खणिग वत्थु अविगण्णं च णाणंति एवमादीयं । जम्हा इमीए सिद्धं विचारणा जं न अत्तेण ॥ ३०६ ॥ ण न णिन्धियपववुद्धो मयं एवंति अवगमममत्था । अविगण्णभावउ च्चिय पयप्पणेऽतिप्पमंगोत्ति ॥ ३०७ ॥

तह णिच्छयवुद्धीए. णत्थि तओ न खलु सावि तव्विसया । उप्पज्जए य कस्सइ तदणंतरमणहावि तई ॥ ३०८ ॥ जा वत्थुणुहवस-
हगारिवासणावोधओ तहा होई । तत्थेव सा जओ तं वत्थुं णियमा तहच्चेव ॥ ३०९ ॥ जा पुण अणाइमिच्छावियप्पकयवासणा-
विबोधओ । जायड धुवादिविमया साऽतत्था तस्सज्जुत्तीओ ॥ ३१० ॥ तस्साऽजुत्ती किं रायसामणं आउ णिव्वियप्पेण । अग्गहणं किं
वाऽऽलोयणाए तस्मेव तु अभावो? ॥ ३११ ॥ जइ रायसासणं ता तदन्नणिवसासणेण वभिचारो । आणवइ य निच्चादी भागवयाईवि तह
बोहा ॥ ३१२ ॥ अहं णिव्विगप्पेण अग्गहण एत्थ णिच्छओ कह णु? । जं तमवबोधमेत्त संगहियासेसगं चेव ॥ ३१३ ॥ आलोयणाएवि
कहं तस्साभावो? वियप्पनाणाओ । जम्हा एव तई पवत्तई तं च भ (तई पवत्तइ तं च भवतां मए) मिच्छा ॥ ३१४ ॥ अह तस्सेवमजुत्ती
णेयां अन्थकिरियाविरोहाओ । खाणिगे तीए विरोहो णिच्चे उ ण जुज्जई कहवि ॥ ३१५ ॥ खाणिगत्ते सदसत्तं तस्सुप्पाओ तओ
विणासो य । णट्टरस तओ भावो सइ णासे तट्ठिई किह णु? ॥ ३१६ ॥ ण य तद्धम्माणुगमो कहंचिदवि अत्थि ज ततो णियसो ।
वइमेत्तकोसपाणादिसव्वहग्गमो मुणेयव्वो ॥ ३१७ ॥ अह उत्तरावरट्ठियखणदुग्गहणमिह दिस्संते सक्ख । कि तेण? जं ण तेसिं सोव-
गतो हेतुफलभावो ॥ ३१८ ॥ ण य सामन्नं पतिवत्थुसव्वहाभेदवादिणो किंचि । अत्थि वियारिज्जंतं जस्म वला होइ तदवगमो
॥ ३१९ ॥ पतिनियतेगसहावा भावा सव्वे मिहो विभिण्णा य । सव्वत्तो सव्वेसिं अविमिद्धा तेण वावत्ती ॥ ३२० ॥ जइ कोइ
कुतोइ भवे अव्वावित्तो कहंचि तो होज्जा । वात्तिचीण विससो तत्तो सामन्नववहारो ॥ ३२१ ॥ ण य कोइ कुतोइ कहंचि निज्जते
मान्तो अभिन्नो उ । तुल्लत्थसाहगत्ता तहवि विससो महावातो ॥ ३२२ ॥ अविमिद्धमि तु भेदे तुल्लत्थपसाहगत्तमेवेह । ण घड्ड
गोघड्डतुल्लन्थसाधगत्तपसंगातो ॥ ३२३ ॥ तुल्लन्थसाधिगा अह सत्ती णो तेसि जेसु ता अत्थि । ते चेव तहाभूता सा एगा वा

अणंगति ? ॥ ३२४ ॥ जति एगा कह भिन्नेसु वडुते ? किं च तह ण सामणं ? । अच्चंतणेणपक्खे सो चव अतिप्पसंगो तु ॥ ३२५ ॥ भेयम्मिवि सा तुल्ला णेवं अण्णत्ति णेवमविसिद्धो । भावाण हंत भेदो फलभेदो भिदो णोओ ॥ ३२६ ॥ तुल्लत्थसाधिगा इह मत्ती तम्हा ममाणपरिणामो । मो भावोत्ति सहावो तद्धम्मो चव एमोऽवि ॥ ३२७ ॥ एसो कहंचि भिन्नो सेवदणवयणकज्जतो णोओ । अवरेप्परं ममाणत्तमण्णहा मव्वघाऽजुत्तं ॥ ३२८ ॥ सिय वामणातो गम्मइ मा वासगवामणिज्जभावेण । जुत्ता समेच्च दोहं ण तु जम्माणंतरहतस्स ॥ ३२९ ॥ मा वामणातो भिण्णाभिण्णा व हवेज्ज ? भेदपक्खम्मि । को तीए तस्स जोगो ? तम्मृण्णो वामइ कहं च ? ॥ ३३० ॥ अह णो भिन्ना कह तीए संकमो होइ वामणिज्जम्मि ? । तदभावम्मि य तत्तो णो जुत्ता वामणा तस्स ॥ ३३१ ॥ मति यणयप्पसिद्धी पक्खंतरसो य णत्थि इह अन्नं । परिकप्पिता तई अह ववहारंगं ततो कह णु ? ॥ ३३२ ॥ एगतत्थणिगपक्खेवि जुज्जेत णो मुहादिजोगेवं । अत्थि य जं तो आया परिणामी होइ णायव्वो ॥ ३३३ ॥

वालादिदरिमणातो मुहादिजोगातो तह मतीओ य । मंसारातो कम्मफलभावतो मोक्खओ चव ॥ ३३४ ॥ चालो होइ कुमारो मोवि जुवा मड्डिमो य थविरो य । एगतनिच्चपक्खे अणिच्चपक्खे य कहमेयं ? ॥ ३३५ ॥ एगसहावत्ता सति निरन्नयत्तेण कारणाभावा । निच्च धम्माजोगो भेदादिविगप्पिओ नेओ ॥ ३३६ ॥ परिणामे पुण जं धम्मधम्मिणो इह कहंचि भेदो उ । एमो अणुहवमिद्धो माणं च तओ अवाधाओ ॥ ३३७ ॥ सव्वेसि दव्वपज्जवदुगुरूवोऽणुहवो विसेसणं । जं न मिहो ने भिन्ना भुवणम्मिवि सव्वहा अत्थि ॥ ३३८ ॥ तय वाहगं पमाणं इमस्स लेयम्मि दिस्सति कहंचि । अह अत्थऽणिदियं से ण साहगं तं पि का जुत्ती ? ॥ ३३९ ॥ भूतत्थगाहगं जं तमणिदियं एम चव च तउत्ति । जुत्तीए अन्नहा जं न जुज्जेए वत्थुमन्नभावो ॥ ३४० ॥ अणुवित्ति वावित्ति

त्रिहाय ण य उभयरूवता जम्हा । भेयाभेयविगप्पो तम्हा णेओ असन्वातो ॥ ३४१ ॥ धम्मम्मि नियत्ते जइ णो दब्बं नियत्तई भेओ । अह उ णियत्तइ एवं तओ अभेउत्ति कहमुभयं ॥ ३४२ ॥ उभयं अणुहवसिद्धं भणियभिणं अणुहवोऽवि कह तम्मि ? । लंघइ वियप्पजुयलंति हंत तो सो तदाभासो ॥ ३४३ ॥ मोत्तूणमणुभवं किं पमाणभावो वियप्पजुयलस्स ? । तदणुहवस्सवि एवं अपमाणस्सम्मि किं तेण ? ॥ ३४४ ॥ तहवि य पमाणभावो जइ तस्मिन्तरस्स णेति का जुती ? । अह उ अमाहित्रोऽधत्तणं न इयरेण वाधातो ॥ ३४५ ॥ तस्स तु ण तेण वाधा तदभावे तस्स चेवऽभावाओ । एगंतनिच्चऽनिच्चम्मि भाविओ चेव सो किंच ॥ ३४६ ॥ धम्मे नियत्तमाणे नियत्तए इह कंहचि दब्बंवि । तम्मि य अणियत्ते ण णियत्तति सन्वहा सोऽवि ॥ ३४७ ॥ दीसइ पच्चक्खं चिय एयं वक्कम्मि उज्जुए हंतो । अंगुलिदब्बम्मि परं भावेतब्बं इहेक्केणं ॥ ३४८ ॥ वक्कत्तमंगुलीओ कंहचि अभिन्नंति तीए जोगाओ । भिन्नंवि अवत्थंतरभावे तत्तो नियत्तीओ ॥ ३४९ ॥ तं चिय कंहचज्वत्थंतरेवि तं तुल्लबुद्धितो हंदि । एगंतेणऽन्नत्ते भिज्जेज्ज इमीवि तह चेव ॥ ३५० ॥ भिन्नचिय अधियप्पा एगंतेणए एस तु विगप्पो । तुल्लत्ति अप्पमाणं गिहीतगहणादिदोसाओ ॥ ३५१ ॥ न हु ता गिहीतगही तस्साभावा तदाऽविसयतो उ । अज्झारोवेणवि णो गेहइ तं तम्मि तदभावा ॥ ३५२ ॥ अत्तुल्लं अविगप्पं न य दिइं भावतो जओ तंपि । ता कहमज्झारोवो नियमेणऽन्नस्स किं नेवं ? ॥ ३५३ ॥ संकारविसेसातो सन्वमिणं हंदि तम्मि वि समणं । जं सेवि लक्खणं वा होज्ज वियप्पो व ? कि अन्नं ॥ ३५४ ॥ किंचोवादाणं से ? तं चिय जइ वत्थुणो कहमवत्थु ? । तंपि हु कंहचि वत्थु तो णावत्थू विरोहो वा ॥ ३५५ ॥ अह सो निव्विसओ चिय ण पयइइ किमिह छट्ठंवेधेवि । तहंसणुत्तरं च किं ततो तप्पवित्ती य ? ॥ ३५६ ॥ जइ अन्नमविसओ से इय तंपि ण जुज्जती ततो नियमा । तत्तो

तन्मि पवित्री संपत्ती चैव तेजोत्र ॥ ३५७ ॥ अह सो तप्पडिचद्धो वत्थावत्थूण को णु पडिवधो ? । सोवि हु कहंचि वत्थु तो नावन्थुं विगोहो वा ॥ ३५८ ॥ तम्हा अवगहादी कहंचि भिन्नत्थगाहगा णेया । अणुहवसंधाणेणं एवं ववहारसिद्धिओ ॥ ३५९ ॥ एवंपि द्विचि नियमा णियत्तती तस्म ण पुण अन्नंति । एतेसि कहमभेदो उभयनिवित्तीए वाडुणगमो ? ॥ ३६० ॥ तस्स नियत्तति जम्हा अतो न भेदंति मव्वहा मूढ ! । सति तम्मि कोडुणजोगो ? तस्सत्ति अड्ढमंगो य ॥ ३६१ ॥ जइ तस्स कह नियत्तति ? कहंचि जं तस्म तो ण दोसोऽयं । सोत्तणमभिनिवेसं मंवेदणमो न चित्तेसि ? ॥ ३६२ ॥ ण य देहादेगंतेण एम अब्भो उव्वगगेह तस्म । सुहजंगा मृत्तस्स व न भिया एमो उ अब्भत्ते ॥ ३६३ ॥

ण य मव्वगगतो जीवो तणुमत्ते लिगदग्गिमणाओ तु । सव्वगते संमणं कइ ? तेग सरिमाणो मो ॥ ३६४ ॥ आमज्ज कुथुदेहं तत्तियमेत्तो गयम्मि गयमेत्तो । ण य संजुज्जति जीवो मंकोयविकोयदोसीहिं ॥ ३६५ ॥ जह दीवो महति वंगं पलीवित्तो तं वंगं पगासंति । अप्पत्तरे तं तं एवं जीवो मदेहाइ ॥ ३६६ ॥ णगु लोगंते णाणं जायइ इह तं य जेणमायगुणो । ण य अहव्वा य गुणा तेण ततो सव्ववाचित्ती ॥ ३६७ ॥ नियदेससंठियस्सवि रविणो किरणा जहेव अन्नंति । उज्जोययंति देसं तेहव एयंपि नायन्नं ॥ ३६८ ॥ ते तुल्लं सव्वदिंसं नाणं पुण होति एगदेमम्मि । कम्म-घणपडलछादियस्सवस्सं न मुद्धस्स ॥ ३६९ ॥ किरणा गुणा ण दव्वं तेसि पगासो गुणो ण यादव्वो । जं नाणं आयगुणो कह-मदव्वो म अन्नत्थ ? ॥ ३७० ॥ गंतुं ण परिच्छिदइ नाणं णेयं तयम्मि देसम्मि । आयत्थं चिय नवरं अचित्तसत्तीउ विनेयं ॥ ३७१ ॥ लोहोवलम्म मर्त्ता आयत्था चैव भिन्नदेमंपि । लोहं आगग्गिमंती दीसइ इह कज्जपच्चक्ख्वा ॥ ३७२ ॥ एवमिह नाणसत्ती आयत्था

चेव हंदि लोगतं । जइ परिछिदइ सम्मं को णु विरोहो भवे एत्थं ? ॥ ३७३ ॥ लोहोवलछायाणू घडित्तु लोहेण तो (नं) पलट्टेति (पकडुंति) । माणं किमेत्थ ? अबह तदभावो चेव ते बुद्धो ॥ ३७४ ॥ जत्तियमेत्ते खेत्ते संति तु ते तेत्तियाउ तं एइ । कहुज्ज उ सत्तीए सव्वं भुवणोयरगयंपि ॥ ३७५ ॥ परिभियविसया सत्ती जम्हा दोसो ण एस तो होइ । छायाणवोवि अबह सव्वं गंतूण कहुज्जा ॥ ३७६ ॥ तस्सेव एस सत्ती जं परिभियदसगाभिणो हंदि । छायाणवोवि सा पुण तत्थथा चेव कज्जकरी ॥ ३७७ ॥ नो तस्स तान्निमित्तो तम्मि देमम्मि तेसि सव्वभावो । किंतु तदविणाभूता सहावतो चेव ते होति ॥ ३७८ ॥ तेसि खलु जो सहावो तस्सव्व णणु सेव होति सत्ति । अविणाभावम्मि य से इतरम्मि अत्थि सामत्थं ॥ ३७९ ॥ अबुवगम्माणं तहभावं भणि- तमेतमो एत्थ । तद्देसम्मि य तेसि नियमा सत्तंपि हु असिद्धं ॥ ३८० ॥ सत्तीण य उक्करिसो दीसइ जं कज्जओ इह विचिच्चो । लोगंतावगमोवि हु न विरुज्झइ तेण तस्सत्ति ॥ ३८१ ॥ केइ केवलनाणं गंतूणमलोगमवगच्छती तन्नो । जम्हा ण त (यऽ) त्थ कस्स (त्थ) इ दिट्ठं अहवगुणगमणं ॥ ३८२ ॥ दव्वगमणंपि जुज्झइ न कहंचिवि तत्थ धम्मविहाओ । तम्हा आतत्थं चिय सव्वं परिछिदइ तयंपि ॥ ३८३ ॥

एवं सरीरमेत्तो आया सिद्धो ण याणुमिच्चादी । जुगवं सव्वसरीरे चेतणासंभवाओ य ॥ ३८४ ॥ करचरणादिसु जोगा न य अपदेसोत्ति होइ विन्नेओ । अपदेसम्मि य पावइ करचरणादीणमेगत्तं ॥ ३८५ ॥ जो चेव उ करदेसे स एव जं होति चरणदेसेवि । तो एगत्तं भेदो सपदेसो णियमतो होइ ॥ ३८६ ॥ सो य असंखपएसो लोगागासपदेसतुल्लोत्ति । जइ एवं संकुडिओ श्रेवपएसु कह चिह (ठा) ति ? ॥ ३८७ ॥ जह खलु महापमाणो णेत्तपडो कोडितो णहग्गम्मि । तम्मिचि तावति ते

च्यय फुसइ पएसे ण इय जीवो ॥ ३८८ ॥ देसे संपुन्नाणं अभावतो तस्स सुहुमपरिणामा । ठंतेगम्मिचि बहवे वादरतो णेव पड-
दव्वे ॥ ३८९ ॥ पगवमिदाणि सणिमो कयं पसंणेण तं पुण इमं तु । परिणामी खलु जीवो देहावत्थाणभेदाओ ॥ ३९० ॥ एवं
सुहादिजोगो न अग्रहा जुज्जए सती चेव । संसारो कम्मफलं मोक्खो य पसाहियमिदं च ॥ ३९१ ॥ पच्चक्खपसिद्धातो सयल-
व्यवहारभूलभूतातो । चज्जंतरभेदाओ अणयवइरेयभावातो ॥ ३९२ ॥ जह कंचणस्स कंचणभावेण अवड्डियस्स कडगादी । उप्पज्जंति
विणस्संति चव भावा अणेगविहा ॥ ३९३ ॥ एवं जीवद्ववस्स दव्वपज्जविविसेसभइतस्स । निच्चत्तमणिच्चत्तं च होति नाओवल-
ब्भंतं ॥ ३९४ ॥ कारणधम्माणं जइ णो कज्जे संकमो कहंचिदवि । तो कह णु तस्स कज्जं तं तस्स च कारणं इतरं ? ॥ ३९५ ॥
पुढवीधम्माण पडे ण संकमो जह तहेव य घडेवि । तुल्ले असंकमे किं घडो तु कज्जं नतु पडादी ? ॥ ३९६ ॥ अन्नं च दलविहीणं
कह जायति किं दलंति से वच्चं ? । जइ कारणं अणुगमो अह णो अदला हु उप्पत्ती ॥ ३९७ ॥ अणियत्ते य कहंची अविणाभू-
यम्मि तस्स परिणामे । जातमिणंति न जुज्जइ अदरिस्सणं तह य इतरस्स ॥ ३९८ ॥ अहिंभतरेवि कज्जे एवं चिय भावणेह कायव्वा ।
तच्चभावम्मि य सिद्धो परिणामी हंत जीवोवि ॥ ३९९ ॥

णिरहेतुगो विणासो णणु भावाणं तओ य खणिगत्तं । जुज्जइ य अवत्थाणं सहेतुगे इह विणासम्मि ॥ ४०० ॥ जाव ण
विणामहेऊ ता चिट्ठति सति य तम्मि उ विणस्से । न य ते घडत्ति (घडंति) सम्मं चित्तज्जंता कहंचिदवि ॥ ४०१ ॥ किं
कुणइ नासहेऊ ? जओ विणस्सं तु किं तओ अन्नं ? । किं तदभावं किं वा न किंचि नणु एत्तिगा भेदा ॥ ४०२ ॥
न विणस्सरमेव जम्हा सहेउतो चेव सो पद्धतोत्ति । जातस्सवि पुण करणे जायइ अणवत्थदोसो उ ॥ ४०३ ॥

अह उ तदन्नं किं तस्स आगयं ? तेण तादवत्थातो । दीसेज्ज तओ कुज्जा कज्जंतरमो य जह पुट्ठिं ॥ ४०४ ॥ आवरणं न जुज्जह तप्पभवं तस्स तादवत्थातो । अन्नह तओ उ णासो एत्थ य पुव्वोदिओ दोसां ॥ ४०५ ॥ ततियम्मि पज्जुदासे हंत वियप्पम्मि अविगला दोसा । एतच्चिय विन्नेया भावंतरओ उ तस्सावि ॥ ४०६ ॥ तदभावमह करेती तदभा (तब्भा) वं हंत एव ण करेइ । भावं च अकुव्वंतो कहं स हेतुत्ति ? चिन्तमिदं ॥ ४०७ ॥ ' चरमम्मिवि कह हेऊ ? न किंचि कुव्वंति जे विणासस्स । भावे य सदाभावा एसिं खणभंगसिद्धित्ति ॥ ४०८ ॥ अन्नं च नस्सरो वा सहावतो होज्ज अणस्सरो वावि ? । भावो णस्सरपक्खे नासे किं हेतुणा तस्स ? ॥ ४०९ ॥ नो अन्नमिह स भावो भावे भावस्सज्जेक्खए हेउं । काठिन्नादी पुढवादिणं च तद्धेतुओ चेव ॥ ४१० ॥ अतदुब्भवत्तणम्मि य पावइ तस्स णणु निस्सहावत्तं । अह णस्सरोत्ति एवंपि नासेऊ विधा तस्स ॥ ४११ ॥ नहि भावाउ सद्भावो तीरइ अन्नेण अन्नहा काउं । गयणस्सव सुत्तत्तं नय दुसहावो विरोधातो ॥ ४१२ ॥ किंच सहेउगपक्खे कज्जस्स व तस्स पावती नासो । तण्णासम्मि य भावो पुव्वविणहुस्स भावस्स ॥ ४१३ ॥ नय सो हवेज्ज नियमा कयगाणवि कारणंतरावेक्खो । वत्थस्स जहा रागो कयगोवि ततो न नासेज्जा ॥ ४१४ ॥ कोवि कदाई भावो कारणविरहातो तस्स भावेवि । नहि कारणाइ नियमेण होत्ति जं कज्जवंताइ ॥ ४१५ ॥ ता भावहेतवो चिय कुणंति पयईए नस्सरे भावे । उप्पत्तणंतरं चिय तेवि विणस्संति तो खणिगा ॥ ४१६ ॥ निरहेउगो विणासो अहव सहेऊ निरत्थिगा चित्ता (चित्ता) । नहि एत्थज्जवत्थाणं परिणामे सन्वहा अत्थि ॥ ४१७ ॥ जं तं चियं परिणसए पतिसमयं चित्तकारणं पप्प । दलविरहातो अन्नह जुज्जह न फलं तु भणियमिणं ॥ ४१८ ॥ अह तं पुव्वं रुवं चइऊण तहा हवेज्ज नियमेण । तदभावे तदभावो अतादवत्थं चडनिच्चत्तं ॥ ४१९ ॥ नियमेण तस्स चातो कंहंचि ननु (तु) सन्वज्जे

(हे) च भणितमिणं । एवं च तादवत्ये निच्वत्तं कस्स व विरुद्धं ? ॥ ४२० ॥ पच्चक्खेणव तहा अणुगमवईरगहणतो सिद्धं । वत्थु परिणामी (म) रूवं भिम्मयघडवेदणाउत्ति ॥ ४२१ ॥ सिय नेदं पच्चक्खं वियप्पतो तमविगप्पगं होउ । तेणवि तहेव सो णणु घेप्पइ जम्हा सरूवेण ॥ ४२२ ॥ नय तस्स तं ण रूवं कारणनियमादिभावतो णेयं । पच्चक्खविपट्टभावी हंत विह (य) प्पो विणा हेऊ ॥ ४२३ ॥ तस्सामत्थप्पभवो न य स सजातीयभेदगहरूवो । ता तंपि तहारूवं गेण्हइ किंवा तमन्नंति ? ॥ ४२४ ॥ तं चिय उभयविभिन्नं किन्न वियप्पेवि तारिसो होइ ? । सारिक्खविप्पलंभा तह भेदे किमिह सारिक्खं ? ॥ ४२५ ॥ अह मंतं अपडुं वा तम्मि सजातीयभेदगहणम्मि । इतरम्मि तु णो एवं उभयसभावादिदोसाओ ॥ ४२६ ॥ निच्छयनोणेण तहा जारिसतो सोऽवग-
म्मती भावो । जइ तेणवि तारिसओ तो तस्स गिहीतगाहिचं ॥ ४२७ ॥ अज्झवसियतवभावा दिस्सविगप्पाण एगकरणेण । तम्मि पवत्ती पत्ती जुज्जति नतु अन्नहा किंचि ॥ ४२८ ॥ अच्वत्तं भेदाओ अतिप्पसंगातो किंच तं मोत्तुं । तुल्ले अववोहत्ते उगगह-
मेत्तम्मि को रागो ? ॥ ४२९ ॥ अह सोऽवाहितविसओ इतरस्सवि हंत केण वाधा तु ? । अत्थे सद्वाभावा तदणुगतत्ता य तस्स-
त्ति ॥ ४३० ॥ अत्थगयसद्गहणा णो तदणुगतो ततोत्ति अवि एवं । तव्वोहसहजमणवजोगाओ कम्महेऊतो ॥ ४३१ ॥ अह
अत्थमंतरेणवि भावा इतरम्मि किं न सो अत्थि ? । अज्झारोवेण तओ एत्थवि तीतादवेक्खाए ॥ ४३२ ॥ तं अन्नत्तविसिडुं समाण-
मेयंति एवमाइयं । जं जं निमिच्चमिहइ तं तं इतरम्मिवि समाणं ॥ ४३३ ॥ अच्वत्ताऽसाहारणगाहगमह तं ण एवमियंति । तस्से-
वाभावातो एयंपि न जुत्तिपडिवद्धं ॥ ४३४ ॥ सत्तादीणं साधारणत्ततो अणुभवप्पसिद्धीतो । होज्ज व भावाभावो तेसिं अच्वत्तभेदम्मि
॥ ४३५ ॥ जं एगम्मा सत्तं अन्नम्मिवि अह तु तस्स भावम्मि । पावइ एगत्तं चिय तेसिं तम्हा ठिओ भेदो ॥ ४३६ ॥ साधारणं

ण एगं अवि समाणत्तणंति ण य एतं । एगंताऽभेदमिव जुज्जइ पच्चक्खसंसिद्धं ॥ ४३७ ॥ तम्हा तग्गहणाओ ततो पविचीओ
लोगसिद्धीओ । सवियप्यं पच्चक्खं सिद्धंति कयं पसंगेण ॥ ४३८ ॥ तह भावहेतवो चिय कुणंति पयईए णस्सरे भावे । जं मणियं
तदजुत्तं अणेगदोसपसंगाओ ॥ ४३९ ॥ इय भावहेतवो चिय तन्नासस्सावि हेतवो नियमा । एवं च उभयभावो पावइ एगम्मि
समयम्मि ॥ ४४० ॥ तब्भावम्मि य भावो इतरस्स न जुज्जती उ भावे य । तेणाविरोधतो पुण पावइ निचांपि तब्भावो ॥ ४४१ ॥
अह उ खणद्धित्तिधम्मा भावो नासो न जुत्तमेयंपि । निरहेउगो स इद्धो एसो य जाओ सहेउत्ति ॥ ४४२ ॥ अह मोत्तूण सहेउं अन्नं
नावेक्खइत्ति णिरहेऊ । तुल्लमिणं इतरम्मिवि अत्थविसेसेवि धणिमेत्तं ॥ ४४३ ॥ अह तं पइ हेउस्सा अहेउगत्तं पसाहियं पुत्तिव ।
णेयेहि वियप्येहि जातिवियप्पा हु ते णेया ॥ ४४४ ॥ जम्हा अणुहवसिद्धे तस्सुप्पाएवि एवजातीया । संति वियप्पा तेसिं भावेऽवि
य तस्स णाभावो ॥ ४४५ ॥ उप्पत्तिसहावं वाणुप्पत्तिसहावं व तद्धेऊ । कुज्जा भावं उभयाणुभयसहावं व इति भेदा ॥ ४४६ ॥
जइ उपत्तिसहावं अफलो तस्सेव तस्सभावत्ता । हेतू तदवेक्खंमि य तम्मि विणासेवि किमजुत्तं ? ॥ ४४७ ॥
तस्सेवेस सहावो पत्तिणिययं चेव अणुवगारिंवि । हेउं पप्प विणस्सइ भावोत्ति सहेउगो तो सो ॥ ४४८ ॥ णय भावहेतवोऽवि हु
कुणंति भावस्स किंचि तुह पक्खे । जं तस्सत्तामेत्तं पडुच्च भणितो तदुप्पातो ॥ ४४९ ॥ अहऽणुप्पत्तिसहावं कुज्जा एवं नु खर-
विसाणंपि । अह सो न तस्स हेऊ इतरस्स उ केण हेउत्ति ? ॥ ४५० ॥ जमणुप्पत्तिसहावा खरसिंघघडाओऽविसेसेण । ता एगस्साऽ-
हेऊ सेसाणवि, भेयसिद्धी वा ॥ ४५१ ॥ तस्सत्तिथ इहं हेऊ तत्थो उप्पज्जते य ता कह णु ? । एसोऽणुप्पत्तिसहावगोत्ति पक्का
ववइसंति ॥ ४५२ ॥ उभयसहावत्तम्मि उ विरोहदोसो ऽणिवारियप्पसरो । इतरम्मिवि उप्पातो अभावतो चेव नो जुत्तो ॥ ४५३ ॥

किं निगूहं किं कसिणं सुकिलं च सरासिगं । जह निव्विसया भेया एए एमेव एतेवि ॥ ४५४ ॥ जम्हाऽणुप्पन्नो सो भावो
 सरासिगतुल्ल एवेह । उप्पन्नमि य तम्मि विवप्पणा निष्फला चेव ॥ ४५५ ॥ जो उप्पन्नो णियहेतुभावतो दिस्सती तहाभावो ।
 तस्स विवप्पामागो जलणस्सुगृहत्तणं किह पु ? ॥ ४५६ ॥ उप्पत्तीएऽविगाणं कह एसा जुज्जइत्ति चिन्तामिदं । भणियविगएहि य
 सव्वेहेव एसा अजुत्ता तु ॥ ४५७ ॥ दीसइ य णासहेल्लविवायाओ य तस्स नासांवि । तम्हा जाइविप्पया जह एते एव तेवित्ति
 ॥ ४५८ ॥ अविणट्टस्स विणासे विवप्पणाऽसंगता विणट्टस्स । किं तीए फलं ? एत्थावि तुल्लमिदं जातिभेदुगं ॥ ४५९ ॥ अह
 उप्पत्ती दीसइ णतु णासो तस्सभावतो ण तओ । एगंतेणाभावो घडा क्वालादिभावो ॥ ४६० ॥ णय एगंतेण तंओ अओ निरु-
 वक्ख एव मो ततो । भावा, सहावेभेदे भेदाभेदादिया दोसा ॥ ४६१ ॥ दीवम्मि को ण भावो सुक्के व सरम्मि आतवादि सु य ।
 तमदब्बादिपरिणती छार्याइ चेव विज्जेया ॥ ४६२ ॥ किं तेण ततो कीरइ ? इड्डमिदं सिद्धसाहणं एवं । णो इत (इतर) गिवित्ति-
 अंतरेण जं तेण एत्थंयि ॥ ४६३ ॥ सावि हु तट्टुभवविचय तवभावे भावतो जहुप्पत्ती । णय एगंताभावो सा नेया वत्थुग्रम्मत्ता
 ॥ ४६४ ॥ अह सा ण वत्थुग्रम्मो ण तई ता तस्स घडाणिविचीए । जह वत्तमाणसमए सगडस्स निवित्ति सुन्नं वा ॥ ४६५ ॥
 णय सा उप्पत्ति च्चिय भिन्ननिमित्तततो विरोधातो । परिकप्पियत्ति निचं अन्नत्ते पुव्वदोसा उ ॥ ४६६ ॥ अह उ सहेउड च्चिय
 उन्नन्नो अप्पणो विणासम्मि । नोच्चेक्खई तट्ठन्नं हेउं निरहेउगो तेण ॥ ४६७ ॥ किं एवं ति ? अह मती ततो च्चिय तस्स तस्सभावो उ ।
 एगो चेव महानो उमम्म णय किंचिवि पमाणं ॥ ४६८ ॥ अन्थकिरियाए भावो णहि सा उप्पत्तिमन्तरेणऽन्ना । सा य णिरुणयपक्खे

असंगताऽतिष्पसंगाओ ॥ ४६९ ॥ पाणाइयायविरइसिक्खावतदेसणामुहा एवं । निव्विसयत्ता जणगो हिंसागारिस्सि पंडिच्चं !
॥ ४७० ॥ णहि सुयजम्मे पिउणो सिद्धं लोगम्मि हिंसगो एस । समएवि णावि सिक्खावयभंगो तस्स जम्मम्मि ॥ ४७१ ॥
परिणामाओ हिंसा सोऽवि कंहं खणिगपक्खवायम्मि ? । परिणमणं परिणामो जम्हावत्थंतरावत्ती ॥ ४७२ ॥ निरहेउगो तओ अह
निच्चं भावो ण वा कदाचिदवि । तस्सेवंपि हु सिक्खावतदेसणमणुवन्नं तु ॥ ४७३ ॥ इय परिणामंतक्खयदरिसणपमुहावि हेयवो
सन्वे । एगंतखणिगपक्खे अहेतवो केव दट्ठन्वा ॥ ४७४ ॥ तम्हा परिणामी खलु जीवो लोगप्पमाणओ सिद्धो । अधुणा जहेस णाता
तह सुत्तादेसतो वोच्छं ॥ ४७५ ॥

णाता संविस्सीओ जीवो नहि नाणभिन्नरूपाणं । सा अत्थि घडादीणं तक्कज्जाऽदरिसणाउत्ति ॥ ४७६ ॥ तेसि
न तेणं जोगो अन्नगुणत्तातो तेण सा नत्थि । अविसिद्धे अन्नत्ते एतंपि य किक्कयं एत्थ ? ॥ ४७७ ॥ अह उ सहावकंतं
चिय पत्तिणियता केव जं गुणा लोए । एसोऽवि हु अनिमित्तो सहावपक्खो सपडिक्खो ॥ ४७८ ॥ एगंतेण विभिन्नं
नाणं आयाउ तग्गुणो तहवि । एसोच्चिय णन्नगुणो तहासहावातो किं माणं ? ॥ ४७९ ॥ पत्तिणियतता तु लोए गुणाण दिहा
निमित्तभेदेण । एगंतभेदपक्खे णं य जुज्जइ तमविसेसाओ ॥ ४८० ॥ समवाया संबंधो तेसिं तस्सेव तेहि णणु केण ? । जति अन्ने-
णवत्था अह उ सयं किन्न तेसिपि ? ॥ ४८१ ॥ सिय सो उभयसहावो अप्पाणं ते य संघडावेति । सपरप्पकासधम्मो तहासहावा
पदीवोव्व ॥ ४८२ ॥ ते केव किन्न ? एवं तहासहावविरहाण माणमिह । न घडइ चित्तिज्जंतं तुह पक्खे दीवणांतंपि ॥ ४८३ ॥

जमभिन्नो सपगासा सो सपरपगासगो जयाभेदो । तेसिपि तुज्झ इद्धो ता सोऽवि तहाविहो किहं शु ॥ ४८४ ॥ दीवोऽवि हंत दव्वं तस्स पगासो मतो इहं धम्मो । एतेसिं भेदम्मि तु सो सपरपगासगो मोहो ॥ ४८५ ॥ किंच इह ते सहावा ततो भिन्ना व होज्जजभिन्ना वा ? । भेदे तस्सत्ति कंहं ? एतेऽभेदे कंहं दोत्ति ? ॥ ४८६ ॥ समवाइसु समवातो इह बुद्धी जह विणा तयं इद्धा । इय जीवे पाणाभियं ण हव्वं णु केण कज्जेणं ? ॥ ४८७ ॥ एवं समवातोऽवि हु चित्तिज्जंतो न सव्वहा घडइ । ता गुणगुणिणो सिद्धो भवेदणओ अभेदोवि ॥ ४८८ ॥ सिय करणमेव नाणं आता कत्तत्ति चेव भेदो तु । नहि वासिवड्डुणं इहं अभेदो कंहंचिदवि ॥ ४८९ ॥ तं खलु वज्झं करणं नाणं पुण अंतरंति वेधम्मं । न य अपरिणओ उ तहा अगेण्हिउं ती अयं घटति ॥ ४९० ॥ परिणामे पुण एगत्थसाहगतस्सऽभेदओ किहं शु । जुज्झइ इमं जमुत्तं ण तेसिऽभेदो कंहंचिदवि ? ॥ ४९१ ॥ इय नाणगहणपरिणामभावतो अत्तणो गहो जेण । सो चेव किन्न नाणं तुल्लम्मि तदनुभवगमम्मि ? ॥ ४९२ ॥ इय कत्तिकरणभावो कज्जं संविचित्तक्खणं कत्थ ? । जति जीवे कहमभं नाणं तदभिन्नरूवं तु ? ॥ ४९३ ॥ अह विसए णु एवं कहमिह जीवस्स अनु- हवो लोए ? । अह ततो च्चिय भेदे कंहं ण अब्बस्स तदभेदा ? ॥ ४९४ ॥ तत्तोवि जइ तइ तम्मि हंत एवंपि सा णहि ण णाणं । तन्भावम्मि य चित्तं आता पाणाउं अन्नोत्ति ॥ ४९५ ॥ सिय कत्तिकरणभावो अभेदपक्खम्मि जुज्झइ किहं शु ? । वेढेइ अही अत्ताणमत्तणा चेव जह लोए ॥ ४९६ ॥ परिकप्पितो तु एसो अह णो तक्कज्जदरिसणातो उ । णय सेलक्खंभादो वेढणमिह कप्प- णाएऽवि ॥ ४९७ ॥ तम्हा तहाविहाणेगचित्तपरिणामभावतो सिद्धो । अनुहवपामन्ना कत्तिकरणभावो अभेदेऽवि ॥ ४९८ ॥ अणे मणंति नाणं पग्ग्लोगविवाहं विगाणातो । न य निच्छयस्स हेऊ तम्हा अन्नाणमो सेयं ॥ ४९९ ॥ अवेण अन्नहादेसियम्मि भाव-

मि नाणगन्वेण । कुणइ विवादं कलुसियचित्तो तत्तो य से बंधो ॥ ५०० ॥ सन्वेवि मिहो भिन्नं नाणं इह नाणिणो जओ वेति । तीरइ न तओ काउं विणिच्छओ एयमेवन्ति ॥ ५०१ ॥ तन्विसयदरिसणातो जुज्जइ एसो ण तं च पारोक्खे । संवेदणमेत्तेण तु पडिपक्खनिसेहणमजुत्तं ॥ ५०२ ॥ जं सव्वणुवदेसा जायइ अह तमयं सुविन्नाणं । तवभावे किं माणं बहुएसु य एस एवत्ति ? ॥ ५०३ ॥ देवागमादियं चेव विसैसालिंगं ण एत्थवि पमाणं । साहारणं च तं पि हु भावम्मि वि तदुवदेमम्मि ॥ ५०४ ॥ नातेवि तदुवदेसे एसेवत्थो मउत्ति से कह णु ? । नज्जइ चित्तथा खलु जं सदा समइयानेगे ॥ ५०५ ॥ अह तत्तो सवणाओ आर्यरियपरंपरा इदाणिपि । सवणेऽवि तन्विवक्खा णहि छउमत्थस्स पच्चक्खा ॥ ५०६ ॥ तदभावम्मि य नज्जइ कहमिदमसो इम्मस्सजभिप्पातो ? । तस्साणुवादकरणे मिलक्खणात्तं फुडं चेव ॥ ५०७ ॥ मिलक्खू अमिलक्खुस्स, जहा वुत्ताणुभासए । ण हेउं से वियाणेइ, भासियं तज्जुभासइ ॥ ५०८ ॥ एवमन्नाणिंया गाणं, वदंतावि सयं सयं । निच्छयत्थं न याणंति, मिलक्खुव्व अबोधिए ॥ ५०९ ॥ जं नाकज्जायरणे पवत्तमाणस्स जायई तिव्वो । परिणामो नाणिस्सा तत्तो बंधोऽवि तिव्वोत्ति ॥ ५१० ॥ नाणीवि कुणइ पावं नूणं ता एयमेव सेयंति । लोगस्स विपरिणामं जणयंतो बंधई कम्मं ॥ ५११ ॥ तम्हा परलोगसमुज्जयस्स भिक्खुस्स असढभावस्स । चरणोवघायणेणं नाणेण अलमसंगस्स ॥ ५१२ ॥ नाणनिसेहणहेतू नाणं इतरं च (व) होज्ज ? जइ नाणं । अब्भुवगमम्मि तस्सा कहन्नु अन्नाणमो सेयं ? ॥ ५१३ ॥ अह अन्नाणं ण तयं गाणनिसेहणसमत्थमेवपि । अणाडिसेहातो त्विय संसिद्धं नाणमेवत्ति ॥ ५१४ ॥ वादेवि कलुसभावो बंधनिमित्तमिहं ण पुण गाणंति । अन्नाणावगमेणं तं पुण कम्मक्खयानिमित्तं ॥ ५१५ ॥ वादेवि वादिनरवपरिच्छगजणेसु निउणबुद्धीसु । मज्झत्थेसु य विहिणा उस्सगगेणं अणुन्नाओ ॥ ५१६ ॥ सन्वेऽवि मिहो भिन्नं नाणं जइवि

इह नाणिणो वंति । तीरइ तओऽवि काउं विणिच्छओ एयमेवत्ति ॥ ५१७ ॥ तव्विसयदरिसणाऽसंभवेऽवि दिट्ठेऽङ्गायिता समया ।
संवेदणेण य तओ पडिवक्खानिसेहणं जुत्तं ॥ ५१८ ॥ दिट्ठेणं इट्ठेण य जम्मि विरोहो न जुज्जइ कहंचि । सो आगमो ततो जं
पाणं तं सम्मणाणंति ॥ ५१९ ॥ सो उण जीववत्थावणादिणा दंसिओ तु लेसेणं । ववहारजोगड च्चिय वित्थरयो उवरि वोच्छामि
॥ ५२० ॥ तत्तो च्चिय फलभूओ सव्वन्नू चिय असंसयं सिद्धो । जं सग्गेकवलत्थी तवादि कुज्जा सुते भणियं ॥ ५२१ ॥ आग-
मनो सव्वन्नू तत्तोच्चिय आगमस्स पामनं । इतरेतरासयो इय दोसो अणिवारणिज्जो उ ॥ ५२२ ॥ आगमओ सव्वन्नू तत्तोच्चिय
आगमस्स पामनं । किंतु स एवं नवरं तदत्थणाता जओ तस्स ॥ ५२३ ॥ तीरइ न अन्नहा आगमस्स अत्थो अणिदिओ नाउं ।
गमादि उवरि वोच्छं सव्वं सव्वन्नूसिद्धीए ॥ ५२४ ॥ जो दिट्ठेऽविरुद्धो दयावरो सव्वभाववावी य । सो सव्वन्नूवेदसो णज्जइ
किमओ परं माणं ? ॥ ५२५ ॥ णाते य तदुवदेसे एसेवत्थो मउत्ति से एवं । नज्जइ पवत्तमाणं जं ण णिवारेइ तह चैव ॥ ५२६ ॥
अन्नं य पवत्तं निवारती न य तओ पवंचेइ । जम्हा स वीयरगो कहणे पुण कारणं कम्मं ॥ ५२७ ॥ अरहंतमादिवच्छल्लयादि-
जणितं अणुत्तरं पुणं । तित्थगरनामगोत्तं तस्सुदया देसणं कुणइ ॥ ५२८ ॥ णय तं विधायगं केवलस्स भावेवि तस्स तो भगवं ।
सव्वन्नू कयकिच्चो पमाणमिह देसणाए य ॥ ५२९ ॥ चित्तथाऽवि य सद्दा तत्तो चिय समइया अणेगे तु । सिद्धा तह चैव तओ
न दूणं होइ एयंपि ॥ ५३० ॥ आयरियपरंपरओ पमाणमेयम्मि होइ अत्थम्मि । अस्स य अपमाणत्ते सव्वागमकिरियलोवो उ ॥ ५३१ ॥
अन्नाणिमत्तंपि इमं आगमयडियं व होज्ज इतरं वा ? । पढम्मि परंपरओ माणं इतरम्मि तु ण जुत्तं ॥ ५३२ ॥ जइवि ण आगम-
यडितं तद्दावि उववन्नमेयमेवत्ति (वत्ति) । णाऊण पवित्तीओ का उववत्ती तु अन्नाणे ? ॥ ५३३ ॥ अन्नाणओऽवि दिट्ठा एत्थ पवित्ती

किसादिः सुति । सफला य तीर्त्वि फलं नापातो चैव विनये ॥ ५३४ ॥ णु संसया पविची फलसंपत्ती
य निच्छयाओ उ । धनादिणाणरहिओ न हि गहणादौ कुणइ जु (ज) चं ॥ ५३५ ॥ नज्जति य तव्विक्कखा अपच्च-
क्खत्तेवि तस्सभिप्पाओ । भणिओववत्तिओ च्चिय मिलक्खुणांतं तओऽजुत्तं ॥ ५३६ ॥ परिणामो पुण तिव्वो पावंपविचीए बंध-
हेउत्ति । नत्थेत्थ विसंवादो णय णाणं कारणं एत्थ ॥ ५३७ ॥ अन्नाणिणोवि जम्हा दीसत्ति एयं किलिष्ठभावस्स । णाणिस्स पवि-
चीएवि तत्तो तु ण तारिसो भावो ॥ ५३८ ॥ जाणंतो विसखाणू पवत्तमाणोवि वीहई जह तु । ण उ इतरो तह नाणी पवत्तमाणो-
वि संविग्गो ॥ ५३९ ॥ जो-संवेगपहाणो अब्बंतसुहो उ होइ परिणामो । पावनिविची य परा नेयं अन्नाणिणो उभयं ॥ ५४० ॥
संसारासारत्ते सारत्ते चैव मुज्जभावस्स । विनात्ते संवेगो पावनिविची य तत्तो उ ॥ ५४१ ॥ तम्हा परलोगसमुज्जतस्स भिक्खुस्स
असदभावस्स । चरणोवगारंगं इय णाणं सुत्तेविर्म भणितं ॥ ५४२ ॥ पढमं नाणं तओ दया, एवं चिट्ठति सव्वसंजए । अन्नाणी किं
काही ? किं वा णाही छैयपावगं ? ॥ ५४३ ॥ इय कह नाणेण अलं जुज्जइ वयणं इमं असंगस्स ? । अण्णाणं चिय संगो कारण-
कज्जेबयारातो ॥ ५४४ ॥ तम्हा नाणी जीवो तंपि य परलोगसाहगं सिद्धं । नाणणाणविवेगं उवायमो चैव निरवज्जो ॥ ५४५ ॥
कत्तत्ति दारमहुणा कत्ता जीवो सकम्मफलभोगा । अस्स य अणब्भुवगमे लोगादिविरोहदोसोत्ति ॥ ५४६ ॥ ददूण कंचि दुहियं
सुहियं वा एव जंपती लोगो । भुंजति सकयफलं णय वडजक्खनिवासतुल्लमिणं ॥ ५४७ ॥ सुहदुक्खाणुहंवातो चित्ताओ ण य अहे-
तुगो एसो । निच्चं भावाभावप्पसंगतो सकडमो हेतू ॥ ५४८ ॥ किन्न सहावोत्ति मई भावो वा होज्जं जं अभावो वा ! जइ भावो
किं चित्तो ? किं वा सो एगरूवोत्ति ॥ ५४९ ॥ जइ ताव एगरूवो निच्चो जनिच्चो व होज्जं ? जइ हेतू सो भावो ?

अह उ अणिञो ण एगो ति ॥ ५५० ॥ अह चित्तो किं मुत्तो किं वाऽमुत्तो ? जइ भवे मुत्तो । ता कम्मा अविसिद्धो पोगलरूवं
जतो तंपि ॥ ५५१ ॥ अह तु अमुत्तो ण तओ सुहदुक्खनिबंधणं जहाऽगांसं । जीवेणं वभिचारो ण हि सो एगंततोऽमुत्तो ॥ ५५२ ॥
जग्गादिक्कम्मसंतइपरिणामावन्नरूव एवायं । वीयंक्खु(र)णाएणं तं चेव य तस्स हेतुत्ति ॥ ५५३ ॥ मुत्तेणं वभिचारो ण सोवि
ने चेतणासरूवोत्ति । णय सो दुक्खनिमित्तं निरुवमसुहरूवतो तस्स ॥ ५५४ ॥ तस्सवि य तहाभावे जीवत्तं चेव पावती वत्तं । तुच्छे-
ता कइ णु . सो सहावो ? सहामुहिचप्पसंगो य ॥ ५५५ ॥ अह तु अभावो सोवि हु एगसंहावो व होज्ज चित्तो वा ? । तुच्छे-
गमहावत्तं कइ तओ कज्जसिद्धि ति ? ॥ ५५६ ॥ णहि खरविसाण हेतू अभावतो जायती तयं तत्तो । तुच्छेगसहावत्ता
भंगजडाभारमादी वा ॥ ५५७ ॥ मिइपिडो चेव तओ जायइ तत्तो घडो य तो जुत्तं । तुच्छेगसहावत्ते कइ तओ कज्ज-
मिद्धि ति ? ॥ ५५८ ॥ ण हि सो तुच्छसहावो एगंतेणं सरूवभावातो । तद्धेतुभावरूवं पडुच्च तुच्छो मुणेयव्वो
॥ ५५९ ॥ जो च्चिय सरूवभावो ण तउ च्चिय इयररूवभावात्ति । भावाभावविरोहा भिन्नसहावम्मि
चित्तत्तं ॥ ५६० ॥ सिय इतररूवभावो तु कप्पितो अजसा ततो नत्थि । कइ मितिपिडाउ घडा तंभावे ण खरसिंगं च ?
॥ ५६१ ॥ अह चित्तो चेव ततो नामावो चित्तया जतो लोए । भावस्स हंदि दिट्ठा घडपडकडसंगडभेदेण ॥ ५६२ ॥ भावस्स य
हेतुचे नामविज्जासमेत्तमेवेदं । हंदि सहावो हेतू जम्हा कम्मंपि भावो तु ॥ ५६३ ॥ सो भावोत्ति सहावो कारणकज्जाण सो
हवेज्जादि । कज्जगओ कइ हेतुऽनिव्विचीओ उ कज्जस्स ? ॥ ५६४ ॥ कारणंगतो उ हेतु केण व णेडोत्ति णिययकज्जस्स । ण
य मो तओ विभिन्नो मकारणं मन्वमेव तओ ॥ ५६५ ॥ एवं नियइ, जइच्छा, कालो, दिव्वं, पघाणमादीवि । सव्वेवि असव्वाया

एतन्तेणं मुण्येयन्वा ॥ ५६६ ॥ जीवो सुहाभिलासी दुक्खफलं कहं करेति सो कम्मं ? मिच्छत्तादभिभूओ अपत्थकिरियं व सरुड
त्ति ॥ ५६७ ॥ इच्छंतोऽवि य सरुओ वाधिणिवित्तिं जहेव मोहातो । चित्तातो पडिक्कलं तीए किरियं समारभइ ॥ ५६८ ॥
इय मिच्छतुदयातो अविरतिभावा तह पमादाओ । जीवो कसायजोगा दुक्खफलं कुणति कम्मंति ॥ ५६९ ॥ मिच्छत्तमा-
इयाणं को हेतू ? कम्म एव जति एवं । इतरतरासयो खलु दोसो अणिवारणिज्जो तु ॥ ५७० ॥ मिच्छत्तमादिरूवं कम्मं कम्मं-
तरस्स हेउत्ति । वीर्यकुणाएणं इयभावे कह णुं दोसो उ ? ॥ ५७१ ॥ कयगत्ते कम्मस्सा आदिमभावातो तव्विउत्तस्स । मिच्छत्त-
मादिऽभावे कहमादो करणमेवऽस्स ? ॥ ५७२ ॥ सव्वं कयगं कम्मं ण यादिमंतं पवाहरूवेण । अणुभूयवत्तमाणातीतद्धासमय मो
णातं ॥ ५७३ ॥ तंस्सवि य आदिभावे अहेतुगत्ता असंभवो चेव । परिणामिहेतुरिहियं न हि खरसिगं समुब्भवइ ॥ ५७४ ॥ काला-
भावे लोकादिविरोधो तीयमादिववहारा । अह सो दव्वावत्था सावि ण पुब्बिं विणा दिट्ठा ॥ ५७५ ॥ इय तस्स अणादित्ते सिद्धे
परिणामकरणजोएण । जीवोवि तस्स कत्ता सिद्धो च्चिय भवइ नायव्वो ॥ ५७६ ॥ परिणामविसेसेणं करेइ कम्मम्मि वीरियं चित्तं ।
जं सो ण उ तं सत्तामेत्तेणं होइ फलदंति ॥ ५७७ ॥ सव्वेसिं फलभावा णिययसहावा ण सव्वफलदत्तं । निययसहावत्तं चिय तग्ग-
यपरिणामसावेक्खं ॥ ५७८ ॥ तस्सवि य अहेतुत्ते असंभवो चेव पावती नियमा । परिणामेतरकारणरहितं न य सव्वहा कज्जं
॥ ५७९ ॥ तम्हा निमित्तकारणभूओ कत्तत्ति जुत्तिओ सिद्धो । जीवो सव्वन्नुवदेसओ य तह लोगओ चेव ॥ ५८० ॥

भोत्ता सकडफलस्स य अणुहवलोगागमप्पमाणातो । कत्तेवफल्लपसंगो पावइ इहरा स चाणिट्ठो ॥ ५८१ ॥ सातासाताणुभवो
तत्कारणभोगविरहओ ण सिया । मुत्तागासाण जहा अत्थि य सो तेण भोत्तत्ति ॥ ५८२ ॥ कम्मविवागातो च्चिय तदणुहवो जं

नशो कहे भोक्ता ? । मो चैव तत्रापरिणतिरहियस्स ण संगतो जेण ॥ ५८३ ॥ जञ्चिय विवागवेदणरूपा तत्परिणई हवति चित्ता ।
मञ्चिय भोयणकरिया नायव्या होइ जीवस्स ॥ ५८४ ॥ न य तं तओ अणणं तस्सोदासीणभावओ चैव । चलणाइ कुणइ जम्हा
वेदणकरिया तओ मिद्रा ॥ ५८५ ॥ वज्झसहकारिणसवेक्खा मा य पायसो जेण । ता अंगणादिजोगे भोगपसिद्धी इहं लोणे
॥ ५८६ ॥ एतेणउचनणं जं कम्मं तं णियमितं कहं फलति । ता पेरगो पइ किल परिहरियमिदं पि दट्ठव्वं ॥ ५८७ ॥ कत्ता हु चै-
तणो जं हंदि ह ना पेरगोडवि सो जुत्तो । इहरा य दिट्ठहाणी अदिट्ठपरिगप्पणा चैव ॥ ५८८ ॥ कम्मपरंततओ चैव पेरणसामत्थवि
गहिओ गम् । कम्मगहिओ य इसो ता सो ज्चिय पेरगो जुत्तो ॥ ५८९ ॥ पेरइ तओ किं फलमुद्दिस्स तभं ? न किंचि जइ एवं ।
फलरहियपवर्त्तीओ नालोच्चि(चि)यकारिता तस्स ॥ ५९० ॥ अह फलमुद्दिस्स तयं घम्मादीणं हवेज्ज अन्नतरं । तस्सावेक्खत्त-
णओ जइवणिकाभी व अक्यन्थो ॥ ५९१ ॥ मिय तम्मम सहावो फलनिरेक्खोवि पेरणं कुणति । ण तु एसो सुत्तत्ता चिट्ठइ एमेव
किं माणं ? ॥ ५९२ ॥ कम्मपरंततओ जं पेरणमामत्थबिरहितो कत्ता । ग्यपमिद्धं तस्सवि दिट्ठं जं करणसामत्थं ॥ ५९३ ॥ कत्ता-
वि अह पभु ज्चिय विचित्तकरणम्मि रागमादीया । पेरगपगप्पणाग्वि पुव्वुत्ता चैव दोसा उ ॥ ५९४ ॥ पेरैति हि ए एकं अन्नं
इत्तरम्मि किं इमं जुत्तं ? ; अह तक्कमकयमिणं तं पि य णणु तक्कयं चैव ॥ ५९५ ॥ इयरस्स उ कसित्ते मिद्धे सामत्थसत्तिसिद्धीओ ।
पइक्कप्पणा अधिमया भत्तीण् नान्ध वाडविसयां ॥ ५९६ ॥ लोंगेडवि एम भोक्ता सिद्धो पायं तहागमेसुं च . अविगाणपवित्तीओ णय
एतेमि अपामन्नं ॥ ५९७ ॥ इहरा कयवेक्खं तन्भावो हंदि दिट्ठवाधा तु । वाणियकिस्सिवालादी दिट्ठा जं सकयभोइत्ति ॥ ५९८ ॥
देदिट्ठागहमग्गादा ण मगडभोइत्तण अणेगंतो । आयामेणुवभोगा एगन्तो चैव नायव्वो ॥ ५९९ ॥ पुब्बिं जमवत्तं खलु कम्मं तं सग-

डमो जिणा विंति । तं च विचित्तं आयासभोगफलभेदो नेयं ॥ ६०० ॥ परवंचणादिजोगा जं कयमिहइं किलेसभोगं तं । इतरातो भोगफलं बज्झं सहकारिमो तस्स ॥ ६०१ ॥ परवंचणादिजोगो कम्माओ वंचणा य इतरस्स । ततो च्चिय विवेया इहरा जाइच्छियपसंगो ॥ ६०२ ॥ एवं च कुतो दोसो ? ततो चिय संकिलेसओ सो य । असुहाणुबंधिकम्मोदयाउ मणितो जिणिदेहिं ॥ ६०३ ॥ एवं च ठिए संते धम्माधम्माण जह उ संपत्ती । जुज्जइ सवित्थर तह फुडवियडं उवरि वोच्छामि ॥ ६०४ ॥

तम्हा भोत्ता जीवो पसाहिओ कम्मजोगमेतस्स । वोच्छं पुब्बुवइडं धम्मादिनिबंधणं कमसो ॥ ६०५ ॥ नाणादिपरिणतिविघायणादिसामत्थसंजुयं कम्म । तं पुण अट्टपगार पन्नत्तं वीयरगेहिं ॥ ६०६ ॥ पढमं नाणावरणं चित्तिं पुण होइ दंसणावरणं । ततियंच वेयणिज्जं तहा चउत्थं च मोहणिं ॥ ६०७ ॥ आउय नामं गोत्तं चरिमं पुण अंतराइयं होइ । मूलप्पगडीउ एया उत्तरपगडी अतो वोच्छं ॥ ६०८ ॥ पढमं पंचविगपं मत्तिसुयओहिमणकेवलावरणं । चित्तिं च नवविगपं निदापणदंसणचउक्कं ॥ ६०९ ॥ निदा निदानिदा पयला तह होति पयलपयला य । थीणद्धी य सुरोदा निदापणं जिणाभिहितं ॥ ६१० ॥ नयणेतरोहिक्केवलदंसणवरणं चउव्विहं होइ । सातासातदुभेदं च वेयणिज्जं मुण्येनव ॥ ६११ ॥ दुविहं च मोहणिज्जं दंसणमोहं चरित्तमोहं च । दंसणमोहं तिविहं सम्मेतरमीसवेदाणं ॥ ६१२ ॥ दुविहं चरित्तमोहं कसाय तह णोकसायवेयणिं । सोलसनवभेदं पुण जहसंखं तं मुण्येनव ॥ ६१३ ॥ अणअप्पच्चक्खाणपच्चखाणावरणा य संजलणा । कोहमाणमायलोभा पत्तेयं चउविकप्पत्ति ॥ ६१४ ॥ इत्थीपुरिसनपुंसगवेदतिंगं चेव होइ नायव्वं । हासरतिअरतिभयं सोगदुगुछा य छक्कति ॥ ६१५ ॥ आलं च एत्थ कम्मं चउव्विहं नवरि होति नायव्वं । नारयतिरियनरामरगतिः

भेदविभागतो जाण ॥ ६१६ ॥ नामं दृचत्तभेदं गतिजातिमरीरअणुवंगे य । वंधग संवायणमंधयणा संठाण णामं च ॥ ६१७ ॥
तह वन्नगंधरसफामणा ममणुरुल्लघू य वोद्धव्वं । उवघायपराघाताणुपुब्धिउत्सामनाम च ॥ ६१८ ॥ आतवउज्जोव (य) विहागती
य तमथावराभिहाणं च । वायरमुद्धमं पज्जत्तापज्जत्तं च नायव्वं ॥ ६१९ ॥ पत्तेयं साहारणयिरसुभासुभं च नायव्वं । सुभगदूभगनामं
सुसर तह दूमरं चैव ॥ ६२० ॥ आण्ज्जमणाण्ज्जं जमकित्तीनाममजसकित्तं च । निम्माणनाममतुलं चरिमं तित्थगरनामं च ॥ ६२१ ॥
गायं च दूविहभेदं उच्चाराणं तहेव णीयं च । चरिमं च पंचभेदं पन्नत्तं वीयरगेहि ॥ ६२२ ॥ तं दाणलाभभोगोवभोगविशियंतराडयं
जाण । चित्तं पेटगल्लसूव विन्नयं मन्वमेवेदं ॥ ६२३ ॥ मुत्तेणामुत्तिमतो जीवस्म कंहं हवेज्ज संवंधो ? । सोम्म ! घडस्स व णभसा
जह वा दब्बस्म किरियाण् ॥ ६२४ ॥ मुत्तेणामुत्तिमओ उवघाताणुगहा कंहं होज्जा ? जह विन्नाणादीणं मदिरापाणोसहादीहि
॥ ६२५ ॥ अहवा णेगंनोडय संमारी सव्वहा अमुत्तोत्ति । जमणादिकम्ममततिपरिणामावन्नरूपा सो ॥ ६२६ ॥ केइ अमुत्तमेव तु
कम्मं मनेति वामणारूयं । तं च न जुज्जह तत्तो उवघायाणुगहाभावा ॥ ६२७ ॥ णागामं उवघायं अणुगहं वावि कुणइ सत्ताणं ।
दिट्ठिभिह देमभेदे सुहकुक्खं अनेहज्ज तं ॥ ६२८ ॥ आणूगम्मिज्जमीरणपउरस्स सुहं निवज्जए दुक्खं । तं जलमादिनिमित्तं न सुद्ध-
मेनुव्वभयं चैव ॥ ६२९ ॥ तवभावम्मिवि जंगो मुत्तिमता विग्गेहेण जीवस्म । अब्भुवंगंतव्वो च्चिय कम्मम्मिवि एव को दोसा ?
॥ ६३० ॥ देहेणं मंजोगामावे उवघायमादिओ तस्म । अणस्म जह न दुक्खदि देहिणोडवी तहा ण भवे ॥ ६३१ ॥ इय दिट्ठि-
विग्गेहो अणुहवगम्मा मुहदयो दिट्ठा । न य ते अन्ननिमित्ता तवभावे चैव भावातो ॥ ६३२ ॥ जेवि य पमतच्चित्तादिभावतो तेऽवि
ताया नेग । जं मुहमणादियोगे अणुगहादी धुवा तस्म ॥ ६३३ ॥ तस्मेव य मंयूणवाचचीओ मुहासुहनिमित्तं । इट्ठाओ अच्चंतं

भेदे एतं हि हुं न जेत ॥ ६३४ ॥ पण्डितादिषु दिष्टमिदं तं खलु अज्झत्थियंति अविगाणं । जं पुण जंतुसरीरे उभयजमेत्थं पिमं चेव ॥ ६३५ ॥ बज्झत्थाभावातो भत्ती एसा इमो तुं देहोत्ति । विनाणंमेत्तमेव उ परमत्थो कहं णु अविगाणं ? ॥ ६३६ ॥ बज्झत्थो परमाणू समुदायो अवयवी य होज्जाहि ? । गाहगणमाणविरहा सव्वोडवि ण संगतो एस ॥ ६३७ ॥ परमाणवो ण इंदियग्ग्मा तग्गाहकं कुतो माणं ? । अविगाणाभावातो णं जोगिनाणं पि जुत्तिखमं ॥ ६३८ ॥ केहं पेच्छइ जोगी परमाणू सुन्नतं तहा अन्ने । एगग्गवायगहणे को णु पदोसो तु इतरम्मि ? ॥ ६३९ ॥ ते चेव कज्जग्ग्मा दीसति य घडाइयं इहं कज्जं । ण य दुयणुमादिजोगं विहाय सत्ता इमस्स भवे ॥ ६४० ॥ कहं दीरत्तित्ति वच्चं ? जायइ संवेदणं तदागारं । दोण्हवि एगत्तं इय तस्साणागारभावो वा ॥ ६४१ ॥ सो खलु तस्सागारो भिन्नोडभिन्ना व होज्ज ? जति भिन्नो ? तस्सत्ति को णु जोगो ? इतरम्मि तु उभयदोसोत्ति ॥ ६४२ ॥ तदभिन्नागारत्ते दोण्हवि एगत्तमां कहं ण भवे ? । नाणे व तदागारे तस्साणागारभावोत्ति ॥ ६४३ ॥ सिय तत्तुल्लागारं जं तं भणिमो अओ तदागारं । तग्गहणाभावे णु तुल्लत्तं गम्मइ कहं णु ? ॥ ६४४ ॥ अहं सागाराउ च्चिय तत्तुल्लो दीसती तु सो जेणं । तम्मत्ताणुहवणमो विहाय किं दंसणं अन्नं ? ॥ ६४५ ॥ तम्मि य वेदिज्जेत्ते पण्डिवत्तीए कहं न अन्नस्स ? । जायइ अइग्गपसंगो तुल्लत्ताओ तयमसिद्धं ॥ ६४६ ॥ तुल्लत्ते सामन्नं एगमणेगासितं अजुत्ततरं । तम्हा घडादिकज्जं दीसइ मोहाभिहाणमिदं ॥ ६४७ ॥ अहं उ निरागारं चियं विनाणं गाहगं क्रहं सिद्धं ? । भावम्मि वि तस्सेव उ ण उ अन्नस्सत्ति को हेत्तु ? ॥ ६४८ ॥ तेणेव जतो जणितं किमेत्थ माणं ? तदत्थपण्डिवत्ती । सा किं नाणाभिन्ना ? आममणुव्वो इमो मोहो ॥ ६४९ ॥ एतेणं समुदायो पण्डिभिणिओ चेव होइ नायव्वो । जं दुयणुमादिजोगं विहाय णो जुज्जए सोवि ॥ ६५० ॥ संयोगोडवि य तेसिं देसेण संव्वहा व होज्जाहि ? । देसेण कह-

भणुनं ? अणुभक्तं मन्त्रहाभवेण ॥ ६५१ ॥ अहं अपरं पञ्चामन्नतणमो उ होइ संजोगो । पत्तयं व अगहणं पावइ इय समुदितार्णति ॥ ६५२ ॥ हाणी य अणुत्तम्मा दिग्भिभदातो णयन्नहा घडति । तेमिभिहो पञ्चामन्नतत्ति परिग्गुमेयंयि ॥ ६५३ ॥ अवयविणोचि य गहणं समुदायअगहणओ णिमिद्धं नु । वित्तोवि अवयवेसुं न मन्त्रहा जुज्जती तस्स ॥ ६५४ ॥ पत्तयमवयवेसुं देमेण सञ्चहा व गो होज्जा ? । देमेणं यावयवोच्चयविवहुत्त अदेमणं ॥ ६५५ ॥ अहं वडुत्तित्ति भणिमो जुज्जति एतं विहाय पक्खदुगं । जइ होइ सोड उवरो वित्तिपगारे स तु ण दिट्ठा ॥ ६५६ ॥ किं च इमोच्चयवणं अभिचंदमो व होज्ज इतरो वा ? । जति ताव भिन्नदेमो भित्ता रुपदेमिण् ण अण् ॥ ६५७ ॥ एवं च अणिच्चत्तं सपदेमत्त च पावइ अणूण । तन्मेढासति तदभिचंदेमताच्चयविणो जुत्ता ॥ ६५८ ॥ मिय अनयथी अमृत्तो जं तो तदभिचंदेमयाण्जवि । आगोमेण व दोमा अणिच्चमादी कुतो नूनं ? ॥ ६५९ ॥ हंत अमृत्तनम्मिणि आगामस्स च अणुवल्लमो स । पावति तदमेढातो इतरम्मयि अहं उवल्लमो ॥ ६६० ॥ ममवायल्लक्खणेणं मंवधेण ण नोपि मवद्धं । तदभिचंदेमताण् को अनो णम ममवायो ? ॥ ६६१ ॥ तस्सा मुत्तमस्सवानुगमं मोच्चूण णत्थऽमुत्तस्स । गहणं तन्मा-
यम्मि य एगतेण क्त मेदो ? ॥ ६६२ ॥ इय जुत्तिविग्गहो मल्लु चुहेण वज्झत्थमत्तामिति मोहो । मंमारस्वयनिमित्तं नज्जेयन्नो पय-
नेण ॥ ६६३ ॥ रज्जुम्मि मत्पणाण मोत्तं भयमादिथा ततो दोमा । ने चं उ तन्नाणे ण होन्ति ततो य मुहम्मिद्री ॥ ६६४ ॥
नज्जन्थे पिच्चाण मोहो गगाइया ततो दोमा । ने चं उ तन्नाणे न होन्ति ततो य मोक्खमुह ॥ ६६५ ॥ सागारमणागारं उभयाणु-
मये र होज्ज णाणमि ? । गाह्मणपमाणविग्गहा ण मंगलं मव्यपक्खेसु ॥ ६६६ ॥ नाणंतं न इदियगम्मं तग्गाहं कुतो माण ? ।
एमादि धदि तुइ पाणं पिच्चाणपक्खंजवि ॥ ६६७ ॥ किं चागारे तम्मया किमंमभूतो उआहु नियमातो ? । जति तावदंमभूतो कइ

शुण्णान्तरावगमो ? ॥ ६६८ ॥ अणवगमस्मि य परमोहविउट्ठणं केण सत्थमुवादिहं ? । तदभावे सम्ममिदं मिच्छा इतरं तु को मोहो ? ॥ ६६९ ॥ चोरो वझापुत्तो अतो असाधुत्ति किमिह विन्नाणं । जायइ तिवखं च जओ खरसंगं तेण साहूत्ति ॥ ६७० ॥ एयविगप्पाभावे कुतो विवादोत्ति ? कुणसि य तुमंति । खंधारूढो उलुगो विसुमरितो त इमं णायं ॥ ६७१ ॥ बुद्धादिचित्तमत्तं पडुच्च भिय तारिसं हवति नाण । जं सदओऽवमन्नइ वज्झत्थासत्तमादीग ॥ ६७२ ॥ एवमिह इमं सम्मं मिच्छा इतर तु होइ पडिवत्ती । वज्झत्थाभावम्मि एवं सेसोवि ववहारो ॥ ६७३ ॥ तस्मावगमाभावे तस्सत्तामेत्तेहंतुगो एम् । इच्छिज्जइ ववहारो जति ता अत्थेवि तुल्लमिद ॥ ६७४ ॥ अह कहवि तस्सवगमो तेहव अत्थम्मि मच्छरो को णु ? । मो नत्थि अजुत्तीओ नाणम्मि हत तुल्लमिदं ॥ ६७५ ॥ जं गज्झगाहगोभयमणभयरूवं च होज्ज विन्नाणं ? । जति गज्झरूवं मो ता ण गाहगं अत्थि गुवणेऽवि ॥ ६७६ ॥ तदभावम्मि य कह गज्झरूवता अह मरूवगज्झाओ ? । नियरूवगाहगत्तेवि कहं णु तं गज्झरूवं तु ? ॥ ६७७ ॥ अह गाहगरूवं चिय इय (च) वि गज्झस्सऽभावतो णेयं । विवरीय मव्वं चिय जं भणित गज्झपक्खम्मि ॥ ६७८ ॥ भिय तं उभयागारं विरोहभाना ण मंगतमिदं पि । तेसिपि मिहो भेओऽभेदो उभयं न होजाहि ? ॥ ६७९ ॥ भेदे कहमंगं णणु उभयागारं णहेगनावित्तं । दोण्ह विरुद्धाण जतो दिट्ठं इहं च समयम्मि ॥ ६८० ॥ अह उ अभेदो ता एगभावतो चेत्त णोभयागारं । परिगप्पणम्मि एवं अतिप्पमंगो यमामिदो ॥ ६८१ ॥ भेदाभेदो य विगेधदोसतो समयक्कोवतो चेव । वज्झत्थावत्तीए सम्मं जुत्ति न मंमहइ ॥ ६८२ ॥ अह अणुभयरूव चिय नत्थि तयं हंदि खरविसाणं व । एत्तं च टिण् मंते नाणम्मि वि तुज्झ का जुत्ती ? ॥ ६८३ ॥ अह उ मंमेवदणमिद्वमेव णणु णिययमित्थ विन्नाणं । अत्थस्म दंमणं इय सिद्ध नणु मयललोपेवि ॥ ६८४ ॥ अह विमया आगारो स उ णाणं अत्थमणियदेगमानो । सो कह

ए नशो चुचो ? नहं किं वा न वञ्छाशो ? ॥ ६८५ ॥ अहं उ अणागारं चियं विनाणं तहवि गाहगं नेमिं ।
अन्यस्मवि एवं चियं गाहगभावस्मि को दोमो ? ॥ ६८६ ॥ मागाग्अणागारं तु विगेहा कहं णु जुज्जती
नाणं ? । सोपेवि तदंतगहगमो फुटं अन्यतुल्लं तु ॥ ६८७ ॥ अनुनयरुवमभावो तवभावं मवसुन्नतावत्ती ।
मा अगुद्वविगेद्वणं विरुज्जती निययनाण ॥ ६८८ ॥ माणे इमीए भावो विणा तयं जहं इमीए सिद्धिं । तत्तोच्चिय
अन्यस्मवि सिद्धीए निरागमजुतं ॥ ६८९ ॥ न य मो उवल्लिखल्लगपत्तो जमदग्गिमेडवि ता तस्स । तदभावनिच्छयो
णण एतंतं कुतो भिद्धो ? ॥ ६९० ॥ अहं मो परस्स एवं तदभावो तस्म चेय मञ्जोडवि । तुह आयनिच्छयो कहं ? अजुत्तितो
मा ममा णाणं ॥ ६९१ ॥ न य णाणायविगेहो भिद्धो अन्यस्म जणयतवभावो भिद्धोए य कहं तओ नत्थि ?
॥ ६९२ ॥ गाहगपमाणद्विहो एवं माधग्गो उ नाणवि । अत्थि य तं अन्यस्मवि मत्ता तह चेव अणिमेज्झा ॥ ६९३ ॥ किंच
उहं नीलानो जायट पीतादणेपथा णाणं । णय त अहतुगं चियं को हेतु तस्म वत्तव्वं ? ॥ ६९४ ॥ आलयगता अणेगा सुत्तीओ
पापगंपउनाओ । जणयंति नीलपीतदिनणमन्नो न हेतुत्ति ॥ ६९५ ॥ ता आलयातो भिन्नाजिम्मा वा होज्ज ? भेटपक्खम्मि । ता
चेय उ वञ्छन्थोऽभेदं मवमाणमंजं ॥ ६९६ ॥ एगो म आलया जे तत्तोऽभिन्नाण णत्थि नाणत्त । नाणत्तेवि य पावति तदभेदा
आलयमदुत्तं ॥ ६९७ ॥ अहं ता भिन्नाभिन्ना विगेहो नो णेय मंगतो पक्खो । ण य एतंतावच्चा अवच्चमद्वपवित्तीओ ॥ ६९८ ॥ परि-
गलितान् न अहं ता विविट्टल्लकाणं कहन्नु मता ? । तवभावा फलभावो अनिप्पमंगो म चाणिट्ठो ॥ ६९९ ॥ ता जो इमस्म हेतु
मो णि य वञ्छन्थोऽन्येमावि । अब्बुगवत्तवविदं एवं नञ्जन्थविट्ठीओ ॥ ७०० ॥ अहं तु महावो हेतु भावोऽभावो व होज्ज ?

जाति भावो । सो चेव उ वज्जत्थो अह तु अभावो ण हेउत्ति ॥ ७०१ ॥ सो भावोत्ति सधवो तस्सेव जमायरूनमो अह उ । तं चेव
कारणंतरविगलं पीतादिहेउत्ति ॥ ७०२ ॥ नीलत्ते सामन्ने कारणवियलत्तणे य किन्नेवं ? । अन्नं पि नीलहेऊ जायइ पीतादिहेउत्ति
॥ ७०३ ॥ अह तं विमिद्धं चिय वइसिद्धं हंत किंकयं तस्स ? । अह तु सहेतुकयं चिय ण तेसि तत्ताविसेसातो
॥ ७०४ ॥ नीलकखणजणगतो जाओ तस्सेव जुज्जई हेऊ । भेदगभावाभावा अतीतनीलकखणा जह उ ॥ ७०५ ॥ कालो
उ भेदगो चेव तवभवे कह ण गज्जसिद्धि ? । नाणंतरं पि भिन्नाभिन्नद्वमजुत्तमेजुत्तं (भेगता) ॥ ७०६ ॥ जायइ य नीलसेवेदणाउ
पीतादि तुह मतेणावि । ता जो इमस्स हेत्तु सो चिय वज्जत्थमो नेओ ॥ ७०७ ॥ सिय अघडमाणभावे तुल्ले दोण्हण्डभावओ होउ ।
नीसेससुण्णराच्चिग (हरिः--) पडिहणिआ अणुभवेणसा ॥ ७०८ ॥ न य न घडइ वज्जत्थो जमणू तुल्लेतारादिरूवा उ । संसा णंसा
य तओ जुत्ता संबंधसिद्धिर्त्ति ॥ ७०९ ॥ जं चेव खलु अणूणं पच्चासनत्तणं मिहो एत्थ । तं चेव उ संबंधो विमिद्धपरिणामसाविकखं
॥ ७१० ॥ देसेणं संबंधो इय देसे सति य कहमणुत्तं ? । अप्पतराभावातो णहप्पतरयं तओ अत्थि ॥ ७११ ॥ पच्चासत्ती य
मिहो तेसिं धम्मंतराणुवेधातो । धम्मंतराभावातो गहणं इय समुदियाणं तु ॥ ७१२ ॥ दिसिभेयाउ चिय सक्कभेदओ कह ण अप्प-
तरगंति ? । दव्वेण सक्कभेदं विचक्खितं ता कुतो तमिह ? ॥ ७१३ ॥ तस्सवि सदवत्थाणा दिसभेदो सो य तरस धम्मोत्ति । तद-
भावे भावातो अपदेसो दव्वताए तु ॥ ७१४ ॥ रूवादिसंगतो जं ण य रूवाणूवि केवलो अत्थि । तस्स रसादणुवेहा तेसिपि य
तदणुवेधातो ॥ ७१५ ॥ णयऽमुत्ता एव गुणा एते खस्सेव तदणुवेहवि । अहरिसणप्पसंगा मुत्तामुत्तेकभावो वा ॥ ७१६ ॥ णय
जुत्तं अणुमेत्त सत्ताओ सव्वहावि सजेगे । वादरमुत्तत्ताणामभावतो उवचयविसेसा ॥ ७१७ ॥ णय अवयवी विभिन्नो एंगतेणऽवय-

वाण नट णोहि । उन्निञ्जडनि दांसा तदणुगता तेण णो जुत्ता ॥ ७१८ ॥ एगाणेगमरूवं वत्थु च्चिग दव्वपज्जवमहावं । जह
 नेय कल्लनिमिन्नं तह भणियं जिगवग्गिंदहि ॥ ७१९ ॥ गज्जुम्मि मग्गणाणं एमादि जमुत्तेमयमवि मोहो । वज्जन्याभावे जं रज्जु मग्गो
 सुत्तो एयं ? ॥ ७२० ॥ मिय भंतिमेत्तमेयं वचव्वं को इमीए हंडुनि ? । निरोडुगा ण जुत्ता सइभावाभावोदासाओ ॥ ७२१ ॥ अह
 तु अविज्जाहेत्तु मावि ण पाणा पुटो तुहं काइ । तं पि इह हंडु नाणं तओ विमो य पडिभणिओ ॥ ७२२ ॥ किंचेह सच्चपुब्बा
 दिट्ठा भंती मग्गियिमादीसु । ने पुण किंमन्य विजाणेमेत्तमेतं पि पडिमिदं ॥ ७२३ ॥ विजाणेमेत्तयक्खेवि जं व रागादिया भुवं
 दांसा । ना तेण नत्तिमिना को णु पओमो तुहडवन्थ ? ॥ ७२४ ॥ मिय तच्चुद्धिनिमित्ताजंसेतो मो वुद्धिकाणं किह णु ? । जह
 पंसापुत्तादी ण तन्य मंचयपडिमहा ॥ ७२५ ॥ एव किमत्थि अवे ? जमेन्थ उहिस्स अन्थजोगस्स । कीरइ पडिमो मति च तम्मि
 अन्था कइ नेन्थि ? ॥ ७२६ ॥ मिय मच्चकयोवक्खवारहिओ वंझामुओ मओ एन्थ । कह तम्मि हंत नाणं अभिहाणं वावि पुब्बुत्तं ?
 ॥ ७२७ ॥ भावेवल्लंभओ च्चिय केइ अभावोअवि गम्मती तुच्छो । एयमिद उवल्लममि एयं तु न (नेव) ति विजाणा ॥ ७२८ ॥
 तुच्छंने एगंता एतं नु णवचिगहविचीट । कह भिज्जातित्ति ? तम्हा वत्थुसहावो अभावो वा ॥ ७२९ ॥ न तुच्छंमि तम्मि य
 (भावेज्जग्ग्य न तुच्छं) नाणं महो य मच्चहा कम्मति । ता वंझासुतणानं न संगयन्थ ते (म) विजाणा ॥ ७३० ॥ इय अत्थि
 नाणग्गम्पो वज्जो अन्था न अक्कहा णाणं । जुज्जइ मागारं तह वुद्धम्स य दाणपागमिता ॥ ७३१ ॥ तं केवल्लं अमुत्तं न य आगारो
 जग्ग्य हुनेनि । नटभावम्मि य पावइ वचं मंचयणाभावो ॥ ७३२ ॥ ता विमयगहणपरिणामतो तु सागारता भवइ तस्स । तद-
 भां तदभां न य मो तम्हा नओ अन्थि ॥ ७३३ ॥ एतेण आगारे भिन्नोअभिन्नो नि एवमादीयं । जं भणियं तं मच्चं पडिमिदं

होइ दडुव्वं ॥ ७३४ ॥ जं गाहगपरिणामो णियतो नाणम्मि होइ आगारो । न विसयगतसंकमतो जहुत्तदोसप्पसंगातो ॥ ७३५ ॥
 ण य गज्झमंतरेणं सो जायइ जेण तेण तस्सिद्धी । तत्तो तु संगया बज्झदंसणाणुभवतो चेव ॥ ७३६ ॥ दंतस्स हिरन्नादी अब्भासा
 देहमादियं चेव । अग्गहविणिचित्ती जा सेढा सा दाणपरमिया ॥ ७३७ ॥ तदभावम्मि य कह सा ? चित्ताओ चेव दाणरूवाओ ।
 तंप्पगहिते ण जुत्तं अत्थम्मि गहोवि कह (जह) पुव्वि ॥ ७३८ ॥ अग्गहियम्मि जायइ चित्तुप्पातो तहाविहो तस्स । निय-
 हेतुसहावातो इतरस्सवि लुद्धचिचस्स ॥ ७३९ ॥ माणं किमेत्थ तुज्झं ? पच्चक्खं ताव ण घडई चेव । अविगप्पगं जमिहुं अगाहगं
 तह य अन्नस्स ॥ ७४० ॥ अणुमाणपि हु तप्पुव्वगंति णो गाहगं अहिगतस्स । णय अन्नमत्थि माणं एतममाणं कहं हवतु ?
 ॥ ७४१ ॥ बज्झत्थाभावातो भत्ती एसा इमो तु देहोत्ति । विन्नाणमेतमेव उ परमत्थु विहाडिओ एवं ॥ ७४२ ॥ तम्हा मुत्तं
 कम्मं सिद्धमिदं जुत्तिओ इहं ताव । परमत्थपेच्छगेहिं जिणवयणाओ य विन्नेयं ॥ ७४३ ॥ एतस्स एगपरिणामसंचियस्स तु ठिती
 समक्खाया । उक्कोसेतरभेदा तमहं वोच्छं समासेणं ॥ ७४४ ॥ आदिष्ठाणं तिण्हं चरिमस्म य तीस कोडिकोडीओ । अतराण मोह-
 णिज्जस्स सत्तरी होति विन्नेया ॥ ७४५ ॥ नामस्स य गोत्तस्स य वीसं उक्कोसिया ठिती भणिया । तेतीस सागराइं परमा आउस्स
 वोद्धव्या ॥ ७४६ ॥ वेदणियस्स उ बारस नामगोयाण अट्ट तु मुहुत्ता । सेसाण जहन्नतिती भिन्नमुहुत्तं विणिहिडा ॥ ७४७ ॥
 जीवस्स कम्मजोगो इति एसो दंसिओ समासेणं । एत्तो पुव्वुदिहं वोच्छामि अहंकम धम्मं ॥ ७४८ ॥ सम्मत्तनाणचरणा मोक्खपहो
 वन्निओ जिणिदेहि । सो चेव भावधम्मो बुद्धिमता होति नायव्वो ॥ ७४९ ॥

संपत्ती न इमस्या कर्मव्यवसमभावजांता । जह जायइ जीवस्सा वुच्छामि तहा समायेणं ॥ ७५० ॥ वन्नियकम्मस्स
जया वंयणयोत्तणनिमित्ततो कइवि । खविता क्काडाक्काडी सव्या एक्कं पमोत्तूणं ॥ ७५१ ॥ तीयवि य श्रेवमेत्ते खविए ताहिमंतरम्मि
चोयम्म । भवति हू अभिन्नपुब्बो गंठी एवं जिणा वेत्ति ॥ ७५२ ॥ गंठित्ति मुद्दंभेदो कयवडधणरूढगूढगंठिव्व । जीवस्स
कम्मज्जिणो चणरागद्वेषपरिणामो ॥ ७५३ ॥ भिन्नम्मि तम्मि लाभो जायइ परमपयेहेतुणो नियमा । मम्मत्तस्स पुणो ते वंधेण न
गोमइ कयाइ ॥ ७५४ ॥ ते जाविह मंपत्ती न जुज्जेइ तम्म निगुणत्तणओ । बहुतरंधातो खलु सुत्तविरोधा जओ भणियं ॥ ७५५ ॥
पइ मइमहल्ले कुंभं पक्खिवइ सोधए नालिं । अम्मंजए अविरए बहु वंधइ निज्जेरे श्रेवं ॥ ७५६ ॥ पल्ले महइमहल्ले कुंभं सोधेइ
परिमये नालिं । जे मंजए पमने बहु निज्जेर वंधइ श्रेवं ॥ ७५७ ॥ पल्ले महइमहल्ले कुंभ सोहेइ पक्खिव न किंचि । जे सजय
अपमने बहु निज्जेर वथति न किंचि ॥ ७५८ ॥ एयमिह ओयवियमं भणियं मव्वे न एवमेवत्ति । अस्संजतो उ एवं पइच्च उस्स-
त्तभाव नु ॥ ७५९ ॥ पावइ वंधाभावो उ अन्नहा योगलणऽभावातो । इय बुद्धिगहणतो ते सव्वे जीनेहिं जुज्जन्ति ॥ ७६० ॥
मोसपोज्जंगेज्जातो कालाओ ने य जं जिण्हितो । मणियाणंतगुणा खलु न एम दोमो ततो जुत्तो ॥ ७६१ ॥ गहणमणंताण ण
किं जायइ गमणं ? ना कइमदोमो ? । अगममंमगाओ ण तहाणंताण गहणं तु ॥ ७६२ ॥ आगममेक्काओ किं ? विसेमविसय-
चोणं गुनम्म । ने जाविह मंपत्ती न वइइ तमा ण दोमो तु ॥ ७६३ ॥ सा किं सहावतो चिय उदाहु गुणयेवणाए इइत्ति ? ।
जइ ता मदावओ चिय उट्टेपि निगन्थिगा किरिया ॥ ७६४ ॥ अह उ गुणयेवणाए, मिच्छादिद्विस्स के गुणा पुब्बि ? । तन्निय-
दवधानो चे. मेवि तदा केग कज्जेण ? ॥ ७६५ ॥ परिगामविममातो, तम्मवि य तहाभिइम्म को हेऊ ? । जइ ताव सहावोच्चिय,

पडिभणिओ हंत सो पुब्बि ॥७६६॥ हेउअभावो य तओ न पुण पयत्थंतरं मतो तुब्भ । ईसरमादिपसंगा एवं च स किन्न सन्वेसिं ? ॥ ७६७ ॥ णो हेउअभावोच्चिय तओ मओऽभावतो अहेऊओ । णेव पदत्थंतरमो जुत्तो पुब्बुत्तदोसाउ ॥ ७६८ ॥ इहो य वत्थु-धम्मो पतिणियतो जं च ताण सन्वेसिं । णय माणवाधितो सो सम्मादुवलंभभावातो ॥ ७६९ ॥

वेययतो पतिसमयं चित्तं कम्मं सर्वीरिउक्करिसा । सो होइ जीवधम्मो जो तस्संपत्तिहेउत्ति ॥ ७७० ॥ तम्मि य सती अवत्ता खंतादिगुणावि इतरवेक्खाए । तस्सेवणाएऽवि तओ संपत्ती तस्स तं जाव ॥ ७७१ ॥ एसा य वत्थुतो निग्गुणेति असइति वन्निया समए । णियमा ण सम्महेतू सम्मं पुण मोक्खहेउत्ति ॥ ७७२ ॥ एतेण सम्मलाभे कह णु अणंतभवभावितो सिग्घं । संसारोत्ति जिआणं नासइ? एयंपि परिहरितं ॥ ७७३ ॥ ओहेण दीहकालो जम्हा पडिवक्खभावणाएवि । सम्मत्त तीएँ फलं केवलमिव चरणकिरियाए ॥ ७७४ ॥ जह केवलम्मि पत्ते तेणेव भवेण वन्निओ मोक्खो । पगरिसगुणभावातो तह संमत्तेऽवि स स मओ ॥ ७७५ ॥ पगरिसगुणो य एसो जम्हा समएऽवि सन्वजीवाणं । गेवेज्जगोववातो भणितो तेलोक्कंदसीहिं ॥ ७७६ ॥ सो दन्वसंज-मेणं पगरिसरूवेण जिणुवादिट्ठणं । तब्भावेऽवि ण सम्मं एवमिदं पगरिसगुणोत्ति ॥ ७७७ ॥ तब्भावम्मि य नियमा परियट्ठणमो उ संसारो । णय सो सन्वेसि जओ ता तब्भावेऽवि तं नत्थि ॥ ७७८ ॥ पत्तुक्कस्सठित्तिणं विचित्तपरिणामसंगयाण च । सन्वेसिं जीवाणं कम्हा णो वीरिउक्करिसो ? ॥ ७७९ ॥ कत्थइ जीवो वलिओ कत्थइ कम्माइ होंति बलियाइ । एएण कारणेण सन्वेसि न वीरिउक्करिसो ॥ ७८० ॥ केइ उ सहावउच्चिय कम्मं जेऊण चिक्कणतरंपि । णियविरियाउ पवज्जइ तं धम्मं तेण तज्जोगो ॥ ७८१ ॥ सो पुण तस्स सहावो ण कम्महेतू ण यावि अनिमित्तो । नियधम्मत्ता, ण भवति सदा य सो कम्मदोसेणं ॥ ७८२ ॥ जिणइ य

मल्लवंतीप नृ कर्म आहञ्च वीरिणोव । अमइ य जियपुवोऽविहु मळो मळे जहा रंगे ॥ ७८३ ॥ एत्तोच्चिय निदिद्धा तुल्लवला
दिच्यगुरिसगागवि । ममयन्नुहि अचह पावइ दिडेहुवाहा उ ॥ ७८४ ॥ जं होअतक्कियं चिय देवकयं तंति तस्स पाहन्ना । उवसज्ज-
णयूओ पुण अन्थि नहिं पुरिमगारोऽवि ॥ ७८५ ॥ जं पुण अभिसंयओ होइ तयं पुरिसगारमज्झंति । तप्पायन्नत्तणतो दिव्वं
उवसज्जणं नन्थ ॥ ७८६ ॥ एवं जुज्जइ पयंतं दीमइ सम्मादियं च जं तेण । संसा जातिविगप्पा हवति ता किं पसंसेण ? ॥ ७८७ ॥
पयन नोच्छ्रामि अतो गंठिच्छेदंमि दमणे नियमा । मो दुल्लभो परिस्समच्चित्तविवायाइविग्घेहिं ॥ ७८८ ॥ सो तत्थ परिस्सम्मसति
योगमहागमगनिगनदिच्य । विज्जा न यिद्विकाले जह वहुविग्घा तथा सोऽवि ॥ ७८९ ॥ कम्मट्ठिती सुदीहा खविता जइ णिग्घेण
गेयोपि । स गवेउ निग्घोणो च्चिय किं थ पुणो दंसणादीहिं ? ॥ ७९० ॥ पाएण पुवोसवा परिमउई साहणम्मि गुरुतरिया । होइ
महाविज्जाए किरिया पायं मयिग्घा य ॥ ७९१ ॥ तह कम्मटित्तियवणा परिमउई मोक्खयाहणे गुरुई । इय दंसणादिकिरिया
दुल्लभा पायं मयिग्घा य ॥ ७९२ ॥ अहव जओ च्चिय मुवंहुं सवितं तो णिग्घोणो ण संसपि । स खेवइ लभइ य जओ समत्तसुया-
दिग्घणत्तामं ॥ ७९३ ॥ रुणे अहापवनं अपुच्यमणियट्ठिमेव मव्वाणं । इतरेसिं पढमं चिय भणइ कणं तु परिणामो ॥ ७९४ ॥
ता गंठी ता पढमं गंठिं यमइच्छेतो अपुच्यं तू । अणियट्ठिकरणं पुण संमत्तपुक्खवे जीवे ॥ ७९५ ॥ संसत्तपि य त्तिविहं खओवस-
मियं नहोत्तयमियं च । यइयं च कायादि य (व) पन्ननं वीरगगेहिं ॥ ७९६ ॥ मिच्छत्तं जमुदिचं तं खीणं अणुदियं च उवसंतं ।
सीभीभाउपिगतं गंदिज्जंतं यओवमम ॥ ७९७ ॥ उवगमियं गंदिगयस्स होइ उवसामियं तु गम्मत्तं । जो वा अकयतिपुंजी
अगमियमिन्ओ लभइ पम्मं ॥ ७९८ ॥ खीणम्मि उदिचम्मि उ अणुदिज्जंते य मेममिच्छंते । अंतोऽमुहुत्तमेतं उवसममम्मं लभइ

जीवो ॥ ७९९ ॥ ऊसरदेसं दङ्गिह्यं च विज्झाइ वणदयो पप्प । इय मिच्छस्स अणुदण् उवसमसम्मं लभइ जीवो ॥ ८०० ॥
खीणे दंसणमोहे तिविहम्मिवि भवणिदाणभूयम्मि । निप्पच्चवातमतुलं सम्मत्तं खाइगं होति ॥ ८०१ ॥ जं जह भणियं तं तह
कोइ सति जम्मि कारणं तं तु । रोयगसंमत्तं पुण रुइसत्तकरं सुणेयव्वं ॥ ८०२ ॥ सयमिह मिच्छद्धिद्वी धम्मकहईहिं दीवति परस्स ।
सम्मसिणं जेण दीवग कारणफलभावतो नेयं ॥ ८०३ ॥ तव्विहखओवसमतो तेसिमणूणं अभावतो चेव । एवं विचित्तरूवं सणि-
बंधणमो सुणेयव्वं ॥ ८०४ ॥ किं चेहुवाहिभेदा दसहावि इमं परूविंयं समए । ओहेण तंपिभंसि भेदानमभिन्नरूवं तु ॥ ८०५ ॥
तं उवसमसंवेगादिहं लखिखज्जए उवाएहिं । आयपरिणामरूवं वज्जेहिं पसत्थजोगेहिं ॥ ८०६ ॥ एत्थ य परिणामो खलु जीवस्स
सुहो उ होइ विन्नेओ । किं मलकलंकमुक्कं कणगं भुवि ज्ञामलं होइ ? ॥ ८०७ ॥ पर्यईएँ व कम्माणं वियाणिउं वा विवागममुहंति ।
अवरद्धेऽवि न कुप्पइ उवसमतो सव्वकालंपि ॥ ८०८ ॥ नरविबुहेसरसोक्खं दुक्खं चिय भावतो तु मन्नंतो । संवेगतो न मोक्खं
मोत्तूणं किंपि पत्थेइ ॥ ८०९ ॥ नारयतिरियनरामरभवेसु निव्वेदतो वसति दुक्खं । अकयपरलोगमग्गो ममत्तविसेवरहितोवि ॥ ८१० ॥
ददूण पाणिनिवहं भीमे भवसागरम्मि दुक्खत्तं । अविसेसतोऽणुकंपं दुहावि सागत्यतो कुणति ॥ ८११ ॥ मन्नति तमेव सच्चं नीसंकं
जं जिणेहिं पन्नत्तं । सुहपरिणामो सव्वं कंखादिविसोत्तियारहितो ॥ ८१२ ॥ एवंविहपरिणामो सम्मादिद्वी जिणेहिं पन्नत्तो । एसो
य भवससुहं लंघइ थोवेण कालेण ॥ ८१३ ॥ जं मोणं तं सम्मं जं सम्मं तमिह होइ मोणंति । निच्छयतो इतरस्स उ सम्मं
सम्मत्तहेज्जवि ॥ ८१४ ॥

पंचविहावरणव्यावृत्तमादिनिर्वधेन इह नाणं । पंचविहं चिय भणियं धोरेहि अणंतनार्णाहि ॥८१५॥ आभिणिवोहियनाणं सुयणाणं
चेव ओरुणाणं च । तह मणपज्जवनाणं केवलनाणं च पंचमयं ॥ ८१६ ॥ चंदोव्व होइ जीवो पयतीए चंदिमव्व विन्नाणं ।
यणयणजालनिहं पुण आवरणं तस्स निदिट्ठ ॥८१७॥ तस्स य खओवसमओ नाणं सो उण जिणेहिं पन्नतो । कोई सहावतो च्चिय
कोई पुण अहिगमणुणेहिं ॥ ८१८ ॥ एगिंदियादियाणं ओहेण सहावतो मुण्यव्वो । अहिगमतो तु पगिड्डो सो उण पंचिदियाणं
तु ॥८१९॥ नाणस्स पाणिणं पाणमाहाराणं च भत्तिवहुमाणा । ओसेवणवुड्डादी अहिगमणुणमो मुण्यव्वो ॥८२०॥ सुहपरिणामत्तणओ
त्तिन्दिट्ठपरिणाममंनितमणंतं । एगुहिं भन्त्यमनो नियमेण खवेइ आवरण ॥८२१॥ पवणदरवियलिंएहिं घणघणजालेहिं चंदिमव्व
नओ । चदस्स पसरइ भिय जीवस्स तहाविहं नाणं ॥ ८२२ ॥ जमवगगाहदिस्सं पच्चुप्पन्नत्थगाहगं लोए । इंदियमणोनिमित्तं तं
आभिणिवोहोत्तं धेत्ति ॥८२३॥ जं पुण तिकालवियं आगमगथाणुमारि विन्नाणं । इंदियमणोनिमित्तं तं सुयनाणं जिणा विंति ॥८२४॥
ओरुत्तनाणं भवजं एओवममिय च होति नायव्व । तेयाभामंतर्दव्वमंभवं रुविवियं तु ॥ ८२५ ॥ मणपज्जवनाणं पुण जणमणप
गिंनितित्थपागडुणं । माणुयमंत्तनिवदं गुणपच्चइयं चरित्तवतो ॥ ८२६ ॥ अह सव्वदव्वपरिणामभावविन्नत्तिकारणमनंतं । सास-
यमपीड्वाइं एगोविहं केवलं नाणं ॥ ८२७ ॥ णत्तेगमहावत्ता आभिणिवोहादि किंओ भेदो ? । नेयवियेसाओ चे ण सव्ववियं
जनां चरमं ॥ ८२८ ॥ अह पडियत्तिवियेसा णंगमिं वड्ढेणगेभेदभावातो । आवरणविभेदोऽवि हु सहावभेदं विणा न भवे ॥८२९॥
तस्मिं य मति मन्थेमिं योणानरणस्स पावती भावो । तद्धम्मत्तातो च्चिय जत्तिविरोहा स चाणिड्डो ॥ ८३० ॥ अरहावि असव्वन्नू
आभिणिमोहादिभावो नियमा । केवलभावो च मव्वन्नू णणु विरुद्धमिदं ॥ ८३१ ॥ चरमावरणस्स सुओ पडुयमं चरमं व

होज्जाहि ? । पतिसमये तन्भावेऽसगलो सो कस्स भेदोत्ति ? ॥ ८३२ ॥ अह सतिवि तम्मि भावो ण तस्स पतिसमयेव इट्ठोति ।
कहमाभिणिबोहादिसु तन्भावे हंत भावोत्ति ? । ८३३ ॥ सिय चरमए च्चिय खओ कह तीरइ एत्थियस्स काउत्ति ? । ण य
पोगगलाण समए अणंतकालं ठिती भणिता ॥ ८३४ ॥ तम्हा अवग्गहातो आरब्भ इहेगमेव णाणंति । जुत्तं छउमत्थस्साऽसगलं
इतरं तु केवल्लिणो ॥ ८३५ ॥ आचार्यः-णत्तेगसहावत्तं ओहेण विसेसओ पुण असिद्धं । एगंततस्सहावत्तणे उ कह हाणिबुद्धीओ ?
॥ ८३६ ॥ जं अविचलियसहावे णाणे एगंततस्सभावत्तं । ण य त तहोवल्ला उक्करिसापकरिसविस्सा ॥ ८३७ ॥ तम्हा परिधूरातो
निमित्तभेदातो समयसिद्धातो । उववत्तिसंगओ च्चिय आभिणिबोहादिगो भेदो ॥ ८३८ ॥ घातिक्खयो निमित्तं केवल्लानाणस्स
वन्निओ समए । मणपज्जवनानस्स उ तहाविहो अप्पमादोत्ति ॥ ८३९ ॥ ओहिन्नाणस्स तहा अणिदिएसुंपि जो खओवसमो ।
मत्तिसुयनाणाणं पुण लक्खणभेदादिणा भेओ ॥ ८४० ॥ एवं च सब्बविसयं जतिवि य चरममिह तहवि सिद्धो तु । नेयविसेसो
तेसिं धम्मंतरजुत्तसिद्धीओ ॥ ८४१ ॥ णय पड्वित्तिविसेसा एगम्मि अणेगभेदभावोऽवि । जं ते तहाविसिद्धे ण जातिभेदे विलंघेति
॥ ८४२ ॥ णावरणभेदोवि हु सहावभेदोऽवि दोसेहउत्ति । खीणावरणस्स जतो सव्वेसि ण संगतो भावो ॥ ८४३ ॥ छउमत्थसामि-
गत्ता तन्भावावगमतो य तस्सत्ति । तद्धम्मत्तेऽवि तओ जुत्तिविरोधोत्ति वइमेत्तं ॥ ८४४ ॥ जमिह छउमत्थधम्मा जम्मादीया ण
होत्ति सिद्धानं । इय केवलीणमाभिणिबोहाऽभावम्मि को दोसो ? ॥ ८४५ ॥ अन्ने भणंति आभिणिबोधादीणिवि जिणस्स विज्जंति ।
अफलाणि य सूरुदए जहेव णक्खत्तमादीणि ॥ ८४६ ॥ सहकारिहेतुविरहा तस्साभावाउ चेन नायव्वो । केवल्लभावातो इय सब्बन्नु-
त्तम्मि अविरोहो ॥ ८४७ ॥ चरमावरणस्स खए पतिसमयम्मवि ण तस्स भावोत्ति । तस्साहव्वाउच्चिय तब्बंघातो य पतिसमयं ॥ ८४८ ॥

ता चरमए चिन्त्य यथा आणविमंसातो तीर्ण काउं । चिरमंचियंयि छु तणं खणं दावानलो दहति ॥ ८४९ ॥ एवं अवगहातो आरुभ दंडगंमेव नाणीन । मिच्छत्तमेव अहवा णो खलु मामन्नञ्जेवखाए ॥ ८५० ॥ कमकरणे पुण भणियं पओयणं दिट्ठसमयसोरहिं । आभिणियोहादीणं वोच्छामि तयं ममासेणं ॥ ८५१ ॥ जं माभिकालकारणविमयपेगेक्खत्तणोहिं तुल्लाइ । तन्नभावे मेसाणि य तेषा-
इए मनिमुताइं ॥ ८५२ ॥ मनिपुच्चं जेण सुयं तेषादीए मती विसिद्धो वा । मतिभेदो चेव सुतं तो मतिसमणंतरं भणियं ॥ ८५३ ॥
कान्तिवज्जनयामिच्चलाभमाहममतोऽवही नत्तो । माणमंमत्तो छुउमन्थविमयभावादिसामन्ना (धम्मा) ॥ ८५४ ॥ अंते केवल-
मुत्तमत्ततियाभिचावमाणलाभातो । एत्थं न मडमुयाइं पेगेक्खमितरं च पच्चक्खं ॥ ८५५ ॥

चागिचं परिणामो जीवस्म मुहो उ होइ विचेओ । लिंगं इमस्म भणिय मूलगुणा उत्तरगुणा य ॥ ८५६ ॥ पाणाइवातविरमण-
मादो निमिमत्तविरतिपज्जता । यमणाणं मूलगुणा पन्नत्ता वीयगंगोहिं ॥ ८५७ ॥ सुहमादीजीवाणं सव्वेसिं सव्वहा सुयणिहाणं ।
पाणाइगयविरमणपिह पट्ठो होइ मूलगुणा ॥ ८५८ ॥ कोहादिपगारहिं एवं चिय मांसविरमणं धितिओ । एवं चिय गामादिसु-
अपपद्विचज्जन तइओ ॥ ८५९ ॥ दिव्वादिमेट्ठणस्म य विचज्जणं मव्वहा चउत्थो उ । पंचमगे गामादिसु अप्पचह्विचज्जणेमेव
॥ ८६० ॥ अमणादिभेदभित्तस्माहागस्मा चउत्तिहम्ममावि । निमि मव्वहा विरमण चरमो ममणाण मूलगुणो ॥ ८६१ ॥ हिंसायां केइ
न पेदपिदिता हिंसा दांमाय मारुमकाग । दिट्ठं च तत्तिमंमा अयपिंडो जलि मुक्को अयपिंडो सका-
रिओ न नइत्ति । माणगत्तोवि विगं साधु पउत्तं गुणं कुणति ॥ ८६३ ॥ तह दाहगोऽवि अग्गी सव्वचादिपभावतो न दहरत्ति ।
इय विदिमहागतो हिंमावि तइं न दांमाय ॥ ८६४ ॥ सत्थन्थंमि य एवं न होइ पुरिमस्स एत्थ किं माणं ? । न य कुच्छिता तइं

जं जयमाणा लोगुज्जति ॥ ८६५ ॥ दिट्ठतला एवं वदति मुद्दजणविम्हयकरं ते । तेण समं वेधम्मं असाहगमिणं न पेच्छंति ॥ ८६६ ॥ अयपिडे भावंतरभावो पच्चक्खसंपसिद्धो उ । तणुरवो न य दीसइ पसुम्मि सो वेदविहिणावि ॥ ८६७ ॥ देवत्तं से भावंतरंति किं तस्स गाहगं माणं ? । सिय आगमो न सो च्चिय विवादविसयो जतो एत्थ ॥ ८६८ ॥ परिणामविसेसातो पुढवादिवहोऽवि अह जिणायतणे । भणिओ गुणाय एवं वेदवहो हंत किन्न भवे ? ॥ ८६९ ॥ परिणामविसेसोऽवि हु सुहवज्जगतो मतो सुहफलोत्ति । ण उ इतरो मेच्छस्स उ जह विप्पं धाययंतस्स ॥ ८७० ॥ ण य सो सुहवज्जगतो वेदवहे हवति जो उ परिणामो । मोत्तूण आवइगुणं पंचिदियघायहेतूओ ॥ ८७१ ॥ सह सबत्थाभावे जिणाय भावावयाए जीवाणं । तेसिं नित्थरणगुणं पुढवादिवहेऽवि आयतणं ॥ ८७२ ॥ साहुणिवासो तित्थगरठावणा आगमस्स परिबुद्धो । एक्केकं भावावइनित्थरणगुणं तु भव्वाणं ॥ ८७३ ॥ साहुणिवासा सद्धम्मदेसणा धम्मकायपरियरणं । तित्थगरठावणातो परमगुरुगुणागमो भणितो ॥ ८७४ ॥ सज्जायझाणकरणे आगमपरिवट्ठणं ततो नियमा । रागादीण पहाणं ततो य मोक्खो सदासोक्खो ॥ ८७५ ॥ ता इय सुहवज्जगतो संविग्गस्स जयणापवत्तस्स । जिणभवणकायघाते परिणामो होइ जीवस्स ॥ ८७६ ॥ न य सोऊण पयत्थं जं किंचि जहाकंहंचिसाधम्मा । चासप्पंचाससमा अवरम्मि पगप्पणा जुत्ता ॥ ८७७ ॥ जायइ अतिप्पसंगो एवं भावाण ण य ववत्थत्ति । तदभावे सत्थं पि हु विहलंति विडंयणा सब्बं ॥ ८७८ ॥ ण य इह वेदवहम्मी दीसइ गुण मो, पदाणमह इट्ठं । वहमन्तरेण तं किं संपति लोए ण संभवति ? ॥ ८७९ ॥ वज्झाणवि उवगारो इहं अदिट्ठो उ पेच्च अपमाणो । फलमवि वभिचारातो ण पमाणं एत्थ विदुसाणं ॥ ८८० ॥ एवं विहिसक्कारो एत्थ असिद्धो तु होति नायव्वो । तदभावम्मी य साहणविगला सव्वेऽवि दिट्ठता ॥ ८८१ ॥ अह संतपुनगं चिय आलभणं सव्वहा पयत्तेणं । विहि-

गहागं भवति नमिपि इहेव वभिचारो ॥८८२॥ वीवाहे तह गन्माहाणे जणणे य मंतसामत्थं । दिड्ढं विसंवयंतं विणावि तं संवयंतं च ॥ ८८३ ॥ अह नत्थ विमंवादो किरियावेगुन्नतो, ण माणमिह । किं किरियावइगुणा? किं वा तदसाहगत्तेण? ॥ ८८४ ॥ तेसि कन्तेण मिंदे अविणाभाचम्मि जुज्जइ पयं । न ग सो सिद्धो जम्हा विणावि तं तस्म भावोत्ति ॥ ८८५ ॥ सत्थन्थम्मि एव न होइ पुरिमस्म पन्थ माणमिणं । ज खलु दिट्ठविगेहो गम्मति तेणं अदिट्ठेवि ॥ ८८६ ॥ अह अत्थवादवक्कं एतं एक्कोऽवि जह नमोक्कारो । नन्वन्थो होइ विही जह मोक्खयो नाणाकिरियाहिं ॥ ८८७ ॥ एक्कोऽवि नमोक्कारो सम्म कतो सम्मभावतो चेव । तारेयस्वइपोगल-
मन्थे निगमण, कह णु थूतो? ॥ ८८८ ॥ ण य इह तवचरणानं न दीसइ कम्मलहुगया जेण । तेणं दिट्ठत्थेऽवि हु न विरुज्जइ हंत जिनययणं ॥ ८८९ ॥ आगेगवोहिलाभं ममाधिचरमुत्तमं च मे दिंतु । जह एत्थं तदभावो इहेव तह चेव तेसिपि ॥ ८९० ॥ भासा अमन्चमोमा परिणामविमुत्तिरण एमा । उत्तमफलविसया तो भणितानि तेइ न दोमाय ॥ ८९१ ॥ हेयोवादाणाओ संसारनिबन्ध-
णाओ वेदस्म । नह गापडारगमावा ण य वीवाहादिया प्वं ॥ ८९२ ॥ ण य कुञ्चिया तई जं भणियं तं सब्बहा अजुत्तं तु । नाणादि कुञ्चियन्जिय तेहेव वेदंतवादीहिं ॥ ८९३ ॥ अंधम्मि तमम्मि खलु मज्जापो पसुहिं जे जयामोत्ति । एमादि बहुविहं किं मणियं वेदंतवादीहिं ॥ ८९४ ॥ एतेणं यजपाणा बुहे पट्टन्था ण लोगपुज्जात्ति । अचुहाणं पुण पुज्जा मंडलगईवि किं तेहिं? ॥ ८९५ ॥ सुपातादे-अन्ने उ मुमावाओ नियनिदाकारणं न दोमाय । जह वभघातगोऽह एमादे पभासयन्तस्स ॥ ८९६ ॥ दोसाणमन्धुवगमे अहोमाण च विगट्ठेण मम्मं । होति जितोऽजितपुब्बो भवतरुहेव अहंकारो ॥ ८९७ ॥ एवमिदमकातव्वं वेगगनिबन्धनं च अवेसिं । जायइ मो इय मयन्नपागानो चेा रुह दोमो? ॥ ८९८ ॥ इय दोमाणज्जुवगमे अविज्जमाणमत्तदोसातो । अहोसे परवंधा इय अन्नाणा

कहमदोसो॥८९॥ अक्षोसाणवि सहणं जं सयमणुदरिणं करितस्स । उत्तरगुणाचिंताए जायइ तं होइ सम्मं तु॥९०॥ विसहामि अहं सम्मं
अक्कोसे चित्तिउं उदीरयतो । णऽहिगतरो लक्खिज्जइ मोहसहावो अहंकारो ॥९०१॥ एदहमेत्तेण इमं अवेइ ता आवदीए कायव्वं । सो चेव
फिं न जायइ इय बुद्धिनिबंधणं पेसि ॥९०२॥ सत्थे पडिसिद्धं चिय कुणमाणं तह य पेच्छमाणस्स । तं चेव जायइ दढ वेरगगनिबंधणं
तस्स ॥ ९०३ ॥ इय अच्चंतमसिद्धो सपरुवगारो बुहेहि नायव्वो । नियनिंदाहेज्ज चिय दोसाय तओ मुसावातो ॥ ९०४ ॥ एगंते-
णेव इमं एवं एवं च एवमादीति । वत्थुस्स तहाऽभावा पीडाहेज्ज य अलियं तु ॥ ९०५ ॥ तह जो सुहं करेइ एगंतेणेव बंधइ सुहं
सो । सपरोभयतब्भावेण, परित्थिभोगेण वहिचारो ॥ ९०६ ॥ दुक्खकरो चिय एवं नेगंतेणेव बंधइ असुहं । जह लोयादि करतो
सपरोभयदुक्खहेज्जवि ॥ ९०७ ॥ न य सुहमसुहस्सेव उ निबंधणं जं जतीण पसमसुहं । निव्वाणसुहनिमित्तं भणियं तेलोक्कदंसीहि
॥९०८॥ दुक्खं पि न सोक्खस्सेन कारणं जमिह तेणयादीणं । चित्ता कदत्थणा खलु नारगदुक्खस्स हेउत्ति ॥९०९॥
एकान्तनिरासः-इय अत्थि चेव आया अहवा नत्थित्ति दोवि एगंता । एगंतेणं भावाऽभावपसंगाओ अलियं तु ॥९१०॥ एगंतेणऽ
त्थित्ते अनोऽन्नाभावविरहतो तस्स । पररूवेणवि भावो तेसि सरूवं व तदभावो ॥ ९११ ॥ नत्थित्ते चिय एवं चित्तादीणं अभावतो
नियमा । आलोयणादभावे ण सिया पीडेसहेगावि धणी ॥९१२॥ ता अत्थि सरूवेणं पररूवेणं तु नत्थि सिय बुद्धी । जमिह सरूव-
त्थित्तं तं चिय पररूवणत्थित्तं ॥९१३॥ तत्तो य तस्सऽभेदे तेणं रहितं तयं तओ नियमा । पात्रइ पररूवं पि हु तम्मी तत्तो य तदभावो
॥९१४॥ भणइ अत्थित्तं चिय नत्थित्त णणु विरुद्धमेयंति । परिकाप्पियं अह तयं इय इतरं सव्वरूवं तु ॥९१५॥ तस्सेव धम्मरूवे
नियपररूवेहि अत्थिणत्थित्ते । भिन्नपविचित्तिनिमित्ते तम्हा तत्तं अणेगंतो ॥ ९१६ ॥ नत्थि च्चिय खरसंगं एगंतो ते, न बुद्धिध-

निभावा । अहंता परस्वयेण नान्य मन्वेण अर्थिचि ॥९१७॥ नान्यचन्थिचणं तद्भावे तस्म पावती भावो । नान्यचत्थिचं पुण
 विनयमपावभावो उ ॥ ९१८ ॥ मममननचरण मोकत्वपहो चैव एत्थ एगंतो । णो णामादिसरूवा जओ तओ इहवि नान्थिचि
 ॥ ९१९ ॥ जे नेर भावस्वाने चैव जहा तहा णुको दोमो ? । तस्सेव ण अन्नस्सा तेवि अणेगंतमिद्धीओ ॥ ९२० ॥ एवं चिय
 जोगज्जा निराज्जभज्जादिण्णु मन्वेणु । मम्म विभज्जवाद् सन्वण्णुमयाणुमारणं ॥ ९२१ ॥ एतं होहिति कल्लं नियमेण अहं च णं
 हरिन्नामि । एसादीवि न वच्चं मन्वपइनेण जइणा उ ॥ ९२२ ॥ बहुविग्घो जियलोओ चित्ता कम्माण परिणती पावा । विहडइ
 दुरजायिं न तस्सा मन्वन्थ्येगंतो ॥ ९२३ ॥ भावाण तहाभावेण काणसादीसु जा गिरा तत्था । तोसं दुक्खनिमित्तं सावि
 अन्निया भिणिदिट्ठा ॥ ९२४ ॥ ता णेगंतमस्स्वा मन्वेमिमपरियावणी मधुरा । उवगोमपुन्वगञ्जिय भासा भासण्णो सच्चा ॥ ९२५ ॥
 अदत्तादाने—कउ अदत्तादान विहिमिद्धा जीविगति मोहातो । वाणिज्जुचियकलं पिव निहोसं चैव मन्नंति
 ॥ ९२६ ॥ मेमकत्तागदिओ न्चिय माहयज्जो य पवइदक्खो य । सत्तुहडोडविमाइ अदत्तदाणोचितो भणितो ॥ ९२७ ॥
 मममाण माहमाण दमयोपज्जितथणाण किक्खणाणं । इत्थीण पंडमाण य णो हरियन्नं कदानिदवि ॥ ९२८ ॥
 मेमाण तु हरियन्ने परियरित्तरयहात्तादीणि । णाउं णायराणं जह दोणहवि होइ न विणायो ॥ ९२९ ॥
 पाविइइइ णायइ उज्जइ जल्लेण जेग अहितेपि । लब्भइ न याणुवचं सिप्यमिव एत्थवि अलाभो ॥ ९३० ॥ इय
 तन्थमहारे जाणिज्ज गुमलो उ मंपयइज्जजा । णय मरणा वीहेज्जा अन्नन्थवि जं तयं तुल्लं ॥ ९३१ ॥ हरिणवि पुव्वगं निय खंदादी
 देवए य योरे य । मंपेज्जज्जा भिक्खिणा पच्छा पुनेज्ज न गत्थं ॥ ९३२ ॥ लोमगमिम य परिवादं अकालचरियाविनज्जणादीहि ।

जत्तेणं रक्खेज्जा तदभावे सव्वहा ण भयं ॥ ९३३ ॥ गहितावि अमोक्खाए मरणंतं जीवियं विचित्तेज्जा । कुज्जा य पुरिसगारं दोण्हवि लोगाण फलेहेउं ॥ ९३४ ॥ इय खंदरुहविंहिणा पयट्ठमाणस्स सुद्धभावस्स । वाणिज्जुच्चियकला विव निहोसा चोरिगा केई ॥ ९३५ ॥ भणइ विहिसिद्धा जीवित्ति जं भणियमेत्थ को णु विही ? । जइ ताव कोइ कत्ता स णिसिद्धो पुण्वेमव इह ॥ ९३६ ॥ अह पुण्वकयं कम्मं तस्सुदए जो उ होइ परिणामो । परवित्तहरणहेऊ अपसत्थो वज्जणिज्जो सो ॥ ९३७ ॥ अइसंक्किलिद्धकम्माणु-
बेदणे जो तु होइ परिणामो । सो संक्किलिद्धकम्मस्स कारणं जमिह पाएणं ॥ ९३८ ॥ तीरइ य अत्तवीरियपगरिसतो वज्जिउं तओ एवं । सति तम्मि तव्विवागं विचित्तिउं अप्पविचीए ॥ ९३९ ॥ कम्मोदएण मणपरिणामे जो संक्किलिद्धरूवेवि । संविग्गो वइकाए निरुंभती सो विणासेऽवि ॥ ९४० ॥ ते पुण ण अत्तवीरियपगरिसविरहेण थंभिउं सक्का । तम्मि य सति सुहभावा पायं अचिरंण तस्स खओ ॥ ९४१ ॥ वाणिज्जुच्चियकलाए तु णेनमपसत्थगो मुणेयन्नो । पायमणवज्जविची निच्छयओ सोवि पडिसिद्धो ॥ ९४२ ॥ उच्चियादणत्थगं निय धम्मामुच्चित्तत्तणेण तरसत्ति । पडिसेहविहाणा इय इट्ठेरसिद्धिकलियाइ ॥ ९४३ ॥ समणादीणं णो हरियव्वभिय-
मिद्धमेव अम्हाणं । एत्तो चिय गाताओ सेसविहाणं तुहाणिहुं ॥ ९४४ ॥ तेसिंपि जओ दुक्खं इतरेसिंपि य ण होइ केसिंपि । नय नज्जइ भेदणं जुत्तो ता सव्वपडिसिद्धो (सेहो) ॥ ९४५ ॥ नासिष्ठ इह नाराइ एमादि जमुत्तमेयमवि मोहो । नाखुट्ठम्मि मरिज्जइ हिंसाए तहवि जं दोसो ॥ ९४६ ॥ किं चासिहुं नो लब्भइत्ति देन्तस्स पावइ न किंचि । इहुं च तत्थ पुन्नं तुज्जं मज्झं च तं किह णु ? ॥ ९४७ ॥ अह उ अवक्कामिज्जति आऊ मरणम्मि इहवि तस्सेव । लाभंतराइयं जं दव्वादी पप्प उदयादी ॥ ९४८ ॥ उदय-
क्खयक्खओवसमोवसमा एत्थ कम्मणो भणिता । दव्वं खेत्तं कालं भवं च भावं च संपप्प ॥ ९४९ ॥ ता एत्थ सो निमित्तं दोण्हवि

भावाण जेण गुणदोषा । शुज्जंति तेण तस्सा एवं खलु संगतं उभयं ॥ ९५० ॥ जइ एवं धणनासे तओ निमित्तंति तस्स दोसो उ ।
अत्त णो निमित्तमिहइ इतरत्थं तयंति का जुत्तो ? ॥ ९५१ ॥ इय वत्थुमहावं जाणिऊण सुमणो उ णो पयइज्जा । चोरियभावे तह
या वीहेज्ज कलकमग्गातो ॥ ९५२ ॥ हरिऊण य परदव्व पयं जो कुणइ देवतादीणं । दहिऊण चंदणं सो करइ अंगारवाणिज्जं
॥ ९५३ ॥ लोगम्मि य परिवादं कुकम्मपडिमहणेण रक्खेज्जा । तह रक्खियम्मि नियमा परलोए नत्थि किंचि भयं ॥ ९५४ ॥
गत्तिनो य अमोसयाए निचं चिय एत्थ मरणकम्मग्गा । सुव्वो जीवो तम्हा करज्ज सइ उभयलोगहिंयं ॥ ९५५ ॥
मैथुने करइ भणंति पाया इत्थीणांमेवणं न दोसाय । मयरोवगारभावाद्(दु)स्सुगविणिचित्तो चेव ॥ ९५६ ॥ तत्तो सुहज्जाणातो
पामवणुचाग्गेज्जानेणं । नियमम्म निफलत्ता अतिप्पमंगाउ अविद्य गुणो ॥ ९५७ ॥ मोहगिगसंपलित्तं तं अप्पाणं च विज्झवेऊणं ।
मुदभावातो मयकुरागं कइ होइ दोसाय ? ॥ ९५८ ॥ सव्वद्धा विग्यकरं चरणस्सामेवणं विणा तीए । कइ णु निवत्तति पावं
उम्मगमिह सुपगिद्वनिणं ॥ ९५९ ॥ आमेवणाए जागइ ज च विगगो नओ सुहज्जाणं । पासवणादि व्व तओ कायठिती होति कातव्वा
॥ ९६० ॥ नियमेअपि तामि न फलं पीडाभावातो कस्सइ तहावि । तस्म करणे ण कीरति दिक्खणिमोवि चिंतमिदं ॥ ९६१ ॥
पानगणउणं तहा किन्नो नियमोत्ति, देहपीडाओ ? । इतरनिविचीए तइ किं णो, तह गेहिमादीया ? ॥ ९६२ ॥ तम्हा रागादिवि-
ज्जिण्ण पागणमादिक्किग्यन्न । वेदम्म उदित्तम्मी थोपडिमेवावि कायव्वा ॥ ९६३ ॥ एवमिह कम्मगुरुणो मिच्छादिद्धी अणारिया
कइ । इदियकुरमायसगा मग्गं नागेनि मंदमती ॥ ९६४ ॥ मयरोभयपावातो गगादिप्पमत्तिओ दडतरागं । सुहज्जाणाभावातो जल-
निगग्गेणानेणं ॥ ९६५ ॥ नियमा पाणिवद्धानो तप्पडिमेवातो चेव इत्थीणं । पडिमेवणा ण जुत्ता मोक्खत्थं उज्जयमतीणं ॥ ९६६ ॥

सव्वागमप्यसिद्धं मेहुणभावंमि पावमच्चत्थं । तह परमसंकिलेसो अणुहवसिद्धो उ सव्वेसिं ॥ ९६७ ॥ पामागहितस्स जहा कंडुयणं दुक्खमेव मूढस्स । पडिहाइ सोक्खमतुलं एवं सुरयंमि विन्नेयं ॥ ९६८ ॥ जह तक्करणे दोण्हवि तीए बुद्धी तओ य देहस्स । होइ विणासो एत्थवि तह नेओ सुगइदेहस्स ॥ ९६९ ॥ मोहगिगसंपलित्तं तं अप्पाणं च विज्झवेळण । एवं सुहभावो च्चिय हंतासिद्धो मुणेयव्वो ॥ ९७० ॥ पडिसेवणेवि तस्सा अहिया रागादयो उ नियमेणं । अन्नेसिं तदभावेवि पतणुया चेव दीसति ॥ ९७१ ॥ सइ चरणविग्घमउलं उस्सुगमेवं नियत्तइ ण जाउ । ता तन्निचित्तिपवणो वज्जेज्जा इत्थिपरिभोगं ॥ ९७२ ॥ उस्सुगविणिवित्तीवि य जा सम्मन्नाणपुब्बिगा होति । सा सुंदरा ण जाइहियविसयपवित्तीएँ लोएवि ॥ ९७३ ॥ जह चेव कुट्टिणोऽपत्थवत्थुविसयं ण तस्स जोगेणं । भइं नियत्तमाणं उस्सुगमेवं इमंपित्ति ॥ ९७४ ॥ आसेवणाएँ एवं सुहझाणाभावतो अजुत्तमिणं । पासवणादिव्व तओ कायठिती होइ कायन्वा ॥ ९७५ ॥ आसेवणाए तिस्सा तग्गयचिंतावियावियो होइ । मोहसहावातो जओ कत्तो ज्ञाणं सुहं तस्स ? ॥ ९७६ ॥ किंच विवेगप्पभवं तयंति थीविग्गहेवि य पवित्ती । कलिमलभरिए जस्स उ तस्स विवेगो कहं अत्थि ? ॥ ९७७ ॥ नय भावमंतरेणं तत्थ पवित्ती तओ धुवो रागो । तब्भावम्मि य इहइं वीयपदं नात्थि नियमेणं ॥ ९७८ ॥ पाणिवहोविय नियमा इत्थीज्जोणी जतो अजोणीहिं । पाणिहिं घणसंसत्ता परिभोगे तेसि वावत्ती ॥ ९७९ ॥ जह उ किरि(र)णालिगाए धणियं मिदुरूयपो- म्भभरियाए । तदभावं कुणमाणो तत्तो कणगो तहिं विसइ ॥ ९८० ॥ इय घणसंसत्ताए जोणीए इदियंमि पुरिसस्स । तदभावं कुण- माणं नियमा विसइत्ति विन्नेयं ॥ ९८१ ॥ पडिसिद्धो य तओ जं सव्वेहिनि धम्मसत्थयारेहिं । तप्पडिसेहाओ तओ सफलो नियमो भवे तासिं ॥ ९८२ ॥ एवं च पयइसावज्जओ इहं इत्थिभोगपडिसेहो । जुत्तो निरवज्जत्ता नतु दिक्खदीण भावाणं ॥ ९८३ ॥

पासवपादीण जहा सुकृणिसगस्स पो खलु निविर्त्ता । अविगारनिसगग्गिम्मवि वयमंगो जं न समयग्गिम्म ॥ ९८४ ॥ जातिवि य तीः
निविर्त्ता कहमवि देहपीडाकरी होइ । तहावि तई कायव्वा पडिक्कमे देसिभावातो ॥ ९८५ ॥
परिग्रहे-अन्ने निहोसं चिय गामादिपरिगहं पि मज्जाति । रयणतिगहुडिहेतुत्तणेण परिश्रुवुद्धीया ॥ ९८६ ॥ रयणतिगं इह वुद्धो
धम्मो संघो य तस्स कहं वुद्धी । गामादिपरिगहतो ? पारमितादीण कज्जत्ता ॥ ९८७ ॥ वुद्धो पारमियाफलमणवं
तच्चयणमागमो धम्मो । धृतगुणाणुड्डाई सत्ताणं समुदयो संघो ॥ ९८८ ॥ नय एतेसुवय्याशो गामादिपरिगहो सुहफलदो । आरं-
भपविर्त्ताओ अवि अवयारो सुणेयव्वां ॥ ९८९ ॥ सिय जो ममत्तरहियो रयणतिगं चिय पडुच्च आरंभे । वड्डइ भिक्खुवि तओ नि-
होसो चैव विन्नेओ ॥ ९९० ॥ मंसनिवत्ति काउं सेवइ दंतिकगाति धणिभेदा । इय चइउणारंभं परववएसा कुणइ बालो ॥ ९९१ ॥
पयईए सावज्जं संतं णणु सव्वहा विरुद्धं तु । धणिभेदग्गिम्मवि महुरगसांतलिगादिव्व लोगग्गिम्म ॥ ९९२ ॥ णय तेसिपुवगारो तत्तो
पडिवादितं पुरा एतं । बालादीणं वेयावच्चं तो होइ अहं वुद्धी ॥ ९९३ ॥ निरवज्जेणं विहिणा गुणजुत्ताणं तयं पि कायव्वं ।
सावज्जो व इमो खलु तेसिपि य कुणइ गुणहाणि ॥ ९९४ ॥ पुरिसं तस्सुवयारं अवयारं चउप्पणो य नाउणं । कुज्जा वेयावड्डियं
इहरा वेणइयवादो णु ॥ ९९५ ॥ सिय पाणुमओ एसो वुद्धेणं किंतु अप्पणा चैव । दाणवतीहिं समं पवाचिओ कुसलमूलत्थं ॥ ९९६ ॥
एवंपि हंत दोणहवि वुद्धेणाणुमयग्गिम्म चरुग्गिम्म । कह ण पयट्टंताणं परलोगविराहणा होइ ? ॥ ९९७ ॥ दाणवतीणमणुमतो अहं
भिक्खवूणं पि सुद्धभावाणं । तफ्लपरिभोगो इय परलोगविराहणा किहं णु ? ॥ ९९८ ॥ आरंभणिड्डियं पिंडमादि भुजंतगाण भिक्खवूणं ।
तत्थ पविर्त्ताओ अणुमतीए भिक्खुत्तणमजुत्तं ॥ ९९९ ॥ तिविहंतिविहेण जओ पावं परिहरति जो निरासंभो । भिक्खवूणसीलो य

तओ भिक्खुत्ति निदरिसिओ समए ॥ १००० ॥ अह उस्सग्गेणेसो धूतगुणासेवणेकतण्हिओ । अववादेण उ
आरंभनिट्ठियं चेव सेवंतो ॥ १००१ ॥ चरणपरिणामचीयं जं न विणांसइ कज्जमाणं पि । तमणुट्ठाणं सम्मं अनवादपदं
मुणेत्तव्वं ॥ १००२ ॥ जं पुण नासेइ तयं न तय दिट्ठमिह मत्थगारेहिं । तब्भवेडवि गिहीहिं अइप्पसंगो धुवो
होइ ॥ १००३ ॥ गामादिपरिगहओ तव्वावारो तओ य चित्तस्स । नियमेण परिकिलेसो तओ य चरणस्स
नासो उ ॥ १००४ ॥ इय अववादपदेणडवि नरिंदलीलं विलंबमाणान । मग्गचुयाणं विट्ठसे पइच्च भिक्खुत्तणमजुत्तं ॥ १००५ ॥
छनउइगामकोडीवइणो भरहस्स सुद्धभावस्स । चरणपरिणामओ भे केवलनाणं समुप्पन्नं ॥ १००६ ॥ चरणपरिणामचीयं गामादिप-
रिगहो ण नासेइ । इय दोण्हवि अम्हाण सिद्धमिणं किन्न लक्खेसि ? ॥ १००७ ॥ भरहस्स तत्थ मुच्छाविगमे णणु आसि चरणप-
रिणामो । ण य तम्मि तेण तहियं कान्ति पविची कया आसि ॥ १००८ ॥ ण य इय मुच्छाविगमो तुम्हाणं तत्थ तहपविचीओ ।
पचेयवुद्धणातं एवमजुत्तं मुणेयव्वं ॥ १००९ ॥ सिय विहियाणुट्ठाणं एयं अम्हाण ता ण दोसो उ । सत्थं एत्थ पमाणं, जहेव चित्ति-
वंदणादीसु ॥ १०१० ॥ असुहपरिणामबीजं जमणुट्ठाणं विहेइ तं किह णु । सत्थंति ? अतो एसो पक्खेवो होइ नायव्वो ॥ १०११ ॥
णियमेण य असुहो छिच्य परिणामो तम्मि सइ मुणेयव्वो । किं दाहगोडवि अग्गी सन्निहितं न उहई कडं ? ॥ १०१२ ॥
सिय तस्सुवासग छिच्य करेति पडिजगणं न भिक्खुत्ति । तप्फलपरिभोगोडवि ह्मु आहान्कमंति तां दुट्ठो । १०१३ ॥ कालपरिहा-
णिदोसा एहमिचे ण चे हवति दोसो । सफपरिहारसाधज्जसेवणे कहमदोसो तु ? ॥ १०१४ ॥ चत्तधरावासाणं गामादिपरिग-
हम्मि ता दांसो । रयणं मोचूण जहा कायमणिं गेण्हमाणानं ॥ १०१५ ॥

त्राटिकनिरासः—वत्थादिगं पि धम्मोवगरणमन्ने अदिट्ठपरमत्था । संसारहेतुभूतं परिगहं चैव मन्वेति ॥ १०१६ ॥ जायणसं-
मुच्छणमो धुवणे पाणाण होति वावत्ती । दातारस्सवि पीडा संघणमादीसु पलिसंथो ॥ १०१७ ॥ राढा मुच्छा य भयं अविहारो
चैव भारवहणं च । तेणाहडाधिगरणं सोगो य पमायणद्वेडवि ॥ १०१८ ॥ सावेकखया य दाणादकज्जसिद्धी परीसहासहणं । गुरुप-
डिकुट्टं गिहिलिंग गंथमो वत्थदोसा उ ॥ १०१९ ॥ पत्तिम्मि वि एते च्चिय नवर विससोऽणिवारियं गहणं । आहारस्स तहच्चिय
परिभागेऽजीरगेलणं ॥ १०२० ॥ रयहरणम्मि पमज्जणदासा कीडघरबुज्झ (छाया) णादीया । तेसिं चैव य अंडगवियोगमादी य
विन्नेया ॥ १०२१ ॥ डंडगगहणम्मि वि हत्थियारसावेकखयादिद्या दासा । ते पुण ण होति एगंततो परं चत्तगंथस्स ॥ १०२२ ॥
किंच णियं चिय रूवं दट्ठणं तस्स होति सेवगा । पव्वहतोऽहमगंथो करमि ता णिययकरणिज्जं ॥ १०२३ ॥ तम्हा चइज्जण धरं तं
चैव पुणो अणिच्छमाणेणं । निगंथेणं जइणा होयव्वं निम्ममत्तेणं ॥ १०२४ ॥ वत्थमिह जायणाओ जइ मुच्चइ हंत एव मोत्तव्वो ।
आहारोऽवि हु जइणा अजाइओ जं न होत्ति ॥ १०२५ ॥ अह धम्मकायपरिवालणेण उवगारगो तओ दिट्ठो । वत्थं पि हु एवंचिय
उवगारगमो सुणेतव्वं ॥ १०२६ ॥ तणगहणअग्गिसेवणकायवहविवज्जणेण उवगारो । तदभावे य विणासो अणारिसा धम्मकायस्स
॥ १०२७ ॥ जत्तिवि ण विणस्सति च्चिय देहो ज्ञाणं तु नियमतो चलति । सीतादिपरिगयस्सिह तम्हा लयणं व तं गज्जं ॥ १०२८ ॥
सुहज्जाणस्स उ नासे मरणं पि न सोहणं जिणा वेति । अन्नाणिची (वी) रचरिय वालाणं विम्भयं कुणति ॥ १०२९ ॥ अह उत्तम-
संघयेणे सुहज्जाणस्सवि न होइ णासोत्ति । मोत्तूण तयमजुत्ता सेससुं हंत पव्वज्जा ॥ १०३० ॥ संमुच्छणा ण जायति पायं विहिसे-
वणाए वत्थम्मि । संभवमेत्तेणं पुण देहादीसुं पि सा दिट्ठा ॥ १०३१ ॥ तम्हा निगंथेणं एयं देसं विवज्जमाणेणं । देहो आहारोऽविय

वज्जेयन्वो पयत्तेणं ॥ १०३२ ॥ सिय थोवं संमुच्छणमेत्थं तीरति य वज्जिउं विहिणा । तणगहणादिपगारा एत्थवि थोवादितुलं तु ॥ १०३३ ॥ अह धम्मसाहणं सो वत्थपि तहेव होइ दढब्बं । भणिओववत्तिओ न्चिय जइणो तं कायठित्तिहेऊ ॥ १०३४ ॥ जिण-
भणियविहीए ण य धुवणे पाण ण होइ वाचत्ती । पडिलेहणा दगंपि य फासुं उवयोगमो य विही ॥ १०३५ ॥ उल्लंविऊण एयं
केई अह अण्णहा करेतित्ति । एसो खु पाणिदोसो तुल्लो न्चिय होइ नायन्वो ॥ १०३६ ॥ मोत्तूण वत्थमेत्तं जं च सिहिं जीवणा-
दिगं चेन । दोसंति गणहमाणा ण एस दोसो पययणस्स ॥ १०३७ ॥ जो पुण विहीएँ दोसो ससत्तग (गग) हणिवोसिरणतुल्लो ।
असढस्स सोऽवि भणितो पायाच्छत्तस्सऽविसओत्ति ॥ १०३८ ॥ अह जस्स एरिसो खलु देहो सो अणसणेण तं चयइ । एसुस्सग्गो
भणितो अम्हाणं सत्थगारंहि ॥ १०३९ ॥ गुरुलाघवचिन्ताऽभावतो तयं सत्थमेव णो जुत्तं । अववायविहाणम्मि य पुब्बुत्तो चव
दोसो उ ॥ १०४० ॥ परिजुणमप्यमुल्ल तमणुनातं जओ जिणिंदेहिं । दातारस्सवि पंडा न होइ तो तमिह दिन्तस्स ॥ १०४१ ॥
अप्पस्स होति अह मा भोगणमेत्तेऽवि तुल्लमेवद । तं तारिसे ण गेज्झं वत्थम्मि एव को दोसो ? ॥ १०४२ ॥ आहागडस्स गहणे
संधणमादी ण होति दोसा तु । तदभावादिनिमित्तो कहं णु पल्लिमथदोसो उ ? ॥ १०४३ ॥ तस्सालाभे इतरस्स गहणभावोऽवि
भोगणसमाणां । त धम्मसाहणं चे वत्थपि तहेव णणु भणित ॥ १०४४ ॥ एवंविहं च एतं विहिणा परिजाइत धरैतस्म । भिक्खण-
सीलस्स तहा राढाए हत को अत्थो ? ॥ १०४५ ॥ अह अविवेकातो तहं तम्मत्ताओवि होइ कोणोच । तड्डिगापिच्छिगकुंडिग-
देहेसु तओ कहं न भने ? ॥ १०४६ ॥ शुच्छाभयाविहारा एतेणं चिय हवंति पडिसिद्धा । अक्खेवपमिद्धीओ जोएयन्वा
समुद्धीए ॥ १०४७ ॥ भारवहणंपि परिभियमाणेसु तेसु हन्त कहं जुत्तं ? । कहं वा न तड्डिगादिसु ? को वा तम्मत्तए दोसो ?

॥ १०४८ ॥ जइदहस्सऽह पांडा निययविहारातो सा न किं होति ? । उवगारिणा तई अह एत्थवि भणिओ उ उवगारो ॥ १०४९ ॥
न हरंति तहाभूतं वत्थं तेणा पओयणाभावा । खुदहरणं च तट्टिणकुंडिगमादीसुवि समाणं ॥ १०५० ॥ वोसिरिणसु न दासो, तट्टि-
गमादीसु अह उ वत्थवि । तुल्लं चिय वोसिरणं साहणभावो य परलोणे ॥ १०५१ ॥ अपमत्तस्स न नासइ, नडेजवि न जायती तहिं
सोगो । सुणियभवस्सुवस्स चत्तकलत्तादिगंधस्स ॥ १०५२ ॥ अह दीहभवन्मासा सहप्पायस्स संभवो अत्थि । सो तट्टिगादिदुल्लो
चोएयवज्जो न दुद्धिमता ॥ १०५३ ॥ जो चयइ सयणवग्गं हिरन्नजायं मणोरमे विसए । जिणवयणणीतिकुसलो तस्स अवेक्खा कहं
वत्थे ? ॥ १०५४ ॥ लज्जइ जमित्थिमादीणि तेण तं गिणहइत्ति सावेक्खा । तुंचियसिरस्स भिक्खं हिंडतस्सेह का लज्जा ? ॥ १०५५ ॥
ता किं ण तं चएई ? उवगाराणिरिक्खणा जहाऽऽहानं । भणितो य तओ पुर्व्वे संजमजोगाण हेउत्ति ॥ १०५६ ॥ तम्मत्तपदाणेणं
जमकज्जं तस्स तत्थजवि पवित्ती । इय अणिहुतच्चित्तस्स न होइ समणत्तणं समए ॥ १०५७ ॥ संसारोवरत्तमणो जोगो समणत्तणस्स
जं भणितो । रागादिपवित्तीय य तट्टिगमादीसुवि समाणं ॥ १०५८ ॥ रागादिदूसियमणो किं वा न करेइ अणिहुतो जीवो ? । किं
तेणं ? अणिदाणा अकज्जसिद्धित्ति वइमेत्तं ॥ १०५९ ॥ संजमजोगनिमित्तं परिजुत्तादीणि धारयंतस्स । कह ण परिससहसहणं ?
जइणो सइ निम्ममत्तस्स ॥ १०६० ॥ नगत्तणमह सुत्ते भणियं, ण जहोदियं तयं हाइ । उवचरिए य परिससहसहणंपि तहाविहं
पावे ॥ १०६१ ॥ णेततेणाभावादण्णादीणं सुधादियाणंपि । सहणं अणेसणिज्जादिचागतो इहजवि तह चेव ॥ १०६२ ॥ सिय
पावई अणिट्ठं एव इत्थिपरिसहपसंगा । णो सुत्तंतरवाधा निवारणादिह पसंगस्स ॥ १०६३ ॥ नवि किंचिप्पडिसिद्धं अणुनायं वा
(वा वि) जिणवरिदेहिं । मोत्तुं मेहुणभावं न विणा सो रागदोसेहिं ॥ १०६४ ॥ फासुगमवि असणादी ण कदाइवि अन्नहेह भोत्तव्वं ।

पायव्यं च परीसहसहणं तह इच्छमाणेणं ॥ १०६५ ॥ गुरुणावि न पडिक्कुट्टं उवाहिपमाणं जओ सुते भाणितं । अह उ अणारिसमेयं इतरं एवन्ति किं माणं ? ॥ १०६६ ॥ सिय चरमं चेव वयं परिगहो तत्थ बंधेउत्ति । ण उ संजमजोगं, वत्थं च पसाहिंयं पुंविं ॥ १०६७ ॥ गिहिलिंगं पि न एतं एगंतेणं तदन्नहाधरणे । होंति य कंहचि नियमा करचरणादीवि गिहिलिंगं ॥ १०६८ ॥ तेसि परिच्चागातो देहाभावे कंहं नु परलोगो ? । णणु वत्थस्सवि चाए तणगहणादीहि तुल्लमिण ॥ १०६९ ॥ गंधोवि होइ दुविहो दव्वे भावे य दव्वगंधो य । दुपयचउप्पयअपयादिगो तु नेओ अणेगविहो ॥ १०७० ॥ अट्टविहं पि य कम्मं सिच्छत्ताविरतिदुट्टजोगा य । एसो य भावगंधो भाणितो तेलोकदंसीहिं ॥ १०७१ ॥ जो णिगगतो इमाओ सम्मं दुविहातो गंधजालाओ । सो निच्छयनिगंधो निगगच्छंतो य ववहारे ॥ १०७२ ॥ सो चिय निगगच्छंतो तत्तो विहिणा कंहचि नीसरइ । सम्मत्तादिपभावा न वत्थमेत्तस्स चाएणं ॥ १०७३ ॥ मिच्छत्ते अन्नाणे अविरतिभावे य अपरिचत्तम्मि । वत्थस्स परिच्चातो परलोगे कं गुणं कुणइ ? ॥ १०७४ ॥ नत्थि य सक्किरियाणं अबंधगं किंचि इह अणुट्ठाणं । चतितुं बहुदोसमतो कायव्वं बहुगुणं जमिह ॥ १०७५ ॥ ता किं वत्थगगहणं किं वा तणगहणमादि पुव्वुत्तं । बहुगुणमिह मज्झत्थो होळणं किन्न चितेसि ? ॥ १०७६ ॥ इय निहोसं वत्थं पत्तंपि हु एवमेव णातव्वं । छज्जीवणिकायवहो जतो गिहे अन्नभोगेसु ॥ १०७७ ॥ गिहि भोगे जलमादी चलणादिपहावणे विवज्जंति । तदकरणे चाभोगो अत्ताभ (भि) परियडणपलिसंथो ॥ १०७८ ॥ एगड्ढे आरंभा कायवहो चेव तह य परि (डि) बंधो । विरियायापभसण भम- राहरणं च वइमेत्तं ॥ १०७९ ॥ भिक्खाडणेजवि अहिगो आउक्कायादिघातदोसो तु । फासुगमवि य तेसहिं नेगंतेण असंसत्तं ॥ १०८० ॥ उसिणोदगं अह भवे ण होइ पतिगेहमेव तं लोए । पडिलेहणाइ ससे तदन्नसंसत्तगे किह णु ? ॥ १०८१ ॥ पाणुज्झणे हि हिंसा

णेच्छइ य गिही तयं तहिं छोहुं । ण य तीरइ जत्थुचियं नेऊण करेहि कह एत्थ ? ॥ १०८२ ॥ सिय पत्तम्मिवि गहिंए संसत्ते नियमतो इमे दोसा । उचिएऽवि पुढविखणणादिगा उ णणु बहुतरा होति ॥ १०८३ ॥ पुढवीखणणे काया अखए य तं सुसइ मुक्कमेत्तं तु । जलउल्ले कायच्चिय भंडगचाए (वि) अहिगणं ॥ १०८४ ॥ तेणं विणावि दोसो पत्थेमाणस्स अद्धखेदादि । बहुगहणं उस्सुत्तं निष्फलपलिमंथदोसो य ॥ १०८५ ॥ वेत्तूण चाउलोदं संसत्तं तं जलम्मि छुहमाणो । घाएति बहुतरं तं तेणं परकायसत्थेण ॥ १०८६ ॥ ता नियमदोसभावे जुज्जाति णणु एत्थ अप्पवहुचिन्ता । ण य एत्तम्मिवि गहिते अप्पतरा होति दोसा उ ॥ १०८७ ॥ अविद्यग्गहिंए पइगेहमेव उवयोगमतगहणातो । निस्संगभावणाओ मुणेह अप्पयरभावं तु ॥ १०८८ ॥ तम्हा न पत्तगहणं जुज्जाति जिणवयणमुणियसारस्स । दावभयरक्खणट्ठा तणवयगहणं व कंतारे ॥ १०८९ ॥ न खणेइ तओ पुढविं न मुयइ जहिं सुसइ मुक्कमेत्तं तु । जलउल्लं च परोप्परसंजोगाओ अचित्तं तु ॥ १०९० ॥ तत्थवि य महीसिचलणादिवट्ठदंसम्मि उज्झओ विहिणा । तदभावे काऊणवि अचित्ते हत को दोसो ? ॥ १०९१ ॥ सिय अच्चित्तो उ तओ किमेत्थ माणं ? जिणागमो चैव । काया मिहो उ सत्थं वन्नादीपरिणयमचित्तं ॥ १०९२ ॥ तदभावम्मि य निद्धन्नभंडए महरगे सुहे खेत्तं । उज्झइ न य तदभावे भंडगचाएऽवि अहिगरणं ॥ १०९३ ॥ संजमपालणहेतुत्तेण तह चैव भावसुद्धीओ । निरविकखत्तणओ चिय देहच्चाए व विनियं ॥ १०९४ ॥ तेणं विणावि दोसा न होति संघाडभावतो चैव । एग्गागिणोवि जे ते आहारालाभतुल्ला उ ॥ १०९५ ॥ सेसा अणब्भुवगमा विहिउत्तरमा य होति पडिसिद्धा । इय दोसाभावातो जुत्ता इह अप्पवहुचिन्ता ॥ १०९६ ॥ सिय तहवि परिट्ठवणा ते खलु कालंतरा विवज्जन्ति । सुद्धो जयणागारी तेसिं (सुं) साहू जहन्नेसु ॥ १०९७ ॥ अग्गहिय गुणो गहितेवि अविय गुरुस्सेह बालवुट्ठणं । वेयावच्चावा-

यणमभावतो तस्स तं दुट्ठं ॥ १०९८ ॥ ता इय पत्तगहणं जुज्जइ जिणवयणमुणियसारस्स । दावभयरक्खण्डं जलोघगहणं व
कंतारे ॥ १०९९ ॥ निस्संगतावि द्विसारक्खणहेउत्ति तस्म य अभावे । पुत्तहिसंढवरचोद्धियं व सा निष्फला चेव ॥ ११०० ॥
अनिवारियगहणं पुण परिभोगे चेव वारियं समए । पत्तम्मि य सइ करणे करेहि तुल्लं इमं होइ ॥ ११०१ ॥ रयहरणम्मि वि पडि-
लेहिउण विहिणा पमज्जमाणस्स । कीडघरबुद्धणादी (ण) होति दोसा गुणो होइ ॥ ११०२ ॥ आयाणे गहण (मोक्ख) म्मि
य कस्सइ रयणीए काइगादिम्मि । तेणं पमज्जिउणं पवत्तमाणस्स वहविरती ॥ ११०३ ॥ साणादिरक्खण्डा विधीए इह डुडगं
धरेतस्स । कह हत्थियारसावेक्खयाइया होति दोसा उ ? ॥ ११०४ ॥ ण य कज्जमंतरेणवि कहंचि पीडा इमस्स इडुत्ति । आयपरो-
भयविसया जं वहकिरिया सुते भणिया ॥ ११०५ ॥ भावियजिणवयणाणं ममत्तरहियाण नत्थि हु विससो । अप्पाणम्मि परम्मि
य तो वज्जे पीडमुभयोऽवि ॥ ११०६ ॥ रयहरणादिसमेत दट्ठणं किं न होइ संवेगो ? । अप्पाणं पव्वइओ तब्भणियगुणागमातो य
॥ ११०७ ॥ निगंगंथया य भणिया ममत्तचाएण पुव्वमेव इहं । किमिणा विचिन्तिएणं ? तुह एयं मन्नसे अह उ ॥ ११०८ ॥
जारिसयं गुरुलिंगं सीसेणानि तारिसेण होयन्वं । नहु होइ बुद्धसीसो सेयवडो नग्गखवणो वा ॥ ११०९ ॥ निगंगंथो य जिणो जं
एगतेणेव लोगसिद्धमिणं । तम्हा तस्सीसानि हु निगगथा चेव जुज्जंति ॥ १११० ॥ जारिसयं गुरुलिंगं इच्चादसमिक्खिताभिहाणं
तु । न हि तारिसेण होउं तीरइ सइ दुविहलिंगेऽवि ॥ ११११ ॥ अह तल्लिगसमं चिय लिंगं तेणावि होइ कायन्वं । सियवाए सिद्धं
चिय एगंतेणं तु तदजुत्तं ॥ १११२ ॥ तित्थगरलिंगमणधं तेसिं चेव अविगलं परं होइ । पाययगुणजुत्ताण य अहवा ण उ सेसजी-
वाणं ॥ १११३ ॥ रहिया य सेसजीवा तित्थगरगुणेहिं परमपुणेहिं । नियमेण सिद्धमेयं दोणहवि अम्हाण समएसुं ॥ १११४ ॥

छत्रमथस्सवि गुरुणो नाणा संध्यणमो धिती चेव । निम्ममया य परीसहविजओ ददमप्पमाओ य ॥ १११५ ॥ अन्नोसि मोहोदय-
 हेतुअभावो सुहाणुबंधातो । गुत्तिदियया य गुणा अणन्नतुल्ला मुणेयव्वा ॥ १११६ ॥ ता जुत्तेमेव तस्सिह मोत्तुं वत्थादिगंणि उव-
 गरणं । तेण विणावि स जम्हा फळमिदं साहती चेव ॥ १११७ ॥ जो पुण तग्गुणरहिओ तं चेव फलं कंत्ति इच्छंतो । पारंपरेण
 तस्सेव साहगं मुयइ उवगरणं ॥ १११८ ॥ सो सव्वहेव तप्पलसाहणविगलो जणम्मि अप्पाणं । वायामेत्तेणं डिमनरवती जह
 विडंवेति ॥ १११९ ॥ जुम्मं ॥ णय उवगरणेण विणा चोइसपुव्वी घडा धडसहस्सं । कुणइत्ति कुंमगारस्स तस्स परिवज्जणं जुत्तं
 ॥ ११२० ॥ सिंय तग्गुणरहितोऽवि हु पव्वज्जं गेणहती तदत्थं तु । सच्चं चऽणुक्केणं तेसुं पुण तेण जइयव्वं ॥ ११२१ ॥ मूलाओ
 साहाओ साहाहितो न होइ मूलं तु । चरणं च एत्थ मूलं नायव्वं समणधम्मम्मि ॥ ११२२ ॥ जं चरणं पढमगुणो
 जतीण मूलं तु तस्सवि अहिंसा । तप्पालणे च्चिय तओ जइयव्वं अप्पमत्तेणं ॥ ११२३ ॥ ण य धम्मोवगरणमंतरण
 सा पालिउं जतो सक्का । सव्वेण तओ गेज्झं तं उचिय निम्ममत्तेणं ॥ ११२४ ॥ जिणकप्पिओ न गिणहइ किंची
 सो बहुगुणो य तुम्हाणं । तग्गुणजुत्तो उ तओ ण गेणहती न पुण सव्वोवि ॥ ११२५ ॥ देहतणतुल्लवत्था हज्जी-
 वहिउज्जया महासत्ता । गोयमपमुहा मुणिणो न य णो सिद्धा चरिंताओ ॥ ११२६ ॥ न य भगवतावि वत्थं ण गहितमेवचित्ति
 सकदिन्नस्स । सोवगरणधम्मविधाणहेउमेवेह धरणातो ॥ ११२७ ॥ जो कुणइ रज्जचायं गेणहति सो वत्थमो असद्धयं । एत्तो च्चिय
 गुणभावा भिक्खवाणहणं व सद्धयं ॥ ११२८ ॥ लोगम्मि उ णिंणिणत्तं सिद्धमवत्थाणयं जिणिंदस्स । तं चेव गेणहउं न य जुज्जइ
 एत्थं अम्मगाहो ॥ ११२९ ॥ अन्नं च दव्वलिं ग एतं भावे तु चरणपरिणामो । सो उत्तमो जिणस्सा तारिसगो कह णु तुम्हाणं ?

॥ ११३० ॥ ता एतथ वेज्जणायं अवलंघिय संजमम्मि जइयव्वं । तल्लिगधरणगाहो ण उ एगंतेण कायव्वो ॥ ११३१ ॥ हत्थप्प-
त्तम्मि फले रुक्खग्गवलंघणं सुहेमादि । एतेणं पडिसिद्धं जं वइमेत्तं इमं ठवियं ॥ ११३२ ॥ सिज्झंति ण तुससहिया साली मुग्गेहिं
एतथ वभिचारो । देहच्चागा मोक्खे असिलिहं चेव नायव्वं ॥ ११३३ ॥ जियलज्जो णिगिणो किल इत्थीमादिसु मोहेहेऊओ ।
एतंपि न जुत्तं चिय पाएण कयं पसंसेणं ॥ ११३४ ॥

रार्तीभोयणविरती दिट्ठादिट्ठफला सुहा चेव । दिट्ठमिह जरणमादी इतरं हिंसाणिविची उ ॥ ११३५ ॥ उत्तरगुणा उ चित्ता
पिंडविसुद्धादिया पवंधेण । नेया सभेयलक्खण सोदाहरणा जहा सुत्ते ॥ ११३६ ॥ एसो उ भावधम्मो भणिओ परमेहिं वीयरगेहिं ।
सव्वन्नूहिं सुत्ते पवंचतो सव्वदरिसीहिं ॥ ११३७ ॥

वीतरागतासिद्धिः सर्वज्ञतासिद्धिश्च-चोएति कहं रागादिदोसविरहो हविज्ज सत्तस्स ? । तद्धम्म च्चिय जम्हा अणादिमंता य ते
तस्स ॥ ११३८ ॥ धम्मा य धम्मिणो किं भिन्नाऽभिन्नात्ति ? पढमपक्खम्मि । सव्वेवि वीयरगा सत्ता को तम्मि उ विसेसो ? ॥ ११३९ ॥
तव्विरहम्मि अभावो पावइ सत्तस्स वितियपक्खम्मि । को व सरूवावगमे ? भावो तस्सत्ति वत्तव्वं ॥ ११४० ॥ अन्नं च नज्जइ कहं जह
एसो रागदोसरहितोत्ति ? । चेट्ठाओ चेव मती, तन्नो पडिवंधऽभावातो ॥ ११४१ ॥ लद्धादिनिमित्तं जं चिहं दरिसिंति वीतरागव्व ।
सुद्धज्जाविम्व्हयकरिं हंदि सरागच्चिय मणूसा ॥ ११४२ ॥ णय वीयरयाचेट्ठा विसेसतो वीयरगपडिवद्धा । अविणाभावगहणाभावा सिद्धा
दुवेण्हंपि ॥ ११४३ ॥ जम्हा रागाभावो इच्छिज्जति आयधम्म एवेह । सो किं पच्चक्खेणं धेप्पइ सव्वेणवि ण तेण ॥ ११४४ ॥ अगगहितम्मि
य तम्मि अविणाभावगहो कहं होज्जा ? । अब्भुवगमम्मि य तहा अइप्पसंगादसारमिणं ॥ ११४५ ॥ सव्वं च जाणइ कहं ? किं पच्चक्खे-

णुदाहु सव्वेहिं । पच्चक्खमादिएहिं माणेहि ? दुहावि णणु दोसो ॥११४६॥ भिन्निदियावसेओ (आ) रुवादी सुहुमववहितादी य ।
कहमवगच्छति सव्वे जुगवं नेत्तादिणेक्केण ? ॥ ११४७ ॥ अन्नं अतिदियं से पच्चक्खं तेण जाणइ सव्वं । तवभावम्मि पमाणाऽभावा
सद्धेयमेवेयं ॥ ११४८ ॥ सति तम्मि सव्वमेतावदेव तस्सत्तनिच्छओ किह णु ? । सिद्धं अतिदियंपि हु ओहादि ण सव्वविसयं ते
॥ ११४९ ॥ जह सव्वमुत्तविसयंपि ओहिनानं न धम्ममार्दीणं । गाहयमिय केवलमवि अन्नेसिमगाहगं किण्णो ? ॥ ११५० ॥
सव्वविसयंति माणं किमेत्थ जं णोवल्लभती अन्नं । ओहीएँ अणुवल्लेहिं धम्ममादीहिं वभिचारो ॥ ११५१ ॥ जम्हा पच्चक्खेण
ण सव्वरूवावि (दि) जाणणं जुत्तं । सव्वन्नुनिच्छओ अचणो य तम्हाऽसपक्खोऽयं ॥ ११५२ ॥ पच्चक्खमाइएहिं जाणइ सव्वे-
हिमह मतं ते तु । आगमकयस्समा णणु को वा एवं न सव्वन्नू ? ॥ ११५३ ॥ अन्नं च नज्जइ ततो केण पमाणेण सव्वणाणित्ति ।
णो पच्चक्खेणं जं परविन्नाणं न पच्चक्खं ॥ ११५४ ॥ अणुमाणेणावि कहं गम्मति पच्चक्खपुव्वगं जेण । तल्लिगालिगिसंघगह-
णतो चेव गमगंति ॥ ११५५ ॥ ण य पच्चक्खेण तओ वेण्णइ लोगम्मि अन्ननाणस्स । निच्चपरोक्खत्तणओ लिगेवि अतो च्चिया-
नियमो ॥ ११५६ ॥ गम्मइ न यागमातो जं पुरिसकतो स होज्ज निच्चो वा ? । पुरिसकओऽविय सव्वन्नुरत्थपुरिसेहिं भइयव्वो
॥ ११५७ ॥ जइ सव्वन्नुकओ सो तदसिद्धो हंदि ! तस्स कह सिद्धी ? । इतरेतरासयो इह दोसो अनिवारिणज्जो तु ॥ ११५८ ॥
अह रत्थापुरिसकओ ण पमाणं रेवणाइक्खं व । अपमाणाओ य तओ तदवगमो सव्वथाऽजुत्तो ॥ ११५९ ॥ अह निच्चो सव्वन्नू
उसहो एमादि अत्थवायो उ । अह णो अणिच्चमेसो कित्तिमभावाभिहाणाओ ॥ ११६० ॥ निच्चे य तम्मि सिद्धे तत्तो च्चिय
धम्ममादिसिद्धीओ । सव्वन्नुकप्पणावि हु अपमाणा निष्फला चेव ॥ ११६१ ॥ पडिमेहगं च माणं सोऽसव्वन्नुत्ति णो पडिनाओ ।

पुरिसादिचा हेऊ दिहुंतो देवदत्तो न्य ॥ ११६२ ॥ जइ णाम जीवधम्मा अणादिमंतो य एत्थ रागादी । संभवइ तहवि विरहो इह कत्थइ हासभावाओ ॥ ११६३ ॥ पडिवक्खभावणाओ अणुहवसिद्धो य हासभावो सिं । थीविगगहादितत्तं भावयतो होइ भव्वस्स । ११६४ ॥ जइ नाम हासभावो सव्वाभावम्मि तेसि को हेऊ ? । पडिवक्खभावण च्चिय सम्मं अद्वाविससेणं ॥ ११६५ ॥ देसक्खयोऽत्थ जेसिं दीसइ सव्वक्खयोऽवि तेसिं तु । तद्धेतुपगरिसातो कंचणमलरोगमादीणं ॥ ११६६ ॥ नाणी तवम्मि निरओ चारिची भानणाएं जोगोत्ति । सा पुण विचित्तरूवाऽवत्थाभेदेण निदिद्धा ॥ ११६७ ॥ भावेइ य दोसाणं निदाणमेसो तहा सरूवं च । विसयं फलं च सम्मं एवं च विरज्जइ तेसुं ॥ ११६८ ॥ जं कुच्छियाणुजोगो पयइविसुद्धस्स चैव जीवस्स । एतेमिमो णिदाणं बुहाण न य सुंदरं एयं ॥ ११६९ ॥ रूवंपि संकिलेसोऽमिस्संगापीतिमादिलिं गो उ । परमसुहपच्चणीओ एयंपि असोहणं चैव ॥ ११७० ॥ विसओ य भंगुरो खलु गुणरहितो तह य तहऽतहारूवो । रंपत्तिनिफलो केवलं तु मूलं अणत्थाणं ॥ ११७१ ॥ जम्मजरामरणादी विचित्तरूवो फलं तु संसारो । बुहजणणिज्वेदकरो एसोऽवि तहाविहो चैव ॥ ११७२ ॥ एते भावेमाणो एएसिं नेव निग्गुणत्तणओ । एईए पगरिसम्मि विरज्जती सव्वहा तेसुं ॥ ११७३ ॥ नाणादिगाऽहवेसा सव्वच्चिय तेसि खयनिमिचा उ । पडिवक्खभावणा खलु परमगुरूहिं जतो भणियं ॥ ११७४ ॥ नाणं पगासगं सोहओ तवो संजमो य गुत्तिकरो । तिण्हंपि समायोगे मोक्खो जिणसासणे भणिओ ॥ ११७५ ॥ अन्नाणादिनिमित्तं जं कम्मं तस्स भेदजोगाओ । ते होति जं ततो सिं जुज्जइ एमेव खवणं तु ॥ ११७६ ॥ बंभइ जहेव कम्मं अन्नाणादीहिं कलुसियमणो तु । तह चैव तव्विवक्खे सहावतो मुच्चती तेणं ॥ ११७७ ॥ जम्हा स थिरो धम्मी कम्मक्खयतो य वीयरागत्तं । तम्हा असोभणं चिय नेयं जलजलणणायंपि ॥ ११७८ ॥ खीणा

य ते ण हाँति पुणोऽवि सहकारिकाणाभावा । न हु होइ संकिंलसो तेहिं विउत्तस्स जीवस्स ॥ ११७९ ॥ तदभावे ण य वंधो
तप्पाओणस्स होइ कम्मस्स । तदभावा तदभावो सव्वद्धं चेव विनेओ ॥ ११८० ॥

नैरात्म्यखंडनं—अन्ने उ नत्थि आया इति भावणमो सुदिट्ठपरमत्था । दोसपहाणनिमित्तं वयंति निस्संकिंयं चेव ॥ ११८१ ॥
सति असाति वावि तम्भी एसा ? सइ कह णु सम्मरूवत्ति ? । मिच्छारूवा य कहं पहाणहेळु ? विरोहातो
॥ ११८२ ॥ असइ य को भावेती ? खणिगो अह सव्वहा निसिद्धो सो । नो भावी मे वाही नाउं च केइ को किरियं ?
॥ ११८३ ॥ पुत्तस्स नो भविस्सइ गहणे सति तस्स जुज्जए एतं । अन्नस्स चिगिच्छए पउणइ अन्नो न लेगामि ॥ ११८४ ॥
नो भावी मे दोसो मम चेवाभावओत्ति ता विसए । भुंजामि किं न हुद्धी जायइ णइरातवाद्दिमि ? ॥ ११८५ ॥ तम्हा असपक्-
खोऽयं जुत्तिविरोधा विवज्जयपसंगा । सत्ताणुगुन्नतो पुण जुज्जइ इय देसणामेत्तं ॥ ११८६ ॥

धम्मा य धम्मिणो इह भिन्नाभिन्ना भवंति नायन्वा । नवि (हि) धम्मिधम्मभावा जुज्जइ एगंतवाद्दिमि ॥ ११८७ ॥ एगंत-
भेदपक्खे धम्मा एयस्स को णु संबंधो ? । एगंतभेदम्मिडवि दुहाभिहाणादि कह जुत्तं ? ॥ ११८८ ॥ एगो धम्मी धम्माऽण्णे जं
तेण हाँति भिन्नत्ति । जं पुण तेणऽणुविद्धा सव्वेऽवि अतो अभिन्नात्ति ॥ ११८९ ॥ पेयप्पमे (मे) यभावोऽवत्थाभेदो य चित्तरूवो
तु । एमादि हाँति धम्मा धम्मी पुण तेसिमाहारो ॥ ११९० ॥ सव्वेसि एगत्ते अविसिद्धा नेयवुद्धिमो सव्वन्ना । पावइ भिन्ना य तई
अणुहवसिद्धा तु सव्वेसि ॥ ११९१ ॥ तस्सेवऽणेगरूवत्तणम्मि सिद्धो तु धम्ममेदोत्ति । अविगणवुद्धिसिद्धस्स निणहवेऽतिप्पसंगो य

॥ ११९२ ॥ चेतणरूपादीया बालकुमारादिघडकचालादी । इह भेदबुद्धिरिद्धा रात्ताभाराऽविगणेरुणं ॥ ११९३ ॥ रात्ताओ अन्वत्ते
असत्तेमोसिं तदा अणन्वत्ते । तम्मत्तयत्ति तम्हा अच्चाणच्चा तु णिगमेणं ॥ ११९४ ॥ एणं पडिसिद्धा भेदाभेदादिया तु जे दोसा । जम्हा
एगंतातोऽवत्तथंतरमो अणेगंतो ॥ ११९५ ॥ एवंपि तेसिं ण खयो एगंतोणव भम्मिणो जम्हा । तेऽभिच्चावि कदंन्नी णय णसो सज्जहा तस्सा
॥ ११९६ ॥ धम्मा हवंति दुविहा सहजा सहगारिसज्जवेक्खला य । सहजेसु अत्थि एयं ण तु इतरेसुपि तदभावा ॥ ११९७ ॥ रागादिदेवदणित्तज्जस्सा
कम्मणो उदयमाइ सहकारी । रागादीणं तस्सागाने य कदं नु ते होति १ ॥ ११९८ ॥ अवचोहमादिया पुण सहजा तेसु तु अवगते-
सुपि । तेसिं णिय सामन्नं नेतन्नं चिट्ठी चेव ॥ ११९९ ॥ एतं च नज्जइ तओ नेट्ठाओ चेव साधुसाखि च्च । ववहारेणं निच्छि-
(च्छ) यभावेण उ आगमातोत्ति ॥ १२०० ॥ सम्भेतरचेट्ठाणं अत्थि विसोसो निमित्तभेदातो । एत्तो च्चिय हेउत्तो नज्जइ सो
बुद्धिमंतोणं ॥ १२०१ ॥ तप्पडिबन्नं लिंगं न दिट्ठमंधेण ण य तओ नत्थि । आवरियबुद्धिचक्खु पेच्छति कहमायभम्मं तु १ ॥ १२०२ ॥
जहं चेव अपच्चनक्खो आया ईहादिगहिं लिंगेहिं । गम्माइ तेहव भासादिलिगओ वीगरागोऽवि ॥ १२०३ ॥ सज्जं च जाणइ तओ
पक्कवेणेव ण पुण सज्जेहिं । भिन्निदिगावसेयादिभणियदोसोऽवि ण य एत्थ ॥ १२०४ ॥ अजं अत्तिदियं जं पच्चक्खं तेण जाणई
सज्जं । तन्नभावम्मि पमाणं पगरिसभावो उ नाणस्सा ॥ १२०५ ॥ बोहपरिणामलक्खणमिह सिद्धं आतदज्जसामन्नं । तस्साइसयो दीराइ
अज्जयणादीसु किरियारु ॥ १२०६ ॥ केइ तिसंथदुसंथा केइ बहुबहुतरन्नुणो एत्थ । संभावित्तज्जइ तम्हा पगरिसभावोऽवि णाणस्सा
॥ १२०७ ॥ सोइदियदारेणं नियनियचिराएसु चेव जुत्तोत्ति । पावइ अतिप्परांगो अचह पसियप्पणे नियमा ॥ १२०८ ॥ मोत्तूण
इंदियं जं पाइभणणस्सा दीसती बुद्धी । आवरणहाराओ ता सगलत्थपगरिसो(राओ)अन्नो ॥ १२०९ ॥ होति य पातिभणणं असेसरूवा-

दिवत्थुविसयंपि । पञ्चक्खादधिगतं तग्गयपज्जायगमं तु ॥ १२१० ॥ अविंसवादि य एतं सुए इमं होहिइत्ति हियं मे । कहइ
तइच्चिय नवरं तं जायइ अविवरीआओ ॥ १२११ ॥ उड्डिति केइ थोत्रं केइ थोत्रं बहुतरं तहा अने । भुजन्ति य ण य एसिं पगरिसमो
सव्वविसतो तु ॥ १२१२ ॥ णाणस्सवि एवं चिय तरतमजोगेवि दिट्ठविसओ तु । जुज्जइ पगरिसभावो वेधम्मतो इदमजुत्तं ॥ १२१३ ॥
सव्वं सामण्णविससूवमिह वत्थु माणसिद्धं तु । सामनेण य सव्वं पायं जाणंति समयणू ॥ १२१४ ॥ किंची विसेसओवि हु सयलवि-
सेसाणमवगमे तस्स । सामत्थमणुमिणिज्जति पञ्चक्खेणं परोक्खंपि ॥ १२१५ ॥ णाणसहाओ जीवो आवरणे असति सति य णेयम्मि ।
कह णु ण णाही सव्वं पगरिससामत्थजुत्तो य ? ॥ १२१६ ॥ आवरणाभावो जवि हु पुव्वुत्तविहीए ण पाडिबंधो य । देसाइविप्पगरिसा
सामण्णेणोवलंभाओ ॥ १२१७ ॥ णय सामण्णेणवि गमणभोयणं सव्वविसयमिह दिट्ठं । ता कह णु विसेसेणं होही तं सव्वविसयं तु ?
॥ १२१८ ॥ परिमियसामत्थो च्चिय देहो गमणादियासु । ता जुत्तं चिय तासिं ण पगरिसो सव्वविसओत्ति ॥ १२१९ ॥ णय
एगजत्तसिद्धं (गमणं) चिय होइ वीयजत्तम्मि । णाणे व हंदि गमणे तम्हा अणुदाहरणमेयं ॥ १२२० ॥ जीवस्सवि सव्वेसुं हंत विसेसेसु
अत्थि सामत्थं । अहिगमणम्मि पमाणं किमेत्थ ? णणु णेयभावो तु ॥ १२२१ ॥ जलहिजलपलपमाणादिविसेसा सव्व एव पच्चक्खा ।
कस्सइ णेयत्तातो घडादिरूवादिधम्म व्व ॥ १२२२ ॥ णेयत्तमप्पओजगमिह जोगत्ताए चिट्ठती जेणं । जह छेदणकिरियाए रुक्खा णो
विधुरभावातो ॥ १२२३ ॥ विधुरत्तं च विसेसाण णाणविसयत्तमिच्छियव्वं तु । पावेइ अण्णहा छट्टमाणवभिचारदोसो तु ॥ १२२४ ॥
णय तेऽणुमाणगम्मा लिंगाभावा ण सहगम्मा य । विसयाभावा विहिपडिसेहा विसओ जतो तस्स ॥ १२२५ ॥ उवमागम्मावि ण
ते आलंघणजोगविरहतो तेसिं । अत्थावत्तीएँवि एवमेव ते णावगम्मंति ॥ १२२६ ॥ तम्हा अभावविसया संति य वभिचारिमो

अभावो भे । भावे अह किं माणं ? सामण्यविवक्षभावावो तु ॥ १२२७ ॥ ता पञ्चक्षेत्रं चिय ते गम्भंतिचि इच्छियव्यवमिणं । जस्स य ते पञ्चक्खा सो सन्वणुत्ति एयंपि ॥ १२२८ ॥ णय ते इंदियजेणं गम्भंति तयंति अन्नमेवेह । एवं विरुद्धदोसो ण होइ बाधाए भावातो ॥ १२२९ ॥ ण तु एवमवस्सं चिय रुक्खा छेयकिरियाए विसओत्ति । जोगत्ता तं जं सा भणिता इह पत्थिवेसु तु ॥ १२३० ॥ एतेणं चिय सति तम्मि सन्वमेतावदेव एमादी । पडिसिद्धं दट्ठवं सन्वपरिच्छेदसिद्धीओ ॥ १२३१ ॥ जं सन्वणाणमा इह केवलनाणं ण देसणाणेहि । ता जुत्तो वभिचारो वोत्तुं तस्सोहिमादीहि ॥ १२३२ ॥ सन्वविसयं च एतंति एत्थ पुव्वोदिगा तु उववत्ती । जं सामन्नाविसेसे विहाय वत्थतरं णत्थि ॥ १२३३ ॥ ते य जह णाणगम्मा तह भणितं तस्स यऽण्णरूवत्ते । नो वत्थुत्तं तस्सऽत्ताणिच्छओ कह ण एवं तु ? ॥ १२३४ ॥ जम्हा पञ्चक्खेणव सन्वरूत्रादिजाणणं जुत्तं । सन्वन्नुनिच्छयो अत्तणो य तम्हा सपक्खोऽयं ॥ १२३५ ॥ मंसासुइरसणाणेऽवि तस्स दोसो ण विज्जती चेव । जमणिंदियं तयं ण य रागादीदोसहेतुत्ति ॥ १२३६ ॥ णज्जइ य तओ तइया चित्थियसन्वत्थपगडणेणव । ववहारणयमतेणं सुसंपदाओ (या) य एण्हिपि ॥ १२३७ ॥ चउवेदोवि हु एवं णज्जइ ववहारणयमएणेव । अचउव्वेदेहिं अह अत्थि सो एवमितरोवि ॥ १२३८ ॥ अह णिच्छएणवि इमो णज्जइ अन्नेण तुल्लणाणेण । इयरम्मि (वि) तुल्लमिणं संति य बहवेऽत्थ सन्वन्नू ॥ १२३९ ॥ एण्हिपि आगमातो कहंचि णिच्चो य सो मओ अम्हं । णय एस अत्थवादो फलं जतो चोदणाए उ ॥ १२४० ॥ भणियं च सग्गकेवलफलत्थिणा इह तवादि कायव्वं । सग्गो व्व फलं केवलमसेस-दव्वादिविसयं तं ॥ १२४१ ॥ णिच्छियमन्विवरीयं जणेइ जं पञ्चयं जहा चक्खू । ता माणमागमो सो णायव्वो बुद्धिमंतेहिं ॥ १२४२ ॥ एयस्स य पामणं सत एव कहंचि होइ दट्ठवं । एवं च ततो सग्गे व्व णिच्छओ तम्मि उववण्णो ॥ १२४३ ॥ सिय सुहपगारिस-

रुवो सगो तं चेत्य अणुहवपसिद्धं । णय केवलंति तं णो दोहवि सामन्नसिद्धीओ ॥ १२४४ ॥ णहि जं विसिद्धसाहणसज्झा
दीसंति सुहवसेसावि । सामन्नेण उ दीसइ णाणं पि समाणमेवेदं ॥ १२४५ ॥

नित्यागमनिरासः-एगंतेण उ णिच्चो अतिदियत्थो य आगमो जोसिं । रागादिअविज्जाए गाहिआ पुरिसा य सव्वेज्जवि ॥१२४६॥ तेसिमिह
किं पमाणं ? इमस्स वयणस्स एरिसो अत्थो । णतु एरिसोत्ति णिच्छयविरहम्मि य कह पविचीवि? ॥ १२४७ ॥ जो चेव लोगिगाणं
पदानमत्थो स एव तेसिं पि । ता तदणुसारतो च्चिय णज्जइ एत्थं पि णो माणं ॥ १२४८ ॥ तुल्लथयाए किं वा इमे अणिच्चा
तओ य णिच्चोत्ति ? । सव्वगयणिच्चवण्णा य कारणं तुह दुवेण्हं पि ॥१२४९॥ रयणादिविसेसकतो अह तु विसेसो ण जुत्तमेयं पि ।
सव्वगयादिजुयाणं रयणादिविसेसविरहाओ ॥ १२५० ॥ तीरइ य अन्नहावि हु काउं रयणावि लोगिगाणं व । वेदवयणाण तह
संठियाण ण तु लोगिगाणं पि ॥ १२५१ ॥ तम्हा कहं चि णिच्चो पुरिसपणीतो य आगमो जुत्तो । वण्णाणमतिदियसत्तिजाणगो
कोइ पुरिसो य ॥१२५२॥ णो वावाराभावम्मि अणुहा खम्मि चेव उवलद्धी । पावइ वेदस्स सदा तहेव अत्थापरिण्णाणं ॥१२५३॥
रागादिमं न याणति सयं नयऽण्णातो तारिसाओ तु । वेदत्थं ण तओवि हु अच्चेतणत्तेण णावगमो ॥ १२५४ ॥ किंच तओ सदा
वां हवेज्ज णाणं व तस्स विसयो वा ? । अण्णो व कोइ ? णिच्चाणिच्चो सो सव्वपक्खेसु ॥ १२५५ ॥ णोऽवावारि सदा सुव्वइ जं
तेण वण्णदव्वाइ । तेण परिणामिताइं णिच्चाणिच्चो तओ स भवे ॥१२५६॥ णियमा कस्सइ धम्मस्स अवगमे कस्सइ य उत्पत्ति ।
दोइ अभिवात्ति णो उण एगसहावस्स भावस्स ॥ १२५७ ॥ णाणं विसओ अण्णो व कोइ सव्वाइ उभयरूवाइ । भावातो च्चिय
मिच्छा एगंतेणैव सो णिच्चो ॥ १२५८ ॥ पामन्नं पि सतो च्चिय वेदस्स ण संगतं विगाणातो । को एत्थ सम्मवाइ को वा णो ?

णत्थि इह माणं ॥ १२५९ ॥ एगंतेण सतो च्चिय पामन्ने जं ततो कुविणाणं । तस्स चिय पमाणत्तं पावइ जह सम्मणाणस्स ॥ १२६० ॥ अह तं ण तओ, इतरं पि णेव, वक्खाणि दोसतो तं चे । इयरं पि किन्न, गुणतो १, एवं सति णिप्फलो वेदो ॥ १२६१ ॥ उप्पन्नम्मिवि णाणे तत्तो तह संसयादिभावातो । अणत्तो तेसिं चिय णिवित्तिओ कह सतो चेव ? ॥ १२६२ ॥ णय हौति संसयादी दीवादिपगासिए घडादिम्मि । णाते ण य सो कस्सइ विवरीयपयासणं कुणइ ॥ १२६३ ॥ कंदोद्वादिसु अह सो पगासती रत्तयादि विवरीयं । तण्णो तज्जोगाओ तस्सेव तहापरिणतीतो ॥ १२६४ ॥ उलुगादीणं दिणगरकिरणा भासंति जह तमोरूवा । वेदत्थोवि हु एवं पावेण ण सम्म केसिंचि ॥ १२६५ ॥ णातेऽवि संसयादी कहं णु जायंति ? तेऽवि पावातो । तदभावे तदभावा सिद्धं परतोऽवि पामन्नं ॥ १२६६ ॥ एगंतेण तु सत एव तम्मि सइ सव्वहेव सव्वेसिं । कुज्जा पमाणकज्जं सहावभेदादिविरहातो ॥ १२६७ ॥ एवं च गम्मइ जदा कहंचि णिच्चातो आगमातो सो । संपइ तदा ण जुत्तं जं जुत्तं पुव्वपक्खम्मि ॥ १२६८ ॥ अन्नं च गम्मइ तओ केण पमाणेण एवमाई उ । इतेरतरासओऽवि हु फलभूयत्तेण नो तस्स ॥ १२६९ ॥ सुत्तस्स अत्थवत्ता सव्वणू सो य तम्मि फलभूतो । पामणं च सतो च्चिय इमस्स ता कह णु दोसत्ति ? ॥ १२७० ॥ पडिसेहगे पमाणे सोऽसव्वणुत्ति अस्स को अत्थो ? । जति किंचिणू णणु किं तेण ण णायंति वत्तव्वं ? ॥ १२७१ ॥ अह जागादिविहाणं मिच्छारूवेण णिच्छियं चेव । भणिता य तेण हिंसादीया कुर्ताए हेतुत्ति ॥ १२७२ ॥ सव्वणुणो अहऽणो तस्स विरुद्धो व सो असव्वणू । जत्तो अणो जस्स य तओ विरुद्धो स सव्वणू ॥ १२७३ ॥ विवरीतणुवि णेसो जमणेगंतो ण होइ विवरीयो । बाहगपमाणविरहा भवतोऽविय सिद्धमेवेयं ॥ १२७४ ॥ जति वि (य) स कुत्थिणू णरगादी एत्थ कुत्थिया चेव । ते जाणति च्चिय तओ एवं पि ण कोई दोसोत्ति

॥ १२७५ ॥ अह तु अकिंचिणुच्चिय एवं पुरिसादओ कहं तम्मि ? । परिगप्पियपडिसेहे अब्भुवगमवाहणं णियमा ॥ १२७६ ॥
अह उ अभावोत्ति तओ तस्सेव पगासगो अयं सद्दो । एयं पि माणविरहा असंगतं चेव णातव्वं ॥ १२७७ ॥ पुरिसत्तंपि असिद्धं
वेदाभावातो तम्मि भगवंते । आगारमित्तुल्लुत्तणेवि मायाणराणं व ॥ १२७८ ॥ ण य णाणपगरिसेणं पुरिसादीणां पि कोइवि
विरोहो । वयणं तु णाणजुत्तस्स चेव उववणत्तरगं तु ॥ १२७९ ॥ सिय अह जो जो पुरिसो सो सो णो णाणपगरिससमेतो ।
दिट्ठोत्ति ता ण जुत्तं अदिट्ठपरिगप्पणं काउं ॥ १२८० ॥ अस्सावणत्तजुत्तं सत्तं सव्वेसु चेव भावेसु । दिट्ठं पि सहसूवे अविरोहा
अण्णहा सिद्धं ॥ १२८१ ॥ एवं पुरिसत्तंपि हु जइवि ण विण्णाणपगरिससमेतं । दिट्ठं तहसव्वविरोहा तेण समेतं पि संभवइ ॥ १२८२ ॥
वयणं पि ण रागादीणमेव कज्जंति तेहिं रहितोवि । पगतं पयंपइ जतो कोइ मज्झत्थभावेण ॥ १२८३ ॥ अह तु विवक्खामे विणा
ण जंपई कोइ सा य इच्छति । रागो य तती तम्हा वयणं रागादिपुव्वं तु ॥ १२८४ ॥ सुविणादिसु तीए विणा जंपति कोइ तहा
विचित्तो य । अन्नम्मि जंपियव्वे दीसइ अन्नं च जंपतो ॥ १२८५ ॥ तत्थवि य अत्थि सुहुमा अवतराले य कज्जगम्मत्ति । दिट्ठ-
परिच्चाएणं अदिट्ठपरिकप्पणा एसा ॥ १२८६ ॥ ण य परिसुद्धा एसा रागोऽवि वदति समयसारणू । विहिताणुट्ठाणपरस्स जह तु
सज्झायज्ञाणेसु ॥ १२८७ ॥ मणपुव्विगा विवक्खा ण य केवल्लिणो मणस्ससभावातो । अवि णाणपुव्विग च्चिय चेद्धा सा होइ
णायव्वा ॥ १२८८ ॥ एत्तो च्चिय सा सततं ण पवत्ति तह य संगतत्थाऽवि । पत्ताम्मि अवंक्षफला परिभियरूवा य सा होति
॥ १२८९ ॥ रागादिजोग्गताजणमह तु वयणं ण संगतमिदं पि । तज्जोग्गता ण अण्णं जणोति पुव्वावरविरोहो ॥ १२९० ॥ जंपति
य वीयरगो य भवोवग्गाहिकम्मणो उदया । तेणेव पगारेणं वेदिज्जति जं तयं कम्मं ॥ १२९१ ॥ संदिद्धा य विवक्खा चाविच्ची-

मस्स हेतुणो जम्हा । तम्हा संसयहेतू एसो खलु होइ णायव्वो ॥१२९२॥ सिय तस्सेवाभावा ततो णिच्छित्तो सोऽवि । तप्पडिसेहगमाणाभाना जं सो ण सिद्धोत्ति ॥ १२९३ ॥ पच्चक्खणिविचीए तस्साभावो ण गम्मनी चेव । जं सोवलल्लिक्खणपत्तो नो होइ तुम्हाणं ॥१२९४॥ ण य सव्वविशयासिद्धं पच्चक्खं तस्स अब्भुगमे य । सिद्धो च्चिय सव्वणू पडिसेहो कह णु एतस्स ? ॥ १२९५ ॥ अणुमाणेणवि तदभावणिच्छओ णेव तीरती काउं । तप्पडिवद्धं लिंगं जं णो पच्चक्खसंसिद्धं ॥ १२९६ ॥ गम्मति ण यागमातो तदभावो जं तओ ण तन्विस्सओ । विहिप्पडिसेधपहाणो कज्जाकज्जेसु सो इट्ठो ॥ १२९७ ॥ उवमाणेणऽवि तदभावनिच्छओ णेव तीरती काउं । तस्सरिस्सगम्मि दिट्ठे अणम्मि पवत्तइ तयंप्पि ॥ १२९८ ॥ दिट्ठो सुओ व अत्थो णहि तदभावं विणा न संभवति । अत्थावचीऽवि तओ ण गाहिगा होइ एतस्स ॥ १२९९ ॥ जोऽविय पमाणपंचगणिवित्तिरूवो मतो अभावोत्ति । सोऽविय जं णिरुक्खव्वो ण गमति ता णिययेणं तु । १३०० ॥ ण य सो तीरइ णाउं अक्खं व ण यऽन्नहा कुणति कज्जं । सत्तिविरहा इमीवय (अ व) भावे सो कहमभावोत्ति ? ॥ १३०१ ॥ सो सो चेव ण होई पुरु (रि) सादित्ता तु देवदत्तो व्व । एवं च विरुद्धोऽवि हु लक्खणतो होति एसोत्ति ॥ १३०२ ॥ ण य देवदत्तनाणं पच्चक्खं जेण णिच्छयो तम्मि । एसो असव्वणु च्चिय णातंप्पि ण संगतं तेणं ॥ १३०३ ॥ ण य कायवयणचेट्ठा गुणदोसविणिच्छयम्मि लिंगं तु । जं बुद्धिपुब्बिगा सा णडम्मि वभिचारिणी दिट्ठा ॥१३०४॥ सिय तक्कालम्मि तओ तेणेव समणितो तु भावेणं । तण्णो तक्कालम्मिऽवि रूवगमादीसु गेहीतो ॥१३०५॥ सव्वन्नुभूमिंणंप्पि हु नच्चंति णडा जतो ततो एवं । अब्भुवगमम्मि पावति सव्वणुत्तंप्पि तेसिं तु ॥ १३०६ ॥ पडिसेहगंप्पि माणं माणाभासं तु दंसितं एवं । ता अणिवारियपमरो सिद्धो सव्वणुभावोऽवि ॥ १३०७ ॥ वेज्जगजोतिससत्थं अतिदियत्थेसु संगतंऽपि

कहं । जुज्जति ? अतिंदियत्थणुपुरुसविरहम्मि वत्तब्बं ॥ १३०८ ॥ बुद्धपरंपरतो च्चिय अह तं आदीए णिच्छियं केण ? । अधाण परंपरओ णहि रूवे सुणइ दीहोवि ॥ १३०९ ॥ न य तं सय कहेऽ ममेस अत्थो अचेयणत्तणतो । पुरिसेण विवेचिज्जइ एसो तु मतीविसेसेण ॥ १३१० ॥ णय सामणमतीए विवेचितुं तीरती ततो पढमं । सुविवेचित सिद्धे उण तहा गहो होतिमीएवि ॥ १३११ ॥ अंधोऽवि अणंधेणं सम्मं कहियं कहंचि रूवंपि । पडिवज्जितु पसाहइ तहाविधं कंपि ववहारं ॥ १३१२ ॥ जस्सेरिसा दसाओ सो सुक्कपडो इमो णय इमोत्ति । एवं विणिच्छियमतो दीसति लोए ववहरंतो ॥ १३१३ ॥ एवं इमेवि विज्जादिगा इहं सम्मणाणिपुब्बातो । उवदेसतो पयड्ढा पारंपरए ण तु विसेसो ॥ १३१४ ॥ सब्बं तिकालजुत्तं तीयादिसु कह य तस्स पच्चक्खं ? । तेसिमभावातो च्चिय भावे तीतादिमो किह णु ? ॥ १३१५ ॥ तेसिमभावो तु मुसा वत्थु जतो दव्वपज्जवसहावं । भेदाभेदो य मिहो अत्थि य तं वत्तमाणेवि ॥ १३१६ ॥ सयलातीतावत्थाजणं पारंपरेण जमिदाणिं । एसाण य एवं चिय जणं खलु होइ णातब्बं ॥ १३१७ ॥ तीए तीए सत्तोए पचितं जं च पाविहिति सा सा । तं तं तओ वियाणइ आवरणाभावतो चेव ॥ १३१८ ॥ पावति तस्साभावो मूलाभावातो अहव एगत्तं । एगंततोत्ति एवं कहं णु अद्धादिभेदोऽवि ? ॥ १३१९ ॥ एवं तीताणागतरूवंपि कहंचि अत्थि दव्वस्स । णय तीतादिअभावो पज्जायावेकवतो जुत्तो ॥ १३२० ॥ एवंरूवं सब्बं एवं चिय गेण्हइ तओ जम्हा । ताऽतीतादिसु सम्मं उववणं तस्स पच्चक्खं ॥ १३२१ ॥ तीए तीयेत्तेणं अणागते तेण चेव रूवेणं । गेण्हइ जं ते दाणिं गहणेवि ण तेसि तदभावो ॥ १३२२ ॥ सुणइ य घडम्मि दिट्ठे पिडकपालादिए इहं कोऽवि । पच्चक्खेणवि पातिमणाणी ता संभवइ एतं ॥ १३२३ ॥ अणे तु असंतेसुवि सुविणादिसु जह फुड्ढाभेमंतति । एत्तो च्चिय पच्चक्खं भणंति तं वीयरगस्स ॥ १३२४ ॥ तं पुण विसयागारं

सो ग इमस्मैव गहणपरिणामो । ण तु विचरंक्कमादी पोग्गलरूवत्ततो तरस ॥ १३२५ ॥ विंगणच्छिच्छाया वा पोग्गलजोगं धिणा ण
संगवत्ति । अब्भुवगगे ग सो च्चिग आवअइ गहणपरिणामो ॥ १३२६ ॥ ण ग तस्स गेगजोगो छायाण्हिहि विप्यगरिरातो ।
अणुपभित्तिगुऽभावातो गेगान्तचओ नेव ॥ १३२७ ॥ णाणरस पिंडभावो रिद्धाण य जोगरांभनाभाव । तेसावरणपरांसा सेसपरि-
च्छेदविरहा य ॥ १३२८ ॥ ण ग सव्वागयं एगं सत्तारूवेण जं अणंतो तु । भम्मरहितो अलोगो क्ह गच्छति तो तयं द्धत्ति ?
॥१३२९॥ जं न इयमातधम्मो परिमियमाणो ग सो मतो गमण् । ण ग अहन्ता तु गुणा संकमगा चेन जुज्जंति ॥१३३०॥ तम्हा
सव्वापरिच्छेदसत्तिमन्तं तु णायजुत्तमिणं । एत्तो च्चिय णीसेरं जाणति उप्पत्तिगमयम्मि ॥ १३३१ ॥ जह कस्सति मयराहं जायति
पंचत्थिकायविण्णाणं । एवं केवलिणोवि ऋ असेरानिरायंपि गमण्वि ॥१३३२॥ एवं चिग सव्वगतावभागमिच्चत्तिदि जुज्जति अमेरं ।
चंदादिपभाणाते उवमामेत्तं गुणेयव्वं ॥ १३३३ ॥ जम्हा पद्धानि दव्वं पोग्गलरूवत्ति चंदमादणीं । ण ग भिन्नाऽभिशाणं एनं जुत्तिं
समुच्चहति ॥ १३३४ ॥

उपयोगवादः अत्रे सागारं खलु सव्वागतंपि ऋ क्हंत्ति जयंति । चिययादियोगतो चिय मियनादगुदिट्ठपरमत्था ॥१३३५॥ केइ भणंति
जुगवं जाणति पासति य केनली गियमा । अण्णे एगंतर्गितं इच्छति गुनोवदरेणं ॥ १३३६ ॥ अण्णे ण नेव नीरुं दंसणमिच्छति
जिणवरिंदररा । जं चिय केवलणाणं तं चिय मे दंसणं त्रिति ॥ १३३७ ॥ जं केवलाइं सादीअपज्वमित्ताइं दोधि भणित्ताइं । तो वेत्ति
केइ जुगवं जाणति पासति य सव्वणू ॥ १३३८ ॥ इहराऽऽदीणिभणत्तं मिच्छावरणक्खओत्ति न जिणस्स । इतरेत्तरावरणता अह्ना
णिक्कारणावगणं ॥ १३३९ ॥ तह य अराव्वणुत्तं अराव्वदग्गिभिचणप्पमंगो य । एगंतरेवयोगे जिणम्म दोसा बह्निहा य ॥ १३४० ॥

भणति भिन्नमुहुत्तोरयोगकालेऽवि तो तिणाणस्स । मिच्छा छावट्ठीसागरोवसाइं खओवसमो ॥ १३४१ ॥ अह णवि एवं तो सुण जहेव खीणंतराइओ अरहा । संतेऽवि अंतरायक्खयम्मि पंचप्पगारम्मि ॥ १३४२ ॥ सततं ण देति लभति व भुंजति उवभुंजती व सव्वणू । कज्जम्मि देइ लभति व भुंजति व भुंजतस्स य भुंजतस्स य भुंजतस्स एस गुणो । खीण- तराइयत्ते जं से विग्गं ण संभवति ॥ १३४३ ॥ दितस्स लभंतस्स य भुंजतस्स य भुंजतस्स एस गुणो । खीणावरणगुणोऽयं जं कसिणं सव्वणू । कज्जम्मि देइ लभति व भुंजति व भुंजतस्स य भुंजतस्स य भुंजतस्स एस गुणो । खीणावरणगुणोऽयं जं कसिणं तराइयत्ते जं से विग्गं ण संभवति ॥ १३४४ ॥ उवउत्तस्सेमेव य गाणम्मि व दंसणम्मि व दंसणम्मि । एवं ण कदाचिवि सो राव्वणू सव्वद- मुणति पासति वा ॥ १३४५ ॥ पासंतोऽवि ण जाणइ जाणं ण पासती जति जिणिंदो । एवं ण कदाचिवि सो राव्वणू सव्वद- रिसी य ॥ १३४६ ॥ जुगवमजाणंतोऽवि हुं चउहिंवि पाणेहिं जह उ चउनाणी । भणति तेहेव अरहा सव्वणू सव्वदरिसी य ॥ १३४७ ॥ तुल्ले उभयावरणक्खयम्मि पुव्वं समुभवो कस्स ? । दुविहुवओगाभावे जिणस्स जुगवन्ति चोदेति ॥ १३४८ ॥ भणति ण एस णियमो जुगवुप्पणेण जुगवमेवह । होयव्वं उवओगेण एत्थ सुण ताव दिट्ठंतं ॥ १३४९ ॥ जह जुगवुप्पत्तोएवि सुत्ते सम्म- त्तमतिसुतादीणं । णत्थ जुगवोवओगो सव्वेसु तेहेव केवल्लिणो ॥ १३५० ॥ भणितं पणत्तीए पणवणादिसु जह जिणो भगवं । जं जाणती ण पासति तं अणुरयणप्पभादीणं ॥ १३५१ ॥ जह किर खीणावरणे देसण्णाणाण संभवो ण जिणे । उभयावरणातीते तह केवलदंसणस्सावि ॥ १३५२ ॥ देसण्णाणोवरमे जह केवल्लिणोसंभवो भणितो । देसदंसणविगमे तह केवलदंसणं होतु ॥ १३५३ ॥ अह देमणाणदंसणविगमे तव केवलं मतं णाणं । ण मतं केवलदंसणमिच्छामेत्तं णणु तदेवं ॥ १३५४ ॥ भणति जहोहिणाणी जाणति पासति य भासियं सुत्ते । णय णाम ओहिंदंसणणाणेगत्तं तह इमंपि ॥ १३५५ ॥ जह पासइ तह पासउ पासति सो जेण दंसणं तं से । जाणति य जेण अरहा तं से णाणन्ति णेतव्वं ॥ १३५६ ॥ णाणम्मि दंसणम्मि य एत्तो एगयरयम्मि उवउत्तो ।

सब्वस्स कैवलस्सवि जु एवं दो णत्थि उवयोगा ॥ १३५७ ॥ उवयोगो एगतरो पणुवीसतिमे सते सिणातस्स । भणितो वियडत्थो
चिय छट्ठुदेसे विसेसेउं ॥ १३५८ ॥ कस्स व णाणुमतमिणं जिणस्स जति होज्ज देवि उवयोगा । णणं ण होति दोणी जतो
णिसिद्धा सुते बहूसो ॥ १३५९ ॥ जं दंसणणाण्डं सामन्नविसेसगहणरूवाइं । तेण ण सब्वण्णू सो णाया ण य सब्वदरिसीवि
॥ १३६० ॥ समुदितमुभयं सब्वं अणतरेण णवि धेप्पति तयं च । भेदाभेदेवि मिहो एसो खलु होइ णातोत्ति ॥ १३६१ ॥ सामन्न-
मिह कहांचि गेयं अन्नभंतगीकयविसेरां । तेऽवि इतरेण एवं उभयंपि ण जुअइं इहरा ॥ १३६२ ॥ एवं च उभयरूवे सिद्धे सब्वम्मि
वत्थुजायम्मि । दंसणणाणावि फुडं सिद्धे चिय सब्वविसएत्ति ॥ १३६३ ॥ जं एत्थ णिव्विरोसे गहो विसेसाण दंसणं होति । सवि-
सेसं पुण णाणं ता सयलत्थे तओ दोऽवि ॥ १३६४ ॥ समताधम्मविसिद्धं धेप्पति जं दंसणेण मव्वं तु । ण तु वियमतोणं ता कह
सयलत्थमिणंति वत्तव्वं ? ॥ १३६५ ॥ एवं विवज्जासेणं णाणस्सवि असयलत्थया गेया । उभयगहणे य दोणहवि अविसेसो पावती
णियमा ॥ १३६६ ॥ समएत्तरधम्माणं भेदाभेदम्मि ण खलु अणोणणं । गिरवेक्खमेव गहणं इय सयलत्थे तओ दोऽवि ॥ १३६७ ॥
जं सामणपह्माणं गहणं इतरोवसज्जणं चेव । अत्थस्स दंसणं तं विवरीयं होइ णाणं तु ॥ १३६८ ॥ जीवसहावातो चिय एतं एवं
तु होइ णातव्वं । अविसिद्धम्मि अत्थे जुगवं चिय उभयरूवेऽवि ॥ १३६९ ॥ अणो सब्वं गेयं जाणति सो जेण तेण सब्वण्णू ।
सब्वं च दरिसणिज्जं पासइ ता सब्वदरिसिचि ॥ १३७० ॥ गेया तु विसेस च्चिय मामणं चेव दरिसणिज्जं तु । ण य अणोय-
णाणेवि तरस णो इट्ठसिद्धि ॥ १३७१ ॥ सब्वणुविहाणम्मि विट्ठेड्ढावाधितातो वयणातो । सब्वण्णू होइ जिणो सेसा सब्वे
असब्वण्णू ॥ १३७२ ॥ एवं सब्वणुत्ते सिद्धे णो छिन्नमूलदोसोऽवि । पावति एवं भणंतस्स अहिगमे तुल्लदोसो तु ॥ १३७३ ॥

क्रोहिं च परिगहितां पतणुयन्कर्मैहि एत्थ को दोसो ? । वेदस्स वि णिच्चत्तं सव्वेसिमसंमतं चेव ॥ १३७४ ॥ सोऊण आगमत्थं
एवं समयायुसारतो सम्मं । जोएज्ज मवुद्धीए सेसेवि कुचोज्जपरिहारे ॥ १३७५ ॥

सिद्धसुखं-काऊण इमं धम्मं विसुद्धचित्ता गुरूवएसेणं । पावति मुणी अइरा सासत्तसोक्खं धुवं सोक्खं ॥ १३७६ ॥ रागादीणमभावा
जम्मादीणं असंभवातो य । अब्बावाहातो खलु सासयसोक्खं तु सिद्धाणं ॥ १३७७ ॥ रागो दोसो मोहो दोसाभिसंगमादिंलि-
गात्ति । अतिसंकिलेसरूवा हेतू चिय संकिलेसस्स ॥ १३७८ ॥ एतेहडभिभूयाणं मंसारीणं कतो सुहं किंचि ? । जम्मजराभरणजलं
भवजलहिं परियडंताणं ॥ १३७९ ॥ रागादिविरहतो जं सोक्खं जीवस्स तं जिणो मुणति । णहि सण्णवातगहिओ जाणइ तदभा-
वजं सातं ॥ १३८० ॥ दडुम्मि जहा वीए ण होति पुणरंकरस्स उप्पत्ती । तह चेव कम्मवीए भवंकुरस्सावि पडिक्कुट्ठा ॥ १३८१ ॥
जम्माभावे ण जरा ण य मरणं ण य भयं ण संसारो । एतेस्सिमभावातो कहे ण सोक्खं परं तेसिं ? ॥ १३८२ ॥ अब्बावाधाओ
च्चिय सयल्लिदियभोगविसयपज्जेते । उस्सुगविणिविचीतो संसारसुहं व सदेयं ॥ १३८३ ॥ इयमित्तरा णिविची सा पुण आवकहिया
मुणेयव्वा । भावा पुणोऽवि णेयं एगंतेणं तइ णियमा ॥ १३८४ ॥ इय अणुभवजुत्तिहेतूसंगतं हेदि णिट्ठितट्ठाणं । अत्थि सुहं सदेयं
तह जिणचंदागमातो य ॥ १३८५ ॥ ण य सव्वण्णूवि इमं उवमाभावा चएति परिकहिंतुं । ण य तिहुयेणवि सरिसं सिद्धसुहस्सा-
वरं अत्थि ॥ १३८६ ॥ एत्तो च्चिय अण्णेहिं कण्णाणायं इमम्मि अहिगारे । भणियं घडमाणं पि हु विण्णेयं तं पि लेसेण ॥ १३८७ ॥
कण्णाण दढं पीती अणभिण्णाण पुक्कसभोगसोक्खस्स । संगारो पढमभिणं जायमिह मिहो कहेतव्वं ॥ १३८८ ॥ परिणिता तत्थेक्का

बुद्ध्या य कमेण भवुणा सद्धि । पुट्टा इतरीएँ ततो भणेति णो तीरणे काहिउं ॥ १३८९ ॥ रुट्टा इतरी उट्टा य कमेणं जाणिउण तो तीए । गंतूण सयं तुट्टा जयति णणु तं सह ज्वेव ॥ १३९० ॥ एवं सिद्धसुहस्सवि पगरिसभावं ततो च्चिय मुणेइ । अणुभवतो सम्मं ण तु अण्णोऽवि अपत्तत्तभावो ॥ १३९१ ॥

भय्योच्छेदाभावः—धुवभावो सिद्धाणं छम्मासादारओऽवि गमणं च । कालो य अपरिमाणो उच्छेदो कहं ण भव्याणं ? ॥ १३९२ ॥ तेऽवि अपरिमाण च्चिय जम्हा तेणं ण तेसिमुच्छेदो । समयाण व तीतेणं वोच्छेज्जिज्जणधा ते तु ॥ १३९३ ॥ तम्हाऽतीतेणाणादिणाऽवि तेसिं जथा ण वोच्छेदो । तह केवऽणागतेणवि अणंतभावा मुणेयव्वो ॥ १३९४ ॥ एवंमिह समासेणं भणितो धम्मो सुताणुसारेणं । आताणुसरणहेतुं केसिंचि तहोवगाराय ॥ १३९५ ॥ काउण पगरणमिणं पत्तं जं कुसलमिह मया तेण । दुक्खविरहाय भव्या लभंतु जिणधम्मसंनोधि ॥ १३९६ ॥

॥ इति याकिनीमहत्तरासूनुश्रीहरिभद्रसूरिद्वयधर्म संग्रहणिः ॥

अथ उपदेशपदग्रन्थः

नमैऽण महाभागं तिलोगनाहं जिणं महावीरं । लोयालोयमियंकं सिद्धं सिद्धोवदेसत्थं ॥ १ ॥ वोच्छं उवएसपए कइइ अहं तदुवदेसओ सुहुमे । भावत्थसारजुत्ते मंदमइविवाहणङ्काए ॥ २ ॥ लद्धूण माणुसत्तं कहंचि अइदुल्लहं भवसमुद्दं । सम्मं निउंजियन्नं कुसलेहि सयावि धम्ममि ॥ ३ ॥ अइदुल्लहं च एयं चोह्लगपमुहेहि अत्थ समयमि । भणियं दिट्ठंतेहिं अहमवि ते संपवक्खामि ॥ ४ ॥ चोह्लग १ पासग २ धण्णे ३ जए ४ रयणे ५ य सुमिण ६ चके ७ य । चम्म ८ जुगे ९ परमाणू १० दम्म दिट्ठता मणुयलंभे ॥ ५ ॥ चोह्लत्ति भोयणं वंभेदत्तपरिचार भारहजणंमि । समयमेव पुणो दुल्लहं जह तत्थ तेहेत्थ मणुयत्तं ॥ ६ ॥ जोगियपासीच्छियपाडरमणदीणारपत्ति जूयंमि । जह चैव जओ दुल्लहो धीरस्स तेहेव मणुयत्तं ॥ ७ ॥ धण्णेत्ति भरहधण्णे सिद्धत्थगपत्थखेव थेरीए । अविगिचणमेलणओ एमेव ठिओ मणुयलाभो ॥ ८ ॥ जूयंमि थेर निवसुयरज्ज सहङ्कासयंसि दाएणं । एत्तो जयाउ अहिओ मुहाइ नेओ मणुयलाभो ॥ ९ ॥ रयणेत्ति भिन्नयोयस्स तेसि नासो समुद्दमज्झंमि । अण्णेसणंमि भणियं तल्लाहसमं खु मणुयत्तं ॥ १० ॥ सुमिणंमि चैदगिलणे मंडगरज्जाइं दोण्ह वीणणओ । नाएऽणुताव सुवणे तल्लाहसमं खु मणुयत्तं ॥ ११ ॥ चक्केणवि कण्णाहरण अफिडियमच्छिगहचक्क नालोहे । अन्नत्थ णट्ठ तच्छेदणोवमो मणुयलंभेत्ति ॥ १२ ॥ चम्मावणद्धदहमज्झच्छिड्डुलि गीवचंदपासणया । अणत्थ बुड्डुणगेवसणोवमो मणुयलंभो उ ॥ १३ ॥ उदहि जुगे पुन्नावरसमिलिहप्येवसदिट्ठता । अणुवायं मणुयत्तं इह दुल्लहं भवसमुद्दंमि ॥ १४ ॥ परमाणुं खंभर्पीसण सुरनलियामेरु खेव दिट्ठता । तग्घडणेवाणुचया मणुयत्तं भवसमुद्दंमि ॥ १५ ॥ एयं पुण एवं खलु

अण्णाणपमाददोसओ नेयं । जं दीहा कायठिई भणिथा एगिंदियाईणं ॥ १६ ॥ अस्संखोसप्पिणिसिप्पिणीउ एगिंदियाण उ चउण्हं ।
ता चेव ऊ अणंता वणस्सईए उ बोधव्वा ॥ १७ ॥ एसा य असइ दोसासेवणओ धम्मबज्झचित्ताणं । ता धम्मे जइयव्वं सम्मं सइ
धीरपुरिसेहिं ॥१८॥ सम्मत्तं पुण इत्थं सुत्तणुसारेण जा पवित्ती उ । सुत्तगहणंमि तम्हा पवत्तियव्वं इहं पढमं ॥१९॥ देवी दोहल
एगत्थंभप्पासाय अभय वणगमणं । रुक्खुवलद्धइहिवासण वंतरतोसे सुपासाओ ॥ २० ॥ उउ समवाए अवग अकाल दोहलग पाण-
पत्तीए । विज्जाहरणं रण्णा दिट्ठो कोवोऽभयाणत्ती ॥ २१ ॥ चोरनिरूवण इंदमइ लोग नियरंमि अप्पणा ठिअओ । चोरस्स कए
नट्टिय बहुकुमारिं परिकहिंसु ॥२२॥ काइ कुमारी पइदेवयत्थमारामकुसुमगह मोक्खो । नवपरिणीयन्नुवगमपइकहण विसज्जणा
गमणं ॥२३॥ तेणगरक्खुलसदंसण कहण सुयणमेव मालगारेणं । अक्खय पच्चागय दुक्करंमि पुच्छाइ नियभावो ॥२४॥ ईसालुगाइणाणं
चोरगगह पुच्छ विज्ज कहणाओ । दंडो तदाणाऽऽसण भूमी पाणस्सऽपरिणामो ॥ २५ ॥ रण्णो कोवो एयं वित्तहं अभय अविणउत्ति
पाणस्स । आसण भूमी राया परिणामो एवमणत्थ ॥२६॥ विहिणा गुरुविणएणं एवं चिय सुत्तपरिणती होइ । इहरा उ सुत्तगहणं
विवज्जयफलं मुणोयव्वं ॥ २७ ॥ समणीयंयि जरुदये दोसफलं चेव हंत सिद्धभिणं । एवं चिय सुत्तंपिहु मिच्छत्तजरोदए णेयं ॥२८॥
गुरुणावि सुत्तदाणं विहिणा जोग्गण चेव कायव्वं । सुत्ताणुसारओ खलु सिद्धायारिया इहाहरणं ॥ २९ ॥ चंपा धण सुंदरि
तामलित्ति वसुणंद सड्डुसंबंधो । सुंदरिणंदे पीती समए परतीरमागमणे ॥ ३० ॥ जाणवित्रत्ती फलगं तीरे उदगत्थि सीह वाणरए ।
सिरिउररणो सुंदरि गह रागे निच्छ कह धरणा ॥३१॥ चित्तविणोए वाणरणट्ठमी जाइसरण संवरणं । देवपरिच्छा निय रूव कहणं
रणो उ संबोही ॥ ३२ ॥ सावत्थी सिद्धगुरु विउव्व दिक्खा परिच्छ सामइए । आलावगा णिमित्ते अदाण कोवेतरा देवे ॥३३॥

लोगपसंसा सव्वणुसासणं एरिसं सुदिट्ठंति । बोहीवीयाराहण एवं सव्वत्थ विण्णेयं ॥३४॥ आसन्नसिद्धियाणं लिंगं सुत्ताणुसारओ
चेव । उचियत्तणे पविची सव्वत्थ जिणंमि बहुमाणा ॥ ३५ ॥ आयपरपरिच्चाओ आणाकोवेण इहरहा णियमा । एवं विंचितियव्वं
सम्मं अइणिउणबुद्धीए ॥ ३६ ॥ बुद्धिजुया खलु एवं तत्तं बुज्झंति ण उण सव्वेवि । ता तीइ भेयणाए वोच्छं तव्वुद्धिहेउत्ति ॥३७॥
उत्पत्तिय वेणइया कम्मय तह पारिणामिया चेव । बुद्धी चउव्विहा खलु निदिट्ठा समयकेज्झहिं ॥ ३८ ॥ पुव्वं अदिठ्ठमस्सुयमेवइय
तक्खणविसुद्धगहियत्था । अन्वाहयफलजोगा बुद्धी उत्पत्तिया नाम ॥ ३९ ॥ भरहसिल-पणिय-रुक्खे-खुड्डग-पड-सरड-काय-उच्चारं ।
गय-वयण-गोल-खंभे, खुड्डग-मग्गि- तिथ-पइ-पुत्ते ॥ ४० ॥ भरहसिल-मिठ-कुक्कुड-तिल-चालुग-हत्तिथ-अगड-वणसंडे । पायस-
अइया पत्ते खाडहिहा पंच पियरो य ॥ ४१ ॥ महुसित्थ-मुद्दियं-के-णाणए भिक्खु-चेडग-निहाणे । सिक्खा य अत्थसत्थे इच्छा य
महं सयसहस्से ॥ ४२ ॥ भरनित्थरणसमत्था तिवग्गसुत्तत्थगहियपेयाला । उभओलोगफलवई विणयसमुत्था हवइ बुद्धी ॥४३॥
णिमित्ते अत्थसत्थे य लेहे गणिए य कूव आसे य । गइभ लक्खण गंठी अगए गणिया य रहिए य ॥४४॥ सीआ साडी दीहं च तणं
अवसव्वयं च कुंचस्स । तिन्वोदए य गीणे घोडगपडणं च रुक्खाओ ॥ ४५ ॥ उवओगदिट्ठसारा कम्मपसंगपरिघोलणविसाला ।
साहुक्कारफलवई कम्मसमुत्था हवइ बुद्धी ॥ ४६ ॥ हेरणिए करिसए कोलिय डोवे य मुत्ति-घय-पवए । तुणाय-वड्डइ पूइए य
घड चित्तकारे य ॥ ४७॥ अणुमाणहेउदिट्ठतसाहिया वयविवागपरिणामा । हियनिसेयसफलवई बुद्धी परिणामिया नाम ॥४८॥
अभए सेठ्ठिकुमारं देवी उदिओदओ हवइ राया । साहू य णंदिसेणे धणदत्ते सावग-अमच्चे ॥ ४९ ॥ खमए अमच्चपुत्ते चाणके
चेव थूलभेदे य । नासिक्कंसुदरी णंद वइर परिणामिया बुद्धी ॥५०॥ चलणाहण आमंडे मणी य सप्पे य खग्ग-धूमिंदे । परिणामिय-

बुद्धीए एमाई होंतुदाहरणा ॥५१॥ उज्जेणि सिलागामे छोयर रोहडणमाउवसणंमि । पित्तिकोवेतर गोहे-छायाकहणेणमब्भुदओ ॥५२॥
पित्तिसमसुज्जेणीगम णिग्गम पम्हुट्ट णदि णियत्तणया । सइदिट्ट नयरिलिहणं रायणिसेहो णियघरंमि ॥५३॥ पुच्छा साहु
निमित्तं मंति परिच्छा सिलाइ मंडवए । आदणोसुं पित्तिभुज गमण खणणेग थंमो उ ॥५४॥ कहणे चालण संबद्ध भासगो तंसि
अण्णहा णेयं । माणुसमेत्तस्सुच्चियं तयपुच्छण पुच्छ रोहेणं ॥५५॥ तत्तो मेढग पेसणमणूणाहियमहद्धमासेणं । जवसविगसणिण-
हाणा संपाडणमो उ एयस्स ॥५६॥ जुज्झावेयव्वो कुक्कुडोत्ति पडिक्कुडं विणा आणा । आदरिसगपडिबिक्कप्पओगसंपाडणा
णवरं ॥५७॥ तिहसममाणगहणं तिलाण तत्तो य एस आदेसो । आदरिसगमाणेणं गहणा संपाडणमिमस्स ॥५८॥ वालुगवर-
हाणत्ती अदिट्टपुव्वोत्ति देह पडिछंदं । किं एस होइ कत्थइ भणह इमं जाणई देवो ॥५९॥ अप्पाउहत्थिअप्पण पउत्तिअणिवेयणं
च मरणस्स । आहारादिनिरोहा पउत्तिकहणेण पडिभेदो ॥६०॥ आणेह संगं अगडं उदगं मिट्ठतिमीइ आणाए । आरणगो-
त्ति पेसह कूवियमाकरणमित्तीए ॥६१॥ गामावरवणसंडं पुव्वं कुणहत्ति सीयय इमं तु । तत्तोडवरेण ठवणं तेण निवेसेण गामस्स
॥६२॥ अग्गिं सूरं च विणा चाउलखीरेहिं पायसं कुणह । आदेस संपाडणमुक्कुरुड्ढाइ एयस्स ॥६३॥ एमाइ रोहगाओ
इमंति नाऊण आणवे राया । आगच्छउ सो सिग्घं परिवज्जंतो इमे थाणे ॥६४॥ पक्खदुगं दिणराई छाउण्हे छत्तणहु पद्दम्मग्गे ।
जाण चलणे य तह ण्हाणमइगल्लो अण्णहाडगच्छे ॥६५॥ अमवस्सासंधीए संझाए चक्कमज्झभूमीए । एडक्काइ हांगोहलिं च
काऊण संपत्तो ॥६६॥ पुढवी दरिसण विउलंजलीइ धेत्तुं नरिदवंदणया । आसणदाणावसरे चडुपाढो मणहरसरेणं ॥६७॥
गंधव्वमुरवसदो मा सुव्वउ तुह नरिंद ! भवणम्मि । चंक्रमंतविलासिणिखलंतपयणेउरवेणं ॥६८॥ सक्कारंति य सोवण विउद्ध

निर्वक्रंवि पुच्छ जगामि । किं चित्तासि? अइयाल्लिखिद्वयं, सा कुतो?, जलणा ॥६९॥ एवं पुणोऽवि पुच्छा आसोत्थपत्तपुच्छाण किं दीहं? । किं तत्तमित्थं?, दोण्णिवि पायं तुल्लाणि उ हवंति ॥७०॥ एवं पुणोऽवि पुच्छा खाडिहलाकिण्हसुकरहाणं । का बहुगा का तुल्ला? पुच्छसरीराणमन्ने उ ॥ ७१ ॥ चरिमाइ कइ पिया ते?, के?, पण, के?, रायधणयचंडाला । सोहगविच्छुग जणणी पुच्छा एवंति कहणा य ॥ ७२ ॥ राया रइवीएणं धणओ उउण्हाय पुज्ज फासेणं । चंडालरयग दंसण विच्छुग मरहस्स भक्खणया ॥७३॥ कारण पुच्छा रज्जं गाएणं दाणरोसदंडेहिं । कंविच्छवणाय तहा रायादीणं सुतोऽसिच्ची ॥ ७४ ॥ साहु परिग्गह संघण कोवो अण्णोणसज्झपेसणया । धम्मोवायण साहण बुग्गह णिव कियगकोवो उ ॥ ७५ ॥ धम्मो मे हारविओ काऊणऽन्नत्तणो गओ दिन्नो । कह होइ मज्झ एसो जह तुहतणओ उ तस्सेव ॥ ७६ ॥ जीवणदाणे पेसण तदण्णबुग्गहगहाण तेसिं तु । अप्पुत्तग्गह गोग्गह निमित्ततित्थं तओ धाडी ॥ ७७ ॥ बीसासाणण पुच्छा सिट्ठं हियएणमप्पमत्तो उ । तह धम्मिगो सपुण्णो अभओ परचित्तनाणी य ॥ ७८ ॥ तुट्ठो राया सन्वेसिसुवरि मंतीण ठाविओ एसो । परिपालियं च विहिणा तं बुद्धिगुणेण एएणं ॥ ७९ ॥ पणिए पभूत लोमसि भक्खण जय दारणिफ्फिडगमोए । चक्खण खद्धा विक्कय भुयंग दारे अणिफ्फेडो ॥८०॥ रुक्खे फलपडिंबंधो वाणरएहिं तु लेट्ठु फलखेवो । अण्णे अभक्खणिज्जा इमे फला पंथवहणाओ ॥८१॥ खुड्ढग मंति परिच्छा सेणिय गम सुमिण सेट्ठि णंदऽभए । मुहा क्व तडग्गह छाणुद जणणीपेवसणया ॥८२॥ पडजुण्णादंगोहलि वच्चय ववहार सीसओलिहणा । अण्णे जाया कत्तण तदत्त संदंसणा णाणं ॥८३॥ सरडऽहिगरणे सन्ना वोसिर दरि वाहि दंसणे विगमो । अण्णे तच्चण्णिगचेच्छगाणि पुच्छाइ पुरिसादी ॥८४॥ कागे संखेवं चिय विण्णायड सट्ठि ऊण पवसादी । अण्णे धरिणि परिच्छा णिहि फुट्ठे रायऽणुणाओ ॥ ८५ ॥ उच्चार बुड्ढ तरुणी

तदण्णलग्गत्ति नायमाहारं । पत्तेय पुच्छ सक्कुलि सण्णावोसिरण णाणं तु ॥८६॥ गयतुलणा मंतिपरिक्खणत्थ नावाइ उदगरेहाओ ।
पाहाणभरण तुलणा एवं संखापरिण्णानं ॥८७॥ घयणेऽणामय देवी रायाऽऽह ण एवं गंध पारिच्छा । णाते हसणा पुच्छण कह रोसे
वाहुवाहठिती ॥ ८८ ॥ गोलग जउमय णक्के पवेसणं दूरगमण दुक्खंमि । तत्तसलागा खोहो सीलगगाढत्ति कङ्कणया ॥८९॥ खंमे
तलागमज्जे तब्बंधण तीरसंठिण्णेव । खोंटग दीहा रज्जू भमाडणं बंधणपसिद्धी ॥ ९० ॥ खुट्टग पारिच्चाई जो जं कुणइत्ति काइगा
पउमं । अण्णे उ कागविट्ठापुच्छाए विण्हूमगगणया ॥ ९१ ॥ मग्गंमि मूलकंडारिअज्जुववाए कुंडगि पसवत्थं । जायण पेसण रमणे
आगगहासे पडग्गहणं ॥ ९२ ॥ इत्थी वंतरि सच्चित्थि तुल्ल तीयादि कहण ववहारं । हत्थाविसए ठावण गह दीहागरिसणे णाणं
॥ ९३ ॥ पत्तिदुग तुल्लाण परिच्छ पेसणा वरपियस्स आईओ । इहराऽसंभव भुज्जो समगगिलाणे असंघयणी ॥ ९४ ॥ पुत्ते सव-
त्तिमाया डिंभग पइमरण मज्झ मसऽत्थो । किरियाऽभावे भागा दो पुत्तो बेइ णो माया ॥९५॥ महुसित्थ करुवभामिय रय जाली
दिट्ठ किणण पत्तिकहणा । गमण अदंसण तहठाण पासणा दुट्ठसीलत्ति ॥ ९६॥ मुद्धिय पुरोह णासावलाव गह मंति रणणपरिपुच्छा ।
सिद्धे जूए मुद्दागहलाभ परिच्छियप्पिणणा ॥९७॥ अंके वंचिय पल्लड्डयंमि तह सीवणा विसंघयणं । अण्णे भुयंग लोहिय अंकिय
गोचेडिगामुयणं ॥ ९८ ॥ णाणे वंचिय पल्लड्ड णास कालेण नवर विण्णानं । अन्ने नरिंदेवयउट्ठाणं टंक्कओ झत्ति ॥ ९९ ॥
भिकखंमिचि एवं चिय भुयंग तब्बेस णास जायणया । अण्णे वाउडवसही खरिची वरडाह उट्ठाहो ॥ १०० ॥ चेडग निहाणलाभे
भइदिणंऽगार गहणऽपुणत्ति । इयरेण लेप्पवाणर णिमंतणा चेडऽपुणत्ति ॥१०१॥ सिक्खाय दारपाढे बहुलाहऽवरत्त मार संवाए ।
गोमयपिंड णदीए ठित्ति तत्तो अवक्कमणं ॥ १०२ ॥ अत्थे बाल दूमाया ववहारं देवि पुत्तकालोत्ति । अण्णे उ धाउवाइय जोगो

सिद्धीद् निवर्णानं ॥ १०३ ॥ सत्थोल्लग परिच्छा अदाण गम थेव दाण गहणंति । अण्णे उ पक्खवाया चउसत्थ विसेसविण्णाणं ॥ १०४ ॥ इच्छाइ महं रंडा पइरिण तम्मिच्च साहु ववहारे । मंतिपरिच्छा दोभाग तयणु अप्पस्स गाहणया ॥ १०५ ॥ सयसाहस्सी धुत्तो अपुव्वखोरस्मि लोगडंभणया । तुज्झ पिया मज्जेवं तदण्णधुत्तेण छलणत्ति ॥ १०६ ॥ वेणइयाइ निमित्ते सिद्धिसुया हत्थिपय विसेरात्ति । गुब्बिणि दाहिण पुत्ते थेरी तज्जायणादी ॥ १०७ ॥ एत्थेव अत्थसत्थे कप्पग गंडाइछेदभेदणया । जक्खपउत्ती किच्चप्पओय अहवा सरावंमि ॥ १०८ ॥ लेहे लिवीविहाणं वट्टाखेड्डणमक्खरालिहणं । पिठ्ठिमि लिहियवायणमक्खरविदाइ सुयणाणं ॥ १०९ ॥ गणिए य अंकनासो अण्णे उ सुवण्णजायणं दंडे । आयव्वयच्चिंता तह अण्णे उ हियायरिय संखा ॥ ११० ॥ कूवे सिराइणाणं तुल्ले तत्थवि सिरित्थमाहणणं । अण्णे णिहाणसंपत्तुवायमो चिंति एवं तु ॥ १११ ॥ आसे रक्खिय धूया चम्मोवल लम्ब धीर जायणया । अण्णे कुमारगहणे लक्खणजुयगहणमाहंसु ॥ ११२ ॥ गहभ तरुणो राया तप्पिय बुड्डणउदंसणं कडगे । पिइभत्त णयण वसणे तिसाइ खर मुयण सिरसलिलं ॥ ११३ ॥ लक्खण राये देवी हरणे सोगंमि आलिहे चलणा । उवरिं ण दिट्ठजोगो अच्छित्ता सासणे चेव ॥ ११४ ॥ गंठी मुरंडगट्ठं सुत्तं समदंड मयणवट्ठो य । पालित्त मयण गालण लट्ठितर लाडुसिन्वणया ॥ ११५ ॥ अगए विसकर जयभत्त वेज्ज सयवेह हत्थिवीमंसा । मंति पडिवक्ख अगए दिट्ठे पच्छा पउत्ती उ ॥ ११६ ॥ गणिया रहिए एकं सुकोस सट्ठित्ति थूलभट्टगुणे । रहिएण अवलुंवी सिद्धत्थगणट्ट दुक्करया ॥ ११७ ॥ सीता साडी कज्जं दीहं तण गच्छ कुंच पइवाणी । लेहायरियपणामण अवहंमि तहा सुसिस्साणं ॥ ११८ ॥ णिव्वोदे पोसिय जार खुरकए रत्ति तिसिय दग मरणे । उज्झण नाविथ पुच्छा णाए तयगोणसुवलद्धो ॥ ११९ ॥ गोणे णेतुद्धरणं घोडग जीहाइ पडणमो उवरिं । मंदमईववहारे

रिउत्ति मंतिस्स अणुकंपा ॥ १२० ॥ कम्मयबुद्धीएविहु हेरणिण्यमातिथा तदब्भासा । पगरिसमुवैति तीसे तत्तो णेयंभि बहुसिद्धी
॥१२१॥ हेरणिणओ हिरणं अब्भासाओ णिसिंपि जाणेइ । एमेव करिसगोविह् बीयक्खेवाति परियुद्धं ॥ १२२ ॥ एमेव कोलिगोऽ-
विहु पुंजमाणाइ अनिगलं गुणइ । डोए परिवेसंतो तुल्लं अब्भासओ देइ ॥ १२३ ॥ मोत्तिगउक्खेवेणं अब्भासा कोलवालपोतणया ।
घडसगडारूढस्सवि एत्तोच्चिय कूवगे धारा ॥१२४॥ पवए तरंडचागा सम्मं तरणं नहम्मिवा एयं । तुण्णाए पुण तुण्णणमणायसंधिं
दुयं चेव ॥ १२५ ॥ वड्डुइ रहाइदारुगपमाणणाणमहवेह दक्खत्तं । एमेवऽपूइयम्मि वि मासाइदले गुणेयन्नं ॥ १२६ ॥ घडकारपुढ-
विमाणं तह सुक्कुत्तारणं न सयरहं । नित्तकरो एवं निय वणातो विद्धलिहणं च ॥१२७॥ परिणामिया य अभए लोहग्गा सिपऽ-
णलागिरिवरेसु । पज्जोयाजिय वज्जण जायणया मोइओ अप्पा ॥१२८॥ सेट्ठी पवास भज्जा धिज्जाइयसंग कुक्कुडग साहू । सीसं
दारग चेडीहर राया समण माजोणी ॥१२९॥ कुमरे पुंडरि भाइत्थिराग पइमरणारा पव्वज्जा । मुटुग लक्खण दिक्खा भंगे गम
मीय चउवोही ॥ १३० ॥ देवी य पुप्फचूला जुवलग रागम्मि नरय सुर सुभिणे । पुच्छा अणिय गोही केवल भत्तम्मि सिज्झणया
॥ १३१ ॥ उदिओदय सिरिकंता परिवाइय अणराय उवरोहे । जणमणुकंपा देवे साहरणं णियगनयरीए ॥ १३२ ॥ साहू य णंदि-
सेणे ओहाणाऽभिमुह रायगिह वीरे । तस्संतेउरपासण संवेगा निच्चलं चरणं ॥ १३३ ॥ धणयत्ते गुंसुमिन्ती चिलाइरागम्मि धाडि
गहणं तु । णयणे लग्गण मारण वसणे तब्भक्खणा चरणं ॥ १३४ ॥ सावय वयंसिरागे संका णेवत्थ चिण्ह संवेगे । परिसुद्धे तक्क-
हणं वियडणमंस्सणपरिणा ॥ १३५ ॥ तह यामच्च राया देवी वसणम्मि सग्गपडियरणा । धुत्ते दाणं पेसण चलणे मुहरम्मि य
विभासा ॥ १३६ ॥ खमए मंडुकि थंभे विराहियाहि णिसि रायसुय मरणे । सीसे रूवगरेहा पुच्छे सुय दिक्ख चउखमगा ॥१३७॥

तहया अमच्चपुत्ते कुमार.णेमिच्छिस्सिव अलीगत्ति । खुडुत्तरे परिच्छा गिलाणदाणे मणा पउणो ॥१३८॥ चाणक्ये वणगमणं मोरिय
चंदं तह थेरि रोहणया । उवयारत्थगहणं धणसंवरणं च विन्नेयं ॥ १३९ ॥ एमेव थूलभदे उक्कडरागो सुकोस पच्छाओ । वक्खेवतो
ण भोगा चरणंपि य उभयलोगहिंयं ॥ १४० ॥ णासेक्कुसुंदरी णंद भाइरिसि भाण भक्ख निग्गमणं । मंदर वाणरि विज्जा अच्छर
धम्मंमि पडिवत्ती ॥ १४१ ॥ वइरंमि संघमाणण वासे उवओग सेसपुरियाए । कुसुमपुरम्मि विउव्वण रक्खियसामिंमि पेसणयं
॥ १४२ ॥ परिणामिया य महिला णिद्धस धिज्जाइ लोगजाणम्मि । उज्जेणि देवदत्ता जोगुवयारेऽत्थपडिवत्ती ॥ १४३ ॥ चलणा-
हणेत्ति तरुणत्तरेसु पुच्छा हु तरुण तच्छेदो । इयरे उत्तरिउणं आलोच्चिय विति पूजति ॥१४४॥ आमंडेत्ति परिच्छा काले कित्ति-
मगआमलेणांति । परिणयजोगालोयण लक्खणविरहेण तण्णाणं ॥ १४५ ॥ मणिपन्नगवच्छाओ कूवे जलवन्निभथेरकहा । उत्तारण
पर्यइए णाणं गहणं च णीतीए ॥ १४६ ॥ सप्पत्ति चंडकोसिग वीरालोग विसदंस आसरणं । दाढाविस ओभोगे वोही आराहणा
सम्मं ॥ १४७ ॥ खग्गे सावगपुत्ते पमाय मय खग्ग साहुपासणया । उग्गहभेयालोयण संवोही कालकरणं च ॥१४८॥ धूमिंदे ए-
क्कं चिय कूला पडिणीय खुडु गुरुसावे । तावस मागहि मोदग गिलाण रागम्मि वेसाली ॥१४९॥ आईसदा सुमती अंधलनिवमंति-
मगगणा सवणं । आहवणं वेरस्से कन्नामाणादि वणियसुते ॥१५०॥ मंडलसिद्धी रन्नो समुद्देवस्स केणती सिट्ठं । सुमती णाम दिय-
वरो पन्नोऽत्तिसएण अंधो य ॥१५१॥ तस्साणयणं चारुयपक्खम्मि चडावणं परिकवत्थं । पक्कापंथे वोरी नरिंदचलणम्मि पडिसेहो
॥ १५२ ॥ न सुहा एसा विन्नासियम्मि तह चेव कह तए णायं । पंथन्नागहणाओ किमेत्थ जाणांति निवतोसो ॥१५३॥ धूलिक्कि-
रियामाणं गुलपलघयकरिसंसंनिरूवणया । देवपसादो बहुमन्नणत्ति थिरपण्णणाणत्थं ॥१५४॥ टाराधिवास पेसण सव्वुत्तम तप्परि-

कख खरोमो । णो उत्तिमोत्ति णाणे पसायमाणादिबुद्धिं ॥ १५५ ॥ कन्नारयणे चवं वयणादारब्धं सोणिछिवंति । धीरत्तण-
ओ वेसा सुयणाणपसायबुद्धिं ॥ १५६ ॥ कणसेइयं पलं तह धयस्स चत्तारि चंव य गुलस्स । वणियसुयपरिन्नाणा ण ताव कोवो
जणणिपुच्छा ॥ १५७ ॥ वेसमणे अहिलासो उउण्हायाए उ सेट्ठिपासणया । संभोगोच्चिय अन्नेण ताव एत्तो उ संसिद्धो ॥ १५८ ॥
पन्नवणमप्पगासण ण एत्थ दोसोत्ति कम्मभावाओ । कुसलोत्ति तेण ठवितो मंती सन्वेसिसुवरिं तु ॥ १५९ ॥ दूरनिहिचंपि निहिं
तणवाहिसमोत्थयाए भूमीए । णयणेहिं अपेच्छंता कुसला बुद्धीए पेच्छंति ॥ १६० ॥ कयमेत्थ पसंगेण एमादि गुणंतगाण पाएण ।
भव्वाण णिउणबुद्धी जायति सन्वत्थ फलसारा ॥ १६१ ॥ भत्तीए बुद्धिमंताण तहय बहुमाणाओ य एएसिं । अपओसपसंसाओ
एयाणावि कारणं जाण ॥ १६२ ॥ कल्लाणमित्तजोगो एयाणमिमस्स कम्मपरिणामो । अणहो तहभव्वत्तं तस्सवि तह
पुरिसकारजुयं ॥ १६३ ॥ कालो सहाव नियई पुव्वकयं पुरिसकारणेगंता । मिच्छत्तं ते चंव उ समासओ होति सम्मत्तं ॥ १६४ ॥
सन्वम्मि चंव कज्जे एस कलावो बुहेहिं निदिद्धो । जणगत्तेण तओ खलु परिभावेयव्वओ सम्मं ॥ १६५ ॥ एत्तोच्चिय जाणिज्जति
विसओ खलु दिव्वपुरिसगाराणं । एयं च उवरि वोच्छं समासतो तंतनीतीए ॥ १६६ ॥ बुद्धिजुओ आलोयइ धम्मद्वानं उवाहिपरि-
सुद्धं । जोगत्तमप्पणो च्चिय अणुबंधं चंव जत्तेण ॥ १६७ ॥ बुद्धति य जहाविसयं सम्मं सव्वंति एत्थुदाहरणं । वेदज्झयणपरिच्छा
बडुगदुगं छागघातम्मि ॥ १६८ ॥ वेयरहस्सपरिच्छा जोगच्छागत्ति तत्थ हंतव्वो । जत्थ ण पासति कोई गुरुआणा एत्थ जतितव्वं
॥ १६९ ॥ एगेणमप्पसारियदेस वावादितो ययत्तेणं । अन्नेण उ पडिसेहो गुरुवयणत्थोत्ति नेव हतो ॥ १७० ॥ आढवति सम्ममेसो
तहा जहा लाघवं न पानेति । पानेति य गुरुगत्तं रोहिणिवणिएण दिट्ठतो ॥ १७१ ॥ रायगिहे धणसेट्ठो धणवालाई सुता उ चत्तारि ।

उज्झिय भोगवती रविखया य तह रोहिणी बहुगा ॥ १७२ ॥ वयपरिणामे चिता गिहं समप्येभि तसि परिच्छा । भोग्येण सयण-
गिमंतण भुत्ते तव्वंधु पच्चक्खं ॥ १७३ ॥ पत्तेयं अप्पिणं पालिज्जह मरिगया य देज्जाह । इय भणिउमार्येणं पंचहं सालिकण-
याणं ॥ १७४ ॥ पढमाए उज्झिया ते वीयाए छोलिलयत्ति ततियाए । वद्धकरंडीरक्खण चरिमाए रोहिया त्रिहिणा ॥ १७५ ॥ कालेणं
बहुएणं भोग्यणपुव्वं तेहं जायणया । पढमाऽसरण विलक्खत्ता तह त्रितिया ततिय अप्पिणं ॥ १७६ ॥ चरिगाए कौचिगाओ
खत्ताओ तुम्ह वयणपालणया । सा एवं चिय इहरा सत्तिविणासा ण सम्मंति ॥ १७७ ॥ तव्वंध्रणभिहाणं तुब्भे कल्लाणसाहगा
मेत्ति । किं जुत्तमेत्थ मज्झं ते आहु तुमं सुणेसित्ति ॥ १७८ ॥ तत्तो य कज्जवुज्झणकोट्टणभंडारगिहसमप्यणया । जाहासंखमिमीए
नियक्कज्जं साहुवाओ य ॥ १७९ ॥ अणुवंधं च निरूवइ पगिड्डफलसाहगं इमो चेव । एत्थंयि वणिगपुच्छियजोइसियदुगं उदाहरण
॥ १८० ॥ करकड्ड लामपुच्छा जोतिसियदुगम्मि दुण्ह वणिगाणं । विहिपडिसेहा लाहो वत्तो कोवो उ इयरस्स ॥ १८१ ॥ मा रूस
णत्थि एत्थं आगमणं सत्थयायनासेत्ति । तुड्ड निवेयणमम्हे सव्वत्थदणुवंधं सारत्ति ॥ १८२ ॥ धम्मट्ठाणमहिंसा सारो एसोत्ति
उज्जमति एत्तो । सव्वपरिच्छाएणं एगो इह लोग्गनीतीए ॥ १८३ ॥ अन्नो उ का अहिंसा ? आगमओ, सो गुरू उ विहिणा उ ।
एयम्मि कुणति जत्तं लेउत्तरणीत्तितो मात्तिमं ॥ १८४ ॥ जं आणाए चरणं आहाकम्मादिणायतो सिद्धं । ता एयम्मि
पयत्तो विन्नेओ मोक्खहेउत्ति ॥ १८५ ॥ आणावाहाए जओ सुद्धंयि य कम्ममादि निदिद्धं । तदवाहाए उ फुडं तंयि य सुद्धंति
एसाणा ॥ १८६ ॥ तन्निरवेक्खो नियमा परिणामोऽविहु असुद्धओ चेव । तित्थगेरेऽवबहुमाणाऽसगहरूवो सुणेयव्वो ॥ १८७ ॥ गल-
मच्छभवविभोगयगविसन्नमोईण जारिसो एसो । मोहा सुहोऽवि असुहो तप्फलओ एवमेसोऽवि ॥ १८८ ॥ जो मंदरागदोसो परि-

णामो सुद्धो तओ होति । मोहम्मि य पवलम्मि य ण मंदया हंदि एसिं ॥ १८९ ॥ संमोहसत्थयाए जहाडहिओ हंत
दुक्खपरिणामो । आणाबज्झसमाओ एयारिसओऽवि विन्नेओ ॥ १९० ॥ एत्तो ज्चिय अवणीया किरियामेत्तेण जे किलेसा उ ।
मंडुक्खचुक्कप्पा अनेहिवि वन्निया णवरं ॥ १९१ ॥ सम्मकिरियाए जे पुण ते अपुणवभावजोगओ चेव । णेयऽग्गिदड्ढुतच्चुबलुल्लमो
सुवयणविणिओगा ॥ १९२ ॥ मासतुसादीयाण उ मग्गणुसारित्तओ सुहो चेव । परिणामो विन्नेओ मुहोहसण्णाणजोगओ ॥ १९३ ॥
रुद्धो खलु संसारो सुद्धो धम्मो तु ओसहम्मिमस्स । गुरुकुलसंवासो सो निच्छयओ णायमेत्तेणं ॥ १९४ ॥ जं कुणति एवमेवं तस्साणं
सव्वहा अलंघतो । एगागिभोयणम्मिवि तदखंडणमो इहं णायं ॥ १९५ ॥ जह ॥ चेव चंदउत्तस्स विब्भमो सव्वहा ण चाणक्के । सव्वत्थ
तेहवऽस्सवि एत्तो अहिगो सुहगुरुम्मि ॥ १९६ ॥ अन्नत्थवि विन्नेओ नाभोगो चेव नवरमेयस्स । न विवज्जउत्ति नियमा मिच्छत्ता-
इणऽभावातो ॥ १९७ ॥ एसो य एत्थ गरुओ णाणज्झवसायसंसया एवं । जम्हा असप्पवित्ती एत्तो सव्वत्थऽणत्थफला ॥ १९८ ॥
मग्गणुसारी सद्धो पन्नवणिज्जो कियावरो चेव । गुणरागी सकारंभसंगओ जो तमाहु सुणिं ॥ १९९ ॥ एवं च अत्थि लक्खणम्मिमस्स
निस्सेसमेव धनस्स । तह गुरुआणासंपाडणं च गमगं इहं लिगं ॥ २०० ॥ सर्त्ताए जतितव्वं उचियपवित्तीए अनहा दोसो । मह-
गिरिअज्जसुहत्थी दिट्ठतो कालमासज्ज ॥ २०१ ॥ पाडलिपुत्ति महागिरि अज्जसुहत्थी य सेष्ठिवसुभूती । वइदिस उज्जेणीए जिय-
पडिमा एलगच्छं च ॥ २०२ ॥ दो थूलमहसीसा जहोइया आइमो य इयरत्ति । ठविउं गच्छेऽतीओ कप्पोत्ति तमासिओ किरियं
॥ २०३ ॥ एसणसुद्धातिजुओ वसुभूतिगिहम्मि कारणगएण । दिट्ठो गोयरवत्तो इयरेणब्भुट्ठिओ विहिणा ॥ २०४ ॥
सेष्ठिस्स विम्हओ खलु तग्गुणकहणाए तह य बहुमाणो । ठितिसवणुज्झियधम्मं पायमणाभोगसद्धाए ॥ २०५ ॥ उवओगपरिन्नाणं

कहणाऽवक्रमणं वडिदिसं तत्तो । संभासिऊण गमणं कालडा एलगच्छंति ॥ २०६ ॥ मिच्छत्त सडिहासो पच्चक्खणिम्मि तह सयग-
हणं । वारण पवयणदेवयसज्झिलगोगाहिमाभोगे ॥ २०७ ॥ तलघाय अच्छिपाडण सड्डो उस्सग्ग देव उड्डाहो । एलच्छि वोहि नगरं
तओ य त एलगच्छंति ॥ २०८ ॥ तत्थ य दसन्नकूडो गयगपयगो दसन्नरायम्मि । वीरे इड्डो वोहण एरावयपयसुजोगेणं ॥ २०९ ॥
दंता पुक्खारिणीओ पउमा पत्ता य अट्ट पत्तंयं । एकंक्रममेच्छण नरेंदसंवेग पच्चज्जा ॥ २१० ॥ एयम्मि पुन्नखेत्ते तेणं कालो कओ
सुविहिण्णं । तत्तो समाहिलाभो अन्न उ पुणोऽवि तल्लाभा ॥ २११ ॥ जस्स जहिं गुणलाभो खेत्ते कम्मोदयाइहेऊओ । तस्स तयं किल
तिन्थं तहामहावत्तओ केइ ॥ २१२ ॥ आराहिऊण तहियं सो कालगतो तहिं महासत्तो । वेमाणिएसु मातिमं उववन्नो इड्डिजुत्तेसु
॥ २१३ ॥ इयरो उज्जेणीए जियवंदण वसहिजायणा साहू । भदगोहम्मी जाणसालत्थाणं णलिणिगुम्मे ॥ २१४ ॥ सवणमवंती-
सुकुमाल विम्हय सरणं विराग गुरुकहणा । पव्वामि उस्सुगोऽहं केरमि तह अणसणं सिग्घं ॥ २१५ ॥ जणणी पुच्छमणिच्छे मा हु
सयंगहियलिंगसो दाणं । कंथारिंणिणि सिवपेह्ल जाम जाणूरुपोट्ट मओ ॥ २१६ ॥ अहियासिऊण तग्गयचित्तो उववन्नगो तहिं सो उ ।
मंघोदगादि गुरुसाहणं च भदाएँ बहुयाणं ॥ २१७ ॥ गोसम्मि तहिं गमणं मयकिरिया देसणा गुरूणं च । पव्वयणं णावन्ना तीए
पुत्तोत्ति आयतणं ॥ २१८ ॥ एमादुचियक्रमेणं अणेगसत्ताण चरणमार्डिण । काऊण तओऽवि गतो- विहिणा कालेण सुरलोयं
॥ २१९ ॥ दुण्हवि जह जोगत्तं तहा पविची अणेगहा एसा । भणिया णिऊणमतीए वियारियव्वा य कुसलेणं ॥ २२० ॥ कप्पेऽतीते
तकिरियजोगया फासिया महागिरिणा । तह गच्छपालणेणं सुहत्थिणा चैव जतितव्वं ॥ २२१ ॥ एवं उचियपविती आणा आराहणा
मुपगिमुद्धा । थेवावि होति वीयं पडिपुन्नाए ततीए उ ॥ २२२ ॥ मंथारपरावत्तं अभिगहं चैव चित्तरूवं तु । एत्तो उ कुसलवुद्धी विहार-

पडिमाइसु करौति ॥२२३॥ अकए बीजवखेवे जहा सुवासेऽवि न भवती सस्सं । तह धम्मबीयविरहे ण सुस्समाएवि तस्सस्सं ॥२२४॥
आणापरतंतेहिं ता बीजाधानमेत्थ कायव्वं । धम्मम्मि जहासत्ती परमसुहं इच्छमाणेहिं ॥ २२५ ॥ सुवाइ य तेणणायं एत्थं बोहिं
पत्तिचिग्घकरं । तं चेव उ कुसलेहिं भावेयव्वं पयत्तेणं ॥ २२६ ॥ कोसंघि सोट्टिसुय गाढपीती पाएण तुल्लफलसिद्धी । वीरोसरणे
सवणं बोहिअभावेणु य विसेसो ॥ २२७ ॥ हरिसो मज्झत्थत्तं परोप्परं चित्तजाणणा भेओ । पुच्छा अबोहि नेहे बहुजोगोऽबीजगो
कह णु ? ॥ २२८ ॥ दंगियपुत्ता गोहरण पच्छखेड णगसेलगुहसाहू । धम्मपसंसपओसा बीयाबीया दुवेण्हपि ॥ २२९ ॥ एवं कम्मो-
वसमा सद्धम्मगयं उवाहियरिसुद्धं । थेवं पणिहाणादिवि बीजं तस्सेव अणहंति ॥ २३० ॥ एवं च एत्थ णेयं जहाकहिंचि जायम्मि
एयम्मि । इहलोगादणवेक्खं लोगुत्तरभावरुइसारं ॥ २३१ ॥ पायमणक्खेयमिणं अणुहवगम्मं तु सुद्धभावाणं । भवरवयकरंति गरुयं
बुहेहि समयमेव विनेयं ॥ २३२ ॥ जं दव्वलिंगकिरियाऽणंता तीया भवम्मि सगलावि । सव्वेसि पाएणं ण य तत्थऽवि जायमेयंति
॥ २३३ ॥ ता एयम्मि पयत्तो ओहेणं वीयरायवयणम्मि । बहुमाणो कायव्वो धीरेहिं कयं पसंसेण ॥ २३४ ॥ वेयावच्चं न पडति
अणुबंधंछंति सहरिसं एक्को । एत्तो एत्थ पयट्ठति धणियं णियसत्तिनिरवेक्खं ॥ २३५ ॥ अन्नो उ किं इमं भन्नत्तिचि वयण,ओ
कह व कायव्वं । सत्तीएँ तह पयट्ठति जह साहति बहुगमेयं तु ॥ २३६ ॥ पुरिसं तस्सुवयारं अन्नयारं वऽप्पणो य णाऊणं । कुज्जं
वेयावडियं आणं काउं निरासंसो ॥ २३७ ॥ आणाबहुमाणाओ सुद्धओ इह फलं विसिद्धंति । ण तु किरियामेत्ताओ पुव्वायरिया
तहा चाहु ॥ २३८ ॥ भावाणाबहुमाणाओ सत्तिओ सुकिरियापवित्तोवि । नियमेणं चिय इहरा ण तको सुद्धोत्ति इद्दा सां ॥२३९॥
एईए उ विसिद्धं सुवन्नघडतुल्लमिह फलं नन्नरं । अणुबंधजुयं संपुनहेउओ सम्ममवसेयं ॥ २४० ॥ किरियामेत्तं तु इहं जायति

लुद्धदेवकखयाएऽवि । गुरुलाघवादिसन्नात्रज्जियं पायभियरेसिं ॥ २४१ ॥ एत्तो उ निरुणंध मिम्मयवडसरिसमो फलं नेयं
कुलडादियदाणाइसु जहा तथा हंत एयंपि ॥ २४२ ॥ तम्हा भावो सुद्धो सव्यपयत्तेण हंदि परलोए । कायव्वो बुद्धिमया आणोवग-
जोगतो णिच्चं ॥ २४३ ॥ जो आणं चहु भन्नति सो तित्थयरं गुरुं च धम्मं च । साहेति य हियमत्थं एत्थं भमिण दिट्ठन्तो ॥ २४४ ॥
तगराए रतिसरो राया पुत्तो य तस्स भमिोत्ति । साहुसगासं णीओ धम्मं सोळण पडिबुद्धो ॥ २४५ ॥ परसुवयारी ताओ इमस्स
सति अप्पियं ण कायव्वं । घेत्तूणजभिग्गेह तो सावगधम्मं सुहं चरति ॥ २४६ ॥ वणिकन्न राय रागे वरणं णो पुत्त रज्ज न करेमि ।
तुह पुत्त न परिणेमी कालेण वंभयारित्ति ॥ २४७ ॥ दिन्नापुत्तो राया भमिो गिहवंभ सकयुत्ति आणा । देवाऽऽयल्लग गणिया वाव-
ज्जति निक्किवाऽधम्मो ॥ २४८ ॥ आणाभावणजोगा रागाभावो इमस्स धीरस्स । वयंभंसपाववावित्तिरक्खणे सुकरुणाधम्मो ॥ २४९ ॥
आयारामो जाओ आणं सरिळण वीयरगाणं । इय धम्मो सेसाणवि विसए एयं करेत्ताणं ॥ २५० ॥ अन्ने गयपिडो दब्भहत्थ-
गाणातो दब्भदाणेणं । भीमं पियामहं खलु पाएणेवं चिय कहेति ॥ २५१ ॥ एवं च पारतंत आणाए णो अभिन्नगंठीणं । परिसेतोऽ-
भिमुहाणवि पायमणाभोगभावाओ ॥ २५२ ॥ गंठिगसत्ताऽपुणवंधगाइयाणंपि दव्वतो आणा । नवरमिह दव्वसदो भइयव्वो सम-
वणीतीए ॥ २५३ ॥ एगो अप्पाहन्ने केवलए चेव वडुती एत्थ । अंगारमहगो जह दव्वारिओ सयाऽभव्वो ॥ २५४ ॥ अन्नो
पुण जोगत्ते चित्ते णयभेदओ मुण्येयव्वो । वेसाणिओववाउत्ति दव्वदेवो जहा साहु ॥ २५५ ॥ तत्थाभव्वादीणं गंठिगसत्ताण-
मप्यहाणात्ति । इयरेसि जोगताए भावाणाकारणत्तेण ॥ २५६ ॥ लिंगाण तीए भावो न तदत्थालोयणं ण गुणरागो । णो विम्हओ
ण भवभयमिय वच्चासो य दोणंहि ॥ २५७ ॥ अंगारमहगो च्चिय आहरणं तत्थ पढमपक्खम्मि । गोविंदवायगो पुण वीए खलु

होति णायव्वो ॥ २५८ ॥ भावाणा पुण एसा सम्मदिट्ठिस्स होति नियमेण । पसमादिहेउभावा णिव्वाणपसाहणी चेव ॥ २५९ ॥
 एयाए आलोचइ हियाहियाइमतिनिउणनीतीए । किच्चे य संपयव्वति पायं कज्जं च साहेति ॥ २६० ॥ पडिबंधोऽविय एत्थं
 सोहणपंथम्मि संपयव्वस्स । कंटगजरमोहसमो विन्नेओ धीरपुरिसेहिं ॥ २६१ ॥ जह पावणिज्जगुणणाणतो इमो अवगमम्मि एतेसिं ।
 तत्थेव्वसंपयव्वति तह एसो सिद्धिकज्जम्मि ॥ २६२ ॥ मेहकुमारो ? एत्थं उहणसुरो ? चेव अरिहदत्तो ? य । आहरणा जहसंखं विन्नेया
 समयनीतीए ॥ २६३ ॥ रायगिह सेणित धारणी य गय सुमिण दोहलो मेहे । अभये देवाराहण संपत्ती पुत्तजम्मो य ॥ २६४ ॥
 मेहकुमारो नामं सावग संवेगओ य पव्वज्जा । संकुड वसही सेज्जा राओ पादादिघट्टणया ॥ २६५ ॥ कम्मोदय संकेसो गिहि गोर-
 व ताव जामि तहिं चिंता । गोसे वीराभासण संच्वति न जुत्तमेयं ते ॥ २६६ ॥ जमिओ उ तइयजम्मे तमासि हत्थी सुमेरुपहनामा ।
 बुद्धो वणदवद्धो सरत्तिथे अप्पसल्लिम्मि ॥ २६७ ॥ गयभिन्नो वियणाए सत्तदिण मओ पुणो गजो जाओ । मेरुप्पभ जूहवई वण-
 दव जातीसर विभासा ॥ २६८ ॥ वासे थंडिलकरणं कालेण वणदवे तहिं ठाणं । अन्नाणवि जीवाणं संवेट्टे पायकंडूयणं ॥ २६९ ॥
 तेदेसे ससठाणे अणुकंपाए य पायसंवरणं । तह भवपरित्तरणं मणुयाउय ततियदिणपडणं ॥ २७० ॥ एत्थं जम्मो धम्मो तम्मि मयक-
 लेवरे सिगालाई । तह सहणाओ य गुणो एसोत्ति गओ य संवेगं ॥ २७१ ॥ मिच्छादुक्कडसुद्धं चरणं काउं तहेव पव्वज्जं । विज-
 ओववाउ जम्मंतरम्मि तह सिज्झणा चेव ॥ २७२ ॥ कंटगखलणातुल्लो इमस्स एसोत्ति थेवपडिबंधो । तत्तो य आभवंपि हु गमणं
 चिय सिद्धिमग्गेणं ॥ २७३ ॥ ? पाडलिपुत्त हुयासण जलणसिहा चेव जलण उहणा य । सोहम्म पलियपणगं आमलकप्पा य णट्ठत्थे
 ॥ २७४ ॥ संघाडगसज्झलगा कुंडुंगं धम्मघासगुरुपासे । पव्वइयं कुणति तवं पव्वज्जं चेव जहसत्ति ॥ २७५ ॥ जलणउहणाण

णवरं रिजुभावो तत्थ पढमगो सम्मं । विदिओ पुण मायावी किरियाजुत्तो उ तह चेव ॥ २७६ ॥ किरियाए अइसंधति इतरं मायाए तग्गयाए उ । एवं पायं कालो संलेहणमो उ सोहम्मे ॥ २७७ ॥ अढिमंतरपरिसाए पणपलियाळ महिड्डिया जाया । आमलकप्पोसरणे णड्डिविहि विवज्जओ तेसिं ॥ २७८ ॥ एवं विउव्वइस्सं एवं चिय तत्थ होति एकस्स । इयरस्स उ विवरीयं जाणगपुच्छा गणहरस्स ॥ २७९ ॥ भगवंतं कहण मायादोसो किरियागतो उ एसोत्ति । अणुगामिओ य पायं एवं चिय कइवि भवगहणे ॥ २८० ॥ विवरीयविगलकिरियानिवंधणं जं इमस्स कम्मंति । एवंविहकिरियाओ उ हंदि एतं तदुप्पन्नं ॥ २८१ ॥ ता कइयवि भवगहणे सवलं एयस्स धम्मणुड्डाणं । थेवोऽविस्सदवभासो दुक्खेणमेवति कालेण ॥ २८२ ॥ जरखलणाए सरिसं पडिबंधमिमस्स आहु समयण्णू । तत्तो भावाराहणंसंजोगा अविगलं गमणं ॥ २८३ ॥ २। एलउरं जियसत्तू पुत्तो अवराजिओ य जुवराया । विदिओ य समरकेळ कुमारमुत्तीए उजेणी ॥ २८४ ॥ पंचतविग्गहजए आगच्छंतस्स नवीर जुवरन्नो । राहायरियसमीवे धम्मभिचत्तीए णिक्खमणं ॥ २८५ ॥ तगराविहार उजेणीओ तत्थऽज्जराहसाहूणं । आगमणं पडिबत्ती विहारपुच्छा उचियकाले ॥ २८६ ॥ रायपुरोहिहियपुत्ता अभद्गा तक्कओ उ उवसगो । सेसो उ निरुवसगो तत्थ विहारो सति जइणं ॥ २८७ ॥ अवराजियस्स चिंता यमत्तया भाउणो महादोसो । तह चेव कुमारणं अणुकंपा अत्थि मे सत्ती ॥ २८८ ॥ गुरुपुच्छ गमण संपत्ति पवेसो वंदणादि उचियठिई । सति कालुग्गाहणमच्छणं खु अहमतलद्धी उ ॥ २८९ ॥ ठवणकुलादिनिंदसण पडिणीयिगिहम्मि धम्ममलाभेत्ति । अंतउरियसन्नणमवेहरि कुमारगागमणं ॥ २९० ॥ पढमं दुवारयट्ठण वंदण णच्चाहि तत्थ सो आह । कह ? गीयवाइएणं भणंति अम्हे इमं कुणिमो ॥ २९१ ॥ आरंभविसमतालं अकोवकोवेण एव णच्चासि । कड्डुण जयणनिउद्धं, चित्तलिहियव्व साहुगमो ॥ २९२ ॥ पीडंतराय न अडण पइरिके चित्त सोहणनिमित्तं ।

होहिति चरणंति धितोर्जोगो सञ्ज्ञायकरणं तु ॥ २९३ ॥ राय कुमारवेयण गुरुमूलागमण खमसु अवरहं । आह गुरु नवि जाणे साहूहिं थंभिया कुमरा ॥ २९४ ॥ पुच्छा ण केणइ ततो रायाऽऽह न एयमन्नहा भंते ! । आगंतुगम्मि संका साहण रायागमण जाणं ॥ २९५ ॥ विलितो रायणुसासण मिच्छादुक्खं कुमार विन्नवणं । जोएह ते गुणेहिं इच्छामी पुच्छह ततेत्ति ॥ २९६ ॥ न चएति तत्थ गमणं मुहजोयण कहण पुच्छ संवेगो । तह बीजब्भासाओ संजोयण चरिय निक्खमणं ॥ २९७ ॥ रायकुमारं चिन्ता, उगगारी सुहु अम्ह भगवंति । इयरस्सवि एसच्चिय, मणागमविहिम्मि उ पओसो ॥ २९८ ॥ अपडिक्कमणं कालो देवुववाओ उदारमो भोगा । चवण निमित्ते पुच्छा बोही ते दुल्लहा भयवं ॥ २९९ ॥ किन्तु निमित्तं थवं न महाविसयं कता णु लाभत्ति ? । एत्थाणंतरजम्मे, कत्तो ? नियमतिजीवाओ ॥ ३०० ॥ कहिं सो ! कोसंबीए किनामो ? मूयगो उ वितिएणं । पढमेणऽसोगदत्तो किमेयमिति पुब्बभवकहणा ॥ ३०१ ॥ एत्थ उ तावससेट्ठी, आरंभजुओ मओ गिहे कोलो । सरणं स्रवारीए, गिहओ मज्जारिमन्नुहतो ॥ ३०२ ॥ तत्थोरग स्रवारी भय सरणं लोगघातितो जातो । नियपुत्तसुओ सरणं मूयवय्य कुमर चउणणी ॥ ३०३ ॥ खेत्ताभोगे णाणं, समओ एयस्स बोहिलाभम्मि । आलोचिऊण साह संघाडगेपसणं पाढो ॥ ३०४ ॥ तावस ! किमिणा मूयव्वएण गडिवज्ज जाणिउं धम्मं । मरिऊण स्रयरोग जातो पुत्तस्स पुत्तोत्ति ॥ ३०५ ॥ विम्हय वंदण पुच्छा गुरु जाणति कत्थ सो महाभागो ? । उज्जाणे तग्गमणं वंदण कहणा य संबोही ॥ ३०६ ॥ तहवासणातो णामं णावगयं तं ततो उ मूओत्ति । एवं वितियं णामं एयं एयस्स विन्नेयं ॥ ३०७ ॥ एत्तोऽवि कत्थ बोही ? रम्मे वेयडुसिद्धकूडम्मि । कह पुण ? जाईसरणा, तं कत्तो ? कुंडलजुयाओ ॥ ३०८ ॥ कोसंबागम मूयग साहण संगार गमण वेयडु । कूडे कुंडलठावण सति फल चितारयणदाण ॥ ३०९ ॥ गमणं चवणुप्पाओ, अवेसु अकालेडोहलो किसया ।

संका सन्वा उ जिणे चितारयणाओ तस्सिद्धी ॥ ३१० ॥ निष्फत्ति पसव नवकार पीहगो अरहदत्तनामंति । चेत्तिय साहू णयणं, अभत्ति रडणम्मि चउकन्ना ॥ ३११ ॥ साहणमप्यत्तियणं मूयग पव्वज्ज देवलोगोत्ति । ओहिपउंजण जाणण गाढं मिच्छंति संकेसो ॥ ३१२ ॥ वाहिविहाणं वेज्जा पच्चक्खणांति वेयणा अग्गी । देवस्स सवर दोसण दिट्ठो रुहो पयत्तेणं ॥ ३१३ ॥ मज्झंप्पि एस वाहो ता एवमडामि जावणाहेउं । एसोवि हु जति एवं ता फेडेमित्ति पडिवत्ती ॥ ३१४ ॥ चच्चरमादिट्ठाणं वाहीनिगमणज्वेयणा पउणो । असमय साहु विउव्यणमुवायेमो दव्वपव्वज्जा ॥ ३१५ ॥ तच्चाग गिहागमणेवमादि पडिवत्ति तह पुणो वाही । विहाण सयण वेज्जस्स पासणा सेव पणवणा ॥ ३१६ ॥ एवं पुणोऽवि नवरं मए समं अडतु एव पडिवन्ने । गोणत्तगहण निगम सदावि मत्तु-
ल्लमो किरिया ॥ ३१७ ॥ गात्रपलित्तविउव्वणमुम्मगे जक्खपूय पडणं च । कुंडगचाई सयर कूवे गो जुंजमदुरुच्चा ॥ ३१८ ॥ तण-
विज्जवणादीसुं जंपंतो किं च चोदितो णिउणं । णो माणुसो मणागं संवेगे साहियं सव्व ॥ ३१९ ॥ वेयड्डुनयण कूडे कुंडलजुयलम्मि भाव संवोही । पव्वज्जा गुरुभत्ती अभिगगहराहण सुरेसुं ॥ ३२० ॥ मोहक्खलणसमाणो एसो एयस्स एत्थ पडिवंधो । नेओ तओ उ गमणं सम्मं चिय मुत्तिमगेण ॥ ३२१ ॥ एवं णाळण इमं परिसुद्धं धम्मत्रीयमहिगिच्च । बुद्धिपया कायव्वो जत्तो सति अप्पम-
त्तेणं ॥ ३२२ ॥ परिसुद्धाणाजोगा पाएणं आयचित्तजुत्ताणं । अइरोदंप्पि हु कम्मं ण फलइ तहभावओ चेव ॥ ३२३ ॥ वाहिम्मि दीसइ इमं लिंगेहिं अणागयं जयंताणं । परिहारेरभावा तुल्लनिमित्ताणवि विसेसो ॥ ३२४ ॥ एगम्मि भोयणे भुंजिऊण जाए मणागमज्जिण्णे । सइ परिहारारोगं अउडणहा वाहिभावो उ ॥ ३२५ ॥ ववहारओ णिमित्तं तुल्लं एसोऽवि एत्थ तत्तंगं । एत्तो पवित्तिओ खलु णिच्छयनय भावजोगाओ ॥ ३२६ ॥ एवमिहाहिगयम्मि वि परिसुद्धाणा उ कम्मवक्कमणं । जुंजइ तवभावम्मि य-

भावारोगं तद्वाभिमयं ॥ ३२७ ॥ एयमिह होइ विरियं एसो खलु एत्थ पुरिसगारोत्ति । एयं तं दुण्णेयं एसो च्चिय पाणविसओ-
उवि ॥ ३२८ ॥ आहरणं पुण एत्थं सव्वणयविसारओ महामंती । मारिणिवारणखाओ णामेणं नाणगब्भोत्ति ॥ ३२९ ॥ वेसाली
जियसत्तू राया सचिवो उ णाणगब्भो से । णेमित्तागम पुच्छा अत्थक्कत्थाणि किं कस्स ? ॥ ३३० ॥ मंतिस्स मारिपडणं कइया
पक्खारउत्ति तुसिणीया । सव्वेउवि मंतिणिग्गम काले णेमित्तिगाहवणं ॥ ३३१ ॥ पइरिके पुच्छा कह सुयदोसा पक्चओ कुसुमि-
णोत्ति । पूजा वारण संवाय पुत्तमालोचण निरोहो ॥ ३३२ ॥ मंजूसाए पक्खस्स भोयणं पाणगं च ताला य । अत्थं साहर रणो
भणमणिच्छे तयाणयणं ॥ ३३३ ॥ देव इह सव्वसारं किमणेणं पक्खमेग रक्खावे । दारणतालसंसिगमुहा अट्ठ पाहरिया
॥ ३३४ ॥ तेरसमम्मि य दियहे रणो धूयाए वेणिछओत्ति । मंतिमुया किल पुट्ठं भवणे रणो महाकोवो ॥ ३३५ ॥ घाएह तयं
अहवा सव्वेच्चिय उहह मत्तगा एए । किंकरगम गेण्हण भंडणा य पच्छासु देवत्ति ॥ ३३६ ॥ दिट्ठम्मि एत्थ जोगं तत्तं जाणाहि
मुहसंवाओ । उग्घाडणे गिरूण लुरिया वेणी य मंतिमुओ ॥ ३३७ ॥ सज्झस किमिदं देवो जाणइ तह विम्हओ उ सव्वेसिं ।
तप्पुच्छ पूयणा सव्वणासणो वेणिछयाउ ॥ ३३८ ॥ एत्तो उ किल पयट्ठो एत्थाहं जाव एवमेवत्ति । एवमचित्तं कम्मं विरियंयि य
बुद्धिमंतस्स ॥ ३३९ ॥ अणिययसहावमेयं सोवक्कमकम्पणो सरूवं तु । परिसुद्धाणाजोगो एत्थ खलु होइ सफलोत्ति ॥ ३४० ॥ एत्तो
उ दोवि तुल्ला विण्णेया दिव्वपुरिसकारत्ति । इहरा उ णिप्फलत्तं पावइ णियमेण एक्कस्स ॥ ३४१ ॥ दारुयमार्इणमिणं पडिमाइसु
जोगयासमाणत्तं । पक्चक्खादिपसिद्धं विहावियव्वं बुहजणेणं !! ३४२ ॥ न हि जोगे नियमेणं जायइ पडिमाइ ण य अजोगत्तं ।
तल्लक्खणविरहाओ पडिमातुल्लो पुरिसगारो ॥ ३४३ ॥ जइ दारुं चिय पडिमं अक्खिवइ तओ य हंत णियमेणं । पावइ सव्वत्थ इमा

अहवा जोगंऽपजोगंति ॥ ३४४ ॥ नय एव लोग्णीहं जम्हा जोगम्मि जोगववहारो । पडिमाणुप्पत्तीयवि अविगाणेणं ठिओ एत्थ ॥ ३४५ ॥ एवं जइ कम्मं चिय चित्तं अक्खिवइ पुरिसगारं तु । णां दाणाइसु पुण्णाइभेयमोऽज्झप्पभेएण ॥ ३४६ ॥ तारिसयं चिय अह तं सुहाणुवंधि अज्झप्पकारिति । पुरिसस्स एरिसत्ते तदुवक्कमणम्मि को दोसो ? ॥ ३४७ ॥ एत्थ परंपरयाए कम्मं पिहु तारि- संति वत्तव्वं । एवं पुरिसं चिय एरिसत्तमणिवारियप्पसरं ॥ ३४८ ॥ उभयतहाभावो पुण एत्थं णायणसम्मओ णवरं । ववहारोवि हु दोणहवि इय पाहण्णाइनिष्फणो ॥ ३४९ ॥ जसुदग्गं थेवेणं कम्मं परिणमइ इह पयासेण । तं दइवं विवरीयं तु पुरिसगारो सुणे- यव्वो ॥ ३५० ॥ अहवऽप्पकम्महेऊ ववसाओ होइ पुरिसगारोत्ति बहुकम्मणिमित्तो पुण अज्झवसाओ उ दइवोत्ति ॥ ३५१ ॥ णायमिह पुणसारो विक्कमसारो य दोणि वणियसुया । णिहिपरतीरधणागम तह सुहिणो पढमपक्खम्मि ॥ ३५२ ॥ दाणुवभागाणि- हिलाभओ दढं अविगला उ एकस्स । परतीराकिलेसागमलाभाओ एव वीयस्स ॥ ३५३ ॥ रायसवणम्मि पुच्छा णिवेयणं अविताहं दुविण्हं पि । दइवेयरसंजुत्ता पवायविण्णासणा रण्णो ॥ ३५४ ॥ एगणिमंतणमविगलसाहणजोगोऽकिलेसां चेव । भोगोऽविय एयस्स उ एवं चिय दइवजोगेण ॥ ३५५ ॥ अणस्स वच्चओ खलु भोगम्मिचि पुरिसगारभावाओ । रायसुयहारतुट्टण रुयणे तप्पोयणा- जोओ ॥ ३५६ ॥ पक्खंतरणायं पुण लोउत्तरियं इमं सुणेयव्वं । पढमंतचक्कवट्ठी सगणियलच्छेदणे पयडं ॥ ३५७ ॥ कयमेत्थ पसं- गेणं सुद्धाणाजोगतो सदा मतिमं । वडुज धम्मठाणे तस्सियरपसाहगत्तेणं ॥ ३५८ ॥ तस्सेसो उ सहावो जमियरमणुवंधइ उ निय- मेण । दीवोव्व कज्जल सुणिहिउत्ति कज्जंतरसमत्थं ॥ ३५९ ॥ एत्तो उ दिट्ठिसुद्धी गंभीरा जोगसंगहेसुंति । भणिया लोइयदिट्ठंतओ तहा पुव्वसूरीहिं ॥ ३६० ॥ साएयम्मि महवलो विमल पहा चेव चित्त परिक्कमे । णिष्फत्ति छट्टमासे भूमीकम्मस्स करणं च ॥ ३६१ ॥

कर्मोद्यमौ
दृष्टिशुद्धौ
चित्रकरः
विषय प्रति
भासादि

॥१६५॥

दूयापुच्छण रणो किं मज्झं णत्थि देव ! चित्तसभा । आदेसो निम्मवणा पहाणचित्तगरबहुमाणो ॥ ३६२ ॥ अणोऽण्णभित्ति-
जवणिग किरिया छम्मासओ उ एगेण । निम्मवणं अन्नेणं भूमीकम्मं सुपरिसुद्धं ॥ ३६३ ॥ रायापुच्छणमेगो णिम्मवियं बीय भूमि-
करणम्मि । आहूसुग णिवदंसण चित्ते तोसो उचियपूजा ॥ ३६४ ॥ जवणीविकखेवेणं तस्संक्रम रम्म रायपासणया । किं वेयारसि ण
हु देव ! संक्रमो जवणिगा णो उ ॥ ३६५ ॥ रणो विम्हय तोसो पुच्छा एवं तु चित्तविहि सम्म । भावण वण्णगसुद्धी थिरुद्धो
विवज्जओ इहरा ॥ ३६६ ॥ साहत्ति महापूजा अच्छउ तुल्लाए चैव किरियाए । धम्मट्ठाणविसुद्धी एमेव हवेह इट्ठफला ॥ ३६७ ॥
अज्झप्पमूलबद्धं इत्तोऽणुट्ठाणमो सयं भित्ति । तुच्छमतुल्लमएणं अणोऽज्झप्पसत्थणू ॥ ३६८ ॥ सुद्धाणाजोगाओ अज्झप्पं सति
इओ समालोचो । हंदि अणुट्ठाणगओ ततो य तं नियमतो होति ॥ ३६९ ॥ एसो उ तहाभवत्तयाए संजोगतो निओगेण । जायति
भिन्ने गंठिम्मि अन्नहा णो जतो भणियं ॥ ३७० ॥ वेहपरिणामरहिते ण गुणाहाणमिह होति रयणम्मि । जह तह सुत्ताहाणं न
भावतोऽभिन्नगंठिम्मि ॥ ३७१ ॥ जह तम्मि ते ण जोगा बज्झा संतोऽवि तत्तओ गेए । तह दव्वसुत्तजोगा पायं जीवाण विण्णेया
॥ ३७२ ॥ विसयपडिहासमित्तं बालस्सेवज्जखरयणविसयंति । वयणा इमेसु णाणं सव्वत्थऽण्णाणमो गेयं ॥ ३७३ ॥ भिन्ने तु इतो
णाणं जहक्खरयणेसु तग्गयं चैव । पडिबंघम्मिनि सद्धादिभावतो सम्मरूवं तु ॥ ३७४ ॥ जमिणं असप्पवित्तीएँ दव्वओ संगयंपि
नियमेण । होति फलंगं असुहाणुबंधवोच्छेयभावाओ ॥ ३७५ ॥ एसो य एत्थ पावो मूलं भवपायवस्स विन्नेओ । एयम्मि य वोच्छिन्ने
वोच्छिन्नो चैव एसोत्ति ॥ ३७६ ॥ एत्तो च्चिय एयम्मी जत्तोऽतिसएण सेसगाणंपि । एत्थ दुवं सज्झलगा वाणप्पत्था उदाहरणं
॥ ३७७ ॥ अंगिरसगालवा वाणपत्थ लहुगस्स जेह्ठ वणगमणं । निग्गम कुसादिहेउं तस्सियर पडिच्छणं चैव ॥ ३७८ ॥ कालाति-

क्रम भुक्त्वा दाडिमगह आगमो उ इतरस्स । वंदण पासण पुच्छा एत्तो पच्छित्ति णो वदे ॥ ३७९ ॥ देह इमं गच्छ निवं मग्गहि
सदूर पादलेवोत्ति । गमणं निवमग्गण धम्मसत्थि च्छेओ उ हत्थाणं ॥ ३८० ॥ तत्तो आगमचिण्णव्वतोसि वंदण गतीए ण्हाणं तु ।
हत्थुल्लुज्झण साहण पाणायामे तद्वा भावो ॥ ३८१ ॥ पुच्छा किं णो पढमं असुद्धितो तं वत्ति गुरुदोसो । किरियापत्थाहरणा ण
अन्नहाडवेति अनुबंधो ॥ ३८२ ॥ रुदो य इमो एत्थं चइयव्वो धम्ममग्गजुत्तेहिं । एयम्मि अपरिचत्ते धम्मोऽवि हु सवलजो होति
॥ ३८३ ॥ लोउत्तरं पि एत्थं निदरिसणं पत्तदंसणाइवि । असुहाणुबंधतो खलु अणंतसंसारिया बहवे ॥ ३८४ ॥ चउदसपुव्वधराणं
अपमत्ताणं पि अंतरं समए । भणियमणंतो कालो सो पुण उववज्जए एवं ॥ ३८५ ॥ गंठीओ आरओविहु असई वंधो ण अणगहा होइ ।
ता एसोऽवि हु एवं जेओ असुहाणुबंधोत्ति ॥ ३८६ ॥ नगु सुद्धाणजोगो आसि च्चिग्र पत्तदंसणाइणं । तेसिममुहाणुबंधो णाव-
गओ कह णु एत्तो उ ? ॥ ३८७ ॥ एयापगमणिमित्त कहं व एसो उ हंत केसिंचि । एयं मिहो विरुद्ध पडिहासइ जुज्जए कह णु ?
॥ ३८८ ॥ भणइ जहोसहं खलु जत्तेण सया विहाणओ जुत्तं । तह वोच्छिदइ वाहिं ण अणगहा एवंसेसोऽवि ॥ ३८९ ॥ एत्तो उ-
अप्पमाओ भणिओ सव्वत्थ भयवया एवं । इहरा ण सम्मजोगो तस्साहय सोवि ल्हो (लद्धो) चि ॥ ३९० ॥ अवयारवियारम्मी अणु-
भूए जं पुणो तदवभासो । होइ अहिलसियेहेऊ सदोसहं जह तहेसोऽवि ॥ ३९१ ॥ पडिबंधविचारम्मि य निदंसिओ चेव एस
अत्थोत्ति । ओसहणाएण पुणो एसो च्चिय होइ विण्णेओ ॥ ३९२ ॥ एत्तो उइओ वीरा कहिंचि खलिएवि अवगमे तस्स । तह
एयजोगउ च्चिय हंदि सकज्जे पयडिंसु ॥ ३९३ ॥ साहुपदोसी खुदो ? चेतियदव्योवओगि संकासो २ । सीयलविहारिदेवो ३ एमाई
एत्थुदाहरणा ॥ ३९४ ॥ रुदो सिकखवणाए साहुपओसी विसम्मि सादेव्वं । आलुगहत्थे साहण देवय कहणाए निच्छुदो ॥ ३९५ ॥

उन्निकृष्टमणं वाही मरणं नरगेसु सत्सुववातो । कुच्छित्तिरिहंति तदा तदा दुःखपउरेहिं ॥ ३०६ ॥ एगिंदिएसु पायं कायिठिती
तह ततो उ उव्वहे । सन्वस्स चैव पेसो ठाणेसु इमेसु उव्ववो ॥ ३०७ ॥ बव्वरपुल्लिंदं चालचम्मगरयगदासभियेसु । चुन्नउरे
सेट्टिसुओ एत्तो तक्कम्मनिट्ठवणं ॥ ३०८ ॥ तित्थयर जोग पुच्छा कहणे संबोहि किमिह पच्छित्तं ? । तव्वहुमाणो पंचसयवंदणाभिगहो
विणए ॥ ३०९ ॥ कहवि असंपत्तीए अभुंज छम्मास काल वंभसुरो । तित्थयर भत्ति चवणं चंपाए चंदराय सुओ ॥ ४०० ॥ बाल-
स्स साहुदंसण पीती सरणमथिती य तव्विरहे । पियसाह नाम बड्डुण पवज्जाभिगहगहणं ॥ ४०१ ॥ परिवालण आराहण सुकाइ
जहकमेण उववाओ । सव्वत्थागम पव्वज्जसेवणा सिद्धिगमणंति ॥ ४०२ ॥ संकासु गंधिलावइ सकवयारम्मि चेतिए कहवि । चैति-
यदव्वुवओगो पमायओ मरण संसारो ॥ ४०३ ॥ तण्हाल्लुहाभिभूओ संखेज्जे हिंदिऊण भन्नगहणे । घायण वाहण चुन्नण वियाणओ
पाविउं बहुसो ॥ ४०४ ॥ दारिइकुलुप्पत्तिं दरिइभानं च पाविउं बहुसो । बहुजणधिकारं तह मणुएसुवि गरहणिज्जं तु ॥ ४०५ ॥
तगराए इब्भसुओ जाओ तक्कम्मपेमयाए उ । दारिइमसंपत्ती पुणो पुणो चित्तिनिव्वेओ ॥ ४०६ ॥ केवलजोगे पुच्छा कहणे बोही
तहेव संवेगो । किं एत्थमुच्चियमिहिं चैडयदव्वस्स वुड्डित्ति ॥ ४०७ ॥ मासच्छादणमेत्तं मोत्तुं जं किंचि मज्झ तं सव्वं । चैतियदव्वं
पेयं अभिगहो जावजीवंति ॥ ४०८ ॥ सुहभावपविच्छीओ संपत्तीडभिगहम्मि निच्चलया । चैतीहरकारावण तत्थ सया भोगपरि-
सुद्धी ॥ ४०९ ॥ निट्ठीवणाइकणं असक्कहा अणुचियासणादी य । आयतणम्मि अभोगो एत्थं देवा उयाहरणं ॥ ४१० ॥ देवहर-
यम्मि देवा विसयविसविमोहियावि न कयाइ । अच्छरसाहिं पि समं हासक्खेडाइवि करोति ॥ ४११ ॥ इय सो महाणुभावो सव्वत्थवि
अविहिभावचारेण । चरिउं विमुद्धममं अक्खलियाराहो जाओ ॥ ४१२ ॥ एत्तोच्चिय भणियमिणं पुब्बायारिएहिं एत्थ वत्थुम्मि ।

अन्नयवतिरेगगयं परिसुद्धं सुद्धभावेहिं ॥ ४१३ ॥ चेइयद्वं साहारणं च जो दुहति मोहियसतीओ । धम्मं च सो न याणति अहवा
वद्धाउओ पुंवि ॥ ४१४ ॥ चेइयद्वविणासे तद्वविणासणे दुविहभेए । साहू उवेक्खमाणो अणंतसंसारिओ भणिओ ॥ ४१५ ॥
जोगं अतीयभावं मूलत्तरभावओ अहव कट्ठं । जाणाहि दुविहमेयं सपक्खपरपक्खमाइं च ॥ ४१६ ॥ जिणपत्रयणवुद्धिकरं पभावगं
णाणदंसणगुणाणं । रक्खंतो जिणद्वं परित्तसंसारिओ होइ । ४१७ ॥ जिणपत्रयणवुद्धिकरं पभावगं णाणदंसणगुणाणं । वड्ढंतो जिण-
द्वं तित्थगरत्तं लहइ जीवो ॥ ४१८ ॥ चेइयकुलगणसंघे उवयारं कुणइ जो अणासंसी । पत्तेयवुद्ध गणहर तित्थयो वा तओ होइ
॥ ४१९ ॥ परिणामत्रिसेणं एत्तो अन्नयरभावमहिगम्म । सुरमणुयासुरमहिओ सिज्झति जीवो धुयक्किलेसो ॥ ४२० ॥ २। देवो नाम-
णगारो कम्मगुरू सीयलो विहारेणं । निद्धंयसोत्ति मरिउं भमिओ संसारकंतारे ॥ ४२१ ॥ सीयलविहारओ खलु भगवंतासायणा
णिओगेणं । तत्तो भवो अणंतो किलेसवहुलो जओ भणियं ॥ ४२२ ॥ तित्थयर पत्रयण सुयं आयरियं गणहरं महिड्डीयं । आसायंतो
वहुभो अणंतसंसारिओ होति ॥ ४२३ ॥ सो तम्मि तव्विवागा हीणो दुहिओ य पेसणयकारी । विहलकिरियाइभावो पायं
होत्तूण मंदसती ॥ ४२४ ॥ खविऊण तयं कम्मं जाओ कोसंवि माहणसुओत्ति । विज्जामत्तो गुरुओ चिंता ओसरण निक्खमणं
॥ ४२५ ॥ लोयावन्ना पुच्छा निमित्त कहणम्मि परमसंवेगो । सव्वत्थुज्जयजोगो सक्कथुती देवहत्थिरिया ॥ ४२६ ॥ मूंगलियारक्ख
णगयचित्तो दत्थिणा समुत्तिखत्तो । मिच्छादुक्कडसंगवुद्धिओ यतिदुगक्खवणं ॥ ४२७ ॥ वेमाणिय सुह माणुस सुद्धाचारपरिया-
लणाणिरओ । सत्तट्ठजम्ममज्जे चक्की होऊण संसिद्धो ॥ ४२८ ॥ अवेडवि महासत्ता अतियारजुयावि तप्फलं भोतुं । संसुद्ध-
मगगनिरया कल्लेमणंतगा सिद्धा ॥ ४२९ ॥ एवं ओमहणायं भावेअवं निउगनुद्धीए । असमयसमयपओगा विहि सइ परिचालणाओ

चैत्यद्रव्य
रक्षावृद्धि
भक्षणफलं,
धर्मकाला-
कालौ
अज्ञानेसद-
सत्त्वादि

॥१६९॥

या ॥ ४३० ॥ होंति अकालपयोगो निरत्थगो तहऽवगारपरओ य । हंदि हु सदोसहस्सवि नियमा लोगेऽवि सिद्धविणं ॥ ४३१ ॥
घणमिच्छत्तो कालो एत्थ अकालो उ होति नायव्वो । कालो य अपुणवंधगपमिती धीरेहिं निदिहो ॥ ४३२ ॥ निच्छयओ पु-
ण एसो विन्नेओ गंठिभेयकालो उ । एयम्मी विहिसतिवालणाहि आरोगमेयाओ ॥ ४३३ ॥ इहरावि हंदि एयम्मि एस आरोग-
साहगो चेव । पोणलपरियइद्धं जमूणमेयम्मि संसारो ॥ ४३४ ॥ एयम्मि एयजोगे ण विवज्जयेमि पायसो जीवो । समुवात्थिय-
कछाणो ण हु तव्विवरीयगो होति ॥ ४३४ ॥ न परलोओ न जिणा ण धम्ममो गंडपील सीलं तु । नत्थइमिया य तहा एमादि
न मन्नई एसो ॥ ४३६ ॥ दोसावेक्खा चेवं सम्मं कालो सदोसहगओऽवि । कुसलेहिं मुणयेव्वो सइ वेज्जगसत्थनीईए ॥ ४३७ ॥
कह णु अकालपओगे एत्तो मेवेज्जगाइसुहसुद्धी ? । णणु साहिगओसहजोगसोक्खतुछा मुणयेव्वा ॥ ४३८ ॥ कुणइ जह सणि-
वाए सदोसहं जोगसोक्खमेत्तं तु । तह एयं विण्णेयं अणोरपरम्मि संसारे ॥ ४३९ ॥ ण य तत्तओ तयंपि हु सोक्खं मिच्छत्त-
मोहियमइस्स । जह रोदवाहिगहियस्स ओसहाओऽवि तब्भावे ॥ ४४० ॥ जह चेवोहयणयो सम्मं रूवं ण पासई पुरिसो । तह
चेव मिच्छदिट्ठी विउलं सोक्खं न पावेइ ॥ ४४१ ॥ असदभिणिवेसवं सो णिओगओ ता ण तत्तओ भोगो । सव्वत्थ तदुघाया
विसधारियभोगतुछोत्ति ॥ ४४२ ॥ कत्थइ ण णाणमेयस्स भावओ तम्मि असइ भोगोऽवि । अंधलयभोगतुछो पुव्वायरिया तहा
चाहु ॥ ४४३ ॥ सदसदविसेसणाओ भवहेउजहिच्छिओवलंभाओ । णाणफलाभावाओ मिच्छदिट्ठिस्स अन्नाणं ॥ ४४४ ॥ एगंत-
णिच्चवाए अणिच्चवाए सदसदविरसो । पिंडो घडोत्ति पुरिसादन्नो देवोत्ति णातातो ॥ ४४५ ॥ भवहेउ णाणमेयस्स पायसोऽ-
सप्पवित्तिभाजेणं । तह तदणुवंधओ च्चिय तत्तेतर्गणिदणादीतो ॥ ४४६ ॥ उम्मत्तस्स व नेतो तस्सुवलंभो जहिच्छरूवोत्ति ।

मिच्छोदयओ तो च्चिय भणियमिणं भावगहरूवं ॥ ४४७ ॥ गाणस्स फलं विरती पावे पुन्निम्मि तह पविचीओ । जोगत्तादि
अणुगया भावेण ण सा अओऽण्णाणं ॥ ४४८ ॥ एवमतिणिउण्डुद्धिं भाविउं अप्पणो हियट्ठाए । सम्मं पयट्ठियव्वं आणाजोगेण
सव्वत्थ ॥ ४४९ ॥ गाळण अत्तदोसं वीरियजोगं च खेत्त कालो य । तप्पच्चणीयभूए गिणहेज्जाऽभिगहविसेसे ॥ ४५० ॥ पालिज
य परिसुद्धे आणाए चेव सति पयत्तेणं । वज्झासपत्तीयवि एत्थ तहा निज्जरा विउला ॥ ४५१ ॥ तस्संपायणभावो अब्बोच्छिन्नो
जओ हवति एवं । तत्तो य निज्जरा इह किरियायवि हंदि विन्नेया ॥ ४५२ ॥ आहरणं सेट्ठिदुगं जिणिदपारणगदाणज्दानेसु । विहि-
मत्तिभावऽभावा मोक्खगं तत्थ विहिमत्ती ॥ ४५३ ॥ वेसालि वासठाणं समरे जिण पडिम सेट्ठिपासणया । अतिभत्ति पारणदिणे
मणोरहो अन्नहि पविसे ॥ ४५४ ॥ जा तत्थ दाणथारा लेए कयपुन्नगोत्ति य पसंसा । कंवल्लिआगम पुच्छण को पुन्ना? जुन्नसोड्डित्ति
॥ ४५५ ॥ एत्थ हु मणोरहो च्चिय अभिग्रहो होति नवर विन्नेओ । जदि पविसति तो भिक्खं देमि अहं अस्स चित्तणओ ॥ ४५६ ॥
पच्चगकयंपि तहा पावं खयेमेइऽभिग्रहा सम्म । अणुवंधो य सुहो खलु जायइ जउणो इह नायं ॥ ४५७ ॥ सुहराए जउणराया जउ-
णावंके य डंडमणगारो । वहणं च कालकरणं सक्कागमणं च पव्वज्जा ॥ ४५८ ॥ जउणावंके जउणाए कोप्परे तत्थ परमगणजुत्तो ।
आयावेति महप्पा दंडो नामेण साहुत्ति ॥ ४५९ ॥ कालेण रायणिगम पासणया अकुसलोदया कोवो । खग्गेण सीसच्छिन्दण अण्णे
उ फलेण ताडणया ॥ ४६० ॥ सेसाण लेट्ठुखेवे रासी अहियासणाए णाणत्ति । अंतगडेकवलितं इंदागम पूयणा चेव ॥ ४६१ ॥ दट्ठण
रायलज्जा संवेगा अप्पवहपरीणामो । इंदिनवारण सम्मं कुण पायच्छित्तमो एत्थ ॥ ४६२ ॥ साहुसमीवं गमणं सवणं तह चेव
पायच्छित्ताणं । किं एत्थ पायच्छित्तं ? सुद्धं चरणंति पव्वज्जा ॥ ४६३ ॥ पच्छायावाइसया अभिग्रहो सुमरियम्मि नो भुंजे । दर-

भुक्ते चेवं चिय दिवसम्मि न तेण किल भुत्तं ॥४६४॥ आराहण काल गओ सुरेसु वेमाणिएसु उववणो । एवं अभिगगहो इह कल्ला-
णाणिबन्धणं णेओ ॥ ४६५ ॥ जइ एवं रिसिघाएऽवि हंत आराहणा इमस्सेसा । कह खुडुयाइयाणं दोसलवाऽणंतसंसारो ? ॥ ४६६ ॥
भणइ अप्पडियारो दोसलवो तेसि ण पुण इयरस्स । कयपडियारो य इमो ण फलइ विसमेत्थमाहरणं ॥ ४६७ ॥ मारइ विसलेसोऽ-
वि हु अकयपडियारमो ण उ बंहुं पि । कयपडियारं तं चिय सिद्धमिणं हंत लोएऽवि ॥ ४६८ ॥ मंतागयरयणाणं सम्म पओगो
विसम्मि पडियारो । आणेसणिज्जऽभिगगहरूवा एते उ दोसविसे ॥ ४६९ ॥ एए पउंजिऊणं सम्मं निज्जरइ अइबहूयं पि । दोसविस-
मप्पमत्तो साहू इयरोव्व बुद्धिजुओ ॥ ४७० ॥ कम्मं जोगनिमित्तं बज्झइ बंधट्ठिती कसायवसा । सुहजोयम्मी अकसायभावओऽवेइ
तं खिप्पं ॥ ४७१ ॥ गरुओ य इहं भावो णेओ सहगारिगरुयभावेण । तित्थगराणा णियमा एत्थं सहगारिणी जेण ॥ ४७२ ॥
दोसो उ कम्मजो च्चिय ता तुच्छो सो इमं तु अहिगिच्च । लेसोऽवि अगिणो उहइ हंदि परं पि हु तणाणं ॥ ४७३ ॥ अणुक्कलपव-
णजोगा णतु तव्विरहम्मि सिद्धमेयं तु । भावो उ इहं अग्गी आणा पवणो जहा भणिओ ॥ ४७४ ॥ सा पुण महाणुभावा तहविय
पवणाइरूवमो भणिया । विवरीए साऽसमओदिया य तह बंधबुद्धिकरा ॥ ४७५ ॥ आलोचियव्वमेयं सम्मं सुद्धाए जोगिबुद्धीए ।
इयरीए उ ण गम्मइ रूवं व संधसण्णाए ॥ ४७६ ॥ जच्चंधो इह णेओ अभिणगंठी तहंधलयतुल्लो । मिच्छादिट्ठी सज्जक्खओ
य सइ सम्मदिट्ठीओ ॥ ४७७ ॥ एसो मुणेइ आणं विसयं च जहट्ठियं णिओगेणं । एइए करणम्मि उ पडिबंधगभावओ भयणा
॥ ४७८ ॥ कयमेत्थ पसंगेण समासओ जेण एस आरंभो । दिसिमित्तंदसणफलो पगयं चिय संपयं वोच्छं ॥ ४७९ ॥ अण्णं पि
इहाहरणं वणियसुया सज्झिला उ बोहीए । पव्वज्ज सीयल मणोरहो य सुद्धाए फलभेओ ॥ ४८० ॥ तगराए वसुसुया सेणसिद्ध

धम्मगुरु वोहि एगस्स । निक्खमणमकिरियमणोरहो उ अणस्स सुद्धम्मि ॥४८१॥ कालेण मिलणमसणीयाओ उववाय वंतरविमाणे ।
केवल्लिआगम पुच्छा कहणं भावम्मि बहुमाणो ॥ ४८२ ॥ एत्थवि मणोरहो च्चिय अभिगहो सुद्धणिक्खमणगम्मि । बहुमाणओवि
अविराहणाएँ एत्थं फलमुदारं ॥ ४८३ ॥ अविराहणाएँ सुद्धे धम्मट्ठाणम्मि बहुजणेण तओ । जत्तो खलु कायव्वो ण अण्णहा संकिलि-
ट्ठम्मि ॥ ४८४ ॥ तवसुत्तविणयपूया ण संकिलिट्ठस्स होति ताणंति । खमगागमि १ विणयरओ २ कुंतलदेवी ३ उदाहरणा ॥४८५॥
कुसुमपुरे अग्निमिहो खमओ लिगद्धओ य अरुणोत्ति । वासट्ठाणविहारे अहरुत्तरकोट्टगे वासो ॥ ४८६ ॥ पढमस्स संकिलेसो पावो
एसेत्ति पायसो निच्चं । विइयस्स उ संवेगो साहुवरि वसामडधणोऽहं ॥ ४८७ ॥ भववुड्ढित्तपरिक्कीकरणं वासंत गमणमोसणो ।
वासो निज्जरपुच्छा कहणं पुव्वोइयत्थस्स ॥ ४८८ ॥ आगमिय किरियणाणं खुड्डग बहुमाण तप्पदूसणया । अणुबंधकालसप्पे
उज्जाणे साहुठाणम्मि ॥४८९॥ सज्जायभूमि खुड्डग गमणे अणिमित्त गुरुणिवारणया । पेहण सप्पे पडिणीय पाणमोहेण महगुरुणो
॥ ४९० ॥ केवल्लिआगम पुच्छा विससकहणाएँ साहुसंवेगो । तव्वयणओ य खामण सरणं आराहणा चेव ॥ ४९१ ॥ १। विणयरओ
उ उदाई राया आणाओ चित्त सामंते । एगस्स कहणमहं ण कोइ जो तं विणासेइ ॥ ४९२ ॥ उच्छिण्णकुमारोलगणाएँ अहयं तु
देहि आएमं । पडिसुणणागम अपवेस साहु य अयति निक्खमणं ॥ ४९३ ॥ किरियाविणए वारस वरिसा वीसंम पोसेहे गुरुणा ।
पविमण सुत्ते कंकं गुरुणावि भवो सुदीहोत्ति ॥४९४॥ २। सम्मो कुंतलदेवी तदण्णदेवीण मच्छरसमेया । पूयं कुणइ जिणाणं अइसयमो
वच्चई कालो ॥ ४९५ ॥ गेलण मरणडवत्था पडरयणाडवणयणं अवज्झाणं । मरणं साणुप्पत्ती केवल्लि तज्जम्मपुच्छणया ॥ ४९६ ॥
कहणा देवी संवेगवासणा नेह पूजकरणं च । सरणं वोही खामण पसमो आराहणा चेव ॥४९७॥ ३। एयमिह दुक्खरूवो दुक्खवफलो चेव

संकिलेसोत्ति । आणासम्मपओगेण वज्जियब्बो सयाड्वेस ॥ ४९८ ॥ सफलो एरुवएसो गुणठाणारंगण भव्वणं । परिवडमाणान
तहा पायं न उ तट्ठियाणंपि ॥ ४९९ ॥ सहकारिकारणं खलु एसो दंडोव्व चागमणस्स । तम्मि तह संपयट्ठे निरत्थगो सो जह
तहेसो ॥ ५०० ॥ जइ एवं किं भणिया निच्चं सुत्तत्थपोरिसीए उ । तट्ठाणंतरविसया तत्तोत्तिं न तेण दोसोऽयं ॥ ५०१ ॥ अप्पुव्व-
णाणगहणे निच्चब्भोसेण केवलुप्पत्ती । भणिया सुयम्मि तम्हा एवं चिय एयमवसेयं ॥ ५०२ ॥ गुणठाणगपरिणामे सेते उवएस-
मंतरेणावि । नो तव्वाघायपरो नियमेणं होति जीवोत्ति ॥ ५०३ ॥ एत्थवि आहरणाइं णेयाइं ऽणुव्वएवि अहिगिच्च । इट्ठत्थसाहगाइं
इमाइं समयम्मि सिद्धाइं ॥ ५०४ ॥ जिणधम्मो १ सच्चोवि २ य गोड्डीसट्ठो ३ सुदंसणो मइमं ४ । तह नेव धम्मणंदो ५ आरोगमदिओ ६
य कयपुण्णो ७ ॥ ५०५ ॥ भरुयच्छे जिणधम्मो सावगपुत्तो अणुव्वनयधरोत्ति । अवहरिओ परकूले विक्कीओ सूयहत्थम्मि ॥ ५०६ ॥ लावे-
स्ससासाणा मोयण रुव्वेण ताडिओ धणियं । एवं पुणोनि नवरं कहणा एएसु पाडिसेहो ॥ ५०७ ॥ दासो मे आणत्तिं कुण सच्चमिणं
करेमि उचियंति । मज्झं तु एत्थ दोसो अत्तमिणमग्गिनाएण ॥ ५०८ ॥ पिट्ठण बोले रायाऽयन्नण परिओस विम्वयाहवणं । भाव
परिक्खण मायाकोवो वावत्ति हत्थाणा ॥ ५०९ ॥ लोलण पुच्छा निच्चल भावा पडिसेह मोयणा सम्मं । सत्तार विउलभोगा खग-
धर निरूव्वणा चेव ॥ ५१० ॥ एवं वयपरिणामो धीरोदारगरुओ मुणेयव्वो । सण्णाणसद्दहाणाहि तस्स जं भावओ भावो ॥ ५११ ॥
जाणइ उप्पण्णरुईं जइ ता दोसा नियचईं सम्मं । इहरा अपविर्त्तीयवि अणियत्तो चेव भावेण ॥ ५१२ ॥ जाणंतो वयभंगे दांसं तह
चेव सद्धंतो य । एवं गुणं अभंगे कह धीरो अण्णहा कुणइ ॥ ५१३ ॥ तुच्छं कज्जं भंगे गरुयमभंगम्मि णियमओ चेव । परमगु-
रुणो य वयणं इमंति मइमं ण लंघेइ ॥ ५१४ ॥ साहाविओ य वयपरिणामो जीनस्स अण्णहा इयरो । एवं एस सरूवेण तत्तओ चित्ति-

यन्वोत्ति ॥ ५१५॥ १। वडवहे सच्चो खलु वणियसुओ सावगोत्ति विक्खाओ । भाइसमं पारसकुलं गंतुं आगच्छमाणानं ॥ ५१६ ॥
अणोहिं समं पासण तिम्मिगलस्सा जलोवरिठियस्स । ते मच्चोडतिमहल्लो भणंति भाया उ दीवोत्ति ॥ ५१७ ॥ सव्वस्सेणं ज्ञयं
पडिमेह वलाउ तस्स करणंति । णिज्जामगगिज्जालण बुडु तह कूलउप्पत्ती ॥ ५१८ ॥ मग्गण विप्पडिवत्ती राउलववहार सक्खिभास-
णया । मिलियत्ति निवपरिच्छा पूजा सेट्ठिम्मि जाणणया ॥ ५१९ ॥ पूजा महंत सेट्ठिम्मि जोगया इच्छ आवकहियत्ति । वीमंसाए
मुयणं चाणियगेणंपि रिथस्स ॥ ५२० ॥ २। दक्खिणमहुरा गोट्ठी एगो सट्ठोत्ति वच्चए कालो । तत्थन्नया उ पइरिके थेरिगेहम्मि मुसणा
य ॥ ५२१ ॥ णो सट्ठे थेरिपावडण लंछणा मोरपिच्छरसएण । सावगभागागहणं गोट्ठी परिवज्जणा भावो ॥ ५२२ ॥ थेरीए रायकहणं
गोट्ठाहवणमणागमो उ सट्ठस्स । एत्तिय विसेमकहणे आहवणमच्चिधगो नवरं ॥ ५२३ ॥ पुच्छण चिंता गोट्ठी कइया अज्जेव
क्किमिति एमेव । चोरिय पसिणे खुद्धा सव्वे ण उ सावगो नवर ॥ ५२४ ॥ रत्तो भावगरिन्ना विसेमसपुच्छाए भूयसाहणया ।
निग्गह पूजा उ तहा दोण्हवि गुणदोसभावणे ॥ ५२५ ॥ ३। कोसवीए सट्ठो सुदंसणो नाम सेट्ठिपुत्तोत्ति । देवी संववहारे दंसणओ
तीए अणुरागो ॥ ५२६ ॥ चेडी पेसण पीती तुमम्मि जइ सच्चयं ततो धम्मं । कुणसु विसुद्ध एवं एसा ज होइ सकलत्ति ॥ ५२७ ॥
रायनिवेयण दोसो एसो सयरण निरयहेउत्ति । एसाइ धम्मदेसण पडिमाए आगमुवसग्गो ॥ ५२८ ॥ तत्तो पओस रत्तो माइट्ठाण
कहणाए गेण्हणया । पडिकूलकयत्थणपत्थणाहिं खुहिओ न सो धीरो ॥ ५२९ ॥ देवीए सप्यभक्खण जीवावण देसणाए संवोही ।
चेतीहरकारावण विरमणमो चव पावाओ ॥ ५३० ॥ ४। णासेक्के णंददुगं एगो सट्ठोड्वरो उ भिच्छत्तो । रायतलागणिट्ठाणग सोवण्णकु-
साण पासणया ॥ ५३१ ॥ तह किट्ठलोहमयगा अजत्त कम्मकर गहण विक्किणणं । सट्ठपरिणाणज्जगह इच्छापरिमाणभंगभया

॥ ५३२ ॥ इयर गह पइदिणसिंहं आणिज्जेह कज्ज गहणमहिगणं । बहु गमण निमंतणाओ तह पुत्तनिरूवणा गमणं ॥ ५३३ ॥
आगम अहिगादाणं वावड मगण य रोत्त खिवणम्मि । मलगम सुवणणदंसण खरदंडिय पुच्छ सेसेसु ॥ ५३४ ॥ माहणमदिट्ठपुब्बा
अणणेगेण दिट्ठगहणं च । पुच्छा सावगपूया दंडो इयरस्स अइरोहो ॥ ५३५ ॥ ५। उज्जेणीए रोगो णामं धिज्जाइओ महासद्धो ।
रोगऽहियाराण देविंदपसंसा असदहण देवा ॥ ५३६ ॥ काऊण वेज्जरूवं भणंति तं पणवेमो अम्हेत्ति । रयणीए परिभोगो महुमार्हणं
चउण्हं तु ॥ ५३७ ॥ तस्साणिच्छण कहणा रन्नो सयणस्स चैव तेसिं तु । लगण सत्यकहाहिं ताणं इयरस्स सवेगो ॥ ५३८ ॥
देहतथपीडा णाया पडिबोहणमो तु णवरमेतेसिं । आया तु देहतुल्लो देहो पुण अत्थतुल्लोत्ति ॥ ५३९ ॥ देवुवओगे तोसो नियरूवं
रोगहरणनामंति । आरोगो से जायं वयपरिणामोत्ति दट्ठगो ॥ ५४० ॥ ६। सइ एयम्मि विचारति अप्पबहुत्तं जहट्ठियं चैव । सम्मं
पयइति तहा जह पावनि निज्जरं विउलं ॥ ५४१ ॥ पुब्बि दुब्बिचन्नाणं कम्माणं अक्खएण णो मोक्खो । पडियारपविच्चीवि हु सेया
इह वयणसारत्ति ॥ ५४२ ॥ अट्ठज्झाणाभावे सम्मं अहियासियव्वतो वाही । तन्भावम्मिमवि विहिणा पडियारपवत्तणं णेयं ॥ ५४३ ॥
सव्वत्थ माइठाणं न पयइति भावतो तु धम्मम्मि । जाणंतो अप्पाणं न जाउ धीरो इहं कुहइ ॥ ५४४ ॥ कोडिच्चागा कागिणिगहणं
पावाण ण उण धन्नाणं । धन्नो य चरणजुत्तोत्ति धम्मसारो सया होति ॥ ५४५ ॥ गुणठाणगपरिणामे संते तह बुद्धिमं पि पाएणं ।
जायइ जीवो तप्फलमवेक्खमन्ने उ नियमत्ति ॥ ५४६ ॥ चरणा दुग्गतिदुक्खं न जाउ जं तेण मग्गगामी सो । अधोच्च सायरहिओ
निरुवद्वमग्गगामित्ति ॥ ५४७ ॥ सुव्वंति य गुणठाणगजुत्ताणं एयवइयरम्मि तहा । दाणातिसु गंभीरा आहरणा हंत समयम्मि
॥ ५४८ ॥ सिरिउरसिरिमइसोमाऽणुव्वयपरिपालणं ण य णिउणं । कुसलाणुबंधजुत्ता णिइट्ठा पुब्बसूरीहिं ॥ ५४९ ॥ सिरिउरणगरे

णंदणध्या गामेण सिरिमई सङ्की । सोमा य तीए सहिया पुराहियसुयत्ति संजाया ॥ ५५० ॥ कालेण पीइवुड्डी धम्मविचारम्मि तीए
संवेही । वयगहणेच्छ परिच्छा झुंणवणिएण दिट्ठतो ॥ ५५१ ॥ अंगतिया धणसेट्ठी सामिउरं संखसेट्ठि दढपीई । तीए बुद्धिणि-
मित्तं अजायवच्चाण तह दाणं ॥ ५५२ ॥ धण पुत्त संख धूया विवाहभोगा कहिंचि दारिइं । पत्तीभणण गच्छसु ससुरगिहं मग्ग
झुंणणं ॥ ५५३ ॥ माणागिई तओ खलु कंवलरयणं च तस्स रोमेहिं । जायइ छम्मासाओ कत्तामि अहं महामोह्ल ॥ ५५४ ॥ सो
पुण उस्मंधट्ठो ण मेल्लियव्वो सयावि मरइत्ति । हसिहिइ मोक्खो लोगो ण कज्जओ सो गणेयव्वो ॥ ५५५ ॥ पडिवण्णिमिणं तेणं
गओ य लट्ठो य सो तओ णवरं । अप्पाहिओ य चहुसो तेहिंवि तह लोगहमणम्मि ॥ ५५६ ॥ आगच्छंतो य तओ हसिज्जमाणे
कहिंचि संपत्तो । णियपुरवाहिं मुक्को आरामे तह पविट्ठो उ ॥ ५५७ ॥ भणिओ तीए कहिं सो मुक्को वाहिम्मि हंतऽभव्वोऽसि ।
मयगो सो थेवफलं ण य लाभो तह उ एयस्स ॥ ५५८ ॥ झुंणतुल्लो धम्मो सुद्धो एयम्मि जेइयव्वमिणं । सव्वं णियबुद्धीए असुह-
मुहफलत्तमाईहिं ॥ ५५९ ॥ णेरिसयाणं एसो दायव्वो तेसिमेव उ हियट्ठा । गाढगिलाणाईणं णेहाइजुओ व आहारो ॥ ५६० ॥
सोमाऽऽह णेरिसच्चिय सव्वे पाणी हयंति णियमेणं । बुद्धिजुयावि हु अण्णे गोव्वरवणिएण दिट्ठतो ॥ ५६१ ॥ वीसउरीए पयडो
दत्तो गाइत्तगो अह कहंचि । कालेणं दारिइं अप्पाहिय सरणमडिभज्जे ॥ ५६२ ॥ तंनगरं डिपट्टगोयमदीवम्मि कज्ज बुज्झ-
णया । रयणत्तणचारिगोदंमणं तओ गोव्वरं रयणा ॥ ५६३ ॥ णाऊणमिणं पच्छा नगरीए एवमाह सव्वत्थ । बुद्धऽत्थि णत्थि विहवो
गहोऽवि रण्णा मयं एयं ॥ ५६४ ॥ सदाविऊण भणिओ गेण्हह विहवत्ति लक्खगहणं तु । तदीवण्णू णिज्जामग वहण भरणं कयव-
रम्म ॥ ५६५ ॥ एवं च हसइ लोगो गमणं तह कज्जबुज्झणं चैव । गावीदंसण गोमयभरणं वहणान अच्चत्थं ॥ ५६६ ॥ आगमण

रायदंसणमाणीयं किति ? गोब्वरो देव ! । उस्सुक्कं तुह भंडं पसाय हसणं पवेसणया ॥ ५६७ ॥ अग्गीजालण रयणा विक्कण परिभोग
लोगपूजत्तं । तह णिच्छयओ पत्तं एणं भव्वसत्तेणं ॥ ५६८ ॥ पट्टगसरिसी आणा एमाइ इहं पि जोइयव्वं तु । णीसेसं णियबुद्धीए
जाणएणं जहाविसयं ॥ ५६९ ॥ एरिसयाणं धम्मो दायव्वो परहिउज्जएणेह । अप्पंभरित्तमिहरा तमणुच्चियं ईसराणं व ॥ ५७० ॥
णीया वइणि समीवं पडिस्सयं साहिऊण वुत्तं । तत्थवि पवित्तिणीए जहाविहिं चेव दिठ्ठत्ति ॥ ५७१ ॥ दाणाइभेयभिण्णो कहिओ
धम्मो चउव्विहो तीए । कम्मोचसमेण तहा सोमाए परिणओ चेव ॥ ५७२ ॥ विहिणाणुव्वयगहणं पालणमप्पत्तियं गुरुजणस्स ।
छंडेह इमं धम्मं गुरुमूले तेसिं तहिं णयणं ॥ ५७३ ॥ कुसलाए चित्तियमिणं संसुहवयणं गुरुण नहु जुत्तं । तत्थवि पवित्तिणीदंसणे-
णमेयाणवि य बोही ॥ ५७४ ॥ गच्छंतेहि य दिट्ठं वणियगिहे चइससं महाघोरं । हिंसाअणिवित्तीए वियंभियं कुलविणासकरं
॥ ५७५ ॥ दुस्सीलगारि भियगे लग्गा सुयघायणंति संगारो । पेसणसुएण तग्घायणं तओ केवलागमणं ॥ ५७६ ॥ तीएवि तस्स
वहणं सिलाए वहुयाए तीए अस्सिएणं । धूयाए णिव्वेओ हा किं एयंति बोलो य । ५७७ ॥ लोगमिलणम्मि वयणं तएवि किण्णेस
घाइया ? साऽऽह । हिंसाए नियत्ताहं एयंणिवित्ती अहो पावा ॥ ५७८ ॥ तीए भणिया य गुरु मएवि एगं वयं इमं गहियं । ता
किं मोत्तव्वमिणं ? ते आहु ण, अच्छउ इमंति ॥ ५७९ ॥ एवं विणट्ठवहणो मंदो भियगेण सुहु पडियरिओ । धूयादाया वणिओ जीवग-
भिण्णेहिं विण्णेओ ॥ ५८० ॥ महिलाइवसविलोड्डो रण्णो सिट्ठत्ति पक्खि सक्खिज्जे । गंतूणं ते आणिय विम्भिय विरलति पुच्छाए
॥ ५८१ ॥ कत्थ छगणम्मि किमिदंसणेण कह एरिसेहिं कम्महिं । धाडिय धिक्कारहओ दिट्ठो विइएविय णिसेहो ॥ ५८२ ॥ एवं
चिय तिलतेणो ण्हाउल्लो कहवि हट्ठसंवड्डो । गोपिच्छियतिलपडिओ तेहि समं तह गओ गेहं ॥ ५८३ ॥ जणणीए पक्खोडिय लोइय

पण्डिदिण्ण खद्धमोरंडो । तत्तो तम्मिऽवल्लमो तहा पुणो हरियतिलणियरो ॥ ५८४ ॥ एवं चिय तेसम्मिचि गहिओ जणणीएँ खद्ध
थणखंडो । पलिच्छिण्णगोत्ति दिट्ठो णिवारणा णवर तइएवि ॥ ५८५ ॥ एवं घोडगघडिया दुस्सीला मोहओ महापावा । विणि-
चाइयभत्तारा परिट्ठविंती तयं घोरा ॥ ५८६ ॥ देवयजोइयपिडिया गलंतवसरुहर भरियथणवट्ठा । अंधा पलायमाणी णियत्त-
माणी य सज्जक्खा ॥ ५८७ ॥ डिंभगवंदपरिगया खिसिज्जंती जणेण रोवंती । दिट्ठा धिज्जाइगिणि य एवं च चउत्थपडिसेहो
॥ ५८८ ॥ एवमसंतोसाओ विवणवहणो कहिंचि उत्तिण्णो । मच्छाहारजोगा अच्चंतं वाहिपरिभूओ ॥ ५८९ ॥ आयणियणिहि
सुयवल्लिदाणाओ तप्फलो पउत्तविही । अफलो तदण्ण गहिओ विण्णाओ णयररइहिं ॥ ५९० ॥ तत्तो उच्छुब्भंतो बहुजणधिकारिओ
वसणहीणो । दिट्ठा कोइ दरिदो पडिसेहो पंचमम्मि तहा ॥ ५९१ ॥ पत्ताइं तओ एवं संविग्गाइं पडिस्सयसमीवं । तत्थवि य वइ-
ससमिणं दिट्ठं एएहिं सहसत्ति ॥ ५९२ ॥ राईए भुंजंतो मंडगवाइंगणेहिं कोइ णरो । विच्छुंछोदूण सुहे अदिट्ठगं विद्धओ तेण ॥ ५९३ ॥
विंतर जाओ विसाओ उस्सणमुहो महावसणपत्तो । तेगिच्छगपरियरिओ पउत्तचित्तोसहविहाणो ॥ ५९४ ॥ उव्वेलंतो यहुसो सग-
ग्गयं विरसमारसंतो य । हा दुट्ठमिणं पावं जाओ छट्ठम्मि पडिसेहो ॥ ५९५ ॥ एसो य मए गहिओ पायं धम्मो तओ य ते आहु ।
पालेज्जसि जत्तेणं पेच्छामो तहय तं वइणिं ॥ ५९६ ॥ गमणं चिइवंदण गणिणिं साहणं तीएँ उचियपडिवत्ती । दंसण तोसो धम्मकह
पुच्छणा कहणमेवं च ॥ ५९७ ॥ को धम्मो ? जविदया, किं सोक्खमरोगया उ जीवस्स । को णेहो ? सव्भावो, किं पंडिच्चं ? परिच्छे-
ओ ॥ ५९८ ॥ किं विसमं ? कज्जगती, किं लट्ठं ? जं जणो गुणग्गाही । किं सुहगेज्झं ? सुयणो, किं दुग्गेज्झं ? खलो लोओ ॥ ५९९ ॥ एमादि-
पुच्छवागरण तो तहा भदयाणि जायाणि । जह तीए धम्मविग्धं पायं सुविणेऽवि ण करंति ॥ ६०० ॥ ३ । गुणठाणगपरिणामे संते

जीवाण रायलकछाणा । इय मग्गगाभिभावा परिणाम सुहावहा होंति ॥ ६०१ ॥ गुणठाणगपरिणामे महव्वए तु अहिगिच्च
णायाइं । समिइगुत्तिगयाइं एयाइं हवंतिज्जेताइं ॥ ६०२ ॥ इरियासमियाइयाओ समितीओ पंच होंति नायव्वा । पवियारेगसराओ
गुत्तीओऽतो परं वोच्छं ॥ ६०३ ॥ मणगुत्तिमाइयाओ गुत्तीओ तिन्नि समयकेज्जहिं । पवियारेतररूवा निदिट्ठाओ जओ भणियं
॥ ६०४ ॥ समिओ नियमा गुत्तो गुत्तो समियत्तणम्मि भइयव्वो । कुसलवइसुदीरंतो जं वइगुत्तोऽवि समिओऽवि ॥ ६०५ ॥ पुंन्व सख
पच्छा वाधायविवज्जयाओ एयाओ । कज्जे उवउत्तस्साणंतरजोगे य सुद्धाउ ॥ ६०६ ॥ एयासिं आहरणा निदिट्ठा एत्थ पुव्वसूरीहिं ।
वरदत्तसाहुमादी समासतो ते पवक्खामि ॥ ६०७ ॥ वरदत्तसाहु इरियासमितो सक्खस्स कहवि उवओगो । देवसभाए पसंसा मिच्छ-
दिट्ठिस्सऽसदहणं ॥ ६०८ ॥ आगम वियारपंथे मच्छियमंडुक्किया ण पुरउत्ति । पच्छा य गयविउव्वण वालो सिग्घो अवेहित्ति
॥ ६०९ ॥ अक्खोभिरियालोयण गमणमसंभंतगं तहच्चेव । गयगहणुक्खिवणं पाडणं च कायस्स सयराहं ॥ ६१० ॥ ण उ भाव-
स्सीसिं पि हु मिच्छादुक्कड जियाण पीडत्ति । अविउट्ठाणं एवं आभोगे देवतोसो उ ॥ ६११ ॥ संहरण रूवदंसण वरदानमणिच्छ
चत्तसंगोत्ति । गमणालोयण विम्हय जोगंतरंसपवित्ती या ॥ ६१२ ॥ संगय साहु कारणिय रोहगे भिक्खणिग्गमण पुच्छा । कत्तो तुब्भे?
अगराओ, कोऽभिप्पाओ! णवी जाणे ॥ ६१३ ॥ तत्थ वसंताणं कह? अवावारा उ किमिह जंपंति? । एत्थवि अवावारो, किं साहण-
माणमेत्थं पि ॥ ६१४ ॥ सुव्वइ दीसइ किंची सब्बं साहिज्जए न सावज्जं । किं वसहेत्थ? गिलाणो, किमिहाडह?, अपडिबंघाओ
॥ ६१५ ॥ चारग तुब्भे? समणा, को जाणइ? अप्पसक्खिओ धम्मो । ण हु एत्थं छुट्ठिज्जइ, जं जाणह तं करेज्जाहि ॥ ६१६ ॥ कह
सत्ति? माणुसुत्तिमयसासणा, को णु एस? सब्बणू । एमाइ अणुचियं सइ भासासमिओ ण भासेइ ॥ ६१७ ॥ २। वसुदेवपुव्वजम्म

आहरणं एसणाए समिईए । भगहा णंदिगामे गोयमधिज्जाइ चक्कयो ॥ ६१८ ॥ तस्स य धारिणि भज्जा गब्भत्ताए कुओ उ
आहूओ । धिज्जाइ मओ छम्मास गवम धिज्जाइणी जाए ॥ ६१९ ॥ माउलके संवड्डुण कम्मकरण वियारणा य लोएणं । णत्थि
तुह एत्थ किंची तो वेई माउलो तमिह ॥ ६२० ॥ मा सुण लोगस्स तुमं धूयाओ तिणिण तासिं जेड्डयरं । दाहामि करे कम्मं पकओ
पत्तो य वीचाहो ॥ ६२१ ॥ सा णिच्छए विसण्णो माउलओ वेई वीय दाहामि । सावि य तेहव णिच्छइ तइयत्ती णेच्छई सावि
॥ ६२२ ॥ णिव्विण णंदिवद्धणआयरियाणं सगासि णिक्खंतो । जाओ छट्ठक्खमओ गेण्हइ यमभिग्गहमिमं तु ॥ ६२३ ॥ वाल-
गिलाणाईणं वेयावच्चं माए उ कायव्वं । तं कुणइ तिक्खसड्डुओ खायजसो सक्कगुणकित्ती ॥ ६२४ ॥ अस्सइहणा देवस्स आगमो कुणइ
दो समणरूवे । एगु गिलाणो अडवीए चिड्डई अइगओ विइओ ॥ ६२५ ॥ वेइ गिलाणो पडिओ वेयावच्चं तु सइहे जो उ । सो
उट्टेज्जउ खिप्पं सुयं च तं णंदिसेणेण ॥ ६२६ ॥ छट्ठेववासपारणमाणियं कवल धेतुकामेणं । तं सुयमेत्तं रहसुट्ठिओ य भण केण कज्जंति
॥ ६२७ ॥ पाणगदव्वंति तहिं जं णत्थी वेइ तेण कज्जंति । णिग्गय हिंउते कुणयणेसणं णवि य पेछेइ ॥ ६२८ ॥ इय एक्कवार वीयं च हिंडिओ लड्डु-
तइयवारम्मि । अणुकंपा तूरंतो गओ य सो तस्सगासं तु ॥ ६२९ ॥ खरफरुसाणिड्डुरोहिं अक्कोसइ से गिलाणओ रुट्ठो । हे मंदभग्ग !
फुक्किय ! तूमासि तं णाममेत्तेण ॥ ६३० ॥ साहुवगारित्ति अहं णामड्डुओ तह समुदिसिउमाओ । एयाए अवत्थाए तं अच्छसि भत्त-
लोहिछो ॥ ६३१ ॥ अमयमिव मणमाणो तं फरुसगिरं तु सो ससंभंतो । चरणगओ खामेई धुवइ य तं समललित्तंति ॥ ६३२ ॥
उट्टेह वयामोत्ती तह काहामी जहा हु अचिरेणं । होहिह णिरुया तुब्भे वेई ण तरामि गंतुं जे ॥ ६३३ ॥ आरुह मे पिट्ठिए आरूढो

तो तहिं पहारं च । परमासुइदुग्गंधं सुयई पट्टीएँ केसयरं ॥ ६३४ ॥ बेइ गिरं धिय मुंडिय ! वेगविहाओ कउत्ति दुक्खविओ । इइ बहुविहमकोसइ पए पए सोऽवि भगवं तु ॥ ६३५ ॥ ण गणइ तं फरुसगिरं ण य तं गरहइ दुरहिगंधं तु । चंदणमिव मणंतो मिच्छा मे दुक्कडं भणइ ॥ ६३६ ॥ चिन्तेइ किं करेमी ? कह णु समाही भवेज्ज साहुस्स ? इय बहुविहप्पगारं णवि तिणो जाव खोभेउं ॥ ६३७ ॥ ताहे अभित्थुणित्ता गओ तओ आगओ य इयरो उ । आलोइए गुरूहिं धणोत्ति तहा समणुसिद्धो ॥ ६३८ ॥ जह तेणमेसणा णो भिण्णा इय एसणाएँ जइयव्वं । सव्वेण सया अदीणभावओ सुत्तजोएणं ॥ ६३९ ॥ ३। धिज्जाइ सोमिलज्जो आदाणाइ-समिइएँ उवउत्तो । गुरुगमणत्थं उग्गाहणा उ गमणे णियत्तया ॥ ६४० ॥ तह सुयण सम्म चोयण किमेत्थ सप्पोत्ति एव पडि-भणिओ । संविग्गो हाऽजुत्तं भणियंति गुरीएऽणुग्गहिओ ॥ ६४१ ॥ तह सप्पदंसणेणं सुट्ठुयंरं तिक्खसद्वसंपणो । दंडगगहणिक्खेवे अभिग्गही सव्वगच्छम्मि ॥ ६४२ ॥ अण्णोण्णागमणिच्चं अब्भुट्ठुणाइजोगपरितुट्ठो । जत्तेणं हेट्ठुवरिं पमज्जणाए समुज्जुत्तो ॥ ६४३ ॥ जावज्जीवं एवं गेलणम्मिव अपरिवडियभावो । आराहगो इमीए तिगरणसुद्धेण भावेण ॥ ६४४ ॥ ४। धम्मरूई णामेणं खुट्ठो चरि-मसमिइएँ संपणो । कहवि ण पेहिय थंडिल ण काइयं वोसिरे राई ॥ ६४५ ॥ जाया य देहपीडा अणुकंपा देवयाए उप्पण्णा । तीएँ अकाल पहायं तहा कयं जह समुज्जोओ ॥ ६४६ ॥ वोसिरणा अंधारं हंत किमेयंति देवउवओगो । जाणण मिच्छाउक्कड अहो पमत्तो-ऽम्हि संवेगो ॥ ६४७ ॥ अण्णोऽविय धम्मरूई खमगो पारणग कड्डयतुंबम्मि । गुरुवारण नायालोयणाएँ भणिओ परिट्ठवसु ॥ ६४८ ॥ आवागथंडिलपिपीलियाण मरणमुवलब्भ तद्देसा । करुणाए सिद्ध वियडण भोत्तूण मओ महासत्तो ॥ ६४९ ॥ ५। मणगुत्तीए कोई साहू ज्ञाणम्मि णिच्चलमईओ । सक्कपसंसा असइहाण देवागमो तत्थ ॥ ६५० ॥ दिट्ठो उस्सग्गठिओ विउन्वियं जणणि-

जगत्सु तु । करुणं च संपलत्तो अणेगहा तत्थ सो तेसिं ॥६५१॥ पच्छा भज्जरूवं अणपसत्तं समत्तसिंगारं । भूओ य अहिल-
 मंतं उरुगभच्चंतणेहजुयं॥६५२॥ तहवि ण मणगुत्तीए चलणं णियरूव देव वंदणया । थुणणं लोगयसंसा एवपि ण चित्तंभेओ उ॥६५३॥
 वयगुत्तीए माह सण्णायगठाण गच्छए दंडु । चोरगह मेणावइ विमोइउं भणइ मा साह ॥ ६५४ ॥ चलिया य जणयत्ता सण्णाय-
 गमिलणमंतरा चैव । मायपियभायमाई सोऽवि णियत्तो समं तेहिं ॥ ६५५ ॥ तेणेहिं गहिय सुसिया मुक्का ते विति सो इमो साह ।
 अम्हेहिं गहियमुक्को तो वेई अम्मगा तस्म ॥६५६॥ तुब्भेहिं गहियमुक्को ? आमं, आणेह वेइ तो छुरियं । जा छिंदेमि थणं गणु किं
 ते मेणावइ भणइ ॥६५७॥ दृज्जम्मजायेमसो दिट्ठा तुज्जे तहावि नवि सिद्धं । कह पुत्तोत्ति अह ममं किह णवि सिद्धंति धम्मकहा
 ॥६५८॥ आउट्ठा उयमंतो मुक्को मज्झपि तंसि माइत्ति । सव्वं समप्पियं से वइगुत्ती एव कायव्वा ॥६५९॥ काइयगुत्ताहरणं अट्ठा-
 णपवणणो महासाह । आत्तासियम्मि सत्थे ण लहइ तहिं थंडिलं किंचि ॥६६०॥ लद्धं चऽणेण कहवी एगो पाओ जहिं पइट्ठाइ ।
 (ता) तहिं टिण्णपाओ सव्वं राइ तहिं थद्धो ॥६६१॥ ण य अत्थंडिलभोगो तेण कओ तत्थ धीरपुरिसेणं । सक्कपसंसा देवागमो य तह
 भेसणमखोहो ॥ ६६२ ॥ सीहगह मंपाडणमचलणमंगण दुक्कडं सम्मं । सुरवंदणा पसंसण अइव लोणेणमुक्करिसो ॥ ६६३ ॥
 एवंविहो उ भावो गुणठणे हंदि चरणरूवम्मि । होति विसिद्धखउवममजोगओ भव्यसत्ताणं ॥ ६६४ ॥ देहाऽसामत्थम्मिवि
 आययगुट्ठी ण ओघओ अन्ना । चरणम्मि सुपुरिसो ण हि तुच्छोवि अक्कजमायरति ॥ ६६५ ॥ दब्बादिया न पायं सोहणभाव-
 म्म होति विगवकरा । वज्झकिरियाओ य तहा हवंति लोणेऽवि सिद्धमिणं ॥ ६६६ ॥ दइयाकणुप्पलताडणं व सुहडस्स णिव्बुइं

कुण्ड । पहुआणाए संपत्थियस्स कंडपि लगंतं ॥ ६६७ ॥ जह चेव सदेसम्मो तह परदेसेवि हंदि धीराणं । सत्तं न चलइ समुव-
त्थियम्मि कज्जम्मि पुरिसाणं ॥ ६६८ ॥ कालोऽवि य दुब्भिक्खाइलक्खणो ण खलु दाणहाराणं । भेदइ आसयरयणं अवि अहिग-
यरं विसोहेइ ॥ ६६९ ॥ एवं चिय भव्वस्सवि चरित्तिणो णहि महाणुभावस्स । सुहसामायारिगओ भावो परियत्तइ
कयाइ ॥ ६७० ॥ भोयणरसणुणोऽणुवहयस्स णोऽसाउभोइणोवि तहा । साउम्मि पक्खवाओ किरियावि ण जायइ कयाइ ॥ ६७१ ॥
एवं सज्झायाइसु तेसिमजोगोऽवि कहवि चरणवओ । णो पक्खवायकिरिया उ अण्णहा संपयट्ठिति ॥ ६७२ ॥ तम्हा उ दुस्समा-
एवि चरित्तिणोऽसग्गहाइपरिहीणा । पण्णवणिज्जा सद्धा खंताइजुया य विण्णेया ॥ ६७३ ॥ णाणम्मि दंसणम्मि य सइ चरणं जं तओ
ण एयम्मि । णियमा असग्गहाइ हवंति भववद्धणा घोरा ॥ ६७४ ॥ सज्झायाइसु जत्तो चरणविसुद्धत्थमेव एयाणं । सत्तीए संपयट्ठइ
ण उ लोइयवत्थुविसओ उ ॥ ६७५ ॥ तत्तो उ पइदिणं चिय सण्णाणविवद्धणाए एएसिं । कल्लणपरंपरओ गुरुलाघवभावणायाओ ॥ ६७६ ॥
एयमिह अयाणंता असग्गहा तुच्छवज्जजोगम्मि । गिरया पहाणजोगं चयंति गुरुकम्मदोसेणं ॥ ६७७ ॥ सुद्धंछाइसु जत्तो गुरुकु-
लचागाइणेह विण्णेओ । सबरससरक्खपिच्छत्थघायपायाछिवण तुल्लो ॥ ६७८ ॥ णहि एयम्मि वि न गुणो अत्थि विहाणेण कीरमाणम्मि ।
तं पुण गुरुत्तरगुणभावसंगयं होइ सब्वत्थ ॥ ६७९ ॥ तित्थगराणा मूलं णियमा धम्मस्स तीए वाघाए । किं धम्मो ? किमधम्मो ?
णेवं मूढा वियारंति ॥ ६८० ॥ आयापढमसुत्ते सुयंमि इचाइलक्खणे भणिओ । गुरुकुलवासो सक्खा अइणिउणं मूलगुणभूओ ॥ ६८१ ॥
णाणस्स होइ भागी थिरतरतो दंसणे चरित्ते य । धण्णा आवकहाए गुरुकुलवांसं ण मुंचंति ॥ ६८२ ॥ ता तस्स परिचाया सुद्धंछाइ

सयमेव बुद्धिमया । आलोप्यव्वमिणं कीरतं कं गुणं कुणई? ॥ ६८३ ॥ उववासोऽवि हु एकासणस्स चाया ण सुंदरो पायं । णि-
च्चमिणं उववासो गोमिच्चिगमो जओ भणिओ ॥ ६८४ ॥ अहो निच्चं तवोकम्मादिसुत्तओ हंदि एवमेयंति । पडिवज्जेयव्वं खलु पव्वा-
दिसु तव्विहाणाओ ॥ ६८५ ॥ आउत्ताईएसुवि आउक्काइयाइजोगसुज्झवणं । पवयणखिसा एयस्स वज्जणं चैव चित्तमियं ॥ ६८६ ॥
इच्चाइसु गुरुलाघवणणे जायम्मि तत्तओ चैव । भवणिव्वेया जीवो सज्झायार्हं समायरई ॥ ६८७ ॥ गंभीरभावणाणा सद्दाइसओ
तओ य सक्किरिया । एसा जिणेहिं भणिआ संजमकिरिया चरणरूवा ॥ ६८८ ॥ सम्मं अण्णायगुणे सुदररयणम्मि होइ जा सद्दा ।
तत्तोऽणंतगुणा खलु विण्णायगुणम्मि वोद्धव्वा ॥ ६८९ ॥ तीएवि तम्मि जत्तो जायइ परियालणाइविसओत्ति । अच्चंतभावसारो
अइसयओ भावणीयमिणं ॥ ६९० ॥ एवं सज्झायाइसु णिच्चं तह पक्खवायकिरियाहिं । सइ सुहभावा जायइ विसिद्धकम्मक्खओ णियमा
॥ ६९१ ॥ तह जह ण पुणो बंधइ पायाणायास्कारणं तमिह । तत्तो विसुज्झमाणो सुज्झइ जीवो धुयक्किलेसो ॥ ६९२ ॥ इत्तो अक-
रणनियमो अब्बेहिं विण्णओ ससत्थम्मि । सुहभावविसेसाओ न चैवमेसो न जुत्तेत्ति ॥ ६९३ ॥ जं अत्थओ अभिणं अण्णत्था
महओऽवि तह चैव । तम्मि पओसो मोहो विसेसओ जिणमयठियाणं ॥ ६९४ ॥ सव्वप्पवायमूलं दुवालसंगं जओ समक्खायं ।
रयणागरत्तुल्लं खलु तो सव्वं सुंदरं तम्मि ॥ ६९५ ॥ पावे अकरणनियमो पायं परत्तिविचित्तिकरणाओ । नेओ य गांठिभेए सुज्जो
तदकरणरूवो उ ॥ ६९६ ॥ णिवसंति सेट्ठिपमुहाण पायमेत्थं सुया उ चत्तारि । रइबुद्धिरिद्धिगुणसुंदरीउ परिसुद्धभावाओ ॥ ६९७ ॥
मोक्केए रायमुया मट्ठी गतिसुंदरिच्चि रूववई । नंदणगसामिणोढा सुयाए रागो उ कुरुवत्तिणो ॥ ६९८ ॥ जायण दाणा विग्गह
गहरागनिचयणम्मि मंविग्गा । तन्निव्वत्तणचित्तिण चाउम्मासम्मि त्रयक्कहणा ॥ ६९९ ॥ पडिवालगं तु रण्णो तीए तह देसणा अस-

कारो । पुण्णमि य णियंबंधे फलवमणं तहवि न विरागो ॥ ७०० ॥ किं एत्थ रागजणणं अच्छीणं? पयावितो न मोल्लंति । संवेगा तद्दाणं विम्हियरन्नो विरागो य ॥ ७०१ ॥ गंभीरदेसणाओ उभयहियमिणंति पावरक्खा य । रन्नो बोही तो सो करेमि किं ? चयसु परदारं ॥ ७०२ ॥ वयणं तोसा अकरणणियमो एतीएँ एत्थ वत्थुम्मि । रन्नो सोगा उस्सग देवया अच्छि णिव थेज्जं ॥ ७०३ ॥ एत्थेव मंतिधूया एरिसिया बुद्धिसुन्दरी नाम । पासायतले दिट्ठा रन्ना अज्झोववन्नो यो ॥ ७०४ ॥ चेडीपेस अणिच्छे मंतिगह मंतमेयकव-
डेण । पत्तियण मोक्ख तव्वंदि धरण कह्णमि संवेगो ॥ ७०५ ॥ तन्निव्वत्तणचिंता देसण निब्वंध तक्कहा चेव । नियविद्धरूव-
मयणासुचिभरियसमप्पणे साड्हं ॥ ७०६ ॥ निवतोस एरिसिच्चिय छड्डिहिसि न जातु भंगखिवणा उ । साहु कयं निवदिहिरिया पावयरा हंत संवेगो ॥ ७०७ ॥ देसण निव संवोही तुट्ठो परदारचागरिसाओ । अकरणणियमो एयंमि मोयणा तहय सक्कारो ॥ ७०८ ॥ एत्थेव सेट्ठिधूया एरिसया रिद्धिसुन्दरी नवरं । परिणीया सड्डुणं धम्मणं तामलिच्चीए ॥ ७०९ ॥ परतीर वहण भंगे अण्णागमदिट्ठाराग धम्मस्स । खेवो भंगे जीवण मिलणा कह्णमि संवेगो ॥ ७१० ॥ अन्नत्थ गमण ठाणं इयरस्सवि मच्छभत्तओ वाही । देवा तत्थागमणं दंसण पतिकहणमाणयणं ॥ ७११ ॥ आसासण वेज्जाणय पुच्छणा किरिय सम्म पडियरणं । इयरस्स हिरिय देसण संवेगातो ततो बोही ॥ ७१२ ॥ पन्नवण किं करेमी ? परदारच्चायमेव परमधिती । एत्तो अकरणणियमो एयंसि वणागमा-
गमणं ॥ ७१३ ॥ एत्थेव एरिसिच्चिय गुणसुंदरिसन्निधा पुरोहसुया । तप्पुरवड्डु रागोढा सावत्थि पुरोहियसुएण ॥ ७१४ ॥ बड्डु सवरासय तग्गम निवेयणा धाडिगहियकहणाओ । संवेग बोहणिच्छा निब्वंधे वय कहक्खेवो ॥ ७१५ ॥ भाववियाणण कित्तिमरोग-
करण देसणा य अप्पगया । बड्डुनिव्वेय परायण अभयदोणेण परिओसो ॥ ७१६ ॥ अहिंदसे जीवावण कहणा संवेग किं करेमिति ।

चय परदारं चत्तं हंत कयन्थोऽसि पणिहाणा ॥ ७१७ ॥ एत्थं अकरणणियमो जाओ संसारवीयडहणोत्ति । उवरिंणि तप्पभावा
तप्पालण धम्मवुद्धीए ॥७१८॥ एएण पगोणेणं परपुरिसासेवणम्मि काऊण । अकरणणियमं एया णियमेण गया य सुरलोयं ॥७१९॥
तत्तो जुयाउ चंपापुरीए जायाओ सेट्ठिअयाओ । रूवतीउ तारासिरिविणयदेविनामाओ ॥ ७२० ॥ परिणीया जम्मंतर जिणपार-
णदाण चैव जुयएणं । विणयंधरनामेणं रूववया इब्भपुत्तेणं ॥ ७२१ ॥ गयसीसे वेयाली दाणरओ दिन्नभोयणो नियमा ।
विंदुज्जाणे जिणदंमणाओ मद्धा य दाणं च ॥ ७२२ ॥ घुडं च अहो दाणं दिव्वाणि य आहयाणि तूराणि । देवा य सन्निवतिया
वसुहाग चैव बुद्धा य ॥ ७२३ ॥ सद्धातिसया दंसण विणिओगो तीए सावगत्तं च । सुरलोग गमण भोगा चवणं जाओ य सेट्ठि-
मुओ ॥ ७२४ ॥ तेणोढा जणवाओ रूववती धम्मवुद्धि निवरगो । णिवक्कवडपीतिकारण गाहाए लिहावणं चैव ॥ ७२५ ॥
पमियन्लि ! रतिवियक्खणि ! अज्जमभवस्स तुह विओयम्मि । सा गई चउजामा जामसहस्सं व बोलीणा ॥७२६॥ भुज्जगह तत्तो
देवी चेडिवासपुडयम्मि किल दिट्ठा । कइयवकोवो पउरम्मि पेसणा लिविपरिक्खणया ॥ ७२७ ॥ बहुसो विमरिसियालोयणा य
मिलियत्ति तह निवेयणया । इय दोसगारि एसो णायं तुब्भहिं एयंति ॥ ७२८ ॥ गिहमुदा पत्तिगह कुरूवसंका जिणागमे पुच्छा ।
कहणं भैवगंभी चरणं सव्वेसि पवज्जा ॥७२९॥ देसविइगुणठाणे अकरणणियमस्स एव सबभावो । सव्वविइगुणठाणे विसिद्धतरओ इमो
होइ ॥ ७३० ॥ जं मो पहाणतरओ, आसयेभओ अओ य एसोत्ति । एत्तो च्चिय सेट्ठीए णेओ सव्वत्थवी एसो ॥ ७३१ ॥ एत्तो
उ वीयरगो ण किंचिवि करेइ गरहणिज्जं तु । ता तत्तगइक्खणाइक्कप्पमो एम विण्णेओ ॥ ७३२ ॥ तह भावसंजयाणं सुव्वइ इह
सुहपरंपरा मिट्ठी । मावि हु जुज्जइ एवं ण अण्णाहा चित्ताणियमिणं ॥७३३॥ सइ गरहणिज्जवाचारवीयभूयम्मि हंदि कम्मम्मि ।

खविए पुणो य तस्साकरणम्मी सुहपरंपरओ ॥ ७३४ ॥ आहरणा पुण एत्थं बहवे उसभाइया पसिद्धत्ति । कालेवओगओ पुण एत्तो एकं पवक्खामि ॥ ७३५ ॥ एयम्मिवि कालम्मी सिद्धिफलं भावसंजयाणं तु । तारिसयंपि ह्णियमा बज्जाणुड्ढाणमो णेयं ॥ ७३६ ॥ संखो कलावई तह आहरणं एत्थ मिहणयं णेयं । चरमद्धायडवितहचरणजोगओ सति सुहं सिद्धं ॥ ७३७ ॥ संखो नामेण निवो कलावती तस्स भारिया इड्ढा । तीए भातिणियंगयपेसणमच्चंगमिति रन्नो ॥ ७३८ ॥ गुत्तिणि विसज्जगाणं हत्थे देवंगमाइयाणं च । पढमं च देविदंसण साहण तह तस्स एएत्ति ॥ ७३९ ॥ तन्नेहा सयगहणं एए अहमेव तस्स अप्पिस्सं । परिहण-तोसा सहिसंनिहाण तह भासणं चित्तं ॥ ७४० ॥ एएहिं दिट्ठेहिं सोच्चिय दिट्ठोत्ति परिहिएहिं तु । सो च्चिय ओसत्तो सहि ! एमादि अतीव नेहजुयं ॥ ७४१ ॥ वीसत्थभासियाणं सवणत्थं आगएण रन्ना उ । सयमेव सुयं एयं कोवो अवियारणा चेव ॥ ७४२ ॥ एत्थ य इमं निमित्तं अन्नमिणं मग्गियं नो दिन्नं । अन्नेण नियपिया णेहओत्ति गयसेट्ठिपुत्तेण ॥ ७४३ ॥ पट्टवणमागयाणं चंडा-लीणं च दाणमाणाए । रन्नम्मि बाहुछेयं कुणहत्ति इमीएँ पावाए ॥ ७४४ ॥ करणं वाहाणयणं तह दुक्खा पसवणं णईतीरे । डिम्भ-पलोट्टण णइपइ सुहधरणं कहवि किच्छेण ॥ ७४५ ॥ देवयकंदण सच्चवाहिठाण तह बाहुभावओ चरणं । तावसकुमारदंसण गुरुक-हणं तवोवणाणयणं ॥ ७४६ ॥ रण्णो अंगयदरिसण णामे संका य सेट्ठि पुच्छणया । चिट्ठति दंसणे णाण सोग मरणत्थणिगमणं ॥ ७४७ ॥ बहि चेईहर अभि अभियंतेय सुनिमित्तजोगओ धरणं । कहणा ण इमोवाओ एयम्मी पत्थुए णायं ॥ ७४८ ॥ गंगातीरे सोत्तिय चंडालाइ रत्थाइ जरचीरे । धण्णेवि छित्तगुट्ठयपरंपराए महादोसो ॥ ७४९ ॥ तस्स परिवज्जणत्थं णिज्जामगपुच्छ उच्छु-दीवम्मि । कहिए णेयावणमच्छणा य तह उच्छुविचीए ॥ ७५० ॥ कालेण भिण्णवाहण वाणियगमणमुच्छुरससण्णा । पिंडागारा

बहुमो जायाऽणोसु ठाणेसु ॥ ७५१ ॥ इक्खाहारा सोत्तिय मुहदुक्खणयम्मि सन्नपासणय' । इक्खुफलत्ति य भक्खण गवेसणा चेव जत्तेण ॥७५२॥ एवं नियसन्नाययि भक्खण कालेण दंसणं तस्स । पुच्छण साहण पीती ततो य आहार वोहंति ॥७५३॥ भक्खामि णिच्चमुच्छुं किं ण लभसि तप्फले ? ण होत्तित्ति । दंसेमि अहं भदत्ति दंसणे हंत सण्णेसा ॥ ७५४ ॥ कस्स ? ममं चिय, किं णो अच्छा (दा) कालेण कदिणभावाओ । सच्चं ण अणहेयं विण्णासणओ तहाणाणं ॥७५५॥ पच्छायावो वोहणमेसा लोगिट्ठिई ण तत्त-
मिणं । आणाऽऽयारो सेयं तत्तो सुद्धी उ जीवस्स ॥ ७५६ ॥ णियदेसागम कहणं पायच्छित्तकरणं च जत्तेणं । सवणं च तत्तनाणं आमवणमुच्चियजोगस्स ॥ ७५७ ॥ ता जह सो असुइभया मोहाओ असुइभक्खणं पत्तो । तह दुक्खभया तंपि हु मा दुक्खोहं समा-
दियसु ॥७५८ ॥ सत्थमणिएण विहिणा कुणसु तुमं एत्थ दुक्खपडियारं । अप्पवहो पुण सावग !, पडिसिद्धो सन्वसत्थसु ॥७५९॥ अप्पपरोभयेभया निविहो खलु वणिणओ बहो समए । जं तेणाकालम्मी इओऽपि दोसोत्ति एसणा ॥ ७६० ॥ दोसाओ य णराणं विण्णेयं मन्वमेव वसणंति । जं पावफलं दुक्खं ता अलमेएण पावेण ॥७६१॥ अण्णं च निमित्ताओ मुणेमि णेगंतियं तुहं वसणं । अत्रि
अब्भुदयफलमिणं ता चिट्ठह जाव अज्जंति ॥ ७६२ ॥ एवंति अब्भुवगयं ठिओ य णयराओ वाहिरे राया । धम्मकहसवण तोसो मुवणं तत्थेव विहिपुब्बं ॥ ७६३ ॥ सुमिणो य चरमजामे कप्पलया फलवई तहा छिण्णा । लग्गा विसिट्ठफलया रूवेणऽहिगा य जायत्ति ॥ ७६४ ॥ मंगलपाहाउयसद्दोहणं सहरिसो तओ राया । विहिपुब्बं गुरुमूल गओ तहा साहियमिणं तु ॥ ७६५ ॥ गुरुणो जहत्थ वीणण गणो तोसो गवेसणुवलद्धी । सन्वस्स जहावत्तस्म हरिसलज्जाउ तो रणो ॥ ७६६ ॥ मिलणं गुरुवहुमाणो धम्मकहा वोहि मावगतं च । वंभवय जावजीवं उभयाणुगयं दूवेण्हंपि ॥७६७॥ अहियं च धम्मचरणं चेइहरकरणं तहा विहिणा ।

पुत्तविचद्गण ठावण णिक्खमणं दाण विहिपुब्बं ॥ ७६८ ॥ चरमद्धादोसाओ संघयणाइविरेहोवि भावेणं । संपुण्णधम्मपालम-
णुदियहं चेव जयणाए ॥ ७६९ ॥ जयणा उ धम्मजणणी जयणा धम्मस्स पालणी चेव । तब्बुद्धिकरी जयणा एगंतसुहावहा
जयणा ॥ ७७० ॥ जयणाए वट्टमाणो जीवो सम्मत्तणाणचरणणं । सद्धाबोहोसिवणभावेणाराहो भणिओ ॥ ७७१ ॥ जीए
बहुयतरासप्पविचिणिविचित्तलक्खणं वत्थुं । सिज्झति चिट्ठाए जओ सा जयणा णाणाइविसयम्मि ॥ ७७२ ॥ जं साणुबंधमेवं
एवं खलु होति निरणुबंधंति । एवमइंदियमेवं नासब्बणू वियाणाति ॥ ७७३ ॥ तब्बयणा गोओऽत्रि हु धूमेणऽग्गिव सुहुमच्चिंधेहिं ।
मणमाइएहिं जाणति सति उवउत्तो महापन्नो ॥ ७७४ ॥ जह जोइसिओ कालं सम्मं वाहिविगमं च वेज्जेत्ति । जाणति सत्थाओ
तहा एसो जयणाइविसयं तु ॥ ७७५ ॥ तिविहनिमित्ता उवओगसुद्धिओऽणेसणिज्जविच्चाणं । जह जायति परिसुद्धं तहेव एत्थंपि
विन्नेयं ॥ ७७६ ॥ सुत्ते तह पडिबंधा चरणवओ न खलु दुल्लहं एयं । नवि छलणायवि दोसो एवं परिणामसुद्धीए ॥ ७७७ ॥
जयणाविवज्जया पुण विवज्जओ नियमओ उ तिण्हंपि । तित्थगराणाऽसद्धानओ तहा पयडमेयं तु ॥ ७७८ ॥ जं दब्बखेत्त-
कालाइसंगयं भगवया अणुद्धानं । भणियं भावविसुद्धं निप्फज्जइ जह फलं तह उ ॥ ७७९ ॥ नवि किंचिवि अणुणातं पडिसिद्धं
वावि जिणवरिंदेहिं । तित्थगराणं आणा कज्जे सच्चेण होयन्वं ॥ ७८० ॥ मणुयत्तं जिणवयणं च दुल्लहं भावपरिणीए उ । जह
एसा निप्फज्जति तह जइयन्वं पयत्तेणं ॥ ७८१ ॥ उस्सग्गववायाणं जहट्ठियसरूवजाणणे जत्तो । कायव्वो बुद्धिमया सुत्तणुसारेण
णयणिउणं ॥ ७८२ ॥ दोसा जेण निरूभंति जेण खिज्जंति पुब्बक्कमाइं । सो खलु मोक्खोवाओ रोगावत्थासु समणंव ॥ ७८३ ॥
उन्नयमेवक्ख इयरस्स पसिद्धी उन्नयस्स इयराओ । इय अनोऽन्नपसिद्धा उस्सग्गववायमो तुल्ला ॥ ७८४ ॥ दब्बादिएहिं जुत्तम्सु-

स्मरगो जदुचियं अणुङ्काण । रहियस्स तमववाओ उचियं चियरस्स न उ तस्स ॥ ७८५ ॥ जह खलु सुद्धो भावो आणाजोगेण
माणुवंधोत्ति । जायइ तह जइयव्वं सव्वावत्थासु दुग्गमेयं ॥ ७८६ ॥ जं आणाए बहुरं जह तं सिज्झइ तेहत्थ कायव्वं । ण उ जं
तव्विवरीयं लोगमयं डेपेम परमत्थो ॥ ७८७ ॥ कयमेत्थ पसेगेणं सभावओ पालिऊण तह धम्मं । पायं संपुणं चिय ण दव्वओ कालदोसाओ
॥ ७८८ ॥ काऊण कालधम्मं परिसुद्धाचारपक्खवाएणं । उववणो सुरलोए तओ चुओ पोयणपुरम्मि ॥ ७८९ ॥ रायसुओ उव-
मंतो पायं पावविणिवित्तवावरो । कालोचियधम्मरओ राया होऊण पव्वइओ ॥ ७९० ॥ णइपूरकूलपाडण मूढं कलुसोदयं णिए-
ऊण । ओयइणम्मि तीए तेहत्थयं चेव पडिबुद्धो ॥ ७९१ ॥ जह एसा बडुंती कूले पाडेइ कलुसए अप्पं । इय पुरिसोवि हु पायं
तदणपीडाए दडुब्बो ॥ ७९२ ॥ जह चेवोव्वडुंती मुज्झइ एसा तेहव पुरिसोडवि । आरंभपरिच्चागा कुसलपविचीए विण्णेओ
॥ ७९३ ॥ एवं पव्वइऊणं सामणं पालिऊण परिसुद्धं । सिद्धो सुदेवमाणुसगइहिं थेवेण कालेणं ॥ ७९४ ॥ वंभसुर महुरराया
सुक्कमुरो ओमुहीए राओत्ति । आणयदेव सिवणिवो आरण महिला य देवणिवो ॥ ७९५ ॥ गेवज्ज तियस गज्जणसामी गेवज्ज
पुंढ मुर राया । गेवज्ज वंग सुर राय विजयदेवंगराया य ॥ ७९६ ॥ सव्वट्ठामर उज्झाणरिंद पव्वज्ज सिज्झणा चेव । एयस्स
पायसो तह पावाकरणाम्मि नियमोत्ति ॥ ७९७ ॥ एवं भावाराहणभावा आराहगो इमो पढमं । ता एयम्मि पयत्तो आणाजोगेण
कायव्वो ॥ ७९८ ॥ इय एयम्मि वि काले चरणं एयारिसाण विण्णेयं । दुक्खंतकरं णियमा धन्नाणं भवचिरत्ताणं ॥ ७९९ ॥
जे संसारविरत्ता रत्ता आणाए तीए जहसत्तिं । चेडुंति णिज्जरत्थं ण अण्णहा तेसि चरणं तु ॥ ८०० ॥ मारेति दुस्समाएवि विसा-
इया जह तेहव साहणं । णिक्कारणपडिसेवा सव्वत्थ विणासई चरणं ॥ ८०१ ॥ कारणपडिसेवा पुण भावेण असेवणत्ति दडुब्बा ।

आणाएँ तीएँ भावो सो सुद्धो मोक्खहेउत्ति ॥ ८०२ ॥ अकिरियाए विमुद्धो भावो पावक्खयत्थमो भणिओ । अण्णेहि वि ओहेणं तेणगणाएण लोगम्मि ॥ ८०३ ॥ तेणदुगे भोगम्मी तुल्ले संवेगओ अतेणत्तं । एगस्स गहियसुद्धो सुलहिभेयम्मि सादेव्वं ॥ ८०४ ॥ तह चित्तकम्मदोसा सुद्धे भोगसमयम्मि अणुतावो । एत्तो कम्मविमुद्धो गहणे दिव्वम्मि सुज्झणया ॥ ८०५ ॥ इयरस्स गहण कहणा आमं सुल्लापे तस्स भेओ उ । अब्भुवगमणा गुहभेयवुज्झणगुत्तरणमो सम्मं ॥ ८०६ ॥ विम्हय देवकहणा कयमिणेएण भावओ खवियं । संवेगा वयगहणं चोररिसी सुप्पसिद्धेत्ति ॥ ८०७ ॥ एवं विसिद्धकालाभावम्मि वि मग्गगामिणो जह उ । पावेति इच्छिय-
पुरं तह सिद्धिं संपयं जीवा ॥ ८०८ ॥ मउईएँ वि किरियाए कोलेणारोगयं जह उर्विति । तह चेव उ णिव्वणं जीवा सिद्धंतकिरिया-
ए ॥ ८०९ ॥ दुप्पसहंतं चरणं भणियं जं भगवया इहं खेत्ते । आणाजुत्ताणमिणं ण होति अहुणत्ति वामोहो ॥ ८१० ॥ आणाब-
ज्झाणं पुण जिणसमयम्मि वि न जातु एयंति । तम्हा इमीएँ एत्थं जत्तेण पयट्ठियव्वंति ॥ ८११ ॥ गेगंतेणं चिय लोयणायसारेण
एत्थ होयव्वं । बहुमुंडादिवयणओ आणाजुत्तो इह पमाणं ॥ ८१२ ॥ आयरणाविहु आणाऽविरुद्धा चेव होति नायं तु । इहरा
तित्थगरासायणात्ति तल्लक्खणं चेयं ॥ ८१३ ॥ असठेण समाइन्नं जं कत्थति केणती असावज्जं । न निवारियमन्नेहि य बहुमणुमय-
मेयमायरियं ॥ ८१४ ॥ किं च उदाहरणाइं बहुजणमहिगिच्च पुव्वसूरीहिं । एत्थं निदसियाइं एयाइं इमम्मि कालम्मि ॥ ८१५ ॥
केणइ रत्ना दिट्ठा सुमिणा किल अट्ठ दुसमसुसमंते । भीई चरमोसरणे तेसिं फलं भगवया सिद्धं ॥ ८१६ ॥ गय वाणर तरुधंखे
सिंहे तह पउम बीय कलसे य । पाएण दुस्समाए सुविणाऽणिट्ठफला धम्मो ॥ ८१७ ॥ चलपासाएसु गया चिद्धंति पडंतएसु वि ण
णिंति । णित्तावि तहा केई जह तप्पडणा विणस्संति ॥ ८१८ ॥ विरलतरा तह केई जह तप्पडणावि णो विणस्संति । एसो सुमिणो दिट्ठो

फलमेत्थं सावगा नेया ॥ ८१९ ॥ बहुवाणरमज्झगया तव्वसहा असुङ्गो विलिंपति । अप्पाणं अण्णेवि य तहाविहे लोगहसणं च ॥ ८२० ॥ विरलाणमलिंपणया तदण्णखिसा ण एयमसुइत्ति । सुविणोऽयं एयस्स उ विवागमो णवरि आयरिया ॥ ८२१ ॥ खीर-
तरुमुहछाया तेसिमहो सीहपोयगा बहुगा । चिद्वत्ति संतरूवा लोगपसंसा तहाहिगमो ॥ ८२२ ॥ ते मंथडा उ पायं सुणगा तरु वव्वुलत्ति
पडिहासो । एसो सुमिणो दिट्ठो फलमेत्थं धम्मगच्छत्ति ॥ ८२३ ॥ धखा वावीय तडे विरला ते उण तिसाएँ अभिभूया । पुरओ
मायासरदंसेण तह संपयइत्ति ॥ ८२४ ॥ केणइ कहण णिसेहेऽसदहणा पायसो गम विणासं । सुमिणोऽयं एयस्स उ विवागमो
मद्वधम्मरया ॥ ८२५ ॥ सीहो वणमज्झम्मी अणेगसावयगणाउले विसमे । पंचत्तगओ चिठ्ठइ ण य तं कोई विणासेइ ॥ ८२६ ॥
तत्तो कीडगभक्खणपायं उप्पाय दट्ठमण्णेऽवि । सुमिणोत्ति इमस्सऽत्थो पवयणनिद्धंसाईया ॥ ८२७ ॥ पउमागरा अपउमा
गइभगजुया य चत्तडियरूवा । उक्कुगुडियाए पउमा तत्थवि विरला तहारूवा ॥ ८२८ ॥ तेवि य जणपरिभूया सकज्जणिप्फायगा
ण पाएणं । सुमिणसरूवं वीणणमिमस्स धम्मम्मि पच्चन्ता ॥ ८२९ ॥ वीएसु करिसगो कोई दुव्वियट्ठेत्ति जत्तओ किणइ । वीजेत्ति
अवीजेऽधि य पइइ य तहा अखित्तसु ॥ ८३० ॥ अवणेइ य तंमज्जे विरलं वीयं समागयंपीहं । सुमिणेत्ति इमस्सऽत्थो विण्णेओ दाण-
पत्ताई ॥ ८३१ ॥ कलसा य दुहा एगे पासाओवरि सुहा अलंकरिया । अण्णे पुण भूमीए वोडा ओगालिसयकलिया ॥ ८३२ ॥ कालेण
दलणपायं समभंगुप्पाय दट्ठमप्पाणं । सुमिणसरूवं राया अवंभ साह य एसत्थो ॥ ८३३ ॥ कूवावाहाजीविण तरुफलवह गाविविच्छ
धावणया । लोहिविवज्जयकलमल सप्पगरुड पूजऽपूजाओ ॥ ८३४ ॥ हत्थंगुलिदुगवट्ठण गयगइभसगडवालसिलधरणं । एमाई

आहरणा लोयम्मिव कालदोषेण ॥ ८३५ ॥ रणो दियाइगहणं पुत्तविउव्वेग कन्निविक्किणं । इड्डीपरजणचाओ णिइय दाणं ण
इयरेसिं ॥ ८३६ ॥ जुयघर कलहकुलेयरमेर अणुसुद्ध धम्मपुढविठिई । वालुगवकारंभो एमाई आइसहेणं ॥ ८३७ ॥ कलिअवयारे
किल णिज्जिएसु चउसुं पि पंडवेसु तहा । भाइवहाइकहाए जाभिगजोगम्मि कलिणा उ ॥ ८३८ ॥ एवं पाएण जणा कालणुभावा
इहं पि सव्वेउवि । णो सुंदरत्ति तम्हा आणासुद्धेसु पडिबंधो ॥ ८३९ ॥ इयरेसुविय पओसो णो कायव्वो भवडिई एसा । णवरं
विवज्जणिज्जा विहिणा सइ मग्गणिरएण ॥ ८४० ॥ अग्गीयादाइण्णे खेत्ते अणत्थ ठिइअभावम्मि । भावाणुवघायणुवत्तणाए तेसिं
तु वसियन्वं ॥ ८४१ ॥ इहरा सपरुवघाओ उच्छोभाईहिं अत्तणो लहुया । तेसिं पि पावबंधो दुगं पि एयं अणिड्ढति ॥ ८४२ ॥ ता
दव्वओ य तेसिं अरत्तदुड्ढेण कज्जमासज्ज । अणुवत्तणत्थमेसिं कायन्वं किं पि ण उ भावा ॥ ८४३ ॥ एत्थं पुण आहरणं विण्णेयं
णायसगयं एय । अगहिलगहिलो राया बुद्धीए अणद्धुरज्जोत्ति ॥ ८४४ ॥ पुहविपुरम्मि उ पुणो राया बुद्धी य तस्स मंतित्ति ।
कालणुणाण मासुवरि बुद्धि दग गह सुवासं तो ॥ ८४५ ॥ रायणिवेयण पडहग दगसंगह जत्तओ अहाथामं । बुद्धि अपाणं खीणे
पाणम्मी गहकमा पाय ॥ ८४६ ॥ सामंताइयाणवि दुक्कं वासं दवं च रणोडत्थि । तेसिं मंतण णिवगह बंधामो मंतिणाणंति ॥ ८४७ ॥
सिद्धे णत्थि उवाओ तं दग कित्तिमगहो य मिलणंति । तोसो रज्जम्मि ठिती सुवास सव्वं तओ भइ ॥ ८४८ ॥ एएणाहरणेण आया
राया सुबुद्धिसचिवेण । दुसमाए कुग्गहोदगपाणगहा रक्खियव्वोत्ति ॥ ८४९ ॥ बहुकुग्गहम्मि वि जणे तदभोगडणुवत्तणाए तह चेव ।
भावेण धम्मरज्जे जा सुहकालो सुवासंति ॥ ८५० ॥ आणाजोगेण य रक्खणा इहं ण पुण अणहा णियमा । ता एयम्मि पयत्तो
कायव्वो सुपरिसुद्धम्मि ॥ ८५१ ॥ तित्थे सुत्तत्थाणं गहणं विहिणा उ एत्थ वत्थमियं । उभयण्णू चेव गुरू विही उ विणयादिओ

चित्तो ॥८५२॥ उभयणूविय किरियापरो दढं पवयणाणुरागी य । ससमयपणवओ परिणओ य पणो य अच्चत्थं ॥८५३॥ जो हेउवा-
यपक्खाम्मि हेउओ आगमे य आगमिओ । सो ससमयपन्नवओ सिद्धंतविराहगो अणो ॥ ८५४ ॥ एत्तो सुत्तविसुद्धी अत्थ-
विसुद्धी य होइ णियमेणं । सुद्धाओ य इमाओ णाणाइया पयइति ॥ ८५५ ॥ सुत्ता अत्थे जत्तो अहिगयरो णवरि होइ कायव्वो ।
एत्तो उभयविसुद्धिं मयगं केवलं सुत्त ॥ ८५६ ॥ अत्थो वक्खणाति य एगद्धा एत्थ पुण विही एसो । मडलिमाई भणिओ परि-
सुद्धो पुव्वसूरीहिं ॥८५७॥ मंडलि णिसज्ज अक्ख्वा किइक्कम्मुस्सग्ग वंदणं जेह् । उवओगो संवगो पसिणुत्तर संगयत्थत्ति ॥८५८॥
मीमविसमे णाउं सुत्तत्थाइ विहिणा व काऊणं । वक्ख्वाणिज्ज चउद्धा सुत्तपयत्थाइभेएणं ॥ ८५९ ॥ पयवक्कमहावक्कत्थमेदंपज्जं च
एत्थ चत्तारि । सुयभावावगमम्मी हंदि पगारा विणिहिद्धा ॥ ८६० ॥ संपुणेहिं जायइ सुयभावावगमो इहरहा उ । होइ विवज्जा-
मोअवि ह् अणिद्धफलओ य सो णियमा ॥ ८६१ ॥ एएसिं च मरूवं अणेहिवि वणिगयं इहं णवरं । सत्तुग्गहणद्धद्वाणभट्टतण्णाण-
णाण्णं ॥ ८६२ ॥ दड्ढुण पुरिसमेत्तं दूरो तस्स पंथ पुच्छत्थं । जुज्जइ सहसा गमणं कयाइ सत्तू तओ होज्जा ॥ ८६३ ॥ वेस-
विवज्जामम्मिवि एवं बोलाइएहिं तं णाउं । तत्तो जुज्जइ गमणं इद्धफलत्थं णिमित्तेणं ॥ ८६४ ॥ एवं तु पयत्थाइ जोएज्जा एत्थ
नंतर्णीइए । अइदंपज्जं एयं अहिगारी पुच्छियव्वोत्ति ॥ ८६५ ॥ हिंसिज्ज ण भूयाइं इत्थ पयत्थो पसिद्धगो चेव । मणमाइएहिं
पीडं मज्जेमिं चेव ण करिज्जा ॥ ८६६ ॥ आरंभ पमत्ताणं इत्तो चेइहरलोचकरणाइ । तक्करणमेव अणुबंधओ तहा एस वच्चत्थो
॥ ८६७ ॥ अविहिकरणम्मि आणाविराहणा दुद्धमेव एएभिं । ता विहिणा जइयव्वंति महावक्कत्थरूवं तु ॥ ८६८ ॥ एवं एसा
अणुबंधभावओ तत्तओ कया होइ । अइदंपज्जं एयं आणा धम्मम्मि सारोत्ति ॥८६९ ॥ एवं चइज गंथं इत्थ पयत्थो पसिद्धगो

गोणत्तं विहाणा गोमीलणमन्त्रपासणडण्णाए । कहणं मणुओ तीए कह पुण मूलाए सा कत्थ ॥९०५॥ णग्गोहतले सवणं णियत्तणा
चित्तं सव्वचरणंति । पत्ता मणुओ एवं इह एसा धम्ममूलत्ति ॥ ९०६ ॥ ता ओहिणं इहयं उन्नियत्तणमविरोहओ जत्तो । कायव्वो
जह भवगोणविगमओ जीवमणुयत्तं ॥ ९०७ ॥ तोसा साराणवणो पूजा भत्तीए बीजपक्खेवो । एवं णाणी बाहुल्लओ हियं चैव
कुणइत्ति ॥ ९०८ ॥ एयारिसओ लोओ खेयणो हंदि धम्ममग्गम्मि । बुद्धिमया कायव्वो पमाणमिइ ण उण सेसोडवि ॥ ९०९ ॥
बहुजणपचित्तिमेत्तं इच्छंतेहिं इहलोइओ चैव । भम्मो ण उज्झियव्वो जेण तहिं बहुजणपचित्ती ॥ ९१० ॥ ता आणाणुगयं जं तं
चैव नुहेण सेवियव्वं तु । किमिह बहुणा जणेणं ? हंदि ण सेयत्तिणो बहुया ॥ ९११ ॥ रयणत्तिणोडत्तिथोवा तदायारोडवि जह उ
लोयम्मि । इय सुद्धधम्मरयणत्तिथदायगा दढयरं णेया ॥ ९१२ ॥ बहुगुणविहवेण जओ एए लब्भंति ता कहमिमेसु । एयदरिहाणं
तह रुविणेडवि पयइइ चिंता ॥ ९१३ ॥ धण्णाइसु विगइच्छा चत्थहिरण्णाइएसु तह चैव । तच्चिताए विमुक्का दुहावि रयणाण
जोगत्ति ॥ ९१४ ॥ जे पुण भवत्तणओ एएसु चैव अविगएच्छत्ति । ते एयाण अजोगा अइणिउणं चित्तियव्वमिणं ॥ ९१५ ॥
अक्खुद्धई धण्णाइया उ चत्थाइया उ विण्णेया । मज्झत्थाई इह एकावीसगुणजोगओ विहवो ॥ ९१६ ॥ पायद्गुणविहीणा एएसि
मज्झिमा सुणेयव्वा । एत्ते परेण हीणां दरिप्पाया सुणेयव्वा ॥ ९१७ ॥ जह ठित्तिगिबंभणेसु धम्मं कप्पति मूढगा लोया । तह एएवि
वरागा पायं एवंति दट्ठव्वा ॥ ९१८ ॥ एएणं चिय कोई राया केणावि हरिणा सम्मं । णाएणमेयादिट्ठो थिरीकओ सुद्धधम्मम्मि ॥ ९१९ ॥
नवरं पवेसिज्जणं सागैधणवणमाइठाणइं । बहुगाइं दंसिज्जणं रयणावणदंसणेणं तु ॥ ९२० ॥ ण य दुक्खं तु अहिगारिणो इहं अहिगगं
अणुहुणं । भवदुक्खभया णाणी मोक्खत्थी किंच ण करेइ ? ॥ ९२१ ॥ भवदुक्खं जमणंतं मोक्खसुहं चैव भाविणं तत्ते । गरुयं पि

अपमार्गं भवेद् न उ अण्णहा णियमा ॥९२२॥ इह तेहपत्तिधारगणायं तंतरेसुवि पसिद्धं । अङ्गंभीरत्थं खलु भावेयव्वं पयत्तेण ॥ ९२३ ॥ मद्धो पण्णो गया पायं तेणोवसाभिओ लोगो । णियनगरे णवरं कोति सोद्धिपुत्तो ण कम्मगुरू ॥ ९२४ ॥ सो लोग-
गहा मण्णइ हिंमपि तहाविहं ण दुड्ढंति । हिंसाणं सुहभावा दुहावि अत्थं तु दुइयं ॥ ९२५ ॥ अपमायसारयाए णिव्विसयं तह
जिणोचगमपि । तक्खलगणयणगयं सिरत्तिममणेवएसं ॥ ९२६ ॥ तस्सुवसमणणिमित्तं जक्खोच्छत्तो समाणदिट्ठित्ति । णिउणो
कओ ममपिय माणिक्कं सोगओ तत्तो ॥ ९२७ ॥ अवरो रायासण्णो अहंति पडिओहगो असमदिट्ठी । कोलेणं वासंभो तओ य
मायापओगोत्ति ॥९२८॥ णड्डं गयाऽऽहरणं पडहग सिद्धंति पउर धरलाभे । माहण पच्छित्तं बहु भयमेवमदोस तहवित्ति ॥९२९॥
जकरुभन्थण विण्णवण मसत्थं तं णिवं सुदंढेणं । तच्चोयण परिणामो विण्णत्ती तइलपत्तिवहो ॥ ९३० ॥ संगच्छण जहसत्ती
रगगथरुक्खेव छणणिरूवणया । तल्लिच्छ जत्त नयणं चोयणेभवति पडिवत्ती ॥९३१॥ एवमणंताणं इह भीया मरणाइयाण दुक्खाणं ।
मेवंति अपमार्गं साह्म मोक्खत्थमुज्जुत्ता ॥ ९३२ ॥ अपरिणए पुण एयम्मि संसयाइहिं ण कुणइ अभव्वो । जह एयं गुरुकम्मो
तेहव इयरोऽवि पव्वज्जं ॥ ९३३ ॥ एवं जिणोवएसो उचियाविकखाए चित्तरूवोत्ति । अपमायसारयाएवितो सविसयमो सुणे-
यव्वो ॥ ९३४ ॥ गंभीरमिणं चाला तच्चत्ता मोत्ति तह कयत्थंता । तह चेव तु मणंता अवमणंता ण याणंति ॥९३५॥ सिद्धीए
साहगा तह साह्म अण्णन्थओऽवि णिदिट्ठा । राहावेहाहगणा ते चेवं अन्थओ णेया ॥ ९३६ ॥ इंदपुर इंददत्ते वावीस सुया सुरिंद-
दत्ते य । महुराए जियमत्त् संयवरो णिव्वुइए उ ॥ ९३७ ॥ अगियए पव्वयए बहुली तह सागरे य वोद्धव्वे । एतेगदिवसजाया सह
तत्थ मुग्गिंदत्तेणं ॥ ९३८ ॥ इंदउरमाभिणो पुत्तवंति महुराहिवेण ता धया । पडिवियत्ति संयवगराहावेहेण चरमाला ॥ ९३९ ॥

बावीसेहिं ण विद्धा तेवीसइमेण मगियाइ जया । अब्भासाओ विद्धा तेहिं परिपंथिगेहिं ॥ ९४० ॥ सो तज्जएण सइ उक्खयासि-
 पुरिसदुग्गभीइओ गुरुणा । तह गाहिओत्ति भेतुं जहव्चके तओ विद्धा ॥ ९४१ ॥ रायसुओ इह साहू अगियगाई कसायपुरिसा ऊ ।
 रागदोसा खोभे मरणं असइं भवावत्ते ॥ ९४२ ॥ रायसुया उ परीसह सेसा उवसग्गमाइया एत्थ । गाहण सिक्खा कम्मद्वभेयओ
 सिद्धिलाभो उ ॥ ९४३ ॥ णो अण्णहावि सिद्धी पाविज्जइ जं तओ इमीए उ । एसो चैव उवाओ आरभा वड्डमाणो उ ॥ ९४४ ॥
 मग्गणुणो तेहिं मग्गणविग्घ कालेण ठाणसंपत्ती । एवं चिय सिद्धीए तदुवाओ साहुधम्मोत्ति ॥ ९४५ ॥ एवंविहं तु तत्तं णवरं
 कालोऽपि एत्थ विण्णेओ । ईसि पडिबंघगो च्विय माहणवणि रायणाएण ॥ ९४६ ॥ सत्थत्थि माहणपुरे वणि जायण सुद्धभूमिगहापाए ।
 णिहि वणि कहणं अग्गह रण्णा सिद्धे य पणवणा ॥ ९४७ ॥ सुत्तुट्ठियि चित्तमणया य सव्वेसि मिच्छ गह विग्घं । मिहु किमियंति
 वितके केवलि कलि चाग भागगहो ॥ ९४८ ॥ एवमिह दुस्समेज्यं कलुसइ भावं जईणवि कहिचि । तहवि पुण कज्जजाणा हवंति
 एएच्चिय जहेए ॥ ९४९ ॥ अण्णे भणंति तिविहं सययविसयभावजोगओ णवरं । धम्ममिम्म अणुट्ठाणं जहुत्तरपहाणरूवं तु ॥ ९५० ॥
 एवं च ण उत्तिखमं णिच्छयणयजोगओ जओ विसए । भावेण य परिहीणं धम्माणुट्ठाणमो किह णु ? ॥ ९५१ ॥ ववहारओ उ
 जुज्जइ तहा तहा अपुणबंघगाईसुं । एत्थ उ आहरणाई जाहासंखेणमेयाई ॥ ९५२ ॥ सययब्भासाहरणं आसेविय जाइसरणहेउत्ति ।
 आजम्मं कुरुवंदो मरिउं णरगाओ उव्वट्ठो ॥ ९५३ ॥ मायापिइपीडवत्ती गिलाणभेसज्जदानमाईहिं । तह च्चिइणिम्मलकरणं
 जाईसरणस्स हेउत्ति ॥ ९५४ ॥ णिवपरिवारुलंभा सरणं भीओ कंहं पुणो एत्थ ? । ठिइमूत्तासेवण णाओ विज्जेहिं णिदोसो
 ॥ ९५५ ॥ मंतिणिंवयण जाणण धण्णो सरणाओ कोइ उन्विग्गो । भवठिइंदसणकहणं गुणकरमेयस्स तहिं जुत्तो ॥ ९५६ ॥ भूसिय-

जंपाणगओ इट्ठीए णीणिओ विभागणू । भोगम्मी जायछणे मयरूवण दरिदग भणीसु ॥ ९५७ ॥ लाभग चैयग भोगी जाए उ
 ऋणां मुवाहिंतुछोत्ति । मरणे दुक्खमवेक्खा किमिह दरिदोवि परलोए ॥ ९५८ ॥ रायणिवेयण दंसण तोसो पियवयण पुच्छ पसि-
 गत्थे । गमणमणुणा संवेग माहणं भावसारमिणं ॥ ९५९ ॥ धम्मकरणेण भोगी लाभो इहारा उ तुच्छभोगोत्ति । रज्जफलोत्ति
 मुवाहीतच्छणमग्गिसो उ एएसु ॥ ९६० ॥ मालालुगप्पभोगाइणायओ दुक्खकारणमविवखा । धम्मी दरिदगो इह अओऽण्णऽह-
 णोऽवि परलोए ॥ ९६१ ॥ मायापिइहिं भणिओ इह धम्मणू तुमं तहा वम्हं । ठिइमूयत्तेहि इह दुक्खं कुणसित्ति सो आह ॥ ९६२ ॥
 गंतव्यं मगइए गुरुयणमंबुड्ढिकारयं गच्छे । आत्मासमाइदीवग जोगम्मि ण अण्णहा जुत्तं ॥ ९६३ ॥ बोलेमि य जं उचियं इहारा उ
 ण जुत्तमेव वोत्तुं जे । जं इह एस कुहाडी जीहो धम्मयरतरूणं ॥ ९६४ ॥ एवंति तेसिं बोहो धम्मपरिच्छाए पायसो णवर । माइ-
 पिइपूयधायाणमित्थ किं जुत्तमच्चत्था ॥ ९६५ ॥ पूजति आहु पायं अण्णेऽणंगंतवायओ तत्तं । ववहारणिच्छएहिं दुविहा एए जओ णेया
 ॥ ९६६ ॥ ववहारओ पसिद्धा निट्ठामाणो य णिच्छएणेए । आइमगाणं पूया इयरेसिं वहोत्ति ता जुत्तं ॥ ९६७ ॥ वज्झेयराचिट्ठाणं अण्णे का
 सोहणत्ति आत्तेसो । अण्णपगवोहेणं उभयं भेयाओ एयम्म ॥ ९६८ ॥ अत्तिभतराण वज्झं वभिचरइ णिओगओ ण वज्झेवं । अत्तिभ-
 तरंति अण्णे पगविय उभयरूवेमा ॥ ९६९ ॥ एवं च मगलंभो पव्वज्जाऽऽराहणा य सुपसत्था । दुग्गइदुवारठयणी सुगइसिवपसा-
 हिया चैव ॥ ९७० ॥ विसयच्चभासाहणं सुयओ इह मुहपरंपरं पत्तो । तित्थगरच्चूयमंजरिपूजावीजेण सकलत्तो ॥ ९७१ ॥ कुसला-
 मयहेळओ विमिट्ठमुहंउओ य णियमेण । मुदं पुण्णफलं चिय जीवं पात्रा णियत्तेइ ॥ ९७२ ॥ सुगणिहि कुंडल सोधम्म ललिय
 इमाण देवसेणो य । वंभिंद पियंकर चक्कि सिद्धिणा होइ विणेया ॥ ९७३ ॥ सुविगा पुरंदरजसा उम्मायंती य चंदकंता य ।

मइसागरो य मंती पिओंति पुच्छा य संवेगो ॥ ९७४ ॥ सुगमरण रायपत्ती कुंडल सुविण तह जम्मनाल णिही । णिहिकुंडल नाम कला जोव्वण इत्थीसु णो राओ ॥ ९७५ ॥ इय सुविगाएवि अणत्थ रायधूयाइ णवर पुरिसम्मि । गुरुजणचिंता मंती णाणे उट्ठीय णामाई ॥ ९७६ ॥ इयरस्सवि सुविणम्मी तीए रागो मिहोत्ति चित्तम्मि । दंसण णाणे वरणं लाभो गमणस्स हरणंति ॥ ९७७ ॥ मंतट्ठिहरिय घायत्थ मंडले तीए पासणं मोक्खो । गमण विवाहो भोगा पिइवह चिइ तित्थगर दिक्खा ॥ ९७८ ॥ सोहम्म भोग चवणं णिवसुय ललियंग कलगहयउत्ति । इयरो णरिंदधूया संयंरागमण बहुगाणं ॥ ९७९ ॥ चउकलपुच्छा जोइसविमाण धणुगा- रुडेसु य विसेसो । धणु ललियंगे रागो मयणुट्ठाणाओ हरणं च ॥ ९८० ॥ जाणण विज्जेसविमाणघडण जेऊणमागमेहि जिया । पिइ- चिंता सासण जलणकरण जम्मंतरविभासा ॥ ९८१ ॥ ललियंगब्भुवगमजलण भंस ऊढत्ति तोस पणवणा । भोगा सरदब्भुवलंभ चितं तित्थयरदिक्खा य ॥ ९८२ ॥ ईसाण जम्मभोगा चवणं रायसुय देवसेण कल वयवं । एसा उम्मारयंती राओ सवणाइणा तत्थ ॥ ९८३ ॥ विज्जाहरखिसा माणुसोत्ति अणियत्तणे असमणो य । पडिछंदयचंडाली राय णिवणाए वीवाहो ॥ ९८४ ॥ भोगो विज्जा- हरसाहणेहि णो एक्कसिं मिलणाई । सहिहासा संवेगो अरहागमणं च निक्खमणं ॥ ९८५ ॥ भिद भोगचवणं रायसुय पियंकरोत्ति चक्किंतं । एयस्सा मंतिंतं अइसयपीईए चित्तत्ति ॥ ९८६ ॥ अरिहागसम्मि पुच्छा सिट्ठे संवेग चरण पव्वज्जा । चित्ताभिग्गहपालण सेढी णाणं च सिद्धी य ॥ ९८७ ॥ भावब्भासाहरण णेयं अच्चंततिव्वभावोत्ति । णिव्वेया संविग्गो कामं णरसुंदरो राया ॥ ९८८ ॥ णगरी उ तामलिची राया णरसुंदरो ससा तस्स । बंधुमई परिणीया अवंतरिणा विसालाए ॥ ९८९ ॥ अइराग पाणवसणे मंडलणास सचिवड- णणठावणया । मत्तपरिट्ठावणमुत्तरिज्ज लेहो अणागमणं ॥ ९९० ॥ मयविगम लेह कोवे देवीविणवण तामलित्तगमो । उज्जाणराय-

दात्राण देविप्रवेये निवागमणं ॥ ९९१ ॥ सुक्खा कच्छग कक्कडि तेण अदार लउडेण मम्ममि । मोहो रायागमज्वहु चक्क कोट्टाए
अवणयणं ॥ ९९० ॥ राया दंसण मग्गण देवी आहवण णिउण मग्गणया । दिट्ठे देवी सोगो अग्गी रण्णो उ णिव्वेओ ॥ ९९३ ॥
थी भवड्डि अणमण इमीए भो आगममि पणिहाणं । मरणं धंभुवाओ ओसरणे मामिपासणया ॥ ९९४ ॥ दंसणसंपत्ती भवपरि-
त्तया मुहपरंगज्जणणं । गड्डुगविगमा मोक्खो सत्तमजम्ममि एयस्स ॥ ९९५ ॥ एवं विसयगयं चिय सव्वेसिं तेसि हंतणुट्ठाणं ।
णिच्छयओ भावविसेमओ उ फलभेयमो दिट्ठो ॥ ९९६ ॥ सम्माणुट्ठाणं चिय ता सव्वमिणंति तत्तओ णेयं । ण य अपुणवंधगाई
मोत्तुं णयं इहं होइ ॥ ९९७ ॥ एयं तु तहाभव्वत्तयाएँ संजोगओ णिओगेणं । तह मामग्गीमज्झं लेमेण णिंदसियं चेव ॥ ९९८ ॥ दइव-
पुरिमहिगारे अन्थावत्तीएँ गरुयणयणिउणं । परिभावेयव्वं खलु दुद्धिसया णवरि जत्तेण ॥ ९९९ ॥ तहभव्वत्तं चित्तं अकम्मजं
आयत्तत्तमिह णेयं । फलभेया तह कालाडयाणमक्खेवगसहाव ॥ १००० ॥ इहराडसमंजसत्तं तस्म तहसभावयाएँ तह चित्ते । काला-
इजोगओ णणु तस्म विवागे कह होइ ? ॥ १००१ ॥ एसो उ तंतसिद्धा एवं घडएत्ति णियमओ एवं । पडिवज्जेयव्वं खलु सुहुमेणं
तक्कजोगेणं ॥ १००२ ॥ एव चिय विव्वेओ मफलो नाएण पुरिमगारोडवि । तेण तहडक्खेवाओ स अन्नहाडकारणो ण भवे ॥ १००३ ॥
उवणममफलयवि य एवं इहरा न जुज्जति ततोडवि । तह तेण अणक्खित्तो महावादो बला एति ॥ १००४ ॥ को कुवलयाण गंध
कंड महरत्तण च उच्छणं । वरहत्थीण य लीलं विणयं च कुलप्पमूयाणं ? ॥ १००५ ॥ एत्थ य जो जह सिद्धो ससरित्तं तस्स
मंतियं चित्तं । किं तस्मभावमह णो भव्वत्तं वाडयमुद्दिमा ॥ १००६ ॥ जइ तस्सहावमेयं सिद्धं सव्वं जहोइयं चेव । अह णो ण तहा
मिद्धी पावइ तस्मा जहज्जणस्स ॥ १००७ ॥ एसो ण लंघणीया मा होज्जा सस्मपचयविणासो । अवित्रि णिहालेयव्वा तहणदोसप्पसं-

गाओ ॥ १००८ ॥ जह सव्वहा अजोगेवि चित्तया हंदि वणिणयसरूवा । पावइ य तस्सहावत्तविसेसा णणु अभव्वस्स ॥ १००९ ॥
अह कहवि तव्विसेसो इच्छिज्जइ णियमओ तदक्खेवा । इच्छियसिद्धी सव्वे चित्तयाए अणेगंतो ॥ १०१० ॥ अणिययसहावयावि
हु ण तस्सहावत्तमंतरेणत्ति । ता एवमणेगंतो सम्मंति कयं पसंगेणं ॥ १०११ ॥ एवंपि ठिए तत्ते एयं अहिगिच्च एत्थ धीराणं ।
जुत्तं विसुद्धजोगाराहणभिह सव्वजत्तेणं ॥ १०१२ ॥ थेवोवि हु अतियारो पायं जं होति बहुअणिट्ठफलो । एत्थं पुण आहरणं
विनेयं हरतेयनिवो ॥ १०१३ ॥ नरसुंदरबुत्तं सोउं पउमावतीए णयरीए । देवीसहितो राया निक्खंतो सूतेओत्ति ॥ १०१४ ॥
पव्वज्जकरण कालेण गयउरे साहु साहुणीकप्पो । विण्हुसुयदत्त लंखिग रागो तत्थेव परिणयणं ॥ १०१५ ॥ जह कह साहुसमी-
वेवि दुक्करं नत्थि हंत रागस्स । इय आह सूतेओ देवी किं नीयवोह्लाए ? १०१६ ॥ इय सुहुमरागदोसा बंधो नालोइयम्मि कालो
य । सुर भोग चवण वणिलंखगेहजम्भो कलगहणं ॥ १०१७ ॥ अन्नत्थऽराग कालेण दंसणं चक्खुराग परिणयणं । गरिहा हिंडण जतिदंसणाओ
सरणेण वोही य ॥ १०१८ ॥ इय थेवोवज्जइयारो एसो एयाण परिणओ एवं । सुद्धे पुण जोगम्भो दुग्गयनारी उदाहरणं ॥ १०१९ ॥
सुव्वति दुग्गयनारी जगुरुणो सिंदुवारकुमुमेहि । पूजापणिहाणेणं उववन्ना तियसलोगम्मि ॥ १०२० ॥ कायंदीओसरणे भत्ती
पूजत्थि दुग्गयत्ति ततो । तह सिंदुवारगहणं गमणंतर मरण देवत्तं ॥ १०२१ ॥ जणदगसिंचण संका मोहो भगवंत पुच्छ कहणा य ।
आगमणे एसो सा विम्हय गंभीर धम्मकहा ॥ १०२२ ॥ एगंपि उदगबिंदुं जह पक्खित्तं महासमुद्धम्मि । जायति अक्खयमेवं पूजावि हु
वीयरगेसु ॥ १०२३ ॥ उत्तमगुणबहुमाणो पयमुत्तमसत्तमज्झयारिम्मि । उत्तमधम्मपसिद्धी पूजाए वीयरगाणं ॥ १०२४ ॥ एएणं वज्जिणं
दुक्खाइ अपाविऊण भवगहणे । अब्बंतुदारभोगो सिद्धो सो अट्टमे जम्मे ॥ १०२५ ॥ कगगउरे कणगधओ राया होऊण सरय छणगमणे ।

ददृष्ट्वा बह्मममिणं जाओ पत्तयबुद्धोत्ति॥१०२६॥ मंडुकसप्पकुररज्जगराण कूरं परंपरगसणं । परिभाविऊण एवं लोगं हीणाइभेयंति १०२७
मंडुको इव लोगो हीणो इयरेण पन्नगेणं व । एत्थ गसिज्जत्ति सोवि हु कुररसमाणेण अन्नेण ॥१०२८॥ सोवि य न एत्थ सवसो जम्हा
अजगरकयंतवसगेत्ति । एवंविहेडवि लोए विमयपसंगो महामोहो ॥१०२९॥ इय चित्तिऊण य भयं सम्मं संजायचरणपरिणामो ।
रज्जं चइऊण तहा जाओ समणो समियपावो ॥ १०३० ॥ सिद्धो य केवलमिंरिं परमं संपविऊग उज्झाए । सक्कावयारणामे परम-
मिंने चैव उज्जाणे ॥ १०३१ ॥ अण्णेडवि एत्थ धम्मे रयणसिहादी विसुद्धजोगरया । कल्लाणभाइणो इह सिद्धा णेगे महासत्ता
॥ १०३२ ॥ एवं णाऊण इमं विसुद्धजोगेसु धम्ममहिगिच्च । जइयवं बुद्धिमया सासयेसोक्खत्थिणा सम्म ॥ १०३३ ॥ कल्लाण-
मित्तजोगादिओ य एयस्स साहणोत्राओ । भणिओ समयणूहि ता एत्थ पयट्ठियव्वंति ॥ १०३४ ॥ सेवेयव्वा सिद्धंतजाणगा
भत्तिनिव्वमरमेहिं । मोयव्वं णियमेणं तेसिं वयणं च आयहिंयं ॥१०३५॥ दाणं च जहासत्ति देयं परपीडमो न कायव्वा । कायव्वोऽसंकप्पो
भावेयव्वं भवसरूचं ॥ १०३६ ॥ मन्ना माणैयव्वा परिहवियव्वा न केइ जियलोए । लोगोऽणुवत्तियव्वो न निंदियव्वा य केइत्ति
॥ १०३७ ॥ गुणरागो कायव्वो णो कायव्वा कुसीलससग्गी । वज्जेयव्वा कोहादयो य सययं पमादो य ॥ १०३८ ॥ लेसुवए-
सेणेने उवएम्पया इहं समव्वत्ताया । समयादुद्धरिऊणं मंदमत्तिविबोहणट्ठाए ॥१०३९॥ जाइणिमयहरियाए रइता एते उ धम्मपुत्तेणं ।
हरिभदायग्णिणं भवचिरहं इच्छमाणेणं ॥ १०४०

॥ इति श्रीहरिभद्रस्वरिपुरंदरप्रणीतान्युपदेशपदानि समाप्तानि ॥

उपदेशमाला

नमिच्छा ज्ञिणवरिदे, इंदनरिदच्चिए तिलोअगुरु । उवएसमालमिणमो, बुच्छामि गुरुवएसेण ॥१॥ जगचूडामणिभूओ, उसमो
वीरो तिलोअसिरितिलओ । एगो लोगाइच्चो, एगो चक्खू तिहुअणस्स ॥ २ ॥ संवच्छरमुसभजिणो, छम्मासा वद्धमाणजिणचंदो ।
इअ विहरिआ निरसणा, जइज्ज एओवमाणेण ॥ ३ ॥ जइ ता तिलोअनाहो, विसहइ बहुआइ असरिसजणस्स । इअ जीअंतकराइ,
एस खमा सन्वसाहूणं ॥ ४ ॥ न चइज्जइ चालेउ, महइमहावद्धमाणजिणचंदो । उवमगसहस्सेहिवि, मेरू जह वायगुंजाहिं ॥५॥
भदो विणीअविणओ, पढमगणहरो समत्तसुअनाणी । जाणंतोऽवि तमतथं, विमिहअहिअओ सुणइ सच्च ॥ ६ ॥ जं आणवेइ राया,
पगईओ तं सिरेण इच्छंति । इअ गुरुजणमुहभणिअं, कयंजलिउडेहिं सोअन्नं ॥ ७ ॥ जह सुरगणाण इंदो, गहगणतारागणाण जह
चंदो । जह य पयाण नरिंदो, गणस्सवि गुरु तहाणदो ॥ ८ ॥ बालुत्ति महीपालो, न पया परिभवइ एम गुरु उवमा । जं वा पुर-
ओ कार्द, विहरति सुणी तहा सोवि ॥ ९ ॥ पडिरूवो तेयस्सी, जुगप्पहाणागमो महुरवक्को । गंभीरो धीमंतो, उवएसपरो अ आय-
रिओ ॥ १० ॥ अपरिस्सार्वी सोमो, संगहसीलो अभिगहमई य । अविकत्थगो अचयलो, पसंतहियओ गुरु होइ ॥ ११ ॥ कइ-
यावि जिणवरिदा, पत्ता अयरामरं पंहं दाउं । आयरिएहिं पवयणं, धारिज्जइ संपयं सयल ॥ १२ ॥ अणुगम्मए भगवई, रायसुअ-
ज्जासहस्सविंदेहिं । तहवि न कोइ माणं, परियच्छइ तं तहा नूणं ॥१३॥ दिणदिविखअस्स दमगस्स, अभिमुहा अज्जचंदणा अज्जा ।

नेच्छइ आसणगइणं, मो विणओ मव्वअज्जाणं ॥ १४ ॥ वरिसमयदिक्खिआए, अज्जाए अज्जदिक्खिओ साहू । अभिमणवंदण-
नमंसणेण विणएण मो पुज्जेओ ॥ १५ ॥ धम्मो पुरिसप्पभवो, पुरिसवरदेसिओ पुरिसाजिओ । लोएवि पइ पुरिसो, किं पुण लोगुत्तमे
धम्मो ? ॥ १६ ॥ संवाट्ठणम्म रणो, तइया वाणारसीए नयरीए । कत्तासहस्समहिअं, आसी किर रुववंनीणं ॥ १७ ॥ तहविअ सा
रायमरी, उल्लुट्ठती न ताइया ताहि । उयगइएण इक्केण, ताइया अंगवीरेण ॥ १८ ॥ महिलास सुवहूआणवि, मज्झाओ इह सम-
नयममरो । गयपुरिमोहिं निज्जइ, जेणडवि पुग्गिओ जहिं नत्थि ॥ १९ ॥ किं परजणवहुजःणावणाहिं वरमप्पसिक्खयं सुकयं । इह
भरहचहवड्डी, पमत्तचंदो य दिट्ठता ॥ २० ॥ वेमोडवि अप्पमाणो, असंजमपहेसु वड्डमाणस्स । किं परिअत्तिअवेसं, विसं न मारइ
वज्जंतं ? ॥ २१ ॥ धम्म गक्खइ वेमो, संकइ वेमण दिक्खिओ म्हि अहं । उम्मगेण पडंतं, गक्खइ राया जणवउव्व ॥ २२ ॥ अप्पा
जाणट अप्पा, जहड्डिओ अप्पमक्खिओ धम्मो । अप्पा केइ तं तह, जह अप्पसुहावहं होइ ॥ २३ ॥ जं ज समयं जीवो, आविसइ
जेण जेण भावेण । मो तम्मि तोम्म ममेये, महाभुहं वंधए कम्मं ॥ २४ ॥ धम्मो मएण हुंतो, तो नवि सोउण्हवायविज्झड्डिओ ।
मंवच्छम्म (रं अ) णमिओ, वाहुवली तह क्खिस्संतो ॥ २५ ॥ निअगमइविगएप्पअंचित्तिएण सच्छंदबुद्धिरइएणं । कत्तो पारत्तहिअं
कीरट गुरुअणुवाएणं ? ॥ २६ ॥ थद्वो निरोवयागी, अविणीओ गविओ निरुवणामो । माहुजणस्स गरहिओ, जेणडवि वयणिज्जयं
लहइ ॥ २७ ॥ थोवेणवि सप्पग्गिआ, सणंकुमारुव्व केइ बुज्झंति । देहे खणपरिहाणो, जं किर देवेहिं से कहिया ॥ २८ ॥ जइ ता
लवगचमगुरेविमाणवाभोनि गरिवडंति गुरा । चित्तज्जनं सेंगं, संसारे सामयं कयरं ? ॥ २९ ॥ कहं तं भणइ मुखइ सुचिरेणाव
जम्म दुक्खमोहिअइ । न च मरणावमाणं, भवमंमाराणुवंथि च ॥ ३० ॥ उवएम्ममहम्मोहिवि, वोहिज्जंतो न बुज्झइ कोइ । जह

ब्रम्हदत्तराया, उदायिनिवमारओ चेव ॥ ३१ ॥ गयकण्णचंचलाए, अपरिचत्ताए रायच्छीए । जीवा सकम्मकलिमलभरियभरा तो पडंति अहे ॥ ३२ ॥ बुत्तूणवि जीवाणं, सुदुक्कराहंति पावचरिआइं । भयवं जा सा सा, पच्चाएसो हु इणमो ते ॥ ३३ ॥ पडि-
वज्जिउण दोसे, निअए सम्मं च पायवडिआए । तो किर मिगावईए, उप्पन्नं केवलं नाणं ॥ ३४ ॥ किं सक्का वुत्तुं जे सरागधम्ममिम्म
कोइ अकसाओ ? । जो पुण धरिज्ज धणिअं, दुव्वयणुज्जालिं स मुणी ॥ ३५ ॥ कइअकसायतरूणं, पुप्फं च फलं च दोडवि विरसाइं ।
पुप्फेण झाइ कुविओ, फलेण पावं समायरइ ॥ ३६ ॥ सतेडवि कोडवि उज्झइ, कोडवि असंतेडवि अहिलसइ भोए । चयइ परपच्च-
एणडवि, पभवो दइठूण जह जेवुं ॥ ३७ ॥ दीसंति परमघोरावि पवरधम्मप्पभावपडिबुद्धा । जह सो चिलाइपुत्तो, पडिबुद्धो सुंसुमा-
णाए ॥ ३८ ॥ पुप्फियफल्लिं तह पिउघरम्मि तण्हाहुहासमणुबद्धा । ढंटेण तहा विसढा, विसढा जह सफलया जाया ॥ ३९ ॥
आहारेसु सुहेसु अ, गम्मावसहेसु काणणेसुं च । साहूण नाहिगारो, अहिगारो धम्मकज्जेसु ॥ ४० ॥ साहू कांतारमहाभएसु अवि
जणवएवि मुइअम्मि । अवि ते सरीरपीडं, सहंति न लहं (यं) ति य विरुद्धं ॥ ४१ ॥ जंतेहि पीलियावि हु, खंदगसीसा न चेव
परिक्खविया । विइयपरमत्थसारा, खमंति जे पंडिआ हुंति ॥ ४२ ॥ जिणवयणसुइसकण्णा, अवगयसंसारघोरयेयाला । बालाण खमंति
जई, जइत्ति किं इत्थ अच्छेरं ? ॥ ४३ ॥ न कुलं इत्थ पहाणं, हरिएसवलस्स किं कुलं आसी ? । आकंपिया तवेणं, सुरावि जं पज्जुवामंति
॥ ४४ ॥ देवो नेरइत्ति य, कीड पयंगुत्ति माणुसो वेसो । रूवस्सी अ विरूवो, सुहभागो दुक्खभागी अ ॥ ४५ ॥ राउत्ति य दमगुत्ति
य, एस सपागुत्ति एस वेयविळ । सामी दासो पुज्जो, खलत्ति अधणो धणवइत्ति ॥ ४६ ॥ नवि इत्थ कोडवि नियमो, सकम्मवि-
णिविट्ठसरिसकयचिट्ठो । अन्नुन्नरूववेसो, नइव्व परियत्तए जीवो ॥ ४७ ॥ कोडीसएहिं धणसंचयस्स गुणसुभरियाणं कन्नाए ।

नवि लुद्धा वयगिमी, अलोभया एम साहृणं ॥ ४८ ॥ अंतउरपुरवलाहर्णीह वरसिरिघरोहिं मुणिवसहा । कामोहिं बहुविहंहि य,
छोदजंतावि नेच्छति ॥ ४९ ॥ छेओ भेओ वसणं, आयामकिलेसभयविवागो अ । मणं धम्मवभंसा, अग्ग् अत्थाउ सव्वाइ ॥५०॥
दोमययप्रलजालं, पुच्चरिसिविज्जयं जइ वंते । अत्थ वहासि अणत्थं, कीम अणत्थं तवं चरसि ? ॥५१॥ वहवंधणमारणसेहणाओ काओ
परिगगं नत्थि ? । ते जइ परिगगद्धुच्चय, जइधम्मो तो नणु पवंचो ॥५२॥ किं आसि नंदिसेणस्स कुलं ? जं हरिकुलस्स विउलस्स ।
आमी पियामहो मच्चरिण वसुदेवनामुत्ति ॥५३॥ विज्जाहरीहिं महरिसं, नरिंदइहियाहि अहमहंतीहिं । जं पत्थिज्जइ तइया, वसुदेवा
ने तवम्म फलं ॥ ५४ ॥ मपक्कमराउलवाइण सीसे पलीविण् निअए । गयसुकुमालेण खमा, तहा कया जह सिवं पत्तो ॥ ५५ ॥
गयकुलमुजि जाया, भीया जग्गणगवभयवर्णीणं । साह सहंति मच्चं, नीयाणडवि पेसपेसाणं ॥५६॥ पणमंति य पुच्चयं, कुलया
न नमंति अकलया पुग्गिमा । पणओ इह पुत्तिं जइजणस्स जह चक्कवड्डिमुणी ॥५७॥ जह चक्कवड्डिमाह सामाइअसाहुणा निरुवयारं ।
भणिओ न चं व कुधिओ, पणओ वद्धत्तणगुणेणं ॥ ५८ ॥ ते धन्ना मे माह, तेमि नमो जे अकज्जपडिविगया । धीरा वयमसिहारं,
चर्गंति जह थूलिभट्टमुणी ॥ ५९ ॥ विसयापिपंजग्गिभिव, लाण् अमिपंजग्गिम्म तिवस्सिम्म । मिहा व पजरगया, वसंति तवंपजे साह
॥ ६० ॥ जे कुणइ अप्पमाणं, गुरुवयणं न य लाण् उवएसं । मो पच्छा तह सोअइ, उवकोमये जह तवस्सी ॥६१॥ जिह्वव्य-
पचयभग्गमृच्चहणवचमिअम्म अच्चंतं । जुवइजणमंवरगे, जइत्तणं उभयओ भट्टं ॥ ६२ ॥ जइ ठाणी जइ मोर्णा, जइ मुंडो
वक्कलो तवस्सी वा । पत्थन्ता अ अवंभं, वंभवि न गेयए मज्जं ॥ ६३ ॥ तो पडियं तो गुणियं, तो मुणियं तो अ चेइओ अप्पा ।
आवाउयेपेइयामीनेओअं जइ न कुणइ अकज्जं ॥ ६४ ॥ पागडियमच्चमच्छो, गुरुयाम्लम्मि लहइ माहुयं । अविमुद्धम्म -

वड्डइ, गुणसेढी तत्तिआ ठाइ ॥ ६५ ॥ जइ दुक्करदुक्करकारउत्ति भणिओ जहट्टिओ साहू । तो कीस अज्जसंभूअविजयसीसेहिं नवि खमिअं ? ॥ ६६ ॥ जइ ताव सव्वओ सुंदरुत्ति कम्माण उवसेमण जई । धम्मं वियाणमाणो, इयरो किं मच्छरं वहइ ? ॥ ६७ ॥ अइसुट्ठिओत्ति गुणसमुइओत्ति जो न सहइ जइपसंसं । सो परिहाइ परभवे, जहा महापीढपीढरिसी ॥ ६८ ॥ परपरिवायं गिणहइ, अट्ठमयविरह्णो सया रमइ । डज्झइ य परसिरीए, सकसाओ दुक्खिओ निच्चं ॥ ६९ ॥ विग्गहविवायरुइणो, कुलगणसंघेण बाहिर-कयस्स । नत्थि किर देवलोएवि देवसमिइसु अवगासो ॥ ७० ॥ जइ ता जणसंवहारवज्जियमकज्जमायरइ अनो । जो तं पुणो विक्कत्थइ, परस्स वसणेण सो दुहिओ ॥ ७१ ॥ सुट्ठुवि उज्जव (म) माणं, पंचेव करिंति रित्तयं समणं । अप्पथुइ परनिंदा, जिब्भोवत्था कसाया य ॥ ७२ ॥ परपरिवायमईओ, दूसइ वयणेहिं जेहिं जेहिं परं । ते ते पावइ दोसे, परपरिवाइ इअ अपिच्छो ॥ ७३ ॥ थद्धा छिदप्पेही, अवण्णवाइ सयंमई चवला । वंका कोहणसीला, सीसा उव्वेअगा गुरुणो ॥ ७४ ॥ जस्स गुरुम्मि न भत्ती, न य बहुमाणो न गउरवं न भयं । नवि लज्जा नवि नेहो, गुरुकुलवासेण किं तस्स ? ॥ ७५ ॥ रूसइ चोइज्जंतो, वहइ हियएण अनुसयं भणिओ । न य कम्मिह करणिज्जे, गुरुस्स आलो न सो सीसो ॥ ७६ ॥ उव्विह्णहअणपरिभवेहिं अइभणिय-दुट्ठभणिएहिं । सत्ताहिया सुविहिया, न चेव भिंदति मुहरागं ॥ ७७ ॥ माणंसिणोवि अवसाणवंचणा ते परस्स न करंति । सुहदु-क्खुगिरणत्थं, साहू उअहिंव गंभीरा ॥ ७८ ॥ मउआ निहुअसहावा, हासदवविज्जया विगहमुक्का । असमंजसमइबहुअं, न भणंति अपुच्छिआ साहू ॥ ७९ ॥ महुरं निउणं थोवं, कज्जावडिअं अगन्धियमतुच्छं । पुंन्वि मइसंकालियं, भणंति जं धम्मसंजुत्तं ॥ ८० ॥ सट्ठिं वाससहस्सा, तिसत्तखुत्तादेयेण धोएण । अनुचिण्णं तामलिणा, अन्नाणतवुत्ति अप्पफलो ॥ ८१ ॥ छज्जीवकायवहगं,

द्विमकमन्थाइं उच्यतेति पुणो । सुवह्नुपि तवकिलेसो, बालतवस्मोण अप्पफलो ॥ ८२ ॥ परियच्छति असब्बं, जहट्ठियं अवितहं असंदिद्धं ।
तो जिणायणविहिन्नू महंति चहुअस्म वहुआइं ॥ ८३ ॥ जो जम वड्डइ हियए सो तं ठावेइ मुंदरसहावं । वग्घी छावं जणणी,
महं नेमं च मच्चइ ॥ ८४ ॥ मणिक्कणगयणधणपूयिस्मि भवणस्मि मालिभहोउवि । अन्नो किर मज्झवि मामिओत्ति जाओ विगयकामो
॥ ८५ ॥ न कंगेते जे तवमंजमे च तुल्लयाणिपायाणं । प्रग्गिमा समपुग्गिमाणं, अवस्स पेसत्तणमुविति ॥ ८६ ॥ मुंदरसुकुमालसुहोइएण
निविहोहं तवविग्गमेहिं । तह सोमविओ अप्पा जह नवि नाओ सभवणेउवि ॥ ८७ ॥ इक्करमुद्धोसक्कं, अवंतिमुकुमालमहग्गिमीचरियं ।
अप्पावि नाम तह तज्जइत्ति अच्चेरयं ग्गं ॥ ८८ ॥ उच्छट्ठसरैरयग, अन्नो जीवो सरैरमच्चंति । धम्मस्स, कारणे सुविहिया
मगेरंपि छट्ठेति ॥ ८९ ॥ एसादिवमंपि जीवो, पव्वज्जमुवागओ अनत्तमणो । जइवि न पावइ मुक्खं, अवस्स वेमाणिओ होइ
॥ ९० ॥ मीयावेट्ठेण मिग्गिस्म वेट्ठिए निग्गयाणि अच्छीणि । मेयज्जम्म भगवओ, न य मो मणमावि परिकुविओ ॥ ९१ ॥ जो
चंदणेण वाहुं, आलिपट वाग्गिमा वि तच्चेइ । मंथुणह जो अ निंदइ, महग्गिमणो तत्थ मसभावा ॥ ९२ ॥ मिहग्गिरिसुसीसाणं,
भटं गुरुवयण महंताणं । वयरो किर दाही वायणत्ति न विक्कोविअं वयणं ॥ ९३ ॥ मिण गेणमंगुलीहिं, गणेहि वा दंतचक्कलाइं मे ।
इच्छंति भाणिज्जणं. (भाणिगव्व) कज्जं तु त ग्व जाणंति ॥ ९४ ॥ कारणविऊ कयाइ, सेयं कायं वयंति आयरिया । तं तहसदहिअव्वं
भविअव्वं कारणण तहिं ॥ ९५ ॥ जो गिणहइ गुरुवयणं, भणतं भावओ विसुद्धमणो । ओमहमिव पिज्जंतं, तं तस्स मुहावहं होइ ॥ ९६ ॥
अणवचचा विणीआ. वद्धक्खमा निच्चभत्तिमंता य । गुरुकुलवासी अमुइ, धन्ना मीमा इह सुमील ॥ ९७ ॥ जात्रंतस्म इह जमो, कित्ती
य मयस्स परभवे धम्मो । सुगुणम्म य, निगुणम्म य अजमाउकित्ती अहम्मा य ॥ ९८ ॥ बुद्धावासेउवि ठियं, अहव गिलाणं गुणं परिभ-

वंति । दत्तुव्व धम्मवीमंसएण दुस्सिक्खियं तंपि ॥ ९९ ॥ आयरिअभच्चिरागो, कस्स सुनक्खत्तमहरिसीसरिसो । अवि जीविअं वव-
सिअं, न चैव गुरुपरिभवो सहिओ ॥ १०० ॥ पुण्णेहिं चोइआ पुरक्खवडेहिं सिरिभायणं भविअसत्ता । गुरुमागमेसिभद्दा, देवयमिव
पज्जुवासंति ॥ १०१ ॥ बहुमुक्खसयसहस्साण दायगा मोअगा दुहसयाणं । आयरिआ फुडमेअ, केसिपएसीअ (व) ते हेऊ ॥ १०२ ॥
नरयगइगमणपडिहत्थए कए तह पएसिणा रण्णा । अमरविमाणं पत्तं, तं आयरिअप्पभावेणं ॥ १०३ ॥ धम्ममइएहिं अइसुंदरेहिं
कारणगुणोवणीएहि । पल्हायंतो य मणं, सोसं चोएइ आयरिओ ॥ १०४ ॥ जीअं काऊण पणं, तुरमिणिदत्तस्स कालिअज्जेणं ।
अविअ सरीरं चत्तं, न य भणिअमहम्मसंजुत्तं ॥ १०५ ॥ फुडपागडमकहंतो, जहट्टिअं चोहिलाभमुवहणइ । जह भगवओ विसालो,
जरमरणमहोअही आसि ॥ १०६ ॥ कारुणरुणसिंगारभावभयजीविअंतकरेणोहि । साह अविअ गरंति, न य निअनिअमं विरा-
हंति ॥ १०७ ॥ अप्पहियमारंतो अणुमोअंतो अ सुग्गइं लहइ । रहकारदाणअणुमोअगो मिगां जह य वलदेवो ॥ १०८ ॥ जं तं
कयं पुरा पूरणेण अइदुकरं चिरं कालं । जइ तं दयावरो इह. करंतु तो सफल्यं हुंतं ॥ १०९ ॥ कारणनीयावासी, सुट्टुयरं उज्ज-
मेण जइय्वं । जह ते संगमथेरा, सपाडिहेरा तथा आसी ॥ ११० ॥ एगंतनियावासी, घरसरणाइसु जइ ममत्तपि । कह न पडि-
हंति कलिकलुसरोसदोसाण आवाए ॥ १११ ॥ अवि कच्चिऊण जीवे, कत्तो घरसरणगुत्तिसंठप्यं । अवि कत्तिआ य तं तह, पडिआ
अस्संजयाण पेहे ॥ ११२ ॥ थोवोअवि गिहिपसंगो, जइणो सुद्धस्स पंकमावहई । जह सो वारत्तरिसी, हसिओ पज्जोअनरचइणा
॥ ११३ ॥ सब्भावो वीसंभो, नेहो रइवइयरो अ जुवइज्जेण । सयणघरसंपसारो, तवसीलवयाइं फेडिज्जा ॥ ११४ ॥ जोइसानिमित्त-

अस्वर्गकोऽआगमभूदकर्ममहि । करणानुमोअणाहि अ, माहुस्स तवक्खओ होइ ॥ ११५ ॥ जह जह कीरइ संगो, तह तह पत्तरो
खणे खणे होइ । थोवोवि होइ वहुओ, न य लहइ धिइं निरुंभंतो ॥ ११६ ॥ जो चयइ उत्तरगुणे, मूलगुणेऽवि अचिरेण सो चयइ ।
जह जह कुणइ पमायं, पिछिज्जइ तह कमाणहि ॥ ११७ ॥ जो निच्छएण गिण्हइ, देहच्चाएवि न य धिइं मुअइ । सो सोहइ सकज्जं,
जह चद्रचडिमथो राया ॥ ११८ ॥ मीउण्हलुपिवासं, दुस्सिज्जपरिमहं किलेसं च । जो सहइ तस्स धम्मो, जो धिइमं सो तवं
चरइ ॥ ११९ ॥ धम्ममिणं जाणंता. गिहिणोऽवि दट्ठवया किमुअ साह १ । कमलोमलाहरणे, सागरचंदेण इत्थुवमा ॥ १२० ॥
देवेहिं कामदेवो. गिहीवि नवि चालिओ (चाइओ) तवगुणोहि । मत्तगयंदधुयंगमरक्खसघोरदुहामोहि ॥ १२१ ॥ भोगि अभुज-
माणवि केइ मोहा पंडति अहरगइ । कुविओ आहारत्थो, जत्ताइ जणस्स दमगुव ॥ १२२ ॥ भवसयसहस्सदुलहं, जाइजरामर-
णमारुत्तारे । जिणवयणम्मि गुणायर ! खणमवि मा काहिमि पमायं ॥ १२३ ॥ जं न लहइ सम्मत्तं, लद्धूणवि जं न एइ संवेगं ।
विसयमुहेसु य रज्जइ, मो दोमो रागदोसाणं ॥ १२४ ॥ तो वहुगुणनामाणं, सम्मत्तचरित्तगुणविणासाणं । न हू वसमांगंतव्वं,
रागदोमाण पात्राणं ॥ १२५ ॥ नवि तं कुणइ अमिच्चो, सुद्धुवि सुविगाहिओ ममत्थोऽवि । जं दोऽवि अणिगगहिया, करंति रागो अ
दोमो अ ॥ १२६ ॥ इहलोए आयामं अजंसं च कंतेति गुणविणासं च । पसंवति अ परलोए, सारीरमणोए दुक्खे ॥ १२७ ॥
धिद्वी अहो अकज्जं, जं जाणंतोऽवि रागदोयेहिं । फलमउलं कइअरंसं, तं चेव निसेवए जीवो ॥ १२८ ॥ को दुक्खं पाविज्जा ?
कम्म न सुक्खेहिं विम्वओ हज्जता ? । को व न लभिज्ज सुक्खं ? रागदोमा जइ न हज्जता ॥ १२९ ॥ माणी गुरुपडिणीओ, अणत्थ मरिओ

अमगगचारी य । मोहं किलेसजालं, सो खाइ जहेव गोसालो ॥ १३० ॥ कलहणकोहणसीलो, भंडणसीलो विवायपीलो य । जोवो निच्छुज्जलिओ, निरस्थयं संयमं चरइ ॥ १३१ ॥ जह वणदवो वणं दवदवस्स जलिओ खणेण निइहइ । एवं कसायपरिणओ, जीवो तवसंजमं दहइ ॥ १३२ ॥ परिणामवसेण पुणो, अहिओ ऊणयरओ व हुज्ज खओ । तहवि ववहारमित्तेण, भण्णइ इमं जहां थूलं ॥ १३३ ॥ फरुसवयेण दिणतवं, अहिकिखवंतो अ हणइ मासतव । वरिपतवं सवमाणो, हणइ हणंतो अ सामणं ॥ १३४ ॥ अह जीविअं निकितइ, हंतूण य संजमं मलं चिणइ । जीवो पमायवहुलो, परिभमइ अ जेग संसारे ॥ १३५ ॥ अक्को-सणतज्जणताडणा य अवमाणहीलणाओ अ । सुणिणो सुणियपरपमा (हा), दटप्पहारिव्व विसहंति ! १३६ ॥ अहमाहओत्ति न य पडिहणंति सत्ताडवि न य पडिमवंति । मारिज्जंताडवि जई, सहति साहस्समल्लुव्व ॥ १३७ ॥ दुज्जणमुहकोदंडा, वयणसरा पुव्वकम्मनिम्माया । साहूण ते न लग्गा, खंतीफलं वंहंताणं ॥ १३८ ॥ पत्थरेणाहओ कीवो, पत्थरं डक्कुमिच्छइ । मिगारिओ सरं पप्प, सरुप्पत्तिं विमग्गइ ॥ १३९ ॥ तइ पुवंति किं न कयं, न वाहए जेण मे समत्थोऽवि ? । इण्हि किं कस्स व कुप्पिमुत्ति धीरा अणुप्पिच्छा ॥ १४० ॥ अणुराएण जइस्सडवि, सियायपत्त पिया धरावेइ । तहवि य खंदकुमारो, न बंधुपासेहिं पडिवद्धो ॥ १४१ ॥ गुरु गुरुत्तरो अ अडगुरु, पियमाइअवच्चपियजणसिणेहो । चित्तिज्जमाणगुविलो, चत्तो अइधम्मत्तिसिण्हिं ॥ १४२ ॥ अमुणियपरमत्थाणं, बंधुजणसिणेहवइयरो ढोइ । अवगयंसंसारसहाविनिच्छयाणं समं हियं ॥ १४३ ॥ माया पिया य भाया, भज्जा पुत्ता सुही य नियगा य । इह चेव बहुविहाइ, करंति भयवेमणस्साइ ॥ १४४ ॥ माया नियगमइविगप्पियम्मि अत्थे अपूरमाणम्मि । पुत्तस्स कुणइ वसणं, चुलणी जह वंमदत्तस्स ॥ १४५ ॥ सव्वंगोवंगविगत्तणाओ जगडणविहेडणाओ अ । कासी य रज्जतिमिओ

पुनाण पिपा कणयंकंठ ॥ १४६ ॥ विसयमुहगगवसओ, घोरो भायाऽवि भायरं हणइ । आहाविओ वहत्थं, जह वाहुवलस्स भर-
हवइ ॥ १४७ ॥ भज्जाऽवि इदियविगारदोसनडिया करंइ पइपावं । जह सो पएसिराया मूरियकंताई तह वहिओ ॥ १४८ ॥
माययमुक्कयतरस्मी, नियअंगममुच्चभेवण पियपुत्तो । जह सो सेणियराया, कोणियरणा खयं नीओ ॥ १४९ ॥
तुद्रा मक्कज्जतुरिआ, मुहिणोऽवि विमंयति कयकज्जा । जह चंदगुत्तगुरुणा, पव्वयओ घाइओ राया ॥ १५० ॥ निययाऽवि निय-
यकज्जे, विमंयंतम्मि हंति खरफरुमा । जह रामसुभूमकओ, वंभक्खत्तस्स आसि खओ ॥ १५१ ॥ कुलवरनिययसुहेसु अ, सयणे
अ जणे अ निच्च मुणिवसहा । विहरति अणिस्साए, जह अज्जमहागिरी भयवं ॥ १५२ ॥ रूवेण जुव्वणेण य कन्नाहि सुहेहिं वर-
मिरीण य । न य लुब्भंति मुविहिद्या, निदरिमण जंयुनामुत्ति ॥ १५३ ॥ उत्तमकुलप्पमूया, रायकुलवाडिंसगाऽवि मुणिवसहा । बहु-
जणजडयंयइ, मेहरुमारु व्व विमहंति ॥ १५४ ॥ अवरुप्परसंवाहं, सुक्खं तुच्छं सरिरपीडा य । सारण वारण चोयण, गुरुजणआय-
नया य गणे ॥ १५५ ॥ इहस्स कओ धम्मो ?, सच्छंदगईमईपयारस्स । किं वा करंइ इको ?, परिहरउ कंह अकज्जं वा ? ॥ १५६ ॥
कर्त्ता मुचन्थागम, पंडिपुच्छण चोयणा व इक्कस्स । विणओ वेगावच्चं, आराहणया य मगणंते ? ॥ १५७ ॥ पिह्लिज्जेसणमिक्को,
पइनपययाजणाउ निच्च भयं । काउमणोऽवि अकज्जं, न तरइ काऊण वहुमज्जे ॥ १५८ ॥ उच्चारपासवणवंतीपत्तमुच्छाइमोहिओ
इतो । मद्दवभाणविहत्थो, निक्खिखइ व कुणइ उट्ठाहं ॥ १५९ ॥ एगादिवसेण वहुआ, सुहा य असुहा य जीवपरिणामा । इक्को
अमुहपरिणओ, चइज्ज आलंवरणं लद्धं ॥ १६० ॥ सच्चजिणप्पडिकुट्ट, अणवन्था थेरक्कपभेओ अ । इक्को अ सुआउत्तोऽवि हणइ

तवसंजमं अह्रा ॥ १६१ ॥ वसं जुणकुमारिं, पउत्थवइअं च बालविहवं च । पासंडरोहमसइं, नवतरुणिं थेरभज्जं च ॥ १६२ ॥
सविडंकुब्भडरूवा, दिट्ठा मोहेइ जा मणं इत्थी । आयहियं परिहरंति ॥ १६३ ॥ सम्मादिट्ठीवि कयागमोवि
अइविसयरागसुहवसओ । भवसंकडम्मि पविसइ, इत्थं तुह सच्चई नायं ॥ १६४ ॥ सुतवस्सियाण पूया, पणामसक्कारविणयकज्जपरो ।
बद्धं पि कम्ममसुहं, सिट्ठिलेइ दसारनेया व ॥ १६५ ॥ अभिगमणवंदणनमंसणेण पडिपुच्छणेण साहूणं । चिरसंचियं ऽपि कम्मं,
खणेण विरलत्तणमुवेइ ॥ १६६ ॥ केइ सुसीला सुहमाइ सज्जणा गुरुजणस्स ऽवि सुसीसा । विउलं जणंति सद्धं, जह सीसो चंडरु-
इस्स ॥ १६७ ॥ अंगारजीववहगो, कोई कुगुरू सुसीसपरिवारो । सुमिणे जईहि दिट्ठो, कोलो गयकलहपरिकिणो ॥ १६८ ॥ सो
उग्गभवसमुदे, सयंवरसुवागएहि गएहिं । करहोवक्खरभरिओ, दिट्ठो पोराणसीसिहिं ॥ १६९ ॥ संसारवंचना नवि, गणंति संसार-
सूअरा जावा । सुमिणगएण ऽवि केइ, वुज्झंति पुक्कचूला वा ॥ १७० ॥ जो अविकलं तवं संजमं च साहू करिज्ज पच्छा ऽवि । अन्नि-
यसुयव्व सो नियगमड्डमचिरेण सोहेइ ॥ १७१ ॥ सुहिओ न चयइ भोए, चयइ जहा दुक्खिओत्ति अलिथमिणं । चिक्कणकम्मोलित्तो न
इमो न इमो परिच्चयई ॥ १७२ ॥ जह चयइ चक्कवट्ठी, पवित्थरं तत्तियं मुहुत्तेणं । न चयइ तहा अहन्नो, दुब्बुद्धी खप्परं दमओ
॥ १७३ ॥ देहो पिवीलियाहिं, चिलाइपुत्तस्स चालणीं व्व कओ । तणुओवि मणपओसो, न चालिओ तेण ताणुवरिं ॥ १७४ ॥
पाणच्चयए ऽवि पावं, पिवीलियाए ऽवि जे न इच्छंति । ते कह जई अपावा, पावाँ करंति अन्नस्स ? ॥ १७५ ॥ जिणपहअपंडियाणं,
पाणहराणं ऽपि पहरमाणं । न करंति य पावाँ, पावस्स फलं वियाणंता ॥ १७६ ॥ वहमारणअब्भक्खाणदाणपरधणविलेवणा-
ईणं । सव्वजहन्नो उदओ, दसगुणिओ इक्कसि कयाणं ॥ १७७ ॥ तिन्वयेरे उ पओसे, सयगुणिओ सयसहस्सकोटि-णो । कोडा-

कोडिगुणो वा, हुज्ज विवागो बहुतरो वा ॥ १७८ ॥ केइत्थ करंतालंवरणं इमं तिहुयणस्स अच्छेरे । जह नियमा खवियंगी, मरुदेवी भगवइ सिद्धा ॥ १७९ ॥ किंपि कहिपि कयाइ, एगे लद्धीहिं केहिडवि निभेहिं । पत्तेअबुद्धलाभा, हवंति अच्छेरयवभूया ॥ १८० ॥ निहिमपत्तमहन्नो, पत्थितो जह जणो निरुत्तप्पो । इह नासइ तह पत्तेअबुद्धलद्धिं(च्छि)पडिच्छतो ॥ १८१ ॥ सोऊण गइं सुकुमा-
ल्लियाण् तह ममगभसगमइणीण् । ताव न वीसासियव्वं, सेयड्डी धम्मिओ जाव ॥ १८२ ॥ खरकरहतुरयवसहा, मत्तगइंदाडवि नाम दम्मंति । इक्को नवरि न दम्मइ, निरंकुसो अप्पणो अप्पा ॥ १८३ ॥ वरं मे अप्पा दंतो, संजमेण तव्वेण य । माऽहं परेहिं दम्मंतो, वंयणेहिं वट्ठि अ ॥ १८४ ॥ अप्पा चव दमेयन्नो, अप्पा हु खलु दुद्धमो । अप्पा दंतो सुही होइ, अस्सि लोए परत्थ य ॥ १८५ ॥ निच्चं दोममहगओ, जीवो अविरहियममुहपिणामो । नवरं दिन्ने पमरे, तो देइ पमायमयेरेसु ॥ १८६ ॥ अच्छिय वंदिय पूइअ, मत्तागिय पणमिओ महग्यविओ । नं तह कोइ जीवो, पाडेइ जहप्पणो ठाणं ॥ १८७ ॥ मीलव्वयाइं जो बहुफलाइं हंतूण सुक्खम-
हिलमइ । थिइदुव्वलो तयम्मो, कोडिण् कागिणिं किणइ ॥ १८८ ॥ जीवो जहामणमियं, हियइच्छियपत्थिएहिं सुक्खेहिं । तोसे-
ऊण न तीरइ, जावज्जीविण सव्वेण ॥ १८९ ॥ सुमिणंतगणभूयं, सुक्खं समइच्छियं जहा नत्थि । एवमिमंपि अइयं, सुक्खं सुमिणो-
वमं होइ ॥ १९० ॥ पुगनिद्रमणे जक्खो, महुरामंगू तेहव सुयानहसो । वेहेइ सुधिहियजणं, विमरइ वहुं च हियएण ॥ १९१ ॥ निगंतूण वराओ, न कओ धम्मो मण् जिणक्खाओ । इट्ठिरससायगुत्थत्तणेण न य चेइओ अप्पा ॥ १९२ ॥ ओसन्नविहारणं,
हा तह झीणिम्मि आउए मव्वे । किं काहामि अहन्नो ? संपइ सोयामि अप्पाणं ॥ १९३ ॥ हा जीव ! पाव भमिहिस्सि, जाइजोणीस्सि-
याइं वनुयाइं । भवगयमहस्समदुलहंपि जिगमयं एगिमं लइयुं ॥ १९४ ॥ पावो पमायमओ, जीवो ममारकज्जमुज्जुत्तो । दुक्खेहिं

न निव्विण्णो सुक्खेहिं न चैव परितुड्ढो ॥ १९५ ॥ परितप्पिएण तणुओ, साहारो जइ घणं न उज्जमइ । सेणियराया तं तह, परि-
तपंतेो गओ नरयं ॥ १९६ ॥ जविण जाणि विसज्जियाणि जाईसएसु देहाणि । थोवेहिं तओ सयलंपि तिहुयणं हुज्ज पडि-
हत्थं ॥ १९७ ॥ नहदंतमंसकेसट्ठिएसु जीवेण विप्पमुकेसु । तेसुवि हविज्ज कइलासमेरुगिरिसन्निभा कूडा ॥ १९८ ॥ हिमवंत-
मलयमंदरदीवोदहिधरणिसरिसरासीओ । अहियरो आहारो, छुहिएणाहारिओ होज्जा ॥ १९९ ॥ जं णेण जलं पीयं, घम्माय-
वजगडिएण तंपि इहं । सव्वेसुवि अगडतलायनइसमुदेसु नवि हुज्जा ॥ २०० ॥ पीयं थणयच्छीरं, सागरसलिलाओ होज्ज बह-
अयरं । संसारम्मि अणंते, माऊणं अन्नमन्नाणं ॥ २०१ ॥ पत्ता य कामभोगा, कालमणंतं इहं सउवभोगा । अप्पुव्वंपि व मन्नइ,
तहवि य जीवो मणे सुक्खं । २०२ ॥ जाणइ अ जहा भोगिट्ठिसंपया सव्वमेव धम्मफलं । तहवि दढमूढहियओ, पावे कम्मे जणो
रमई ॥ २०३ ॥ जाणिज्जइ चित्तिज्जइ, जम्मजरामरणसंभवं दुक्खं । न य विसएसु विरज्जइ, अहो सुवद्धो कवडगंठी ॥ २०४ ॥
जाणइ य जह मरिज्जइ, अमरंतंपि हु जरा विणासेई । न य उव्विग्गो लोओ, अहो रहस्सं सुनिम्मायं ॥ २०५ ॥ दुपयं चउप्पयं
बहुपयं च अपयं सभिद्धमहणं वा । अणवकएडवि कयंतो, हरइ हयासो अपरितंतो ॥ २०६ ॥ न य नज्जइ सो दियहो, मरियव्वं
चावसेण सव्वेण । आसापासपरद्धो, न करेइ य जं हियं वोज्झो(बोहे) ॥ २०७ ॥ संसारागजलबुव्वुओवमे, जीविए अ जलविंदुचंचेले ।
जुव्वणे य नइवेगसंनिभे, पाव जीव ! किमयं न बुज्झासि ? ॥ २०८ ॥ जं जं नज्जइ असुइ, लज्जिज्जइ कुच्छणिज्जमेयंति । तं तं
मग्गइ अंगं, नवरमणंगुत्थ पडिक्कलो ॥ २०९ ॥ सव्वग्गहाणं पभवो, महाग्गहो सव्वदोसपायद्धी । कामग्गहो दुरप्पा, जेणभिभूयं
जगं सव्वं ॥ २१० ॥ जो सेवइ किं लहइ, थामं हारेइ दुब्बलो होइ । पावेइ वेमणस्सं, वुक्खाणि अ अत्तदोसेणं ॥ २११ ॥ जह

कच्छुद्धो कच्छुं, कंडूयमाणो दुहं मुणइ मुक्खं । मोहाउरा मणुस्सा, तह कामदुहं सुहं विंति ॥ २१२ ॥ विसयविसं हालहलं, विस-
यविमं उमंडं पियंताणं । विसयविमाइअं पिब, विमयविसविद्धया होइ ॥ २१३ ॥ एवं तु पंचहिं आसवेहिं रयमायणित्तु अणुसमयं ।
चउगइदुहं पेतं, अणुपग्गियइंति संसारे ॥ २१४ ॥ सव्वगईपक्खंदे, काहंति अणंतए अक्यपुण्णा । जे य न सुणंति धम्मं, सोऊण य
जे पमायंति ॥ २१५ ॥ अणुमिद्धा य बहुविहं, मिच्छहिंढी य जे नरा अहमा । वद्धनिकाइयकम्मा, सुणंति धम्मं न य करंति
॥ २१६ ॥ पंचेव उज्झज्जणं, पंचेव य रक्खित्तज्जण भावेणं । कम्मयविप्पमुक्का, सिद्धिगइमणुत्तरं पत्ता ॥ २१७ ॥ नाणे दंसणचरणे,
तवगंजमगमिडगुत्तिपच्छित्ते । दमउस्सगववाण, दव्वाइअभिग्गहे चेन ॥ २१८ ॥ सहहणायरणाए, निच्चं उज्जुत्त एसणाइ ठिओ ।
तम्म भवोअहितरणं, पच्चज्जाणं य (म) म्मं तु ॥ २१९ ॥ जे वरसरणपसत्ता, छक्कायरिऊ सक्किणा अजया । नवरं सुत्तूण घरं, घर-
मंकमणं कंयं तेहिं ॥ २२० ॥ उम्ममुत्तमायरंतो, वंधइ कम्मं सुचिक्कणं जीवो । संमारं च पगइइ, मायामोसं च कुवइ य ॥ २२१ ॥
जइ गिण्हइ नयलेंवो, अहव न गिण्हइ सरिरवुच्छेओ । पासत्थमंगमोअधिय, वयलेवो तो वरमसंगो ॥ २२२ ॥ आलावो संवासो,
वर्ममो मंगयो पमंगो अ । हीणायारंहिं समं, सव्वजिणिंदेहिं पडिक्कुट्ठो ॥ २२३ ॥ अन्ननुन्नजं पिएहिं हसिउद्धसिएहिं खिप्पमाणो
अ । पागन्थमज्झयोर, वलाअवि जइ वाउलीहोइ ॥ २२४ ॥ लोणअवि कुंससग्गीपियं जणं दुन्नियच्छमइयसणं । निंदइ निरुज्जमं
पियहुगीलज्जणंमव माहुज्जणो ॥ २२५ ॥ निच्चं संकिय भीओ गम्मो मव्वस्स खलियचारित्तो । साहुज्जणस्स अयमओ, मओअवि
पुणं दुग्गं जाइ ॥ २२६ ॥ गिरिगुअपुक्कसुआणं, सुविहिय ! आहरणकारणविहन्नू । वज्जेज्ज सीलविगले उज्जुयसीले हविज्ज
जइ ॥ २२७ ॥ ओमन्नचरणकरणं, जइणो वंदंति कारणं पप्प । जे सुविइयपरमत्था, ते वंदंते निवारंति ॥ २२८ ॥ सुविहिय वंदा-

टाणं उच्युच्चयं, मज्झं हीणं च हीणतरं वा । जेण जहिं गंतव्वं, चिट्ठाडवि से तारिस्सी होई ॥ २६२ ॥ जस्स गुरुम्मि परिभवो, साहूसु अणायरो खमा तुच्छा । धम्मे य अणहिलासो, अहिलासो दुग्गईए उ ॥ २६३ ॥ रारिरमाणसाणं, दुक्खसहस्साण वसण-परिभीया । नाणकुसेण सुणिणो, रागगइंदं निरुंभेति ॥ २६४ ॥ सुग्गइमग्गपईवं, नाणं दितस्स हुज्ज किमदेयं ? । जह तं पुलिद-एणं, दिन्नं सिवगस्स नियगच्छि ॥ २६५ ॥ सिंहासणे निसणं सोवागं सेणिओ नरवरिदो । विज्जं मग्गइ पयओ, इअ साहुजणस्स सुअविणओ ॥ २६६ ॥ विज्जाए कासवसंतिआए दगल्लओ सिंरि पत्तो । पडिओ सुसं वयंतो, सुअनिण्हवणा इय अपत्था ॥ २६७ ॥ सयलम्मिडवि जियलोए, तेण इहं घोसिओ अमाघओ । इकंडपि जो दुहत्तं, सत्तं बोहेइ जिणवयणे ॥ २६८ ॥ सम्मत्त-दायगाणं, दुप्पडियारं भवेसु बहुएसु । सव्वगुणमेलियाहिडवि, उवयारसहस्सकोडीहिं ॥ २६९ ॥ सम्मत्तम्मि उ लद्धे, ठइयाइं नर-यतिरियदाराइं । दिव्वाणि माणुसाणि य मोक्खसुहाइं सहीणाइं ॥ २७० ॥ कुसमयसुइण महणं, सम्मत्तं जस्स सुद्धियं हियए । तस्स जगुज्जेयकरं, नाणं चरणं च भवमहणं ॥ २७१ ॥ सुपरिच्छिद्यसम्मत्तो, नाणेणालेइयत्थसब्भावो । निव्वणचरणाउत्तो, इच्छियमत्थं पसोहेइ ॥ २७२ ॥ जह मूलताणए पंडुरम्मि दुव्वणरागवण्णेहिं । बीभच्छा पडसेहा, इय सम्मत्तं पमाएहिं ॥ २७३ ॥ नरएसु सुरवेरेसु य, जो बंधइ सागरोवमं इक्कं । पलिओवमाण बंधइ, कोडिसहस्साणि दिवसेण ॥ २७४ ॥ पलिओवमसंखिज्जं, भागं जो बंधइ सुरगणेसु । दिवसे दिवसे बंधइ, स वासकोडी असंखिज्जा ॥ २७५ ॥ एस कम्मो नरएसुडवि, बुहेण नाउण नाम एयंमि । धम्मम्मि कह पमाओ, निमसमिच्चं पि कायव्वो ! ॥ २७६ ॥ दिव्वालंकारविभूसणाइं रयणुज्जलाणि य घराइं । रूवं भोगसमुदओ, सुरलोगसमो कओ इहयं ॥ २७७ ॥ दिवाण देवलोए जं सुक्खं तं नरो सुभणिओडवि । न भणइ वाससएणडवि जस्सडवि जीहासयं हुज्जा ॥ २७८ ॥

नरगमु जाई अङ्ककम्बडाई दुक्खाई परमतिस्वाइ । को वण्णेही ताई ? जीवतां वासकोर्डिऽवि ॥२७९॥ कक्खडदाहं सामलिअसिचण-
वेयरणिपहणमग्गहिं । जा जायणाउ पावति, नाग्या तं अहम्मफलं ॥ २८० ॥ तिरिया कम्मकुसारानिवायवहंवधमारणसयाइ ।
नउवि द्हयं पावेता, परन्थ जइ नियमिया हुता ॥ २८१ ॥ आर्जाव संकिलेसो, मुक्खं तुच्छं उवइथा बहुया । नीयजणसिट्ठणावि
य, अणिट्ठवायो अ माणुम्ये ॥ २८२ ॥ चारगतिरोहवहंवधरोगधणहरणमरणवमणाइ । मणमंतावो अजसो, विग्गोवणया य
माणुम्ये ॥ २८३ ॥ चिंतामंतावेहि य, दरिदरूआहिं दृप्पउत्ताहिं । लद्धणउधि माणुस्सं, मरंति केई सुनिव्विण्णा ॥ २८४ ॥
देवाउधि देवल्लोण, दिव्वाभरणानुरंजियमगीग । जं परिवडंति तत्तो, तं दुक्खं दारुणं तेसिं ॥ २८५ ॥ तं सुरविमाणविभवं, चित्ति
चवणं च देवल्लोणाओ । अइवल्लियं चिय जं नवि, फुट्ठइ मयसकरं हिययं ॥ २८६ ॥ ईमाविमायमयकोहमायालोभेहिं एवमाईहिं ।
देवाउधि ममभिभूया, तेमिं कत्तो मुह नाम ? ॥२८७॥ धम्मं पि नाम नाऊग, कीस पुरिसा महंति पुरिसाणं ? । सामित्ते सार्हाणे, को
नाम कग्गिज्ज दामनं ? ॥ २८८ ॥ ममारचारए चारए व्व आर्वीलियस्स वंधेहिं । उव्विग्गो जस्स मणो, सो किर आसन्नसिद्धि-
पत्तो ॥ २८९ ॥ आमन्नकालभवसिद्धियस्स जीवस्स लक्खणं इणमो । विमयमुहेसु न रज्जइ, सच्चत्थामेसु उज्जमइ ॥ २९० ॥
हुज्ज व न व देहवलं, धिइमइमत्तेण जइ न उज्जमभि । अच्छिहिमि चिरं कालं, वलं च कालं च सोअत्तो ॥ २९१ ॥ लल्लिच्छियं
च वोहिं, अक्किंतोऽणागयं च पत्थितो । अन्नं दाई वोहिं, लल्लिमसि कयेरण मुल्लेण ? ॥ २९२ ॥ संघयणकालवलदूसमारुयालंवणाई
धिचूणं । मच्चं चिय नियमवुरं, निरुज्जमाओ पमुच्चंति ॥ २९३ ॥ कालस्स य परिहाणी, संजमजोगाई नत्थि खिच्चाई । जयणाइ
वद्धियच्चं, नहु जयणा भंजए अंगं ॥ २९४ ॥ सप्पिइकसायगावइदियमयवंभेचरगुत्तीसु । सज्जायविणयतवसत्तिओ अ जयणा

सुविहियाणं ॥ २९५ ॥ जुगमिचंतरदिह्नी, परं परं चक्खुणा विसोहितो । अव्वक्खित्ताउत्तो, इरियासमिओ मुणी होई ॥ २९६ ॥
कज्जे भासइ भासं, अणवज्जमकारणे न भासइ य । विगहविसुत्तिथपरिवज्जिओ अ जइ भासणासमिओ ॥ २९७ ॥ बायालमेस-
णाओ, भोयणदोसे य पंच सोहेइ । सो एसणाइसमिओ, आजीवी अन्नहा होइ ॥ २९८ ॥ पुंवि चक्खु परिक्खिय, पमज्जिउं जो
ठवेइ गिण्हइ वा । आयाणभंडनिक्खेवणाइ समिओ मुणी होइ ॥ २९९ ॥ उच्चारपासवणखेलजल्लसिधाणए य पाणविही । सुवि-
वेइए पएसे, निसिरंतो होइ तस्समिओ ॥ ३०० ॥ कोहो माणो माया, लोभो हासो रई य अरई य । सोगो भयं दुगुंछा, पच्चक्ख-
कली इमे सव्वे ॥ ३०१ ॥ कोहो कलहो खारो, अवरुप्परमच्छरो अणुसओ अ । चंडत्तणमणुवसमो, तामसभावो अ संतावो ॥ ३०२ ॥
निच्छोडण निवमंछण निराणुवत्तत्तणं असंवासो । कयनासो अ असम्मं, बंधइ घणचिक्कणं कम्मं ॥ ३०३ ॥ युग्मम् ॥ माणो
मयड्हंकारो, परपरिवाओ अ अत्तउक्करिसो । परपरिभवोऽवि य तहा, परस्स निंदा असूआ य ॥ ३०४ ॥ हीला निरुवयारित्तणं
निरवणामया अविणओ अ । परगुणपच्छायणया, जीवं पाडंति संसारं ॥ ३०५ ॥ युग्मम् ॥ माया कुंडंग पच्छन्नपावया कूड कवड
वंचणया । सव्वत्थ असंभावो, परनिक्खेवावहारो अ ॥ ३०६ ॥ छल छोम संवइयरो, गूढायारत्तणं मई कुडिला । वीसंभंधायणं पिय
भवकोडिसएसुवि नडंति ॥ ३०७ ॥ युग्मम् ॥ लोभो अइसंचयसीलया य किलिडुत्तणं अइममत्तं । कप्पन्नमपरिभोगो, नडुविनंहु
य आगल्लं ॥ ३०८ ॥ सुच्छा अइबहुधणलोभया य तंभावभावणा य सया । बोलंति महाघोरे, जरमणमहासमुदंमि ॥ ३०९ ॥
॥ युग्मम् ॥ एसु जो न वडिज्जा (वडे), तेणं अप्पा जहड्डिओ नाओ । मणुआण माणणिज्जो, देवाणवि देवयं हुज्जा ॥ ३१० ॥
जो भासुरं भुअंगं, पर्यडदाढाविसं विघडेइ । तत्तो चिय तस्संतो रोसभुअंगोवमाणमिणं ॥ ३११ ॥ जो आगलेइ मत्तं, कयंतकोलो-

वमं वणगडंदं । सो तेषां चिय छुज्जइ, माणगडंदेण इत्थुवमा ॥ ३१२ ॥ विसवह्णिमहागहणं, जो पविसइ साणवायफरिसविसं । सो अचिरेण विणस्सइ, माया विमवह्णिगहणसमा ॥ ३१३ ॥ वारे भयागरे सागरम्मि तिमिमगरगाहपउरम्मि । जो पविसइ सो पविमइ, लोभमहासागरे भीमे ॥ ३१४ ॥ गुणदोसवहुविसेसं, पयं पयं जाणिउण नीसिसं । दोसेसु जणो न विरज्जइत्ति कम्ममाण अहिगारो ॥ ३१५ ॥ अट्टइहासकलीकिलत्तणं हासखिहुजमगरुइ । कंदपं उवहसणं, परस्स न करंति अणगारा ॥ ३१६ ॥ साहणे अप्परुइ, ममरीगपलोअणा तेवे अइ । सुत्थिअवनो अइपहग्गिसो य नत्थी सुसाहणं ॥ ३१७ ॥ उव्वेयओ अ अरणामओ अ अरमेतिया य अइ य । कलिमलओ अ अणेगगया य कत्तो सुविहियाणं ? ॥ ३१८ ॥ सोगं संतावं अधिइ च मन्नुं च वेमणस्सं च । कारुत्त रुत्तभावं, न माहु धम्मम्मि इच्छंति ॥ ३१९ ॥ भयसंखोहविसाओ, मग्गविभेओ विभीसियाओ अ । परमग्गदंसणाणि य, दढधम्ममाणं कओ हंति ? ॥ ३२० ॥ कुच्छा चिलेणमलमंकडेसु उव्वेयओ अणिट्ठेसु । चक्खुनियत्तणमसुभेसु नत्थि दव्वेसु दंताणं ॥ ३२१ ॥ एयंपि नाम नाउणा, मुज्झियन्वंति नूण जीनस्स । फेडेउण न तीरइ, अइवल्लिओ कम्मसंघाओ ॥ ३२२ ॥ जह जह बहुसुओ सम्मओ अ मीगगणमंयग्गिचुडो अ । अविणिच्छिओ अ समए, तह तह मिद्धंतपडिणीओ ॥ ३२३ ॥ पवराइं वत्थपायासणोवगरणोइ एस विभवो मे । अविम मत्ताजणनेया, अहंति अह इट्ठिगागविओ ॥ ३२४ ॥ असं विसं ल्हं जहोवन्नं च निच्छए भुत्तुं । निद्धाणि पयलाणि य, मग्गइ म्मगावे विद्धो ॥ ३२५ ॥ सुस्सुमइ मरीरं, सयणासणवाहणापंसगपेगे । सायागाग्गुरुओ दुक्खस्स न दइ अप्पणां ॥ ३२६ ॥ तवकुलआयाभंमो, पंडिच्चफंमणा अणिट्ठपट्ठो । वसणाणि गणमुहाणि य, इंदियवमगा अणुहवंति ॥ ३२७ ॥ यंदेगु न रंतिज्जा, स्वं दट्ठं पुणो न इक्खिज्जा । गंथे रमे अ फामे, अमुच्छिओ उज्जमिज्ज मुणी ॥ ३२८ ॥ निहयाणि हयाणि य

इंदिआणि घाएहणं पयत्तेणं । अहियत्थे निहयाइं, हियकज्जे पूयणिज्जाइं ॥ ३२९ ॥ जाइकुलरुववलसुअतवलाभिस्सरिय उट्ट-
मयमत्तो । एयाइं चिय बंधइ, असुहाइं बहं च संसारे ॥ ३३० ॥ जाईए उत्तमाए, कुले पहाणम्मि रूवभिस्सरियं । बलविज्जाय
तवेण य, लाभमएणं च जो खिसे ॥ ३३१ ॥ संसारमणवयगं, नीयट्टाणाइं पावमाणो य । भमइ अणंतं कालं, तम्हा उ मए विव-
ज्जिज्जा ॥ ३३२ ॥ युग्मम् ॥ सुट्ठंउपि जई जयंतो, जाइमयाइसु मज्जई जो उ । सो मेअज्जरिसि जहा, हरिएसवलु न्व परिहाइ
॥ ३३३ ॥ इत्थिपसुसंकिलिहं, वसहिं इत्थीकहं च वज्जंतो । इत्थिजणसंनिसिज्जं, निरूवणं अंगुवंगाणं ॥ ३३४ ॥ पुव्वरयाणुस्स-
रणं, इत्थीजणाविरहरूवविलं च । अइवहुअं अइवहुसो, विवज्जयंतो अ आहारं ॥ ३३५ ॥ वज्जंतो अ विभूसं, जइज्ज इह बंभेवर-
गुत्तीसु । साहू तिगुत्तिगुत्तो, निहुओ दंतो पसंतो अ ॥ ३३६ ॥ त्रिभिर्विशेषकम् ॥ गुज्झोरुवयणकक्खोरुअंतरे तह अणंतरे दट्ठं ।
साहरइ तओ दिट्ठिं, न य बंधइ दिट्ठिए दिट्ठिं ॥ ३३७ ॥ सज्झाएण पसत्थं, ज्ञाणं जाणइ य सन्वपरमत्थं । सज्झाए वट्ठंतो, खणे
खणे जाइ वेरगं ॥ ३३८ ॥ उट्ठमहतिरियलंए, जोइसंवेमाणिआ य सिद्धी य । सव्वो लोगालोगो, सज्झायविउस्स पच्चक्खो
॥ ३३९ ॥ जो निच्चकाल तवसंजमुज्जओ नवि करेइ सज्झायं । अलसं सुहसीलजणं, नवि तं ठावेइ साहूपए ॥ ३४० ॥ विणओ
सासणे मूलं, विणीओ संजओ भवे । विणयाओ विप्पमुक्कस्स, कओ धम्मो कओ तवो ? ॥ ३४१ ॥ विणओ आवहइ सिंरिं, लहइ
विणीओ जसं च कित्तिं च । न कयाइ दुव्विणीओ, सक्कजसिद्धिं समाणेइ ॥ ३४२ ॥ जह जह खमइ सरिं, धुवजोगा जह जहा न
हायंति । कम्मक्खओ अ विउलो, विवित्तया इंदियदमो अ ॥ ३४३ ॥ जइ ता असक्कणिज्जं, न तरसि काऊण तो इमं कीस ।
अ-पायत्तं न कुणसि, संजमजयणं जईजोगं ? ॥ ३४४ ॥ जायम्मि देहसंदेहयम्मि जयणाइ किंचि सेविज्जा । अह पुण सज्जो अ

कथायाः
हर्षोदि,
गौरवाणि,
न्दिवाणि,
मदाः

॥२२६॥

निरुज्जमो अ तो मंजमो कनो ? ॥ ३४५ ॥ मा कुणउ जइ तिगिच्छं, अहियासैऊण जइ तरइ सम्मं । अहियासितस्स पुणो, जइ
मे जोगा न दायंति ॥ ३४६ ॥ निच्चं पवयणसोहाकराण चरणुज्जुआण साहूणं । संविग्गविहारीणं, सव्वपयत्तेण कायव्वं ॥ ३४७ ॥
क्षीणम्मज्जि मूद्वपन्नगस्स नाणाहियम्म कायव्वं । जणचित्तगहणत्थं, करंति लिगावसेसज्जि ॥ ३४८ ॥ दगपाणं पुप्फफलं,
अणमणिज्जं गिहत्थकिच्चाइं । अजया पडिभेवती, जइवसेविडवगा नवरं ॥ ३४९ ॥ ओसन्नया अवाहो, पवयणउवभावाणा य
वोहिफलं । ओमन्नोज्जि वगंपिह पवयणउवभावाणापरमो ॥ ३५० ॥ गुणहणीो गुणरयणायेरसु जो कुणइ तुल्लमप्पाणं । सुतवस्सिणो
अ होल्लइ, यम्मत्तं कोमलं तम्म ॥ ३५१ ॥ ओसन्नस्स गिहस्स व, जिणपवयणतिव्वभविमइस्स । कीरइ जं अणवज्जं, दढसम्म-
तम्मज्जन्थासु ॥ ३५२ ॥ पामत्थोसन्नहुमीलनीयमंमत्तज्जणमहाच्छंदं । नाऊण तं सुविहिया, सव्वपयत्तेण वज्जंति ॥ ३५३ ॥
वागालंमयणाओ, न रम्मवइ धाडसिज्जोपंडं च । आहारंइ अभिक्खं, विगइओ सन्निहिं खाइ ॥ ३५४ ॥ मूरप्पमाणभोजी, आहारंइ
अभिहरममाहारं । न य मंडलीइ भुंजइ, न य भिक्खं हिंडइ अलमो ॥ ३५५ ॥ कीवो न कुणइ लोअं, लज्जइ पडिमाइ जल्लमवणंइ ।
मोयाहणो अ हिंडइ, वंधइ कडिपट्टयमकज्जं ॥ ३५६ ॥ गामं देमं च कुलं, ममायण पीठफलपण्डित्थो । घरसरणसु पमज्जइ,
विहरइ य मकिंचणो गिहो ॥ ३५७ ॥ नहंदंतकेयरमे, जमेइ उच्छोलधोअणो अजओ । वाहेइ य पलियंकं, अइरगपमाणमत्थुरइ
॥ ३५८ ॥ मोचइ य मच्चगंडं, नीमट्टमंचयणो न वा झरइ । न पमज्जंतो पविसइ, निमिहीयावस्सियं न करे ॥ ३५९ ॥ पाय पहे
न पमज्जइ, जुगमायाण न मोहण इरियं । पुढवोदगअगाणिमाऊअवणस्सइतंससु निरविवखो ॥ ३६० ॥ मव्वं थोवं उवहिं, न पेहए
न य केरइ मज्जायं । मइकरो अंजकरो, लहूओ गणंभयनत्तिछो ॥ ३६१ ॥ खित्ताइयं तेहं अविदिन्नं । गिण्हइ

अणुइत्यस्तरे, असणार्इ अहव उवगरणं ॥ ३६२ ॥ ठवणकुले न ठवेई, पासत्थेहिं च संगयं कुणई । निच्चमवज्झाणरओ, न य पेहपम-
ज्जणासीलो ॥३६३॥ रीयइ य दवदवाए, मूढो परिभवइ तहय रायणिए । परपरिवायं गिण्हई, निट्ठुरभासी विगहसीलो ॥३६४॥
विज्जं मंतं जोगं, तेगिच्छं कुणइ भूइकम्मं च । अक्खरनिमित्तजीवी, आरंभपरिग्गेह रमइ ॥ ३६५ ॥ कज्जेण विणा उग्गहमणु-
जाणावेइ दिवसओ सुअइ । अज्जियलाभं भुंजइ, इत्थिसिज्जासु अभिरमइ ॥ ३६६ ॥ उच्चारे पासवणे, खेले सिंघाणए अणा-
उत्तो । संथारग उवहीणं, पडिक्कमइ वा सपाउरणो ॥ ३६७ ॥ न करेइ पहे जयणं, तलियाणं तह करेइ परिभोगं । चरइ अणुबद्ध-
धासे, सपक्खपरपक्खओमाणे ॥ ३६८ ॥ संजोअइ अइवहुअं, इंगाल सधूमगं अणट्ठाए । भुंजइ रूवबलट्ठा, न धरेइ अ पायंपुछणयं
॥ ३६९ ॥ अट्टम छट्ठ चउत्थं, संवच्छर चाउमास पक्खसु । न करेइ सायबहुलो, न य विहरइ मासकप्पणं ॥३७०॥ नीयं गिण्हइ
पिंडं, एगागी अच्छए गिहत्थकहो । पावसुआणि अहिज्जइ, अहिगारो लोगगहणम्मि ॥ ३७१ ॥ परिभवइ उग्गकारी, सुद्धं मगं
निगूहए बालो । विहरइ सायागुरुओ, संजमविगलेसु खित्तेसु ॥ ३७२ ॥ उग्गाइ गाइ हसई, असंबुडो सइ करेइ कंदप्पं । गिहिक-
ज्जच्चित्तगोडविय, ओसन्ने देइ गिण्हइ वा ॥ ३७३ ॥ धम्मकहाओ अहिज्जइ, घराघरं भमइ परिकहतो अ । गणणाइ पमाणेण य,
अइरित्तं वहइ उवगरणं ॥ ३७४ ॥ बारस बारस तिणिण य, काइयउच्चारकालभूमीओ । अंतो बहिं च अहियासि अणहियासे न
पडिलेहे ॥ ३७५ ॥ गीयत्थं संविगं, आयरिअं मुअइ वलइ गच्छस्स । गुरुणो य अणापुच्छा, जं किंचिवि देइ गिण्हइ वा ॥३७६॥
गुरुपरिभोगं भुंजइ, सिज्जासंथारउवकरणजायं । किन्तिय तुमंति भासई, अविणीओ गच्चिओ लुद्धो ॥३७७॥ गुरुपच्चक्खणिगिला-
णसेहबालाउलस्स गच्छस्स । न करेइ नेव पुच्छइ, निद्धम्मो लिंगमुवजीवी ॥ ३७८ ॥ पहगमणवसहिआहारसुयणथं डिछिविहिपरि-

द्वयणं । नायरइ नेव जाणइ, अज्जावडुविणं चव ॥ ३७९ ॥ सच्छंदगमणउट्ठाणसोअणो अप्पणेण चरेणेण । समणगुणमुक्कजोगी,
चइजीवययंकरो भमइ ॥ ३८० ॥ चत्थिव्व वायपुण्णो, परिभमइ जिणमयं अयाणंतो । थद्धो निव्विज्जाणो, नय पिच्छइ कंचि अप्प-
ममं ॥ ३८१ ॥ सच्छंदगमणउट्ठाणमोअणो भुजइ गिहीणं च । पासत्थाइट्ठाणा, हवंति एसाइया एए ॥ ३८२ ॥ जो हुज्ज उ
अमसत्थो, रंगेण व पिह्ठिओ उरियदेहो । सव्वमवि जहाभणियं, कयाइ न तरिज्ज काउं जे ॥ ३८३ ॥ सोऽविथ निययपरक्कम-
ववमायधिइवलं अगूहंतो । मुत्तणं कूडचरियं, जइ जयंतो अवस्स जइ ॥ ३८४ ॥ गुग्गम ॥ अलसो सढाऽवलिच्चो, आलंघणतप्परो
अडपमाइ । एवंपिओऽवि मन्नइ, अप्पाणं सुट्ठिओमि (म्हि) त्ति ॥ ३८५ ॥ जोऽवि य पांडज्जणं, मायामोसोहं खाइ मुद्धजणं ।
निग्गाममज्झमामी, सो मोअइ कवडखवगु व्व ॥ ३८६ ॥ एगागो पासत्थो, सच्छंदो ठाणवासि ओसन्नो । दुग्गमइसंजोगा, जह
वहुआ तह गुरू हंति ॥ ३८७ ॥ गच्छगओ अणुओगो, गुरुसेवी अनियओ गुणाउत्तो । संजोएण पयाणं, संजमआराहगा भणिया
॥ ३८८ ॥ निम्ममा निगहंकारा, उवउत्ता नाणदंमणचोरत्ते । एगखि (क्खे) चेऽवि ठिया, खवंति पोराणयं कम्मं ॥ ३८९ ॥
त्रियकोहमाणमाया, जियलोहपगसहा य जे धीरा । बुद्धावासेऽवि ठिया, खवंति चिरसच्चियं कम्मं ॥ ३९० ॥ पंचममिया तिगुत्ता,
उज्जुत्ता मंजमं तवं चरणं । वाममयंपि वमंता, मुणिणो आराहगा भणिया ॥ ३९१ ॥ तम्हा सव्याणुत्ता, सव्वानिसेहो य पवयेण
नत्थि । आयं वयं तुलिज्जा, लाहाकरोर व्व वाणियओ ॥ ३९२ ॥ धम्मम्मि नात्थि माया, न य कवडं आणुवत्तिभणियं वा ।
फुट्ठापागउमकुट्ठिं, धम्मवयणमुज्जुयं जाण ॥ ३९३ ॥ नवि धम्मस्स भउक्का, उक्कोडा वंचणा व कवडं वा । निच्छम्मो किर धम्मो
मदंमणुअणुरे लोए ॥ ३९४ ॥ भिक्खु गीयमगीण, ओभमेण तहय चव रायणिण । एवं तु पुग्गिमवत्थं, दव्वाइ चउव्विहं सेसं

॥ ३९५ ॥ चरणद्वयो दुविहो, मूलगुणे चैव उत्तःपुणे य । मूलगुणे छट्ठाणां, पदमो पुण ननविहो तत्थ ॥ ३९६ ॥ सेसुक्कोसो माञ्जिम जहन्नओ वा भवे चउद्धा उ । उत्तरगुणं ऽणो गविहो, दंसणनाणेसु अट्ठड्ड ॥ ३९७ ॥ जं जयइ अगीयत्थो, जं च अगीयत्थ- निस्सिओ जयइ । वट्ठवेइ य गच्छं, अणंतं संसारिओ होइ ॥ ३९८ ॥ कह उ ? जयंतो साहू, वट्ठवेइ य जो उ गच्छं तु । संजमजुत्तो होउं, अणंतं संसारिओ होइ ? ॥ ३९९ ॥ दब्बं खित्तं कालं, भावं पुरिस पडिसेवणाओ य । नवि जाणइ अगीओ, उस्सग्गववाइयं चैव ॥ ४०० ॥ जहट्ठियदब्बं न याणइ, सच्चित्तचित्तमीसियं चैव । कप्पाकप्पं च तहा, जुगं वा जस्स जं होइ ॥ ४०१ ॥ जह- ठियखित्तं न जाणइ, अट्ठाणे जणवए अ जं भणियं । कालं पि अ नवि जाणइ, सुभिक्षदुभिक्षं जं कप्पं ॥ ४०२ ॥ भावे हट्ठगि- लाणं, नवि याणइ गाढगाढकप्पं च । सहस्रसहस्रुरिसरूवं, वत्थुमवत्थुं च नवि जाणे ॥ ४०३ ॥ पडिसेवणा चउद्धा, आउट्ठिपमा- यदप्पकप्पेसु । नवि जाणइ अगीओ, पच्छित्तं चैव जं तत्थ ॥ ४०४ ॥ जह नाम कोइ पुरिसो, नयणविहूणो अदेसकुम्लो य । कंताराडविभीमे, मग्गपणहुस्स सत्थस्स ॥ ४०५ ॥ इच्छइ य देसियत्तं, किं सो उ समत्थ देसियत्तस्स ? । दुग्गोइ अयाणंतो, नयण- विहूणो कहं देसे ? ॥ ४०६ ॥ युग्गम् ॥ एवमगीयत्थो ऽविहू, जिणवयणपईवचखुपरिहीणो । दब्बाइ अयाणंता, उस्सग्गववाइयं चैव ॥ ४०७ ॥ कह सो जयउ अगीओ ? कह वा कुणउ अगीयनिस्साए ? । कह वा करे उ गच्छं ? सबालवुहुउलं सो उ ॥ ४०८ ॥ सुत्ते य इमं भणियं, अप्पच्छित्ते य देइ पच्छित्तं । पच्छित्ते अहमत्तं, आसायण तस्स महइ उ ॥ ४०९ ॥ आसायण भिच्छत्तं, आसा- यणवज्जणा उ सम्मत्तं । आसायणानिमित्तं, कुव्वइ दीहं च संसारं ॥ ४१० ॥ एए दोसा जम्हा, अगीय जयंतस्स ऽगीयनिस्साए । वट्ठावय गच्छस्स य, जो अ गणं देयगीयस्स ॥ ४११ ॥ अबहुस्सुओ तवस्सी, विहरिउकामो अजाणिऊण पहं । अवरहपयसयाइं,

काउर्गावि ज्ञो न याणेइ ॥ ४१२ ॥ देमियगइयसोहिय, वयाइयोर य ज्ञो न याणेइ । अविमुद्धस्म न चड्डइ, गुणसेढी तत्तिया ठाइ ॥ ४१३ ॥ गुग्मम् ॥ अप्पागामो किलिम्मइ, जइवि केरइ अइदुक्कं तु तवं । सुंदरवुद्धीइ कयं, वहुयंपि न सुंदरं हेई ॥ ४१४ ॥
 अयिञ्जियसुयनिहमम्म केवलमीमन्वमुत्तचारिम्म । मव्वुज्जेमण्डवि कयं, अन्नाणतेवे वहुं पईइ ॥ ४१५ ॥ जह दाइयम्मिडवि पदे, तम्म पिंये पढम्म ज्याणतो । पहिओ किलिम्मइ च्चिय, तह लिंगायारसुअमिचो ॥ ४१६ ॥ कप्पाक्कप्प एमणमणेमणं चरण-
 रणमणद्विहि । पयिञ्जित्तविहिंइपि य, दव्वाडुगुणेषु अ ममगं ॥ ४१७ ॥ पव्वावणविहिमुट्ठावणं च अज्जाविहि निरवसेसं । उम्मगववायविहिं, अयाणमाणो कहे जयउ ? ॥ ४१८ ॥ मीमाययिक्कमेण य, जेण गहियाँइ सिप्पमत्थाँइ । नज्जंति बहुविहाँइ न चस्सुमिचानुमगियाँ ॥ ४१९ ॥ जह उज्जमिउं जाणइ, नाणी तव मंजमे उवायविळ । तह चक्खुमित्तदरिसणसामायारी न याणंति ॥ ४२० ॥ विप्पाणि य मन्थाणि य, जाणंतोइवि नय जुंजइ ज्ञो ऊ । तेमिं फलं न भुंजइ, इअ अजयंतो जइ नाणी ॥ ४२१ ॥ गारवतियवडिचट्ठा, मंजमरुणुज्जमम्मि मीअंता । निगंतूण गणाओ (धराओ) हिंडंति पमायण्णम्मि ॥ ४२२ ॥
 नाणादिओ चरनं, दीणोअविहं पवयणं पमावंतो । नय दूक्करं कंतां, सुट्टुवि अप्पागमो पुरिमो ॥ ४२३ ॥ नाणाहियम्म नाणं, पुज्जउ नाणा पवत्ताण चरणं । जम्म पुण दूहइक्कंपि, नत्थि तम पुज्जा क्काँ ? ॥ ४२४ ॥ नाणं चरित्तहीणं, लिंगगहणं च दंमण-
 विहीणं । मंजमहीणं च तवं, ज्ञो चगइ निरन्थयं तम्म ॥ ४२५ ॥ जहा खरो चंदणभाग्वाही, भाग्म्म भागो न हु चंदणस्स । एवं तु नाणी चरणेण हीणो, नाणम्म भागी न हु सुग्गंण ॥ ४२६ ॥ मंपागडपडिमेवी, काणसु वाणसु ज्ञो न उज्जमई । पवयणपाड-
 णपरमो, गग्गनं कौमलं तम्म ॥ ४२७ ॥ चण्णरुणपरिहीणो, जइवि तं चगइ मुट्टु अइगुरुअं । मो तिहं व किणंतो, कंमियचुहो

मुणेर्यव्वो ॥ ४२८ ॥ छज्जीवनिकायमहव्वयाण परिपालणाइ जइधम्मो । जइ पुण ताँइ न रक्खइ, भणाहि को नाम सो धम्मो ? ॥ ४२९ ॥ छज्जीवनिकायदयाविवज्जिओ नेव दिक्खिओ न गिही । जइधम्मोओ चुक्को, चुक्कइ गिहिदाणधम्मोओ ॥ ४३० ॥ सव्वाओगे जह कोइ, अमच्चो नरवइस्स धित्तुणं । आणाहरणे पावइ, वहवंधण दब्बहरणं च ॥ ४३१ ॥ तह छक्कायमहव्वयसव्वानिवि-
त्तीउ गिण्हउण जई । एगमवि विराहंतो, अमच्चरणो हणइ चेहिं ॥ ४३२ ॥ तो हयवेही य पच्छा, कयावराहाणुसरिसमियम-
सियं । पुणवि भवोअहिपडिओ, भमइ जरासरणदुग्गम्मि ॥ ४३३ ॥ जइयाउणेणं चत्तं, अप्पणयं नाणदंसणचरित्तं । तइया तस्स
परैसुं, अणुकंपा नत्थि जीवेसु ॥ ४३४ ॥ छक्कायरिउण अस्संजयाण लिंगावसेसमित्ताणं । ब्रहुअस्संजमपव्हो, खारो मइलेइ सुट्ठ-
अरं ॥ ४३५ ॥ किं लिंगमिड्डरीधारणेण कज्जम्मि अट्ठिए ठाणे । राया न होइ सयमेव, धारय चामराडोवे ॥ ४३६ ॥ जो सुत्त-
त्थविणिच्छियकयागमो मूलउत्तरगुणोहं । उव्वहइ सयाउखलिओ, सो लिक्खइ साहुलिक्खम्मि ॥ ४३७ ॥ ब्रहुदोससंकिलिट्ठो,
नवरं मइलेइ चंचलसहावो । सुट्ठवि वायामितो, कायं न करइ किंचि गुणं ॥ ४३८ ॥ केसिंचि वरं मरणं, जीवियमन्नेसिस्सुभयमन्नेसिं ।
दद्धुरदेविच्छाए, अहियं केसिंचि उभयंपि ॥ ४३९ ॥ केसिंचि य परलोगो, अन्नेसिं इत्थ होइ इहलोगो । कस्सवि दुण्णिवि लोगो, दोउवि
हया कस्सई लोगो ॥ ४४० ॥ छज्जीवकायविरओ, कायकिलेसेहिं सुट्ठु गुरुएहिं । नहु तस्स इमो लोगो, हवइस्सेगो परो लोगो
॥ ४४१ ॥ नरयनिरुद्धमईणं, दंडियमईण जीवियं सेयं । ब्रहुवायम्मिउवि देहे, विसुज्झमाणस्स वर मरणं ॥ ४४२ ॥ तवनियमसुट्ठि-
याणं, कल्लाणं जीविअंपि मरणंपि । जविंतज्जंति गुणा, मयाउवि पुण सुग्गइं जंति ॥ ४४३ ॥ अहियं मरणं अहिअं च जीवियं पावक-
म्मकारिणं । तमसम्मि पडंति मया, वेरं वड्ढंति जीवंता ॥ ४४४ ॥ अवि इच्छंति अ मरणं, नय परपंडं करंति मणसाउवि । जे सुविइय-

मुगडपद्मा, मोयगियसुओ जहा मुलमो ॥ ४४५ ॥ मृलग कुदंडगा दामगाणि उच्छूलवंटिआओ य । पिंडेइ अपरितंतो, चउप्पया
नन्थि य पग्गुडवि ॥ ४४६ ॥ तह वन्थपायंडंगउवगणे जयणकज्जमुज्जुओ । जस्सड्डाए किलिस्सई, तं चिय म्ढो नडवि करेई
॥ ४४७ ॥ अरिहंता भगवंतो, अहियं व हियं व नवि इहं किंचि । वारंति कारवंति य, धित्तण जणं चला हत्थे ॥ ४४८ ॥ उवएसं
पुण तं दिति जेण चरिण्ण कित्तिनिलयाणं । देवाणडवि हुंति पद्द, किंमग पुण मणुअमित्तणं ? ॥ ४४९ ॥ वरमउडकिरीडधरो,
चिन्वडओ चवलकुंडलाहरणो । मको हिओवाग्मा, एगवणवाहणो जाओ ॥ ४५० ॥ रयणुज्जलाई जाई, वत्तोसविमाणसयसहस्साई ।
वज्जहंग वगई, हिओवाग्मेण लद्धाई ॥ ४५१ ॥ सुग्गइममं निभूई, जं पत्तो भरहचक्कवड्डीडवि । माणुसलोगस्स पद्द, तं जाण
हिओवाग्गेण ॥ ४५२ ॥ लद्धण तं मुइमुहं, जिणवयणुवाग्मसमयविंदुममं । अप्पहियं कायव्वं, अहिएसु मणं न दायव्वं ॥ ४५३ ॥
नियमपणो करंतो, कम्म न हाइ गळओ गुम् गणो ! । अहियं ममायंतो, कम्म न विप्पच्चओ हाइ ? ॥ ४५४ ॥ जो नियमसील-
तमयंनोमिं गुजो केइ अप्पहियं । मो देवयं व पुज्जो, मीमि मिद्धन्थओ वय जणे ॥ ४५५ ॥ मब्बो गुणेहिं गणो, गुणाहिअस्स
जत्त लोगागीरम्म । मंभंनमउडविडवो, महम्मनयो मययमड ॥ ४५६ ॥ चोरिक्कंचणाक्कुडकचडपरदारुणमइस्स । तस्स च्चियग
नं श्रित्तिं, पुणोडवि वेरं जणो चहड ॥ ४५७ ॥ जइ ता तणक्कंचणलुट्ठरयणमग्गिमोचमो जणो जाओ । तइया नणु चुच्छिन्नो, अहि-
लाओ दच्चहग्गम्मि ॥ ४५८ ॥ अजीवगगणेनया, रज्जमिं पयहिअण य जमाली । हियमप्पणो करंतो, नय वयणिज्जे इह
पांतो ॥ ४५९ ॥ इंदियकमायागावमग्गि मययं किह्लिड्डपरिणामो । कम्मयणमहाजालं, अणुमयं वंधई जीवो ॥ ४६० ॥ परप-
रिणायिग्गाला, अणेगकंदग्गविमयमोगेहिं । मंमारत्था जीवा, अरइविणोअं कंतेवं ॥ ४६१ ॥ आरंभपायनिग्गया, लोइअरिसिणो

तहा कुलिंगी अ । दुहओ चुक्का नवर, जोवतिं दरिद्रजियलोए ॥ ४६२ ॥ सब्बो न हिसियन्वो, जह महिपालो तहा उदयपालो । नय अभयदाणवइणा, जणोवमाणेण होयन्वं ॥ ४६३ ॥ पाविज्जइ इह वसणं, जणेण तं छगलओ असत्तुत्ति । न य कोइ सोणिय-बलिं, करेइ वग्घेण देवाण ॥ ४६४ ॥ वच्चइ खणेण जीवो, पिच्चानिलधाउसिंभखोभेहिं । उज्जमह मा विसीअह, तरतमजोगो इमो दुलहो ॥ ४६५ ॥ पंचिदियत्तणं माणुसत्तणं आरिए जणे सुकुलं । साहुसमागम सुणणा, सहहणाऽरोग पच्चज्जा ॥ ४६६ ॥ आउ सेचिच्छित्तो, सिढिलंतो बंधणाई सन्वाइं । देहद्धिअं मुयंतो, झायइ कलुणं बहं जीवो ॥ ४६७ ॥ इक्कंऽपि नत्थि जं सुट्ठु सुचरियं जह इमं वलं मज्झ । को नाम दढकारो, मरणंते मंदपुणस्स ? ॥ ४६८ ॥ युग्गम् ॥ हलविसअहिविहइपाणीसत्थिगंसमभेहिं च । देहंतरसंकमणं, करेइ जीवो मुहुत्तेण ॥ ४६९ ॥ कत्तो चित्ता सुचरियतवस्स गुणसुद्धियस्स साहुस्स ? । सोगइगमपडिहत्थो, जो अच्छइ नियमभरियभरो ॥ ४७० ॥ साहंति अ फुडविअडं, मासाहससउणसरिसया जीवा । न य कम्मभारगरुयत्तणेण तं आय-रंति तहा ॥ ४७१ ॥ वग्घमुहम्मि अहिगओ, मंसं दंतंतराउ कइइ । मा साहसंति जंपइ, करेइ न य तं जहाभणियं ॥ ४७२ ॥ परिअट्ठिऊण गंथन्थवित्थरं निहसिऊण परमत्थं । तं तह करेह जह तं, न होइ सब्बं पि नडपट्ठियं ॥ ४७३ ॥ पढइ नडो वेरगं, निव्वीज्जज्जा य बहुजणो जेण । पटिऊण तं तह सट्ठो, जालेण जलं समोअरइ ॥ ४७४ ॥ कह कह करेमि कह मा करेमि कह कह कयं बहुकर्यं मे । जो हिययंसंपसारं, करेइ सो अइकरेइ हिंशं ॥ ४७५ ॥ सिढिलो अणायरकओ, अवसवसकओ तहा कयावकओ । सययं पमत्तसी-लस्स, संजमो केरिसो होज्जा ? ॥ ४७६ ॥ चंदुव्व कालपक्खे, परिहाइ पए पए पमायपरो । तह उग्घरविघरनिरंगणो य णय इच्छियं लहइ ॥ ४७७ ॥ भीओव्विप्पाना निलुक्को, पागडपच्छन्नदोससयकारी । अप्पच्चयं जणंतो, जणस्स धी जीवियं जियइ ॥ ४७८ ॥ न

नहि द्विधा पक्का, माया वरिमाधि मंगणिज्जन्ति । जे मलउत्तरगुणा, अक्खलिया ते गणिज्जन्ति ॥ ४७९ ॥ जो नवि दिणे दिणे मंगलेउ के अज्ज अज्जया मि गुणा ? । अगुणेषु अ नहु खलियो, कह मो उ करिज्ज अप्पहिअं ? ॥ ४८० ॥ इय गणियं इय तुलिनं इय चट्ठा दग्गियं नियमियं च । जइ तहवि न पडिबुज्जइ, किं कीरइ ? नूण भवियव्वं ॥ ४८१ ॥ किमंगतु पुणो जेणं, मंगमनेदो मिडिलीक्या होइ । मो तं चित्र पडिबज्जइ, दुक्खं पच्छा उ उज्जमइ ॥ ४८२ ॥ जइ मव्वं उवल्लं, जइ अप्पा भाविया उममंणं । कायं मायं च मणं, उप्पहेणं जह न देइ ॥ ४८३ ॥ हत्थे पाए निखिवे, कायं चालिज्ज तं पि कज्जेणं । कुम्मो च गए अंगो, अंगोवंगाइं गोविज्जा ॥ ४८४ ॥ विक्कहं विणोयमानं अंतरभासं अवक्कभासं च । जं जस्स अणिट्ठमपुच्छिओ य भायं न भायिज्जा ॥ ४८५ ॥ अणवडियं मणो जस्स, आयइ वलुयाइं अट्ठमड्ढाइं । तं चित्तिअं च न लहइ, मंचिणइ अ पावकम्माइं ॥ ४८६ ॥ जह जह नय्युवल्लं, जह जह मुचिरं तवायणं चुच्छं । तह तह कम्मभग्गुरू, संजमनिव्वाहिरो जाओ ॥ ४८७ ॥ रिज्जणो जह जह ओमहाउं पिज्जेइ वायहणाइं । तह तह मे अहिययं, वाएणाज्जिअं पुट्ठं ॥ ४८८ ॥ दट्ठजउमकज्जकरं, भिन्नं मंगं न तोउ पुण करणं । लेहं च तंवविदं, न एइ परिकम्मणं किंचि ॥ ४८९ ॥ को दाही उवाएमं, चणालमयाण दुब्बिअट्ठ्ठाणं ? । इट्ठम देसलेगो, न कटिज्जइ जाणमाणम्म ॥ ४९० ॥ दो चैव जिणवेहिं, जाइजरामणविप्पमुक्कहिं । लोगम्मि पहा भणिया, मुग्गामज मुगामगो वाट्ठि ॥ ४९१ ॥ भावच्चणमुग्गविहारया य दव्वच्चणं तु जिणपूआ । भावच्चणाउ भट्ठो, हविज्ज दव्वच्चणानो ॥ ४९२ ॥ जो पुण निरच्चणो च्चिअ, मरिग्गुहकज्जमित्ततट्ठिच्छो । तस्म नहि वोहिलाभो, न मुग्गइ नेय परलोको ॥ ४९३ ॥ कंचणमणिगोनाणं, थंभमदम्भमिअं मुवण्णतलं । जो करिज्ज जिणहरं, तओअवि तवमंजमो अहिओ ॥ ४९४ ॥ निव्वीए

दुर्बिभक्खे, रण्णा दीवंतराओ अन्नाओ । ओणेऊणं बीअं, इह दिन्नं कासवज्जणस्स ॥४९५॥ केहिंवि सव्वं खइयं, पइन्नमन्नेहिं सव्वमद्धं च ।
 बुत्तं गयं च केई, खित्ते खुट्ठंति संतत्था ॥ ४९६ ॥ राया जिणवरचंदो, निव्वीयं धम्मविरहिओ कालो । खित्ताइं कम्मभूमी,
 कासववग्गो य चत्तारि ॥ ४९७ ॥ अस्संजएहिं सव्वं, खइअं अद्धं च देसविरएहिं । साहूहिं धम्मवीअं, उत्तं नीअं च निष्फत्ति
 ॥ ४९८ ॥ जे ते सव्वं लहिउं, पच्छा खुट्ठंति दुव्वलधिइया । तवसंजमपरितंता, इह ते ओहरिअसालभरा ॥ ४९९ ॥ आणं सव्व-
 जिणाणं, भंजइदुविहं पहं अइक्कंतो । आणं च अइक्कंतो, भमइ जरामरणदुग्गम्मि ॥५००॥ जइ न तरसि धारेउं, मूलगुणभरं सउत्तरगुणं च ।
 मुत्तूण तो तिभूमी, सुसावगत्तं वरतरां ॥५०१॥ अरिहंतचेइआणं, सुसाहुपूयाग्गओ दढायारो । सुस्सावगो वरतरं, न साहुवेसेण चुअ-
 धम्मो ॥ ५०२ ॥ सव्वंति माणिऊणं, विरई खलु जस्स मव्विया नत्थि । सो सव्वधिरइवाइ, बुक्कइ देसं च सव्वं च ॥ ५०३ ॥
 जो जहवायं न कुणइ, मिच्छदिट्ठी तओ हु को अन्नो ? । वड्डइ अ मिच्छत्तं, परस्म संकं जणेमाणो ॥ ५०४ ॥ आणाए च्चिय
 चरणं, तव्वंगे जाण किं न भग्गति ? । आणं च अइक्कंतो, कस्साएसा कुणइ सेसं ? ॥ ५०५ ॥ संसारो अ अणंतो, भट्टचरित्तस्स
 लिंगजीविस्स । पंचमहवयंतुंगो, पागारो मल्लिओ जेण ॥ ५०६ ॥ न करेमिति भणित्ता, तं चेव निसेवए पुणो पावं । पच्चक्ख-
 सुसावाई, मायानियडीपसंगो य ॥ ५०७ ॥ लोएऽवि जो सव्वगो, अलिअं सहसा न भासए किंचि । अह दिक्खिओऽवि अलियं,
 भासइ तो किंच दिक्खाए ? ॥ ५०८ ॥ महवयअणुव्वयाइ, छंडेउं जो तवं चरइ अन्नं । सो अन्नाणी मूढो, नावावु (छु) डो मुणे-
 यव्वो ॥ ५०९ ॥ सुव्वहुं पासत्थजणं, नाऊणं जो न होइ मज्झत्थो । नय सोहेइ सकज्जं, कागं च करेइ अप्पाणं ॥ ५१० ॥ परि-
 चित्तिऊण निउणं, जइ नियमभरो न तीए वोढुं । परिचित्तरंजणेणं, न वेसमिच्चेण साहारो ॥ ५११ ॥ निच्छयनयस्स चरणस्सुव-

नाए नाणदंगणवहोऽवि । ववहारम्म उ चरणो, हयम्मि भयणा उ सेसाणं ॥ ५१२ ॥ सुब्बइ जइ सुचरणो, सुब्बइ सुस्सावओऽवि
गुगकलिओ । ओमश्चनगणकणो, सुब्बइ मंविगपक्खयाणं, लक्खणमेयं समासओ भणियं । ओसन्न-
चग्नरुग्णाऽवि जेण कम्मं विमोहति ॥ ५१४ ॥ सुद्धं सुसाहूधम्मं, केहइ निंदइ य निययमायारं । सुतवस्सियाण पुरओ, होइ य
मन्नामगणीओ ॥ ५१५ ॥ वंदइ नय वंदविइ, किइकम्मं कुणइ कूरवे नय । अत्तडा नवि दिक्खइ, देइ सुसाहूण वोहेउं ॥ ५१६ ॥
ओमन्नो अनट्ठा, परमप्पाणं न हणइ दिक्खंतो । नं छुहइ दुग्गइए, अहियारं बुइइ सये च ॥ ५१७ ॥ जह सरणमुवगयाणं,
वीयाण निरिन्ना मियं जे उ । एवं आयजिओऽविइ, उम्मुत्तं पन्नंतो य ॥ ५१८ ॥ मावज्जजोगारविज्जणा उ मव्वुत्तमो जइधम्मो । वीओ
मायमधम्मो, नइओ मंविगपक्खयाणं ॥ ५१९ ॥ मेमा मिच्छदिट्ठो, गिहिलिं गकुल्लिगदव्वलिं गेहिं । जह तिणिण य मुक्खपहा संसा-
रपहा नहा निणिण ॥ ५२० ॥ मंमारमागमिणं, पग्गिभमेतं हि मव्वज्जीवेहि । गहियाणि य मुक्काणि य अणतसो दव्वलिं गाइं
॥ ५२१ ॥ अन्नचणुरत्तो जे पृण. न भुयइ वट्ठमोऽवि पन्नविज्जंतो । मंविगपक्खियत्तं, कग्गिज्ज लब्धिहिमि तेण पंहे ॥ ५२२ ॥
रंताग्गेहिं मराणओमगल्लमहाउज्जेमु । मन्नायेण जयणाइ कुणइ जे माहुकग्गिज्जे ॥ ५२३ ॥ आयरतरसंमाणं, सुदुक्करं माण-
मरुट्ठे लोए । मंविगपक्खियत्तं, ओमन्नेणं फुडे काउं ॥ ५२४ ॥ मागणचइआ जे गच्छीनगया पविहरंति पामन्था । जिणवर्यण-
यहिं गग्गि य. नं उ पमाणं न कायन्था ॥ ५२५ ॥ हीणम्मज्जि मुद्धपस्सवग्गम्म संविगपक्खयायम्म । जा जा हविज्ज जयणा,
ना ना मे निज्जरा होइ ॥ ५२६ ॥ सुहाइयपग्गिमुद्ध. गइ लाभे कुणइ वाणिओ चिहं । पंमेय य गीयन्थो, आयं दइदं समायइ
॥ ५२७ ॥ आमग्गजोगिणो ज्जिन्न, हवइ थोवाऽवि तम्म जीवइया । मंविगपक्खजयणा, तो दिट्ठा माहुवग्गम्म ॥ ५२८ ॥ किं

मूसगाण अत्थेण ? किं वा कागाण कणगमालाए ? । मोहमलखत्रलिआणं, किं कज्जुवएसमालाए ? ॥ ५२९ ॥ चरणकरणासालसाणं, अविणयबहुलाण सययजोगमिणं । न मणी सयसाहस्सो, आबज्झइ कुच्छभासस्स ॥ ५३० ॥ नाऊण करथलगयाऽमलं व सब्भा-
वओ पढं सब्वं । धम्मम्मि नाम सीइज्जइत्ति कम्माइं गुरुआइ ॥ ५३१ ॥ धम्मत्थकाममुखेसु जस्स भावो जहिं जहिं रमइ ।
वेरग्गे य गतरसं, न इमं सब्वं सुहवेइ ॥ ५३२ ॥ संजमतवालसाणं, वेरग्गकहा न होइ कणसुहा । संविग्गपक्खियाणं, हुज्ज व केसिंचि
नाणीणं ॥ ५३३ ॥ सोऊण पगरणमिणं, धम्मे जाओ न उज्जमो जस्स । न य जणियं वेरग्गं, जाणिज्ज अणंतसंसारी ॥ ५३४ ॥ कम्माण
सुवहुआणुवसमेण उवगच्छइ इमं सब्वं । कम्ममलचिक्कणाणं, वच्चइ पासेण भन्नंतं ॥ ५३५ ॥ उवएसमालमेयं जो पढइ सुणइ कुणइ वा
हियए । सो जाणइ अप्पहिय नाऊण सुहं समायरइ ॥ ५३६ ॥ धंतमणिदामससिगयणिहिपयपढमक्खराभिहाणेण । उवएसमालपगरण-
मिणमो रइअ हिअट्ठाए ॥ ५३७ ॥ जिणवयणकप्परुक्खो, अणेगसुत्तत्थसालविच्छिन्नो । तवनियमकुसुमगुच्छो, सुग्गइफलबंधणो जयइ
॥ ५३८ ॥ जुग्गा सुसाहुवेरग्गिआण परलेगपत्थिआणं च । संविग्गपक्खिआणं, दायन्वा बहुसुआणं च ॥ ५३९ ॥ इय धम्मदासगणिणा जिण-
वयणुवएसकज्जमालाए । मालव्व विविहकुसुमा, कहिआ य सुसीसवग्गस्स ॥ ५४० ॥ संतिकरो बुद्धिकरी, कल्लाणकरी सुमंगलकरी य ।
होइ कहगस्स परिसाए, तह य निव्वाणफलदाइ ॥ ५४१ ॥ इत्थ समप्पइ इणमो, मालाउवएसपगरणं पगयं । गाहाणं सब्वाणं,
पंचसया चैव चालीसा ॥ ५४२ ॥ जाव य लवणसमुद्धो, जाव य नक्खत्तमंडिओ मेरू । ताव य रइया माला, जयम्मि थिरथावरा होउ
॥ ५४३ ॥ अक्खरमत्ताहीणं, जं चिय पढियं अयाणमाणेणं । तं खमह मज्झ सब्वं, जिणवयणविणिग्गया वाणी ॥ ५४४ ॥

॥ इति श्रीधर्मदासगणिविरचितमुपदेशमालाप्रकरणम् ॥

अथ पूर्वभृत्सारिसूत्रितः श्रीजीवसमासः

अनुयोग-
द्वाराणि

॥२३७॥

द्रम चोदम य त्रिणवरे चोदमगुणजाणए नममिन्ना । चोदम जीवसमासे समासओऽणुक्कमिस्सामि ॥ १ ॥ निक्खेवनिरुत्तीहि
अदि अट्ठदि याणुओगदोरेहि । गइयाइमगणाहि य जीवममासाऽणुगंतव्या ॥ २ ॥ नामंठवणा दब्बे भावे य चउच्चिहो उ निक्खेवो । कत्थइ
य पुन रग्गमिहो नयागंय पप्प कायच्चो ॥ ३ ॥ किं कम्म केण कत्थ व केवचिरे कइविहो उ भावोत्ति । छहिं अणुओगदोरेहि सव्वे भावा-
ऽणुगंतव्या ॥ ४ ॥ मंतपयपरुणया दब्बपमाणं च खित्तफुमणा य । कालंतरं च भावो अप्पावहुयं च दाराइं ॥ ५ ॥ गइ इंदिग्
य राए जोगे वेए कमाय नाणे य । मंजम दंसण लेसा भव मम्मं सन्नि आहोरे ॥ ६ ॥ आहारभव्वजोगाइएहि एगुत्तरा चहु
वेया । मत्तो उ चउदगण्हं इहाणुगमणं करिस्सामि ॥ ७ ॥ मिच्छा १ ऽऽसायण २ मिस्सा ३ अविरयसम्मा ४ य देसविरया ५
य । सिग्गा पमन ६ इयरे ७ अपुब्ब ८ आपियट्ठि ९ मुहुमा १० य ॥ ८ ॥ उवसंत ११ सीणमोहा १२ सजेमिगेक्खल्लिजिणो १३
अजोगी १४ य । चोदम जीवममासा केमण एएऽणुगंतव्या ॥ ९ ॥

दुविसा होति अजोगी सभगा असवा निरुद्धजोगी य । इह सभवा अभवा उण सिद्धा जे सव्वभवमुक्का ॥ १० ॥ निरयगई तिरि
गणया दोगइ चेा होइ मिदिगइ । नेग्इया उण नेया सत्तविहा पुडविमेणण ॥ ११ ॥ घम्मा चंसा सेला होइ तहा अंजणा य रिद्धा

॥२३७॥

य । मधवत्ति माधवत्ति य पुढवीणं नामधेयाइं ॥ १२ ॥ रयणप्पभा य सक्करवालुयपंकप्पभा य धूमपहा । होइ तम तम-
तमाविय पुढवीणं नामगोत्ताइं ॥ १३ ॥ तिरियगईया पंचिदिया य पज्जत्तया तिरिक्खीओ । तिरिया य अपज्जत्ता मनुया
पजत्त इयरे य ॥ १४ ॥ ते कम्मभोगभूमिय अंतरदीवा य खित्तपविमत्ता । सम्मुच्छिमा य गम्भय आरिमिलक्खुत्ति य समेया
॥ १५ ॥ देवा य भवणवासी वंतरिया जोइसा य वेमाणी । कप्पोवगा य नेया गेविज्जाणुत्तरसुरा य ॥ १६ ॥ असुरा नागसुवन्ना
दीवोदह्निथणियविज्जुदिसिनामा । वायगिगुमारविय दसेव भणिया भवणवासी ॥ १७ ॥ किन्नरकिंपुरिसमहोरगा य गंधव्व
रक्खसा जक्खा । भूया य पिसायाविय अट्ठविहा वाणमंतरिया ॥ १८ ॥ चंदा स्ररा य गहा नक्खत्ता तारगा य पंचविहा । जोइ-
सिया नरलोए गइरयओ संठिया सेसा ॥ १९ ॥ सोहम्मसीसाणसणकुमारमाहिंदबंभलंतयया । सुक्कसहस्साराणयपाणय तह आरण-
च्चुयया ॥ २० ॥ हेट्ठिममज्झिमउवरिमगेविज्जा तिणिण तिणिण तिणेव । सव्वट्ठुविजयविजयंतजयंत अपराजिया अवेरे ॥ २१ ॥
सुरनारएसु चउरो जीवसमासा उ पंच तिरिएसु । मणुयगईए चउदस मिच्छादिट्ठी अपज्जत्ता ॥ २२ ॥ एगिंदिया य बायरसुहुमा
पज्जत्तया अपज्जत्ता । न्धियतियचउरिंदिय दुविहमेय पज्जत्त इयरे य ॥ २३ ॥ पंचिदिया असणी सणी पज्जत्तया अपज्जत्ता ।
पंचिदिएसु चोइस मिच्छादिट्ठी भवे सेसा ॥ २४ ॥ आहारसररीरिंदियपज्जत्ती आणपाण भासमणे । चत्तरि पंच छप्पिय एगिंदियवि-
गलसणीणं ॥ २५ ॥ पुढविदगअगणिमारुय साहारणकाइया चउद्धा उ । पत्तेय तसा दुविहा चोइस तस सेसिया मिच्छा ॥ २६ ॥
पुढवी य सक्करा वालुया य उवेल सिला य लोणूसे । अयतंवतउयसीसय रुप्पसुवण्णे य वइरे य ॥ २७ ॥ हरियाले हिंगुलए मणोसिला
सासंगंजणपवाले । अन्धमपडलडम्भवालुय बायरकाए मणिविहाणा ॥ २८ ॥ गोमेज्जए य रुयए अंके फलिहे य लोहियक्खे य ।

नंदपह नैरुलिण जलकंते मूरकंते य ॥२०॥ गेरुय चंदण वध(प)गे भुयमोए तह ममारगल्ले य । वण्णाईहि य भेदा सुहुमाणं नत्थि ते (मे) भेया ॥ ३० ॥ ओसा य हिमं सहिगा हरतणु सुद्धोदए वणोए य । वण्णाईहि य भेया सुहुमाणं नत्थि ते भेया ॥ ३१ ॥ इंगाल जाल अच्ची मृम्मुर सुद्धागणी य अगणी य । वण्णाईहि य भेया सुहुमाणं नत्थि ते भेया ॥ ३२ ॥ वाउब्भामे उक्कलिमंडलिगुजा मळा घणतणू या । वण्णाईहि य भेया सुहुमाणं नत्थि ते भेया ॥ ३३ ॥ मूलगपोरवीया कंदा तह खंधवीय वीयरुहा । संमुच्छिमा य भोणिया पंचेय अणंतकाया य ॥ ३४ ॥ कंदा मूला छल्ली कट्टा पत्ता पवाल पुप्फ फला । गुच्छा गुम्मा वल्ली तणाणि तह पन्नया चैय ॥ ३५ ॥ मवालपणागकिण्हग कवया कुहुणा य वायरोकाओ । सव्वो य सुहुमकाओ सव्वत्थ जलत्थलागासे ॥ ३६ ॥ गूडगिरगंधिपच्चं ममभंगमत्तीर्यं च छिन्नकहं । माहारणं मरीरं तव्विवर्यं च पत्तेयं ॥ ३७ ॥ दुविहा तसा य वुत्ता वियला सय-
ल्लिदिया मृणयव्या । वितित्तउरिंदिय वियला मेया मयल्लिदिया नेया ॥ ३८ ॥ मंखा गोर्म्मा भमराइया उ विगल्लिदिया सुणेय-
व्या । पंचिदिया य जलत्थलवहयगगुनारयनरा य ॥ ३९ ॥ वारस सत्त य तिन्नि य सत्त य कुलकोडि सयसहस्साइं । नेया पुढ-
रिदगागणिनाऊणं चैय परिमंसा ॥ ४० ॥ कुलकोडिमयमहम्मा मत्तट्ट य नव य अट्टवीसं च । वेइंदियतेइंदियचउरिंदियहरियका-
याण ॥ ४१ ॥ अट्टतेरम वारम दम दम कुलकोडिमयसहस्साइं । जलयरपक्खिचउप्पयउरभुयसप्पाण नव हुंति ॥ ४२ ॥ छव्वीसा पण बीसा मुरनेरइयाण मयमहम्माइं । वारम य मयमहम्मा कुलकोडिणं मणुस्साणं ॥ ४३ ॥ एंगा कोडाकोडी सत्ताणउई भवे
मयमहम्मा । पत्तागं च महम्मा कुलकोडिओ मृणयव्या ॥ ४४ ॥ एग्गिंदियनेरइया मंनुडजेणी य हुंति देवा य । विगल्लिदियाण वियडा
मंनुडियिजा य गच्छंभि ॥ ४५ ॥ अगिचा तलु जोगी नेरइयाणं तंहुव देवाणं । मीमा य गच्छभवसही तिथिहा जोगी उ सेसाणं

॥ ४६ ॥ सीओसिणजोणीया सन्वे देवा य गन्भवक्कंता । उसिणा य तेउकाए दुह नरए तिविह सेसाणं ॥ ४७ ॥ वज्जरिसह-
नारायं वज्जं नाराययं च नारायं । अद्धं चिय नारायं खीलिय छेवट्टु संघयणं ॥ ४८ ॥ रिसहो य होइ पट्टो वज्जं पुण कीलिया
वियाणाहि । उभओ मक्कडबंघं नारायं तं वियाणाहि ॥ ४९ ॥ नरतिरियाणं छप्पिय हवइ हु विगल्लिदियाण छेवट्टं । सुरनेरइया
एणिदिया य सन्वे असंघयणी ॥ ५० ॥ समचउरंसा नग्गोह साइ खुज्जा य वामणा हुंडा । पंचिदियतिरियनरा सुरा समा सेसया
हुंडा ॥ ५१ ॥ मस्सरए य थिबुगे सह पडागा अणेगसंठाणा । पुढविदगअगणिमारुयवणस्सईणं च संठाणा ॥ ५२ ॥ ओरालिय
वेउव्विय आहारय तेयए य कम्मयए । पंच मणुएसु चउरो वाळ पंचिदियतिरिक्खे ॥ ५३ ॥ वेउव्वियतेए कम्मए य सुरनारया
य तिसरीरा । सेसेणिदियवियला ओरालियेतेयकम्मइगा ॥ ५४ ॥ सच्चं मीसे मोसे असच्चमोसे मणे य वाया य । ओरालियेवेउव्विय
आहारयमिस्सकम्मइए ॥ ५५ ॥ सच्चं असच्चमोसे सणी उ सजोगिकेवली जाव । सणी जा छउमत्थो सेसं संखाइ अंतवउ
॥ ५६ ॥ सुरनारया विउव्वी नर तिरि ओरालिया सवेउव्वी । आहारया पमत्ता सन्वेऽपज्जत्तया मीसा ॥ ५७ ॥ मिच्छा सासणा
अविरय भवंतेरे केवली समुहया य । कम्मयओ काओगो न सम्ममिच्छो कुणइ कालं ॥ ५८ ॥ नेरइया य नपुंसा तिरिक्खमणुया
तिवेयया हुंति । देवा य इत्थिपुरिसा गेविज्जइ पुरिसवेया ॥ ५९ ॥ अनियट्टन्त नपुंसा सन्नोपंचिदिया य थीपुरिसा । कोहो
माणो माया नियट्ठि लोभो सरागंतो ॥ ६० ॥ आभिणिमुओहिमणकेवलं च नाणं तु होइ पंचविहं । उग्गह ईह अवाया धरणाऽऽ-
भिणिबोहियं चउहा ॥ ६१ ॥ पंचहि वि ईदिएहिं मणसा अत्थोग्गहो मणेयव्वो । चक्खिदियमणरहिंयं वंजणमीहाइयं छट्ठा ॥ ६२ ॥
अंगपविट्ठियरसुय ओहि भवे पत्तिगुणं च विनेयं । सुरनारएसु य भवे भवं पत्ति सेसमियरेसुं ॥ ६३ ॥ अणुगामि अवट्ठिय हीयमा-

नमिदु नं मेरे मपडिचस्मं । उञ्जुमई विउलमई मणनाणे केवलं एकं ॥ ६४ ॥ मइसुय मिच्छा साणा विभंग समणे य मीसए
मीमं । मम्मच्छउमाभिणिग्गओहि विरयमण केवल मनामे ॥ ६५ ॥ अजया अविरयसम्मा देमे विरया य हुंति सट्ठणे । सामाइय-
उयपग्गिहग्गुदृमउहस्सरादणा विरया ॥ ६६ ॥ सामाइयछेया जा नियाट्ठि परिहारमपपमत्तता । सुहमा सुहुममरागे उवमताई
नलस्सराया ॥ ६७ ॥ ममणा पुल्लव चउमा कुमाल निग्गंथ तह मिणाया य । आइतियं सकसई विराय छउमा य केवल्लिणो ॥ ६८ ॥
चउमिदियाद् उउमे चस्सु अचस्सु य सच्च छउमन्थे । सम्मे य ओहिदंमी केवलदंमी सनामे य ॥ ६९ ॥ किण्हा नीला काऊ
अविरयगम्भेन यंयंनःपर । नेऊ पम्हा मणज्जप्पमायमुहा मज्जंगता ॥ ७० ॥ पुडविदग्गहरिय भवणे वण जोइसिया असंखनर-
भिग्या । मेनेगिदिगपियला नियलंमा भावलंमाए ॥ ७१ ॥ काऊ काऊ तह काउनील नीला य नीलकिण्हा य । किण्हा य
पम्भकिहा नेमा ग्यणपभाइणं ॥ ७२ ॥ नेऊ नेऊ तह नेऊ पम्हा य पम्हमुहा य । मुक्का य परमसुक्का सक्कादिविमाणवासीणं
॥ ७३ ॥ देवाज नाग्याणं ठब्बहिमा हवन्ति एवाउ । भवपरिस्तीए उण नेरइयसुराण छल्लेसा ॥ ७४ ॥ मिच्छहिट्ठि अभव्या भवमिद्धीया
य मच्चटाणिगु । निदा नेा अभव्या नवि भव्या हुंति नायव्या ॥ ७५ ॥ मइसुयनाणावरणं दंसणमोहं च तदुववर्इणि । तप्फडुगाइ
दुरिहाः मन्दंयोगायाडणि ॥ ७६ ॥ मच्चेगु मच्चवाडमु हएसु देभाचवाइयाणं च । भागेहि मुच्चमाणो ममए समए अणेतहिं
॥ ७७ ॥ गीणमुडणं मेगमसुवणं भणए गओवममो । उदयविवाय उवमो खओ य दंसणतिगावाओ ॥ ७८ ॥ उवसमेवयग
गग्गवा अविगयग्गमाउ मम्मदिट्ठिगु । उवमंतमपपमचा तह मिद्धंता जहाकममो ॥ ७९ ॥ वेमाणिया य मणुया रयणाए असंखवा-
नविग्या य । निविश मम्मदिट्ठो वेगउवयमगा मया ॥ ८० ॥ अस्सणि अमणपंचिदियंत सण्णी उ समण छउमत्था । नोसणिण-

नो असणी केवलनाणी उ विणोआ ॥ ८१ ॥ विग्गहगइमावन्ना केवलिणो समुहया अजोगी य । सिद्धा य अणाहारा सेसा आहारगा जीवा ॥ ८२ ॥ नाणं पंचविहंपिय अणाणातिगं च सन्व सागारं । चउदंसणमणगारं सन्वे तह्खखणा जीवा ॥ ८३ ॥ एवं जीवसमासा बहुमेया वन्निया समासेण । एवमिह भावरहिया अजीवदव्वा उ विन्नेया ॥ ८४ ॥ ते उण धम्माधम्मा आगास अरूविणो तहा कालो । खंधा देस एसा अणुत्तिजविय पोग्गला रूवी ॥ ८५ ॥ गइठाणवगाहणलक्खणाणि कमसो य वत्तणगुणो य । रूवरसगंधफासाइ कारणं कम्मवंधस्स ॥ ८६ ॥ सत्यग्ररूपणाद्वारं १

दन्वे खेत्ते काले भावे य चउव्विहं पमाणं तु । दन्व एसविभागं एसमेगाइयमणंतं ॥ ८७ ॥ माणुम्माणपमाणं पडिमाणं गणि-
यमेव य विभागं । पत्थ(‘एत्थ)कुडवाइ धन्ने चउभागविवड्डियं च रसे ॥ ८८ ॥ कंसाइयसुम्माणं अवमाणं चैव होइ दंडाई । पडिमाणं धरिमेसु य भणियं एक्काइयं गणिमं ॥ ८९ ॥ दंडधणूजुगनालिय अक्खो मुसलं च होइ चउहत्थं । दसनालियं च रज्जुं वियाण अवमाणसण्णाए ॥ ९० ॥ खेत्तपमाणं दुविहं विभाग ओगाहणाए निप्फन्नं । एगपएसोगाढाइ होइ ओगाहणमणेगं ॥ ९१ ॥ अंगुल विहत्थि रयणी कुच्छी धणु गाउयं च सेढी य । पयरं लोगमलोगो खेत्तपमाणस्स पविभागा ॥ ९२ ॥ तिविहं च अंगुलं पुण उस्सेहंगुल पमाण आयं च । एक्केकं पुण तिविहं स्रई पयरंगुल. घणं च ॥ ९३ ॥ सत्थेण सुत्तिक्खेणवि छेतुं भेतुं च जं किर न सका । ते परमाणुं सिद्धा वयंति आइं पमाणानं ॥ ९४ ॥ परमाणू सो दुविहो सुहुमो तह वावहारिओ चैव । सुहुमो य अप्पएसो ववहारनएणजंतओ खंधो ॥ ९५ ॥ परमाणू य अणंता सहिया उस्सण्हसण्हिया एक्का । साजंणतगुणा संती ससण्हिया सोऽणु वव-
हारी ॥ ९६ ॥ खंधोऽणंतपएसो अत्थेगइओ जयम्मि छिज्जेज्जा । भिज्जेज्ज व एवइओ (‘एगयरो) नो छिज्जे नो य भिज्जेज्जा ॥ ९७ ॥

परमाणू तसेरेणू रहरेणू अगगयं च वालस्स । लिक्खा जूया य जवो अट्टगुणविवाड्डिया कमसो ॥ ९८ ॥ अट्टेव य जवमज्झाणि अंगुलं छच्च अंगुला पाओ । पायां य दो विहत्थी भवे हत्थो ॥ ९९ ॥ चउहत्थं पुण धणुयं दुन्नि सहस्साइं गाउयं तेसिं । चत्तारि गाउया पुण जोयणमेगं मुणेयव्वं ॥ १०० ॥ उस्सेहंगुलमेगं हवइ पमाणंगुलं दुपंचसयं । ओसप्पिणीए पढमस्स अंगुलं चक्कवड्डिस्स ॥ १०१ ॥ तेणंगुलेणं जं जोयणं तु एत्तो असंखगुणयारो (०एहिं) । सेढी पयरं लोगो लोगो गंतो अलोगो य ॥ १०२ ॥ जे जम्मि जुगे पुरिसा अट्टसयंगुलसमूसिया हुंति । तेसि सयमंगुलं जं तयं तु आयंगुलं होइ ॥ १०३ ॥ देहस्स ऊसएण उ गिहसयणाइं य आयमाणेणं । दीवुदहिभवणवासा खेत्तपमाणं पमाणेणं ॥ १०४ ॥ प्रमाणद्वारं २

कालेत्ति य एगविहो कालविभागो य होइ नेगविहो । समयावलियाइओ अणंतकालेत्ति णायव्वो ॥ १०५ ॥ कालो परम-
निरुद्धो अविभागी तं तु जाण समओत्ति । तेऽसंखा आवलिया ता संखेज्जा य ऊसासो ॥ १०६ ॥ हट्टणगल्लुस्सासो एसो पाणुत्ति सन्निओ एक्को । पाणू य सत्त थोवो थोवा सत्तेव लवमाहू ॥ १०७ ॥ अट्टत्तीसं तु लवा अट्टलवो चैव नालिया होइ । दो नालिया मुहुत्तो तीस मुहुत्ता अहोरत्तो ॥ १०८ ॥ तिन्नि सहस्सा सत्त य सयाणि तेसत्तरी य उस्सासा । एक्कस्सेयइया हुंति मुहुत्तस्स उस्सासा ॥ १०९ ॥ पन्नरस अहोरत्ता पक्खो पक्खा य दो भवे मासो । दो मासा उउसन्ना तिन्नि य रियवो अयणमेगं ॥ ११० ॥ दो अयणाइं वरिसं तं दसगुणवड्डियं भवे कमसो । दस य सयं च सहस्सं दस य सहस्सा सयसहस्सं ॥ १११ ॥ वास-
सयसहस्सं पुण चुलसीइगुणं हवेज्ज पुव्वंगं । पुव्वंगसयसहस्सं चुलसीइगुणं भवे पुव्वं ॥ ११२ ॥ पुव्वस्स उ परिमाणं सयरिं खलु होति कोडिलक्खाओ । छप्पन्नं च सहस्सा वोद्धव्वा वासकोडिणं ॥ ११३ ॥ पुव्वंगं पुव्वंपि य नउयंगं चैव होइ नउयं च । नलि-

णंगं नलिणंपि य महनलिणंगं महानलिणं ॥ ११४ ॥ पउमं कमलं कुमुयं तुडियमडमवव हूहुयं चेव । अउयंग अउय पउयं तह
 सीसपहेलिया चेव ॥ ११५ ॥ एवं एसो कालो वासच्छेएण संखमुवयाइ । तेण परमसंखेज्जो कालो उवमाए नायव्वो ॥ ११६ ॥
 पलिओवमं च तिविहं उद्धारऽद्धं च खेत्तपलियं च । एक्केकं पुण दुविहं वायर सुहुमं च नायव्वं ॥ ११७ ॥ जं जोयणाविच्छिण्णं तं
 तिउणं परिरएण सविसेसं । तं चेव य उव्विद्धं पल्लं पलिओवमं नाम ॥ ११८ ॥ एगाहियवेहियतेहियाण उकोस सत्तरत्ताणं ।
 सम्मट्ठं संनिचियं भरियं वालग्गकोडीणं ॥ ११९ ॥ तत्तो समए एक्केके अवहियम्मि जो कालो । संखेज्जा खलु समयया वायर-
 उद्धारपल्लमि ॥ १२० ॥ एक्केकमओ लोमं कट्ठुमसंखेज्जखंडमहिस्सं । समछेयाणंतपएसियाण पल्लं भरेज्जाहि ॥ १२१ ॥ तत्तो
 समए समए एक्केके अवहियम्मि जो कालो । संखेज्जवासकोडी सुहुमे उद्धारपल्लमि ॥ १२२ ॥ एसिं पल्लानं कोडाकोडी हवेज्ज
 दसगुणिया । तं सागरोवमस्स उ एकस्स भवे परिमाणं ॥ १२३ ॥ जावइओ उद्धारो अड्डाइज्जाण सागराण भवे । तावइया खलु
 लोए हवंति दीवा समुदा य ॥ १२४ ॥ वाससए वाससए एक्केके वायरे अवहियम्मि । वायरअद्धापल्ले संखेज्जा वासकोडीओ
 ॥ १२५ ॥ वाससए वाससए एक्केके अवहियम्मि सुहुमम्मि । सुहुमे अद्धापल्ले हवंति वासा असंखेज्जा ॥ १२६ ॥ एसिं पल्लानं
 कोडाकोडी हवेज्ज दसगुणिया । तं सागरोवमस्स उ परिमाणं हवइ एकस्स ॥ १२७ ॥ दस सागरोवमाणं पुन्नाओ हुंति को ड-
 कोडीओ । ओसप्पिणीपमाणं तं चेषुस्सप्पिणीएवि ॥ १२८ ॥ उस्सप्पिणी अणंता पोगलपरियट्ठओ मुणेयव्वो । तेऽणंता तीयऽद्धा
 अणागयद्धा अणंतगुणा ॥ १२९ ॥ सुहुमेण य अद्धासागरस्स माणेण सन्वजीवाणं । कम्मठिइ कायठिइ भावठिइ यावि नायव्वा
 ॥ १३० ॥ वायरसुहुमागासे खेत्तपएसाण समयमवहारे । वायर सुहुमं खेत्तं उस्सप्पिणीओ असंखेज्जा ॥ १३१ ॥ एसिं पल्लानं

कोडाकोडी हवेज्ज दसगुणिया । तं सागरोवमस्स उ एक्कस्स भवे परीमाणं ॥ १३२ ॥ एएण खेतसागरउवमाणेणं हवेज्ज नायव्वं ।
पुटविद्वाअगणिमारयहारियतसाणं च परीमाणं ॥ १३३ ॥ गुणनोगुणनिष्कन्नं गुणनिष्कन्नं तु वन्नमार्हियं । नोगुणनिष्कन्नं पुण संखाणं
नो य संखाणं ॥ १३४ ॥ संखाणं पुण दुविहं सुयसंखाणं च गणणसंखाणं । अक्खरपयमार्हियं कालियमुकालियं च सुयं ॥ १३५ ॥
संखेज्जमसंखेज्जं अणंतयं चैव गणणसंखाणं । संखेज्जं पुण तिविहं जहणयं मज्झिमुक्कोसं ॥ १३६ ॥ तिविहमसंखेज्जं पुण परिच-
जुत्तं असंखयासंखं । एक्केकं पुण तिविहं जहणयं मज्झिमुक्कोसं ॥ १३७ ॥ तिविहमणंतं पि तहा परिच जुत्तं अणंतयाणंतं । एक्केकं-
पिय तिविहं जहणयं मज्झिमुक्कोसं ॥ १३८ ॥ जंबुदीवो सरिसवपुणो ससलागपडि[मह]सलागाहिं । जावइअं पडिपूरे तावइअं होइ
संखेज्जं ॥ १३९ ॥ नोसंखाणं नाणं दंसण चरणं नयप्पमाणं च । पंच चउ पंच पंच य जहाणुपुव्वीए नायव्वा ॥ १४० ॥
पच्चक्खं च परोक्खं नाणपमाणं समासओ दुविहं । पच्चक्खमोहिमणकेवलं च पारोक्ख महसुत्ते ॥ १४१ ॥ इंदियपच्चक्खं पि य
अणुमाणं उवमयं च मइनाणं । केवलिभासियअत्थाण आगमो होइ सुयनाणं ॥ १४२ ॥ चक्खुइंसणमार्हं दंसण चरणं च सामइय-
मार्हं । नेगमसंगहववहारज्जुसुए चैव सह नया ॥ १४३ ॥

मिच्छादव्वमणंता कालेणोसिप्पणी अणंताओ । खेत्तेण मिज्जमाणा हवंति लोगा अणंताओ ॥ १४४ ॥ एगार्हिया भज्जा
सासायण तहय सम्ममिच्छा य । उक्कोसेणं दुण्हवि पल्लस्स असंखभागो उ ॥ १४५ ॥ पल्लाज्जसंखियभागो अविरयसम्ममा य देस-
विरया य । कोडिसहस्सपुहुत्तं पमत्त इयरे उ संखेज्जा ॥ १४६ ॥ एगार्हय भयणिज्जा पवेसणेणं तु जाव चउपन्ना । उवसामगोव-
संता अद्धं पइ जाव संखेज्जा ॥ १४७ ॥ खवगा उ खणिमोहा जिणा उ पविसन्ति जाव अद्धसयं । अद्धाए सयपुहुत्तं कोडिपुहुत्तं

सजोगीणिं ॥ १४८ ॥ पढमाए असंखेज्जा सेढीओ सेसियासु पुढवीसु । सेढीअसंखभागो हवति मिच्छा उ नेरइया ॥ १४९ ॥
तिरिया हुति अणता पयरं पंचिदिगा अवहरंति । देवावहारकाला असंखगुणहीण कालेणं ॥ १५० ॥ पढमंगुलमूलस्सासंखतमो
सुइसेढिआयामो । उत्तरविउच्चियाणं पज्जत्तयसन्नितिरियाणं ॥ १५१ ॥ संखेज्जहीणकालेण होइ पज्जत्तितिरियअवहारो । संखेज्ज-
गुणेण तओ कालेण तिरिक्कलअवहारो ॥ १५२ ॥ संखेज्जा पज्जत्ता मणुयाऽपज्जत्तया सिया नत्थि । उक्कोसेणं जइ भवे सेढीए
असंखभागो उ ॥ १५३ ॥ उक्कोसेणं मणुया सेढिं च हरंति रूवपक्खत्ता । अंगुलपढमयतिवग्गमूलसंवग्गपलिभागा ॥ १५४ ॥ सेढीओ
असंखेज्जा भवणे वणजोइसाण पयरस्स । संखेज्जज्येयणंगुलदोसयछप्पन्नपलिभागो ॥ १५५ ॥ सकीसाणे सेढीअसंख उर्वरिं असं-
खभागो उ । आणयपाणयमई पछस्स असंखभागो उ ॥ १५६ ॥ सेढीसुइपमाणं भवणे घम्मे तेहव सोहम्मे । अंगुलपढमं त्रियतियस-
मणंतरवग्गमूलगुणं ॥ १५७ ॥ बारस दस अट्ठेय य मूलाइं छत्ति दुत्ति नरएसुं । एक्कारस नव सत्त य पणग चउक्कं च देवेसु ॥ १५८ ॥
बायरपुढवी आऊ पत्तेयवणस्सई य पज्जत्ता । ते पयरमवहरिज्जंसु अंगुलासंखभागेणं ॥ १५९ ॥ पज्जत्तत्रायराणल असंखया
हुति आवलियवग्गा । पज्जत्तवायुकाया भागो लोगस्स संखेज्जो ॥ १६० ॥ आवलिक्कगाऽसंखा घणस्स अंतो उ बायरा तेऊ ।
पज्जत्तत्रायराणिल हवन्ति पयरा असंखेज्जा ॥ १६१ ॥ सेसा तिणिणिवि रासी वीसुं लोया भवे असंखेज्जा । साहारणा उ चउसुवि
वीसुं लोया भवेऽणता ॥ १६२ ॥ बायरवाउ समग्गा भणिया अणुसमयमुत्तरसरीरा । पछासंखियभागेणऽवहीरंतिचि सन्वेवि
॥ १६३ ॥ वेइदिगाइया पुण पयरं पज्जत्तया अपज्जत्ता । संखेज्जा संखेज्जेणऽगुलभागेणऽवहेरज्जा ॥ १६४ ॥ मणुय अपज्जत्ताऽऽ-
हार मिस्सवेउच्चि छेय परिहारा । सुट्ठमसरागोवसमा सासण मिस्सा य भयणिज्जा ॥ १६५ ॥ एवं जे भावा जहिं जहिं हुति

पंचगु गेहेषु । ते ने अणुमज्जिता दृव्यपमाणं नए धीरा ॥१६६॥ तिन्नि खलु एकयाइं अद्रासमया व पोगलाज्जंता । दून्नि असंखे-
ज्जणणियाणि मेया भवेज्जंता ॥१६७॥ प्रमाणद्वारं ?
सत्तं मलु आगमं तन्निवरीयं च होइ नोखेत्तं । जीवा य पोगलावि य धम्माधम्मात्थिया कालो ॥ १६८ ॥
मन भणु तिन्नि म्यणी रुचेव य अंगुलाइं उच्चत्तं । पढमाण पुढवीए विउणा विउणं च मेसासु ॥ १६९ ॥ वारस य
जोगणाइं निगाउयं जोगणं च वोद्वं । वेइंदियाइयाणं हरिणसु महस्समवभहियं ॥१७०॥ जल-थल खह-सम्मुच्छिम तिरिय अपज्ज-
नया सिद्धन्तीओ । जलसंमुच्छिमपज्जत्तयाण अह जोगणमहस्सं ॥ १७१ ॥ उपपरिसप्पा जोगण सहस्सिया गवभया उ उक्कोसं ।
मंमुच्छिम पज्जत्तय नेमि निय जोगणपुद्गत्तं ॥ १७२ ॥ भुयपरिमप्पा गाउयपुद्गत्तिणो गवभया व उक्कोसं । संमुच्छिम पज्जत्तय
तोमि निय भणुपुद्गत्तं च ॥ १७३ ॥ जलथलगवभपज्जत्ता सहथलसंमुच्छिमा य पज्जत्ता । खहगवभया उ उभये उक्कोसिणं धणुपु-
द्गत्तं ॥ १७४ ॥ जलगवभयपज्जत्ता उहोमं हंति जोगणमहस्सं । थलगवभयपज्जत्ता छग्गाउक्कोसमुवेहा ॥ १७५ ॥ अंगुलअसंख-
भागा वायरमुद्गमा य मयया काया । मन्नेमिं च जहण मणुयाण तिगाउ उक्कोसं ॥ १७६ ॥ भवणवइयाणमंतरजोइसवासा य
मनगर्भाया । महाइ मत्तगर्णी एहेहा हाणि जावेहा ॥ १७७ ॥ मिच्छा य मन्वलोए असंखभागे य मेमया हंति । केवलि
संमनभागे भांगसु व मन्वलोए वा ॥ १७८ ॥ तिग्गिगिंदियसुद्दमा मन्वे तह वायग अपज्जत्ता । मन्वेवि सन्वलोए मेसा उ
संमनभागास्मि ॥१७९॥ पज्जत्तवगर्णाणिल मट्ठणं लोगसंमभांगसु । उववायममुग्धाएण मन्वलोगस्मि होज्ज ण्हु ॥१८०॥ खित्तं ।
मट्ठणममुग्धाएणुत्ताणं च ने जदि भावा । मंपइ काले खत्तं तु फामणा होइ समइए ॥१८१॥ लोए धम्माज्जम्मा लोया-

लोए य होइ आगासं । कालो माणुसलोए उ पोगगला सव्वलोक्यम्मि ॥१८२॥ आगासं च अणंतं तस्स य बहुमज्झदेसभागम्मि । सुपइट्ठियसंठाणो लोगो कहिओ जिणवेहिं ॥ १८३ ॥ हेडा मज्झे उवरिं वेत्तासणइल्लरीसुइंगनिभो । मज्झिमवित्थाराहियचोइसगुणमायओ लोओ ॥ १८४ ॥ मज्झे य मज्झलोक्यस्स जंबूदीवो य वट्टसंठाणो । जोयणसयसाहस्सो विच्छिण्णो मेरुनाभीओ ॥१८५॥ तं पुण लवणो दुगुणेण वित्थडो सव्वओ परिक्खिवइ । तं पुण धायइसंडो तद्दुगुणो तं च कालोओ ॥ १८६ ॥ तं पुण पुक्खरदीवो तम्मज्झे माणुसोत्तरो सेलो । एतावं नरलोओ बाहिं तिरिया य देवा य ॥ १८७ ॥ एवं दीवसमुदा दुगुणदुगुणवित्थरा असंखेज्जा । एवं तु तिरियलोगो सयभुरमणोदही जाव ॥ १८८ ॥ तिरियं लोगायामं पमाण हेडा उ सव्वपुढवोणं । आगासंतरियाओ विच्छिन्नयराउ हेडेडा ॥ १८९ ॥ उड्डु पएसवुड्डो निदिडा जाव बंभेलोगोत्ति । अड्डुडा खलु रज्ज तेण परं होइ परिहाणी ॥१९०॥ ईसाणम्मि दिवड्डा अड्डाइज्जा य रज्जु माहिंदे । पंचेव सहस्सारे छ अच्चुए सत्त लोंगते ॥ १९१ ॥

वेयण कसाय मरणे वेउविय तेयए य आहारे । केवलियसमुघाए सत्त य मणुएसु नायव्वा ॥ १९२ ॥ पज्जत्तवायरानिल नेरइएसु य हवंति चत्तारि । पंचसुरतिरियपंचिदिएसु सेसेसु तिगमेव ॥ १९३ ॥ दंड कवाडे रुयए लोए चउरो य पडिनियत्तंते । केवलिय अट्टसमए भिन्नमुहुत्तं भवे सेसा ॥ १९४ ॥ मिच्छेहिं सव्वलोओ सासणमिस्सेहिं अजयदेसेहिं । पुढा चउदसभागा वारस अट्टइड्ड छच्चेव ॥ १९५ ॥ सेसेहसंखभागो फुसिओ लोगो सजोगिकेवलहिं । एगाईओ भागो बीयाइसु णरगपुढवीसु ॥१९६॥ ईसाणंता मिच्छा सासण नव मिस्स अविरया अट्ट । अट्ट सहस्सारंतिय छलच्चुयाऽसंखभागुप्पि ॥ १९७ ॥ नरतिरिएहि य लोगो सत्तासाणेहि छज्जयगिहीहि । मिस्सेहसंखभागो विगलिंदीहिं तु सव्वजगं ॥ १९८ ॥ वायरपज्जत्तावि य सयला वियला य समु-

हउववाए । सव्वं फोसंति जगं अह एवं फोसणाणुगमो ॥ १९९ ॥ आइदुगं लोगफुडं गयणमणागाढमेव सव्वगयं । कालो नरलोग-
फुडो पोगल पुण सव्वलोगफुडा ॥ २०० ॥ स्पर्शनाद्वारं ४ ।

कालो भवाउकायट्ठिं य तह गुणविभागकालं च । वोच्छामि एकजीवं नाणार्जवि पडुच्चा य ॥ २०१ ॥ एगं च तिणिण सत्त य दस
सत्तरसेव हुंति बावीसा । तेत्तीस उयहिनामा पुढवीसु ठिई कमुक्कोसा ॥ २०२ ॥ पढमादि जमुक्कोसं बीयादिसु सा जहणिणया
होइ । यम्माए भवणवंतर वासंसहस्सा दस जहण्णा ॥ २०३ ॥ असुरेसु सारमहियं सड्डु पल्लं दुवे य देसुणा । नागाइणुक्कोसा
पल्लो पुण वंतरसुराणं ॥ २०४ ॥ पल्लड्डुभाग पल्लं च साहियं जोइसं जहणिणयरं । हेट्ठिल्लुक्कोसठिई सक्काईणं जहण्णा सा ॥ २०५ ॥ दो
साहि सत्त साहिय दस चउदस सत्तरव अट्टारा । एकाहिया य एत्तो सक्काइसु सागरुवमाणा ॥ २०६ ॥ बावीस सत्त तिन्नि य वास-
सहस्साणि दस य उक्कोसा । पुढाविदगानिलपत्तेयतरुसु तेऊ तिरायं च ॥ २०७ ॥ बारस अउणापन्नं छप्पियं वासाणि दिवसमासा
य । वेइंदियाइयाणं नरतिरियाणं तिपल्लं च ॥ २०८ ॥ जलथलखहंसमुच्छिमपज्जतुक्कोस पुव्वकोडीओ । वरिसाणं चुलसीई विस-
त्तरी चेव य सहस्सा ॥ २०९ ॥ तेसिं तु गव्वभयाणं उक्कोसं होइ पुव्वकोडाओ । तिणिण य पल्ला भणिया पल्लस्स असंखभागो उ
॥ २१० ॥ एसिं च जहण्णं उभयं साहार सव्वसुहुमाणं । अंतोमुहुत्तमाऊ सव्वापज्जत्तयाणं च ॥ २११ ॥ एकगजीवाउठिई एसा
बहुजीविया उ सव्वद्धं । मणुयअपज्जत्ताणं असंखभागो उ पल्लस्स ॥ २१२ ॥ एकैकभवं सुरनारायाओ तिरिया अणंतभवकालं ।
पंचिंदियतिरियनरा सत्तट्ठभवा भवगंहणे ॥ २१३ ॥ एगिंदियहरियंति य पोगलपरियट्ठया असंखेज्जा । अट्ठाइज्ज निओया असं-
खलोया पुढविमाई ॥ २१४ ॥ कम्मठिइवायराणं सुहुमा अस्संखया भवे लोगा । अंगुलअसंखभागो बायरएगिंदियतरुणं ॥ २१५ ॥

बायरपज्जत्ताणं वियलसपज्जत्त ईदियाणं च । उक्कोसा कायठिई वाससहस्सा उ संखेज्जा ॥ २१६ ॥ तिणिण य पछा भणिया कोडिपुहुत्तं च होइ पुव्वाणं । पंचिदियतिरियनराणमेव उक्कोसकायठिई ॥२१७॥ पज्जत्तयसयल्लिदियसहस्समब्भहियमुयहिनामाणं । दुगुणं च तसत्तिभवे सेसविभागो मुहुत्तंतो ॥२१८॥ मिच्छा अविरयसम्मा देसे विरया पमतु इयरे य । नाणाजीव पडुच्च उ सन्वे कालं सजोगी य ॥२१९॥ पछासंखियभागो सासणमिस्सा य हुंति उक्कोसं । अविरहिया य जहण्णेण एक्कसमयं मुहुत्तंतो ॥२२०॥ सासायेगेजजीविय एक्कगसमथाइ जाव छावलिया । सम्मामिच्छद्धिदी अवलुक्कोसं मुहुत्तंतो ॥ २२१ ॥ मिच्छत्तमणाईयं अपज्जवसियं सपज्जवसियं च । साइयसपज्जवसियं मुहुत्त परियट्टमद्धूणं ॥ २२२ ॥ तेत्तीस उयहिनामा साहीया हुंति अजयसम्माणं । देसजइसजोगीण य पुव्वाणं कोडिदेसणा ॥ २२३ ॥ एएसिं च जहणं खत्तगाण अजोगि खीणमोहाणं । नाणाजीवे एगं परापरठिई मुहुत्तंतो ॥२२४॥ एगं पमत इयरे उभए उवसाग्गा य उवसंता । एग समयं जहन्नं भिन्नमुहुत्तं च उक्कोसं ॥२२५॥ मिच्छा भवट्ठिईया सम्मं देसणेमेव उक्कोसं । अंतोमुहुत्तमवरा नरएसु समा य देवेसु ॥२२६॥ मिच्छाणं कायठिई उक्कोस भवट्ठिई य सम्माणं । तिरियनरेगिदियमाइएसु एवं विभइयव्वा ॥२२७॥ सासायणमिस्साणं नाणाजीवे पडुच्च मणएसु । अंतोमुहुत्तमुक्कोसकालमवरं जहुद्धिट्ठं ॥ २२८ ॥ काओगज्जंतकालं वाससहस्सा उराल वावीसं । समयतिगं कम्मइओ सेसा जोगा मुहुत्तंतो ॥ २२९ ॥ देवी पणपणाऊ इत्थित्तं पछसयपुहुत्तं तु । पुरिसत्तं सणित्तं च सयपुहुत्तं च उयहीणं ॥ २३० ॥ अंतमुहुत्तं तु परा जोगुवओगा कसाय लेसा य । सुरनारएसु य पुणो भवट्ठिई होइ लेसाणं ॥ २३१ ॥ छावट्ठिउयहिनामा साहिया मइसुओहिनाणाणं । ऊणा य पुव्वकोडी मणसमइयछेयपरिहारे ॥ २३२ ॥ विन्नंमंगस्स भवट्ठिइ चक्खुस्सुदहीण ने सहस्साइं । नाइं अपज्जवसिओ सपज्जवसिओ त्तिय अचक्खू

॥ २३३ ॥ भव्यो अणाइ संतो अणाइणंतो भवे अभव्यो य । सिद्धो य साइणंतो असंखभागंगुलाहारो ॥ २३४ ॥ काओगी नर-
 नाणी मिच्छं मिस्सा य चक्खु सण्णी य । आहारकसायीवि य जहणमंतोमुहुत्तंतो ॥ २३५ ॥ मणवइउरलविउविय आहारयकम्म
 जाग अणरिथी । संजमविभागविब्भंग सासणे एगसमयं तु ॥ २३६ ॥ अड्डाहज्जा य सया वीसपुहुत्तं च होइ वासाणं । छेयपरि-
 हारगाणं जहणकालाणुसारो उ ॥ २३७ ॥ कोडिसयसहस्साइं पत्तासं हुंति उयहिनामाणं । दो पुव्वकोडिउणा नाणाजोविहि उको-
 र्सं ॥ २३८ ॥ पछासंखियभागो वेउवियमिस्सगाण अणुसारो । भिन्नमुहुत्तं आहारमिस्ससेसाण सव्वद्धं ॥ २३९ ॥ एत्थ य
 जीवसमासे अणुमज्जय सुहुमनिउणमइकुसले । सुहुमं कालविभागं विभएज्ज सुयम्मि उवउत्तां ॥ २४० ॥ तिणिण अणाइअणंतो
 तीयद्धा खलु अणाइया संता । साइअणंतो एसा समओ पुण वट्टमाणद्धा ॥ २४१ ॥ कालो परमाणुस्स य दुपएसाईणमेव खंधाणं ।
 समओ जहणमियरो उस्सपिणिओ असंखेज्जा ॥ २४२ ॥ कालद्वारं ५

जस्स गमो जत्थ भवे जेण य भवेण विरहिओ वसइ । जाव न उभेइ भावो सो चेव तमंतरं हवइ ॥ २४३ ॥ सव्वा गइ
 नराणं सन्नितिरिक्खाण जा सहस्सारो । धम्मए भवणवंतर गच्छइ सयलंदिय असण्णी ॥ २४४ ॥ तिरिएसु तेउवाऊ सेसति-
 रिक्खा य तिरियमणुएसु । तमतमया सयलपद्द मणुयगई आणयाईया ॥ २४५ ॥ पंचेन्द्रियतिरियनरे सुरनेरइया य सेसया जंति ।
 अह पुढविउदय हरिए ईसाणंता सुरा जंति ॥ २४६ ॥ चयणुववाओ एगिंदियाण अविरहियमेव अणुसमयं । हरियाणंता लोणा
 सेसा काया असंखेज्जा ॥ २४७ ॥ आवालयअसंखेज्जइभागो संखेज्जरासि उववाओ । संखियसमये संखेज्जयाण अट्टेव
 सिद्धाणं ॥ २४८ ॥ वर्त्तीसा अड्याला सट्ठी वावत्तरी य बोद्धव्वा । चुलसीइ छण्णउइ दुरहिय अट्ठत्तरसयं च ॥ २४९ ॥ चउवीस

ग्रहृत्ता सत्त दिवरा पक्वो ग मारा नृग चउरो । छम्मासा रयणाइगु चाररा) नलनीरा ग्रहृत्त सणिगरे ॥ २५० ॥
थावरकालो तसकाइमाण पणिदिमाण तगकालो । वायरगुइगे हरिणारे य कमरो पडेजेडा ॥ २५१ ॥ हरिणगरस्स अंतर असंखया
होति पोगमलपरदा । अङ्काइअपरदा पचेमवरुस उगोरो ॥ २५२ ॥ वायरगुइगमिओया हरियाधि असंखया भवे लोगा । उगहीण
सामग्रहृत्तं तिरिगनपूरे अराण्णी ग ॥ २५३ ॥ जाभीसाणं अंतोग्रहृत्तामरं सणंकुयाहसारो । नन दिण मारा चारा अणुतरेगोरा
उगहिदूगे ॥ २५४ ॥ नवदिण धीसमुहता चाररा दिण दस मुहुत्तमा हुंति । अजं तह चानीरा पणयाल असीइ दिनसरयं । २५५ ।
संसेज्जमायानारा सया सहस्सा ग रायराहस्सा य । दूगु २ तिगु २ पंचगु अणुतरे पछत्तंसइया ॥ २५६ ॥ मिच्छस्स उगहिनामा
भे छावधी परं तु देयणा । सम्मत्तमणुगगरा ग पुग्गलपरियइमव्यूणं ॥ २५७ ॥ साराणुनगमसम्मे पछासंसेअभागमनरं तु ।
अंतोग्रहृत्तमिगे खवगस्सा उ अंतरं नत्थि ॥ २५८ ॥ पछात्तेनिगभाजं माराणमिस्सागमत्तामणुगु । नारापुइत्तं उनसामागु
खनगेगु छम्मासा ॥ २५९ ॥ आहारमिस्साजोगे चारापुइत्तं निडाज्जिगिस्सेगु । चाररा हुंति ग्रहृत्ता सन्नेगु जहण्णओ समओ
॥ २६० ॥ तेवट्ठी ललरीई चारराहस्साई छेगपसिहारे । अनरं परमुदहीणं अट्टारस कोलीकोलीओ ॥ २६१ ॥ सम्मत्तसत्तगं गलु
निरयागिरईय होइ चोहरागं । निरईय पनरसगं विरडियकालो अहोरत्ता ॥ २६२ ॥ भनभावपरित्तिणं कालविभागं कमेणज्जगमिता ।
भावेण समुत्ता गं कज्जत्तराणुगं ॥ २६३ ॥ परमाणू दन्नाणं नृपगाराणमेव संभाणं । समओ अणंतकालोति अंतरं
नत्थि सेसाणं ॥ २६४ ॥ अन्तरदारं ६ ।

उनराग सहओ मीरो उदओ परिणाम सञ्चिनाओ य । छट्ठा जीमसमासो परिणामुदओ अजीघाणं ॥ २६५ ॥ उदईओ

उवसमिओ खइओ मीसो य मोहजा भावा । उवसमरहिया धांसु होंति उ सेसाइ ओदइए ॥ २६६ ॥ केवलिय नाणदंसण खाइयसम्मं च चरणदाणार्ह । नव खइया लद्धीओ उवसमिए सम्म चरणं च ॥ २६७ ॥ नाणा चउ अण्णाणा तिन्नि उ दंसण तिगं च गिहिधम्मो । वेयय चउ चारित्तं दाणाइग मिससगा भावा ॥ २६८ ॥ गइकायवेयलेसाकसाय अन्नाण अजय अस्सणी । मिच्छाहारे उदया जियमच्चियरत्तियसहावो ॥ २६९ ॥ धम्माधम्मागासा कालोत्ति य पारिणामिओ भावो । खंधा देस पएसा अणू य परिणाम उदएण ॥ २७० ॥ भावदारं ।

थोवा नरा नरेहि य असंखगुणिया हवंति नेरइया । तत्तो सुरा सुरेहि य सिद्धानंता तओ तिरिया ॥ २७१ ॥ थोवाउ मणुस्सीओ नरनरयतिरिखिओ असंखगुणा । सुरेदेवी संखगुणा सिद्धा तिरिया अणंतगुणा ॥ २७२ ॥ थोवा य तमतमाए कमसो धम्मंतया असंखगुणा । थोवा तिरिक्खपज्जत्तसंख तिरिया अणंतगुणा ॥ २७३ ॥ थोवाणुत्तरवासी असंखगुणवड्ढी जाव सोहम्मो । भवणेसु वंतरेसु य संखेज्जगुणा य जोइसिया ॥ २७४ ॥ पंचिदिया य थोवा विवज्जएण वियला विसेसाहिया । तत्तो य अणंतगुणा अणिदिएणिदिया कमसो ॥ २७५ ॥ थोवा य तस्मा तत्तो तेउ असंखा तओ विसेसाहिया । कमसो भूदगवाऊ अकाय हरिया अणंतगुणा ॥ २७६ ॥ उवसामगा य थोवा खवग जिणे अप्पमत्त इथरे य । कमसो संखेज्जगुणा देसविरय सासणेऽसंखा ॥ २७७ ॥ मिससाऽसंखेज्जगुणा अविरयसम्मा तओ असंखगुणा । सिद्धा य अणंतगुणा तत्तो मिच्छा अणंतगुणा ॥ २७८ ॥ सुरनरए सासाणा थोवा मीसा य संखगुणयारा । तत्तो अविरयसम्मा मिच्छा य भवे असंखगुणा ॥ २७९ ॥ तिरिएसु देसविरया थोवा सासायणा असंखगुणा । मीसा य संख अजया असंख मिच्छा अणंतगुणा ॥ २८० ॥ मणुया संखेज्जगुणा गुणीसु मिच्छा भवे असंखगुणा ।

एवं अप्पाबहुयं दव्वपमाणेहि साहेज्जा ॥ २८१ ॥ धम्ममाधम्ममागासा तिन्निवि दव्वट्ठया भवे थोवा । तत्तो अणंतगुणिया पोगगल-
दव्वा तओ समया ॥२८२॥ धम्ममाधम्मपएसा तुल्ला परमाणवो अणंतगुणा । समया तओ अणंता तह खपएसा अणंतगुणा ॥२८३॥
धम्ममाधम्मपएसेहिंतो जीवा तओ अणंतगुणा । पोगगलसमया खं पि य पएसओ तेणज्जंतगुणा ॥ २८४ ॥

बहुभंगदिट्ठिवाए दिट्ठत्थाणं जिणोवइहाणं । धारणपत्तड्डो पुण जीवसमासत्थउवउत्तो ॥ २८५ ॥ एवं जीवाजीवे वित्थरभि-
हिंए समासनिदिट्ठे । उवउत्तो जो गुणए तस्स मई जायए विउला ॥ २८६ ॥ इति जीवसमाससूत्रं ॥

‘रिसहो ये’ त्यादिगाथायाः (४९) परतः

नंगलियपट्ठ खीलिय पट्ठरिए पट्ठखीलियारहिंयं । एग दुबंथे य तहा छट्ठ पुण कोडिए मिलियं ॥ ५० ॥

‘पुव्वस्स उ परिमाण’ मित्यादिगाथायाः (११३) परतः

पुव्व १ तुडिया २ डडा ३ वव ४ हुहुय ५ तह उप्पले ६ य पउमे ७ य । नलिण ८ च्छनिउर ९ अउए १० नउए ११
मउए १२ य बोद्धवे ॥ ११४ ॥ चूलिय १३ सीसपहेलिय १४ चोइस ठाणा उ अंगसंजुत्ता । अट्ठावीसं ठाणा चउणउयं होइ
अंकसयं ॥ ११५ ॥

‘एवं जीवाजीवे’ त्यादि (२८६) गाथातः

जीवा १ पोगगल २ समया ३ दव्व ४ पएसा ५ य पज्जवा ६ चेव । थोवा १ णंता २ णंता ३ विसेस अहिया ४ दुवेज्जंता ॥२८७॥
प्राचीन पुस्तके उपर्युक्ता गाथा अधिकाः पाठान्तररूपेण च, परमुपयुक्ताः

॥ अथ श्रीमच्छिवशर्मसूरीश्वरप्रणीता कर्मप्रकृतिः ॥

बन्धनकरणम्—सिद्धं सिद्धत्थसुखं, वंदिय निद्वेयसव्वकम्ममलं । कम्मट्ठगस्स करणट्ठमुदयसंताणि वोच्छामि ॥ १ ॥ बंधण १ संकमणु २ व्वट्ठणा य ३ अव्वट्ठणा ४ उदीरणया ५ उवसामणा ६ निहत्ती ७ निकायणा ८ चत्ति करणाइं ॥ २ ॥ विरियंतरायदेसक्खएण सव्वक्खएण वा लट्ठी । अभिसंधिजामियरं वा तत्तो विरियं सलेसस्स ॥ ३ ॥ परिणामालंबणगहणसाहणं तेण लद्धनामतिगं । कज्जडंभासडन्नोत्तप्वेसविसमीकयएसं ॥ ४ ॥ अविभागा १ वग्गा २ फड्डग ३ अंतर ४ टाणं ५ अणंतरेवणिहाइ । जोगे परंपरा ७ बुद्धि ८ समय ९ जीवप्पवहुगं १० च ॥ ५ ॥ पण्णाहेयणल्लिन्ना, लोगासंखेज्जगप्पएससमा । अविभागा एककेक्के, होंति पएसे जहन्नेण ॥ ६ ॥ जेसिं पएसाण समा, अविभागा सव्वतो य थोवत्तमा । ते वग्गा जहन्ना, अविभागाहिया परंपरओ ॥ ७ ॥ सेटिअसंखिअमिच्च, फड्डगमेत्तो अणंतरा नत्थि । जाव असंखा लोगा, तो वीयाई य पुव्वसमा ॥ ८ ॥ सेटिअसंखिअमेत्ताइं, फड्डगाइं जहन्नयं टाणं । फड्डगपरिवुद्धि अओ, अंशुलभागो असंखत्तमो ॥ ९ ॥ सेटिअसंखियभागं, गंतुं गंतुं हवंति दुग्गुणइं । पल्लासंखियभागो, नाणा-
गुणहाणिटाणाणि ॥ १० ॥ बुद्धीहाणिच्चउक्कं तम्हा कालोडत्थ अंतिमल्लीणं । अंतोमुहुत्तमावलि असंखभागो य सेसाणं ॥ ११ ॥ चउराई जावड्डगमिच्चो जावं दुगंति समयाणं । पज्जत्तजहन्नाओ जावुक्कोसंति उक्कोसो ॥ १२ ॥ एगस्समयं जहन्नं टाणाणप्पाणि

अद्भुतसमयाणि । उभयो असंखगुणियाणि समयसो ऽण ठाणाणि ॥ १३ ॥ सन्वत्थोवो जोगो साहारणसुहुमपढमसमयम्मि । वायर-
वियतियचउरमणसन्नपज्जत्तग जहन्नो ॥ १४ ॥ आइदुगुक्कोसो सिं पज्जत्तजहन्नगेयरे य कमा । उक्कोसजहन्नियरो असमात्तियेरे
असंखगुणो ॥ १५ ॥ अमणाणुत्तरगेविज्जभोगभूमिगय तइयतणुगेसुं । कमसो असंखगुणिओ सेसेसु य जोगु उक्कोसो ॥ १६ ॥
जोगेहिं तयणुरूवं परिणमई निण्हिऊण पंच तणू । पाउग्गे वालंबइ भासाणुसंखसंखाऽणंतपएसा
अभव्वऽणंतगुणा । सिद्धाणणंतभागो आहारगवग्गणा तितणू ॥ १८ ॥ अग्गहणंतरियाओ तेयग भासा मणे य कम्मं य । धुव अधुव
अच्चित्ता सुन्ना चउअंतरसुण्णि ॥ १९ ॥ पत्तेगतणुसु वायरसुहुमनिगोए तहा महाखंधे । गुणनिक्कन्नसनामा असंखभागंगुलऽवगाहो
॥ २० ॥ एगमवि गहणदब्बं सन्वप्पणयाइ जीवदेसम्मि । सन्वप्पणया सन्वत्थ वावि सन्वे गहणखंधे ॥ २१ ॥ नेहप्पच्चयफड्ड-
गमेगं अविभागवग्गणा णंता । हस्सेण बहू वद्धा असंखलोगे दुगुणहीणा ॥ २२ ॥ नामप्पओगपच्चयगेसुवि नेया अणंतगुणणाए ।
धाणिया देसगुणा सिं जहन्नजेट्टु सगे कट्टु ॥ २३ ॥ मूलुत्तरपगईणं अणुभागविससओ हवइ भेओ । अविसेसियरसपगईउ, पगई-
बंधो सुणेयन्वो ॥ २४ ॥ जं सन्वघाइपत्तं सगकम्मपएसणंतमो भागो । आवरणाण चउद्धा तिहा य अह पंचहा विग्गे ॥ २५ ॥
मोहे दुहा चउद्धा य पंचहा वावि बज्झमाणीणं । वेयणियाउयगोएसु बज्झमाणीण भागो सिं ॥ २६ ॥ पिंडपगइसु बज्झंतिगाण
वण्णरसगंधफासाणं । सन्वासिं संघाए तणुम्मि य तिगे चउक्के वा ॥ २७ ॥ सत्तेक्कारविगप्पा बंधणनामाण मूलपगईणं । उत्तर-
सगपगईण य अप्पवहुत्ता विसेसो सिं ॥ २८ ॥ गहणसमयम्मि जीवो उप्पाएई गुणे सपच्चयओ । सन्वजियाणंतगुणे कम्मपएसेसु
सन्वेसुं ॥ २९ ॥ सन्वप्पगुणा-ते पढमवग्गणा सेसिया विसेसुणा । अविभागुत्तरियाओ सिद्धाणमणंतभागसमा ॥ ३० ॥ फड्डगम-

णंतगुणियं सव्वजिएहिं पि अंतरं एवं । सेसाणि वग्गणाणं समाणि ठाणं पढममेत्तो ॥ ३१ ॥ अंतरतुल्लं अंतरमणंतभागुत्तरं विइय-
 मेवं । अंगुलअसंखभागो अणंतभागुत्तरं कंडं ॥ ३२ ॥ एगं असंखभागणंतभागुत्तरं पुणो कंडं । एवं असंखभागुत्तराणि जा पुव्व-
 तुल्लाणि ॥ ३३ ॥ एगं संखज्जुत्तरमेत्तो तीयाण तिच्छिया बीयं । ताणवि पढमसमाइं संखेज्जगुणोत्तरं एक्कं ॥ ३४ ॥ एत्तो-
 तीयाणि अइच्छियाण विइयमवि ताणि पढमस्स । तुल्लाणसंखगुणियं एक्कं तीयाण एक्कस्स ॥ ३५ ॥ विइयं ताणि समाइं पढम-
 स्साणंतगुणियमेगं तो । तीयाणइच्छियाणं ताणवि पढमस्स तुल्लाइं ॥ ३६ ॥ सव्वजियाणमसंखेज्जलो ग संखेज्जगस्स जेड्डस्स ।
 भागो तिसु गुणणा तिसु छट्ठाणमसंखिया लोगा ॥ ३७ ॥ बुड्ढी हाणी छक्कं तम्हा दोण्हं पि अंतमल्लेणं । अंतोमुहुत्तमावलि
 असंखभागा उ सेसाणं ॥ ३८ ॥ चउराइ जावड्डगमेत्तो जावं दुगं तिसमयाणं । ठाणाणं उक्कोसो जहणओ सव्वहिं समओ ॥ ३९ ॥
 दुसु जवमज्झं थोवाणि अड्डसमयाणि दोसु पासेसु । समज्जाणियाणि कमसो असंखगुणियाणि उप्पि च ॥ ४० ॥ सुहुमगणियवेस-
 णया अगणिकाया य तेसि कायठिइ । कमसो असंखगुणियाणज्झवसाणाणि चऽणुभागे ॥ ४१ ॥ कडजुम्मा अविभागा ठाणाणि य
 कंडगाणि अणुभागे । पज्जवसाणमणंतगुणाओ उप्पि नणंतगुणं ॥ ४२ ॥ अप्पचहुमणंतगुणमाइ । तव्वि-
 वरीयमियरओ संखेज्जक्खेसु संखगुणं ॥ ४३ ॥ थावरज्जाणंता एक्केक्के तसजिया असंखेज्जा । लोगा सिमसंखेज्जा अंतरमह
 थावरे नत्थि ॥ ४४ ॥ आवालिअसंखभागो तसा निरंतर अहेगठाणम्मि । नाणा जीवा एवइकालं एगिंदिया निच्चं ॥ ४५ ॥ थोवा
 जहन्नठणे जा जवमज्झं विससओ अहिया । एत्तो हीणा उक्कोसगंति जीवा अणंतरओ ॥ ४६ ॥ गंतूणमसंखेज्जे लोगे दुगुणाणि
 जाव जवमज्झं । एत्तो य दुगुणहीणा एवं उक्कोसगं जाव ॥ ४७ ॥ नाणंतराणि आवलियअसंखभागो तसेसु इयरसुं । एगंतरा असं-

खियगुणाई ठाणंतराई तु ॥ ४८ ॥ फासणकालो तीए थोवो उक्कोसगे जहने उ । होइ असंखेज्जगुणो य [उ] कंडगे तत्तिओ चेव
 ॥ ४९ ॥ जवमज्झकंडगोवरि हेड्डा जवमज्झओ असंखगुणो । कमसो जवमज्झुवरि कंडगहेड्डा य तावइओ ॥ ५० ॥ जवमज्झुवरि
 विसेसो कंडगहेड्डा य सब्वहिं चेव । जीवप्पाबहुमेवं अज्झवसाणेसु जाणेज्जा ॥ ५१ ॥ एक्केक्कम्मि कसायोदयम्मि लोगा असंखिया
 होंति । ठिइबंधुणाणेसुवि अज्झवसाणाण ठाणाणि ॥ ५२ ॥ थोवाणि कसाउदये अज्झवसाणाणि सब्वडहरम्मि । बिइयाइ विसेस-
 हियाणि जाव उक्कोसगं ठाणं ॥ ५३ ॥ गंतूणमसंखेज्जे लोगे दुगुणाणि जाव उक्कोसं । आवलिअसंखभागो नाणागुणबुद्धिठाणाणि
 ॥ ५४ ॥ सब्वासुभपगईणं सुभपगईणं सुभपगईणं विवज्जयं जाण । ठिइबंधुणाणेसुवि आउगवज्जाण पगडीणं ॥ ५५ ॥ पल्लासंखियभागं
 गंतुं दुगुणाणि आउगाणं तु । थोवाणि पढमबंधे बिइयाइ असंखगुणियाणि ॥ ५६ ॥ घईणमसुभवणरसगंधफासे जहन्नठिइबंधे ।
 जाणज्झवसाणाई तदेगदेसो य अन्नाणी ॥ ५७ ॥ पल्लासंखिय भागो जावं बिइयस्स होइ बिइयम्मि । आउक्कस्सा एवं उवघाए
 वावि अणुकड्ढि ॥ ५८ ॥ परघाउज्जेउस्सासायवधुवनामतणुउवंगणं । पडिलेमं सायस्स उ उक्कोसे जाणि समज्जणे ॥ ५९ ॥
 ताणि य अन्नाणेवं ठिइबंधो जा जहन्नगमसाए । हेट्ठुज्जोयसमेवं परत्तमाणीण उ सुभाणं ॥ ६० ॥ जाणि असायजहन्ने उदहिपु
 हुत्तंति ताणि अन्नाणि । आवरणसमं उप्पि परित्तमाणीणिमसुभाणं ॥ ६१ ॥ सेकाले सम्मतं पडिवज्जंतस्स सत्तमखिइए । जो
 ठिइबंधो हस्सो इत्तो आवरणतुल्लो य ॥ ६२ ॥ जा अभविपपाउग्गा उप्पिमसायसमया उ आ (जा) जेड्डा । एसा तिरियगतिदुगे नीया-
 गोए य अणुकड्ढी ॥ ६३ ॥ तसवायरपज्जत्तगपत्तेयगाण परघायतुल्ला उ । जावट्टारसकोडाकोडी हेड्डा य साएणं ॥ ६४ ॥ तणु-
 तुल्ला तित्थयेरे अणुकड्ढी तिब्बमंदया एत्तो । सब्वपगईण नेया जहन्नयाई अणंतगुणा ॥ ६५ ॥ निव्वत्तणा उ एक्किक्कस्स हेड्डोवरि

तु जट्टियेरे । चरमठिईणुकोसो परिचमाणीण उ विसेसो ॥ ६६ ॥ ताणजाणिचि परं असंखभागाहि कंडनोकाणं । उकोसियरा नेया
 जा तक्कंडकुवरि समत्ती ॥ ६७ ॥ ठिइवंधट्टाणाइं सुहुमअपज्जत्तगस्स थोवाइं । बायरसुहुमेयरवितिच्चउरिंदियअमणसन्नीणं ॥ ६८ ॥
 संखेज्जगुणाणि कमा असमत्तियेरे य विंदियाइम्मि । नवरमसंखेज्जगुणा संकिलेसा य सव्वत्थ ॥ ६९ ॥ एमेव विसोहीओ विग्धा-
 वरणेसु कोडिकोडीओ । उदही तीसमसाते अद्धं थीमणुयदुगसाए ॥ ७० ॥ तिविहे मोहे सत्तरि चत्तालीसा य वीसई य कमा ।
 दस पुरिसे हासरई देवदुगे खगइचेट्टाए ॥ ७१ ॥ थिरसुभपंचगउच्चं चेवं संठाणसंवयणमूले । तब्बयाइ विवुट्ठी अट्टारस सुहुमवि-
 गलतिगे ॥ ७२ ॥ तित्थगराहारदुगे अंतो वीसा सनिच्चनामाणं । तेत्तोसुदही सुरनारयाउ सेसाउ पछतिगं ॥ ७३ ॥ आउच्चउ-
 ककुक्कोसो पल्लासंखेज्जभागममणेसु । सेसाण पुव्वकोडी साउतिभागो अवाहा सिं ॥ ७४ ॥ वाससहस्समवाहा कोडाकोडिदस-
 गस्स सेसाणं । अणुवाओ अणुवट्टणगाउसु छम्मासिगुकोसो ॥ ७५ ॥ भिन्नमुहुत्तं आवरणविग्घदंसणचउकलोभंते । वारस साय मु-
 हुत्ता अट्ट य जसकित्तउच्चेषु ॥ ७६ ॥ दो मासा अद्धद्धं संजलणे पुरिस अट्ट वासाणि । भिन्नमुहुत्तमवाहा सव्वासिं सव्वहिं हस्से
 ॥ ७७ ॥ खुड्डागमवो आउसु उववायाउसु समा दस सहस्सा । उक्कोसा संखेज्जा गुणहीण आहारतित्थयेरे ॥ ७८ ॥ वग्गुकोस-
 ठिईणं मिच्छत्तुकोसगेण जं लद्धो । सेसाणं तु जहन्नो पछासंखेज्जगेणूणो ॥ ७९ ॥ एसेगिंदियउहरो सव्वासिं ऊणसंजुओ जेट्टो ।
 पणवीसा पन्नासा सयं सहस्सं च गुणकारो ॥ ८० ॥ कमसो विगलअसन्नीण पल्लसंखेज्जभागाहा इयरो । विरए देसजइदुगे सम्म-
 चउक्के य संखगुणो ॥ ८१ ॥ सन्नीपज्जत्तियेरे अडिंभतरओ य कोडिकोडीओ । ओडुक्कोसो सन्निरस होइ पज्जत्तगस्सेव ॥ ८२ ॥
 मोत्तण सगमआहं पढमाइ ठिईइ बहुतरं दव्वं । एत्तो विसेसहीणं जावुक्कोसंति सव्वेसिं ॥ ८३ ॥ पछासंखियभागं गंतुं इगुणूणमे-

वसुकोसा । नाणंतराणि पल्लस्स मूलभागो असंखतमो ॥ ८४ ॥ मोत्तूण आउगाइं समए समए अवाहहाणीए । पल्लासंखियभागं कंडं कुण अप्पबहुमेसिं ॥ ८५ ॥ बंधावाहाणुत्तस्स(इ)यरं कंडकअवाहबंधाणं । ठाणाणि एकनानंतराणि अत्थेण कंडं च ॥ ८६ ॥ ठिइबंधे ठितिवंधे अज्झवसाणाणसंखया लोका । हस्सा विसेसबुद्धी आऊणमसंखगुणबुद्धी ॥ ८७ ॥ पल्लासंखियभागं गंतुं दुगुणाणि जाव उक्कोसा । नाणंतराणि अंगुलमूलच्छेयणमसंखतमो ॥ ८८ ॥ ठिइदीहयाइ कमसो असंखगुणियाणि णंतगुणणाए । पढम जहण्णु-
क्कोसं बित्तिय जहवाइआ चरमा ॥ ८९ ॥ बंधंता धुवपगडी परित्तमाणिग सुभाण तिविहरसं । चउत्तिगविट्ठाणगयं विचरीयतिगं च असुमाणं ॥ ९० ॥ सव्वविसुद्धा बंधंति मज्झिमा संकिलिठ्ठतरगा य । धुवपगडि जहन्नठिइं सव्वविसुद्धा उ बंधंति ॥ ९१ ॥ तिट्ठाणे अजहणं विट्ठाणे जेड्डगं सुभाण कमा । सट्ठाणे उ जहन्नं अजहन्ननुक्कोसमियरासिं ॥ ९२ ॥ थोवा जहन्नियाए होंति विसे-
साहिओदहिसयाइं । जीवा विसेसहीणा उदहिसयपुहुत्तमो जाव ॥ ९३ ॥ एवं तिट्ठाणकरा विट्ठाणकरा य आ सुभुक्कोसा । असु-
माणं विट्ठाणे तिचउट्ठाणे य उक्कोसा ॥ ९४ ॥ पल्लासंखियमूलाणि गंतुं दुगुणा य दुगुणहीणा य । नाणंतराणि पल्लस्स मूलभागो असंखतमो ॥ ९५ ॥ अणगारप्पाउगा विट्ठाणगया उ दुविहपगडीणं । सागारा सव्वत्थवि हिट्ठा थोवाणि जवमज्झा ॥ ९६ ॥
ठाणाणि चउट्ठाणा संखेज्जगुणाणि उवरिमे एवं । तिट्ठाणे विट्ठाणे सुभाणि एगंतमीसाणि ॥ ९७ ॥ उवरिं मिस्साणि जहन्नगो सुभाणं तओ विसेसहिओ । होइऽसुभाण जहण्णो संखेज्जगुणाणि ठाणाणि ॥ ९८ ॥ विट्ठाणे जवमज्झा हेट्ठा एगंत मीसगाणुवरिं । एवं तिचउट्ठाणे जवमज्झाओ य डायठिइं ॥ ९९ ॥ अंतो कोडाकोडी सुमविट्ठाण जवमज्झओ उवरिं । एगंतगा विसिट्ठा सुमजिट्ठा डायठिइंजेट्ठा ॥ १०० ॥ संखेज्जगुणा जीया कमसो एएसु दुविहपगईणं । असुमाणं तिट्ठाणे सव्ववरि विसेसओ अहिया ॥ १०१ ॥

एवं बंधणकरणे पराविए सह हि बंधसंयोगेण । बंधविहाणाहिगमौ सुहमाभिगतुं लह्नुं होइ ॥ १०२ ॥ इति बन्धनकरणम् ॥

अथ संक्रमकरणम्—सो संक्रमोत्ति बुच्चइ जं बंधणपरिणओ पओगेणं । पगयंतरत्थदलियं परिणमयइ तयणुभावे जं ॥१०३॥ दुसु वेगे दिट्ठिदुगं बंधेण विणावि सुद्धदिट्ठिस्स । परिणामइ जीसे तं पगइइ पडिगगहो एसा ॥ १०४ ॥ मोहदुगाउगमूल-
पगडीण न परोप्परंमि संक्रमणं । संक्रमंधुदउव्वदुणालिगाईणऽकरणाइं ॥१०५॥ अंतरकरणम्मि कए चरित्तमोहेणुपुव्विसंक्रमणं ।
अन्नत्थ सेसिगाणं च सव्वहिं सव्वहा बंधे ॥१०६॥ तिसु आवलियासु समऊणियासु अपाडिगहा उ संजलण दुसु । आवलियासुं पढमठिईए
सेसासुवि य वेदो ॥१०७॥ साइअणाईधुवअदुवा य सव्वधुवसंतकम्माणं । साइअधुवा य सेसा मिच्छावेयणियनीएहिं ॥ १०८ ॥
मिच्छत्तजटा य पडिगगहम्मि सव्वधुवबंधपगईओ । नेया चउव्विगप्पा साइअधुवा य सेसाओ ॥१०९॥ पगईठाणेवि तहा पडिगगहो
संक्रमो य वोद्धव्यो । पढमंतिमपगईणं पंचसु पंचण्ह दोवि भवे ॥११०॥ नवगच्छक्कचउक्के नवगं छकं च चउसु विइयम्मि । अन्नयरस्सि
अन्नयरावि य वेयणीयगोएसु ॥१११॥ अट्टचउराहियर्वासं सत्तरसं सोलसं च पन्नरसं । वज्जिय संक्रमठाणाइं होंति तेवीसइं मोहे
॥११२॥ सोलस वारसगट्ठ व वीसग तेवीसगाइगे छच्च । वज्जिय मोहस्स पडिगगहा उ अट्टारस हवन्ति ॥११३॥ छव्वीससत्तवीसाण
संक्रमो होइ चउसु ठाणेषु । वावीसपन्नरसगे एकारसइणुणवीसाए ॥ ११४ ॥ सत्तरस एकवीसासु संक्रमो होइ पन्नवीसाए । नियमा
चउसु गईसु नियमा दिट्ठीं कए तिविहे ॥ ११५ ॥ वावीसपन्नरसगे सत्तगएक्कारसिगुणवीसासु । तेवीसाए नियमा पंचवि पंचि-
दिएसु भवे ॥ ११६ ॥ चोइसगदसगसत्तगअट्टारसगे य होइ वावीसा । नियमा मणुयगईए नियमा दिट्ठी कए दुविहे ॥ ११७ ॥
तेरसगनवगसत्तगसत्तरसगपणएक्कवीसासु । एक्कावीसा संक्रमइ सुद्धसासाणमीसेसु ॥ ११८ ॥ एत्तो अविसेसा संक्रमंति उवसा-

मगे व खवगे वा । उवसामगेसु वीसा य सत्तगे छक्क पणगे य ॥ ११९ ॥ पंचसु एगुणवीसा अट्टारस पंचगे चउक्के य । चउ-
दस छसु पगईसु तेरसगं छक्क पणगम्मि ॥ १२० ॥ पंच चउक्के बारस एक्कारस पंचगे तिग चउक्के । दसगं चउक्कपणगे नवगं च
तिगम्मि बोद्धव्वं ॥ १२१ ॥ अट्ट दुगतिगचउक्के सत्तचउक्के तिगे य बोद्धव्वा । छक्कं दुगम्मि नियमा पंच तिगे एक्कगदुगे य
॥ १२२ ॥ चत्तारि तिगचउक्के तिन्नि तिगे एक्कगे य बोद्धव्वा । दो दुसु एक्काए विय एक्का एक्काए बोद्धव्वा ॥ १२३ ॥ अणुपुब्बि-
अणुपुब्बि झीणमझणि य दिट्ठिमोहम्मि । उवसामगे य खवगे य संकमे मग्गणोवाया ॥ १२४ ॥ तिदुगेगसयं छप्पणचउतिगनउई
य इगुणनउईया । अट्टचउदुगेक्कसीइय संकमा बारस य छट्ठे ॥ १२५ ॥ तेवीसपंचवीसा छव्वीसा अट्टवीसगुणतीसा । तसिक्कतीस
एगं पडिगगहा अट्ट नामस्स ॥ १२६ ॥ एक्कगदुगसय पणचउनउई तो तेरसुणिया वावि । परमवियबंधवोच्छेय उपरि सेढीइ एक्कस्स
॥ १२७ ॥ तिगदुगसयं छपंचगनउई य जइस्स एकतीसाए । एगंतसेट्ठिजोगे वज्जियतीसिगुणतीसासु ॥ १२८ ॥ अट्टवीसाए वि ते वासी-
इतिसयवज्जिया पंच । ते च्चिय वासीइजुया सेसेसुं छन्नउइ य वज्जा ॥ १२९ ॥ ठिइसंकमोत्ति बुच्चइ मूलुत्तरपगइओ य जा हि ठिई ।
उव्वट्ठिया व ओवट्ठिया व पगइं निया वडणं ॥ १३० ॥ तीसासत्तरि चत्तालीसावीसुदहिक्कोडिकोडिणं । जेट्ठा आलिगहुगहा सेसाण-
वि आलिगतिगूणा ॥ १३१ ॥ मिच्छत्तस्सुक्कोसो भिन्नमुत्तूणगो उ सम्पत्ते । मिस्सेवंतोकोडाकोडी आहारतित्थये ॥ १३२ ॥
सव्वासिं जट्ठिइगो सावल्लिगो सो अहाउगाणं तु । बंधुक्कोसुक्कोसो साबाहठिई य जट्ठिइगो ॥ १३३ ॥ आवरणविग्घदंसणचउक्कलो-
भंतवेयगाळणं । एगा ठिई जहन्ना जट्ठिइ समयाहिगावल्लिगा ॥ १३४ ॥ निदादुगस्स एक्का आवलिगदुगं असंखभागो य । जट्ठिइ
हासच्छक्के संखिज्जाओ समाओ य ॥ १३५ ॥ सोणमुहुत्ता जट्ठिइ जहन्नबंधो उ पुरिससैजलणे । जट्ठिइ सगळणजुत्तो आवलिग-

दुग्णथो ततो ॥ १३६ ॥ जोगंतियाण अंतोमुहुत्तिथो सेसियाण पल्लस्स । भागो असंखियतमो जट्टिइगो आलिगाइ सह ॥१३७॥
 मूलठिई अजहन्नो सत्तण्ह तिहा चउव्विहो मोहे । सेस विगप्पा तेसिं दुविगप्पा संकमे होंति ॥ १३८ ॥ धुवसंतकम्मिगणाणं तिहा
 चउद्धा चरित्तमोहाणं । अजहन्नो सेसेसु य दूहेतरासिं च सव्वत्थ ॥ १३९ ॥ वन्धाओ उक्कोसो जासिं गतूण आलिगं परओ ।
 उक्कोससामिओ संकमेण जासिं दुगं तासिं ॥ १४० ॥ तस्संतकम्मिगो वंथिऊण उक्कोसगं मुहुत्ततो । सम्मत्तमीसगाणं आवलिया
 सुद्धदिट्ठी उ ॥ १४१ ॥ दंसणचउकविग्घावरणं समयाहिगालिगा छउमो । निहाणावलिंगदूगे आवलियअसंखत्तमसेसे ॥ १४२ ॥
 समयाहिगालिगाए सेसाए वेअगस्स कयकरणो । सक्खवगचरमखंडगसंछुमणादिट्ठिमोहाण ॥ १४३ ॥ समउत्तरालिगाए लोभे
 सेसाइ सुहुमरागस्स । पढमकसायाण विसंजोयणसंछोभणाए उ ॥ १४४ ॥ चरिमसजोगे जा अत्थि तासि सो चैव सेसगाणं तु ।
 खवगक्कमेण अनियाट्टिवायरो वेयगो वेए ॥ १४५ ॥ मूलत्तरपगइगतो अणुभागे संकमो जहा वंधे । फड्डगनिइसो सिं सव्वेयरवा-
 यउवाइणं ॥१४६॥ सव्वेसु देसवाइसु सम्मत्तं तदुवरिं तु वा मिस्सं । दाससमाणस्ससाणंतमोत्ति मिच्छत्तमुप्पिमओ ॥१४७॥ तत्थदुपयं
 उव्वट्टिया व ओवाट्टिया व अविभागा । अणुभागसंकमो एस अन्नपगइं निया वावि ॥ १४८ ॥ दुविहपसाणे जेट्ठो सम्मत्तदेसवाइ
 दुट्ठणा । नरतिरियाऊआयवमिस्सेजविय सव्ववाइम्मि ॥ १४९ ॥ सेसासु चउट्ठणे मंदो संमत्तपुरिससंजलणे । एगट्ठणे सेसासु
 सव्ववाइम्मि दुट्ठणे ॥ १५० ॥ अजहणो तिण्ह तिहा मोहस्स चउव्विहो अहाउस्स । एवमणुक्कोसो सेसियाण तिविहो अणुक्कोसो
 ॥ १५१ ॥ सेसा मूलपगइसु दुविहा अह उत्तरासु अजहन्नो । सत्तरसण्ह चउद्धा तिविकप्पो सोलसण्हं तु ॥ १५२ ॥ तिविहो
 छत्तीसाए णुक्कोसो ह नवगस्स य चउद्धा । एयासिं सेसा सेसगाण सव्वे य दुविगप्पा ॥ १५३ ॥ उक्कोसगं पवंथिय आवलिय-

मइच्छिऊण उकोसं । जाव न घाएइ तगं संक्रमइ य आमुहुत्ततो ॥ १५४ ॥ असुभाणं अन्नयरो सुहुम अपज्जत्तगाइ मिच्छो य । वज्जिय असंखवासाउए य मणुओववाए य ॥ १५५ ॥ सब्वत्थायावुज्जोयमणुयगइ पंचगाण आऊणं । समयाहिगालिगा सेसयत्ति सेसाण जोगंता ॥ १५६ ॥ खवगसंतरकरणे अकए घाईण सुहुमकम्भुवरिं । केवल्लिणो णंतगुणं असन्निओ सेसअसुभाणं ॥ १५७ ॥ सम्मदिट्ठि न हणई सुभाणुभागे असम्मदिट्ठीवि । सम्मत्तमीसगाणं उकोसं वज्जिया खवणं ॥ १५८ ॥ अंतरकरणा उवरिं जहन्नठि-
इसंकमो उ जस्स जहिं । घाईणं नियगचरमरसखंडे दिट्ठिमोहदुगे ॥ १५९ ॥ आऊण जहन्नठिई बंधिय जावत्थि संक्रमो ताव । उव्वलणत्तित्थसंजोयणा य पढमालियं गंतुं ॥ १६० ॥ सेसाण सुहुम हयसंतकम्मिगो तस्स हेट्ठओ जाव । बंधइ तावं एगिदिओ व नेगिदिओ वावि ॥ १६१ ॥ जं दलियमन्नपगइं निज्जइसो संक्रमो पएसस्स । उव्वलणो विज्झाओ अहापवत्तो गुणो सब्बो ॥ १६२ ॥ आहारतणू भिन्नमुहुत्ता अविरईगओ पउव्वलए । जा अविरतो त्ति उव्वलइ पल्लभागे असंखतमे ॥ १६३ ॥ अंतोमुहुत्तमद्धं पल्ला-
संखिज्जमिच्चिठिइखंडं । उक्किरइ पुणोवि तहा ऊणणमसंखगुणहं जा ॥ १६४ ॥ तं दलियं सट्ठाणे समए असंखगुणियाए । सेढीए परठाणे विसेसहाणीए संछुमइ ॥ १६५ ॥ जं दुचरमस्स चरिमे अन्नं संक्रमइ तेण सब्बं पिय । अंगुलअसंखभागेण हीरए एस उव्वलणा ॥ १६६ ॥ चरममंसंखिज्जगुणं अणुसमयमसंखगुणियसेढीए । देइ परत्थाणे एव संछुभतीणेवमवि कसिणो ॥ १६७ ॥ एवं मिच्छदिट्ठिस्स वेयगं मीसगं ततो पच्छा । एगिदियस्स सुरदुगमओ सब्बेउव्वि निरयदुगं ॥ १६८ ॥ सुहुमतसेगो उत्तममओ य नरदुगमहानियट्ठिमि । छत्तीसाए नियगे संजोयण दिट्ठिजुयले य ॥ १६९ ॥ जासि न बंधो गुणभवपच्चओ तासि होइ विज्झाओ । अंगुलअसंखभागो ववहारो तेण सेसस्स ॥ १७० ॥ गुणसंकमो अबज्झंतिगाण असुभाणपुव्वकरणाई । बंधे अहापवत्तो

परिचिओ वा अबंधेवि ॥ १७१ ॥ थोवोवहारकालो गुणसंक्रमेणऽसंखगुणणाए । सेसस्स अहापवत्ते विज्झाए उव्वलणनामे ॥ १७२ ॥ पल्लासंखियभोगेणहापवत्तेण सेसगवहारो । उव्वलणेणवि थियुगो अणुइन्नाए उ जं उदए ॥ १७३ ॥ धुवसंक्रम-
 अजहन्नोऽणुक्कोसो तासि वा विवज्जित्तु । आवरणनवगीवग्धं ओरालियसत्तगं चेव १७४ ॥ साइयमाइ चउद्धा सेसविगप्पा य
 सेसगणं च । सव्वविगप्पा नेया साई अधुवा पएसम्मि ॥ १७५ ॥ जो बायरतसकालेणूणं कम्मट्ठिइ तु पुढवीए । बायरपज्जत्ताप-
 ज्जत्तगदीहेयरद्धासु ॥ १७६ ॥ जोगकसाउक्कोसो बहुसो निच्चमवि आउबंधं व । जोगजहणेणुवरिच्छ ठिइनियेगं बहु किच्चा
 ॥ १७७ ॥ बायरतसेसु तक्कालमेवमंते य सत्तमखिइए । सव्वलहुं पज्जत्ता जोगकसायाहिओ बहुसो ॥ १७८ ॥ जोगजवमज्झउवरि
 मुहुत्तमच्छित्तु जीवियवसाणे । तिचरिमदुचरिमसमए पूरित्तु कसायउक्कस्सं ॥ १७९ ॥ जोगुक्कोसं चरिमदुचरिमे समए य चरिमस-
 मयम्मि । संपुण्णगुणियकम्मो पगयं तेणेह सामित्ते ॥ १८० ॥ तत्तो उव्वट्ठित्ता आवलिगासमयतव्वत्थस्स । आवरणविग्घचोद-
 सगोरालियसत्त उक्कोसो ॥ १८१ ॥ कम्मचउक्के असुभाण वज्झमाणीणि सुहुमरागंते । संछोभणंमि नियगे चउवीसाए नियट्ठिस्स
 ॥ १८२ ॥ तत्तो अणंतरागयसमयादुक्कस्स सायबंधं । बंधिय असायबंधालिगंतसमयम्मि सायस्स ॥ १८३ ॥ संछोभणाए दो-
 ण्हं मोहाणं वेयगस्स खणसेसे । उप्पाइय सम्मत्तं मिच्छतगए तमतमाए ॥ १८४ ॥ भिन्नमुहुत्ते सेसे तच्चरमावस्सगाणि किच्चे-
 त्थ । संजोयणा विसंजोयगस्स संछोभणा एसि ॥ १८५ ॥ ईसाणागयपुरिसस्स इत्थियाए व अट्ठवासाए । मासपुहुत्तव्वभहिए नपुंसगे
 सव्वसंक्रमणे ॥ १८६ ॥ इत्थीए भोगभूमिसु जीविय वासाणऽसंखियाणि तओ । हस्सट्ठिइ देवत्ता सव्वलहुं सव्वसंछोभे ॥ १८७ ॥
 वारिसवरित्थि पूरिय सम्मत्तमसंखवासियं लहिउं । गंता मिच्छत्तमओ जहन्नदेवट्ठिइ भोच्चा ॥ १८८ ॥ आगंतु लहुं पुरिसं संछु-

भमाणस्स पुरिसवेयस्स । तस्सेव सगे कोहस्स माणमायाणमवि कसिणो ॥ १८९ ॥ चउरुवसमित्तु खिप्पं लोभजसाणं ससंकमस्संते ।
सुभधुनबंधिगनामाणावलिंगं गंतु बंधंता ॥ १९० ॥ निहसमा य थिरसुभा सम्मदिट्ठिस्स सुभध्रवाओऽवि । सुभसंधयणजुयाओ वत्ती-
ससयोदहिन्नियाओ ॥ १९१ ॥ पूरित्तु पुव्वफोडीपुहुत्ता सल्लोभगस्स निरयदुगं । देवगईनवगस्स य सगबंधंतालिंगं गंतु ॥ १९२ ॥
रात्तनचिरं सम्मत्तं अणुपालिय पूरइत्तु मणुयदुगं । सत्तमखिइनिगगइए पढमे रामए नरदुगस्स ॥ १९३ ॥ थावरतज्जाआयावुज्जो-
याओ नपुंसगसमाओ । आहारगतित्थयरं थिरसमसुक्कस्स सगकालं ॥ १९४ ॥ चउरुवसमित्तु मोहं मिच्छत्तगयस्स नीयबंधंते ।
उत्तनागोउकोसो तत्तो लहसिज्झओ होइ ॥ १९५ ॥ पछासंखियभागोण कम्मठिइमच्छिओ निगोएसु । सुहुमेसुऽभविजोगं जह-
नयं कट्टु निगगम्म ॥ १९६ ॥ जोगेसु संखवारे सम्मत्तं लभिय देसविरयं च । अट्ठक्खुत्तो विरई संजोयणहा य तइवारे ॥ १९७ ॥
चउरुवसमित्तु मोहं लहं खवेत्तो भवे खावियकम्मो । पाएण तहिं पगयं पट्टच्च काईनि सविसेसं ॥ १९८ ॥ आवरणसत्तगम्म उ-
सहोद्धिणा तं विणोहिजुयलाम्मि । निहादुगंताराइयहासचउक्के य बंधंते ॥ १९९ ॥ सायस्सऽणुवसमित्ता असायबंधाण चरिमबंधंते ।
खवणाए लोभस्सवि अपुव्वकरणाालिगाअंते ॥ २०० ॥ अयरच्छावट्ठिदुगं गालिय थीवेयथीणगिद्धित्तिगे । सगखवणहापवत्तसंत
एमेव मिच्छत्ते ॥ २०१ ॥ हस्सगुणंसकमद्वाए पूरयित्ता समीससम्मत्तं । चिरसम्मत्ता मिच्छत्तगयस्सुव्वलणथोगो सिं ॥ २०२ ॥
संजोयणाण चतुरुवसमित्तु संजोजइत्तु अप्पद्धं । अयरच्छावट्ठिदुगं पालिय सकहप्पवत्ते ॥ २०३ ॥ अट्ठकसायासाए य असुभधुव-
बंधि अत्थिरत्तिगे य । सव्वलहं खवणाए आहापवत्तस्स चरिमाम्मि ॥ २०४ ॥ पुरिसे संजलणत्तिगे य घोळमाणेण चरमवद्धस्स ।
सगअंतिमे असाएण समा अरई य सोगो य ॥ २०५ ॥ वेउव्विककारसगं उज्जालियं बंधिज्जण अप्पद्धं । जिट्ठिंठिं निरयाओ उव्वाट्ठित्ता

अवन्धिनु ॥२०६॥ थावरगयस्स चिरउव्वलणे एयस्स एव उच्चस्स । मणुयदुगस्स य तेउसु वाउसु वा सुहुमवद्धाण ॥२०७॥ हस्स कालं वन्धिय विरओ आहारसत्तगं गंतुं । अवरइमहुव्वलंतस्स तस्स जा थोव उव्वलणा ॥ २०८ ॥ तेवड्डिसयं उदहीण स चउ-
पछाहियं अवन्धिन्ता । अंते अहप्पवत्तकरणस्स उज्जेवत्तिरियदुगे ॥ २०९ ॥ इगविगल्लिदियजोग्गा अट्ट पज्जत्तगेण सह तासिं ।
तिरियगइसमं नवरं पंचासीउदहिसयं तु ॥ २१० ॥ छत्तीसाए सुभाणं सेट्ठिमणारुहिय सेसगविहीहिं । कट्ठु जहन्नं खवणं अपुव्व-
करणालिया अंते ॥ २११ ॥ सम्मदिट्ठिअजोग्गाण सोलसंहं पि असुभपगईणं । थिवेण सरिसगं नवरं पढमं तिपल्लेसु ॥ २१२ ॥
नरतिरियाण तिपल्लस्संते ओरालियस्स पाउग्गा । तिथयरस्स य वन्धा जहन्नओ आलिगं गंतुं ॥ २१३ ॥ इति संक्रमकरणम्

अथ उद्धर्त्तनापवर्त्तनाकरणम्—उव्वट्ठणा ठिंए उदयावलियाए वाहिरिठिंणं । होइ अन्नाह अइच्छावणाउ जावालिया
हस्सा ॥ २१४ ॥ आवलियअसंखभागाइ जाव कम्मट्ठिइत्ति निक्खेवो । समउत्तरालियाए सावाहाए भवे जणे ॥ २१५ ॥
निव्वाघाएणं वाघाए संतकम्माहिगन्धो । आवलिअसंखभागादि होइ अइच्छावणा नवरं ॥ २१६ ॥ उव्वट्ठतो य ठिं उदया-
वलियाहिरा ठिइविसेसा । निक्खिवइ तइअभागे समयहिए सेसमइवइ य ॥ २१७ ॥ वड्डइ तओ अतिच्छावणा उ जावालिया हवइ
पुन्ना । ता निक्खेवो समयहिगालिग दुग्गण कम्मठिं ॥ २१८ ॥ वाघाए समज्जं कंडगमुक्कस्सिया अइत्थवणा । डायठिं किंचूणा
ठिइकंडुक्कस्सगपमाणं ॥ २१९ ॥ चरमं नोव्वट्ठिज्जइ जावाणंताणि फट्ठुगाणि ततो । उस्सकिंय ओकड्डइ एवं उव्वट्ठणाइओ
॥ २२० ॥ थोवं पएसुगुणहाणि अंतरे दुसु जहन्ननिक्खेवो । कमसो अणंतगुणिओ दुसुवि अइत्थावणा तुल्ला ॥ २२१ ॥ वाघाए-
णणुभागाक्कंडगमेक्काए वग्गणाज्जं । उक्कोसो निक्खेवो ससंतवंधो य सविसेसो ॥ २२२ ॥ आवन्धा उक्कड्डइ सव्वहितोकड्डणा

ठिइरसाणं । किट्ठीवज्जे उभयं किट्ठिसु ओवट्ठणा नवरं ॥ २२३ ॥ इति उट्ठर्त्तनापवर्त्तनाकरणम् ॥

अथ उदीरणाकरणम्—जे करणेणोकाट्ठिय उदए दिज्जइ उदीरणा एसा । पगइठिइअणुभागप्पएसमूलुत्तराधिभागा ॥२२४॥
मूलपगईसु पंचणह तिहा दोण्हं चउव्विहा होइ । आउस्स साइ अधुवा दसुत्तरसउत्तरासिपि ॥ २२५ ॥ मिच्छत्तस्स चउद्धा तिहा य
आवरणाविघचउदसगे । थिरसुभ सेयर उवघायवज्ज धुवबंधिनामे य ॥ २२६ ॥ घईणं छउमत्था उदीरगा रागिणो य मोहस्स ।
तइयाऊण पमत्ता जोगंताउत्ति दोण्हं च ॥ २२७ ॥ विघवावरणधुवाणं छउमत्था जोगिणो उ धुवगाणं । उवघायस्स तणुत्था
तणुकिट्ठीणं तणुगरागा ॥२२८॥ तसवायरपज्जत्तग सेयर गइजाइदिट्ठिमेयाणं । आऊण य तन्नामा पत्तेगियरस्स उ तणुत्था ॥२२९॥
आहारग नरतिरिया सरीरदुगवेयए पमोत्तणं । ओरालाए एवं तदुवंगाए तसजियाओ ॥ २३० ॥ वेउव्वियाए सुरनेरइया आहारगा
नरो तिरिओ । सन्नी वायरपवणो य लद्धिपज्जत्तगो होज्जा ॥ २३१ ॥ वेउव्विउवंगाए तणुतुल्ला पवणवायरं हिच्चा । आहारगाए
विरओ विउव्वयंतो पमत्तो य ॥ २३२ ॥ छण्हं संठाणाणं संघयणाणं च सगलतिरियनरा । देहत्था पज्जत्ता उत्तमसंघयणिणो
सेढी ॥ २३३ ॥ चउरंसस्स तणुत्था उत्तरतणु सगलभोगभूमिगया । देवा इयेरं हुंडा तसतिरियनरा य सेवट्ठा ॥ २३४ ॥ संघय-
णाणि न उत्तरतणूसु तन्नामगा भवंतरगा । अणुपुन्वीणं परघयस्स उ देहेण पज्जत्ता ॥ २३५ ॥ वायरपुढवी आयावस्स य वज्जित्तु
सुहुमसुहुमतसे । उज्जोयस्स य तिरिए उत्तरदेहो य देवजई ॥ २३६ ॥ सगलो य इट्ठलगई उत्तरतणुदेवभोगभूमिगया । इट्ठ-
सराए तसोवि य इयरासि तसा सनेरइया ॥ २३७ ॥ उस्सासस्स सराण य पज्जत्ता आणपाणभासासु । सव्यन्नूणुस्सासो भासा-
वि य जा न रुज्झंति ॥२३८॥ देवो सुभगाएज्जाण गव्वमकंतिओ य कित्तीए । पज्जत्तो वज्जित्ता समुहुमनेरइयसुहुमतसे ॥२३९॥

गोउत्तमस्स देवा नरा य वड्ढो चउण्हमियरासिं । तव्वइरित्ता तित्थगरस्स उ सव्वन्नुयाए भवे ॥ २४० ॥ इंदियपज्जत्तीए दुसमय-
पज्जत्तगाए पाउग्गा । निहापयलाणं खीणारागखवगे परिच्चज्ज ॥ २४१ ॥ निहानिदार्हणवि असंखासा य मणुयतिरिया य ।
वेउव्वाहारतणू वज्जित्ता अप्पमत्ते य ॥ २४२ ॥ वेयणियाण पमत्ता ते ते वंधतगा कसायाणं । हासाइछकस्स य अपुव्वकरणस्स
चरमत्ते ॥ २४३ ॥ जावूणखणो पढमो सुहरइहासाणमेवमियरासिं । देवा नेरइयावि य भवड्डिई केइ नेरइया ॥ २४४ ॥ पंचणहं च
चउण्हं विड्ढए एक्काइ जा दसण्हं तु । तिगहीणार्हं मोहं मिच्छं सत्ताइ जाव दस ॥ २४५ ॥ सासणमत्ते नव अविरए य छाई परम्मि
पंचाई । अट्टविरए य चउराइ सत्त छव्वोवरिल्लंमि ॥ २४६ ॥ अनियाट्टिमि दुगेगं लोभो तणुरागेगो(गएग) चउवीसा । एक्कगछक्कारस
दस सत्त चउक्क एक्काओ ॥ २४७ ॥ एग वियाला पण्णाइ मत्तपण्णत्ति गुणिसु नामस्स । नव सत्त तिन्नि अट्ट य छ पंच य अप्पमत्ते
दो ॥ २४८ ॥ एगं पंचसु एकम्मि अट्ट ट्ठाणकमेण भंगावि । एक्कग तत्तेक्कारस इगवीस सत्तार तिसए य ॥ २४९ ॥ इगवीसा
छव्वं सया छहि अहिया नव सया य एगहिया । अउणुत्तराणि चउदस सयाणि गुणनउइ पंचसया ॥ २५० ॥ पंच नव नवगछ-
क्काणि गईसु ठाणाणि सेसकम्माणं । एगेगमेव नेयं साहित्तेगेगपगईउ ॥ २५१ ॥ संपत्तिए अ उदए पओगओ दिस्सए उईरण सा ।
सेचीका ठिइंहितो जांहितो तत्तिगा एसा ॥ २५२ ॥ मूलठिई अजहन्ना मोहस्स चउव्विहा तिहा सेसा । वेयणियाऊण दुहा सेस-
विगप्पा उ सव्वार्सिं ॥ २५३ ॥ मिच्छत्तस्स चउद्धा अजहन्ना धुवउदीरणाण तिहा । सेस विगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा य सेसाणं
॥ २५४ ॥ अट्टाच्छेओ सामित्तंमि य ठिइंसकमे जहा नवरं । तव्वेइसु निरयगईए वावि तिसु हिट्ठिमखिसु ॥ २५५ ॥ देवगति-
देवमणुयाणुपुव्वी आयाव विगलसुद्धमतिगे । अंतोमुहुत्त भग्गा तावइगूणं तदुक्कस्सं ॥ २५६ ॥ तित्थयरस्स य पल्लासंखिज्जइमे

जहन्ने इत्तो । थावरजहन्नसंतेण समं अहिगं व बन्धन्तो ॥ २५७ ॥ गन्त्तूणावलिभित्तं कसायवारसगभयदुगुंछाणं । निदाइपंचगस्स य आयावुज्जेयनामस्स ॥२५८॥ एगिंदियजोगाणं इयरा बंधित्तु आलिगं गन्तुं । एगिंदियागए तट्ठिईए जाईणमवि एवं ॥२५९॥ वेयणिआ नोकसाया समत्तसंघयणपंचनीयाण । तिरियदुग अयस दूभगणाइज्जाणं च सन्निगए ॥ २६० ॥ अमणागयस्स चिरिठिइ अंत सुरनरयगइउवंगणं । अणुपुब्बी तिसमइगे नराण एगिंदियागयेगे ॥ २६१ ॥ समयाहिगालियाए पढमठिईए उ सेसेवेलाए । मिच्छत्ते वेएसु य संजलणासुवि य समत्ते ॥ २६२ ॥ पल्लासंखियभागूणुदही एगिंदियागए मिस्से । बेसत्तभागवेउव्वियाए पवणस्स तस्संते ॥ २६३ ॥ चउरुवसमेत्तु पेज्जं पच्छा मिच्छं खवेत्तु तेत्तीसा । उक्कोससंजमद्धा अंते सुतणूउवंगणं ॥ २६४ ॥ छउमत्थखीणरागे चउदस समयाहिगालिगठिईए । सेसाणुदीरणंते भिन्नमुहुत्तो ठिईकालो ॥ २६५ ॥ अणुभागुदीरणाए सन्ना य सुभासुभा विवागो य । अणुभागबंधमणिआ नाणत्तं पच्चया चेमे ॥ २६६ ॥ मीसं दुक्काणे सव्वधाइ दुक्काण एगठणे य । सम्मत्तमंतरायं च देसघाई अचक्खू य ॥ २६७ ॥ ठाणेसु चउसु अपुपं दुक्काणे कक्कडं च गुरुकं च । अणुपुब्बीओ तीसं नरतिरिएगंतजोगा य ॥ २६८ ॥ वेया एगट्ठाणे दुक्काणे वा अचक्खु चक्खू य । जस्सत्थि एगमवि अक्खरं तु तस्सगठाणाणि ॥ २६९ ॥ मणनानं सेससमं मीसगसम्मत्तमवि य पावेसु । छट्ठाणवडियहीणा संतुक्कसा उदीरणया ॥ २७० ॥ विरियंतरायकेवलदंसणमोहणीयाणवरणाणं । असमत्तपज्जएसु सव्वदव्वेसु उ विवागो ॥ २७१ ॥ गुरुलघुगा णंतपएसिएसु चक्खुस्स रूविदव्वेसु । ओहिस्स गहणधारणजोगे सेसंतरायाणं ॥ २७२ ॥ वेउन्वियतेयगकम्मवन्नरसंगंधनिद्धलुक्खाओ । सोउण्हथिरसुभेयरअगुरुलघुगो य नरतिरिए ॥ २७३ ॥ चउरंसमउयलहुगापरधाउज्जेयइड्डखगइसरा । पत्तेगतणू उत्तरतणूसु दोसुवि य तणू तइया ॥२७४ ॥ देसविरयविरयाणं सुभगाएज्ज-

जसकिञ्चित् उच्छ्राणं । पुष्पाणुपुष्पिगाए असंखभागे थियार्हणं ॥ २७५ ॥ तित्थयरं घार्हणि य परिणाम(य)पच्चयाणि सेसाओ । भवपच्चइया
पुव्वुत्तावि य पुव्वुत्तसेसाणं ॥ २७६ ॥ घार्हणं अजहन्ना दोण्हमणुक्कोसियाओ तिविहाओ । वेयणिणुक्कोसा अजहन्ना मोहणीए उ
॥ २७७ ॥ साइअणाइ धुव अद्धुवा य तस्सेसिगा य दुविगप्पा । आउस्स साइ अधुवा सब्वविगप्पा उ विन्नेया ॥ २७८ ॥ मउलहुगाणुक्कोसा
चउव्विहा तिण्हमनि य अजहन्ना । णाइगधुवा य अधुवा वीसाए होयणुक्कोसा ॥ २७९ ॥ तेवीसाए अजहन्नाऽविय एयासिं सेसगविगप्पा ।
सब्वविगप्पा सेसाण वावि अधुवा य साई य ॥ २८० ॥ दाणाइ अचक्खुणं जेह्वा आइम्मि हीणलद्धिस्स । सुहुमस्स चक्खुणो पुण
तेइंदिय सब्वपज्जत्ते ॥ २८१ ॥ निदाइपंचगस्स य मज्झिमपरिणामसंकलिद्धस्स । अपुमादि असायाणं निराए जेह्वा ठिइसमत्ते ॥ २८२ ॥
पंचिदिय तसवायरपज्जत्तगसाइसुस्सरगईणं । वेउव्वुस्सासाणं देवो जेह्वा ठिइसमत्तो ॥ २८३ ॥ सम्मत्तमीसगाणं सेकाले गहिहिइत्ति
मिच्छत्तं । हासरईणं सहसारगस्स पज्जत्तदेवस्स ॥ २८४ ॥ गइहुंहुवघायाणि खट्ठगइनीयाण दुहचउक्कस्स । निरउक्कस्स समत्ते अस-
मत्ताए नरस्सत्ते ॥ २८५ ॥ कक्खडगुरुसंघयणात्थीपुमसंठाणतिरियनामाणं । पंचिदिओ तिरिक्खो अट्टमवासट्ठवासाओ ॥ २८६ ॥
मणुओरालियवज्जरिसहाण मणुओ तिपल्लपज्जत्तो । नियगंठिई उक्कोसो पज्जत्तो आउगाणंपि ॥ २८७ ॥ हस्सट्ठिइ पज्जत्ता
तन्नामा विगलजाइसुहुमाणं । थावरनिगोयएगिदियाणमवि वायरो नवरि ॥ २८८ ॥ आहारतणू पज्जत्तगो य चउरंसमउयलहु-
गाणं । पत्तयखगइपरघायाहारतणूण य त्रिसुद्धो ॥ २८९ ॥ उत्तरेउव्विजई उज्जोवस्सायवस्स खरपुट्ठी । नियगगईणं भणिया
तइए समएऽणुपुव्वीणं ॥ २९० ॥ जोगंते सेसाणं सुभाणमियरासि चउसुवि गईसु । पज्जत्तुक्कडमिच्छस्सोहीणमणोहिलद्धिस्स
॥ २९१ ॥ मुयकेवल्लिणो मइसुयचक्खुअचक्खुणुदीरणा मंदा । विपुलपरमोहिगाणं मणणाणोहीदुगस्सावि ॥ २९२ ॥ खव-

णाए विग्धकेवलसंजलणाण य सनोकसायाणं । सयसयउदीरणंते निहापयलाणमुवसंते ॥ २९३ ॥ निहानिहाईणं पमत्तविरए विसु-
ज्झमाणम्मि । वेयगसम्मत्तस्स उ सगखवणोदीरणाचरमे ॥ २९४ ॥ सेकाले सम्मत्तं ससंजमं गिण्हओ य तेरसगं । सम्मत्तमेव मीसे
आऊण जहन्नगठिईसु ॥ २९५ ॥ पोगलविवागियाणं भवाइसमये विसेसमवि चासिं । आइतणूणं दोण्हं सुहुमो वाऊ य अप्पाऊ
॥ २९६ ॥ वेइंदिय अप्पाउग निरय चिरठिई असन्निओ वावि । अंगोवंगणाहारगाए जइणोऽप्पकालम्मि ॥ २९७ ॥ अमणो चउरं-
सुसमाणप्पाऊ सगचिरठिई सेसे । संघयणाण य मणुओ हुंडुवघायाणमवि सुहुमो ॥ २९८ ॥ सेवट्टस्स बिइंदिय वारसवासस्स मउ-
यलहुगणं । सन्नि विसुद्धाणाहारगस्स वीसा अइकिलिद्धे ॥ २९९ ॥ पत्तेगसुरालसमं इयरं हुंडेण तस्स परघाओ । अप्पाउस्स य
आयाबुज्जोयाणमवि तज्जोओ ॥ ३०० ॥ जा नाउज्जियकरणं तित्थगरस्स नवगस्स जोगंते । कक्खडगुरूणमंते नियत्तमाणस्स
केवलिणो ॥ ३०१ ॥ सेसाण पगइवेई मज्झिमपरिणमपरिणओ होज्जा । पच्चयसुभासुभावि य चित्ति य नेओ विवागे य ॥ ३०२ ॥
पंचण्हमणुक्कोसा तिहा एसे चउव्विहा दोण्हं । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा य आउस्स ॥ ३०३ ॥ मिच्छत्तस्स चउद्धा सग-
यालाए तिहा अणुक्कोसा । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा य सेसाणं ॥ ३०४ ॥ अणुभागुदीरणाए जहन्न-
सामी एएसजेट्टाए । घाईणं अन्नयरो ओहीण विणोहिलंभेण ॥ ३०५ ॥ वेयणियाणं गहिहिइ सेकाले अप्पमायमिय विरओ ।
संघयणपणगतणुदुगउज्जोया अप्पमत्तस्स ॥ ३०६ ॥ देवनिरयाउगाणं जहन्नजेट्टिई गुरुअसाए । इयराऊणवि अट्टमवासे णेयोऽ-
ड्ढवासाऊ ॥ ३०७ ॥ एगंत तिरियजोग्गा नियगविसिद्धेसु तह अपज्जत्ता । संसुच्छिममणुयंते तिरियगई देसविरयस्स ॥ ३०८ ॥
अणुपुव्विगइदुगणं सम्मदिट्ठी उ दूभगाईणं । नीयस्स य सेकाले गहिहिइ विरयत्ति सो चेव ॥ ३०९ ॥ जोगंतुदीरगाणं जोगंते

सरदुगाणुपाणूणं । नियगते केवलिणो सव्वविसुद्धीए सव्वासिं ॥ ३१० ॥ तप्पगओदीरगतिसंकिलिट्ठभावो अ सव्वपगईणं । नेयो जहन्नसामी अणुभागुत्तो य तित्थयरे ॥ ३११ ॥ ओदीणं ओहिजुए अइसुहवेई य आउगाणं तु । पढमस्स जहन्नठिई सेसाणुकोसग-
ठिईओ ॥ ३१२ ॥ इति उदीरणाकरणम् ॥

अथ उपशमनाकरणम्—करणकयाऽकरणावि य दुविहा उवसासण तथ विइयाए । अकरणअणुइन्नाए अणुओगधरे पणिव-
यामि ॥ ३१३ ॥ सव्वस्स य देसस्स य करणुवसमणा दुसन्नि एकिका । सव्वस्स गुणपसत्था देसस्सवि तासि विवरीया ॥ ३१४ ॥
सव्वुवसमणा मोहस्सेव उ तस्सुवसमविकया जोगो । पंचदिओ उ सन्नी पज्जत्तो लद्धितिगजुत्तो ॥ ३१५ ॥ पुव्वंपि विसुज्झंतो
गंठियमत्ताणइक्कमिय सोहि । अन्नयरे सागारे जोगे य विसुद्धेलेसासु ॥ ३१६ ॥ ठिइ सत्तकम्म अंतोकोडीकोडी करेतु सत्तण्हं ।
दुट्ठाणं चउठाणे असुभ सुभाणं च अणुभागं ॥ ३१७ ॥ वंधंतो धुवपगडी भवपाउग्गा सुभा अणाऊ य । जोगवसा य पएसं उक्को-
सं मज्झिम जहणं ॥ ३१८ ॥ ठिइवंधद्धापूरे नवबंधं पल्लसंखभागूणं । असुभसुभाणुभागं अणंतगुणहाणिबुड्डोहिं ॥ ३१९ ॥ करणं
अहापवत्त अपुव्वकरणमनियड्डिकरणं च । अंतोप्पुत्तियाइ उवसंतद्धं च लहइ कमा ॥ ३२० ॥ अणुसमयं वड्डंतो अज्झवसाणाण-
णंतगुणाए । परिणामट्टाणाणं दोसुवि लोगा असंखिज्जा ॥ ३२१ ॥ मंदविसोही पढमस्स संखभागाहि पढमसमयम्मि । उक्क-
स्सं उप्पिमहो एककेकं दोण्ह जीवाणं ॥ ३२२ ॥ आचरमाओ सेसुक्कोसं पुव्वप्पवत्तमिइनामं । विइयस्स विइयसमए जहणमवि
अणंतरुक्कस्सा ॥ ३२३ ॥ निव्वयणमवि ततो से ठिइरसघायठिइवंधगद्धा उ । गुणसेढीवि य समगं पढमे समये पवत्तंति ॥ ३२४ ॥
उयहिपुहुसुक्कस्सं इयरं पल्लस्सऽसंखतमभागो । ठिइकंडगणुभागानंतभागा मुहुत्तंते ॥ ३२५ ॥ अणुभागकंडगाणं वहुहिं सह-

स्तेहिं पूरए एक्कं । ठिइकंड सहस्तेहिं तेसिं बीयं समाणेहिं ॥ ३२६ ॥ गुणसेढी निक्खेवो समये समये असंखगुणाए । अद्वादु-
गाइरिचो सेसे सेसे य निक्खेवो ॥ ३२७ ॥ अनियद्धिम्मिंवि एवं तुल्ले काले समा तओ नामं । संखिज्जइमे सेसे भिन्नमुहुत्तं अहो
मुच्चा ॥ ३२८ ॥ किंचूणसुहुत्तसमं ठिइबंध्वाइ अंतरं किच्चा । आवलिदुगेक्कसेसे आगाल उदीरणा समिया ॥ ३२९ ॥ मिच्छत्तुदए
खीणे लहए सम्मत्तमोवसमियं सो । लंभेण जस्स लब्भइ आयहियमलद्धपुब्बं जं ॥ ३३० ॥ तं कालं बीयठिइ तिहाणुभागेण देस-
घाइ त्थ । सम्मत्तं सम्मिस्सं मिच्छत्तं सव्वघाईओ ॥ ३३१ ॥ पढमे समए थोवो सम्मत्ते मीसए असंखगुणो । अणुसमयमवि य
कमसो भिन्नमुहुत्ता हि विज्झाओ ॥ ३३२ ॥ ठिइरसघाओ गुणसेढीविय तावंपि आउवज्जाणं । पढमठिइए एगदुगावलिससम्मि
मिच्छत्ते ॥ ३३३ ॥ उवसंतद्धा अंते विहिणा ओकद्धियस्स दलियस्स । अज्झवसाणणुरूवस्सुदओ तिसु एक्कयरयस्स ॥ ३३४ ॥
सम्मत्तपढमलंभो सव्वोवसमा तहा विगिहो य । छालिगसेसाइ परं आसाणं कोइ गच्छज्जा ॥ ३३५ ॥ सम्मदिट्ठी जीवो उवइट्ठं पवयणं
तु सदहइ । सदहइ असब्भावं अजाणमाणो गुरुनियोगा ॥ ३३६ ॥ मिच्छदिट्ठी नियमा उवइट्ठं पवयणं न सदहइ । सदहइ असब्भावं
उवइट्ठं वा अणुवइट्ठं ॥ ३३७ ॥ सम्मामिच्छदिट्ठी सागारे वा तहा अणागारे । अह वंजणोगहम्मि य सागारे होइ नायव्वो ॥ ३३८ ॥
वेयगसम्मदिट्ठी चरित्तमोहूवसमाए चिंटतो । अजओ देसजई वा विरतो व विसोहिअद्वाए ॥ ३३९ ॥ अन्नाणाणव्वुवगमजयणाहजओ
अवज्जविरईए । एगव्वयाई चरिमो अणुमइमिच्चोत्ति देसजई ॥ ३४० ॥ अणुमइविरओ य जई दोण्हवि करणाणि दोणिण न उ
तइयं । पच्छा गुणसेढी सिं तावइया आलिगा उप्पि ॥ ३४१ ॥ परिणामपच्चया उ णाभोगगया गया अकरणा उ ।
गुणसेढी सिं निच्चं परिणामा हाणिबुद्धिजुया ॥ ३४२ ॥ चउगइया पज्जत्ता तिन्निवि संयोयणा विजोयंति ।

करणेहि तीहि सहिया नंतरकरणं उवसमो वा ॥ ३४३ ॥ दंसणमोहेवि तहा कयकरणद्धाइ पच्छिमे होइ ।
 निणकालगो मणुस्सो पट्टवगो अट्टवासुप्पि ॥ ३४४ ॥ अहवा दंसणमोहं पुवं उवसामइतु सामन्ने । पढमठिईमावालयं करेइ दोण्हं
 अणुदियाणं ॥ ३४५ ॥ अट्टापरिवित्तोओ पमत्त इयरे सहस्ससो किच्चा । करणाणं तिन्नि कुणए तइयविसेसे इमे सुणसु ॥ ३४६ ॥
 अंतोकोडाकोडी संतं अनियाट्ठिणो य उदहीणं । वंधो अंतोकोडी पुव्वकमा हाणि अप्पवहू ॥ ३४७ ॥ ठिइकंदगमुक्कस्संपि तस्स
 पल्लस्सजसंखतमभागो । ठिइवंधवहुसहस्से सेक्केक्कं जं भणिस्सामो ॥ ३४८ ॥ पल्लादिवड्डुविपल्लाणि जाव पल्लस्स संखगुणहाणी ।
 मोहस्स जाव पल्लं संखज्जइभागहाऽमोहा ॥ ३४९ ॥ तो नवरमसंखगुणा एक्कपहारेण तीसगाणमहो । मोहे वीसग हेड्डा य तीसगाणु-
 प्पि तइयं च ॥ ३५० ॥ तो तीसगाणसुप्पि च वीसगाइ असंखगुणणाए । तइयं च वीसगाहि य विसेसमाहियं कमेणेति ॥ ३५१ ॥
 अट्टदीरणा असंखेज्जसमयचद्धाण देसघाइ त्थ । दाणंतराय मणपज्जवं च तो ओहिदुगलाभो ॥ ३५२ ॥ सुयभोगाचक्खूओ चक्खू य
 ततो मई सपरिभोगा । विरियं च असेट्ठिगया वंधंति उ सव्वघाईणि ॥ ३५३ ॥ संजमघाईणंतरमेत्थ उ पढमट्ठिई य अन्नयरे ।
 संजलणावेयाणं वेइज्जंतीण कालसमा ॥ ३५४ ॥ दुसमयकयंतरे आलिगाण छण्हं उदीरणाभिन्ने । मोहे एक्कट्ठ्याणं वंधुदया
 संखवासाणि ॥ ३५५ ॥ संखगुणहाणिबंधो एत्तो सेसाण संखगुणहाणी । पढमसमए नपुंसं असंखगुणणाइ जावंतो ॥ ३५६ ॥
 एवित्थी संखतमे गयम्मि घाईण संखवासाणि । संखगुणहाणि एत्तो देसाचरणाणुदगराई ॥ ३५७ ॥ ता सत्तण्हं एवं संखतमे संखवा-
 सितो दोण्हं । विइयो पुण ठिइवंधो सव्वेसिं संखवासाणि ॥ ३५८ ॥ छस्सुवसमिज्जमाणे सेक्का उदयट्ठिई पुरिससेसा । समज्जणा-
 चलिगदुगे वद्धावि य तावदद्धाए ॥ ३५९ ॥ तिविहमवेओ कोहं कमेण सेसेवि तिविहतिविहेवि । पुरिससमा संजलणा पढमट्ठिई

आलिगा अहिगा ॥ ३६० ॥ लोभस्स वे तिभागा ठिइय विभागोत्थ किट्टकरणद्धा । एगफ्फहुगवगणअणंतभागो उ ता हेट्ठा ॥ ३६१ ॥
अणुसमयं सेढीए असंखगुणहाणि जा अपुब्बाओ । तन्निवरीयं दलियं जहअगार्हं विसेसूणं ॥ ३६२ ॥ अणुभागो णंतगुणो चाउ-
म्मासाइ संखभागो । मोहे दिवसपुहुत्तं किट्ठीकरणाइसमयम्मि ॥ ३६३ ॥ भिन्नमुहुत्तां सखिज्जेसु य घाईण दिणपुहुत्तं तु ।
वाससहस्सपुहुत्तं अतोदिवसस्स अंते सिं ॥ ३६४ ॥ वाससहस्सपुहुत्ता विवस्स अंतो अघाइकम्माणं । लोभस्स अणुवसंतं किट्ठीओ
जं च पुब्बुत्तं ॥ ३६५ ॥ सेसद्धं तणुरागो तावइया किट्ठीओ य पढमठिई । वज्जिय असंखभागं हेहुवारिसुदीरहं सेसा ॥ ३६६ ॥
गिण्हंतो य सुयंतो असंखभागं तु चरमसमयम्मि । उवसांमेइ य विइयठिईपि पुण्वं व सव्वद्धं ॥ ३६७ ॥ उवसंतद्धा भिन्नमुहुत्तो
तीसे य संखतमतुल्ला । गुणसेढी सव्वद्धं तुल्ला य पएसफालेहिं ॥ ३६८ ॥ उवसंता य अकरणा संकमणोवट्ठणा य दिट्ठित्तगे ।
पच्छाणुपुब्बिगाए परिवडइ पमत्तविरतोत्ति ॥ ३६९ ॥ ओकट्ठित्ता विइट्ठिइहिं उदयादिसुं खिवइ दव्वं । सेढीइ विसेसूणं आवलिउत्तिं
असंखगुणं ॥ ३७० ॥ वेइज्जंतीणवं इयरासिं आलिगाइ बाहिरओ । न हि-संकमोणुपुण्विं छावलिगोदीरणाउत्तिं ॥ ३७१ ॥
वेइज्जमाणसंजलणद्धाए अहिगा उ मोहगुणसेढी । तुल्ला य जयारूढो अतो य सेसहिं से तुल्ला ॥ ३७२ ॥ खवगुवसामगप-
खिवयमाणदुगुणो तहिं तहिं बंधो । अणुभागो णंतगुणो असुभाण सुभाण विवरीओ ॥ ३७३ ॥ किञ्चा पमत्तदियरठाणे परिवात्ति
बहुसहस्साणि । हिट्ठिछाणंतरदुगं आसारं वावि गच्छिज्जा ॥ ३७४ ॥ उवसमसम्मसद्धा अंतो आउक्खया धुवं देवो । तिसु आउगेसु
बद्धेसु जेण सेट्ठिं न आरुहइ ॥ ३७५ ॥ उग्घाडियाणि करणाणि उदयाट्ठिइमाइगं इयरतुल्लं । एगभवे दुक्खुत्तो चरित्तमोहं उवसमेइ ॥ ३७६ ॥
उदयं वज्जी इत्थी इत्थी समयइ अवेयगा सत्त । तह वरिसवरो वारिसव्वारिं इत्थि समगं कमाद्धे ॥ ३७७ ॥ इति सर्वोपशमना ॥

अथ देवोपशमना—पगडिई अणुभागप्यएसमूलत्तराहि पविभत्ता । देसकरणोवसमणा तोए समियस्स अट्ठपयं ॥ ३७८ ॥
उव्वट्ठणओवट्ठणयंकमणाइं च तिन्नि करणाइं । पगईतयासमईओ प्हू नियिट्ठिमि वट्ठतो ॥ ३७९ ॥ दंमणमाहाणंताणुवंधिणं
मगानियाट्ठिओ णुत्तिं । जा उवसेमे चउट्ठा मूलत्तरणाइंसंताओ ॥ ३८० ॥ चउरादिजुया वीसा एकवीसा य मोहठाणाणि । संकम-
नियिट्ठिपाउग्गाइं सजसाइं नामस्स ॥ ३८१ ॥ ठिइसंकम व्व ठिइउवसमणा णवरिं जहन्निया कज्जा । अब्भवसिद्धि जहन्ना उव्वल-
गनियिट्ठिगे वियरा ॥ ३८२ ॥ अणुभागसंकमममा अणुभागुवसामणा नियिट्ठिमि । संकमपएसतुल्ला पएसुवसामणा चेत्य
॥ ३८३ ॥ इति देवोपशमना ॥

अथ निद्वित्तिनिकाचनाकरणम्—देसोवसमणतुल्ला होइ निहत्ती निकाइया नवरं । संकमणंपि निहत्तीइ नत्थि
सेमाण वियरस्स ॥ ३८४ ॥ गुणसेट्ठिएसग्गं थोवं पत्तेगसो असंखगुणं । उवसमणाइसु तीसुवि संकमणेहप्पवत्ते य ॥ ३८५ ॥ थोवा कसाय-
उदया ठिइवंथेदीरणा य संकमणा । उवसमणाइसु अज्जवसाया कमसो असंखगुणा ॥ ३८६ ॥ इति निद्वित्तिनिकाचनाकरणम् ॥
अथ उदयः—उदओ उदीरणाए तुल्लो मोत्तण एकचत्तालं । आवरणविग्घसंजलणलोभवेए य दिट्ठिदुगं ॥ ३८७ ॥ आलि-
गमाहिगं वेएति आउमाणंपि अप्पमत्तावि । वेयणियाण य दुसमय तणुपज्जत्ता य निदाओ ॥ ३८८ ॥ मणुयगइजाइतसत्रायरं
च पज्जत्तसुभगमाएज्जं । जसकित्तिमुच्चगोथं चाजोगी केइ तित्थयरं ॥ ३८९ ॥ ठिइउदओवि ठिइक्खयपओगसा ठिइउदीरणा
अहिगो । उदयट्ठिईए हस्सो छत्तीसा एग उदयट्ठिई ॥ ३९० ॥ अणुभागुदओवि जहन्न नवरि आवरण विग्घवेयाणं । संजलणलो-
भसम्मत्ताण य गंतूणमात्रलिगं ॥ ३९१ ॥ अजहन्नाणुकोसा चउ त्तिहा छण्ह चउव्विहा मोहे । आउस्स साइ अधुवा सेसविगप्पा

य सव्वेसिं ॥ ३९२ ॥ अजहन्नाणुकोसो सगयालाए चउत्तिहा चउहा । मिच्छत्ते सेसासिं दुविहा सव्वे य सेसाणं ॥ ३९३ ॥ सम्म-
 तुप्पा सावय विरए संजोयणाविणासे य । दंसणमोहक्खवगे कसाय उवसामगुवसंते ॥ ३९४ ॥ खवगे य खीणमोहे जिणे य दुविहे
 असंखगुणसेढी । उदओ तव्विवरीओ कालो संखेज्जगुणसेढो ॥ ३९५ ॥ तिन्निवि पढमिच्छाओ मिच्छत्तगएवि होज्ज अबभवे ।
 पगयं तु गुणियकम्मे गुणसेढीसीसगाणुदये ॥ ३९६ ॥ आवरणविग्घमोहाण जिणोदइयाण वावि नियगंते । लहुखवणाए ओहीण-
 णो, लद्धिस्स उक्कस्सो ॥ ३९७ ॥ उवसंतपढमगुणसेढोए निदादुगस्स तस्सेव । पावइ सीसगमुदयंति जा य देवस्स सुरनवगे ॥ ३९८ ॥
 मिच्छत्तमीसंताणुवंधिअसमत्तथीणगिद्धोणं । तिरिउदएगंताण य विइया तइया य गुणसेढी ॥ ३९९ ॥ अंतरकरणं होहिस्ति जा य
 देवस्स त मुहुत्तंतो । अट्ठण्ह कसायाणं छण्हंपि य नोकसायाणं ॥ ४०० ॥ हस्सठिइं बंधित्ता अद्धाजोगाइठिइनिसेगाणं । उक्कस्सपए
 पढमोदयम्मि सुरनारगाऊणं ॥ ४०१ ॥ अद्धाजोगुकोसो बंधित्ता भोगभूमिगेसु लहुं । सव्वप्पजोवियं वज्जइत्तु ओवट्ठिया दोण्हं
 ॥ ४०२ ॥ दूभगणाएज्जाजस गइदुगअणुव्वित्तिसनीयाणं । दंसणमोहक्खवणे देसविरइ विरइ गुणसेढो ॥ ४०३ ॥ संवयण-
 पंचगस्स य विइयाइ तिन्नि होति गुणसेढी । आहारगउज्जोयाणुत्तरतणु अप्पमत्तस्स ॥ ४०४ ॥ बेइदिय थावरगो कम्मं काऊण
 तस्समं खिप्पं । आयावस्स उ तव्वेइ पढमसमयम्मि वट्ठंतो ॥ ४०५ ॥ पगयं तु खवियकम्मे जहन्नसामी जहन्नदेवठिइ । भिन्नसु-
 हुत्ते सेसे मिच्छत्तगतो अतिकिल्हो ॥ ४०६ ॥ कालगएगिंदियगो पढमे समये व मइसुयावरणे । केव्वलुदुगमणपज्जवचक्खुअ-
 चक्खूण आवग्गा ॥ ४०७ ॥ ओहोण संजमाओ देवत्तगए गयस्स मिच्छत्तं । उक्कोसठिइबंधे विकट्ठुणा आलिगं गंतुं ॥ ४०८ ॥
 वेयणियंतरसोगारउच्च ओहि व्व निइपयला य । उक्कस्स ठिइबंधा पडिभगपवेइया नवरं ॥ ४०९ ॥ वरिसवरतिरिथथावरनीयंपि

य मइसमं नवरि तिन्नि । निदानिदा इंदियपज्जत्ती पढमसमयम्मि ॥ ४१० ॥ दंसणमोहे तिविहे उदीरणुदए उ आलिगं गंतु । सत्तरसण्हवि एवं उवसमइत्ता गए देवे ॥ ४११ ॥ चउरुवसमितु पच्छा संजोइय दीहकालसम्मत्ता । मिच्छत्तगए आवलिगाए संजोयणाणं तु ॥ ४१२ ॥ इत्थीए संजमभवे सव्वनिरुद्धम्मि गंतु मिच्छत्तं । देवीए लहुमिच्छी जेड्ढिइ आलिगं गंतु ॥ ४१३ ॥ अप्पद्दालोचिचाणाऊणुक्कस्सगठिईणंते । उवारिं थोवनिसेगे चिरतिव्वासायेवेईणं ॥ ४१४ ॥ संजोयणा विजोजिय देवभव जहन्नगे अइनिरुद्धे । वंधिय उक्कस्सठिई गंतूणेगिदिया सन्नो ॥ ४१५ ॥ सव्वलहुं नरयगए निरयगई तम्मि सव्वपज्जत्ते । अणुपुव्वीओ य गईतुल्ला नेया भवादिम्मि ॥ ४१६ ॥ देवगई ओहिसमा नवीरं उज्जोयेवेयगो ताहे । आहार जाय अइचिरसंजममणुपालिऊणंते ॥ ४१७ ॥ सेसाणं चक्खुसमं तंमि व अन्नंमि व भवे अचिरा । तज्जोगा बहुगीओ पवेययंतस्स ता ताओ ॥ ४१८ ॥ इति उदयः

अथ सत्ता—मूलुत्तरपगइगयं चउज्जिहं संतकम्ममवि नेयं । धुवमहुवणाईयं अट्ठण्हं मूलपगईणं ॥ ४१९ ॥ दिट्ठिदुगाउगच्छ-
गति तणुचोइसगं च तित्थगरमुच्चं । दुविहं पढमकसाया होति चउद्धा तिहा सेसा ॥ ४२० ॥ छउमत्थंता चउदस दुचरमसमयंमि अत्थि दो निदा । वद्धाणि ताव आऊणि वेइयाइं ति जा कसिणं ॥ ४२१ ॥ तिसु मिच्छत्तं नियमा अट्ठसु ठाणिसु होइ भइयव्वं । आसाणे सम्मत्तं नियमा सम्मं दससु भज्जं ॥ ४२२ ॥ विइयतईएसु भिस्सं नियमा ठाणनवगम्मि भयणिज्जं । संजोयणा उ नियमा दुसु पंचसु होइ भइयव्वं ॥ ४२३ ॥ खवगानियाडिअद्धा संखिज्जा होति अट्ठवि कसाया । निरयतिरियतेरसगं निदानिदातिगेणु-
वरिं ॥ ४२४ ॥ अपुमित्थीए समं वा हासच्छकं च पुरिससंजलणा । पत्तेगं तस्स कमा तणुरागंतेत्ति लोभो य ॥ ४२५ ॥ मणुयगइजाइतसवायरं च पज्जत्तसुभगआएज्जं । जसकित्ती तित्थयरं वेयणिउच्चं च मणुयाणं ॥ ४२६ ॥ भवचरिमस्समयम्मि उ

तम्मग्निगच्छसमयम्भि सेसाउ । आहारगतित्थयरा भज्जा दुसु नत्थि तित्थयरं ॥ ४२७ ॥ पढमचरिमाणमेगं छन्नवचत्तारि वीयेगे
 तिन्नि । वेयणियाउयगोएसु दोन्नि एगोत्ति दो होंति ॥ ४२८ ॥ एगाइ जाव पंचगमेक्कारस बार तेरसिगवीसा । विय तिय चउरो
 छस्सत्त अट्ठवीसा य मोहस्स ॥ ४२९ ॥ तिन्नेग तिंगं पणगं पणगं च पणगमह दोन्नि । दस तिन्नि दोन्नि मिच्छाङ्गोसु छ
 जावोवसंतोत्ति ॥ ४३० ॥ संखीणदिट्ठिमोहे केइ पणवीसईपि इच्छंति । संजोयणाण पच्छा नासं तेसिं उवसमं च ॥ ४३१ ॥ तिट्ठुग-
 सयं छप्पंचगतिगनउई नउइइशुणनउई य । चउतिगदुगाहिगासी नव अट्ठ य नामठाणाइ ॥ ४३२ ॥ एगे छ दोसु दुगं पंचसु चत्तारि
 अट्ठगं दोसु । कमसो तीसु चउकं छसु अजोगम्भि ठाणाणि ॥ ४३३ ॥ गूलठिई अजहन्नं तिहा चउद्धा य पढमगकसाया । तित्थयरु-
 व्वलणायुगवज्जाणि तिहा दुहाणुत्तं ॥ ४३४ ॥ जेट्ठिई बंधसमं जेट्ठ बंधोदया उ जासि सह । अणुदयबंधपराणं सगळ्णा जट्ठिई जेट्ठं
 ॥ ४३५ ॥ संकमओ दीहाणं सहालिगाए उ आगमो संतो । समज्जणमणुदयाणं उभयासिं जट्ठिई तुल्ला ॥ ४३६ ॥ संजलणतिगे सत्तसु य
 नोकसाएसु संकम जहनो । सेसाण ठिई एगा दुसमयकाला अणुदयाणं ॥ ४३७ ॥ ठिइसंतुट्ठाणाइं नियशुकस्सा हि थावरजहन्न ।
 नेरंतरेण हेट्ठा खवणाइसु संतराईपि ॥ ४३८ ॥ संकमसममणुभागे नवरि जहन्नं तु देमघाईणं । छन्नोक्कसायवज्जाण एगट्ठाणंमि
 देसहरं ॥ ४३९ ॥ मणनाणे दुट्ठाणं देसहरं सामिगो य सम्मत्ते । आवरणविग्घसोलसग किट्ठिमेएसु य संगंते ॥ ४४० ॥ मइसुय-
 चक्खुअचक्खूण सुयसंमत्तस्स जेडुलद्धिस्स । परमोहिस्सोहिदुगं मणनाणं विउलनाणस्स ॥ ४४१ ॥ बंधहयहउप्पत्तिगाणि कमसो
 असंखगुणियाणि । उदयोदीरणवज्जाणि होंति अणुभागठाणाणि ॥ ४४२ ॥ सत्तणं अजहन्नं तिचिहं सेसा दुहा पएसम्भि । मूल-
 पगईसु आउसु साई अधुवा य सव्वेवि ॥ ४४३ ॥ बायालाणुकस्मं चउवीससया जहन्न चउतिचिहं । होइह छणह चउद्धा अजहन्न-

मभामियं द्रुविहं ॥ ४४४ ॥ संपुन्रगुणियकम्मो पएसउक्कस्ससंतसामी उ । तस्सेव उ उप्पिविणिग्गयस्स कासिंचि वनेहिं ॥ ४४५ ॥
मिच्छते मीसम्मि य संपक्खित्तम्मि मीसुद्धाणं । वरिसवरस्स उ ईसाणगस्स चरमम्मि समयम्मि ॥ ४४६ ॥ ईसाणे पूरित्ता
नपुंगरं तो अमंखवासासु । पल्लासंखियभागेण पूरिए इत्थिवेयस्स ॥ ४४७ ॥ पुरिसस्स पुरिससंकमपएसउक्कस्स सामिगस्सव ।
इत्थी जं पुण समयं संपक्खित्ता हवइ ताहे ॥ ४४८ ॥ तस्सेव उ संजलणा पुरिसाइकमेण सव्वसंछोभे । चउरुवसमिचु खिप्पं
रागंते सायउच्चजसा ॥ ४४९ ॥ देवनिरयाउगाणं जोगुक्कस्सेहिं जेडुगद्धाए । चद्धाणि ताव जावं पढमे समए उदिन्नाणि ॥ ४५० ॥
संसाउगाणि नियोगेमु चंच आगम्म पुव्वकोडीए । सायवहुलस्स अचिरा वंधेते जाव नोवइ ॥ ४५१ ॥ पूरित्तु पुव्वकोडीपुहुत्त
नारगदुगस्स वंधेते । एवं पल्लतिगंते वेउव्विय सेसनवगम्मि ॥ ४५२ ॥ तमतमगो सव्वलहुं सम्मत्तं लभिय सव्वचिरमद्धं । पूरित्ता
मणुयदुगं सवज्जरिसहं संचंधेते ॥ ४५३ ॥ सम्महिद्धि धुवाणं वचीसुदहीसयं चउक्खुत्तो । उवसामइत्तु मोहं खेवतगे नियगवंधेते
॥ ४५४ ॥ ध्रुववन्धीण सुभाणं सुभत्थिराणं च नवरि सिग्वयरं । तित्थगराहारगतणू तेचीसुदही चिरचिया य ॥ ४५५ ॥ तुल्ला
नपुंसनेणोर्गिंदिय थावरायवृज्जोवा । विगलसुहुमत्तियाविय नरतिरियचिरज्जिया होति ॥ ४५६ ॥ खवियंसयम्मि पगयं जहन्नेगे
नियगंसंतकम्मंते । खणसंजोइयसंजोयणाण चिरसम्मकालंते ॥ ४५७ ॥ उव्वलमाणेण उव्वलणा एगड्ढिई दुसामइगा । दिट्ठिदुगे
वत्तोसे उदहिसए पालिए पच्छा ॥ ४५८ ॥ अंतिमलोभजसाणं मोहं अणुवसमइत्तु खीणाणं । नेयं अहापवत्तकरणस्स चरमम्मि
ममयम्मि ॥ ४५९ ॥ वेउव्विक्कारसगं खणवंध गते उ नरय जिड्डिइ । उव्वड्डित्तु अवंधिय एगेदिगए चिरुव्वलणे ॥ ४६० ॥
मणुयदुगुच्चागोए, सुहुमखणवद्धगेसु सुहुमतसे । तित्थयराहारतणू अप्पद्धा वंधिया सुचिरं ॥ ४६१ ॥ चरमावालियपविट्ठा गुणसेढी

जासिमत्थि न य उदओ । आवलिगासमयसमा तासिं खलु फडुगाइं तु ॥४६२॥ संजलणातिगे चैव अहिगाणि य आलिगाए समएहिं । दुसमयहीणेहिं गुणाणि जोगट्ठाणाणि कसिणाणि ॥ ४६३ ॥ वेएसु फड्डगदुगं अहिगा पुरिसस्स बे उ आवलिया । दुसमयहीणा गुणिया जोगट्ठाणेहिं कसिणेहिं ॥ ४६४ ॥ सव्वजहन्नाढत्तं खंधुत्तरओ निरंतरं उप्पि । एगं उव्वलमाणी लोभजसा नोकसायाणं ॥ ४६५ ॥ ठिइखंडगविच्छेया खीणकसायस्स सेसकालसमा । एगहिया घाईणं निदापयलाण हिच्चकं ॥ ४६६ ॥ सेलसिसंतिगाणं उदयवईणं तु तेण कालेणं । तुल्ला नेगहियाइं सेसाणं एगळणाइं ॥ ४६७ ॥ संभवतो टाणाइं कम्मपएसेहिं होति नेयाइं । करणेसु य उदयम्मि य अणुमाणेणेवमेएणं ॥ ४६८ ॥ करणोदयसंताणं पगइट्ठाणेसु सेसयतिगे य । भूयक्कारऽप्पयरो अवट्ठिओ तह अवत्तव्वो ॥ ४६९ ॥ एगादहिगे पढमो एगाइं ऊणगम्मि विइओ उ । तत्तियमेत्तो तइओ पढमे समये अवत्तव्वो ॥ ४७० ॥ करणोदयसंताणं सामित्तोघेहिं सेसगं नेयं । गइयाइमग्गणासुं संभवओ सुट्ठु आगमिय ॥ ४७१ ॥ बंधोदीरणसंकमसंतुदयाणं जहन्नगाईहिं । संवेहो पगइ ठिई अणुभागपएसओ नेओ ॥ ४७२ ॥ करणोदयसंतविळ तन्निजरकरणसंजमुओगा । कम्महुगुदयनिट्ठाजणियमणिट्ठं सुहसु-
वेति ॥ ४७३ ॥ इय कम्मप्पगडीओ जहासुयं नीयमप्पमइणावि । सोहियणाभोगकयं कहुंतु वरदिट्ठिवायन्नू ॥४७४॥ जस्स वर-
सासणावयवपरिसपविकसियविमलमइकिरणा । विमलंति कम्ममइले सो मे सरणं महावीरो ॥ ४७५ ॥

॥ इति श्रीमच्छिवशर्मसूरीश्वरप्रणीता कर्मप्रकृतिः ॥

॥ अथ श्रीमच्चन्द्रर्षिमहत्तरसङ्कलितः पञ्चसङ्ग्रहः ॥

नमिज्जण जिणं वीरं सम्मं दुहुदुहुकम्ममनिद्वुगं । वोच्छामि पंचसंगमैयमहत्थं जहत्थं च ॥ १ ॥ सयगाह पंच गंधा जहारिहं जेण
पत्थं संविता । दाराणि पंच अहवा तेण जहत्थाभिहाणभिणं ॥ २ ॥ एत्थं य जोगुवयोगाण मग्गणा वंधगा य वत्तव्या । तह
बंधियन्व य वंधंयवो वंधविहिणो य ॥ ३ ॥ सच्चमसंच उभयं असच्चमोसं मणो वई अट्ट । वेउवाहारोरालमिस्ससुद्धाणि कम्मयगं
॥ ४ ॥ अन्नाणतिगं नाणाणि पंच इइ अट्टहा उ सागारो । अचक्खुदंसणार्इ चउद्वओगो अणागारो ॥ ५ ॥ विगलासन्नीपज्जत्तएसु
लब्धंति कायवइयोगा । सन्वेयि सन्निपज्जत्तएसु सेसेसु काओगो ॥ ६ ॥ लद्धीए करणेहि य ओरालियमीसगो अपज्जत्ते । पज्जत्ते
ओरालो वेउव्विय मीसगो वाचि ॥ ७ ॥ (कम्मुरलदुगमपज्जे वेउव्विदुगं च सन्निलिद्धिल्ले । पज्जेसु उरालोच्चिय चाए वेउव्विय-
दुगं च ॥ १ ॥) मइसुयअन्नाणअचक्खुदंसणेक्कारेसेसु ठाणेसु । पज्जत्तचउपणिदिंसु, सचक्खुसन्नीसु चारसवि ॥ ८ ॥ इगविग-
लथायेगं, न मणो दोभेय केवलदुगम्मि । इगथावरं न वाया, विगलेसु असच्चमोसेव ॥ ९ ॥ सच्चा असच्चमोसा, दो दोसुवि
केवलसु मासाओ । अंतरगइकेवल्लिएसु, कम्मयडन्नथ तं विवक्खाए ॥ १० ॥ मणनाणविभंगेसु, मीसं उरलं पि नारयसुरेसु । केवल-

थावरविगले वेडव्विदुगं न संभवइ ॥ ११ ॥ आहारदुगं जायइ, चोदसपुव्विस्स इह विसेसणओ । मणुगइपंचेन्दियमाइएसु समईए जोएज्जा ॥ १२ ॥ मणुयगईए बांसस, मणकेवलवज्जिया नवन्नासु । इगिथावरेसु तिन्नि उ, चउ विवले बार तससगले ॥ १३ ॥ जोए वेए सन्नी, आहारगभव्यसुक्केलसासु । बारस संजमसम्मै, नव दस लेसाकसाएसु ॥ १४ ॥ सम्मत्तकारणेहि, मिच्छनिमित्ता न होति उवओगा । केवलदुगेण सेसा संतेव अचक्खुचक्खुसु ॥ १५ ॥ जोगाहारदुगूणा मिच्छे सासायणे अविरए य । अपुव्वाइसु पचसु नव ओरालो मणवईय ॥ १६ ॥ वेडव्विणा जुया ते, मीसे साहारगेण अपमत्ते । देसे दुविडव्विजुया, आहारदुगेण य पमत्ते ॥ १७ ॥ अज्जोगो अज्जोगी सत्त सजोगंमि होति जोगा उ । दो मणवइजोगा, उरालदुगं सकम्मइगं ॥ १८ ॥ अचक्खुचक्खुदंसणमन्नाण- तिगं च मिच्छसासाणे । विरयाविरए सम्मै, नाणतिगं दंसणतिगं च ॥ १९ ॥ मिस्समी वाभिस्सं, मणनाणजुयं पमत्तपुव्वाणं । केवलियनाणदंसणउवओग अजोगिजोगीसु ॥ २० ॥ गइईदिए य काए, जोगे वेए कसाय नाणे य । संजमदंसणलेसा, भव सम्मै सन्निं आहारे ॥ २१ ॥ तिरियगईए चोदस, नारयसुरनरगईसु दो ठाणा । एगिंदिएसु चउरो, विगलपणिंदीसु छच्चउरो ॥ २२ ॥ दस तसकाए चउ चउ, थावरकाएसु जीवठाणइ । चत्तारि अट्ठ दोन्नि य, कायवईमाणसेसु कमा ॥ २३ ॥ चउ चउ पुमिस्थिवेए, सव्वाणि नपुंससंपराएसु । किण्हाइतिगाहारगभव्वाभव्वे य मिच्छे य ॥ २४ ॥ तेज लेसाइसु दोन्नि संजमे एकमट्ठमणहारे । सण्णी सम्मंमि य दोन्नि सेसयाइं असंनिम्मि ॥ २५ ॥ दुसु नाणदंसणाइं, सव्वे अन्नाणिणो य विन्नेया । सन्निमि अयोगिअवेइ एवमाइं मुणेयव्वं ॥ २६ ॥ दो मइसुयओहिदुगे, एकं मणनाणकेवलविभगे । छ तिगं च चक्खुदंसण चउदस ठाणाणि सेसतिगे ॥ २७ ॥ सुरनारएसु चत्तारि, पंच तिरिएसु चोदस मणूसे । इगिविगलेसुं जुयलं, सव्वाणि पणिंदिसु हवंति ॥ २८ ॥ सव्वेसुवि मिच्छो वाउतेउसुहु-

मनिगं पमोचूण । सासायणो उ सम्मो, सन्निदुगे सेस सन्निमि ॥२९॥ जा वायरो ता वेएसु तिसुवि तह तिसु य संपराएसु ।
लोभमि जाव मुहमो, छल्लेसा जाव सम्मोत्ति ॥ ३० ॥ अप्पुव्वाइसु सुक्का, नत्थि अजोगिम्मि तिन्नि सेसाणं । मीसो एगो चउरो,
अमंजया संजया सेसा ॥ ३१ ॥ अन्मच्चिएसु पढमं, सव्वाणियेसु दो असन्नीसु । सन्नीसु चार केवल नोसन्नीनोअसणीवि
॥ ३२ ॥ अपमत्तुवसन्त अजोगि जाव सव्वेवि अविरयाईया । वेयगउवसमखाइयदिट्ठी कमसो मुणेयव्वा ॥ ३३ ॥ आहारगेसु तेरस
पंच अणाहारगेसुवि भवंति । भणिया जोगुवयोगाण मग्गणा वंधगे भणिमो ॥३४॥ इति योगोपयोगमार्गणाख्यं प्रथमं द्वारम् ॥

अथ द्वितीयं वधकद्वारम्—चउदसविहा य जीवा, विबंधगा तेसिमंतिमो भेओ । चोइसहा सव्वेवि हु, किमाइसंताइययनेया
॥३५॥ किं जीवा ? उवसममाइएहिं भावेहिं संजुयं दव्वं । कस्म ? सरूवस्स पद्द, केणन्ति ? न केणइ कथा उ ॥३६॥ कत्थ ? सरिरे लोए व हुंति
केवचिर ? सव्वकालं तु । कइभावजुया जीवा ? दुगतिगचउपंचमीसेहिं ॥३७॥ सुरनेरइया तिसु तिसु, वाउपणिं दीतिरिक्ख चउ चउसु ।
मणुया पंचमु सेसा, तिसु तणुसु अविग्गहा सिद्धा ॥ ३८ ॥ पुढमाई चउ चउहा साहारणवणं पि संतयं सययं । पत्तेय पज्जप्पजा,
दुविहा सेसा उ उववन्ना ॥ ३९ ॥ मिच्छा अविरयेदमा पमत्तअपमत्तया सजेगी य । सव्वदं इयरगुणा, नाणार्जीविसुवि न उ होंति
॥ ४० ॥ इगदुगजोगाईणं, ठवियमहो एगणेग इइ जुयलं । इगि जोगाउ दुदुगुणा, गुणियचिमिस्सा भवे भंगा ॥ ४१ ॥ अहवा
एक्कपइया, दो भंगा इगिवहुत्तमन्ना जे । एए चिय पयवुईए, तिगुणा दुगसंजुया भंगा ॥ ४२ ॥ साहारणाण भेया, चउरो
अणंता अमंखया सेसा । मिच्छाणंता चउरो, पलियासंखंस सेस संखेजा ॥ ४३ ॥ पत्तेय पज्जवणकइआओ पयरं हरंति लोगस्स ।
अंगुलअमंसभोग, भाइयं भूदगतणू य ॥ ४४ ॥ आवलिग्गो अ उगावलोए गुणिओ हु वायरा तेऊ । वाऊ य लोगसंखं, सेसतिग-

मसंखिया लोका ॥ ४५ ॥ पञ्चत्तापञ्चत्ता, विचिचउअस्सन्निणो अवहरंति । अंगुलसंखासंखप्पएसभइयं पुढो पयरं ॥ ४६ ॥ सन्नो चउसु गईसु, पढमाए असंखसेट्ठिनेरइया । सेट्ठिअसंखअंसो, सेसासु जहोचरं तह य ॥ ४७ ॥ संखेअजोयणाणं, सइप्पणसेहिं भाइओ पयरो । वंतरसुरेहिं हीरइ, एवं एफोफभेएणं ॥ ४८ ॥ छप्पकदोसयंगुलसइप्पएसेहिं भाइओ पयरो । जेइसिएहिं हीरइ, सट्ठाणे तथीय संखगुणा ॥ ४९ ॥ अस्संखसेट्ठिखपएसतुछया पढमयुइयकप्पेसु । सेट्ठिअसंखससमा, उवरिं तु जहोचरं तह य ॥ ५० ॥ सेट्ठिएफोफ-पएसइयसइणंगंगुलप्पामियं । धम्माए भवणसाहम्मयाण माणं इमं होइ ॥ ५१ ॥ छप्पकदोसयंगुल भूओ भूओ विगज्झ मूलतिगं । गुणिया जहुचरत्था, रासीओ कमेण सइओ ॥ ५२ ॥ अहवंगुलप्पएस, समूलगुणिया उ नेरइयसइ । पढमदुइयापयाइं समूलगुणियाइं इयराणं ॥ ५३ ॥ अंगुलमूलासंखियभागप्पमियाउ होंति सेढीओ । उत्तरविउब्बियाणं, तिरियाण य सन्निपज्जाणं ॥ ५४ ॥ उओसिपए मणुया, सेढीरूवाहिया अवहरंति । तइयमूलाहएहिं, अंगुलमूलप्पएसेहिं ॥ ५५ ॥ सासायणाइ चउरो, होंति असंखा अणंतया भिच्छा । कोडिसहस्सपुहुचं, पमच इयरे उ थोवयरा ॥ ५६ ॥ एगाइ चउप्पणा, समगं उवसामगा य उवसंता । अद्धं पडुच्च सेढीए, होंति सन्नेवि संखज्जा ॥ ५७ ॥ खवगा खीणा जोगी, एगाइ जाव होंति अहुसयं । अद्धाए सयपुहुचं, कोडिपुहुचं सजो-गीओ ॥ ५८ ॥ अप्पज्जत्ता दोन्निवि, सुहुमा एगिदिया जए सन्ने । सेसा य असंखज्जा, चायरपवणा असंखसु ॥ ५९ ॥ सासायणाइ सन्ने, लोयस्स असंखयंमि भागम्मि । भिच्छा उ सवालाए, होइ सजोगी समुग्धाए ॥ ६० ॥ वेयणकसायमारणवे उब्बियतेउहारकेवालिया । सग पण चउत्तिभि कमा, मणुसुरनेरइयतिरियाणं ॥ ६१ ॥ पंचेदियातिरियाणं, देवाण व होंति पंच सन्नोणं । वेउब्बियवाअणं, पढमा चउरो समुग्धाया ॥ ६२ ॥ चउदसविहावि जीवा, समुग्धाएणं फुसंति सज्जगं । रिउसेट्ठिए व केइ, एवं

मिच्छा सजोर्गीया ॥ ६३ ॥ मीसा अजया अड अड, वारस सासायणा छ देसजई । सग सेसा उ फुसंति, रज्जू खीणा असंखसं
॥ ६४ ॥ सहसारंतिदेवा, नारयनेहेण जंति तइयभुवं । निज्जंति अच्चुयं जा अच्चुयदेवेण इयरसुरा ॥ ६५ ॥ छट्टाए नेरइओ,
मासणभावेण ण्ढ तिरिमणुए । लोगंतनिकुखुडेसुं जंतन्ने सासणगुणत्था ॥ ६६ ॥ उवसामगउवसंता, सव्वहे अप्पमत्तविरया
य । गच्छंति रिउगईए, पुंदसजया उ वारसमे ॥ ६७ ॥ सत्तण्हमपज्जाणं, अंतमुहुत्तं दुहावि सुहुमाणं । सेसाणं पि जहन्ना, भवडिइ
होइ एमेव ॥ ६८ ॥ वारीससहस्साइं, वारस वासाइं अउणपन्नदिणा । छम्मास पुव्वकोडी तेत्तीसयराइं उकोसा ॥ ६९ ॥ होइ
अणाइअणंतो, अणाइमंतो य साइसंतो य । देस्सणपोगलदं, अंतमुहुत्तं चरिमिच्छो ॥ ७० ॥ पोगगलपरियट्ठो इह, दव्वाइ
चउच्चिहो मुण्यव्यो । एक्केको पुण दुविहो, वायरसुहुमत्तमेणं ॥ ७१ ॥ संसारंमि अडंतो, जाव य कालेण फुसिय सव्वाणू । इगु
जीवु मुयइ वायर, अन्नयरतणुडिओ सुहुमो ॥ ७२ ॥ लोगस्स पएमेसु अणंतरपरंपराविभत्तीहि । खेत्तंमि वायरो सो सुहुमो उ
अणंतरमयस्स ॥ ७३ ॥ उस्साण्णिसमएसु अणंतरपरंपराविभत्तीहि । कालम्मि वायरो सो सुहुमो उ अणंतरमयस्स ॥ ७४ ॥
अणुभागट्ठणिमुं अणंतरपरंपराविभत्तीहि । भावंमि वायरो सो, सुहुमो सव्वेसुणुक्कमसो ॥ ७५ ॥ आवलियाणं छक्कं, समयादारब्ध
मामणो होइ । मीसुयसम अंतमुहु, खाइयदिट्ठी अणंतद्धा ॥ ७६ ॥ वेयगअविरयसम्मो, तेत्तीसयराइं साइरेगाइं । अंतमुहुत्ताओ
पुव्वकोडी देसो उ देस्सणा ॥ ७७ ॥ समयाओ अंतमुहु, पमत्तअपमत्तयं भयंति सुणी । देस्सणपुव्वकोडिं, अब्बोन्नं चिट्ठति भयंतो
॥ ७८ ॥ समयाओ अंतमुहु, अपुव्वकरणाउ जाव उवसंतो । खीणजोगिणंतो, देसस्सव जोगिणो कालो ॥ ७९ ॥ एगिंदियाण-
णंता, देण्णि सहस्सा तसाण कायठिइ । अथराण इगपणिंदिसु, नरतिरियाणं सगड्ढमवा ॥ ८० ॥ पुव्वक्केडिपुहुत्तं, पल्लितियं

तिरिनराण कालेणं । नाणाइगपजमणूण पल्लसंखंस अंतमुह ॥ ८१ ॥ पुरिसत्तं सन्नित्तं, सयप्पुहुत्तं तु होइ अयंराणं । थी पलियसयप्पुहुत्तं, नपुंसगतं अणंतद्धा ॥ ८२ ॥ बायरपज्जेगिंदियविगलाण य वाससहस्स संखेज्जा । अपज्जत्तसुहुमसाहारणाण पत्तेगमंतमुह ॥ ८३ ॥ पत्तेयबायरस्स उ, परमा हरियस्स होइ कायठिई । ओसप्पिणी असंखा, साहारत्तं रिउगइत्तं ॥ ८४ ॥ मोहठिई बायराणं, सुहुमाण असंखया भवे लोगा । साहारेणसु दो सद्धपुग्गला निव्विसेसाणं ॥ ८५ ॥ सासणमीसाओ हवति सन्तया पलियसंखइगकाला । उवसामगउवसंता, समयाओ अंतरमुहुत्तं ॥ ८६ ॥ खवगा खीणा जोगी होंति अणिच्चावि अंतरसुहुत्तं । नाणाजीवे तं चिय, सत्तहिं समएहिं अब्भाहिं ॥ ८७ ॥ एगिंदित्तं सययं तसत्तणं सम्मदेसचारित्तं । आवलियासंखंस, अडसमय चरित्तसिद्धी य ॥ ८८ ॥ उवसमसेढीउवसंतया य मणुयत्तणुत्तरसुरत्तं । पडिवज्जेते समया संखेया खवगसेढी य ॥ ८९ ॥ बत्तीसा अडयाला, सद्धी बावत्तरी य चुलसीई । छन्नउइ दुअडसयं, एगाए जहुत्तरे समए ॥ ९० ॥ गळ्भयतिरिमणुसुरनारायाण विरहो मुहुत्तचारसंगं । मुच्छिमनराण चउवीस, विगलअमणाण अंतमुह ॥ ९१ ॥ तसवायरसाहारणअसन्निअपुमाण जो ठिईकालो । सो इयराणं विरहो, एवं हरियेयराणं च ॥ ९२ ॥ आईसाणं अमरस्स अंतरं हीणयं मुहुत्तं । आसहसार अच्चुयणुत्तर दिण मास वास नव ॥ ९३ ॥ थावरकालुक्कोसो, सव्वहे बीयओ न उववाओ । दो अयरा विजयाइसु नरएसुवि याणुमाणेणं ॥ ९४ ॥ पलियासंखो सासायणंतरं सेसयाण अंतमुह ॥ मिच्छस्स वे छसद्धी, इयराणं पोग्गलद्धंते ॥ ९५ ॥ वासपुहुत्तं उवसामगाण विरहो छमास खवगाणं । नाणाजिएसु सासणमीसाणं पल्लसंखंसो ॥ ९६ ॥ सम्माई तिन्नि गुणा, कमसो सगचोइपन्नरदिणाणि । छम्मास अजोगित्तं, न कोवि पडिवज्जए सययं ॥ ९७ ॥ सम्माइचउसु तिय चउ, उवसमगुवसंतयाण चउ पंच । चउ खीणअ-

पुत्र्याणं, तिन्रि उ भावाऽवसेसाणं ॥ १८ ॥ धौवा गवभयमणुया, तत्तो इत्थीउ तिघणगुणियाओ । वायरतेउक्काया, तासिमसंखेज्ज पज्जत्ता ॥ १९ ॥ तत्तोऽणुत्तरदेवा, तत्तो संखेज्ज जाऽऽणओ कप्पो । तत्तो असंखगुणिया, सत्तमच्छो सहस्सारो ॥ १०० ॥ सुक्कमि पंचमाण, लंतय चोत्थीए वंभतचाए । माहिंदसणंकुमरे, दोचाए मुच्छिमा मणुया ॥ १०१ ॥ इसाणे सब्वत्थवि, वत्तीसगुणाओ होंति देवीओ । संखेज्जा मोहम्म, तओ असंखा भवणवासी ॥ १०२ ॥ रयणप्पभिया खहरयणिदि संखेज्ज तत्तिरिक्खीओ । मव्वत्थ तओ थलयरजलयरवणजोइसा चेवं ॥ १०३ ॥ तत्तो नपुंसखहरसंखेज्जा थलयरजलयरनपुसा । चउरिदि तओ पणात्रितिइ-दियपज्जत्त किंचिहिया ॥ १०४ ॥ असंखा पण किंचिहिय, सेस कमसो अपज्ज ओभयओ । पंचेदिय विसेसहिया, चउनियेवंइदिया तत्तो ॥ १०५ ॥ पज्जत्तवार्येयपचेयतरू असंखेज्ज इति निगोयाओ । पुढवी आऊ वाऊ, वायरअपजत्ततेउ तओ ॥ १०६ ॥ वादरत्त निगोया, पुढवीजलवाउतेउ तो सुहुमा । तत्तो विसेसअहिया, पुढवीजलपवणकाया उ ॥ १०७ ॥ संखेज्जसु-द्धमपज्जत्त, नेउ किंचि (च) हियभजलमीग । तत्तो असंखगुणिया, सुद्धमनिगोया अपज्जत्ता ॥ १०८ ॥ संखेज्जगुणा तत्तो पज्जत्ताणंतया तओ भव्वा । पडिवीडियसम्मसिद्धा, वणवायरजीवपज्जत्ता ॥ १०९ ॥ किंचि (च) हिया सामन्ना, एए उ असंखवण अयज्जत्ता । एए सामन्नेणं, विसेमअहिया अपज्जत्ता ॥ ११० ॥ सुहुमा वणा असंखा, विसेसअहिया इमे उ सामन्ना । सुहुमवणा संखेज्जा, पज्जत्ता सब्ब किंचि (च) हिया ॥ १११ ॥ पज्जत्तापज्जत्ता, सुहुमा किंचि (च) हिय भव्वसिद्धीया । तत्तो वायरसु-द्धमा, निगोयवणसइ जिया तत्तो ॥ ११२ ॥ एगिंदिया तिरिक्खा, चउगइमिच्छा य अविरइजुया य । सकमाया छउमत्था, सजो-गयंगारि सव्वेवि ॥ ११३ ॥ उवसंतखवगजोगी अपमत्तपमत्तदेससासाणा । मीसा विरया चउ चउ जहुत्तरं संखऽसंखगुणा ॥ ११४ ॥

उगोसपए संता मिच्छा तिसु गईसु होतज्जसंखणुणा । तिरिएसज्जंतणुणिया सच्चिसु मणुणसु संखणुणा ॥ ११५ ॥ एगिंदियसुह्मभि-
गरा सन्नियर पणिंदिया सवित्तिचळ । पज्जत्तापज्जचाभेणं चोहसगगामा ॥ ११६ ॥ मिच्छा सासण भिस्सा अविरय देसा पमत्त
अपमत्ता । अपुण्णवायरसुह्मभोवसंतलीणा सजोगियरा ॥ ११७ ॥ तेरसवि बंधगा ते अट्टविहं बंधियव्वगं कम्मं । मूलुत्तरभेयं ते (तस्स)
साहिमो ते निसामेह ॥ ११८ ॥ इति द्वितीयं बन्धकद्वारं समाप्तम् ॥

अथ तृतीयं बन्धत्रयद्वारं प्रारभ्यते— नाणस्स दंसणस्स य आवरणं वेयणीय मोहणीयं । आउ य नामं गोयं तहंतरायं न
पयडीओ ॥ ११९ ॥ पंच नव दोन्नि अट्टावीसा चउरो तहेव नायाला । दोन्नि य पंच य भणिया, पयडीओ उत्तरा नेव ॥ १२० ॥
मइसुयओहीमणकेवलाण आनरणयं भवे पढमं । तह दाणलाभभोगोधभोगविरियंतराययं चरिमं ॥ १२१ ॥ (गीतिः) नयणेयरोहिक्केवल दंसण
आवरणयं भवे चउहा । निहापयलहिं छहा निहाइरुत्तथीणद्धी ॥ १२२ ॥ सोलस कसाय नव नोकसाय दंसणतिगं न मोहणीयं ।
सुनरतरिरिनिरयाळ सायासायं च नीउच्चं ॥ १२३ ॥ गइजाइसरीरंगं, बंधणसंघायणं च संघयणं । संठाणवन्नरसंगंधफासअणु-
पुव्विविहगई ॥ १२४ ॥ अगुरुयलहु उवघायं, परघाउस्सास आयवुज्जोयं । निम्माण तित्थनामं च, चोहस अड पिण्डपत्तेया
॥ १२५ ॥ तस बायर पज्जत्तं, पत्तेय थिरं सुभं च नायव्वं । सुस्सर सुभगाइज्जं, जसकित्तो सेयरा वीसं ॥ १२६ ॥ गइयाइयाण
भेया, चउ पण पण ति पण पंच छच्छकं । पण दुग पणहु चउ दुग- पिण्डुत्तरभेय पणसट्ठो ॥ १२७ ॥ ससरीरंतरभूया, बंधणसंघा-
यणा उ बंधुदए । वण्णाइविगप्पावि हु, बंधे नो सम्ममीसाइं ॥ १२८ ॥ वेउव्वाहारोरालियाण सगतेयकम्मजुत्ताणं । नव बंध-
णाणि इयरदुजुत्ताणं तिणिण तेसिं च ॥ १२९ ॥ ओरलियाइयाणं, संघाया बंधणाणि य सजोगे । बंधयुभसंतउदया, आसज्ज

अणेगद्वा नाम ॥ १३० ॥ नीलकसिणं दुर्गंधं । तित्तं कडुयं गुरुं खरं रुक्खं । सीयं च असुभनवगं, एगारसगं सुभं सेसं ॥ १३१ ॥
 ध्रुवंधियुधोदयमव्वधाइपरियत्तमाणअसुभाओ । पंच य सप्पडिवक्खा, पगई य विवागओ चउहा ॥ १३२ ॥ नाणंतरायदंसण,
 ध्रुवंधि कसायमिच्छभयकुच्छा । अगुरुलघुनिमिणतेयं उवधायं वण्णचउक्कम्मं ॥ १३३ ॥ निम्माणथिराथिरतेयक्कम्मवण्णाइअगुरु-
 मुहममुहं । नाणंतगयदसगं, दंसणचउमिच्छ निच्चुदया ॥ १३४ ॥ केवलियनाणदंसणआवरणं वारसाइमकसाया । मिच्छत्तं निदाओ
 इय वीयं मव्वधाईओ ॥ १३५ ॥ सम्मत्तनाणदंसणचरित्तधाइत्तणा उ धाईओ । तस्सेस देसधाइत्तणा उ पुण देसधाईओ ॥ १३६ ॥
 नाणावरणचउक्कं दंसणतिगतोक्कसायविग्घपणं । संजलण देसधाई तइयविगप्पो इमो अन्नो ॥ १३७ ॥ नाणंतरायदंसणचउक्कं पर-
 धायत्तिथउस्सामं । मिच्छभयकुच्छध्रुवंधिणी उ नामस्म अपरियत्ता ॥ १३८ ॥ मणुयतिगं देवतिगं, तिरियाऊसास अड्डतणुयंगं ।
 विहगइवण्णाइमुभं, तसाइदस तित्थनिम्माणं ॥ १३९ ॥ चउंसउसभआयवपरधायपणिदिअगुरुमाउच्चं । उज्जोयं च पसत्था, सेसा
 चासीइ अपमन्था ॥ १४० ॥ आयावं संठाणं, मंघयणमरीरअंगउज्जोयं । नामधुनोदयउवपरधायं पत्तेयसाहारं ॥ १४१ ॥ उदइय-
 भावा पोगलविवागिणो आउ भवविवागीणि । खेत्तविवागऽगुप्पवी जीवविवागा उ सेसाओ ॥ १४२ ॥ मोहस्सेवोवमसो खाओ-
 वससो चउण्ह धाईणं । खयपणिणामियउदया अट्ठण्हवि होति कम्माणं ॥ १४३ ॥ सम्मत्ताइ उवसेमे खाओवसेमे गुणा चरित्ताई ।
 सइण केवलमाई तव्वपणसो उ ओदइण् ॥ १४४ ॥ नाणंतरायदंसणवेयणियाणं तु भंगया दांनि । साइसपज्जवसाणोऽधि होइ सेसाण
 परिणामो ॥ १४५ ॥ चउत्तिट्ठाणग्गमाई, सव्वविधाईणि होति फडाई । दुट्ठाणियाणि मीसाणि देसधाईणि सेसाणि ॥ १४६ ॥ निह-
 ण्णु मव्वधाईग्गमेसु फइडेसु देसधाईणं । जीवस्स गुणा जायंति ओहिमणचक्खुमाईया ॥ १४७ ॥ आवरणमसव्वग्घं, पुंसंजलणं-

तरायययीओ । चउठाणपरिणयाओ, दुतिचउठाणाउ सेसाओ ॥ १४८ ॥ उप्पलभूमिवाछुयजलरेहासरिससंपराएसुं । चउठाणाई असुभाण, सेसयाणं तु वच्चासो ॥ १४९ ॥ घोसाडइनिबुवमो, असुभाण सुभाण खीरखंडुवमो । एगट्ठाणो उ रसो, अणंतगुणिया कमेणियरे ॥ १५० ॥ उच्चं तित्थं सम्मं, मीसं वेउव्विच्छकमाऊणि । मणुदुगआहारदुगं, अट्टारस अधुवसत्ताओ ॥ १५१ ॥ पढम-
कसायसमेया, एयाओ आउतित्थवज्जाओ । सत्तरसुव्वलणओ, तिगेसु गइआणुपुव्माऊ ॥ १५२ ॥ नियहेउसंभवेनि हु, भय-
णिज्जो जाण होइ पयडीणं । वंधो ता अधुवाओ, धुवा अमयणिज्जवंधाओ ॥ १५३ ॥ दव्वं खेत्तं कालो, भवो य भावो य हेयवो पंच । हेउसमासेणुदओ, जायइ सन्वाण पगईणं ॥ १५४ ॥ अव्वेच्छिन्नो उदओ, जाणं पगईण ता धुवेदइया । वोच्छिन्नोऽपि हु संभवइ, जाण अधुवेदया ताओ ॥ १५५ ॥ असुभसुभत्तणघाइत्तणाई रसभेयओ सुणिज्जाहि । राविसयघायणभेएण वावि घाइ-
त्तण नेयं ॥ १५६ ॥ जो वाएइ सविसयं, सयलं सो होइ सव्वघाइरसो । सो निच्छिदो निद्धो, तणुओ फलिउव्वभहरविसलो ॥ १५७ ॥ देसविघाइत्तणओ, इयरो कडकंलंसुसंवासो । विविहवहुछिद्भरिओ, अप्पसिणेहो अविसलो य ॥ १५८ ॥ जाण न विसओ घाइत्तणंमि ताणंमि सव्वघाइरसो । जायइ घाइसगासेण, चोरया वेह चोरणं ॥ १५९ ॥ घाइखओवसमेणं, सम्मचरित्ताई जाई जीवस्स । ताणं हणंति देसं, संजलणा नोकसाया य ॥ १६० ॥ विणिवारिय जा गच्छइ, बंधं उदयं च अन्नपगईए । सा हु परि-
यत्तमाणी, अणिवारिती अपरियत्ता ॥ १६१ ॥ दुविहा विवागओ पुण, हेउविवागाउ रसविवागाउ । एक्केकावि य चउहा, जओ चसदो विगप्पेणं ॥ १६२ ॥ जा जं समेच्च हेउं, विवागउदय उव्वति पगईओ । ता तव्विवागसत्ता सेसाभिहाणाई सुगमाई ॥ १६३ ॥ अरइरईणं उदओ, किन्न भवे पोगगलाणि संपप्प । अप्पुट्टेहिंवि किन्नो एवं कोहाइयाणंमि ? ॥ १६४ ॥ आउव्व

भवविवागा, गई न आउस्स परमेवे जम्हा । नो सब्बहावि उदओ, गईण पुण संक्रमेणत्थि ॥ १६५ ॥ अणुपुण्णीणं उदओ, किं
मंक्रमेण नत्थि मंतवि? । जह खेत्तेहउओ ताण न तह अन्नाण सविवागो ॥ १६६ ॥ संपप्प जीयकाले, उदयं काओ न जति
पगइओ । एवमिणमोहहेउं, आसज्ज विससयं नत्थि ॥ १६७ ॥ केवलदुग्गस्स सुहुमो हासाइसु कह न कुणइ अप्पुण्वो । सुभगाइणं
मिच्छो, किलिड्डओ एगठाणिरसं? ॥ १६८ ॥ जलरेहसमकसाएवि, एगट्ठाणी न केवलदुग्गस्स । जं अणुयं पि हु भाणियं आवरणं
मव्वयाइ मे ॥ १६९ ॥ सेसासुभाणिवि न जं, खवगियराणं न तारिसा सुद्धां । न सुभाणं पि हु जम्हा, ताणं वंधो विसुज्जंते
॥ १७० ॥ उक्कोमठिइ अञ्जवसाणेहिं एगठाणिओ होहां । सुभियाण तन्न जं ठिइअसंखगुणियाउ अणुभागा ॥ १७१ ॥ दुविहामिह
मंतकम्मं, धुवाधुवं मइयं चसहेण । धुवसन्तं चिय पढमा, जओ न नियमा विसंजोगो ॥ १७२ ॥ (अणुदयउदओभयबंधणी
उ उभबंधउदयवोच्छेया । संतरउभयनिरंतरबंधा उदसंकमुक्कोसा ॥ १ ॥ अणुदयसंकमजेट्ठा, उदएणुदए य बंधउक्कोसा ।
उदयाणुदयचइओ, तितितिचउदुहाउ सव्वाओ ॥ २ ॥) देमनिरयाउवेउव्विच्छकआहारजुयलतित्थाणं । वंधो अणुदयकाले,
धुवाद्याणं तु उदयाम्मि ॥ १७३ ॥ गयचरिमलोभधुवबंधिमोहहासरइमणुपुण्णीणं । सुहुमतिगआयवाणं, सपुरिसेवेयाण चधुदया
॥ १७४ ॥ वोच्छिज्जंति समं चिय, कमसो सेसाण उक्कमेणं तु । अट्ठण्हमजससुरतिगवेउव्वाहारजुयलाणं ॥ १७५ ॥ धुवबंधिणी
उ तित्थगरनाम आउय चउक्क वाचना । एया निरंतराउ, सगवीसुभ सतरा सेसा ॥ १७६ ॥ चउरंसउसभपरधाउसासंपुसगलसाय-
मुभखगई । वेउव्विउरलसुरनरतिरिगोयदुसुमरतसत्तिचऊ ॥ १७७ ॥ समयओ अंतमुहु, उक्कोसो जाण संतरा ताओ । चन्धेजहियंमि
उभया, निरंतरा तम्मि उ जहन्ने ॥ १७८ ॥ उदए व अणुदए वा, चन्धाओ अनसंकमाओ वा । ठिइ संतं जाण भवे, उक्कोसं

ता तयक्खाओ ॥ १७९ ॥ मणुगइ सायं सम्मं, थिरहासाइछ वेयसुभखगई । रिसहचउरंसगई, पणुच्च उदसंकमुकोसा ॥ १८० ॥
मणुयाणुपुन्विमसिगआहारगदेवजुगलविगलाणि । सुहुमाइतिगं तित्थं, अणुदयसंकमण उक्कोसा ॥ १८१ ॥ नारयतिरिउरलदुगं,
छेवहेगिंदिथावरायावं । निहा अणुदयजेडा, उदउक्कोसा पराणाऊ ॥ १८२ ॥ चरिमसमयंमि दलियं जासिं अन्नत्थ संकमं
ताओ । अणुदयवइ इयरीओ, उदयवई होंति पगईओ ॥ १८३ ॥ नाणंतरायआउगदंसणचउवेयणीयमपुमिन्ती । चरिसुदयउच्चवेयग,
उदयवई चरिमलोभो य ॥ १८४ ॥ इति बन्धव्याभिधानं तृतीयं द्वारम् ॥

अथ बंधहेतुलक्षणं चतुर्थं द्वारम्— बंधस्स मिच्छाविरइकसायजोगा य हेयवो भणिया । ते पंचदुवालसपन्नवीसपन्नरस-
मेइल्ला ॥ १८५ ॥ आभिग्गहियमणाभिग्गहं च अभिनिवेशियं चेव । संसइयमणाभोगं, मिच्छत्तं पंचहा होइ ॥ १८६ ॥ छक्का-
यवहो मणइदियाण अजमो असंजमो भणियो । इइ बारसहा सुगमो, कसाय जोगा य पुब्बुत्ता ॥ १८७ ॥ चउपच्चइओ मिच्छे, तिप-
च्चओ मीससासणाविरए । दुगपच्चओ पमत्ता, उवसंता जोगपच्चओ ॥ १८८ ॥ पणपन्न पन्न तियछहिय चत्त गुणचत्त छक्कचउस-
हिया । दुजुया य वीस सालस, दस नव नव सत्त हेऊ य ॥ १८९ ॥ दस दस नव नव अड पंच, जइतिगो दु दुग सेसयाणेगो ।
अड सत्त सत्त सत्तग, छ हो दो दो इगि जुया वा ॥ १९० ॥ मिच्छत्तकायएगाइघायअन्नयरअक्खजुयलुदओ । वेयस्स कसायाण
य, जोगस्सजणभयदुगुंछा वा ॥ १९१ ॥ इच्चसिमेगहणे तस्संखा भंगया उ कायाणं । जुयलस्स जुयं चउरो, सया ठवेज्जा कसा-
याणं ॥ १९२ ॥ जा बायरो ता घाओ, विगप्प इइ जुगवबन्धेऊणं । अणबन्धिभयदुगुंछाण चारणा पुण विमज्जेसु ॥ १९३ ॥
अणउदयरहियमिच्छे, जोगा दस कुणइ जन सो कालं । अणणुदओ पुण तदुवलगसम्मदिट्ठिस्स मिच्छुदए ॥ १९४ ॥ सासायणम्मि

स्वयं, चय वंघहयाण नियगजोगाणं । जम्हा नपुंसउदए, वेडवियमीसगो नत्थि ॥१९५॥ चत्तारि अविरए चय, थीउदए विउव्वि-
मीसकम्मइया । इत्थिनपुंमगउदए, ओरालियमीसगो नत्थि ॥ १९६ ॥ दो रूवाणि पमत्ते, चयाहि एगं तु अप्पमत्तम्मि । जं
इत्थिवेयउदए, आहारगमीसगा नत्थि ॥ १९७ ॥ सब्वगुणठाणगेसुं, विसेहेऊण एत्तिया संखा । छायाललक्ख वासीई, सहस्स
मय मत्तमयरी य ॥ १९८ ॥ सोलसठारस हेऊ, जहन्न उक्कोसया असन्नीण । चोदसठारसऽपज्जस्स सन्निणो सन्निगुणगहिओ
॥ १९९ ॥ मिच्छत्तं गगं चिय, छक्कहायवहो तिलोगसन्निम्मि । इदियसंखा सुगमा, असन्निविगलेसु दो जोगा ॥ २०० ॥ एवं च
अपज्जाण, चायरमुद्दुमाग पज्जयाण पुणो । तिण्णक्ककायजोगा, सण्णियपज्जे गुणा तिन्नि ॥ २०१ ॥ उरलेण तिन्नि छण्हं,
मरीरपज्जत्तयाण मिच्छाणं । सविउव्वेण सन्निस्स, सम्ममिच्छस्स वा पंच ॥ २०२ ॥ सोलस मिच्छनिमिच्चा, वज्झहि
पणतीस अविरइण य । सेमा उ कसाएहि, जोगेहि य सायवेयणियं ॥ २०३ ॥ तित्थयराहारणं, वंघे सम्मत्तसंजमा हेऊ । पयडी-
पण्णमंवा, जोगेहि कसायओ इयेर ॥ २०४ ॥ खुप्पिवासुण्हसीयाणि, सेज्जा रोगो वहो मलो । तणफासो चरीया य, दंसेकार
मज्जोगिसु ॥ २०५ ॥ वेयणीयमवा एए, पन्नानाणा उ आइमे । अट्ठमंमि अलाभेत्था, छउमत्थेसु चोदसा ॥२०६॥ निसेज्जा जाय-
णाऽज्जकंसो, अरइ इत्थिनग्गया । सक्कारो दंसणं मोहा, वावीसा चेव रागिसु ॥ २०७ ॥ इति वंघहेतुलक्षणं चतुर्थ द्वारम् ॥
अथ वंघाविधिलक्षणं पंचमं द्वारम्— वद्धस्सुदओ उदए, उदीरणा तदवेससयं संतं । तम्हा वंधविहाणे, भन्नते इइ भणि-
यन्नं ॥२०८॥ जा अपमत्तो सत्तद्धंधगा सुद्धम छण्हमेगस्स । उवसंतखीणजोगी, सत्तण्हं नियट्ठिमीसअनियट्ठा (गीतिः)॥२०९॥ जा
मुद्धमंमंपराओ, उइन्न संताइं ताव सव्वाइं । सत्तद्धुवसंते खीण, सत्त सेसेसु चत्तारि ॥ २१० ॥ वंधंति सत्त अट्ठ व, उइन्नसत्तट्ठागा

उ सन्नेडवि । सचट्टेछगबंधगभंगा पज्जत्तसंनिमि ॥ २११ ॥ जाव पमत्तो अट्टण्हुदीरगो वेयआउवज्जाणं । सुहुमो मोहेण य जा,
स्त्रीणो तप्परओ (उ) नामगोयाणं (गीतिः) ॥२१२॥ जाबुदओ ताव उदीरणा वि वेयणीयआउवज्जाणं । अद्धावलिआसेसे उदए उ
उदीरणा नत्थि ॥ २१३ ॥ सायासायाऊणं, जाव पमत्तो अजोगि सेसुदओ । जा जोगि उईरिज्जइ, सेसुदया सोदयं जाव ॥२१४॥
निदाउदयवईणं, समिच्छपुरिसाण एगचत्ताणं । एयाणं चिय भज्जा, उदीरणा उदए नन्नासिं ॥ २१५ ॥ होइ अणाइअणंतो,
अणाइसंतो य साइसंतो य । बंधो अभव्वभन्नेवसंतजीवेसु इइ तिविहो ॥ २१६ ॥ पयडीठिईपएसणुभागभेया चउव्विहैक्केको ।
उकोसाणुकोसगजहअजहकया तेसिं ॥ २१७ ॥ तेडवि हु साइअणाईधुवअलुवभेयओ पुणो चउहा । ते दुविहा पुण नेया, मूलुत्तर-
पयइभेएणं ॥ २१८ ॥ भूओगारप्परग, अवात्त अपाड्डिओ य विन्नेया । मूलुत्तरपगईबंधणासिया ते इमे सुणसु ॥ २१९ ॥
इगछाइ मूलियाणं, बंधट्टाणा हवति चत्तरि । अबंधगो न बंधइ, इइ अवात्तो अओ नत्थि ॥ २२० ॥ भूओगारप्परगअव्वत्त-
अवड्डिया जहा बंधे । उदए उदीरणाए, संते जहसंभवं नेया ॥ २२१ ॥ बंधट्टाणा तिदसद्ध दंसणावरणमोहनामाणं । सेसाणेग-
मवड्डियबंधो सव्वत्थ ठाणसमो ॥ २२२ ॥ भूओगारा दो नव, छ गप्पतरा दु अट्ट सत्त कमा । मिच्छाओ सासणत्तं न एकती-
सेक्कगुरु जम्हा ॥ २२३ ॥ चउ छ विइए नामंभि एग गुणतीस तीस अवात्ता । इग सत्तरसयमोहि, एक्केको तइयवज्जाणं
॥ २२४ ॥ इगसयरगुत्तर जा, दुवीस छन्वीस तह तिपन्नाइं । जा चोवत्तरि बावड्डिरहियबंधाओ गुणतीसं ॥ २२५ ॥ एक्कार बार
तिचउक्कीस गुणतीसओ य चउर्तासा । चउआला गुणसट्ठी, उदयट्टाणाइं छन्वीसं ॥२२६॥ भूयप्पयरा इगिचउवीसं जन्नेइ केवली
छउमं । अजओ य केमलितं, तित्थयरियरा व अबोन्नं ॥ २२७ ॥ एक्कारबारसासी, इगि चउ पंचाहिया य चउणउई । एत्तो

चउद्दहियमयं, पण्नीमाओ य छायालं ॥ २२८ ॥ वत्तीसं नत्थि सयं, एवं अडयाल संतठाणाणि । जोगिअघाइचउक्के, भण
स्वचिउं घाडमंताणि ॥ २२९ ॥ साई अधुवो नियमा, जीवविसेसे अणाइ अधुव धुवो । नियमा धुवो अणाई, अधुवो अधुवो व साई
वा ॥ २३० ॥ उक्कोमा पस्विडिए, साइ अणुक्कोमओ जहन्नाओ । अक्कन्धाओ वियरो, तदभावो दो वि अविसेसा ॥ २३१ ॥
तेणाई ओहेणं, उक्कोमजहन्नो पुणो साई । अधुवाण साइ सव्वे, धुवाणाणइवि संभविणो ॥ २३२ ॥ मूलुत्तरपगईणं, जहन्नओ
पगइवन्ध उवमंते । तव्वमड्ठा अजहन्नो, उक्कोमो सन्निमिच्छेमि ॥ २३३ ॥ आउस्स साइअधुवो, वन्धो तइयस्स साइअवसेसो ।
मेमाण माइणाइ, भव्वाभव्वमु अधुवधुवो ॥ २३४ ॥ साइ अधुवो सव्वण, होइ धुववन्धियाण णाइधुवो । निययअवन्धचुयाणं
साइ अणाई अपत्ताणं ॥ २३५ ॥ नरयतिगं देवतिगं, इगिविगलाणं विउळि नो वन्धे । मणुयतिगुच्चं च गईतसंपि तिरि तित्थ-
आहारं ॥ २३६ ॥ वेउव्वाहारदुगं, नारयसुगसुहुमविगलजाइतिगं । वन्धहि न सुरा सायवथावरएगिदि नेरइया ॥ २३७ ॥ मोहे
मयगी कोडाकोडीओ वीम नामगोयाणं । तीसियराण चउण्हं, तेत्तीसियगइं आउस्स ॥ २३८ ॥ मोत्तुमकसाइ तणुयी, ठिइ वेयाणि-
यम्म चागम मुहुत्ता । अट्ठ नामगोयाण, सेसयाणं मुहुत्तंते ॥ २३९ ॥ सुक्किलसुरभीमहुराण दस उ तह सुभचउण्ह फासाणं ।
अट्ठाइज्जपचुट्ठी, ओविलहालिहपुव्वाण ॥ २४० ॥ तीसं कोडाकोडी, असायआवरणअंतरायाणं । मिच्छं सयरी इत्थीमणुदुगसा-
गाण पत्तरम ॥ २४१ ॥ मंघयेण संठाणे, पढमे दस उवरिमसु दुगबुट्ठी । सुहुमतिवामणविगले डारस चत्ता कसायाणं ॥ २४२ ॥
पुंहागरइउच्चं, सुभत्तगतिथिराइल्लक्कंदेवदुगे । दस सेसाणं वीसा, एवइयावाहवाससया ॥ २४३ ॥ सुरनारयाउयाणं, अयरा
तेत्तीग तिन्नि पालयाइ । इयराणं चउसुवि पुव्वकोडित्तंसे अवाहा उ ॥ २४४ ॥ वोलीणेंसुं दोसुं, भागेंसुं आउयस्स जो वन्धो

भणिओ असंभवाओ, न घडइ सो गइचउक्केवि ॥ २४५ ॥ पलियासंखेज्जंसे, बंधंति न साहिए नरतिरिच्छा । छम्मासे पुण इयरा, तदाऽऽउतंसो बहुं होइ ॥ २४६ ॥ पुव्वा कोडी जेसिं, आऊ अहिकिच्च ते इमं भणियं । भणिअपि नियअवाहं, आउं बंधंति अमुयंता ॥ २४७ ॥ निरुवकमाण छमासा, इगिविगलाणं भवद्धिइतंसो । पलियासंखेज्जंसं, जुगधम्मणिं वयंतन्ने ॥ २४८ ॥ अंतो कोडीकोडी, तित्थयराहार तीए संखाओ । तेतीसपलियसंखं, निकाइयाणं तु उक्कोसा ॥ २४९ ॥ अंतोकोडाकोडी, ठिइएवि कहं न होइ ? तित्थयरे । संते किच्चियकालं, तिरिओ अह होइ उ विरोहो ॥ २५० ॥ जमिह निकाइयातित्थं, तिरियभवे तं निसिहियं संतं । इयरंमि नत्थि दोसो, उव्वट्टणुवट्टणासज्जे ॥ २५१ ॥ पुव्वकोडीइ परओ इगि विगलो वा न बन्धए आउं । अंतो कोडाकोडीए आरओ अभवसन्नी उ ॥ २५२ ॥ सुरनारयाउयाणं, दसवाससहस्स लघु सत्तिथाणं । इयरे अंतमुहुत्तं, अंतमुहुत्तं अवाहाओ ॥ २५३ ॥ पुंवेय अट्ट वासा अट्ट मुहुत्ता जसुच्चगोयाणं । साए बारसहारगविग्धावरणा किच्चूणं ॥ २५४ ॥ दोमास एग अद्धं, अंतमुहुत्तं च कोह पुव्वाणं । संसाणुक्कोसाओ, मिच्छत्तठिइए जं लद्धं ॥ २५५ ॥ वेउविछकि तं सहसताडियं जं असन्निगो तेसिं । पलियासंखंस्खणं ठिइ अवाहूणियनिसेगो ॥ २५६ ॥ मोत्तुमवाहासमए, बहुगं तयणंतरे रयइ दलियं । तत्तो त्रिसंसहीणं, कमसो नेयं ठिइ जाव ॥ २५७ ॥ आउस्स पढमसमया, परभविआ जेण तस्स उ अवाहा । पल्लासंखियभागं, गंतुं अद्धद्वयं दलियं ॥ २५८ ॥ पलिओ-वमस्स मूला, असंखभागम्मि जत्तिया समया । तावइया हाणीओ, ठिइबन्धुक्कोसए नियमा ॥ २५९ ॥ उक्कोसठिइबन्धा, पल्लासंखे-ज्जभागमित्तेहिं । हसिएहिं समएहिं हसइ अवाहाए इगसमओ ॥ २६० ॥ जा एगिंदिजहन्ना, पल्लासंखंसंजुया सा उ । तेसिं जेडा सेसाण संखभागहिय जा सन्नी ॥ २६१ ॥ पणवीसा पन्नासा, सय दससयताडिया इगिंदिठिइ । विगलासन्नीण कमा,

जायइ जेढा व इयरा वा ॥ २६२ ॥ ठिङ्ठाणाइं एगिंदियाण थोचइं होति सव्वाणं । वंदीण असंखेज्जाणि, संखगुणियाणि जह
उपि ॥ २६३ ॥ मव्वजहन्नावि ठिई, अमंखलोगप्पएसतुछेहि । अज्झवसाएहिं भवे, विससओहिएहिं उवरुवरिं ॥ २६४ ॥
अमंगयलोरावपएसतुल्लया हीणमज्झिमुक्कोसा । ठिइवंधज्झवसाया तीए विससा असंखेज्जा ॥ २६५ ॥ सत्तण्हं अजहन्नो, चउहा
ठिइवंधु मूलपगइणं । मेमा उ साइअधुवा, चत्तारिवि आउए एवं ॥ २६६ ॥ नाणंतरायदंसणचउक्कसंजलणठिई अजहन्ना । चउहा
माइ अधुवा, मेमा इयराण मव्वाओ ॥ २६७ ॥ अट्ठारसण्ह खवगो, वायरएगिंदि सेसधुवियाणं । पज्जो कुणइ जहन्नं साई अधुवो
अओ गमो ॥ २६८ ॥ अट्ठाराणज्जहन्नो, उवसमसेढीए परिवडंतस्स । साई सेसवियप्पा, सुगमा अधुवा धुवाणंपि ॥ २६९ ॥
मव्वाणवि पगइणं, उक्कोमं मन्निणो कुणति ठिइं । एगिंदिया जहन्नं असन्निखवगा य काणंपि ॥ २७० ॥ सव्वाण ठिई असुभा,
उक्कोगुक्कोमं किलेमणं । इयरा उ विमोहीए, मुरनरतिरिआउए मोत्तुं ॥ २७१ ॥ अणुभागोऽणुक्कोसो, नामतइज्जाण धाइ अजहन्नो ।
गायम्म दोवि एए, चउव्विहा सेमया दूविहा ॥ २७२ ॥ सुभधुवियाणणुक्कोसो, चउहा अजहन्न असुभधुवियाणं । साई अधुवा
मंगा, चत्तारिवि अधुववंधीणं ॥ २७३ ॥ असुभधुवाण जहणं, वंधगचरमा कुणति सुविसुद्धा । समयं परिवडमाणा, अजहणं
माइया दोवि ॥ २७४ ॥ सयल्लुभाणुक्कोसं, एवमणुक्कोसगं च नायव्वं । वन्नाई सुभअसुभा, तेणं तेयाल धुवअसुभा ॥ २७५ ॥
मयलागुभायवाणं, उज्जोयतिरिक्खमणुयआळणं । सन्नो करेइ मिच्छो, समयं उक्कोस अणुभागं ॥ २७६ ॥ आहार अप्पमत्तो,
कुणइ जहन्नं पमत्तयाभिमुहो । नरतिरिय चोइसण्हं, देवाजोगाण साळण ॥ २७७ ॥ ओरालियातेरियदुगे, नीउज्जोयाण तमतमा
ज्जण्हं । मिच्छनरयाणभिमुहो सम्मदिट्ठी उ तित्थस्स ॥ २७८ ॥ सुभधुवतसाइचउरो, परघायपणिंदिसास चउगइया । उक्कडामिच्छा

ते चिय, थीअपुमाणं विसुद्धंता ॥ २७९ ॥ थिरसुभजससायाणं सप्पडिवक्खाण मिच्छ सम्मो वा । मज्झिमपरिणामो कुणइ थावरे-
गिदिए मिच्छो ॥ २८० ॥ सुसराइतिनि दुगुणा, संठिसंघयणामणुयविहजुयले । उच्चे चउगइमिच्छा, अरईसोगाण उ पमत्तो
॥ २८१ ॥ सेठिअसंखेज्जंसो, जोगट्टाणा तओ असंखेज्जा । पयडीभेआ तत्तो, ठिइभेया होंति तत्तोवि ॥ २८२ ॥ ठिइबंधज्झव-
साया, तत्तो अणुभागबंधठाणाणि । तत्तो कम्मपएसाणंतगुणा तो रसच्छया ॥ २८३ ॥ एगपएसोगाढि, सव्वपएसेहि कम्मणो
जोगे । जीवो पोगलदब्बे, गिण्हइ साई अणाई वा ॥ २८४ ॥ कमसो बुद्धिठिईणं, भागो दलियस्स होइ सविमसो । तइयस्स सव्व-
जेड्डो, तस्स फुडत्तं जओ गण्ये ॥ २८५ ॥ जं समयं जावइयाइं, बंधए ताण एसविहीए । पत्तयं पत्तयं, भागे निव्वत्तए जीवो
॥ २८६ ॥ जह जह य अप्पपगईण बंधगो तह तहत्ति उक्कोसं । कुव्वइ पएसबंधं, जहबयं तस्स वचासा ॥ २८७ ॥ नाणंतराइ-
याणं, परभागा आउगस्स नियगाओ । परमो पएसबंधो सेसाणं उभयओ होइ ॥ २८८ ॥ उक्कोसमाइयाणं, आउम्मि न संभवो
विसेसाणं । एवमिणं किंतु इमो, नेओ जोगट्टिइविसेसा ॥ २८९ ॥ मोहाउयवज्जाणं, णुक्कोसो साइयाइओ होइ । साई अधुवा
सेसा, आउगमोहाण सन्वेवि ॥ २९० ॥ छव्वन्धगस्स उक्कस्स, जोगिणो साइअधुवउक्कोसो । अणुकोस तच्चुयाओ अणाइअधुवा धुवा
सुगमा ॥ २९१ ॥ होइ जहन्नोऽपज्जत्तगस्स सुहुमगनिगोयजीवस्स । तस्समउप्पन्नगसत्तबंधगस्सप्पविरियस्स ॥ २९२ ॥ एकं
समयं अजहन्नओ तओ साइअधुवा दोवि । मोहेवि इमे एवं, आउम्मि य कारणं सुगमं ॥ २९३ ॥ मोहस्स अइकिलिद्धे उक्कोसो
सत्तबंधए मिच्छे । एकं समयंणुक्कोसओ तओ साइअधुवाओ ॥ २९४ ॥ नाणंतरायनिदाअणवज्जकसायभयदुग्घाण । दंसणचउ-
पयलाणं, चउवि (व्वि) गप्पो अणुक्कोसो ॥ २९५ ॥ सेसा साई अधुवा, सव्वे सव्वाण सेसपर्यङ्गं । जाण जहिं बंधतो उक्कोसो

ताण तन्धेव ॥ २०६ ॥ निययअंयचुयाणं, णुक्कोसो माइ णाइ तमपत्ते । सई अथुवोऽधुवंधियाण धुवंधणा चेव ॥ २९७ ॥
अपत्तरगडवन्धे, उक्कडजोगी उ सन्निपज्जत्तो । कुणइ पएसुक्कोसं, जहन्नयं तस्स वच्चासे ॥ २९८ ॥ सत्तविहवन्ध मिच्छे, परमो
अणमिच्छथीणगिद्धिणं । उक्कोसमंकिलिङ्गे, जहन्नओ नामधुवियाणं ॥ २९९ ॥ समयादसंखकालं, तिरिदुगनीयाणि जाव वज्झंति ।
वेउच्चियेदेवदुगं, पछत्तिगं आउ अंतमुहू ॥ ३०० ॥ देसूणपुव्वकोडी, सायं तहऽसंखपोगगला उरलं । परधाउस्सासतसचउपणिदिं
पणमीय अयरसयं ॥ ३०१ ॥ चउरंसउच्चमुभखगइपुरिसमुस्सरतिगाण छावट्ठी । विउणा मणुदुगउरलंगरिसहतित्थाण तेत्तीसा
॥ ३०२ ॥ मेमाणंतमुहुत्तं, समया तित्थाउगाण अंतमुहू । वन्धो जहन्नओवि हु, भंगतिगं निच्चवन्धोण ॥ ३०३ ॥ हाइ अणाइ
अणंतो, अणाइमंतो धुवोदयाणुदओ । साइसपज्जवसाणो, अथुवाणं तह य मिच्छस्स ॥ ३०४ ॥ पयाडिठिईमाईया, भेया पुव्वुत्तया
इहं नेया । उद्दीरणउदयाणं, जं नाणत्तं तयं वोच्छं ॥ ३०५ ॥ चरमोदयमुच्चाणं, अजोगिकालं उद्दीरणाविरेहे । देसूणपुव्वकोडी,
मणुयाउगंवयीयाणं ॥ ३०६ ॥ तइयच्चिय पज्जत्ती, जा ता निद्दाण होइ पंचणं । उदओ आवलिअत्ते, तेवीसाए उ सेसाणं
॥ ३०७ ॥ मोहं चउहा तिविहो व सेससत्तणह मूलपगईणं । मिच्छत्तुदओ चउहा, अधुवधुवाणं दुविहत्तिविहो ॥ ३०८ ॥ उदओ
ठिइक्खण्णं, मंपत्तीण मभावत्तो पढमो । सति तम्मि भवे वीओ, पओगओदीरणा उदओ ॥ ३०९ ॥ उद्दीरणजोगाणं, अब्भ-
हियठिइण उदयजोगाओ । हस्सुदओ एगठिइणं, निद्दूणाए गियालाए ॥ ३१० ॥ अणुभागुदओवि उद्दीरणाए तुल्लो जहन्नयं
नवरं । आवलिगं मम्मचचयलीणंतलोभाणं ॥ ३११ ॥ अजहन्नोऽणुक्कोसो, चउह तिहा छण्ह चउविहो मोहे । आउस्स साइ अधुवा,
मेगविअणा य मच्चयिं ॥ ३१२ ॥ अजहन्नाणुक्कोसो, धुवोदयाणं चओ तिहा चउहा । मिच्छत्ते सेसांसि, दुविहा सव्वे य सेसाणं

॥ ३१३ ॥ संमत्तेदसंपुन्रविरहउप्यत्तिअणविंसंजोग । दंसणखवणे मोहस्स, समणे उवसंत खवणे य ॥ ३१४ ॥ खीणाइतिगे अस्संख-
गुणियगुणसेढिदलिय जहकमसो । सम्मत्ताइणेक्कारसण्ह कालो उ संखंसे ॥ ३१५ ॥ झत्ति गुणाओ पडिए, मिच्छत्तगयंमि आइमा
तिन्नि । लब्भंति न सेसाओ, जं झीणासुं असुममरणं ॥ ३१६ ॥ उक्कोसपएसुदयं, गुणसेढीसीसगे गुणियकम्मो । सव्वासु कुणइ
ओहेण, खवियकम्मो पुण जहन्तं ॥ ३१७ ॥ सम्मत्तेवयंसंजलणयाण खीणंतदुजिणअंताणं । लहु खवणाए अंतो, अवहिस्स अणो-
हिणुक्कोसो ॥ ३१८ ॥ पढमगुणसेढिसीसे, निदापयलाण कुणइ उवसंतो । देवत्तं झत्ति गओ, वेउव्वियसुरदुगस्सेव ॥ ३१९ ॥
तिरिएगंतुदयाणं, मिच्छत्तणमीसथीणगिद्धीणं । अपजतस्स य जोगे, दुतिगुणसेढीण सीसाणं ॥ ३२० ॥ से कालेउतरकरणं, होही
अमरो य अंतमुहुपरओ । उक्कोसपएसुदओ हासाइसु मज्झिमट्टहं ॥ ३२१ ॥ हस्सठिई वंधित्ता अद्वाजोगाइठिइनिसगाणं । उक्को-
सपए पढमोदयम्मि सुरनारगाऊणं ॥ ३२२ ॥ अद्वाजोगुक्कोसे, वंधित्ता भोगभूमिगसु लहुं । सव्वप्पजीवियं वज्जइत्तु ओवट्टिया
दोण्हं ॥ ३२३ ॥ नारयतिरिदुगदुभगाइनीयमणुयाणुव्विगाणं तु । दंसणमोहक्खवगो, तइयगसेढीउ पडिभगो ॥ ३२४ ॥ संघ-
यणपंचगस्स उ, बिइयादितिगुणसेढिसीसम्मिं । आहारुज्जोयाण, अपमत्तो आइगुणसीसे ॥ ३२५ ॥ गुणसेढीए भग्गो, पत्तो वेइं-
दिपुढाविकायत्तं । आयावस्स उ तव्वेइ, पढमसमयंमि वट्ठंतो ॥ ३२६ ॥ देवो जहन्नयाऊ, दीहुव्वट्टित्तु मिच्छ अन्तम्मि । चउना-
णदंसणतिगे, एगिदिगए जहन्नुदयं ॥ ३२७ ॥ कुव्वइ ओहिदुगस्स उ देवत्तं संजमाउ संपत्तो । मिच्छुक्कोसुकट्टिय, आवलिगंतो
पएसुदयं ॥ ३२८ ॥ वेयणियउच्चसोयंतरायअरइण होइ ओहिसमो । निदादुगस्स उदए, उक्कोसठिइउ पडियस्स ॥ ३२९ ॥ मइ-
सरिसं वरिसधरं, तिरियगई थावरं च नीयं च । इंदियपज्जत्तीए, पढमे समयंमि गिद्धितिगे ॥ ३३० ॥ अपुमित्थिसोगपढमिच्छअ-

रुद्रहियाण मोहपगईणं । अंतरकण्ठाउ गए, सुरेसु उदयावलीअंते ॥ ३३१ ॥ उवसंतो कालगओ, सव्वहुं जाइ भगवई सिद्धं ।
तन्थ न पयाणुदओ, अमुभुदए होइ मिच्छस्स ॥ ३३२ ॥ उवसामइसु चउहा, अन्तसुहू वंधिऊण वहुकालं । पालिय सम्मं पढ-
माण, आवलीअंतमिच्छगए ॥ ३३३ ॥ इत्थीए संजमभेवे, सव्वनिरुद्धेमि गंतु मिच्छत्तं । देवी लहु जिड्ढिठिइ, उव्वद्धिय आवली-
अंत ॥ ३३४ ॥ अपपद्दाजोगमज्जियाण आज्ज जिड्ढिठिअंते । उवरिं थोवनिसेग, चिर तिक्वासायवेइणं ॥ ३३५ ॥ संजोयणा
धिज्जोजिय, जहन्नंदवत्तमंतिसमुहेत्त । वंधिय उक्कोस्सिठिइ, गंतूणंगिदियासन्नो ॥ ३३६ ॥ सव्वलहुं नरयगए नरयगई तम्मि सव्व-
पज्जेत्ते । अणुण्णिय मगइतुल्ला, ता पुण नेया भवाइम्मि ॥ ३३७ ॥ देवगई ओहिसमा, नवरं उज्जोयवेयगो जाहे । चिरसंजमिणो
अंत, आहारं तस्म उदयम्मि ॥ ३३८ ॥ सेसाणं चक्खुसमं, तंमि व अन्नंमि वा भवे अ चिरा । तज्जोगा वहुयाओ, ता ताओ
नेयमाणस्म ॥ ३३९ ॥ पढमकमाया चउहा तिहा धुवं साइ अद्धुवं संतं । दुचरिमखीणभयन्ता निदादुगचोदसाऊणि ॥ ३४० ॥
निगु मिच्छन्तं नियमा, अट्ठसु टाणंसु होइ भइयव्वं । मासायणीम नियमा, सम्मं भज्जं दससु संतं ॥ ३४१ ॥ सासणमीसि मोसं
गन्तं नियमण नचमु भइयव्वं । सासायणंत नियमा, पंचसु भज्जा अओ पढमा ॥ ३४२ ॥ मज्झिल्लड्डकसाया, ता जा अणिय-
ट्ठियवगंगेयया । मागा तो संखया, ठिइखंडा जाव गिद्धित्तगं ॥ ३४३ ॥ थावरतिरिगइदेदो, आयावेगिंदिविगलसाहारं । नरय-
दुगुज्जोयाणि य, दयाइमंगततिग्गिजोगा ॥ ३४४ ॥ एवं नपुंसइत्थी सन्तं छक्कं च वाजर पुगिसुदए । समऊणाओ दोन्नि उ,
आत्तलियाओ तओ पुगिमं ॥ ३४५ ॥ इत्थीउदए नपुंसं, इत्थीवेयं च सत्तगं च कमा । अपुमोदयंमि जुगवं, नपुंसइत्थी पुणो सत्त
॥ ३४६ ॥ गंगेज्जा ट्ठिइयंडा, पुणोवि कोहाइल्लेभिसुहुमत्ते । आमज्ज खवगसेदी, सव्वा इयराइ जा संतो ॥ ३४७ ॥ सव्वाणवि

आहारं, सासणमीसयरारण पुण तित्थं । उभये संति न मिच्छे, तित्थगरे अंतरसुहुत्तं ॥ ३४८ ॥ अनयरवेयणीयं, उच्चं नामस्स चरमउदयाओ । मणुयाउ अजोगंता सेसा उ दुचरिमसमयंता ॥ ३४९ ॥ मूलठिई अजहन्ना तिहा चउद्धा उ पढमयाण भवे । धुवसंतीणंपि तिहा, सेसविगप्पाधुवा दुविहा ॥ ३५० ॥ बंधुदउक्कोसाणं उक्कोसठिई उ संतमुक्कोसं । तं पुण समयेणूणं अणुदय-उक्कोसबंधीणं ॥ ३५१ ॥ उदसंकमउक्कोसाण आगमो सालिगो भवे जेठो । सन्तं अणुदयसंकमउक्कोसाणं तु समऊणो ॥ ३५२ ॥ उदयवईगेगठिई अणुदयवइयाण दुसमया एगा । होइ जहन्नं सन्तं दसण्ह पुण संकमो चरिमो ॥ ३५३ ॥ हासाइ पुरिसकोहाइ, तिन्नि संजलण जेण बंधुदए । वोच्छिन्ने संकामइ तेण इहं संकमो चरिमो ॥ ३५४ ॥ जावेगिदिजहन्ना नियगुक्कोसा हि ताव ठिई-ठाणा । नेरंतरेण हेट्टा खवणाइसु संतरांइपि ॥ ३५५ ॥ संकमतुल्लं अणुभागसंतयं नवरि देसघाईणं । हासाईरहियाणं जहन्नयं एग-ठाणं तु ॥ ३५६ ॥ मणनाने दुट्ठाणं देसघाई य सामिणो खवगा । अंतिमसमये सम्मत्तवेयखीणन्तलोभाणं ॥ ३५७ ॥ मइसुय-चक्खुअचक्खू, सुयसम्मत्तस्स जेठुलद्धिस्स । परमोहिस्सोहिदुगे, मणनाने विपुलनाणिस्स ॥ ३५८ ॥ अणुभागट्ठाणां तिहा कमा ताणऽसंखगुणियाणि । बंधा उव्वट्ठोवट्ठणाउ अणुभागघायाओ ॥ ३५९ ॥ सत्तण्हं अजहन्नं, तिविहं सेसा दुहा पएसंमि । मूलपणईसु आउस्स, साइ अधुवा य सव्वेवि ॥ ३६० ॥ सुभधुवबंधितसाई, पणिंदिचउरंसरिसभसायाणं । संजलणुस्सपाससुभखगइ-पुं पराघायणुक्कोसं ॥ ३६१ ॥ चउहा धुवसंतीणं, अणजसंसंजलणलोभवज्जाणं । तिविहमजहण चउहा, इमाण छण्हं दुहाणुत्तं ॥ ३६२ ॥ संपुण्णगुणियकम्मो, पएसउक्कस्ससंतसामीओ । तस्सेव सत्तमीनिगगयस्स काणं विसेसोवि ॥ ३६३ ॥ मिच्छमीसेहिं कमसो, संपक्खत्तेहिं मीससम्मेसु । वरिसधरस्स उ ईसाणगस्स चरिममि समयम्मि ॥ ३६४ ॥ ईसाणे पूरित्ता, नपुंसगं तो असंखवासीसु ।

श्रीचन्द्र-
निकेतने
पञ्चमं गच्छेत्
मन्त्रं दत्तं
॥३०५॥

पञ्चांगवियोगेण, पूरिण् इत्यर्थविषयम् ॥ ३६५ ॥ जो सव्वसंक्रमेण इत्थी पुरिसस्मि लुहइ सो सार्मी । पुरिसस्स कम्मसंजलणयाण
सो चैव मंछोमि ॥ ३६६ ॥ चउत्तममामिय मंहिं, जमुच्चमायाण मुहुमखवगंते । जं अमुभपगइदलियस्स संकमो होइ एयासु
॥ ३६७ ॥ अट्टजिगुहमेहि देवनिरयाउगाण परमाए । परमं पएस्स मतं, जा पढमो उदयसमओ सो ॥ ३६८ ॥ सेसाउगाणि
नियगेसु चैव आंगंतु पुव्वकोडीए । सायवहुलस्स अचिया, वंधेत जाव नोवड्डे ॥ ३६९ ॥ पूरित्तु पुव्वकोडीपुहुत्तनारयदुगस्स
बंधेत । एवं पलियनिगं, मुग्गुगंउत्तियदुगाणं ॥ ३७० ॥ तमतमगो अइखिणं, सम्मत्तं लभिय तंमि बहुगद्धं । मणुयदुगस्सु-
होमं, मवज्जरिममम्स वंधेत ॥ ३७१ ॥ वेळावाड्डिचियाणं, मोहम्मुवसासगस्स चउसुत्तो । सम्मधुवचारसण्हं, खवगंमि संवंध-
अनस्मि ॥ ३७२ ॥ मुमथिग्गुभधुविगाणं, एवं चिय होइ मंतमुक्कोसं । तित्थयराहाराणं, भियनियगुक्कोसवंधेत ॥ ३७३ ॥ तुल्ला
नगुंगगेणं, गंदिदियथावगगवुज्जाया । मुहुमतिंगं विगलानि य, तिरिमणुयचिरत्तिया नवरिं ॥ ३७४ ॥ ओहेण खवियकम्मं,
पग्गमनं जहन्नयं होइ । नियमंक्रमम्स विरमे, तस्सेव विभिमियं मुणसु ॥ ३७५ ॥ उव्वलमणीणिगटिइ उव्वलए जया दुसामइगा ।
भोवदमज्जियाणं, चिरकाल पालिआ अंत ॥ ३७६ ॥ अतिमलोभजसाणं. असेडिगाहापवत्तअन्तंमि । मिच्छत्तगए आहारगस्स
मेयाणि नियगंते ॥ ३७७ ॥ चग्गमावलिपविट्ठा. गुग्गमेढी जामि अत्थि न य उदओ । आवलिगासमयसमा तासिं खलु फड्ड-
गांते तु ॥ ३७८ ॥ मव्वजहन्नपणं, पग्गमवुट्ठोणंताया मेया । ठिड्डाणे ठिड्डाणे, विचेया खवियकम्माओ ॥ ३७९ ॥ एगड्डिइयं
पग्गाए फट्ठुगं दोसु होइ दाड्डिइगं । तिग्गमाइसुवि एवं, नेयं जावतिं जासिं तु ॥ ३८० ॥ आवलिमेत्तुक्कोसं, फड्डगमोहस्स सव्व-
याड्डेणं । नेग्गनामतिनिदाण, जाव नो आवली गलइ ॥ ३८१ ॥ खोणद्धासंखंसं, खणिंताणं तु फड्डगुक्कोसं । उदयवड्डेणगहिंयं,

निर्द्वाणं एगहीणं तं ॥ ३८२ ॥ अज्जोगिसंतिगाणं, उदयवईणं तु तस्म कालेणं । एगाहिगेण तुछं, इयराणं एगहीणं तं ॥ ३८३ ॥
ठिइखंडाणइखुड्डं, खीणसजोगीण होइ जं चरिमं । तं उदयवईणहियं, अन्नगए तूणमियराणं ॥ ३८४ ॥ जं समयं उदयवई,
खिज्जइ दुच्चरिमयन्तु ठिइठाणं । अणुदयवइए तम्मी, चरिमं चरिममि जं कमइ ॥ ३८५ ॥ जावइयाउ ठिइओ जसंतलोभाणहा-
पवचंते । तं इगिफड्डं संते, जहनयं अकयसोढिस्स ॥ ३८६ ॥ अणुदयतुछं उव्वलीणगाण जाणिज्ज दीहउव्वलेण । हासाईण एगं,
संछोभे फड्डुगं चरमं ॥ ३८७ ॥ बन्धावलियाईयं, आवलिकालेण वीइठिइहिंतो । लयठाणं लयठाणं, नासेई संकमेणं तु ॥ ३८८ ॥
संजलणातिगे दुसमय हीणा दो आवलीण उक्कोसं । फड्डुं बिइय ठिइए, पढमाए अणुदयावलिया ॥ ३८९ ॥ आवलियदुसमऊणा
मेत्तं फड्डुं तु पढमठिइविरमे । वेयाणवि बे फड्डा ठिइदुगं जेण तिहंयि ॥ ३९० ॥ पढमठिइचरमुदये, विइयठिइए व चरमसं-
छोभे । दो फड्डा वेयाणं, दो इगि संतंइहा एए ॥ ३९१ ॥ चरमसंछोभसमए, एगा ठिइ होइ थंनिपुसाणं । पढमठिइए तदंते,
पुरिसे दोआलिदुसूमूणं ॥ ३९२ ॥ इति श्रीपंचमं बन्धविधिद्वारम् ॥

॥ अथ कर्मप्रकृतिसंग्रहः ॥ बंधणकरणम्-णमिऊण सुयहराणं वोच्छं करणाणि बंधणाईणि । संक्रमकरणं बहुसो अइदि-
सियं उदयसंते जं ॥ ३९३ ॥ आवरणदेससव्वक्खएण दुविहेह वीरियं होइ । अहिसंधिअणहिसंधी अकसाइ सलेस उभयंयि ॥ ३९४ ॥
होइ कसाइवि पढमं इयरमलेसीवि जं सलेसं तु । गहणपरिणामफंदणरूवं तं जोगओ तिविहं ॥ ३९५ ॥ जोगो विरियं थामो
उच्छाह परक्कमो तहा चेड्डा । सत्ती सामन्थंति य जोगस्स हवंति पज्जाया ॥ ३९६ ॥ पन्नाए अविभागं जहनविरियस्स वीरियं
छिन्नं । एक्केक्कस्स पएस्स अंसंखलोगप्पएससमं ॥ ३९७ ॥ सव्वप्पवीरिएहिं जीवपएसेहिं वग्गणा पढमा । वीयाइ वग्गणाओ

श्रीनन्द-
पिंन
पंचमं ग्रंथं
रुमप्रकृतं
॥३०७॥

वर्गणाया-
फडुगानां-
च निरूपणं

॥३०७॥

स्वन्नरिया अमंखाओ ॥ ३९८ ॥ ताओ फडुगमेगं अओ परं नत्थि रूवडुडीए । जाव असंखा लोगा पुव्वविहाणेण तो फडा
॥ ३९९ ॥ मेढीअमंखभागियफडुहिं जहण्णयं हवड ठाणं । अंगुलअसंखभागुत्तराहिं भूओ असंखाइ ॥ ४०० ॥ सेढीअसंखिय-
भागं गंतुं गन्तुं भवंति दुगुणाइ । फडाइं ठाणेमुं पलियासंखसगुणयारा ॥ ४०१ ॥ वडुंति व हायंति व चउहा जीवस्स जोगठाणाइं ।
आनीलिअमंयभागंतमुहुत्तमसंखगुणहाणी ॥ ४०२ ॥ जोगड्डाणठिईओ चउसमया अडु दोणिण जा तत्तो । अडुगुमयठिइ जाओ
जन्ना परममंसगुणियाणं ॥ ४०३ ॥ मुहुंमेयगइयाणं जहणउक्कोमपज्जपज्जाणं । आसज्ज असंखगुणाणि होति इह जोगठाणाणि
॥ ४०४ ॥ जागगुम्भवं जीवा परिणामतीह गिण्हिउं दलियं । भासाणायाणमणोचियं च अवलंघए दव्वं ॥ ४०५ ॥ एक्कपएसाइ-
अणंतजाओ होऊण होति उगलस्स । अज्जोगंतरिआओ वग्गणाओ अणंताओ ॥ ४०६ ॥ ओराल १ विउव्वा २ हार ३ तेय ४
भागा ५ गुपाण ६ मण ७ कम्मे ८ । अह दव्ववग्गणाणं कम्मो विवज्जासओ खित्ते ॥ ४०७ ॥ कम्मोचरिं धुवेयर सुन्ना पत्तेय सुन्न-
नायग्गना । मुन्ना मुहुंमे मुन्ना महखंथे सगुणनामाओ ॥ ४०८ ॥ सिद्धाणंतसेणं अहव अभव्वेहणंतगुणिएहिं । जुत्ता जहन्नजोगगा
उगलाइणं भव जेड्डा ॥ ४०९ ॥ पंचरस पंचवणेहिं परिणया अडुफासदोगंधा । जावाहारगजोगगा चउफासविसेसिया उवरिं ॥ ४१० ॥
अग्निभागाइंनेहण जुत्तया ताव पोगगला अत्थि । सव्वजियाणंतगुणेण जाव नेहेण संजुत्ता ॥ ४११ ॥ जे एगनेहजुत्ता ते
गहवो तेहि वग्गणा पडमा । जे दुग्गेनेहाइजुत्ता असंखभागूण ते कमसो ॥ ४१२ ॥ इय एरिसहाणीए जंति
अणंनाउ वग्गणा कमसो । संखंमूणा तत्तो संखगुणूणा तत्तो कमसो ॥ ४१३ ॥ तत्तोसंखगुणूणा अणंतगुणऊणिआ-
वि नत्तोअनि । गंतुमंससा लोगा अद्धा पोगगला भूय ॥ ४१३ ॥ पडमहाणीए एवं वीयाएसंखवग्गणा गंतुं । अद्धं उवरित्थाओ

हाणीओ होंति जा तीए ॥ ४१५ ॥ थेवाओ वग्गणाओ पढमहाणीए उवरिमासु कमा । होंति अणंतगुणाओ अणंतभागो पएसणं ॥ ४१५ ॥ पंचण्ह सरीराणं परमाणूणं मतीए अविभागो । कप्पिययाणेगंसो गुणाणु भावाणु वा होंति ॥ ४१७ ॥ जे सब्वजहण-
गुणा जोग्गा तणुबंधणस्स परमाणू । तेवि उ य संखाराखगुणपलिभागा अइकंता ॥ ४१८ ॥ सब्वजियाणंतगुणेण जे उ नेहेण पोग्गला-
जुत्ता । ते वग्गणा उ पढमा बंधगनामस्स जोग्गाओ ॥ ४१९ ॥ अविभागुत्तरियाओ सिद्धाणमणंतभागतुछाओ । ताओ फड्डग-
मेगं अणंतविवराइं इय भूय ॥ ४२० ॥ जइमं इच्छसि फड्डं तत्तियसंखाए वग्गणा पढमा । गुणिया तस्साइछा रूवुत्तरियाओ-
उणंताओ ॥ ४२१ ॥ अभवाणंतगुणाइं फड्डाइं अंतराउ रूवुणा दोउणंतरवुद्धीओ परंपरा होंति सब्वाओ ॥ ४२२ ॥ पढमा उ
अणंतेहिं सरीरठाणं तु होइ फडेहिं । तयणंतभागवुद्धी कंडगमेत्ता भवे ठाणा ॥ ४२३ ॥ एकं असंखभागुत्तरेण पुण णंतभागवुद्धीए ।
कंडगमेत्ता ठाणा असंखभागुत्तरं भूय ॥ ४२४ ॥ एवं असंखभागुत्तराणि ठाणाणि कंडमेत्ताणि । संखेज्जभागवुद्धं पुण अनं उट्टए
ठाणं ॥ ४२५ ॥ अमुयंतो तह पुव्वुत्तराइं एयंपि नेसु जा कंडं । इय एयविहाणेणं छव्विहवुद्धी उ ठाणंसु ॥ ४२६ ॥ असंखलो-
गतुछा अणंतगुणरसजुया य इयठाणा । कंडंति एत्थ भन्नइ अंगुलभागो असंखेज्जो ॥ ४२७ ॥ होति पओगो जोगो तट्ठाणविचट्ठ-
णाए जो उ रसो । परिवट्ठेई जीवो पओगफट्ठं तयं वेति ॥ ४२८ ॥ अविभागग्गफट्ठगअंतरठाणाइं एत्थ जह पुत्तिं । ठाणाइं
वग्गणाओ अणंतगुणाए गच्छंति ॥ ४२९ ॥ तिण्हंपि फट्ठगाणं, जहणउक्कोसगा कमा ठविउं । पेया णंतगुणाओ वग्गणा
णेहफट्ठाओ ॥ ४३० ॥ अणुभागविसेसाओ मूलुत्तरपगइभेयकरणं तु । तुल्लस्साविदलस्सा पयईओ गोणनामाओ ॥ ४३१ ॥ ठिति-
बंधो दलस्स ठिई पएसबंधो पएसगहणं जं । ताण रसो अणुभागो तस्समुदाओ पगतिबंधो ॥ ४३२ ॥ मूलुत्तरपगईणं पुत्तिं दल-

भागमंभवो वृत्तो । रमभंग्णं इत्तो मोहावरणा निमुणैह ॥ ४३३ ॥ सञ्चुक्रोसरसो जो मूलविभागस्सगंतिभो भागो । सञ्चघर्षिण
दिञ्जद मो इयरो देसघर्षिणं ॥४३४॥ उक्रोसरस्सदं मिच्छे अदं तु इयघर्षिणं । सञ्जलणनोकसाया सेसं अद्वद्धयं लेति ॥४३५॥
नेविम्यज्झवयाया सुभागुभाजंखलोगपरिमाणा । सञ्मजियाणन्तगुणा एक्केहोति भावाणू ॥४३६॥ एकज्झवसायसमज्जियस्स
दलियम्म किं रमो तुल्लो ? । न हू होति गन्तंभया साहिज्जन्ते निसामेह ॥ ४३७ ॥ सञ्चप्परसे गेण्हइ जे बहवे तेहि वगणा पढमा ।
अविभागुचरिहं अन्नाओ विममहीगेहिं ॥ ४३८ ॥ दब्बेहिं वगणाओ सिद्धाणमणन्तभागतुल्लओ । एयं पढमं फडुं अओ परं
नन्थि स्रवहिया ॥ ४३९ ॥ दारं ॥ सञ्मजियाणंतगुणा पलिमागा लंघिउं पुणो अन्नो । एवं हवंति फडा सिद्धाणमणंतभागसमा
॥ ४४० ॥ एयं पढमं ठाणं एवमसंखज्जलोगठाणाणं । मममगणाणि फडाणि तेसिं तुल्लाणि विवराणि ॥ ४४१ ॥ ठाणाणं
परिवुट्ठी छट्ठाणक्रमेण तं गयं पुंञ्चि । भागो गुणो य कीरति जहुत्तरं एत्थ ठाणाणं ॥ ४४२ ॥ छट्ठाणगअवसाणे अन्नं छट्ठाणयं
पुणो अन्नं । एवमसंखा लोगा छट्ठाणाणं मुण्येयच्चा ॥ ४४३ ॥ सञ्चासिं बुट्ठीणं कंडगमेत्ता अणंतरा बुट्ठी । एगंतरा उ बुट्ठी वग्गो
कंडम्म कंडं च ॥ ४४४ ॥ कंडं कंडस्म घणो वग्गो दुगुणो दुगंतराए उ । कंडस्स वग्गवग्गो घणवग्गा तिगुणिआ कंडं ॥४४५॥
अडंकंड वग्गवग्गा वग्गा चत्तारि छग्घणा कंडं । चउअन्तरबुट्ठीए हेट्टट्ठाणपरूचणया ॥ ४४६ ॥ परिणामपच्चएणं एसा णेहस्स
छव्विना बुट्ठी । हाणी च रुणंति जिया आवलिभागं असंखेज्जं ॥ ४४७ ॥ अन्तमुहुत्तं चरिमा दोवि उ समयं तु पुण जहण्णेणं ।
जयमज्जविहाणं एत्थ विगप्पा चहुठिईया ॥ ४४८ ॥ कलिदावरेतयकडुम्मसन्निया होति रासिणो कमसो । एगाइसेसगा
चउहिंयंमि कडुम्म इह सन्न्ये ॥ ४४९ ॥ मुहुमगणिं पविसन्ता चिद्वंता तेसिं कायठितिकालो । कमसो असंखगुणिया तत्तो

अणुभागठाणाई ॥ ४५० ॥ सन्वत्थोवा ठाणा अणंतगुणणाए जे उ गच्छंति । तत्तो असंखगुणिया णंतरबुद्धीए जह हेडा ॥ ४५१ ॥
होति परंपरबुद्धीए थोवगणंतभागबुद्धा जे । अस्संखसंखगुणिआ एकं दो दो असंखगुणा ॥ ४५२ ॥ एगढ्ढापमाणं अंतर ठाणा
निरन्तरा ठाणा । कालो बुद्धी जवमज्झा फासणा अप्पबहु दारा ॥ ४५३ ॥ एकैकंमि असंखा तसेथराणंतया सपाउग्गे । एगाइ
जाव आवलिअसंखभागो तसा ठाणे ॥ ४५४ ॥ तसजुत्तठाणविरोसु सुणया होति एकमाईआ । जाव असंखा लोगा निरन्तरा
थावरा ठाणा ॥ ४५५ ॥ दो आइ जाव आवलि असंखभागो निरन्तरतसेहि । नाणाजिएहि ठाणं असुणयं आवलिअसंखं ॥ ४५६ ॥
जवमज्झम्मि य बहवो विससहीणाओ उभयओ कमसो । गंतुमसंखा लोगा अद्धा उभयओ जीवा ॥ ४५७ ॥ आवलि असंखभागं
तसेसु हाणीण होइ परिमाणं । हाणिदुगन्तरठाणा थावरहाणी असंखगुणा ॥ ४५८ ॥ जवमज्झे ठाणाइ असंखभागो उ सेसठा-
णाणं । हेडंमि होति थोवा उवरिमि असंखगुणियाणि ॥ ४५९ ॥ दुगचउरट्टतिसमइग सेसा य असंखगुणण्या कमसो । कालेइए
पुढा जिएण ठाणा भमत्तेणं ॥ ४६० ॥ तत्तो विससअहियं जवमज्झा उवरिमाइ ठाणाइ । तत्तो कंडगहेडा तत्तोचि हु सन्वठाणाइ
॥ ४६१ ॥ फासणकालप्पबहु जह तह जीवाण भणसु ठाणेसु । अणुभागबन्धठाणा अज्झवसाया व एगढ्ढा ॥ ४६२ ॥ ठितिठाणे
ठिइठाणे कसायउदया असंखलोगसमा । एकैककसायुदए एवं अणुभागठाणाइ ॥ ४६३ ॥ थोवाणुभागठाणा जहण्ठाठितिपढम-
बंधेउम्मि । तत्तो विससअहिया जाचरमाए चरमेहु ॥ ४६४ ॥ गंतुमसंखा लोगा पढमाहितो भवंति दुगुणाणि । आवलिअसंख-
भागो दुगुणठाणाण संवग्गो ॥ ४६५ ॥ असुभपगईणमेवं इयराणुकोसगम्मि ठिइबन्धे । सन्वुकोसगहेऊ उ होइ एवांचिय असेसं
॥ ४६६ ॥ थोवाणुभागठाणा जहण्ठाठितिबन्ध असुभपगईणं । समयबुद्धीए किंचि हियाइ सुहियाण विवरियं ॥ ४६७ ॥ पलिया-

मन्त्रियमेत्ता ठितिठाणा गंतु गंतु दुगुणाई । आचलिअसंखमेत्ता गुणा गुणंतरमसंखगुणं ॥ ४६८ ॥ सव्वजहण्णठिईए सव्वाणवि
आउगाण थोचाणि । ठाणाणि उत्तरासुं असंखगुणाए सेढीए ॥ ४६९ ॥ गंठदिसे सणी अभव्वजीवस्स जो ठिईवंधो । ठिई-
नुट्ठीए तम्म उ वन्धा अणुकट्ठिओ तत्तो ॥ ४७० ॥ वग्गे वग्गे अणुकट्ठि तिव्वमंदत्तणाई तुल्लाई । उवघाय घाइयडी कुवणनवगं
अमुभवग्गो ॥ ४७१ ॥ परघाय वन्धणतणू अंगसुवण्णाइतित्थानिम्माणं । अगुरुलहूसासतिगं संघाय छयाल सुभवग्गो ॥ ४७२ ॥
मायं थिराइ उच्चं मुरमणु दो दो पणिदि चउरसं । रिसहपसत्थाविहगइ सोलस परियत्त सुभवग्गो ॥ ४७३ ॥ अस्सायथावरदसं नर-
यदुगं विहगइ य अपमत्था । पंचिदिरिसभचउरसंगेयरा असुभ घोलणिया ॥ ४७४ ॥ मात्तुमसंखं मागं जहन्निठिठाणगाण सेसाणि ।
गच्छति उग्गिमाए तदेकदेसेण अण्णाणि ॥ ४७५ ॥ एवं उवरिं हुत्ता गंतूणं कंडमेत्ताठितिवंधा । पढमठितिठ्ठाणाणं अणुकट्ठी जाइ
परिणिट्ठं ॥ ४७६ ॥ तदुवरिम आइयासुं कममो नीयाईयाण निट्ठाइ । ठितिठाणाणणुकट्ठी आउकस्सं ठिई जाव ॥ ४७७ ॥ उव-
घायाइणं वग्गो परघायमाइसु विमसो । उक्कोसिठिईहिंतो हेट्ठमुहं कीरइ असेसं ॥ ४७८ ॥ सम्पडिवक्खाणं पुण असायसायाइयाण
पराइणं । ठावेत्थ टिइठाणा अन्नोकोडोइ नियनियगा ॥ ४७९ ॥ जा पडिवक्खक्कंता ठिइओ ताणं कम्मो इमो होइ । ताणन्नाणि
य ठाणा मुट्ठिट्ठिणं तु पुव्वकम्मो ॥ ४८० ॥ मोत्तण नीयामियराऽसुभाण जो जो जहन्निठितिवन्धो । नियपडिवक्खसुभाणं ठावेयव्वो
जहणयरो ॥ ४८१ ॥ पडिवक्खजहन्नयरो तिरिदुगनीयाण सत्तममहीए । सम्मत्ताईए तओ अणुकट्ठी उभयवग्गेसु ॥ ४८२ ॥
अट्ठाग्ग कोडोओ परघायकमेण तमचउकेवि । कंडं निवत्तणकंडंगं च पल्लस्सऽसंखंसो ॥ ४८३ ॥ जा निव्वत्तणकंडं जहण्णठिति-
पढमठाणगेहिंतो । गच्छंति उवरिहुत्तं अणंतगुणाए सेढीए ॥ ४८४ ॥ तत्तो पढमठितीए उक्कोसं ठाणगं अणंतगुणं । तत्तो

अनिन्द-
पिन्ने
पन्मंगेह
रुमप्रकृता
॥३११॥

कंडग उवरिं आउक्कस्सं नए एवं ॥ ४८५ ॥ उक्कोसाणं कंडं अणन्तगुणणाए तन्नए पच्छा । उवघायमाइयाणं इयरानुक्कोसगाहितो ॥ ४८६ ॥ अस्सायजहण्णठिइठाणेहिं तुल्लयाइं सब्बाणं । आपडिवक्खक्कंतगठिइण ठाणाइं हीणाइं ॥ ४८७ ॥ तत्तो अणंतगुणणाए जंति कंडस्स संखिया भागा । तत्तो अणंतगुणियं जहण्णठिति उक्कसं ठाणं ॥ ४८८ ॥ एवं उक्कस्साणं अणंतगुणणाए कंडगं वयइ । एकं जहण्णठाणं जाइ परक्कंतठाणाणं ॥ ४८९ ॥ उवरिं उवघायसमं सायस्सवि नवरि उक्कसठिइओ । अंतसुवघायसमं मज्जे नीयस्स सायसमं ॥ ४९० ॥ संजयवायरसुहुमग पज्जअपज्जाण हीणमुक्कोसो । एवं विगलाज्जनिमु संजयउक्कोसगो बन्धो ॥ ४९१ ॥ देसदुगविरय चउरो सणीपंचेन्दियस्स चउरो य । संखेज्जगुणा कमसो संजयउक्कोसगाहितो ॥ ४९२ ॥ थोवा जहन्नवाहा उक्कोसाबाहठाण कंडाणि । उक्कोसिया अवाहा नाणपएसन्तरा तत्तो ॥ ४९३ ॥ एगं पएसविवरं आवाहाकण्डगस्स ठाणाणि । हीणठिइं ठिइठाणा उक्कोसठिइं तओ अहिया ॥ ४९४ ॥ आउसु जहन्नवाहा जहन्नबन्धो अवाह ठाणाणि । उक्कोसवाहाणांतराणि एगन्तरं तत्तो ॥ ४९५ ॥ ठितिवन्धट्टाणाइं उक्कोसठिइं तओवि अब्भहिआ । सणिसु अप्पावहुयं दसट्ठभेयं इमं भणियं ॥ ४९६ ॥ ठिइठाणे ठिइठाणे अज्झवसाया असंखलोगसमा । कमसो विसेसअहिया सत्तण्हाउस्ससंखगुणा ॥ ४९७ ॥ पछासंखसमाओ गन्तूण ठिइइ होति ते दुगुणा । सत्तण्हुज्झवसाया गुणगाग ते असंखज्जा ॥ ४९८ ॥ ठितिदीहयाए कमसो असंखगुणणाए होति पगईणं । अज्झवसाया आउगनामट्टगदुविहमाहाणं ॥ ४९९ ॥ सब्बजहन्नस्स रसो अणंतगुणियो य तस्स उक्कोसो । ठितिवन्धे ठिइवन्धे अज्झवसाओ जहाकमसो ॥ ५०० ॥ धुवपगडी बन्धंता चउठाणाइ सुभाण इयराणं । दो ठाणगाइ ति-विहं सट्ठाणजहन्नगाईसु ॥ ५०१ ॥ चउदुट्ठाणाइ सुभासुभाण बन्धे जहन्नधुवठिइसु । थोवा विसेसअहिया पुहुत्तपरओ विसेसणा

॥ ५०२ ॥ पद्मान्मन्त्रियमूला गन्तुं दृगुणा हवन्ति अद्वा य । नाणा गुणहारीणं असंखगुणमेगुणविवरं ॥ ५०३ ॥ चउठाणाई-
नचमन्य हेडुउवार् मुभाण ठितिवन्या । संखज्जगुणा ठिठ्ठाणगाई असुभाण मीसा य ॥ ५०४ ॥ इति धन्धनकरणम् ॥
अथ संक्रमकरणम् — वज्जितियामु इयग ताओवि य संक्रमति अनोडने । जा संतयाए चिद्धहि वंधाभावेवि दिट्ठीओ
॥ ५०५ ॥ मंक्रमइ जासु दालियं ताओ उ पडिग्गहा ममवखाया । जा संक्रमआवलियं करणासज्जं भवे दालियं ॥ ५०६ ॥ निय-
निय दिट्ठि न केइ दृइय तइज्जा न दंमणतिगोपि । मीसम्मि न सम्मत्तं दंसक्रमाया न अनोडने ॥ ५०७ ॥ संक्रामंति न आउं
उचगंते नहय मूलपगइओ । पगइट्ठाणविभेया संक्रमणपडिग्गहा दूविहा ॥ ५०८ ॥ खयउवसमदिट्ठीणं सेढीए न चरिमलोभसंक्र-
मणं । गवियदृगस्स इयगाइ जं क्रमा होइ पंचणहं ॥ ५०९ ॥ भिच्छे खविए मीसस्स नत्थि उभए वि नत्थि सम्मस्स । उव्वलिएसु
दोगु पडिग्गहा नत्थि भिच्छम्म ॥ ५१० ॥ दृसु तिसु आवलियागुं ममयविहीणासु आइमठिइए । सेसासु पुंसंजलणयाणं न भवे
पडिग्गहा ॥ ५११ ॥ धुमंतीणं चउउदं मंक्रमां मिच्छणीययेयणीए । साईअथुवो वंधेव्व होइ तह अथुवसंतीणं ॥ ५१२ ॥
याअणजगद्विदक्रमायेसदोदंसणाणजइपुन्वा । संक्रामगंतं कमसो संमुच्चाणं पढमदुइया ॥ ५१३ ॥ चउहा पडिग्गहत्तं धुवबंधीणं
विनाग मिच्छत्तं । मिच्छाअथुवबंधीणं साई अथुवा पडिग्गहा ॥ ५१४ ॥ संतट्ठाणसमाइ संक्रमठाणाइ दोगिणि वीयस्स । वंधसमा
पडिग्गहा अट्ठितिया दो वि मोहस्स ॥ ५१५ ॥ पणगस्स सोलसत्तर अउचउवीसा य संक्रमं नत्थि । अट्ठदुवालस्स सोलस्स वीसा
न पडिग्गहे नत्थि ॥ ५१६ ॥ मंक्रमणपडिग्गहा पढमतइज्जट्ठमाण चउभेया । इगवीसो पडिग्गहो पणवीसो संक्रमो मोहे
॥ ५१७ ॥ दंयणवरणे नवगो मंक्रमणपडिग्गहो भवे एवं । साई अथुवा सेसा संक्रमणपडिग्गहाणा ॥ ५१८ ॥ नवछक्कचउकेसु

नवगं संक्रमइ उवसमगयाणं । खवगाण चउसु छक्कं दुइए मोहं अओ वोच्छं ॥ ५१९ ॥ लोभस्स असंक्रमणा उव्वलणा खवणतो
छ सत्तण्हं । उवसंताणवि दिट्ठोण संक्रमासंक्रमा नेया ॥ ५२० ॥ आमीसं पणवीसो इगवीसो मीसगाओ जा पुव्वो ! मिच्छ-
खवगे दुवीसो मिच्छे य तिसत्तछव्वीसा ॥ ५२१ ॥ खवगस्स सबन्धच्चिय उवसमसेदीए सम्ममीसजुया । मिच्छखवगे ससम्मा
अट्टारस इय पडिग्गहया ॥ ५२२ ॥ दसगट्टारसगाई चउचउरो संक्रमति पंचमि । सत्तड चउ दसिगारस बारसठारा चउक्कम्मि
॥ ५२३ ॥ तिन्नि तिगाईसत्तडु नव य संक्रममिगारस तिगंमि । दोसु छगट्टहुपंच य इगि एक्कं दोणि तिणिण पणा ॥ ५२४ ॥ पण-
वीसो संसारिसु इगुवीसे सत्तरसे य संक्रमइ । तेरस चोइस छक्के वीसा छक्के य सत्ते य ॥ ५२५ ॥ बावीसे गुणवीसे पन्नरसेक्कार-
सेसु छव्वीसा । संक्रमइ सत्तवीसा मिच्छे तह अविरयाईणं ॥ ५२६ ॥ बावीसेगुणवीसे पण्णरसेक्कारसे य सत्ते य । तेवीसा संक-
मई मिच्छा विरयाइयाण कमा ॥ ५२७ ॥ अट्टारसचोइसदससत्तगेसु बावीस खीणमिच्छाणं । सत्तरस तेरनवसत्तगेसु इगवीस
संक्रमइ ॥ ५२८ ॥ दसगाइ चउक्कं एक्कवीसखवगस्स संक्रमहि पंचे । दस चत्तारि चउक्के तिसु तिन्नि दु दोसु एक्कं ॥ ५२९ ॥
अट्टाराइ चउक्कं पंचे अट्टार बार एक्कारा । चउसु इगारस नव अड तिगे दुगे अडु छप्पंच ॥ ५३० ॥ पण तिणिण दोणिण एक्के
उवसमसेदीए खइयादिट्ठिस्स । इयरस्स उ दो दोसुं सत्तसु वीसाइ चत्तारि ॥ ५३१ ॥ छसु वीस चोइतेरस तेरेकारस य दस य
पंचम्मि । दस अड सत्त चउक्के तिगम्मि सग पंच चउरो य ॥ ५३२ ॥ गुणवीस पन्नरेकारसाइ तिति सम्मदेसविरयाणं । सत्त
पणाइ छ पंच उ पडिग्गहा उभयसेदीसु ॥ ५३३ ॥ पढमचउक्कं तित्थयरवज्जियं अधुवसंततियजुत्त । तिगपणछव्वीसेसु संक्रमइ
पडिग्गहेसु तिसु ॥ ५३४ ॥ पढमं संतचउक्कं इगतीसे अधुवतिगजुअंतं तु । गुणतीसतीसएसुं जसहीणा दा चउक्क जसे ॥ ५३५ ॥

पदमचउतः आडल्लवज्जियं दो अणिच्च आइछा । संक्रमहि अट्ठवीसै सामी जहसंभवं नेया ॥ ५३६ ॥ संक्रमइ नन्नपगइं पगईओ
पगइमंक्रमे दलियं । ठित्तिअणुभागा चवं ठंति तहतथा तयणुरूवं ॥ ५३७ ॥ दलियरसाणं जुत्तं मुत्तत्ता अन्नभावसंक्रमणं । ठित्ति-
हालम्म न एवं उउमंक्रमणंपिच अट्ठुं ॥ ५३८ ॥ इति प्रकृतिसंक्रमः ॥

उज्जट्ठणं च ओवट्ठणं च पगइंतरम्मि वा नयणं । वंधे व अवन्धे वा जं संक्रामो इइ ठिइए ॥ ५३९ ॥ जासिं वन्धनिमिच्चो
उओगो वन्ध मूलपगइणं । ता वन्धुक्कोमाओ मेमा पुण संक्रमुक्कोसा ॥ ५४० ॥ वन्धुक्कोसाण ठिई मोत्तुं दो आवलीए
मंक्रमइ । मेमा इयगणं पुग आवलियतिगं पमोत्तणं ॥ ५४१ ॥ तित्थयराहाराणं संक्रमणे वन्धसन्तएसुपि । अन्तो
कोउाकोडी नहानि ता मंक्रमुक्कोमा ॥ ५४२ ॥ एवइयसंतया जं सम्महिट्ठोण सव्वकम्मसु । आऊणि वन्धुक्कोसगाणि जं नन्न-
मंक्रमणं ॥ ५४३ ॥ गंतुं मम्मो मिच्छं तम्मुक्कोयं ठिई च काऊण । मिच्छियराणुक्कोसं करेति ठित्तिसंक्रमं सम्मो ॥ ५४४ ॥ अंतो-
मदुत्तकीणं आवलियदूनीण तेगु मट्ठणं । उक्कोममंक्रमपहू उक्कोमगवन्धगन्नासु ॥ ५४५ ॥ वन्धुक्कोसाणं आवलिए आवलिदुगेण
इयगणं । नीणा मव्वावि टिइ मा जट्ठिइमंक्रमो भणिओ ॥ ५४६ ॥ सावाहा आउठिई आवलिगूणा उ जट्ठि इसठाणे । एक्का
टिइ जत्तओ अणुदइयाणं निहयमेमा ॥ ५४७ ॥ जो जो जाणं खवगो जहन्नटिइमंक्रमस्स सो सामी । सेसाणं तु सजोगी अंतमुत्तुं
जंओ तस्स ॥ ५४८ ॥ उदयाचलिण् छोओ अन्नपगईए जो उ अंतिमओ । सो संक्रमो जहन्नो तस्स पमाणं इमं होइ ॥ ५४९ ॥
मंज्जणलो भनाणंतरायदंमणचउत्ताऊणं । मम्मत्तस्स य समओ सगआवलियातिभागम्मि ॥ ५५० ॥ खविऊण मिच्छमीसे
मणुओ मम्मोमि रयिय मेमम्मि । चउगईओवि उ होउं जहन्नठित्ति संक्रमस्सामी ॥ ५५१ ॥ निदादुगस्स साहिय आवलियदुगं

तु साहिए तंसे । हासाईणं संखेज्ज वच्छरा ते य कोहम्मि ॥ ५५२ ॥ पुंसंजलणण ठिई जहणिया आवलिदुगेणणा । अंतो जोगं-
तीणं पलियःसंखंस इयराणं ॥ ५५३ ॥ मूलठिईण अजहणो सत्तण्ह तिहा चउव्विहो मोहे । सेसविगप्पा साईअधुवा ठितिसंक्रमे
होति ॥ ५५४ ॥ तिविहो धुवसंतीणं चउव्विहो तह चरित्तमोहाणं । अजहन्नो सेसासुं दुविहा सेसावि दुविगप्पा ॥ ५५५ ॥

इति स्थितिसंक्रमः

ठितिसंक्रमोन्व तिविहो रसंमि उव्वट्टणाइं विन्नेओ । रसकारणओ नेयं घाइत्तविसेसणऽभिहाणं ॥ ५५६ ॥ देसग्घाइरसेणं पग-
ईओ होंति देसघाईओ । इयरेणियरा एमेव ठाणसन्नावि नेयव्वा ॥ ५५७ ॥ सव्वघाई दुठाणो मीसायवमणुयतिरियआऊणं । इग-
दुट्टाणो सम्मम्मि तदियरोऽन्नासु जह हेट्ठा ॥ ५५८ ॥ दुट्टाणो चिय जाणं ताणं उक्कोसओवि सो चेव । संक्रमइ वेयगेवि हु
सेसासुक्कोसओ परमो ॥ ५५९ ॥ एगट्टाणजहन्नं संक्रमइ पुरिससम्मसंजलणे । इयरासुं दोठाणिय जहन्न रससंक्रमे फट्ठं ॥ ५६० ॥
वंधिय उक्कोसरसं आवलियाओ परेण संक्रमे । जावंतमुहू मिच्छो असुभाण सव्वययडीणं ॥ ५६१ ॥ आयावुज्जोवोरालपढमसंघ-
यणमणुदुगाऊणं । मिच्छसम्मा य सामी सेसाणं जोगि सुभियाणं ॥ ५६२ ॥ खवगस्संतरकरणे अकए घाईण जो उ अणुभागो ।
तस्स अणंतो भागो सुहुमेगिदिय कए थोवो ॥ ५६३ ॥ सेसाणं असुभाणं केवलियो जो उ होइ अणुभागो । तस्स अणंतो भागो
असण्णिपिंचिदिए होइ ॥ ५६४ ॥ सम्मदिट्ठी न हणइ सुभाणुभागं दुवेवि दिट्ठेणं । सम्मत्तमीसगाणं उक्कोसं हणइ खवगोवि
॥ ५६५ ॥ घाईणं जे खवगा जहणरससंक्रमस्स ते सामी । आऊण जहणणठिईवन्धाओ आवलीं सेसा ॥ ५६६ ॥ अणतित्थुव्वल-
णाणं संभवणा आवलीइ परएणं । सेसाणं इगि सुहुमो घाइयअणु भागकम्मंसो ॥ ५६७ ॥ साइयवज्जो अजहणसंक्रमो पढमदुइय-

चरिमाणं । मोहम् च उचिगण्यो आउम्सऽणुकोमथो च उहा ॥ ५६८ ॥ साइयवज्जो वेयणियनामगोयाण होइ अणुकोसो । सव्वेसु
मेगमेया माइ अयुवा न अणुभागे ॥ ५६९ ॥ अजहक्को चउमेथो पढमगंजलणनोक्सायाणं । साइयवज्जो सोच्चिय जाणं खवगो
गोनमोहो ॥ ५७० ॥ मुभयुवचउवीमाण होइ अणुहोम साइपरिवज्जो । उज्जोयारिसभओगालियाण चउहा दुहा सेसा ॥ ५७१ ॥
उति रम्मसंक्रमः
विज्जाउच्चलणअहापवचगुणमव्वसंक्रमेहि अण् । जन्नेइ अणपगइं पण्मसंक्रामणं एयं ॥ ५७२ ॥ जाण न वन्धो जायइ आसज्ज
गुणं भवं न पगइणं । विज्जाओ ताणंगुलअमसभागेण अन्नत्थ ॥ ५७३ ॥ पलियस्सऽसंखभागे अंतमुहुत्तेण ठिइइ उव्वलइ । एवं
पलियागंरियभागेणं रुणइ निहियं ॥ ५७४ ॥ पढमाथो वीयसइं विससहीणं ठिइए अणेइ । एवं जाव दुचारिमे अंसखगुणियं तु
अंतिमयं ॥ ५७५ ॥ रंउदलं मट्टाणे ममए ममए अमंखगुणाए । सेढीए परठाणे विससहीणाए संखुभइ ॥ ५७६ ॥ दुचारिम-
मंउम्स दलं नग्गिं जं देइ मपरठाणम्मि । तम्माणेणऽस्म दलं पण्णुलअंखभागेहि ॥ ५७७ ॥ एवं उव्वलणासंक्रमेण णासेइ अवि-
रओ हां । मम्मोणामिच्छमिं छत्तिमि नियट्ठि जा माया ॥ ५७८ ॥ सम्ममीसाइं मिच्छो मुरदुगवेउव्विछवक्रमेगिदी । सुहुमत-
मुच्चमणदुगं अंतमुहुत्तेण अनिअट्ठो ॥ ५७९ ॥ मंसाग्था जीवा सन्नयजोगाण तदलथमाणा । संक्रामंतऽणुरूवं अहापवचीए तो
नामे ॥ ५८० ॥ अगुभाण पण्मसगं वज्जंतीसु अमंखगुणाए । सेढीए अपुव्वाइं छुभन्ति गुणसंक्रमो एसो ॥ ५८१ ॥ चरमिठिइए
रउं पउममयमंगियं पण्मसगं । तां छुभइ अन्नपगइं जावैत सव्वमंक्रामो ॥ ५८२ ॥ वाहिय अहापवत्तं सहेउणाहो गुणो व
विज्जाओ । उव्वलणमंक्रममिवि कग्गिणो चरमम्मि खंडम्मि ॥ ५८३ ॥ पिडपगइण जा उदयंगया तीए अणुदयगयाओ । मंका-

मिऊण वेयइ जं एसो थिनुगसंक्रामो ॥५८४॥ गुणमाणेणं दलिअं हीरन्तं थोवएण निट्ठाइ । कालोडसंखगुणेणं अह विज्झाउव्वल-
णगाणं ॥ ५८५ ॥ जं दुचरिमस्स चरिमे सपरङ्काणेषु देइ समयम्मि । ते भागे जहकमसो अहापवत्तुव्वलणमाणे ॥ ५८६ ॥ चउहा
धुव छव्वीसगसयस्स अजहन्न संक्रमो हाइ । अणुकोसोविहु वज्जिय ओरालावरणनवविगं ॥ ५८७ ॥ सेसं साई अधुवं जहन्न
सामी य खवियकम्मंसो । ओरालाइसु मिच्छो उकोसस्सा गुणियकम्मो ॥ ५८८ ॥ बायरतसकालूणं कम्मठिइं जो उ वाऽर-
पुढवीए । पज्जत्तापज्जत्तगदीहयरआउगो वसिउं ॥ ५८९ ॥ जोगकसाउक्कोसो बहुसो आउं जहन्नजेणेण । बन्धिअ उवारिह्छासुं
ठिइसु निसंगं बहुं किच्चा ॥ ५९० ॥ बायरतसकालमेवं वसिसु अंतं य सत्तमखिइए । लहु पज्जत्तो बहुसो जोगकसायाहिओ
होइ ॥ ५९१ ॥ जोगजवमज्झ उवरिं सुहुत्तमच्छित्तु जेविअवसाणे । तिचरिमदुचरिमसमए पूरित्तु कसायमुक्कोसं ॥ ५९२ ॥ जोगु-
क्कोसं दुचरिमे चरिमसमए उ चरिमसमयम्मि । संपुन्नगुणियकम्मो पगयं तेणेह सामित्ते ॥ ५९३ ॥ तत्तो तिरियागय आलिगो-
वरिं उरलएक्कवीसाए । सायं अणंतर बन्धिऊण आलीपरमसाए ॥ ५९४ ॥ कम्मचउक्के असुभाण वज्झमाणीण सुहुमरागन्ते ।
संछोभणीम्म नियगे चउवीसाए नियड्डिस्स ॥ ५९५ ॥ संछोभणाए दोण्हं मोहाण वेयगस्स खणसेसे । उप्पाइय सम्मत्तं मिच्छ-
त्तगए तमतमाए ॥ ५९६ ॥ भिन्नमुहुत्ते सेसे जोगकसाउक्कसाइं काऊण । संजोअणाविसंजायगस्स संछोभणा एसिं ॥ ५९७ ॥
ईसाणागयपुरिसस्स इत्थियाए व अट्टवासाए । मासपुहुत्तव्वमहिए नपुसंगे चरिमसंछोभो ॥ ५९८ ॥ पूरित्तु भोगभूमीसु जीविय
वासाणिजसंख्याणि तओ । हस्सठिइं देवागय लहुछोभे इत्थिवेयस्स ॥ ५९९ ॥ वरिसवरित्थं पूरिय सम्मत्तमसंखवासियं लभिय ।
गन्तुं मिच्छत्तमओ जहन्नदेवड्डिइं भोच्चा ॥ ६०० ॥ आगन्तुं लहु पुरिसं संछुभमाणस्स पुरिसवेअस्स । तस्सेव सगे कोहस्स माण-

मायाणमपि रुमिणो ॥ ६०१ ॥ चतुर्दशमपितु खिपं लोभजसाणं समंक्रमस्संते । चउत्तमसर्गो उच्चस्सा खवगो नीया चरिसवन्धे ॥ ६०२ ॥ पञ्चायनकलतयचउत्तमरादितिमामखगतिचउत्तंसे । सम्मधुवा रिसभजुया संकामइ विरचिया सम्मो ॥ ६०३ ॥ नयदुग्गम्य विओभे पुञ्चकोर्डपुद्गलनिचियम्म । थावरउज्जोयायवाग्गिंदाणं नपुंसमं ॥ ६०४ ॥ तेत्तीसयरा पालिय अंतमुहुत्तण-
गाइं सम्मने । वन्धित्तु मत्तगाओ निग्गमममाए नग्गुग्गम्म ॥ ६०५ ॥ तित्थयराहाराणं सुरगइन्नवग्गस्स थिरमुभाण च । सुभधुम-
यन्थीण तद्दा नगयन्था आलिंगं गन्तुं ॥ ६०६ ॥ मुद्दमेसु निगोएसु कम्मठित्ति पलियउंसखभागूणं । वसिउं मंदकसाओ जहन्न
चागो उ नो एट्ठ ॥ ६०७ ॥ जोगेसु तो तमेसु सम्मत्तमंखवार संपप्य । देसविइं च सव्वं अणउच्चलणं च अडवारा ॥ ६०८ ॥
चउत्तमगीभित्तु मोहं लंढं खेत्तो भवे गवियकम्मो । पाएण तेण पगयं पडुच्च काओवि सविमंसे ॥ ६०९ ॥ हासदुभयकुच्छाणं
गीणिंताणं च वन्धचरिग्गम्मि । ममाए अहापवत्तेण ओहिजुगले अणोहिस्स ॥ ६१० ॥ थीणतिगइत्थिमिच्छाणं पालिय वे छसट्ठि
नम्मने । मगयवणाए जइत्तो अहापवत्तम्म चरम्मि ॥ ६११ ॥ अग्गं सोगइकसाय असुभधुववन्धिअथिरतियगाणं । अस्सायस्स
न चरिमे अहापत्तम्म लंढं गवणे ॥ ६१२ ॥ हम्मइं गुण पूरिय सम्मं मीमं च धरिय उक्कोसं । कालं मिच्छत्तगए चिरउच्चलग्गस्स
चरिम्मि ॥ ६१३ ॥ गंजोयणाए चउत्तममपित्तु मंजोयइत्तु अप्पदं । छावड्डिदुगं पालिय अहापवत्तस्स अंतम्मि ॥ ६१४ ॥ हस्सं
सालं येभिय निरओ आहारमविइं गन्तुं । निग्गउच्चलणे येवा नित्थं वन्धालिगा परओ ॥ ६१५ ॥ वेउच्चिक्कारसर्गे उच्चलियं
विन्धिऊण अप्पदं । जेड्डिट्ठित्तारयाओ उच्चट्ठित्ता अवन्धित्तुं ॥ ६१६ ॥ थावरग्गसमुच्चलणे मणुदुग्गउच्चण मुद्दमवद्दाणं । एमेव
गम्वनत्तेण नेऊआऊग्गुग्गयम्म ॥ ६१७ ॥ अणुत्तममित्ता मोहं मायस्स असायअंतिमे वन्धे । पणतीमाए सुभाणं अपुच्चकणालि-

गाअंते ॥ ६१८ ॥ तेवढं उदहिसयं गेविज्जाणुचरे अवन्धिच्चा । तिरिदुग उज्जेयाइं अहापवत्तस्स अन्तम्मि ॥ ६१९ ॥ इगिवि-
गलायवथावरचउक्कमबन्धिऊण पणसीयं । अयरसयं छट्ठीए बावीसयरे जहा पुब्बं ॥ ६२० ॥ दुसराइतिन्निनीयासुमखगइसंघयणसं-
ठिअपुमाणं । सम्मा जोगाणं सोलसण्ह सरिसत्थिवेएणं ॥ ६२१ ॥ समयहिआवलीए आऊण जहन्नजोगबद्धाणं । उक्कोसाऊअंते
नरतिरिया उरलसत्तस्स ॥ ६२२ ॥ पुंसंजलणतिगाणं जहन्नजोगिस्स खवगसेढीए । सगचरिमसमयबद्धं जं छुमइ सगंतिमे समए
॥ ६२३ ॥ संक्रमकरणं समाप्तम् ॥

अथ उद्धर्तनाऽपवर्त्तनाकरणम् — उदयावलिबज्झाणं ठिईण उव्वट्ठणा उ ठितिविसया । सोक्कोसअग्राहाओ जावावलि
होइइत्थवणा ॥ ६२४ ॥ इच्छियठितिठाणाओ आवलियं लंघिऊण तदलियं । सव्वेसु विनिक्खिण्णइ ठितिठाणेसुं उवरिमेसु
॥ ६२५ ॥ आवलिअसंखभागासु जाव कम्मट्ठित्ति निक्खेवो । समउत्तरावलीए सावाहाए भवे ऊणो ॥ ६२६ ॥ अब्बाहोवरि-
ठाणगदलं पडुच्चेह परमनिक्खेवो । चरिमुव्वट्ठणठाणं पडुच्च इह जायइ जहणो ॥ ६२७ ॥ उक्कोसगठितिवन्धे बन्धावलिया
अवाहमेत्तं च । निक्खेवं च जहनं मोत्तुं उव्वट्ठए सेसं ॥ ६२८ ॥ निव्वाघाए एअं वाघाओ संतकम्महिगबन्धो । आवलिअसंख-
भागा जावावलि तत्थइत्थवणा ॥ ६२९ ॥ आवलिदोसंखंसा जति वड्डइ अहिणवो उ ठितिवन्धो । उव्वट्ठति तो चरिमा एवं
जावलय अइत्थवणा ॥ ६३० ॥ अइत्थावणालियाए पुण्णाए वड्डइत्ति निक्खेवो । ठितिउव्वट्ठणमेवं एत्तो ओव्वट्ठणं वोच्छं
॥ ६३१ ॥ ओव्वट्ठतो उ ठितं उदयावलिवाहिरा ठिईठाणा । निक्खिवति से तिमांग समयहिगे लंघिउं सेसं ॥ ६३२ ॥ उदयावलि
उवरिस्था एमेवोवट्ठए ठितिट्ठाणा । जावावलीतिभागो समयहिगो सेसठितिणं तु ॥ ६३३ ॥ इच्छेवट्ठणठिईठाणगाओ उल्लंघिऊण

आपल्लयं । नल्लयं निस्सिक्खं अहं ठित्तिठाणेमु मञ्चमु ॥ ६३४ ॥ उदयावल्लिउवरित्थं ठाणं अहिक्खिच्च होइ अइहीणो । निस्सिक्खो नन्योपारं ठित्तिठाणवत्ता भवे परमो ॥ ६३५ ॥ ममयाहियडइत्थवणा वन्धावल्लिया य मोत्तु निस्सिक्खो । कम्ममिठ्ठिं वन्धोदय आवल्लियं मोत्तु ओपेत्ते ॥ ६३६ ॥ निच्चायाए एवं ठित्तिथाओ एत्थ होइ वाधाओ । वाधाए समलणं कंडगमइथावणा होइ ॥ ६३७ ॥ उमोन टायट्ठिं किंनूणा कंडुगं जहणं तु । पल्लामंवेसं डायट्ठिंउ जत्तो परमवन्धो ॥ ६३८ ॥ चरमं नेविट्ठिज्जइ जाव अणंताणि कडुगाणि तओ । उम्माहिय उच्चट्ठइ उदया ओवट्ठणा एवं ॥ ६३९ ॥ अइत्थावणाइयाओ मन्नाओ दुमुवि पुब्बवृत्ताओ । किंतु अणंतिमन्यावेण कडुगा तामु वत्तव्वा ॥ ६४० ॥ थोवं पएसगुणहाणि अंतरे दुमुवि हीणानक्खेवो । तुल्लो अणंतगुणिओ दुसुवि भट्ठन्धारणा चेवं ॥ ६४१ ॥ तत्तो वाधायणुभागकंडगं एक्कवग्गणाहीणं । उक्कोसो निस्सिक्खो तुल्लो सविसेससंतं च ॥ ६४२ ॥ आरुत्थे उच्चट्ठइ मच्चन्धावट्ठणा ठित्तिरमाणं । किट्ठीवज्जे उभयं किट्ठिसु ओवट्ठणा एक्का ॥ ६४३ ॥ इति उट्ठत्तनाऽपचत्तने ॥

अथ उट्ठीरणा — जं रुग्गेणोकाट्ठिय टिज्जइ उदए उट्ठीरणा एसा । पगइठिइसाइ चउहा मूलत्तरभेयओ दुविहा ॥ ६४४ ॥ पेयणिगमोहणीयाण होइ चउहा उट्ठीरणाउम्मय । माइ अधुवा ममाण साइवज्जा भवे त्तिविहा ॥ ६४५ ॥ अधुवाोदयाण दुविहा मिच्छम्म चउच्चिहा निहज्जामु । मल्लुत्तरगग्गेणं भणमि उट्ठीरगा एत्तो ॥ ६४६ ॥ घाट्ठेणं छउमत्था उट्ठीरगा रागिणो उ मोहस्स । पेयाअज पमत्ता यत्तोसिणो नामगोयाणं ॥ ६४७ ॥ उवपग्घायं साहारणं च इयरं तणूए पज्जत्ता । छउमत्था चउदंसणनाणावरणे-
नरायाणं ॥ ६४८ ॥ तमथावराइ तिगनिगआउग्गेज्जानिदिट्ठिवेयाणं । तन्नामणुपुब्बोणं पि किंतु ते अंतरगइए ॥ ६४९ ॥ आहारी उत्तरतणुत्तरनिग्गिन्नेयए पमोत्तणं । उट्ठीरंती उल्लं ते चेव तमा उवंगं मे ॥ ६५० ॥ आहारी मुरनाग्गसन्नी इयेर

निलो उ पज्जतो । लद्धीए बायरोदीरगो उ वेउच्चियतणुस्स ॥ ६५१ ॥ तदुवंगस्सावि तेच्चिय पवणं मोत्तण केइ नरतिरिया ।
आहाररात्तगस्सवि कुणइ पमत्तो विउद्यंतो ॥ ६५२ ॥ तेचीसं नामधुवोदयाण उद्दीरगा राजोर्गीओ । लोभस्स य तणुकिट्ठीण होंति
तणुराणिणो जीवा ॥ ६५३ ॥ पंचेदिगपज्जत्ता नरतिरि चउरंस उराभणुत्ताणं । नउरंसमेव देवा उत्तरतणुभोगभूमा य ॥ ६५४ ॥
आइमंसंधयणं चिय सेढीमारुढगा उदीरेंति । इयरे छुंढं छेवहुगं तु विगला अपज्जत्ता ॥ ६५५ ॥ वेउच्चियआहारगउदये न नरा-
वि होंति संघयणी । पज्जत्ता बायरोच्चिय आयान्द्दीरगो भोमो ॥ ६५६ ॥ पुढवो आउवणस्सइ बायरपज्जत्ताउत्तरतणू य । विग-
लपणिंदियतिरिआ उज्जोत्तुदीरगा भणिया ॥ ६५७ ॥ सगला गुगतिराणं पज्जत्तासंखवासदेवा य । इयराणं णेरइया नरतिरि
गुसारस्सा विगला य ॥ ६५८ ॥ उस्सारस सररा य पज्जत्ता आणपाणभासारु । जा न निरुंभइ ते ताव होंति उद्दीरगा जोगी
॥ ६५९ ॥ नेरइआ सुहुमतसा वज्जिय सुहुमा य तह अपज्जत्ता । जसकीत्तुदीरगाएज्जतुभगनामाण राणिगुरा ॥ ६६० ॥ उच्चं
च्चिय जइ अमरा केई अणूआ व नीयमेवणें । चउगइआ दुभगाई तित्थयरो केवली तित्थं ॥ ६६१ ॥ मोत्तण खीणरागं इंदिय-
पज्जत्ता उदीरेंति । निहा पयला सायासायाइ जे पमत्तत्ति ॥ ६६२ ॥ अपमत्ताई उत्तरतणू य अस्संसखा उ वज्जत्ता । सेसनि-
हाण सामी राबंधर्गता कसायाणं ॥ ६६३ ॥ हासरइसायाणं अन्तमुहुत्तं तु आइमं देवा । इयराणं नेरइया उहुं परियत्तणविहीए
॥ ६६४ ॥ हासाइछक्कस्स उ जाव अपुब्बो उदीरगा राब्बे । उदउच्चुदीरगाए ओधेणं होइ नायच्चो ॥ ६६५ ॥ पगईठाण-
विगप्पा जे सामी होंति उदयमाराज्ज । तेच्चिय उदीरगाए नायच्चा घातिकम्माणं ॥ ६६६ ॥ मोत्तु अजेगिठाणं रोसा नामस्स
उदयवनेया । गोयस्सा य रोसाणं उदीरणा जा पमत्तोत्ति ॥ ६६७ ॥ इति प्रकृत्युदीरणा ॥

अथ स्थित्युदीरणा— पत्तोदयात् इयम सह वेयइ ठिइउदीरणा एसा । वेआवलियाहीणा जावुक्केसत्ति पाउग्गा ॥ ६३८ ॥ वेयणिवाऊण दूहा चउच्चिहा मोहणीय अजहणा । पंचह साइ वज्जा सेसा सवेसु दूविगप्पा ॥ ६६९ ॥ मिच्छ-
नम्म चउद्दा धुतोदयाणं निहा उ अजहणा । मेसविगप्पा दूविहा सब्वविगप्पा उ सेसाणं ॥ ६७० ॥ सामित्तद्दाल्लिया इह ठिई-
मेकमेण तुद्धांअ । वादुंहेण विमेमं जं जाणं ताण तं वेच्छं ॥ ६७१ ॥ अंतोमृदुत्तहीणा सम्मे मिसंसि दोहि मिच्छस्स ।
आवल्लिमुंण हीणा चनुहोमाण परमटिइ ॥ ६७२ ॥ मणुयाणुपुच्चिआहारंदेवदुग्गमुहमविगलतियगणं । आयावस्स य परिवड-
णमंनमृदूणमुहोमा ॥ ६७३ ॥ हयमेसा निन्थटिइ पट्टामंवेज्जमेत्तिचा जाया । तमे मजेगियदमे समए उदीरणुक्कोसा
॥ ६७४ ॥ भयहन्त्तआयनुज्जोयमव्वधाईकमायनिदाण । अतिहीणयंतवन्धा जहणउदीरगो अतसो ॥ ६७५ ॥ एग्गिंदिय-
जोगाणं पटित्तया वंधिऊण तव्वेइ । वन्धालिचमममए तदागए मेसजार्हणं ॥ ६७६ ॥ दूभगाइणीयितिग्गुगअपडमसंघयण-
नोक्कमानाणं । मणुपुच्चउपज्जतइए गच्चिम्मंचं दूगागयं ॥ ६७७ ॥ अमणागयस्स चिरटिइअंते देवस्स नारयस्सा वा । वेउव्वे-
मगंणं अणुपुच्चीणं तइयममेय ॥ ६७८ ॥ वेयनिगं दिट्ठिदुगं संजलणाणं च पट्टमगठितीए । समयाहिगालियाए सेसाए उवसमे-
नि एसु ॥ ६७९ ॥ एग्गिंदागय अउदीणमंत मणीमु मीम उदयंत । पवणो मटिइजहणग समसंत विउच्चियम्मंत ॥ ६८० ॥
चउद्धानमिचतु मोहं मिच्छं मयिउं मुरेनमो होउ । उहोममंजमेतं जहणगाहाग्गुगाणं ॥ ६८१ ॥ खीणंताणं खीणे मिच्छत्तक-
मेण चोदयणंदीए । मेयाण मजोगेतं भिच्चमृदुत्तद्विइगाणं ॥ ६८२ ॥ इति स्थित्युदीरणा ॥

अथ रसोदीरणा—अणुभागुदीरणाए धार्मिण्या य ठाणसण्णा य । सुभया विवागहेऊ जोड्थ विसो तयं वोच्छं ॥ ६८३ ॥ पुरिसिस्थिविग्घअचक्खु चक्खुसम्माणइगिठ्ठाणे वा । मणपज्जनपुंसाणं वच्चासो सेस बन्धसमा ॥ ६८४ ॥ देसोवधाइयाणं उदए देसो व होइ सव्वो वा । देसोवधायओ च्चिय अचक्खुसम्मत्तविग्घाणं ॥ ६८५ ॥ धायं ठाणं च पडुच्च सव्वधाइण होइ जह बन्धे । अग्घाईणं ठाणं पडुच्च भणिमो विसोत्थ ॥ ६८६ ॥ थावरचउआयवउरलसत्तिरिविगलमणुयतियगाणं । नग्गोहाइ चउण्हं इगिंदित्तसमाइछण्हपि ॥ ६८७ ॥ तिरिमणुओगाणं मीसगुरुयखरनरयदेवपुव्वीणं । दुट्ठाणिउ च्चिय रसो उदए उदीरणाए य ॥ ६८८ ॥ सम्मत्तमीसगाणं असुभरसो सेसयाण बन्धुत्तं । उक्कोसुदीरणा संतयंमि छट्ठाणवडिएवि ॥ ६८९ ॥ मोहणियनानावरणं केवलियं दंसणं विरयविग्घं । संपुब्बजीवदव्वे न पज्जेवसुं कुणइ पाकं ॥ ६९० ॥ गुरुलहुगाणंतपएसिएसु चक्खुस्स सेसविग्घाणं । जोगेसु गहणधरणे ओहीणं रूविदव्वेसु ॥ ६९१ ॥ सेसाणं जह बन्धे होइ विवागो उ पच्चओ दुविहो । भवपरिणामकओ वा निग्गुणसगुणाण परिणइओ ॥ ६९२ ॥ उत्तरतणुपरिणामे अहिय अहोतावि हुंति सुसरजुया । भिउलहुपरवाउज्जोव खगइचउरंस पत्तेया ॥ ६९३ ॥ सुभगाइ उच्चगोयं गुणपरिणामा उ देसमाइणं । अइहीणफडुगाओडणंतसो नोकसायाणं ॥ ६९४ ॥ जा जम्मि भवे नियमा उदीरए ताओ भवनिमित्ताओ । परिणामपच्चयाओ सेमाओ सई स सव्वत्थ ॥ ६९५ ॥ तित्थयरं धार्मिणि य आसज्ज गुणं पहाणभोवेण । भवपच्चइआ सव्वा तेहव परिणामपच्चइयां ॥ ६९६ ॥ वेयणीएणुक्कोसा अजहणा मोहणीए चउभेया । सेसधाईण तिविहा नामागोयाण णुक्कोसा ॥ ६९७ ॥ सेसविग्घाण दुविहा सव्वे आउस्स होउसुवसंतो । सव्वडुगओ साए उक्कोसुदीरणं कुणइ ॥ ६९८ ॥ कक्खलडगुरुमिच्छाणं अजहणा भिउलहुण्डणुक्कोसा । चउहा साइयवज्जा वीसाए धुवोदय-

मुभाणं ॥ ६०० ॥ अजन्तया अनुभ भुवोदयाण निविहा भवे निवीसाए । माई अभुवा सेसा सव्ये अभुवोदयाणं तु ॥ ७०० ॥
 दागाइ अचम्प्यो उक्कोमाइम्मि होणलद्धम्म । मुहुमस चक्खुणो पुण निइंदिए सव्वपज्जत्ते ॥ ७०१ ॥ निद्वानं पंचणहवि मज्झि-
 मपरियास मोहल्लिद्धम्म । पण नोक्कमायज्याये नगए जेड्डिट्ठिनि समत्तो ॥ ७०२ ॥ सम्मत्तर्माभगाणं संकाले गहिहितित्ति मिच्छत्ते ।
 तामग्गणे पज्जत्तगम्म महमाग्गं चस्म ॥ ७०३ ॥ पंचिंदी तसवायर पज्जत्तगमायमुस्सरगइणं । वेउवुस्सासस्स य देवो जेड्डिट्ठित्ति
 भग्गारं दस्म ॥ ७०४ ॥ गइंहुं उययायाणि ड्डुत्तगतिदुभगाइ (चउ) नयिगोयाणं । णेरइओ जेड्डिट्ठिई मणुओ अंते अपज्जन्स ॥ ७०५ ॥
 क्कगरउगुल्लंगनपायोपुं नंठाणातिग्गइण च । पंचिंदिओ तिग्गिखो अट्टमवासे उड्डवासाऊ ॥ ७०६ ॥ तिगपलियाउ समत्तो
 मणुओ नोविउममउल्लमन्नाणं । (मणुओ मणुगगइउमभउरलाणं पाठांतरं) पज्जत्ता चउगइआ उक्कोसमगाउयाणं तु ॥ ७०७ ॥
 दम्मट्ठिइ पज्जत्ता नत्तामा णिगलज्जइमुहुमाणं । थाचगनिगोअग्गिंदिआणिमिह वायरा नवरिं ॥ ७०८ ॥ आहारतणु पज्जत्तगो य
 चउंउममउगल्लन्त्याणं । पंचेयगगइपरथाय नडयमुत्तीण न चिसुद्धो ॥ ७०९ ॥ उत्तरवेउव्विजइ उज्जोवस्सायवस्स खरपुडवी ।
 निग्गगइणं भगिना नट्टए ममग्गणुपुत्तीणं ॥ ७१० ॥ जोगंते मेयाणं मुभाणाभियराण चउमुवि गईसु । पज्जत्तुकडमिच्छे सुलद्धि-
 णिगेणु पंढीणं ॥ ७११ ॥ गुग्गंवल्लिणो मइसुयचक्खुअचक्खुणुदीरणा मंदा । विपुलपरमोहिगाणं मणनाणोहीदुगस्सावि ॥ ७१२ ॥
 गुग्गमि विग्गं रुल्लंगंजलाणं मनोक्कमायाणं । मगमउदग्गिणंते निद्वापयलाणमुवमंते ॥ ७१३ ॥ निद्वानिद्वार्इणं पमत्तविरए
 णिगुत्तमानिम्मि । येयगम्मचम्म उ मगएवणोदीरणा चरेम ॥ ७१४ ॥ सम्मपडिवत्तिकाले पंचणहवि संजमस्स चउचउसु ।
 नग्ग्याभिग्गो मोगे आउला नट्टणाटित्तिगोनि ॥ ७१५ ॥ पंगलविवागियाणं भवाइमए विसेसमुरलस्स । मुहुमापज्जो वाऊ

बादरपज्जत्त वेउब्बे ॥ ७१६ ॥ अप्पाळु बेईदी उरलंगे नारओ तदियरंगे । निछेवियवेउब्बा असण्णिणो आगओ कुरो ॥ ७१७ ॥
मिच्छोत्तेर किलिद्धो वीसाए धुवोदयाण सुभियाणं । आहारजई आहारगस्स अविमुद्धपरिणामी ॥ ७१८ ॥ अप्पाउरिसभचउरंस-
गाण असणो चिरड्ढिइ चउण्हं । संठाणाण मणूओ संघयणाणं तु सुविसुद्धो ॥ ७१९ ॥ हुंडोवघायसाहरणाण सुहुमो सुदीहपज्जत्तो ।
परघाए लहुपज्जो आयावुज्जोय तज्जोगो ॥ ७२० ॥ छेवट्टस्स विईदी बारसवासाळ मउयलहुआणं । सण्णिविसुद्धो णाहारगो य
पत्तेयसुरलसमं ॥ ७२१ ॥ कक्खळगुरुण मंथे विणियट्ठे णाम असुहधुवियाणं । जोगंतंमि नवण्हं तित्थस्साउज्जियाइम्मि ॥ ७२२ ॥
सेसाणं वेयंतो मज्झिमपरिणामपरिणओ कुणइ । पच्चयसुभासुभावि य चित्तिय णेआ विवागीओ ॥ ७२३ ॥ इत्यनुभागोदीरणा ॥

अथ प्रदेशोदीरणा— पंचण्हमणुक्कोसा तिहा चउद्धा य वेयमोहाणं । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पाओ आउस्स
॥ ७२४ ॥ तिविहा धुवोदयाणं मिच्छस्स चउन्विहा अणुक्कोसा । सेसविगप्पा दुविहा सव्वविगप्पा य सेसाणं ॥ ७२५ ॥ अणु-
भागुदीरणाए होंति जहणाए सामिणो जे उ । जेट्ठपएसुदीरणासामी ते वाइकम्ममाणं ॥ ७२६ ॥ वेयणियाण पमत्तो अपमत्तत्तं जया
उ पडिवज्जे । संघयणपणगतपुद्गुगउज्जोयाणं तु अपमत्तो ॥ ७२७ ॥ तिरियगईए देसो अणुपुव्विगईण खाइओ सम्मो । दुभगाई-
नीयाणं विरईअब्भुट्ठिओ सम्मो ॥ ७२८ ॥ देवनिरयाउयाणं जहन्नेट्ठिइ गुरुअसाए । इयराऊणं इयरा अट्टमवासेट्ठवासाळ
॥ ७२९ ॥ एगंतंण चिय जा तिरिक्खजोगाओ ताण ते चेव । नियनियनामविसिद्धा अपज्जनामस्स मणु सुद्धो ॥ ७३० ॥ जोगं-
तुदीरणाणं जोगंते दुसरसुसरसासाणं । नियगंतकेवलीणं सव्वविसुद्धस्स सेसाणं ॥ ७३१ ॥ तप्पाओगकिलिद्धा सव्वानं होंति
खवियकम्मंसा । ओहीणं तन्वेई मंदाइ सुही य आऊणं ॥ ७३२ ॥ इति उदीरणा ॥

अथ उपशमनाकरणम्— देसुवसमणा सन्वाण होइ सन्वोवसामणा मोहे । अपसत्थपसत्था जा करणुवसमणाए अहि-
गारो ॥ ७३३ ॥ सन्वुवसमणा जोभो पज्जत्तपणिंदसणिणसुमलेसो । परियत्तमाणसुमपगइवन्धओज्जीव सुज्झंतो ॥ ७३४ ॥
असुमसुमे अणुभागे अणत्तगुणहाणिबुद्धिपरिणामो । अंतो कोडाकोडी ठिइओ आउं अवंधतो ॥ ७३५ ॥ बंधाहुत्तरबंधं पलिओ-
वमसंखभागऊण्णं । सागारे उवओगे वडंतो कुणइ करणाइं ॥ ७३६ ॥ पढमं अहापवत्तं वीयं तु नियाडि तइयमाणियड्डी । अंतो-
मुहुत्तियाइं उवसमअद्धं च लहइ कमा ॥ ७३७ ॥ आइल्लेसुं दोसुं जहण्णउकोसिसिआ भवे सोही । जं पइसमयं अज्झवसाया लोना
असंखज्जा ॥ ७३८ ॥ पइसमयमणत्तगुणा सोही उड्डामुही तिरिच्छओ । छट्ठाणा जीवाणं तइएवुड्डामुही एक्का ॥ ७३९ ॥ गंतुं
संखज्जंसं अहापवत्तस्स हीण जा सोही । तीए पढमे समए अणत्तगुणिआ उ उकोसा ॥ ७४० ॥ एवं एकंतरिया हेट्ठवारि जाव
हीण पज्जत्ते । तत्तो उकोसाओ उवरुवारि होइ णत्तगुणा ॥ ७४१ ॥ जा उकोसा पढमे तीसे णत्ता जहन्निया वीए । करणे तीए
जेड्ढा एवं जा सव्वकरणंपि ॥ ७४२ ॥ अपुव्वकरणसमणं कुणइ अपुव्वे इमे उ चत्तारि । तित्तिवायं रसवायं गुणसेढी बंधगद्धा य
॥ ७४३ ॥ उकोसेणं बहुसानगराणि इयरेण पल्लउसंखसं । तित्तिअगाओ वायइ अंतमुहुत्तेण तित्तिखंडं ॥ ७४४ ॥ असुमाणत्तमुहुत्तेण हणइ
रसखंडणं अणत्तंसं । करणे तित्तिखंडाणं तम्मि उ रसकंडगसहस्सा ॥ ७४५ ॥ वाइयाठिओ दालियं वेत्तुं वेत्तुं असंखगुणणाए ।
साहिंय दुकरणकाले उदयाओ रयइ गुणसेठि ॥ ७४६ ॥ करणाइए अपुव्वो जो वन्धो सो न होइ जा अणो । बंधगअद्धा सा
तुल्लिगा उ ठिइकंडगद्धाए ॥ ७४७ ॥ जा करणाइए ठिई करणत्ते तीए होइ संखसो । अनियट्टीकरणमओ मुत्तावलिसंठियं कुणइ
॥ ७४८ ॥ एवमणिपाट्टिकरणे तित्तिवायाईणि हुंति चउरोजवि । संखेज्जंसे सेसे पढमठिई अंतरं च भवे ॥ ७४९ ॥ अंतमुहुत्तिय-

मेत्ताइं दोवि निम्मवइ बन्धगद्धाए । गुणसेढासिंखभागं अंतरकरणेण उक्खिरइ ॥ ७५० ॥ अंतरकरणस्स विही धेतुं धेतुं ठिईउ मज्झाओ । दलियं पढमठिईए चिछुब्भइ तहा उवरिमाए ॥ ७५१ ॥ इगदुग आवलिसेसाए णत्थि पढमा उदीरणागालो । पढमठिईए उदीरण बीयाओ एइ आगालो ॥ ७५२ ॥ आवलिमेत्तं उदएण वेइउं ठाइ उवसमद्वाए । उवसमियं तत्थ भवे सम्मत्तं मोक्खवीयं जं ॥ ७५३ ॥ उवरिमठिइअणुभागं तिहा तओ कुणइ चरिमिच्छुदए । देसघाएण सम्मं इयरेणं मिच्छमीसाइं ॥ ७५४ ॥ सम्मो थोवो मीसे असंखओ तस्स संखओ सम्मे । पइसमयं इइ खेवो अंतमुहुत्ताउ विज्झाओ ॥ ७५५ ॥ गुणसंकमेण एसो संकमो होइ सम्ममीसेसु । अंतरकरणम्मि ठिओ कुणइ जओ सप्पसत्थगुणो ॥ ७५६ ॥ गुणसंकमेण समगं तिणिगवि थक्कंति आउवज्जाणं । मिच्छत्तस्स उ इगिदुगआवलिसेसाए पढमाए ॥ ७५७ ॥ उवसंतद्वाअंते विहीए उक्कट्टियस्स दलियस्स । अज्झवसाण-विसेसा एक्कस्सुदओ भवे तिण्हं ॥ ७५८ ॥ छावलिए सेसाए उवसमअद्धाए जाव इगिसमयं । असुहपरिणामतो कोइ जाइ इह सास-णत्तंपि ॥ ७५९ ॥ सम्मत्तेणं समगंसब्बं देसं च कोइ पडिवज्जे । उवसंतंदसणी सो अंतरकरणट्ठिओ जाव ॥ ७६० ॥ सम्मन्तुप्पायणा विेयगसम्मदिट्ठी सोहीअद्धाए अजयमाईआ । करणदुगेण उवसमं चरित्तमोहेस्स चेहुंति ॥ ७६१ ॥ जाणण गहणणुपालणविरओ विरइइ अविरओउन्नोसिं । आइमकरणदुगेणं पडिवज्जइ दोण्हमणयरं ॥ ७६२ ॥ उदयावलिए उप्पि गुणसेढिं कुणइ सह चरित्तेण । अंतो असंखगुणाए तात्तियं वड्डए कालं ॥ ७६३ ॥ परिणामपच्चएणं गमागमं कुणइ करणरहिओवि । आभोगनट्टचरणो करणे काउण पावेइ ॥ ७६४ ॥ परिणामपच्चएणं चउव्विहं हाइ वड्डुई वावि । परिणामवड्डयाए गुणसेढिं तात्तियं रयइ ॥ ७६५ ॥ चरित्तुप्पत्ती ॥ सम्मुप्पा-यणविहिणा चउगइआ सम्मदिट्ठी पज्जत्ता । संजोयणा विजोयंति न उण पढमठित्तिं करेति ॥ ७६६ ॥ उवरिमगे करणदुगे दलियं

गुणसंकमेण तेसिं तु । नासेइ तओ पच्छा अंतमुहुत्ता सभावत्थो ॥ ७६७ ॥ दंसणखवग्गस्सरिहो जिणकालीओ पुमहुवासुवारीं ।
अण्णासकमा करणाइं करिअ गुणसंकमं तह य ॥ ७६८ ॥ अपुव्वकरणसमंगं गुणउव्वलणं करेइ दोण्हं पि । तक्करणाइं जं तं ठित्ति-
संतं संखभागेज्जे ॥ ७६९ ॥ एवं ठित्तित्रयोडवि हु पविसइ अणियड्ढिकरणसमयाम्मि । अपुव्वं गुणसेट्ठि ठित्तिरसंकडाणि वन्ध च
॥ ७७० ॥ देसुवसमणनिकायण निहात्तिरहिंयं च होइ दिट्ठितिंगं । कमसो असिणचउरिदियाइ तुल्लं च ठिइसंतं ॥ ७७१ ॥
ठित्तिखंडमहस्साइं एक्के अंतरंमि गच्छंति । पलिओवमसंखसे दंसणसंतं तओ जाए ॥ ७७२ ॥ संखेज्जा संखेज्जा भागा खंडेइ
सहससो तेवि । तो मिच्छस्स असंखा संखेज्जा सम्ममीसाणं ॥ ७७३ ॥ तत्तो बहुखंडंते खंडइ उदयावलीरहिअमिच्छं । तत्तो
असंखभागा सम्मामीसाण खंडेइ ॥ ७७४ ॥ बहुखंडंते मीसं उदयावलि वाहिरं खिवइ सम्मे । अड्ढाससंतकम्मो दंसणमोहस्स
सो खवगो ॥ ७७५ ॥ अंतमुहुत्तियखंडं तत्तो उक्किइ उदयसमयाओ । निखिवइ असंखगुणं जा गुणसेढी परे हीणं ॥ ७७६ ॥
उक्किइ असंखगुणं जाव दुचरिमंति अंतिमे खंडे । संखेज्जं सो खंडइ गुणसेढीए तहा देइ ॥ ७७७ ॥ कयकरणो तक्काले कालंपि
करेइ चउसुवि गईसु । वेइअसेसो सेढी अण्णयरं वा समारुहइ ॥ ७७८ ॥ तइयचउत्थे तंमि व भवम्मि सिज्झंति दंसणे खीणे । जे
देवनिरयसंखाउ चरमेदेहेसु ते हुंति ॥ ७७९ ॥ अहवा दंसणमोहं पढमं उवसामइतु सामण्णे । ठिच्चा अणुदइयाणं पढमठिती-
आवली नियमा ॥ ७८० ॥ पढमुवसमुव्व सेसं अंतमुहुत्ताओ तस्स विज्झाओ । संकसविसेहीओ पमत्त इयरत्तणं बहुसो ॥ ७८१ ॥
पुण तिण्णि उ करणाइं करेइ तइयम्मि एत्थ पुण भेओ । अंतो कोडाकोडी वंधं संतं च सत्तण्हं ॥ ७८२ ॥ ठित्तिखंडं उक्कस्स-
पि तस्स पछस्स संखतमभागं । ठित्तिखंडं बहुसहस्से सेक्कं जं भणिस्सामो ॥ ७८३ ॥ करणस्स संखभागे सेस (य) असणिमाइयाण

समो । बन्धो कमेण पल्लं वीसगतीसाण उ दिवङ्गु ॥ ७८४ ॥ मोहस्स दोणि पल्ला संतेवि हु एवमेव अप्पचहू । पलियमिच्चम्मि बन्धे अण्णो संखेज्जगुणहीणो ॥ ७८५ ॥ एवं तीसाण पुणो पल्लं मोहस्स होइ उ दिवङ्गु । एवं मोहे पल्लं सेसाणं पल्लसंखंसो ॥ ७८६ ॥ वीसगतीसगमोहाण संतयं जहक्कमेण संखगुणं । पल्लअसंखेज्जंसो नामागोयाण तो बन्धा ॥ ७८७ ॥ एवं तीसाणंपि हु एकपहारेण मोहणीयस्स । तीसगअसंखभागो ठितिवन्धो संतयं च भवे ॥ ७८८ ॥ वीसग असंखभागे मोहं पच्छाओ घाइ तइ-यस्स । वीसाण तओ घाई असंखभागम्मि बज्झंति ॥ ७८९ ॥ अस्संखसमयवद्धानुदीरणा होइ तम्मि कालम्मि । देसे घाइरसं तो मणपज्जवअंतरायाणं ॥ ७९० ॥ लाभोहीणं पच्छा भोगअचक्खसुयाण तो चक्खू । परिभोगमईणं तो विरियस्स असेट्ठिगा घाई ॥ ७९१ ॥ संजमघाईण तओ अंतरमुदओ उ जाण दोण्हं तु । वेयकसायणयरे सोदयतुल्ला य पढमठिई ॥ ७९२ ॥ थीअपुमोदय-काला संखेज्जगुणो उ पुरिसवेयस्स । तस्सवि विसेसअहिओ कोहे तत्तोवि जहकमसो ॥ ७९३ ॥ अंतकरणेण समं ठित्तिखंडगबंध-गद्धनिप्फत्ती । अंतरकरणाणंतरसमेये जायंति सत्त इमे ॥ ७९४ ॥ एगट्ठाणुभागो बंधो उदीरणा य संखसमा । अणुपुब्बीसंकमणं लोहस्स असंकमो मोहे ॥ ७९५ ॥ बद्धं बद्धं छसु आवलीसु उवरेणुदीरणं एइ । पंडगेउवसमणा असंखगुणणाए जावंतं ॥ ७९६ ॥ अंतरकरणपविट्ठो संखासंखंस मोह इयराणं । बंधादुत्तर बंधं एवं इत्थीए संखंसे ॥ ७९७ ॥ उवसंते घाईणं संखेज्जसमा परेण संखंसो । बन्धो सत्तण्हवं संखेज्जतमंमि उवसंते ॥ ७९८ ॥ नामगोयाण संखा बन्धो वासा असंखिया तइए । तो सव्वाणवि संखा तत्तो संखेज्जगुणहाणी ॥ ७९९ ॥ जं समए उवसंतं छकं उदयट्ठिई तथा सेसा । पुरिसे समऊणाचलिट्ठुगेण बद्धं अणुवसंतं ॥ ८०० ॥ आगालेणं समगं पडिगहया फिडइ पुरिसवेयस्स । सोलसत्तासियबन्धो चरमो चरेण उदयेण ॥ ८०१ ॥ तावइ

श्रीचन्द्र-
पिंकेते
पञ्चसंग्रहे
कर्मप्रकृता

॥३३१॥

कालेण चिय पुरिसं उवसामए अवेदो सो । वन्धो बत्तीससमा संजलिणियराण उ सहस्सं ॥ ८०२ ॥ अन्वेय पढमसमया कोहतिगं
आढवेइ उवसमिउं । तिसु पडिगहया एका उदओ य उदीरणा वन्धो ॥ ८०३ ॥ फिड्ढति आवलीए सेसाए सेसयं तु पुरिससमं ।
एवं सेसकसाया वेयइ थियुगेण आवलिया ॥ ८०४ ॥ चरिसुदयम्मि जहणो वन्धो दुगुणो उ होइ उवसमगे । तयणतरपगइए
चउग्गुणोऽन्वेसु संखगुणो ॥ ८०५ ॥ लोहस्स उ पढमठिइ वीयाठिइओ उ कुणइ तिविमागं । दोसुं दलनिकखेवो तइओ पुण किड्ढि-
वेयद्धा ॥ ८०६ ॥ संताणि वज्झमाणगसरूवओ फड्डगाणि जं कुणइ । सा अस्सकणकरणद्ध मज्झिमा किड्ढिकरणद्धा ॥ ८०७ ॥
अप्पुव्वविसोहीए अणुभागोणूणविभयणं किट्ठी । पढमसमयम्मि रसफड्डवगणाणंतभागसमा ॥ ८०८ ॥ सव्वजहणगफड्डग अणंत-
गुणहीणियाउ ता रसओ । पइसमयमसंखंसो आइमसमयाउ जावंतो ॥ ८०९ ॥ अणुसमयमसंखगुणं दलियमणंतसओ उ अणुभागो ।
सव्वेसु मंदरसमाइयाण दलियं विसेहणं ॥ ८१० ॥ आइमसमयकयाणं मंदार्हणं रसो अणंतगुणो । सव्वुक्कस्सरसावि हु उवरिमसमय-
स्सणंतसे ॥ ८११ ॥ किट्ठीकरणद्धाए तिसु आवलियासु समयहीणासु । न पडिगहया दोणहवि सट्ठणे उवसमिज्जति ॥ ८१२ ॥
लोभस्स अणुवसंतं किट्ठी उदयावली य पुव्वुत्तं । बायरगुणेण समगं दोणहवि लोभा समुवसता ॥ ८१३ ॥ सेसद्धं तणुरगे तावइआ
किड्ढिओउ पढमठिइ । वज्जिय असंखमागं हेट्ठवरिसुदीरए सेसा ॥ ८१४ ॥ गेणहंतो य मुयंतो असंखमागं तु चरिमसमयम्मि ।
उवसामिय वीयठिइ उवसंतं लभइ गुणठाणं ॥ ८१५ ॥ अन्तोसुहुत्तमेत्तं तस्सवि संखेज्जमागतुल्लाओ । गुणसेढी सव्वद्धं तुल्ला य
पएसकालेहिं ॥ ८१६ ॥ करणाय नोवसंतं संकमणोवट्ठणं तु दिट्ठितिगं । मोत्तण विलोभेण परिवड्ढे जा पमत्तोत्ति ॥ ८१७ ॥
उक्कट्ठित्ता दलियं पढमठितिं कुणइ वीयठितिहिंतो । उदयाइ विसेहणं आवलिउप्पि असंखगुणं ॥ ८१८ ॥ जावइया गुणसेढी

उदयवई तासु हीणगं परओ । उदयावलीमकाउं गुणसेढीं कुणइ इयराणं ॥ ८१९ ॥ संकमउदीरणाणं णत्थि विसेसो उ एत्थ पुब्बुत्तो । जं जत्थ उ वोच्छिण्णं जायं वा होइ ते तत्थ ॥ ८२० ॥ वेइज्जमाणसंजलण कालओ अहिअमोहगुणसेढी । पडिवत्ति कसाउदए तुछा सेसेहिं कम्महिं ॥ ८२१ ॥ खवगुवसामगपच्चागयाण दुगुणो तहिं तहिं बन्धो । अणुभागोऽणंतगुणो असुभाण सुभाण विवरीओ ॥ ८२२ ॥ परिवाडीए पडिउं पमत्तइयरत्तणेण बहु किच्चा । देसजइ संजमं वा सासणभावं च कोइ वये ॥ ८२३ ॥ उवसमसम्मत्तद्धा अंतो आउक्खया धुवं देवो । जेण तिसु आउएसुं बद्धेसु न सेढिमारुहइ ॥ ८२४ ॥ सेढी पडिओ तम्हा छडावली सासणोवि देवसु । एगभवे दुक्खुत्तो चरित्तमोहं उवसमेज्जा ॥ ८२५ ॥ दुचरिमसमेये नियगोदयस्स इत्थी नपुंसगोऽन्नोन्नं । समइत्तु सत्त पच्छा किंतु नपुंसो कमारेद्ध ॥ ८२६ ॥ इति सर्वोपशमना ॥

अथ देशोपशमना— मूलुत्तरकम्माणं पगडीठितिमादि होइ चउभेया । देसकरणेहिं देसं समेइ जं देससमणा तो ॥ ८२७ ॥ उव्वट्टणओवट्टणसंकमकरणाइं हुंति नन्नाइं । देसोवसाभिअस्सा जाऽपुव्वो सव्वकम्माणं ॥ ८२८ ॥ खवगो व सामगो वा पढमकसायाण दंसणतिगस्स । देसोवसामगो सो अपुव्वकरणंतगो जाव ॥ ८२९ ॥ साइयमाइ चउद्धा देसुवसमणा अणाइसंतीणं । मूलुत्तरपगईणं साईअधुवाओ धुवाओ ॥ ८३० ॥ गोयाउयाण दोण्हं चउत्थ छट्ठाण होइ छ सतण्हं । साइयमाइ चउद्धा सेसाणं एगठाणस्स ॥ ८३१ ॥ उवसामणा ठिईए उक्कोसा संकमेण तुछाओ । इयरावि किंतु अभवी उव्वलग अपुव्वकरणेसु ॥ ८३२ ॥ अणुभागपएसाणं सुभाण जा पुव्वमित्थ इयराणं । उक्कोसियरं अभविय एगिंदी देससमणाए ॥ ८३३ ॥ इति देशोपशमनाकरणम् ॥

अथ निद्वित्तिकावनाकरणम् — देसुवसामणतुछा होइ निहत्ती निकायणा नवरि । संकमणंपि निहत्तीए नत्थि सब्वाणि
इयरीए ॥ ८३४ ॥ गुणसेढिपएसगं थोवं उवसामियं असंखगुणं । एवं निहयनिकाइय अहापवत्तेण संकतं ॥ ८३५ ॥ ठितिवंथ
उदीरण तिविहसंकमे होतिऽसंखगुण कमसो । अज्झवसाया एवं उवसामणमाइएसु कम्मो ॥ ८३६ ॥ इत्थंष्टौ करणानि । समाप्तः
कर्मप्रकृतिसंग्रहः ॥

अथ सप्ततिकासंग्रहः— मूलत्तरपगईणं साइअणाईपरूवणाणुगयं । भणियं बंधविहाणं अहुणा संवेहगं भणिमो ॥ ८३७ ॥
आउम्मि अट्ट मोहेऽट्ट सत्त एकं व छाइ वा तइए । वज्झंतयंमि वज्झंति सेसएसु छ सत्तट्ट ॥ ८३८ ॥ मोहस्सुदये अट्टवि सत्त य लब्भंति
सेसयाणुदए । संतोइण्णाणि अघाइयाण अड सत्त चउरो य ॥ ८३९ ॥ बंधइ छ सत्त अट्ट य मोहुदए सेसयाण एकं च । पत्तेयं संतेहि
बंधइ एगं छ सत्तट्ट ॥ ८४० ॥ सत्तट्टछबंधसुं उदओ अट्टण्ह होइ पयडीणं । सत्तण्ह चउण्ह वा उदओ सायस्स बंधम्मि ॥ ८४१ ॥
दो संतट्टाणाइं बंधे उदए य ठाणयं एकं । वेयणियाउयगोए एगं नाणंतराएसु ॥ ८४२ ॥ नाणंतरायबंधो आसुद्धमं उदयसंतया
खीणं । आइमदुगचउत्तमनारयतिरिमणुसुराज्जं ॥ ८४३ ॥ नारयसुराउ उदओ चउ पंचम तिरि मणुस्स चोइसमं । आसम्मदेस-
जोगी उवसंता संतयाज्जं ॥ ८४४ ॥ अबंधे इगिसंतं दो वद्धाउ वज्झमाणणं । चउसुवि एकस्सुदओ पणनवनव पंच इइ
भेया ॥ ८४५ ॥ नव छच्चउहा वज्झइ दुगट्टदमेसु दंसणावरणं । नव वायरम्मि संतं छकं चउरो य खीणम्मि ॥ ८४६ ॥ नव
भेए भंगतियं वेच्छावट्ठी उ छव्विहस्स ठिई । चउसमयाओ अंतो अंतमुहुत्ताउ नवछकं ॥ ८४७ ॥ दंसणसनिहदंसणउदओ समकं
तु होइ जा खीणो । जाव पमत्तो नवण्ह उदओ छसु चउसु जा खीणो ॥ ८४८ ॥ चउपण उदओ बंधेसु तिसुवि अवंधगेवि

उवसंते । नव संतं अट्टेवं उइण्णसंताइं चउ खीणे ॥ ८४९ ॥ खवगे सुहुमंभि चउबंधगम्मि अबंधगम्मि खीणम्मि । छस्संतं चउरु-
दओ पंचहवि केइ इच्छंति ॥ ८५० ॥ बन्धो आहुगदसगं उदओ पणचोदसं तु जा ठाणं । निच्चुच्चगोत्तकम्माण संतया होइ
सव्वेसु ॥ ८५१ ॥ बन्धइ उइण्णयं चिय इयरं वा दोवि संत चउभंगो । नीएसु तिसु वि पढमो अबंधगे दोणिण उच्चुदए ॥ ८५२ ॥
तेरसमछट्टएसुं सायासायाण बंधवुच्छेओ । संतउइण्णाइं पुण सायासायाइं सव्वेसु ॥ ८५३ ॥ बंधइ उइण्णयं चिय इयरं वा दोवि
संत चउभंगा । संतमुइण्णमबंधे दो दोणिण दुसंत इइ अट्ट ॥ ८५४ ॥ दुगइगवीसासत्तर तेरस नवंपंचउरतिदुएगो । बंधो
इगिदुचउत्थय पण्डनवमेसु मोहस्स ॥ ८५५ ॥ हासरइअरइसोगाण बंधगा आनवं दुहा सव्वे । वेयविभज्जंता पुण दुगइगवीसा
छहा चउहा ॥ ८५६ ॥ मिच्छाबन्धिगवीसो सत्तरेरो नवो कसायाणं । अरइदुगं पमत्ते ठाइ चउकं नियट्ठिमि ॥ ८५७ ॥ देख्खण
पुव्वकोडी नवतेरे सत्तरे य तेत्तीसा । बावीसे भंगतिगं ठिति सेसेसुं मुहुत्तंते ॥ ८५९ ॥ इगिदुगचउएगुत्तर आदसगं उदयमाहु
मोहस्स । संजलणवेयहासरइ भयदुगुच्छतिकसायदिट्ठोए ॥ ८५९ ॥ दुगआइ दसंतुदया कसायभेया चउव्विहा ते उ । बारसहा वेय-
वसा अदुगा पुण जुगलओ दुगुणा ॥ ८६० ॥ अणसम्मभयदुगुंछाण णोदओ संभवेवि वा जम्हा । उदया चउवीसाविय एक्केक-
गुणे अओ बहुहा ॥ ८६१ ॥ मिच्छे सगाइ चउरो सासनमोसे सगाइ तिणुदया । छणंपंचउरपुव्वा चउ चउरो अविरयाइणं
॥ ८६२ ॥ दसगाइसु चउवीसा एक्काएकारदससगचउकं । एक्का य नवसयाइं सट्ठाइं एवमुदयाणं ॥ ८६३ ॥ बारस चउरो ति-
दुएक्काओ पंचाइ बन्धगे उदया । अबंन्धगेवि एक्को तेसीया नवसया एवं ॥ ८६४ ॥ चउबन्धगेवि बारस दुगोदया जाण तेहि
छट्ठेहिं । बन्धगभेएणेवं पंचूणसहस्समुदयाणं ॥ ८६५ ॥ बारस दुगोदएहिं भंगा चउरो य संपराएहिं । सेसा तेच्चिय भंगा नव-

सयछावत्तरा एवं ८६६ ॥ मिच्छाइ अप्पमत्तं तथाण अट्ठहुंति उदयाणं । चउवीसाओ सासणमीसअपुव्वाण चउचउरो ॥ ८६७ ॥
चउवीसगुणा एए बायरसुहुमाण सत्तरस अने । सर्वेसुवि मोहुदया पण्णट्ठा बारससयाओ ॥ ८६८ ॥ उदयविणप्पा जे जे उदीर-
णाएवि हुंति ते ते उ । अंतमुहुत्तिय उदया समयादारब्ध भंगा य ॥ ८६९ ॥ मिच्छत्तं अणमीसं चउरो कसाय वा सम्मं । ठाइ
अपुव्वे छकं वेयकसाया परे तओ लोभो ॥ ८७० ॥ (गीतिः) अट्ठगसत्तगळकग चउतिगदुगएक्काहिया वीसा । तेरस बारेकारस संते
पंचाइ जा एकं ॥ ८७१ ॥ अणमिच्छमीससम्माण अविरया अप्पमत्त जा खवगा । समकं अट्ठकसाए नपुंस इत्थी कमा छकं
॥ ८७२ ॥ पुंवेअं कोहाई नियाट्ठि नासेइ सुहुमतणुलोभं । तिन्नेगाति पण चउसुं तिकारस चउवि सताणि ॥ ८७३ ॥ छव्वीसणाइ-
मिच्छे उव्वलणा एव सम्ममीसाणं । चउवीस अणविजोए भावो भूओवि मिच्छाओ ॥ ८७४ ॥ सम्ममीसाण मिच्छो सम्मो
पट्ठमाण होइ उव्वलगो । बन्धावालिआ उप्पि उदओ संकंत्तदलिअस्स ॥ ८७५ ॥ बावीसं बन्धंते मिच्छे सत्तोदयंमि अडवीसा ।
संतं छ सत्त मीसा य होति सेसेसु उदएसु ॥ ८७६ ॥ सत्तरसबन्धगे छोदयाम्मि संतं इगट्ठचउवीसा । सगतिदुवीसा य सगट्ठगोदए
णयरिगवीसा ॥ ८७७ ॥ देसाइसु चरिसुदए इगवीसा वज्जियाई संताइ । सेसेसु होति पंचवि तिसुवि अपुव्वंमि संततिगं
॥ ८७८ ॥ पंचाइ बन्धगेसुं इगट्ठचउवीसब्बन्धगेकं च । तेरस बारेकारस य होति पण बन्धि खवगस्स ॥ ८७९ ॥ एगाहिया य
बन्धा चउबन्धगमाइआण संतंसा । बन्धोदयाण विरमे जं संतं लुभइ अणत्थ ॥ ८८० ॥ सत्तावीसे पल्लासंखंसो पोणालद्ध
छव्वीसे । वे छावट्ठी अडचउवीसिगवीसे उ तिचीसा ॥ ८८१ ॥ अंतमुहुत्ता उ ठिई तमेव दुहओऽवि सेससंताणं । होइ अणाइ अणंतं
अणाइसंतं च छव्वीसा ॥ ८८२ ॥ अप्पज्जत्तग जाई पज्जत्तगईहिं पेरिआ बहुसो । बन्धं उदयं च उवोति सेसपगईओ नामस्स

॥ ८८३ ॥ उदयप्पत्ताणुदओ पएसओ अणुवसंतपगईणं । अणुभागोदय निच्चोदयाण सेसाण भइयव्वो ॥ ८८४ ॥ अथिरासु-
भचउरंसं परघाइदुगं तसाइधुवबन्धी । अजसपणिदिविउव्वाहारगसुखगइसुरगइया ॥ ८८५ ॥ बन्धइ तित्थनिमित्ता मणुउरलदुरिस-
भेदेवजोगाओ । नो सुहुमतिगेण जसं नो अजसथिरासुभाहारे ॥ ८८६ ॥ अप्पज्जत्तगबन्धं दूसरपरघायसासपज्जत्तं । तस अप-
सत्था खगई वेउव्वं नरयगइहेऊ ॥ ८८७ ॥ हुंदोरालं धुवबन्धिणीओ अथिराइ दूसरविहूणा । गइआणुपुव्विजाई बायरपत्तेय-
अपजत्ते ॥ ८८८ ॥ बन्धइ सुहुमं साहारणं च थावर तसंगछेवट्टं । पज्जत्ते उसथिरसुभजससासुज्जोवपरघायं ॥ ८८९ ॥
आथाचं एगिंदिय अपसत्थविहदूसरं च विगलेसु । पंचिंदिएसु सुसराइखगइसंघयणसंठाणा ॥ ८९० ॥ तेवीसा पणवीसा छव्वीसा
अट्टवीसिगुणतीसा । तीसेगतीस एगा बन्धट्टाणाइं नामेड्डु ॥ ८९१ ॥ मणुअगईए सव्वे तिरियगईए छ आइमा बन्धा । नरएगु-
तीसतीसा पण छव्वीसा य देवेसु ॥ ८९२ ॥ अडवीस नरयजोंगा अडवीसाई सुराण चत्तारि । तिगपणछव्वीसिगिदियाण तिरि-
मणुण बन्धतिगं ॥ ८९३ ॥ मिच्छंमि सासणाइसु तिअट्टवीसादिनामबन्धाओ । छत्तिणिण दोति दोदो चउपण सेसेसु जसबन्धो
॥ ८९४ ॥ तग्गयणुपुव्विजाई थावरमाई य दूसरविहूणा । धुवबन्धि हुंडविगह तेवीसाऽपज्जथावरए ॥ ८९५ ॥ पगईणं वच्चासो
होइ गईईदियाइं आसज्ज । सपराघाऊसासा पणवीसछवीस सायावा ॥ ८९६ ॥ तगइयाइ दुर्वीसा संघयणतसंगतिरियपणुवीसा ।
दूसरपरघाऊसास खगइगुणतीस तीसमुज्जोवा ॥ ८९७ ॥ (गीतिः) तिरि बन्धा मणुआणं तित्थयरं तीसमंति इइ भेओ । संघयणूणिगुण-
तीसा अडवीसा नारए एका ॥ ८९८ ॥ तित्थयराहारगदो तिसंजुओ बन्धु नारयसुराणं । अनियट्टीसुहुमाणं जसकित्तीए स इग-
बन्धो ॥ ८९९ ॥ साहारणाइ मिच्छो सुहुमायवथावरं सनरयदुगं । इगिविगल्लिदियजाई हुंडगपज्जत्तेवट्टं ॥ ९०० ॥ सासायणो

पसन्था विहगर्गइदुसरदूभगुज्जोवं । अणएज्जं तिरियदुगं मज्झिमसंघयणसंठाणा ॥९०१॥ मीसो सम्मो ओरालमणुयदुवयाइं आइ-
संघयणं । बंधइ देसो विरओ अथिरासुभअजसपुव्वाणि ॥ ९०२ ॥ अपमत्तो सनियद्धो सुरदुगवेउव्वजुगलधुववन्धी । परघाउसास-
खगई तसाइचउरंसंपंचेदी ॥ ९०३ ॥ विरए आहारुदआ बन्धो पुण जा नियाडि अपमत्ता । तित्थस्स अविरयाओ जा सुहुमो ताव
कित्तीए ॥ ९०४ ॥ उज्जोयआयवाणं उदओ पुंविपि होइ पच्छावि । ऊसाससरंहितो सुहुमतिगुज्जोय नायावं ॥ ९०५ ॥ उज्जोवे
नायावं सुहुमतिगेणं न वज्झए उभयं । उज्जोवजसाउणुदए जायइ साहारणस्सुदओ ॥ ९०६ ॥ दुभगईणं उदए वायरपज्जो
विउव्वए पवणा । देवगईए उदओ दुभगअणाएज्जउदएवि ॥ ९०७ ॥ सुस्सरउदओ विगलाण होइ विरयाण देसविरयाणं । उज्जो-
बुदओ जायइ वेउव्वाहारगद्धाए ॥ ९०८ ॥ अडनववीसिगवीसा चउवीसेगहिय जाव इगतीसा । चउगइएसुं वारस उदयट्ठाणाइं
नामस्स ॥ ९०९ ॥ मणुएसु य चउवीसा वीसडनवज्जियाओ तिरिएसु । इगपण सगट्ट नववीस नारए सुरे सर्तीसा ते ॥९१०॥
इगिवीसाई मिच्छे सगट्ट वीसाए सासणे हीणा । चउवीसूणा सम्मे संपंचवीसाए जोगिम्मि ॥ ९११ ॥ पणवीसाई देसे छव्वीसूणा
पमत्ति पुण पंच । गुणतीसाई मीसे तीसुगतीसा य अपमत्ते ॥ ९१२ ॥ अट्ठो नवो अजोगिस्स वीसओ केवलीसमुग्घाए । इग-
वीसो पुण उदओ भवंतरे सव्वजीवाणं ॥ ९१३ ॥ चउवीसाईचउरो उदया एगिंदिएसु तिरिमणुए । अडवीसाइहवीसा एक्केक्कूणा
विउव्वंते ॥ ९१४ ॥ गइआणुपुंविजाई थावरदुभगाइ तिण्णि धुवउदया । एगिंदिय इगवीसा सेसाणवि पगइवच्चसो ॥ ९१५ ॥
सा आणुपुंविहीणा अपज्ज एगिंदितिरियमणुआणं । पत्तेउवघायसरर हुंडसहिआ उ चउवीसा ॥ ९१६ ॥ परघाय सास आयव-
जुत्ता पणछकसत्तवीसा सा । संघयणअंगजुत्ता चउवीस छवीस मणुतिरिए ॥ ९१७ ॥ परघायखगइजुत्ता अडवीसा गुणतीस

सासेणं । तीसा सरेण सुज्जोव तित्थ तिरिमणुअ इगतीसा ॥ ९१८ ॥ तिरिउदयछवीसाइ संघयणविवाज्जिआओ ते चेव । उदया नरतिरियाणं विउन्विगाहारगजईणं ॥ ९१९ ॥ देवाणं सवेवि हु त एव विगलोदया असंघयणा । संघयणुज्जोव विवाज्जियाउ ते नारएसु पुणो ॥ ९२० ॥ तसवायरपज्जत्तं सुभगाएज्जं पणिदिमणुयगई । जसकित्ती तित्थयरं अजोगिज्जिण अट्ठगं नवगं ॥ ९२१ ॥ निच्चोदयपगइजुया चरिमुदया केवलीसमुग्घाए । संठाणेसुं सवेसु होति दुसरावि केवलिणो ॥ ९२२ ॥ पत्तेउवघायउरालुदुवय-संठाणपढमसंघयणे । छूढे छसत्तवीसा पुव्वुत्ता सेसया उदया ॥ ९२३ ॥ तित्थयेरे इगतीसा तीसा सामणकेवलीणं तु । खीणसरे गुणतीसा खीणुस्सांसंमि अडवीसा ॥ ९२४ ॥ साहारणाउ मिच्छे सुहुमअपज्जत्तआयवाणुदओ । सासायणम्मि थावरएगिंदिय-विगलजार्इणं ॥ ९२५ ॥ सम्मे विउन्विछक्कस्स दुभगअणाएज्जअजसपुव्वीणं । विरयाविरे उदओ तिरिगइज्जोवपुव्वीणं ॥ ९२६ ॥ विरयापमत्तएसुं अंतितिसंघयणपुव्वगाणुदओ । अप्पुव्वकरणमादिसु दुइयतइज्जाण खीणाओ ॥ ९२७ ॥ नामधुवोदय-स्ससरखगईओरालुदुवयपत्तयं । उवघायतिसंठाणा उसभमजोगिम्मि पुव्वुत्ता ॥ ९२८ ॥ पिंडे तित्थगरूणे आहारूणे तहोभयविहूणे । पढमचउकं तस्स उ तेरसगखए भवे वीयं ॥ ९२९ ॥ सुरदुगवेउन्विगइहुगे य उव्वहिए चउत्थाओ । मणुयदुगे य नवट्ठयदुहा भवे संतयं एक ॥ ९३० ॥ थावरतिरिगइ दोदो आयावेगिंदिविगलसाहारं । नरयदुगुज्जोवाणि य दसाइभंगततिरिजोग्गा ॥ ९३१ ॥ एगिंदिसु पढमदुगं वाऊतेऊसु तइयगमणिच्चं । अहवा पण तिरिएसुं तस्सेगिंदियाईसु ॥ ९३२ ॥ पढमं पढमगहीणं नरए मिच्छम्मि अधुवतिगजुत्तं । देवे सा (आ) इचउकं तिरिएसु अतित्थमिच्छसंताणि ॥ ९३३ ॥ (गीतिः) पढमचउकं सम्मा वीयं खीणाओ बाअरसुहुमे य । सासणि मीसिवि तित्थं पढममजोगिम्मि अट्ठ नव ॥ ९३४ ॥ नवपंचोदयसंता तेवीसे पणवीसछव्वीसे । अट्ठ

चउरद्वीसे नवसत्तिगुतीसतेसे य ॥ ९३५ ॥ एकेकं इगितीसे एके एककुदय अट्टसंतसा । उवरयबंधे दसदस नामोदयसंतठाणाणि
॥ ९३६ ॥ बन्धोदयसेतेसुं पणपण पढमंतिमाण जा सुहमो । संतोइण्णाइं पुण उवसमखणिं परे नत्थि ॥ ९३७ ॥ मिच्छा सास-
यणसुं नवबन्धुवलक्खियाउ दो भंगा । मीसाओ य नियद्वी जा हव्वधेण दो दो उ ॥ ९३८ ॥ चउबंधे नवसंते दोणिण अपुव्वाउ
सुहुमराणं जा । अव्वन्धे नवसंते उवसंते हुंति दो भंगा ॥ ९३९ ॥ चउबन्धे हसंते वायरसुहुमाणमेगखवगाणं । हसु चउसु व
सेतसु दोणिण अव्वन्धमि खीणस्स ॥ ९४० ॥ चत्तारि जा पमत्तो दोणिण उ जा जोगि सायवन्धेणं सेलेसि अव्वन्धे चउ इगिसंते
चरमसमए दो ॥ ९४१ ॥ अट्टल्लाहियवीसा सोलसवीसं च वास ह दोसु । दो चउसु तीसु एकं मिच्छइसु आउए भंगा
॥ ९४२ ॥ नरतिरिउदए नारयवन्धविहूणा य सासाणि हवीसा । बन्धसमउण सोलस मीसे चउबन्धजुअ सम्मे ॥ ९४३ ॥
देसविरयमि वास तिरिमणुभंगा ह बन्धपरिहीणा । मणुभंगा तिवन्धूणा दुसु सेसा उभयसेटोसु ॥ ९४४ ॥ पंचादिमा उ मिच्छे
आदिमहीणाउ सासणे चउरो । उच्चवन्धेण दोन्नि उ मीसाओ देसविरयं जा ॥ ९४५ ॥ उच्चेणं वन्धुदए जा सुहुमो अवन्धि-
हट्टओ भंगो । उवसंता जा जोगी दुचरिम चरममि सत्तमओ ॥ ९४६ ॥ ओहमि मोहणीए बंधोदयसंतयाणि भणियाणि ।
अहुणाज्जोगाडगुणउदय पयसमूहं पवक्खामि ॥ ९४७ ॥ जा जमि चउवीसा गुणियाओ ताओ तेण उदएण । मिलिया चउवीस-
गुणा इयरपएहिं च पयसंखा ॥ ९४८ ॥ सत्तसहस्सा सहिए वज्जया अहव ते तिवण्णाए । गुणतीसाए अहवा बंधगमेएण
माहणिए ॥ ९४९ ॥ अट्टद्वी वत्तीसा वत्तीसा सहिमेव वावणा । चोयाला चोयाला वीसा मिच्छा उ पयधुवगा ॥ ९५० ॥ तिन्नि
सया वावना मिलिया चउवीस ताडिया एए । वायर उदयपएहिं य सहियाउ गुणेसु पयसंखा ॥ ९५१ ॥ तेवीसुणा सत्तरस

वज्जिया अहव सत्त अहियाइं । पंचासीइ सयाइं उदयपयाइं तु मोहस्स ॥ ९५२ ॥ एवं जोगुवओगा लेसाइंभेयओ बहू भेया । जा जस्स जम्मि उ गुणे संखा सा तम्मि गुणगारो ॥ ९५३ ॥ उदयाणुवओगेसुं सगसयारिसया तिलत्तरा हुंति । पण्णासपयसहस्सा तिणिण सया चैव पण्णारा ॥ ९५४ ॥ तिगहीणा तेवण्णा सया उ उदयाण होंति लेसाणं । अडतीस सहस्साइं पयाण सगदोय-सगतीसा ॥ ९५५ ॥ चोदस उ सहस्साइं संयं च गुणहत्तरं उदयमाणं । सत्तरसा सत्तसया पणनउइसहस्सपयसंखा ॥ ९५६ ॥ मीसदुगे कम्मइए अणउदयविवज्जियाउ मिच्छस्स । चउवीसा उण चउरो तिगुणाओ तो रिणं ताओ ॥ ९५७ ॥ वेउन्वियमी-सम्मि नपुंसवेओ न सासणे होइ । चउवीस चउकाओ अओ तिभागो रिणं तस्स ॥ ९५८ ॥ कम्मयविउन्वियमीसे इत्थीवेओ न होइ सम्मस्स । अपुमितिथउरलमीसे तच्चउवीसाण रिणेमेयं ॥ ९५९ ॥ आहारगमीसेसुं इत्थीवेओ न होइ उ पमत्ते । दोणि तिभागा उ रिणं अपमत्तजइस्स उ तिभागो ॥ ९६० ॥ उदएसुं चउवीसा धुवगाउ पदेसु जोगमार्हिहिं । गुणिया मिलिया चउवीस ताडिया इयरसंजुत्ता ॥ ९६१ ॥ अपमत्तसासणेसुं अड सोल पमत्त सम्मि वत्तीसा । मिच्छम्मि य छन्नउई ठावेज्जा सोहणनिमित्तं ॥ ९६२ ॥ जोगतिगेणं मिच्छे नियनियचउवीसगाहिं सेसाणं । गुणिऊणं फेडज्जा सेसा उदयाण परिसंखा ॥ ९६३ ॥ चउवीसाए गुणेज्जा पयाणि अहिकिच्च मिच्छछणउई । सेसाणं धुवगेहिं एगीकिच्चा तओ सोहे ॥ ९६४ ॥ बन्धोदयसंताइं गुणेषु कहियाइं नामकम्मस्स । गइसु य अन्वगडंमी वोच्छामी इंदिएसु पुणो ॥ ९६५ ॥ इगि विगले पण वंधा अडवीसूणाउ अट्ट इयरम्मि । पंच छ एक्कारुदया पण पण बारस उ संताणि ॥ ९६६ ॥ नाणंतरायदंसण बन्धोदयसंतभंग जे मिच्छे । ते तेरस ठाणेसुं सन्निम्मि गुणासिया सन्ने ॥ ९६७ ॥ तेरससु वेयणीयस्स आइमा हुंति भंगया चउरो । निच्चुदए तिणिण गोए सन्ने दोण्हंपि सणिणस्स

॥ ९६८ ॥ तिरिउदए नव भंगा जे ते सन्वे असणिपज्जत्ते । नारयसुरचउ भंगा रहिया इगविगलदुविहाणं ॥ ९६९ ॥ अस्सणिण
अपज्जत्ते तिरिउदए पंच जह य तह मणुए । मणपज्जत्ते सन्वे इयरे पुण दस उ पुवुत्ता ॥ ९७० ॥ बन्धोदयसंताइ पुण्णाइ
सन्निगो उ मोहस्स । बायरविगलासणिणसु पज्जेसु दु आइमा बंधा ॥ ९७१ ॥ अट्टसु बावीसोच्चिय बन्धो अट्टाइ उदय तिन्नेव ।
सत्तगजुया उ पंचसु अडसत्तछवीससंतम्मि ॥ ९७२ ॥ सणिमि अट्ट असणिणम्मि छाइमा तेऽट्टवीस परिहीणा । पज्जत्तविगल-
वायर सुहुमेसु तहा अपज्जाणं ॥ ९७३ ॥ इगवीसाइ दो चउ पणउदयाऽपज्जसुहुमवाऽरणं । सणिस्स अ चउवीसा इगछडवीसाइ-
ससाणं ॥ ९७४ ॥ तेरससु पंच संता तिणिण धुवा अट्टसीइ बाणउई । सणिस्स होति बारस गुणठाणकमेण नामस्स ॥ ९७५ ॥
वज्झति सत्त अट्ट य नारयतिरिसुरगईसु कम्माइ । उदीरणावि एवं संतोइण्णाइ अट्ट तिसु ॥ ९७६ ॥ गुणभिहिंय मणुएंसु सग-
लतसाणं च तिरिय पडिवक्खा । मणजोगी छउमा इव कायवइ जहा सजोगिणं ॥ ९७७ ॥ वेई नवगुणतुल्ला तिकसाइवि लोभे
दसगुणसमाणो । सेसाणिवि ठाणाइ एएण कमेण नेयाणि ॥ ९७८ ॥ सत्तरसुत्तरमेगुत्तरं तु चोहत्तरी उ सगसयरी । सत्तट्ठी तिग-
सट्ठी गुणसट्ठी अट्टवण्णा य ॥ ९७९ ॥ निहादुगे छवण्णा छवीसा तीस बंधविरमम्मि । हासरइभयकुच्छा विरमे बावीसऽपूव्वम्मि
॥ ९८० ॥ पुंवेयकोहमाइसु अवज्झमाणेसु पंच ठाणाणि । बाऽरे सुहुमे सत्तरस पगतीओ सायमियरेसु ॥ ९८१ ॥ मिच्छो नरएसु
सयं छन्नवई सासणो सयरि मीसो । वावत्तरे तु सम्मो चउराइसु बंधति अत्तिथा ॥ ९८२ ॥ मणुयदुगुच्चागोयं भवपच्चयओ न
होइ चरिमाए । गुणपच्चयं तु वज्झइ मणुआउ न सन्वहा तत्थ ॥ ९८३ ॥ सामणसुरा जोगा आजोइसिया न बंधहि सत्तिथा ।
इगिथावरायवजुया सणकुमारा न बंधति ९८४ ॥ तिरितिगउज्जोवजुआ आणयेदेवा अणुत्तरसुरा उ । अणमिच्छणीयदूभग थीण-

तिंगं अपुमथीवेयं ॥ ९८५ ॥ संघयणा संठाणा पणपण अपसत्थविहगइ न तेसिं । पज्जत्ता बन्धंति उ देवाउमसंखासाऊ ॥ ९८६ ॥
तित्थायवउज्जोवं नारयतिरिगलतिगतिगेगिंदी । आहारथावरचऊ आऊण असंखपज्जत्ता ॥ ९८७ ॥ पज्जत्तिगया दुभगति-
गणीयअपसत्थविहनपुसाणं । संघयणउरलमणुदुगपणसंठाणाण अबंधी ॥ ९८८ ॥ किण्हाइतिगे असंसंजेम य वेउव्विजुगे न
आहारं । बन्धइ न उरलमीसे नरयतिंगं छट्टममराउं ॥ ९८९ ॥ कम्मगजोगे अणहारगे य सहिया दुगाउ णेयाओ । सगवणा
तेवट्ठी बन्धइ आहार उभयेसु ॥ ९९० ॥ तेउलेसइया बंधंति न नरयविगलसुहुमतिंगं । सेगिंदिथावरायव तिरियतिगुज्जोय नव
बार ॥ ९९१ ॥ सुयदेविपसायाओ पगरणमेयं समासओ भणियं । समयओ चंदरिसिणा समईविभवाणुसारेणं ॥ ९९२ ॥

॥ इति पंचसंग्रहः समाप्तः ॥

अथ परिशिष्टम्— चत्तारि वीस सोलस भंगा एगिंदियाण चत्ताला । एगट्ट अट्ट विगलिंदियाण इगवण त्तिण्हं पि ॥ १ ॥
गुणतीसे तसिेवि य भंगाणट्टाहिया छयालसया । पंचिदियतिरिजोगे पणुवीसे बन्धभंगकं ॥ २ ॥ पणवीसयम्मि एको छायालसया
अडुत्तरिगुणतसिे । मणुजोगट्ट उ सव्वे छायालसया य सत्तरसा ॥ ३ ॥ अट्ट एक एकग भंगा अट्टार देवजोगेसु । एको नारयजोगे
एको उ सकित्तिभंगाओ ॥ ४ ॥ तेरस सहस्सनवसय पणयालं भंगयाण बन्धम्मि । नामस्स उदयसंखा पणयालट्टत्तरिसयाओ ॥ ५ ॥
एगिंदिय उदएसुं पंच य एकार सत्तेरसयं । छकं कमसो भंगा बायाला हुं सव्वेवि ॥ ६ ॥ तिगतिगदुगचउछच्चउ विगलाण छ-
सट्ठि होइ तिण्हं पि । अट्ट सोल सोलस अट्ट वेउव्वितिरियस्स ॥ ७ ॥ नव नव सीया दोसय पंचच्छावत्तरी य पण तिरिए । ते

दुगुणतिगुणदुगुणा गुणतीसाईसु उदएसु ॥ ८ ॥ नव.नव सीया दोसय छावत्तर पंचपंच उदयदुगे । एकारस्स य वावन्न नराण
उदएसु भंगसया ॥ ९ ॥ अड अड नव नव एके वेउव्विनराण होइ पणतीसा । एकेकदोदुगेके आहारजईण सत्तेव ॥ १० ॥ अड्ड
अड्ड सोलस सोलड्ड य देवओ य भंगाओ । नारयकेवलितुदएसु पंचवावड्डिभंगाओ ॥ ११ ॥

लिखित आदर्शे अधिका एता गाथाः-नाइ इन्दिए य काए जोए वेए कसाय नाणे य । संजम दंसण लेसा भवसम्ममे सन्नि आहारे
॥ १ ॥ (८ गाथातः पश्चात्) संतपयपरूवणया दव्वपमाणं च खेत फुसणा य । कालो य अंतरं भाग भावे अप्पावहुं चेव ॥ ११ ॥
(३८ गाथातः) छत्तिन्नि तिन्नि सुण्णं पंचेव य नव य तिन्नि चत्तारि । पंचेव तिन्नि नव पंच सत्त तिन्नेव २ ॥ ११ ॥ चउ छ दो चउ
एको पाण दो छकेकगो य अड्डेव दो दो नव सत्तेव य अकट्टाणाइं गुणतीसं ॥ २ ॥ (५५ गाथातः) उदए च्चिय अविस्सुदो
खाओवसमो अणेगमेओत्ति । जइ भवइ तिण्ह एसो पएसउदयमि मोहस्स ॥ १ ॥ (१४५ गाथातः) वग्गुकोसिठ्ठिणं मिच्छत्तुको-
सणेण जं लद्धं । सेसाणं तु जहन्नो पल्लासंखिज्जाणेण्णे ॥ १ ॥ (२५५ गाथातः)

पूर्वभृद्बालभ्यप्राचीनतराचार्यरचितं ज्योतिष्करण्डकम्

सुण ताव सूरपन्नचीवणणं वित्थरेण जं निउणं । थोगुच्चएण तत्तो वोच्छं उल्लोगमेत्तागं ॥ १ ॥ कालपमाणं १ माणं २ निष्फत्तिं अहिगमासगस्सवि ३ य । वोच्छामि ओमरत्तं ४ पव्वतिहिणो समत्तिं च ५ ॥ २ ॥ नक्खत्तपरीमाणं ६ परिमाणं वावि चंदसूराणं ७ । नक्खत्तचंदसूराण गइं ८ नक्खत्तजोगं च ९ ॥ ३ ॥ मंडलविभाग १० मयणं ११ आउट्टी १२ मंडले सुहुत्तगइ १३ । उउ १४ विसुव १५ वईवाए १६ तावं १७ बुद्धिं च दिवसाण १८ ॥ ४ ॥ अवमासपुणमासी १९ पणहपव्वं २० च पोरिसिं २१ वावि । ववहारनयमएणं तं पुण सुण मे अणन्नमणो ॥ ५ ॥ लोगाणुभावजाणियं जोइसचक्कं भणति अरिहंता । सव्वे कालविसेसा जस्स गइविसेसनिष्फन्ना ॥ ६ ॥ संखेवेण उ कालो अणागयातीतवट्टमाणो य । संखेजमसंखेजो अणंतकालो उ निदिट्ठो ॥ ७ ॥ कालो परमानिरुद्धो अविभज्जो तं तु जाण समयं तु । समया य असंखेज्जा हवइ हु उस्सासनिस्सासो ॥ ८ ॥ उस्सासो निस्सासो यदो (दुवे) ऽवि पाणुत्ति भन्नए एक्को । पाणा य सत्त थोवा थोवावि य सत्त लवमाहु ॥ ९ ॥ अट्ठत्तीसं तु लवा अद्धलवो चव नालिया होइ तीसे पुण संठाणं छिड्डं उदकं च वोच्छामि ॥ १० ॥ इइ कालपमाणपाहुडं १ ।

दालिमपुष्पागारा लोहमई नालिगा उ कायव्वा । तीसे तलंमि छिदं छिदपमाणं च मे सुणह ॥ ११ ॥ छन्नउयमूलवालेहिं तिवस्सजायाए गयकुमारीए । उज्जुकयपिंडिह उ कायव्वं नाडियाछिदं ॥ १२ ॥ अहवा दुवस्सजायाए गयकुमारीए पुच्छ-

वालेहिं । त्रिहिं बिहिं गुणेहिं तेहि उ कायव्वं नाडियाछिहं ॥ १३ ॥ अहवा सुवणमासेहिं चउहिं चतुरंगुला कथा सई । नालि-
यतलंमि तीए उ कायव्वं नालियाछिहं ॥ १४ ॥ एवं छिहपमाणं धारिमं मेड्जं च मे निसमेह । एत्तो उदगपमाणं वोच्छं उदगं
च जं भाणियं ॥ १५ ॥ चत्तारि मधुरगत्तणफलाणि सो सेयसासवो एको । सोलस य सासवा पुण हवंति मासप्फलं एकं ॥ १६ ॥
दो चैव धन्नमासफलाणि गुंजाफलं हवइ एकं । गुंजाफलाणि दोन्नि उ रुपियमासो हवइ एको ॥ १७ ॥ सोलस रुपियमासा एको
धरणो हवेज्ज संखित्तो । अट्टाइज्जा धरणा य सुवणो सो य पुण करिसो ॥ १८ ॥ करिसा चत्तारि पलं पलाणि पुण अद्धतेरस
उ पत्थो । भारो य तुला वीसं एस विही होइ धरिमस्स ॥ १९ ॥ पणतास लोहपलिया वट्टा वावत्तरंगुला दर्हिा । पंचपलधरणगस्स
य समायकरणे तुला होइ ॥ २० ॥ सव्वगणेण तुलाए लेहाओ पणवीसई होति । चत्तारि य लेहाओ जाओ नंदीपिणद्धाओ
॥ २१ ॥ समकरणि अद्धकरिसो तत्तो करिसुत्तरा य चत्तारि । तत्तो पलुत्तराओ जाव य दसगोत्ति लेहाओ ॥ २२ ॥ चारस
पन्नरस वीसगे य एत्तो दसुत्तरा अट्ट । एवं सव्वसमासो लेहाणं पन्नवीसं तु ॥ २३ ॥ पंचसु पन्नारसगे तीसग पन्नासगे य लेहाओ
। नंदीपिणद्धकाओ सेसाओ उज्जुलेहाओ ॥ २४ ॥ तिन्नि उ पलाणि कुलवो करिसद्धं चैव होइ वोधव्वो । चत्तारि चैव कुलवा
पत्थो पुण मागहो होइ ॥ २५ ॥ चउपत्थमाढगं पुण चत्तारि य आढगाणि दोणा उ । सोलस दोणा खारी खारीओ वीसई
वाहो ॥ २६ ॥ धरिमस्स य मेयस्स एस विही नालिगाए उदगस्स । उद्देसे उवइहुं उदगपमाणं अओ वोच्छं ॥ २७ ॥ उदगस्स
नालियाए हवंति दो आढगा उ परिमाणं । उदगं च इच्छियव्वं जारिसगं तं च वोच्छामि ॥ २८ ॥ एयस्स उ परिकम्मं कायव्वं
दूसपट्टपरिपूतं । मेहोदयं पसनं सारइयं वा गिरिर्नइणं ॥ २९ ॥ त्रे नालिया मुहुत्तो सट्ठि पुण नालिया अहोरत्तो । पन्नरस

अहोरत्ता पक्खो तीरां दिणा मासो ॥ ३० ॥ संवच्छरो उ वारस मासो पक्खा य ते चउव्वसिं । तिन्नेव सया सट्ठा हवन्ति राइदि-
याणं तु ॥ ३१ ॥ इय ग्स क्कमो भणिओ नियमा संवच्छरस्स कम्मस्स । कम्मोत्ति सावणोत्ति य उउत्ति य तस्स नामाणि
॥ ३२ ॥ आइजो उउ चंदो रिक्खो अभिवट्ठिओ य पंचेए । संवच्छरा जिगमए जुगस्स माणे विभीयन्ते ॥ ३३ ॥ छप्पि उउ
परियट्ठा एसा संवच्छरो उ आइजो । पुब्बं भणिओ कम्मो एत्तो चंदं पवुच्छाभि ॥ ३४ ॥ पुण्णिमपरियट्ठा पुण वारस
संवच्छरा हवइ चंदो । नक्खत्तचंदजोगो वारसगुणिओ उ नक्खत्तो ॥ ३५ ॥ तेरस य चंदमासा एसो अभिवट्ठिओ उ
नायच्चो । मासाणं तु पमाणं वोच्छं सव्वेसि वासाणं ॥ ३६ ॥ आइच्चो खलु मासो तीसं अद्रं च सावणो तीसा । चंदो गगुण-
तीसं विसट्ठिभागा य वत्तीसा ॥ ३७ ॥ नक्खत्तो खलु मासो सत्तावीसं भवे अहोरत्ता । अंसा य एक्कवीसं सत्तट्ठिकण्ण छेएणं
॥ ३८ ॥ अभिवट्ठिओ उ मासो एक्कतीसं भवे अहोरत्ता । भागसयमेगवीसं चउवीससण्ण छेएणं ॥ ३९ ॥ तिन्नि अहोरत्तराया
छावट्ठा भक्खरो हवइ वासो । तिन्नि सया पुण सट्ठा कम्मो संवच्छरो हवइ ॥ ४० ॥ तिन्नि अहोरत्तसया चउपणा नियमसो
हवइ चंदो । भागा य वारसेव य वावट्ठिकण्ण छेएण ॥ ४१ ॥ (अ) तिण्णि अहोरत्तसया सत्तावीसा य होन्ति नक्खत्ते । एक्का-
वन्नं भागा सत्तट्ठिकण्ण छेएण ॥ ४१ ॥ (ब) तिण्णि अहोरत्तसया तेसां चैव होइ अभिवट्ठे । चोयालीसं भागा वावट्ठिकण्ण
छेएण ॥ ४२ ॥ दस चैव सहस्साइं नव चैव सया हवंतड्डीया य । एयं मुहुत्तगणिंयं नेयच्चं सरवासस्स ॥ ४३ ॥ दस चैव सह-
स्साइं अट्ठेव सया हवंति संपुणा । एयं मुहुत्तगणिंयं नायच्चं कम्मवासस्स ॥ ४४ ॥ चंदं मुहुत्तगणितं सयाणि छुच्चेव पणवी-
साणि । दस य सहस्सा पुण्णा विसट्ठिभागा य पन्नासं ॥ ४५ ॥ नव चैव सहस्साइं सयाणि अट्ठेव होति वत्तीसा । नक्खत्ते खलु वारसे

छप्पण सगसट्टिभागा य ॥ ४६ ॥ एकारस य सहस्सा पंचेव सया हवंति एकारा । अभिवाड्डिए मुहुत्ता वासे अट्टारस य भागा ॥ ४७ ॥ एए पमाणवासा पंचवि उववणिपा जहुदिट्ठा । एत्तो जुगवासाणि य वोच्छामि अहाणुपुव्वीए ॥ ४८ ॥ चंदो चंदो अभिवाड्डिओ य चंदमभिवाड्डिओ चेव । पंचहिं सहियं जुगमिणं दिट्ठं तेलोक्कदंसीहिं ॥ ४९ ॥ पढमविइया उ चंदा तइयं अभिवाड्डियं विजाणाहि । चंदं चेव चउत्थं पंचममभिवाड्डियं जाण ॥ ५० ॥ चंदमभिवाड्डियाणं वासाणं पुव्ववान्निपाणं च । तिविहंपि तं पमाणं जुगमि सव्वं निरवसेसं ॥ ५१ ॥ आदी जुगस्स संवच्छरो उ मासस्स अद्धमासा उ । दिवसा भरहरवए राई य विदेहवासु ॥ ५२ ॥ दिवसाइ अहोरत्ता बहुलाईयाणि हाति पव्वाणि । अभिई नक्खत्ताई रुदो आई मुहुत्ताणं ॥ ५३ ॥ सावणवड्डलपडिवए बालवकरणे अभीइनक्खत्ते । सव्वत्थ पढमसमये जुगस्स आई वियाणाहि ॥ ५५ ॥ अट्टारस सट्टिसया तिहीणि नियमा जुगमि नायव्वा । तत्थेव अहोरत्ता तीसा अट्टारस सया उ ॥ ५६ ॥ तत्थ पडिमिज्जमाणे पंचहिं माणेहिं पुव्वगणिएहिं । मासेहिं विभं जिता जइ मासा हाति ते वोच्छं ॥ ५७ ॥ आइक्खेण उ सट्ठी मासा उउणो उ हाति एगट्ठी । चंदेण य वावट्ठी सत्तट्ठी हाति नक्खत्ते ॥ ५८ ॥ सत्तावन्नं मासा सत्त य राईदियाइं अभिवड्डु । एकारस य मुहुत्ता विसट्टिभागा य तेवीसं ॥ ५९ ॥ सव्वे कालविसेसा आउपमाणा ठिई य कम्मणं । सव्वे समाविभागा स्सरपमाणेण नायव्वा ॥ ६० ॥ जं किर स्सरेण जुगं अणूणमाहि-
गाणि पंच वासाणि । ता किर जुगेण सव्वं गणाति अद्धाविसेसं तु ॥ ६१ ॥ वाससयसहस्साइं चुलसीइण्णाइं होज्ज पुव्वं । पुव्वंगसयसहस्सा चुलसीइणुणं हवइ पुव्वं ॥ ६२ ॥ पुव्वस्स उ परिमाणं सयरी खलु हाति सयसहस्साइं । छप्पणं च सहस्सा वोद्धव्वा वासकोटिणिं ॥ ६३ ॥ पुव्वाण सयसहस्सं [पुव्व] चुलसीइणुणं भवे लयंगमिह [हमेगं] । तेसिपि सयसहस्सं चुलसी-

इगुणं लया होइ ॥ ६४ ॥ तत्तो महालयाणं चुलसीई चैय सयसहस्साणि । नलिणंगं नाम भवे एत्तो वोच्छं समासेणं ॥ ६५ ॥
नलिण महानलिणंगं हत्तइ महानलिणमेव नायव्वं । पउमंगं तह पउमं तत्तो य महापउमअंगं ॥ ६६ ॥ हवइ महापउमं चिय तत्तो
कमलंगमेव नायव्वं । कमलं च महाकमलंगमेव परतो महाकमलं ॥ ६७ ॥ कुमुयंगं तह कुमुयं तत्तो य तहा महाकुमुयअंगं । तत्तो
परतो य महाकुमुयं तुडियंगं बोद्धव्वं ॥ ६८ ॥ तुडिय महातुडियंगं महातुडियं अडडंगमडड परं । परतो य महाडडअंगं तत्तो
य महाअडडमेव ॥ ६९ ॥ ऊहंगंपिय ऊइ हवइ महच्छं च ऊहंगं तत्तो । मटऊइ सीसपहेलिया होइ नायव्वगं ॥ ७० ॥ एत्थं
सयसहस्साणि चुलसीई चैव होइ गुणकारो । एक्केकमि उ ठाणे अह संखा होइ कालमि ॥ ७१ ॥ एसो पणवणिज्जो कालो
संखेज्जओ गुणेयव्वो । वोच्छामि असंखज्जं कालं उवमाविसेसेणं ॥ ७२ ॥ सत्थेण सुतिवखेणवि छित्तुं भित्तुं च जं किर न सक्का ।
तं परमाणुं सिद्धा वयंति आइ पमाणानं ॥ ७३ ॥ परमाणू तसरेणू रहरेणू अगगयं च वालस्स । लिक्खा जूया य जवो अट्टगुण-
विबुडिया कमसो ॥ ७४ ॥ जवमज्झा अट्ट हवन्ति अंगुलं छच्च अंगुला पाओ । पाया य दो चिहत्थी दो य विहत्थी हवइ हत्थो ॥ ७५ ॥
दंडं धणुं जुगं नालिया य अक्ख सुसल च चउहत्था । अट्टव धणुसहस्सा जोयणमेगं च माणेणं ॥ ७६ ॥ एयं धणुप्पमाणं नायव्वं
जोयणस्स य पमाणं । कालस्स परीमाणं एत्तो उद्धं पवक्खामि ॥ ७७ ॥ जं जोयणविच्छिणं तं तिगुणं परिण सविसेसं । तं
जोयणमुव्विद्धं जाण पलिओवमं नाम ॥ ७८ ॥ एकाहियेहेहियेतहियाण उक्कोससत्तरत्ताणं । सम्मट्ठं सन्निचियं भरियं वालगकोडीणं
॥ ७९ ॥ ओगाहणा उ तेसिं अंगुलभागो भवे असंखज्जा । एयं लोमपमाणं एत्तो वोच्छामि अवहारं ॥ ८० ॥ वाससए वाससए
एक्केके अवहियंमि जो कालो । सो कालो नायव्वो माणं एक्कस्स पल्लस्स ॥ ८१ ॥ एसिं पल्लानं कोडीकोडी हवेज्ज दसगुणिया । तं

मासरोचमस्म उ एहस्स भवे परीमाणं ॥ ८२ ॥ दससागरोवमाणं पुण्णाओ होति केडीकोडीओ । ओसपिणीपमाणं तं चेवुस-
पिणीण्वि ॥ ८३ ॥ छच्चेव य कालसमा भणिया ओसपिणिए भरहंमि । तासिं नामविहत्तिं परिमाणविहिं च वोच्छामि ॥ ८४ ॥
मुमममुममा य मुसमा हवइ तह सुसमदुस्समा चेव । दूसमसुसमा य तहा दूसम अइदुस्समा चेव ॥ ८५ ॥ सुसमसुसमाए कालो
चचारि हवति कोडिकोडीओ । सुसमाए तिणिण भवे सुसमदुसमाए दो होति ॥ ८६ ॥ एक्का य कोडिकोडी वायालीसं भवे सह-
स्माइ । चामेहिं जेहि ऊणा दुसमइदुसमाए सो कालो ॥ ८७ ॥ (अह दूसमाए कालो वाससहस्साइ इक्कीसाइ । तावइओ चेव भवे
कालो अइदूसमाएवि ॥ १ ॥) एए चेव विभागा हवति ओसपिणीए उ नायन्वा । पडिलेमा परिवाडी नवरि विभागसु नायन्वा
॥ ८८ ॥ एमो उ अमंखेज्जो [कालो] एयस्स विहाणगा असंखेज्जा । एत्तो होइ अणंतो कालो कालंतरगुणेणं ॥ ८९ ॥ एए
कालविभागा पडिवज्जेते जुगंमि खलु सव्ये । पत्तेयं पत्तेयं जुगस्स अत्ते समप्पंति ॥ ९० ॥ एए कालविभागा नायन्वा होति काल-
कुमलेणं । इनि जोइसकरंडे कालमाणं नाम पाहुडं विइयं ।

एत्तो उ अहिगमामगनिष्फत्तिं मे निसामेह ॥ ९१ ॥ चंदस्स जो विससो आइच्चस्स य हवेज्ज मासस्स । तीसइगुणिओ
मंतो हवइ हु अहिमासगो एक्को ॥ ९२ ॥ सट्ठीए अइयाए हवइ हु अहिमासगो जुगद्धंमि । वावीसे पव्वसए हवइ विइओ जुगं-
तंमि ॥ ९३ ॥ मासविसेसुप्पण्णा निष्फत्ती अहिगमासगस्सेसा । इति अहिगमासगपाहुडं तइयं ।

कम्मो निरंमयाए मासो ववहारको लोए ॥ ९४ ॥ (आइच्च कम्मचन्दानक्खत्तभिंविड्डियाण मासाणं) सेसा उ संसयाए
ववहारो दुहरा धितु ॥ ९५ ॥ खरस्स गमणमंडलविभागनिष्फाइया अहोरत्ता । चंदस्स हाणिबुड्ढिकएण निष्फज्जाए उ तिही

॥ ९६ ॥ चंदस्स नेव हाणी नवि बुद्धी वा अवट्ठिओ चंदो । सुक्किलभावस्स पुणो दीसइ बुद्धी य हाणी य ॥ ९७ ॥ किण्हं राहुविमाणं हेट्ठा चउरंगुलं च चंदस्स । तेणोवट्ठइ चंदो परिवट्ठइ वावि नायव्वो ॥ ९८ ॥ तं रययक्कुमुयसरिसप्पहस्स चंदस्स राइसुभगस्स । लोए तिहिन्ति निययं भण्णइ बुद्धीए हाणीए ॥ ९९ ॥ सोलस भागे काऊण उडुवइ हायतेत्थ पन्नरस । तत्तिय-मेत्ते भागे पुणोवि परिवट्ठइ जुण्हे ॥ १०० ॥ कालेण जेण हायइ सोलसभागो उ सो तिही होइ । तह चैव य बुद्धीए होइ तिहिणो समुप्पत्ती ॥ १०१ ॥ जावइए परिहायइ भागे वट्ठइ य आणुपुव्वीए । तावइया हाति तिही तेसिं नामाणि वोच्छामि ॥ १०२ ॥ पीडवग बिइय तइया य चउत्थी पंचमी य छट्ठी या । सत्तमि अट्ठमि नवमी दसमी एक्कारसी चैव ॥ १०३ ॥ वारसि तेरसि चाउइसी य निट्ठवणिगा य पन्नरसी । किण्हंमि य जोण्हंमि य एसेव विही सुणेयव्वो ॥ १०४ ॥ अउणत्तसिं पुण्णा उ मुहुत्ता सोमतो तिही होइ । भागा य उ वत्तीसं नावाट्ठिकएण छेएणं ॥ १०५ ॥ तिहिरासिमेव वावट्ठी भइय सेसमेगसट्ठिगुणं । वावट्ठी-विभत्तीए सेसे अंसा तिहिसमत्ती ॥ १०६ ॥ इइ तिहिनिष्फत्तिनामं पाहुडं चउत्थं ।

एसा तिहिनिफत्ती भणिया मे वित्थरं पयहिऊणं । वोच्छामि ओमरत्तं उट्ठिगन्तो समासेणं ॥ १०७ ॥ कालस्स नेव हाणी नवि बुद्धी वा अवट्ठिओ कालो । जाइ य बुद्धोबुद्धी मासाणं एक्कमेक्काउ ॥ १०८ ॥ चंदउडूमासाणं अंसा जे दिस्सए विससम्मि । ते ओमरत्तभागा भवति मासस्स नायव्वा ॥ १०९ ॥ वावट्ठीभागमेगं दिवसे संजाइ ओमरत्तस्स । वावट्ठीए दिवसेहि ओमरत्तं तओ भवइ ॥ ११० ॥ एकंमि अहोरत्ते दोवि तिही जत्थ निहणमेज्जासु । सोत्थ तिही परिहायइ सुहुमेण हविज्ज सो चरिमो ॥ १११ ॥ तइयंमि ओमरत्तं कायनं सत्तमंमि पक्खंमि । वासहिमगिम्हकाले चाउम्मसे विधीयन्ते ॥ ११२ ॥ पाड्विय ओमरत्ते

कड्या त्रिड्या समप्पिहिड तिही । विड्यावाए तड्या तड्याए वा चउत्थीओ ॥ ११३ ॥ सेसासु चैव काहिड तिहिसु ववहारग-
णियदिड्डासु । मुहुमेण परिछतिही संजायइ कम्म पव्यंमि ? ॥ ११४ ॥ रुवाहिगा उ ओया विगुणा पव्वा हवंति कायव्वा ।
एमेव हवइ जुम्म एकत्तीसाजुया पव्वा ॥ ११५ ॥ इइ ओमरत्तानिप्फत्ती नाम पाहुंडं पंचमं ॥

चंदा मूरा तारागणा य नक्खत्त गहगणा चैव । पंचविहा जोइसिया ठिया विचारी य ते दुविहा ॥ ११६ ॥ जंबूदीवी
लवणोदही य दीवी य धायइसंडे । कालोदही समुदो पुक्खरदविस्स अद्रं च ॥ ११७ ॥ एए अड्डाइज्जा दीवा दो उदहि माणुसं
खेत्तं । एत्थं समाविभागा देवारणं परं तत्तो ॥ ११८ ॥ एवं माणुसखित्तं एत्थ विचारीणि जोइसगणाणि । परतो दीवसमुदं
अवड्ढियं जोइसं जाण ॥ ११९ ॥ दो चंदा इह दीवे चत्तारि य सागरे लवणतोए । धायइसंडे दीवे चारस चंदा य मूरा य
॥ १२० ॥ धायइसंडप्पिभइ उदिड्डा तिगुणिया भवे चंदा । आइछचंदसहिया तइ होति अणंतरे परतो ॥ १२१ ॥ आइच्चाणंपि भवे
एसेव विही अणूणगो सब्बो । दीविसु समुदसु य धायइसंडेहि जे परतो ॥ १२२ ॥ नक्खत्तट्टावीसं अट्टासीई महग्गहा भणिया ।
एगसमीपरिवारो एत्तो तारावि मे सुणसु ॥ १२३ ॥ छावट्ठिं च सहस्सा नव य सया पंचसत्तरा होति । एगससीपरिवारो तारा-
गणकोडिकोडीणि ॥ १२४ ॥ जइ चंदा तइगुणिओ खेत्ते खेत्ताम्मि एस परिवारो । चंदेसु समा मूरा नायव्वा सब्बखेत्तसु ॥ १२५ ॥
तेमिं नक्खत्ताणं संठाणमहक्केण वोच्छामि । माणं च तारागण य जह दिड्डं सब्बदंसीहि ॥ १२६ ॥ गोसीसावली १ काहार २
सउणि ३ पुण्णोवयार ४ वावी ५-६ य । नावा ७ आसक्खंधे ८ भग ९ छुरधारा १० य सगड्ढी ११ ॥ १२७ ॥ मिगसीसा-
वली १२ रुत्तिरविंदु १३ तुल १४ चद्रमाणग १५ पडागा १६ । पागारे १७ पलियंके १८-१९ हत्थे २० मुहुप्फए २१ चैव

॥ १२८ ॥ कीलग २२ दामणि २३ एगावली २४ य गयदंत २५ विच्छुयअली य २६ । गयविक्कमे २७ य तत्तो सीहनिसाई
२८ य संठाणा ॥ १२९ ॥ तिग १ तिग २ पंचे ३ गसयं ४ दुग ५ दुग ६ वत्तीस ७ तिगं ८ तह तिगं ९ च । छ १० पंचग
११ तिग १२ एकग १३ पंचग १४ तिग १५ छक्कं १६ चेव ॥ १३० ॥ सत्तग १७ दुग १८ दुग १९ पंचग २० एक्के २१ कग
२२ पंच २३ चउ २४ तिगं २५ चेव । एकारसग २६ चउक्कं २७ चउक्कं चेव तारगं ॥ १३१ ॥ एवं नक्खत्ताणं संठाणा तारगाण
य पमाणं । भाणियं एत्तो वोच्छं नामाणि य देवयाओ य ॥ १३२ ॥ अभिई सवण धणिट्ठा सयभिसया दो य होंति भइवया ।
रेवई अस्सिणि भरणी य ऋत्तिया रोहिणी चेव ॥ १३३ ॥ मिगसिर अदा य पुणवत्त य पूसो य तहडसिलेसा य । मव पुव्वफग्गुणी
उत्तरा य हत्थो य चित्ता य ॥ १३४ ॥ साइ विसाहा अणुराह चेव जेड्डा तेहेव मूलो य । पुव्वुत्तरा असाढा य जाण नक्खत्तना-
माणि ॥ १३५ ॥ बम्हा विण्हू य वत्त वरुणो तहज्जो अणंतरो होई । अभिबुद्धि पूस गंधव्वमेव परतो जसो होइ ॥ १३६ ॥ अग्गि
पयावइ सोमे रुहे अदिई विहस्सई चेव । नागे पिइ भग अज्जम सविया तट्ठा य वाऊ य ॥ १३७ ॥ इंदग्गी मित्तोडविय इदे
निरई य आउ विस्सा य । नामाणि य देवाणं एत्तो सीमंपि मे सुणसु ॥ १३८ ॥ एगं च सयसहस्सं अट्ठाणउई सया व
पडिपुणा । एसो मंडलेछओ सीमाणं होइ नायव्वो ॥ १३९ ॥ छच्चेव सया तीसा भागाणं अभिइसीमविकखंभे । दिट्ठो सव्वडहरगो
सव्वेहिं अणंतनाणीहिं ॥ १४० ॥ सयभिसया भरणीए अदा अस्सेस साइ जेड्डाए । पंचुत्तरं सहस्सं भागाणं सीमविकखंभो ॥ १४१ ॥
एयं चेव य तिगुणं पुणव्वत्तरोहिणीविसाहाणं । तिण्हं च उत्तराणं अवसेसाणं भवे दुगुणं ॥ १४२ ॥ विकखम्भसीम भाणिया
नक्खत्ताणं च अपरिसेसाणं । इइ नक्खत्तपरिमाणं छट्ठं पाहुडं ॥

एत्तो परं तु वोच्छं विक्खंभं चंदसुराणं ॥ १४३ ॥ एगाडिभाग छेत्तूण जोयणं तस्स होति जे भागा । ते चंदा छप्पन्नं अडयालीयं भवे स्रग ॥ १४४ ॥ एवं चंदिमसुराण पमाणं वणिणयं समासेणं । इड चंदसूरपरिमाणं सत्तमं पाहुडं ॥

नक्खत्तचंदसुराण गइं च वोच्छं ममासेणं ॥ १४५ ॥ चंदेहिं सिग्घयरा स्ररा स्रेहिं होति नक्खत्ता । अणिययगइपत्थाणा इतीति मेमा गहा मव्वे ॥ १४६ ॥ अट्टारम भागसए पणतीसे गच्छइं मुहुत्तेणं । नक्खत्तं चंदो पुण सत्तरस सए उ अट्टे ॥ १४७ ॥ अट्टारस भागसए तीसे गच्छइं ग्गी मुहुत्तेणं । नक्खत्तसीमछेदो सो चैव इहंपि नायव्वो ॥ १४८ ॥ जोयणगणारहिया एस गइ वणिण्या अहायूरा । इड नक्खत्तचंदसूरगडनामं अट्टमं पाहुडं ॥

नक्खत्तचंदजोगे एत्तो वोच्छं समासेणं ॥ १४९ ॥ अभिइस्स चंदजोगो सत्तट्ठीखंडिओ अहोरत्तो । भागा न एकवीसं ते पुण अहिगा नव मुहुत्ता ॥ १५० ॥ सयाभिसय भरणि अदा अस्सेमा साइ तह य जेडा य । एते छन्नक्खत्ता पन्नरसमुहुत्तसंजोगा ॥ १५१ ॥ तिन्नेव उत्तगओ पुणव्वसू रोहिणी विमाहा य । एते छन्नक्खत्ता पणयालमुहुत्तसंजोगा ॥ १५२ ॥ अवसेसा नक्खत्ता पणग्गसवि होति तीमइमुहुत्ता । चंदमि एम जोगो नक्खत्ताणं समक्खातो ॥ १५३ ॥ एएसिं रिक्खाणं आयाणविसग्गजाणा-
रुग्गं । चंदमि य मग्गमि य वोच्छामि अहाणुन्वीए ॥ १५४ ॥ पन्नं पन्नरसगुणं तिहिसहियं ओमरत्तपरिहीणं । वासीइए विभत्ते लद्रे अंमे वियाणाहि ॥ १५५ ॥ जं हवइ भागलद्धं कायन्नं तं चउग्गुणं नियमा । अभिइस्स एकवीसा भागे सोहेहि लद्धमि ॥ १५६ ॥ मेमाणं रासणिं सत्तावीसं तु मंडला सोज्झा । अभिइस्स सोहणासंभवे उ इणमो विही होइ ॥ १५७ ॥ सेसाओ ममीओ रुवं वेत्तण सत्तसट्ठिकका । पक्खिव लद्रेसु पुणो अभिजिं सोहेउ पुव्वकमा ॥ १५८ ॥ पंच दम तेरसट्ठारेसव नारीस

सत्तवीसा य । सोऽज्ञा दिवङ्मुखेत्त भद्वार्ह असाढता ॥ १५९ ॥ एयाणि सोहृत्ता जं सेसं तं हविज्ज नक्खत्तं । सोऽज्ञा तीसगु-
णाओ सत्तद्धिते मुहुत्ताओ ॥ १६० ॥ अभिई छच्च मुहुत्ते चत्तारि य केवले अहोरेत्ते । सरेण समं वच्चइ एत्तो सेसाण वोच्छामि
॥ १६१ ॥ जं रिक्ख जावइए वच्चइ चंदेण भाग सत्तद्धी । तं पणभागे राइंदियस्स सरेण तावइए ॥ १६२ ॥ सयभिसया
भरणीए अदा अस्सेस साइ जेढा य । वच्चंति मुहुत्ते एकवासि छच्चेवज्जोरेत्ते ॥ १६३ ॥ तिन्नेव उत्तराइ पुणव्वसू रोहिणी
विसाहा य । वच्चंति मुहुत्ते तिणिण चैव वीसं अहोरेत्ते ॥ १६४ ॥ अवसेसा नक्खत्ता पन्नरसवि सूरसहगया जंति । वारस चैव
मुहुत्ते तेरस य समे अहोरेत्ते ॥ १६५ ॥ पव्वं पन्नरसगुणं तिहिसहियं ओमरत्तपरिहीणं । तीहिं छावट्ठहिं सहिए सेसमि सोहणगं
॥ १६६ ॥ चउवीसं च मुहुत्ता अट्टव य केवला अहोरेत्ता । एए पुस्से सेसा एत्तो सेसाण वोच्छामि ॥ १६७ ॥ राइंदिया
विसद्धी य, मुहुत्ता वारसुत्तरा । सोलस सयं विसाहा, वीसदेवा य तेसीयं ॥ १६८ ॥ दो चउपन्ना छच्चेव मुहुत्ता उत्तरा उ पोडुवया ।
त्तिणेव एकवासि छच्च मुहुत्ता उ रोहिणिया ॥ १६९ ॥ [जोगो] तिन्नेगट्ठा वारस य मुहुत्ता सोहणं पुणव्वसुणो । जं सोहणं न
गच्छइ तं नक्खत्तं तु सूरगयं ॥ १७० ॥ नक्खत्तचंदजोगे नियमा सत्तद्धिए पडुप्पन्ने । पण्णेण सएण भए लद्धं सूरस्स सो जोगो
॥ १७१ ॥ नक्खत्तसूरजोगो मुहुत्तरासीकओ उ पंचगुणो । सत्तद्धीए विभत्तो लद्धो चंदस्स सो जोगो ॥ १७२ ॥ नक्खत्ताणं
जोगा चंदाइच्चेसु करणसंजुत्ता । भणिया ॥ इइ नक्खत्तजोगानामं नवमं पाहुडं ॥

सुणाहि एत्तो पविभागं मंडलाणं तु ॥ १७३ ॥ इणमो उ समुद्धिओ जंबुदीवो रहंगसंठाणो । विक्खंभ सयसहस्सं जोगाणं
भवे एकं ॥ १७४ ॥ भरहं तह हेमवयं हरिवासं तह विदेहवासं च । रम्मग हेरणवतं एरवयं सत्तमं वासं ॥ १७५ ॥ चुल्लमहाहि-

मवंतो निमडो तह नीलवंत रुपी य । सिहरी य नाम मेलो छव्वासहरा भवंतेए ॥ १७६ ॥ वासा वासहराविय हवंति पुव्वावरा-
यता मव्ये । भरहं दक्खिणपासे उत्तरतो होइ एरवयं ॥ १७७ ॥ भरहेरवयप्पभिई दुगुणादुगुणो उ होइ विक्खंभो । वासावासहराणं
जावइ (य) वामं विदेहिहि ॥ १७८ ॥ पंचेव जोयणसया छव्वीसा होति भरहाविक्खंभो । छव्वेव य होति कला एगुणवीसेण
छेण्ण ॥ १७९ ॥ ओगाहणं विक्खंभमो उ उग्गाहसंगुणं कुञ्जा । चउहिं गुणियस्स मूलं मंडलखेत्तस्स अवगाहो ॥ १८० ॥
उमुवग्गं छग्गुणियं जीवावग्गंमि पक्खिवित्ताणं । जं तस्स वग्गमूलं तं धणुपट्टं वियाणाहि ॥ १८१ ॥ धणुवग्गाओ नियमा जीवा-
वग्गं विसोहइत्ताणं । मेसस्स य छव्वभागे जं मूलं तं उम्होइ ॥ १८२ ॥ छग्गुणमुसुस्स वग्गं धणुवग्गाओ विसोहइत्ताणं । मेसस्स
वग्गमूलं तं खलु जीवं वियाणाहि ॥ १८३ ॥ महयो धणुपट्टातो डहरागं सोहिही धणुह पट्टं । जं इत्थ हवइ सेसं तस्स ऽद्ध
निदिमे चाहं ॥ १८४ ॥ विक्खंभवग्गदहगुणकरणी वट्टस्स परिरओ होइ । विक्खंभपायगुणिओ परिरओ तस्स गणियपयं ॥ १८५ ॥
जंबुदीवं परिरओ तिन्नि य सोलाणि सयसहस्साणि । वे य सया पडिपुणा सत्तावीमा समहिया य ॥ १८६ ॥ तिण्णि य कोसा
य तहा अट्ठावीसं च धणुमयं एकं । तेस य अंगुलाइं अङ्गुलयं च सविसेसं ॥ १८७ ॥ (सत्तेव य कोडिसया नउया छप्पन्न सय-
महम्माइं । चउणउइं उ सहस्सा सयं दिवहुं च सारीयं । १ । इयं गाथा कचिदधिका) जंबुदीवस्स भवे वहुमज्जे सव्वरयणधातु-
चित्तो । मेरू नाम नगवगे सुक्कीलो देवराईणं ॥ १८८ ॥ नवनउइं च सहस्सा उव्विद्धो अह सहस्समोगाडो । धराणियले वित्थिणो
जोयणाणं दममहस्सा ॥ १८९ ॥ जत्थिच्छसि विक्खंभं मंदरसिहराउ ओवइत्ताणं । इक्कारसहियलद्धो सहस्ससहिओ उ विक्खंभो ॥ १९० ॥
मूलग्गाविमग्गंमि उ उस्सयभइयंमि जं भवे लद्धं । सा हग्गदीनगाणं पएसवुद्धी उ सा उभओ ॥ १९१ ॥ चंदा म्हा तारागणा य

नखलतगहगणा चैव । तं ते पदविखणगई परेति मेरुं गइरई य ॥ १९२ ॥ पन्नास मंडलाइ चंदस्स महेसिणो उवदिसंति । चुल-
शीई मंडलसयं अणूणगं विति सूरस्स ॥ १९३ ॥ जोयणसयं असीयं अंतो ओगाहिज्ज दीवंमि । तस्सुवरिं तु सपरिहिं अडिभतर-
मंडलं रविणो ॥ १९४ ॥ तीसाइ तित्ति जोयंण सयाणि ओगाहिज्ज लवणंमि । तस्सुवरिं तु सपरिहिं वाहिरगं मंडलं रविणो ॥ १९५ ॥
तिन्नेन सयसहस्सा पणरस य होति जोयणसहस्सा । अउणाननइ परिरओ अडिभतरमंडले रविणो ॥ १९६ ॥ तिन्नेव सयसहस्सा
अट्टारस होति जोयणसहस्सा । तित्ति सया पन्नासा वाहिरगं मंडले रविणो ॥ १९७ ॥ दस चैव मंडलाइ अडिभतरवाहिरा रविस-
सीणं । सामन्नाणि उ नियमा पत्तेयं पंच चंदस्स ॥ १९८ ॥ चंदतेरेसु अट्टमु अडिभतरवाहिरेशु सूरस्स । वारस वारस मग्गा छसु
तेरस तेरस भवति ॥ १९९ ॥ चंदविकंपं गंके सूरविकंपेण भायणं नियमा । जं हवइ भागलद्धं सूरविकंपा उ ते होति ॥ २०० ॥
जे जोयणाणि सूरस्स मंडलाणं तु हवइ अंतरिया । चंदस्सवि पणतीसं माहिया होइ नायव्या ॥ २०१ ॥ सूरविकंपो गंको समंडला
होइ मंडलंतरिया । चंदविकंपो य तथा समंडला मंडलंतरिया ॥ २०२ ॥ पंचेव जोयणसया दसुत्तरा जत्थ मंडला होति । जं अक्क-
मेइ तिरियं चंदो सूरु य अयणेणं ॥ २०३ ॥ सगमंडलेहिं लद्धं सगकट्ठाओ हवंति सविकम्पा । जे सगविकखंभजुया हवंति सगमंड-
लंतरिया ॥ २०४ ॥ इच्छामण्डलरूपणशुणियं अब्भंतरं तु सूरस्स । तस्सेसं सामणं सामणविसेभियं रसिणो ॥ २०५ ॥ छट्ठाइसु
गवियेसं रनिससिणो अंतरं तु नायव्वं । तं च ससि सुद्धं सूरंतराहियं अंतरं वाहिं ॥ २०६ ॥ जत्थ न सुद्धइ सोमो तं ससिणो
तत्थ होइ पत्तेयं । तस्सेसं सामन्नं सामन्नविसेसियं रविणो ॥ २०७ ॥ अट्ठेवगारस चउ १ छत्तीसा तित्ति २ उगणवीस चत्तारि ३ ।
तेवीसेगं ४ चउवीस छक्क ५ इगतीस गंके ६ च ॥ २०८ ॥ चोत्तीस पंच ७ तेरस दूगं च ८ वायाल पंचभागाणि ९ । छायालदूगे

१ गं पण १ चउपणं चैव दो भागा १ ॥ २०९ ॥ नव छ १ छउपणं १ एकावीसं च तिणि ३ वोद्धव्वा । चत्तालीसं तिग-
हिय १ तेत्तीसा १ चैव तेत्तीसा १ ॥ २१० ॥ चउयाला चउ १ इगवीसं ति ३ छउपण एग ३ नव छकं १ । चउपण दुगे ३ गं
पण १ छायालीसं च दो चैव १ ॥ २११ ॥ वायाल पंच ३ तेरस दुगं च ३ चोत्तीस पंचभागा य ३ । इगतीसिगं १ चउवीस छक
१ तेर्वमि एकं च १ ॥ २१२ ॥ गुणवीसा चउ १ छत्तीम तिनि १ एकारसेव चउर १ उहु १ । दो दो तेत्तीसष्ठय नत्थि चउण्हं पि
मत्तमा ॥ २१३ ॥ नवनउई य सहस्सा छञ्चेव सया हवन्ति चत्ताला । मूराण ऊ अत्राहा अहिभतरमंडलङ्गाणं ॥ २१४ ॥
एकं च मयमहम्मं छञ्चेव सया य होति सट्ठीया । मूराण ऊ अत्राहा वाहिरंगे मंडले नेया ॥ २१५ ॥ पंचेव जोयणाइं पणतीसं
परागाट्टिभागा य । एस अत्राहाबुट्ठी एक्के मंडलं रविणो ॥ २१६ ॥ चन्दस्स जोयणाणि य त्रिसत्तरी एकवण अंसा य । एगाट्टिकते
छेए नायव्वा मत्तभागा य ॥ २१७ ॥ सत्तरस जोयणाणि य परिग्यबुट्ठी उ मण्डले नियमा । अट्टत्तीसं भागा एगाट्टिकएणं छेएण
॥ २१८ ॥ ऋणमंडलगुणं परिग्यबुट्ठी तु पक्खिंवे नियमा । पढमपरिग्यमाणे सो परिही मंडले तम्मि ॥ २१९ ॥ चंदस्सवि नायव्वा
परिग्यबुट्ठी उ मंडले नियमा । दां चैव जोयणमया तीसा खलु होति साहीया ॥ २२० ॥ इइ मंडलाविभागनामं दसमं पाहुडं ।
छहिं मांमे २ दिणयो तेमीयं चइ मंडलसयं तु । अयणम्मि उत्तरे दाहिणे य एसो विही होइ ॥ २२१ ॥ तेसीयं दिवससयं
अयणं मरम्म होइ पडिपुन्नं । मुण तस्स कारगविहिं पुच्चायिओवएसेणं ॥ २२२ ॥ मूरस्स अयणकरणं पच्चं पन्नरससंगुणं नियमा ।
तिदिमंगित्तं मंत वाचट्ठीभागपरिगहीणं ॥ २२३ ॥ तेसीयसयविभत्तंमि तम्मि लद्धं तु रूवमाएज्जा । जइ लद्धं होइ समं नायव्वं
उत्तरं अयणं ॥ २२४ ॥ अह हवइ भागलद्धं त्रिसमं जाणाहि दाक्खिणं अयणं । जे अंसा ते दिवसा होति पवत्तस्स अयणस्स ॥ २२५ ॥

तेरस य मंडलाइं चउचत्ता सत्तसट्ठिभागा य । अयणेण चरइ सांमो नक्खत्ते अद्धमासेणं ॥ २२६ ॥ चंदायणस्स करणं पव्वं पन्नरससंगुणं नियमा । तिहिसंखित्तं संतं बावट्ठीभागपरिहीणं ॥ २२७ ॥ नक्खत्तअद्धमासेण भइए लद्धं तु रूवमाएज्जा । जइ लद्धं हवइ समं नायव्वं दाक्खिणं अयणं ॥ २२८ ॥ अह हवइ भागलद्धं विसमं जाणाहि उत्तरं अयणं । सेसाणं अंसाणं ससिस्स इणमो भवे करणं ॥ २२९ ॥ सत्तट्ठिए विभत्ते जं लद्धं तइ हवंति दिवसा उ । अंसा य दिवसभागा पवत्तमाणस्स अयणस्स ॥ २३० ॥ इइ अयण पइपादगं एगारसं पाहुडं ११ ॥

एत्तो आउट्ठीओ वोच्छं जह यक्केण सूरस्स । चंदस्स य लुहुकरणं जहदिट्ठं पुव्वसूरीहिं (सव्वदरिसीहिं) ॥ २३१ ॥ सूरस्स य अयणसमा आउट्ठीओ जुगम्मि दस होति । चंदस्स य आउट्ठी सयं च चोत्तीसयं चेव ॥ २३२ ॥ पढमा बहुलपडिवए बिइया बहुलस्स तेरसीदिवसे । सुद्धस्स य दसमीए बहुलस्स य सत्तमीए उ ॥ २३३ ॥ सुद्धस्स चउत्थीए पवत्तए पंचमी उ आउट्ठी । एया आउट्ठीओ सव्वाओ सावणे मासे ॥ २३४ ॥ पढमा होइ अभिइणा संठाणाहि य तहा विसासाहिं । रेवतिए उ चउत्थी पुव्वाहिं फग्गुणीहि तहा ॥ २३५ ॥ बहुलस्स सत्तमीए पढमा सुद्धस्स तो चउत्थीए । बहुलस्स य पाडिवए बहुलस्स य तेरसीदिवसे ॥ २३६ ॥ सुद्धस्स य दसमीए पवत्तए पंचमी उ आउट्ठी । एया आउट्ठीओ सव्वाओ माघमासंमि ॥ २३७ ॥ हत्थेण होइ पढमा सयभिसयाहि य ततो य पुस्सेण । मूलेण कत्तियाहि य आउट्ठीओ य हेमंते ॥ २३८ ॥ आउट्ठिएहिं एग्गुणियाहि गुणियं सयं तु तेसीयं । जेण गुणं तं तिगुणं रूवाहगं पक्खिणे तत्थ ॥ २३९ ॥ पन्नरसभाइयंमि उ जं लद्धं तं तत्तिस्सु [होइ] पव्वेस्सु । जे अंसा ते दिवसा आउट्ठी तत्थ बोद्धव्वा ॥ २४० ॥ पंच सया पडिपुत्ता तिसत्तरा नियमसो मुहुत्ताणं । छत्तीस

विसट्टि (तीय) भागा छुच्चैव य चुन्निया भागा ॥ २४१ ॥ आवड्डिएहिं एगूणियाहिं गुणितं हवेज्ज धुवरासी । एवं मुहुत्तग-
णियं एत्तो वोच्छामि सोहणगं ॥ २४२ ॥ अभिडस्स नव मुहुत्ता विसट्टिभागा य हुंति चउवीसं । छावट्ठी य समग्गा भागा सत्त-
ट्ठिछयकया ॥ २४३ ॥ उगुण्डं पोड्डवया तिसु चैव नवोत्तरेसु रोहाणिया । तिसु नवनड्डिसु भवे पुणव्वस्स उत्तराफगू ॥ २४४ ॥
पंचेव अउणपन्नासयाइ उगुणत्तराइं छुच्चैव । सोज्जाणि विसाहाणं मूले सत्तेव चोयाला ॥ २४५ ॥ अट्टसय उगुणवीसा सोहणगं
उत्तराअमाढाणं । चउवीसं खलु भागा छावट्ठी चुणियाभाया ॥ २४६ ॥ एयाइं सोहइत्ता जं सेसं तं हविज्ज नक्खत्तं । चंदेण
पमाउत्तं आउट्ठीण उ वोद्धव्वं ॥ २४७ ॥ अट्ठिभत्तराहिं नितो आइच्चो पुस्सजोगमुवगम्म । सव्वा आउट्ठीओ करेइ सो सावणे
मांय ॥ २४८ ॥ वाहिरओ पविसंतो आइच्चो अहिजोगमुवगम्म । सव्वा आउट्ठीओ करेइ सो माघमासम्मि ॥ २४९ ॥ अट्टारस
य मुहुत्ते चत्तारि य केवल अहोरत्ते । पूमस्स विसयमइगतो वडिया अभिनिक्खमइ खूरो ॥ २५० ॥ वीसं च अहोरत्ते जोइत्तो
उत्तराअमाढाओ । तिण्णि मुहुत्ते पविसइ तोह अब्भंतरे खूरो ॥ २५१ ॥ चंदस्सवि नायव्वा आउट्ठीओ जुगम्मि जा दिट्ठा । अभि-
उण पुस्सेण य निययं नक्खत्तसेसणं ॥ २५२ ॥ दस य मुहुत्ते सगले मुहुत्तभागे य वीसइ चैव । पुस्सस्स विसयमभिगतो
वाहियाजभिनिक्खमइ चंदो ॥ २५३ ॥ एया आउट्ठीओ भाणिया मे वित्थरं पमात्तूणं । इइ आउट्ठि पडिवाययं चारसं पाहुडं ॥ २५४ ॥
नक्खत्तसुरसमिणो गइउ मुण मंडलेमुं तु ॥ २५५ ॥ एगूणसट्ठिरूवा सत्तिह अहिगा उ तिण्णि अससया । तिण्णेवं सत्तट्ठा
छेओ ण्ण तेमि वोद्धव्वो ॥ २५५ ॥ एण उ भइयव्वो मंडलरासी हविज्ज जं लद्धं । सा होइ मुहुत्तगइ रिक्खाणं मंडले नियये
॥ २५६ ॥ मंडलपरिररासी सट्ठीए भाइयंमि जं लद्धं । सा खरमुहुत्तगइ तीहिं तीहिं मंडले नियया ॥ २५७ ॥ वावट्ठी पुण रूवा तेवीसं

अंसगा य बोद्धव्या । दो चैव एकवीसा छेओ पुण तेसि बोद्धव्यो ॥ २५८ ॥ एएण उ भइयव्यो मंडलरासी हविज्ज जं लद्धं । सा सोममुहुत्तर्गई तहिं तहिं मंडले नियया ॥ २५९ ॥ नक्खत्तस्सरससिणो भणिया एसा उ मंडलंमि गई । इइनक्खत्तस्सरशाशिंगतिः १३ ।

एत्तो उउपरिमाणं वोच्छामि अहाणुपुव्वीए ॥ २६० ॥ वे आइच्चा मासा एकट्ठी ते भवंतऽहोरत्ता । एयं उउपरिमाणं अव-
गयमाणा जिणा बिति ॥ २६१ ॥ स्सरउउस्साणयणे पव्वं पन्नरससंगुणं नियमा । तिहिसंखित्तं संतं बावट्ठीभागपरिहीणं ॥ २६२ ॥
दुगुणेगट्ठीए जुयं वावीसएण भाइए नियमा । जं लद्धं तस्स पुणो छहि हिय सेसं उऊ होइ ॥ २६३ ॥ सेसाणं अंसाणं बेहि उ
भागेहिं तेसिं जं लद्धं । ते दिवसा नायव्वा होंति पवत्तस्स अयणस्स ॥ २६४ ॥ पाउस वासारत्तो सरओ हेमंत वंसंत गिमहा य ।
एए खलु छप्पि उऊ जिणवरदिट्ठा मए सिट्ठा ॥ २६५ ॥ इच्छाउऊविगुणिओ रूवूणविगुणिओ उ पव्वाणि । तस्सद्धं होइ तिही जत्थ
समत्ता उऊ जिणवरदिट्ठा मए सिट्ठा ॥ २६५ ॥ इच्छाउऊविगुणिओ रूवूणविगुणिओ उ पव्वाणि । तस्सद्धं होइ तिही जत्थ समत्ता उऊ
तीसं ॥ २६६ ॥ तइयंमि उ कायव्वं अतिरत्तं सत्तमे उ पव्वंमि । वासहिमगिमहकाले चाउम्मासे विहीयंते ॥ २६७ ॥ उउसहियं
अतिरत्तं जुगसहियं होइ ओमरत्तं तु । रविसाहियं अइरत्तं ससिसहियं ओमरत्तं तु ॥ २६८ ॥ एकंतरिया मासा तिही य जासु ता
उऊ समप्पंति । आसाढाई मासा भद्वयार्इ तिही सव्वा ॥ २६९ ॥ तिन्नि सया पंचहिगा अंसा छेओ सयं च चोत्तीसं । एगाइ-
त्रिउत्तरगुणो धुवरासी एस बोद्धव्यो ॥ २७० ॥ सत्तट्ठि अद्धखेत्ते दुगतिगुणिया समे दिवढाखित्ते । अट्ठासीई पुस्से सोज्झा
अभिइम्मि बायाला ॥ २७१ ॥ एयाणि सोहइत्ता जं ससं तं तु होइ नक्खत्तं । रविसोमाणं नियमा तीसाए उऊसमत्तीसु ॥ २७२ ॥
चत्तारि उउसयाइं त्रिउत्तराइं जुगंमि चंदस्स । तेसिंपि य करणविहिं वोच्छामि अहाणुपुव्वीए ॥ २७३ ॥ चन्दस्सुउपरिमाणं चत्तारि

य केवला अहोरात्रा । मत्तत्तीसं अंमा सत्तिट्ठकएण छेएण ॥ २७४ ॥ चंदउळआणयणे पव्वं पन्नरससंगुणं नियमा । तिहिसंखित्तं
मंतं वावट्ठोभागपरिहाणं ॥ २७५ ॥ चोत्तीससयाभिहयं पंचुत्तरतिमयसंजुयं विभाए । छहि उदसुत्तरेहि य सएहिल्लद्धा उळहोइ ॥ २७६ ॥
रविधूवगामी पुव्वं व गुणिय भइए संगेण छेएण । जं लद्धं सो दिवमो सोमस्स उउसमत्तीए ॥ २७७ ॥ सो चैव धुवो रासी गुणरा-
मीति य हवंति ते चैव । नक्खत्तसोहणाणि य परिजाणसु पुव्वभाणियाणि ॥ २७८ ॥ इइ उउपरिमाणं नाम चउदसं पाहुडं १४ ॥

आसोयकत्तियाणं मज्जे वइमाहचित्तमज्जे य । एत्थ सममहोरत्तं तं विसुवं अयणमज्जेसु ॥ २७९ ॥ पन्नरससुहुत्तदिणो दिव-
गेण ममा य जा हवइ राइ । सो होइ विसुवकालो दिणराइणं तु संधिम्मि ॥ २८० ॥ इच्छियविसुवा विगुणा रूवूणा छगुणा भवे-
(कं)यन्ना । पव्वद्धं होति तिही नायव्वा सव्वविसुवेसु ॥ २८१ ॥ रूवूणविसुवगुणिए छलसीइसय पक्खिवाहि तेणउई । पन्नरसभाइ
लद्धा पव्वा मेमा तिही होइ ॥ २८२ ॥ इगतीसा अयगुणा पंचहि भइयव्व तिगुण अंसा उ । तिहिओ भवन्ति सव्वेसु चैव विसु-
वेसु नायव्वा ॥ २८३ ॥ पव्वा य छडादिका द्वालसाहिय दसावसाणा उ । तिगमाइगावि य तिही छइत्तरा सव्वविसुवेसुं ॥ २८४ ॥
छहट्ठारग तीमा नेयाला पंचवणा अट्ठडी । तह य असीइ विणउइ पंचहिय संगं च सत्तरसं ॥ २८५ ॥ तइया नयमी य तिही
पन्नरमी छट्ठी वारमी चैव । जुगपुव्वद्धं एया ता चैव हवंति पच्छद्धं ॥ २८६ ॥ रोहिणि वासव साई अदीइ अभिचट्ठ मित्त पिउ-
देवा । अभिणिवीमदेवा अज्जमणा इइ विसुवरिक्खा ॥ २८७ ॥ दक्खिणअयणे मूगे पंच विसुवाणि वासुदेवेण । जोएइ उत्तरेणवि
आइन्वो आगदेवेण ॥ २८८ ॥ अ ॥ लगं च दक्खिणायण विसुवेसुवि अस्स उत्तरं अयणे । लगं साई विसुवेसु पंचसुवि
दक्षिणं अयणे ॥ २८८ ॥ व ॥ दक्षिणमयणे विसुवेसु नहयलेडभिजि रसायले पुस्से । उत्तरअयणे अभिइ रसायले नहयले पुस्से

॥२८९॥ मंडलमज्झत्थंमि य चक्खुविसयं गयंमि खरंमि / जो खलु मत्ताकाला सो कालो होइ विसुवस्स ॥२९०॥ इइ विसुवं १५ ॥
अयणाणं संबंधे रविसोमाणं तु वेहि य जुगम्मि । जं हवइ भागलद्धं वइवाया तत्तिया होति ॥ २९१ ॥ नावत्तरीपमाणो
फलरासी इच्छिते उ जुगेभए । इच्छियवइवार्यपि य इच्छं कालग आणेहि ॥ २९२ ॥ जं भवइ भागलद्धं तं इच्छं निहिंसाहि
सव्वत्थ सेसेवि तस्स भए फलरासिस्साणए सिग्घं ॥ २९३ ॥ इइ चइवायं नाम सेालस्समं पाहुण्डं १६ ॥

अहुसु सएसु खरा चन्दा अभिगसु अहुसु सएमु (वीसई तारा) तारा उर्वार हिट्ठा समा य चंदस्स नायव्वा ॥ २९४ ॥ छच्चेव
उ दसभागे जंबुदीवस्स दोवि दिवसयरा । तावति दित्तलेसा अंभितरमण्डले सन्ता ॥ २९५ ॥ चत्तारि य दस भागे जंबुदीवस्स
दोवि दिवसयरा । तावति मंडले सव्वचाहिरे मंडले संता ॥ २९६ ॥ मेरुस्स मज्झयारे जाव य लवणस्स रुंदछल्लभागो । तावायामो
एसो सगइद्धीसंठिओ नियमा ॥ २९७ ॥ छत्तीस भागसए सहे कालग जंबुदीवस्स । तिरियं तत्तो दो भागे वड्डइ व हायइ वा
॥ २९८ ॥ मंदरपरिरयरासी तिगुणे दसभाइयंमि जं लद्धं । तं हवइ तावखित्तं अंभितरमंडलगयस्स ॥ २९९ ॥ मंदरपरिरयरासी
विगुणे दस भाइयंमि जं लद्धं । तं हवइ तावखित्तं बाहिरए मंडले रविणो ॥ ३०० ॥ आइमंडलपरिही तिगुणे दसभाइयंमि जं
लद्धं । तं हवइ तावखित्तं बाहिरगे मंडले रविणो ॥ ३०१ ॥ बाहिरपरिरयरासी विगुणे दसभाइयंमि जं लद्धं । तं होइ तावखित्तं
बाहिरए मंडले रविणो ॥ ३०२ ॥ खरस मुहुत्तगई दिवसस्सऽद्धेण होइ अब्भत्था । तत्तियमित्ता (दिट्ठी विगुणं दिवसप्पमाणं तु)
॥ ३०३ ॥ सा नेव मुहुत्तगई गुणिया दिवसेण होइ पुणेण । सो आयवविक्खंभो तहिं तहिं मण्डले रविणो ॥ ३०४ ॥
इइ ताव धित्तपमाणं १७ ॥

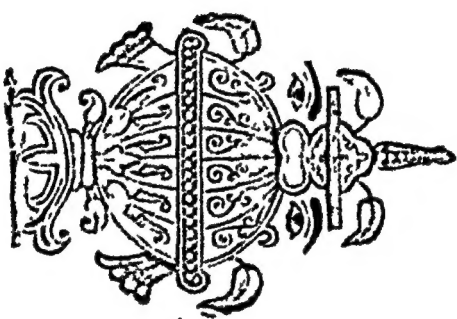
चागम भूया मुहुत्ता द्विसे रत्तीवि होइ चारसिगा । छुच्च उ चरा मुहुत्ता अयति रत्ति च दिवसं च ॥ ३०५ ॥ रत्तिं अयति
अयणंमि दक्षिणणा उत्तरे दिणमयति । एवं तु अहोरत्तो तीसमुहुत्तो हवइ सव्वो ॥ ३०६ ॥ तेसीएण सएणं छण्हं भागे चरमुहु-
त्ताणं । जं लद्धं मा बुद्धी छेओ व दिणस्म विनेओ ॥ ३०७ ॥ आइच्चण स मासेण वहुए हायए य तह चैव । एको चैव मुहुत्तो
पविमंते निक्खमंते य ॥ ३०८ ॥ अट्ठिभतरंमि उ गए आइच्चै हवइ चारस मुहुत्ता । रयणी अह दिवसो पुण अठ्ठारसओ मुणेयव्वो
॥ ३०९ ॥ चाहिग्गओ निक्खंते आइच्चै हवइ चारसमुहुत्तो । दिवसो अह रत्ती उण होइ उ अठ्ठारसमुहुत्ता ॥ ३१० ॥ पव्वं पन्न-
ग्गुणं निहिसंखित्तं विसट्ठिभागूणं । तेसीयसएण भए जं सेसं तं वियोणेहि ॥ ३११ ॥ तं विगुणमेव सट्ठीए भाइयं जं भवे तहिं
लद्धं । तं दक्खिणम्मि अयणे दिवसा सेहे खिवे रत्तिं ॥ ३१२ ॥ तं चैव अयणे उत्तरंमि दिवसंमि होइ पक्खेवो । रत्तीओ वोसट्ठ

जाणमु गहंदिपमाणं ॥ ३१३ ॥ इइ मुहुत्तबुद्धे/बुद्धो १८ ॥
नाउमिह अमावासं जइ इच्छमि कम्मि हइ रिक्खंमि? । अवहारं ठावेज्जा तीत्तयरूवेहि संगुणए ॥ ३१४ ॥ छावट्ठी य
मुहुत्ता विमट्ठिभागा य पंच पडिपुण्णा । चावट्ठिभाग सत्तट्ठिगोत्थ एको भवइ भागो ॥ ३१५ ॥ एयमवहाररासिं इच्छामावाससंगुणं
कुज्जा । नक्खत्ताणं गत्तो सोहणगविहिं निमामेह ॥ ३१६ ॥ चावीसं च मुहुत्ता छायालीसं विसट्ठिभागा य । एयं पुणव्वसुस्स
य मोहय्यं हवइ पुण्णं ॥ ३१७ ॥ चावत्तरं सयं फग्गुणीण चाणउय वे विमाहासुं । चत्तारि य चायाला सोज्झा अह उत्तरासाढा
॥ ३१८ ॥ गयं पुणव्वसुस्स य विसट्ठिभागसहियं तु सोहणगं । एत्तो अभीइआई विइयं वोच्छामि सोहणगं ॥ ३१९ ॥ अभिइस्स
नव मुहुत्ता विमट्ठिभागा य हंति चउवीमं । छावट्ठी य समत्ता भागा सत्तट्ठिछेयकया ॥ ३२० ॥ इगुणं पोट्ठवया तिसु चैव ननु

त्तरेषु रोहिणिषा । तिसु नवनउइतु भवे पुणव्वस्रफगुणीओ य ॥ ३२१ ॥ पञ्चैव उगुणवक्खं सयाइं उगुणत्तराइं छुच्चैव ।
सोज्झाणि विसाहासुं मूले सत्तेव चोयाला ॥ ३२२ ॥ अद्वसय उगुणवीसा सोहणगं उत्तराणऽसाढाणं । चउवीसं खलु भागा छावढ्ढी
चुणिषाओ य ॥ ३२३ ॥ एयाइं सोहइत्ता जं सेसं तं हवेज्ज नक्खत्तं । एत्थं करेइ उडुवइ सरेण समं अमावासं ॥ ३२४ ॥
इच्छापुण्णिमगुणिओ अवहारो सोत्थ होइ कायव्वो । तं चैव य सोहणगं अभिईआइं तु कायव्वं ॥ ३२५ ॥ सुद्धंमि य सोहणगे
जं सेसं तं हवेज्ज नक्खत्तं । तत्थ य करेइ उडुवइ पडिपुणं पुण्णिमं विमलं ॥ ३२६ ॥ सत्तरस सए पुण्णे अडुडु चैव मंडले चरइ ।
चंदो जुगेण नियमा स्ररो अट्टारस उ तीसे ॥ ३२७ ॥ तेरस य मण्डलाइं तेरस सत्तढ्ढी चैव भागा य । अयणेण चरइ सोमो नक्ख-
त्तेणऽद्धमासेणं ॥ ३२८ ॥ चोइस य मंडलाइं त्रिसट्ठिभागा य सोलस हवेज्जा । मासद्धेणं उडुवइ एतियमिच्चं चरइ खेत्तं ॥ ३२९ ॥
एगं च मंडलं मंडलस्स सत्तट्ठिभाग चत्तारि । नव चैव जुणिषाओ इगतीसकएणं छेएण ॥ ३३० ॥ इच्छापव्वेहिं गुणे अयणं
रूवाहियं तु कायव्वं । सोज्झं च हवइ एत्तो अयणक्खेत्तं उडुवइस्स ॥ ३३१ ॥ जइ अयणा सुज्झंती तइ पव्वजुया उ रूवसंजुत्ता ।
नायव्वं तं अयणं नत्थि निरसं हि रूवजुयं ॥ ३३२ ॥ कसिणंमि होइ रूवं पक्खेवा दो य होति भिन्नंमि । जावइअ तावइव्वो पव्वे
ससिमंडला होति ॥ ३३३ ॥ ओयंमि उ गुणकारे अंभितरमंडले हवइ आई । जुम्मंमि य गुणकारे बाहिरगे मंडले आई ॥ ३३४ ॥
चउवीससयं काऊण पमाणं सत्तसट्ठिमेव फलं । इच्छापव्वेहिं गुणं काऊणं पज्जया लद्धा ॥ ३३५ ॥ अट्टारसहि सएहिं तीसेहिं सेस-
गंमि गणियंमि । तेरस विउत्तरेहिं सएहिं अभिजिंमि सुद्धंमि ॥ ३३६ ॥ सत्तट्ठि त्रिसट्ठेणं सव्वगगेणं ततो उ जं सेसं । तं रिक्खं
नायव्वं जत्थ समत्तं हवइ पव्वं ॥ ३३७ ॥ सप्प १ घणिट्ठा २ अज्जम ३ अभिनुट्ठि ४ चित्त ५ आस ६ इंदग्गी ७ । रोहिणि ८-

श्री ऋषभदेवजी केशरीमलजी पेढी मुकाम रतलाम.

सुयनाणं माहिङ्गीयं

शास्त्रं सर्वत्रणं चक्षुः

जनवन्धु प्रिंटिंग प्रेस, इन्दौर.

४०००]

[विक्रम सं० १९८५]